

Kuvendi i Komunës së Deçanit

01 Nr. V.

Deçan, dt. 20. 06. 2025

Bazuar në nenin 52 të Ligjit për Vetëqeverisje Lokale Nr. 03/L-040 dhe nenin 51 të Statutit të Komunës së Deçanit, Kryesuesi i Komitetit për Politikë dhe Financa, bën këtë:

FTESË

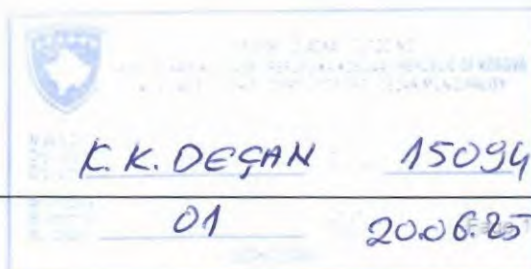
Ftoheni që të merrni pjesë në mbledhjen IV-të të rregullt të **KOMITETIT PËR POLITIKË E FINANCA** për vitin 2025.

Mbledhja do të mbahet me **dt. 25.06.2025, e Mërkure, në ora 10:00**, në Sallën e Konferencave (në katin e tretë të Komunës).

Për mbledhje propozoj këtë:

REND PUNE

1. Shqyrtimi dhe miratimi i procesverbalit nga mbledhja e kaluar;
2. Shqyrtimi i draftit të parë të Kornizës Afatmesme Buxhetore (KAB) 2026-2028,
3. Shqyrtimi i Raportit të Auditorit të jashtëm për NPL "Higjiena";
4. Shqyrtimi i Planit Ndërkomunal për Menaxhimin e Integruar të Mbeturinave (PNMIM) për pesë komunitet e rajonit të Dukagjinit: Pejë, Klinë, Istog, Deçan dhe Junik 2025 – 2035
5. Shqyrtimi i kërkesës së Kryetarit të Komunës për ndarjen e një hapësire për ndërtimin e objektit për nevoja të Shoqatave të dala nga Lufta e UÇK-së, dega në Deçan;
6. Shqyrtimi i Draft-Rregullores për organizimin e brendshëm dhe sistematizimin e vendeve të punës në administratën komunale;
7. Kërkesa nga banorët e fshatit Belle e Epërme për përkrahje financiare për hapjen e rrugë së re në fshatin Belle e Epërme;
8. Shqyrtimi i kërkesave;
9. Të ndryshme.

Kryesuesi i KPF-së
Hajdar SUTAJ

Komiteti për Politikë dhe Financa

01.Nr.IV

Deçan, dt.27.05.2025

PROCESVERBAL

I mbajtur për mbledhjen e IV-të të rregullt të KPF-së, me dt.27.05.2025.

Në mbledhje merrnin pjesë: 7 anëtar të KPF-së, Drejtoresha e Drejtorisë për Buxhet dhe Financa, Dafina Cacaj, zyrtarja për Informim, Edone Kameraj.

Mbledhjen e kryesoj dhe e udhëhoqi, kryesuesi i KPS-së, z.Hajdar Sutaj.

Për mbledhje ishte propozuar dhe u miratua ky Rend i punës:

1. Shqyrtimi dhe miratimi i procesverbalit nga mbledhja e kaluar;
2. Shqyrtimi i Raportit të Këshillit Veprimit Rinorë Lokal (KVRL-së);
3. Shqyrtimi i Raportit të Auditorit të jashtëm për NPL "Higjiena";
4. Shqyrtimi i Propozim-Vendimit për pagesën e Kryetarëve të Këshillave të fshatrave;
5. Shqyrtimi i kërkesave;
6. Të ndryshme.

Kryesuesi- e hapi mbledhjen e IV-të të rregullt të KPF-së për vitin 2025, verifikoj pjesëmarrjen e anëtarëve të KPF-së dhe konstatoj se të gjithë anëtarët e KPF-së janë të pranishëm në mbledhje, pastaj e prezantoi Rendin e punës, në vazhdim e hapi debatin rreth rendit të punës.

Meqenëse nuk kishte të lajmëruar për debat, Kryesuesi e qiti në votim rendin e punës, i njëjti miratohet njëzëri.

I.Shqyrtimi dhe miratimi i procesverbalit nga mbledhja e kaluar.

Njëzëri miratohet procesverbali pa vërejtje.

II.Shqyrtimi i Raportit të Këshillit Veprimit Rinorë Lokal (KVRL-së);

III.Shqyrtimi i Raportit të Auditorit të jashtëm për NPL "Higjiena";

Rekomandim: KPF me propozimin e Hyri Dobrunaj këto dy pika (pika nr.2 dhe nr.3 të rendit të ditës) kalojnë për shqyrtim në Kuvend pa u shqyrtuar fare në KPF me arsyetimin se nuk ka ardhë në mbledhje të KPF-së askush nga zyrtarët përgjegjës për ti mbrojtë si tema.

IV.Shqyrtimi i Propozim-Vendimit për pagesën e Kryetarëve të Këshillave të fshatrave;

Kryesuesi- e ka prezentu këtë pikë pastaj e ka hapë debatin rreth saj.

Vatan Istrefaj- ka thënë se si kërkesë është e mangët sepse nuk është specifikuar saktë sa kryetar të fshatrave i kemi dhe nga sa është mëdija.

Hyri Dobrunaj- thotë sa sa na përket ne si LDK, ne jemi për me gjetë zgjidhje dhe me i pagu kryetarët e Këshillave të fshatrave.

Drejtoresha, Dafina Cacaj- thotë ju si anëtarë të kuvendit jini të njoftuar me listën e Kryetarëve të Këshillave të fshatrave sepse të njëjtit janë përzgjedhur me procedurë të zhvilluar nga Komisioni i kuvendit, kurse mëdija është ekuivalente me mëditjet e dy komiteteve obligative, që i bie nga 201.30 € bruto në muaj dhe duhet të paguhet maksimumi për 6 takime brenda viti.

Rekomandim: anëtarët e KPF-së e kanë shqyrtuar këtë pikë dhe kanë kërkuar të specifikohet sa është numri i saktë i kryetarëve të Këshillave të fshatrave dhe nga sa është mëdija.

Drejtoresha, Dafina Cacaj- thotë ju si anëtarë të kuvendit jini të njoftuar me listën e Kryetarëve të Këshillave të fshatrave sepse të njëjtit janë përzgjedhur me procedurë të zhvilluar nga Komisioni i kuvendit, kurse mëditja është ekuivalente me mëditjet e dy komiteteve obligative, që i bie nga 201.30 € bruto në muaj dhe duhet të paguhet maksimumi për 6 takime brenda viti.

KPF njëzëri e përcjellin këtë pikë për shqyrtim dhe miratim në kuvend.

V.Shqyrtimi i kërkesave.

1.Kërkesa e fshatit Belle për bashkëfinancim në hapjen e rrugës së re që të dërgon në fshatin Belle e Epërme ose ndihmë me derivate.

Kryesuesi- e ka prezentu kërkesën e fshatit Belle për bashkëfinancim në hapjen e rrugës së re që të dërgon në fshatin Belle e Epërme ose ndihmë me derivate dhe sqaron se sipas kërkesës hapja e kësaj rruge kushton 20.000 euro, në vazhdim e ka hapë debatin rreth saj.

Hyri Dobrunaj- në parim nuk jam kundër por kështu si ka ardhë kërkesa nuk i plotëson kriteret për tu shqyrtuar si kërkesë, sepse kërkesa duhet me ardhë me nënshkrime, duhet të ceket numri i familjeve që kanë interes aty dhe sqarime tjera që lidhen me natyrën e kërkesës.

Vatan Istrefaj- kërkon sqarim, a është rrugë private kjo, apo e komunës, kush e ka pru kërkesën sepse nuk është sqaru mirë këtu.

Florim Mataj- kërkesa si ka ardhë kështu pa nënshkrime dhe pa asnjë sqarim nuk është në rregull.

Kryesuesi-thotë të vjen një kërkesë ma e specifikume me nënshkrime të banorëve për mbledhjen e ardhshme pastaj e shqyrtojmë.

KPF njëzëri pajtohen që kjo kërkesë si ka ardhë sot pa asnjë sqarim dhe shumë e mangët të shtyhet për mbledhjen e ardhshme ku duhet të vjen kërkesa e specifikuar ashtu si duhet pastaj e shqyrtojmë.

VI-Të ndryshme.

Vatan Istrefaj- ka ngritë çështjen e asfaltimit të rrugëve lokale në komunë dhe ka kërkuar të njoftohet për agjendën e asfaltimit të tyre nëpër fshatra.

Kryesuesi- i falënderoj pjesëmarrësit për kontributin e dhënë pastaj e shpalli mbledhjen për të mbyllur.

Procesmbajtëse
Dyke Lllolluni

Kryesuesi i KPF-së
Hajdar SUTAJ

Kuvendi i Komunës së Deçanit

01 Nr. V.

Deçan, dt. 20. 06. 2025

Bazuar në nenin 43.1 të Ligjit për Vetëqeverisje Lokale Nr. 03/L-040 dhe nenin 39 të Statutit të Komunës së Deçanit, Kryesuesi i Kuvendit të Komunës, bën këtë:

F T E S Ë

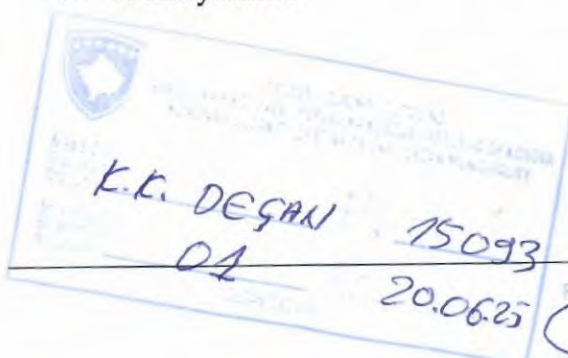
Ftoheni që të merrni pjesë në mbledhjen V-të të rregullt të Kuvendit të Komunës së Deçanit në vitin 2025.

Mbledhja do të mbahet me **dt. 27.06.2025, e Premte, në ora 10:00**, në Sallën e Kuvendit të Komunës.

Për mbledhje propozoj këtë:

REND PUNE

1. Shqyrtimi dhe miratimi i transkriptit nga mbledhja e kaluar;
2. Shqyrtimi i draftit të parë të Kornizës Afatmesme Buxhetore (KAB) 2026-2028,
3. Shqyrtimi i Raportit të Auditorit të jashtëm për NPL "Higjiena";
4. Shqyrtimi i Planit Ndërkomunal për Menaxhimin e Integruar të Mbeturinave (PNMIM) për pesë komunat e rajonit të Dukagjinit: Pejë, Klinë, Istog, Deçan dhe Junik 2025 – 2035
5. Shqyrtimi i kërkesës së Kryetarit të Komunës për ndarjen e një hapësire për ndërtimin e objektit për nevoja të Shoqatave të dala nga Lufta e UÇK-së, dega në Deçan;
6. Shqyrtimi i Draft-Rregullores për organizimin e brendshëm dhe sistematizimin e vendeve të punës në administratën komunale;
7. Kërkesa nga banorët e fshatit Belle e Epërme për përkrahje financiare për hapjen e rrugë së re në fshatin Belle e Epërme;
8. Të ndryshme.

Kryesuesi i Kuvendit të Komunës
Hajdar SUTAJ

REPUBLIKA E KOSOVËS
REPUBLIC OF KOSOVA
REPUBLIKA KOSOVA

KOMUNA E DEÇANIT
MUNICIPALITY OF DEÇAN
OPSTINA DEÇAN

Skupština Opštine Dečani

01 Br. V.

Dečane, dt. 20. 06. 2025

Na osnovu člana 43.1 Zakona o lokalnoj samoupravi br. 03/L-040 i člana 39 Statuta opštine Dečane, predsedavajući Skupštine opštine, radi ovo:

P O Z I V

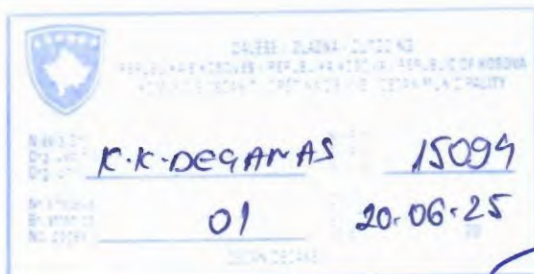
Pozivate se da učestvujete na V- ta redovnoj sednici Skupštine opštine Dečani 2025 godine.

Sastanak će se održati dana ²⁸~~30.06.2025~~, Petak, u 10:00 časova, u sali Skupštine Opštine.

Za sastanak predlažem ovo:

RADNI NALOG

1. Razmatranje i usvajanje transkripta sa prethodnog sastanka;
2. Razmatranje prvog nacrta Srednjoročnog budžetskog okvira (SBO) 2026-2028,
3. Razmatranje izveštaja spoljnog revizora o NPL „Higijena“;
4. Razmatranje Međuopštinskog plana za integrisano upravljanje otpadom (MUUO) za pet opština regiona Dukadini:
Peć, Klina, Istok, Dečane i Junik 2025 – 2035
5. Razmatranje zahteva gradonačelnika opštine za dodelu prostora za izgradnju objekta za potrebe Udruženja proisteklih iz rata OVK, ogranak u Dečanima;
6. Razmatranje Nacrta pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mesta u opštinskoj administraciji;
7. Zahtev stanovnika sela Gornji Belle za finansijsku podršku za otvaranje novog puta u selu Gornji Belle;
8. Razno.

Predsednik Skupštine Opštine
Hajdar SUTAJ

REPUBLIKA E KOSOVËS
REPUBLIC OF KOSOVA
REPUBLIKA KOSOVA

KOMUNA E DEÇANIT
MUNICIPALITY OF DEÇAN
OPSTINA DEÇAN

Komuna e Deçanit
Drejtoria për Buxhet dhe Financa

Korniza Afatmesme Buxhetore **2026-2028**

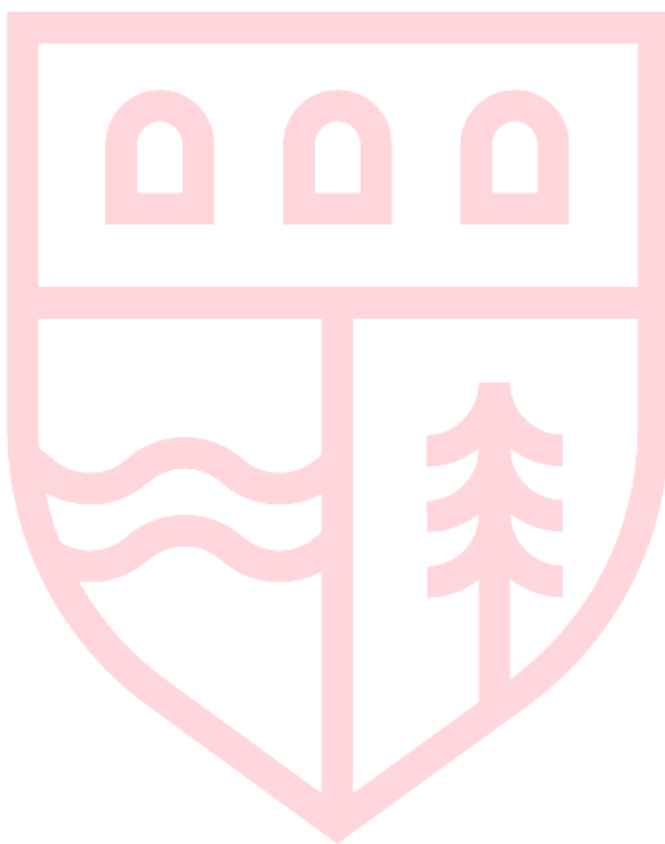
Deçan
Qershor 2025

Adresa Rr.JasharSalihu Nr.03 51000 Deçan –Kosove
<https://kk.rks-gov.net/decan/>

Përmbajtja

Hyrje.....	4
1. Deklarata e Prioriteteve të Komunës së Deçanit.....	5
1.1. Forcimi i Ekonomisë Komunale me mundësi për të gjithë	6
1.2. Përmirësimi i shëndetësisë dhe mirëqenies së qytetarëve	6
1.3. Përmirësimi i ambientit të Komunës dhe qëndrueshmëria e tij	6
1.4. Ofrimi i shërbimeve efikase.....	6
2. KORNIZA FISKALE KOMUNALE	7
Tabela 1. Përcaktimi i vlerës së Grantit të Përgjithshëm për komuna 2026-2028	7
2.1. Të Hyrat Komunale dhe Parashikimi Afat-mesëm 2026-2028	8
Kalkulimet e Tatimit në Pronë:	8
Kalkulimet e të hyrave të tjera:	8
Tabela 2: Planifikimi i të hyrave vetanake komunale sipas burimit për periudhën 2026-2028, në Euro	9
2.2. Plani Komunal i Bashkëfinancimit Sektorial me Ministritë e Linjës dhe Donatorët	11
Tabela 3: Projektet për bashkëfinancim.....	11
3. Politikat e Reja	12
3.1. Shpenzimet komunale dhe parashikimi i tyre afatmesëm 2026–2028	12
3.1.1. Pagat dhe Mëditjet	13
3.1.2. Mallrat dhe Shërbimet.....	13
3.1.3. Shpenzimet Komunale	13
3.1.4. Subvencionet.....	13
3.1.5. Investimet Kapitale	13
Tabela 4: Korniza Buxhetore Komunale, në Euro	14
Tabela 5: Shpenzimet Komunale për (këtë vit) 2025, të shpërndara në kategori ekonomike dhe programe.....	15
Tabela 6: Shpenzimet Komunale për (2026-2028 (viti 1- 2026), të shpërndara në kategori ekonomike dhe programe.....	16
Tabela 7: Shpenzimet Komunale, projeksionet 2026-2028 (viti 2- 2027), të shpërndara në kategori ekonomike dhe programe	17
Tabela 8: Shpenzimet Komunale, projeksionet 2026-2028 (viti 3- 2028), të shpërndara në kategori ekonomike dhe programe	1
Tabela 9: Shpenzimet Kapitale, projeksionet 2026-2028.....	1
3. Analiza Gjimore	1
4. Korniza e Performancës së Shpenzimeve	2
4.1. Forcimi i Ekonomisë Komunale me mundësi për të gjithë	2
4.2. Përmirësimi i Shëndetësisë dhe Mirëqenies së Qytetarëve	4
4.3. Përmirësimi i Ambientit të Komunës dhe Qëndrueshmëria e Tij.....	6
5. DEKLARATA PËR MISIONIN DHE PERFORMANCËN SIPAS DREJTORIVE.....	9
5.1. Zyra e Kryetarit.....	9
3.1. Zyra e Kuvendit	10
3.2. Drejtoria e Administratës së Përgjithshme	11
5.2. Drejtoria Për Buxhet dhe Financa.....	11
5.3. Drejtoria Për Mbrotje Shpetim dhe Shërbimeve Publike	12

5.4.	Drejtoria e Shëndetësisë dhe Mirëqenies Sociale	13
5.5.	Drejtoria e Planifikimit Urban dhe Mjedisit	14
5.6.	Drejtoria e Bujqësisë, Pylltarisë dhe Zhvillimit Rural.....	15
5.7.	Drejtoria e Arsimit.....	16
5.8.	Drejtoria e Ekonomi dhe zhvillim	16
5.9.	Drejtoria për Inspeksion.....	17
5.10.	Drejtoria për Kultur Rini e Sport	17
5.11.	Drejtoria për Gjeodezi dhe Kadaster	18

Hyrje

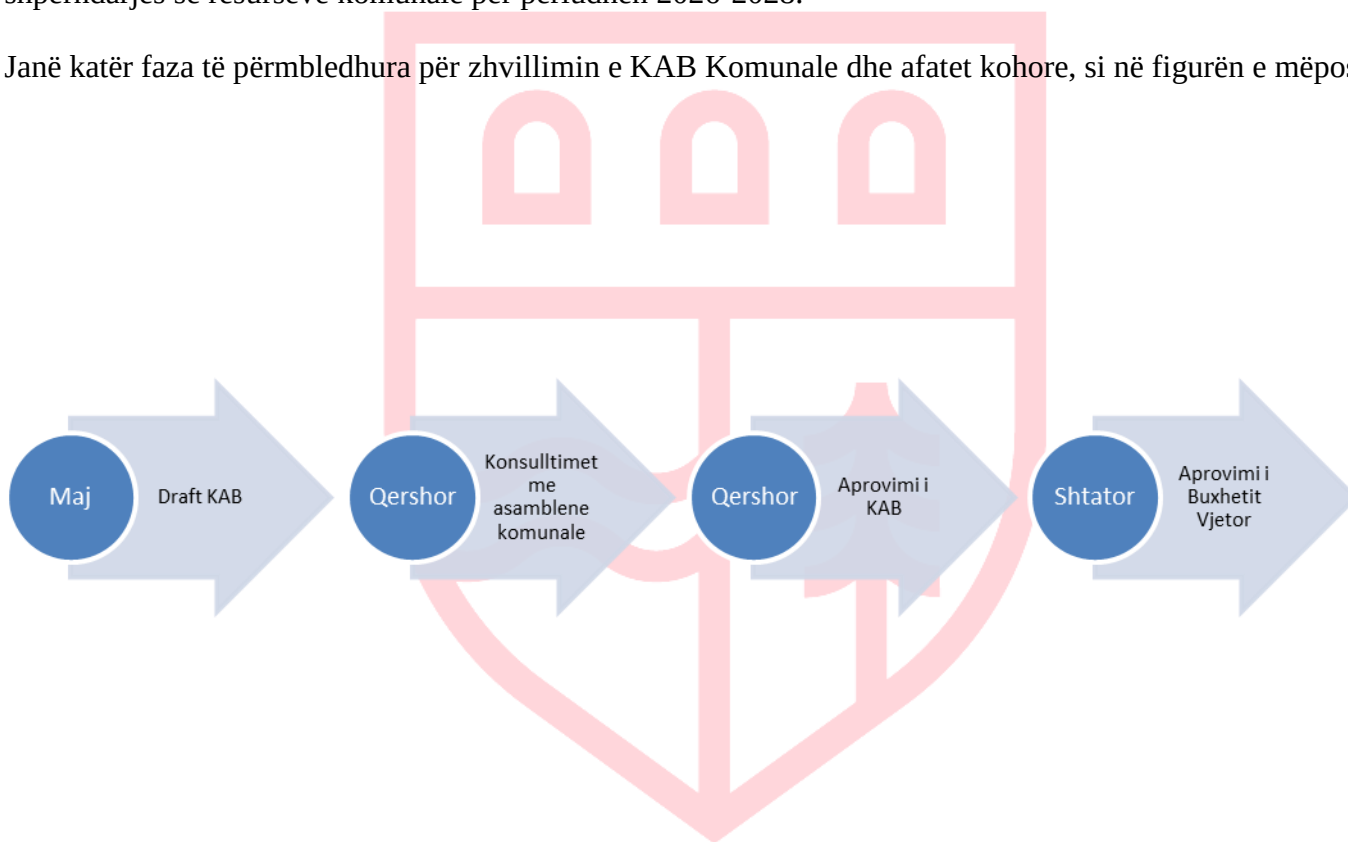
Korniza Afatmesme Buxhetore e Komunës së Deçanit (KABK 2026-2028) paraqet dokumentin kryesor mbi bazën e të cilit do të hartohet buxheti vjetor për vitin e ardhshëm dhe parashikimet për dy vitet pasuese, i cili do të miratohet nga Kuvendi Komunal.

Ky material siguron një analizë të hollësishme të shpenzimeve publike dhe përcakton parametrat dhe prioritetet kryesore për zhvillimin e vazhdueshëm të buxhetit vjetor. Gjithashtu, KAB siguron mekanizmat e nevojshëm, përmes të cilëve objektivat prioritare të identifikuar në dokumentet strategjike të komunës, integrohen sa më mirë në procesin buxhetor.

Hartimi i Kornizës Afatmesme Buxhetore përbën një detyrim për institucionet buxhetore komunale, të kërkuar nga Qarkoret Buxhetore Komunale të pranuar nga Ministria e Financave, Punës dhe Transferëve.

Ky dokument do të jetë bazë për përcaktimin e sektorëve prioritare të zhvillimit dhe identifikimin e prioriteteve të shpërndarjes së resurseve komunale për periudhën 2026-2028.

Janë katër faza të përmbledhura për zhvillimin e KAB Komunale dhe afatet kohore, si në figurën e mëposhtme:

Kuadri Ligjor: Hartimi i Kornizës Afatmesme Buxhetore përbën një detyrim për institucionet buxhetore komunale, i kërkuar nga Qarkoret Buxhetore Komunale të lëshuara nga Ministria e Financave, në pajtim me Ligjin për Menaxhimin e Financave Publike dhe Përgjegjësitë (LMFPP).

1. Deklarata e Prioriteteve të Komunës së Deçanit

Komuna e Deçanit është njësi themelore territoriale e vetëqeverisjes lokale, në të cilën qytetarët e saj e realizojnë vetëqeverisjen në pajtim me Ligjin mbi Vetëqeverisjen Lokale, ligjet tjera në fuqi dhe Statutin e Komunës, dhe ushtron tërë pushtetin i cili nuk është i rezervuar shprehimisht për institucionet qendrore.

Komuna e Deçanit gjendet në pjesën perëndimore të Kosovës, në rajonin e Pejës. Është njëra nga komunat e mesme të vendit. Pozita gjeografike që ka i mundëson asaj lidhje të mira me qendrat tjera të Kosovës dhe të rajonit. Komuna e Deçanit ka gjithsej 38 fshatra.

Sipas rezultateve të regjistrimit të popullsisë të vitit **2024**, Komuna e Deçanit ka **27,775 banorë** të organizuar në **5,909** ekonomi familjare.

Mbi 920 biznese operojnë brenda komunës. Bazuar në të dhënat e Zyrës për Regjistrim të Bizneseve në Komunën e Deçanit, afërsisht më shumë se gjysma e tyre merren me veprimtari tregtare, 35% në sektorin e shërbimeve, afërsisht 5% në prodhimtari, ndërsa pjesa tjetër në transport.

Administrata e Komunës së Deçanit është e organizuar përreth zyrave qendrore dhe zyrave lokale që ofrojnë shërbime në nivel të komunitetit, nga të cilat dy janë të vendosura brenda qytetit, duke përfshirë zyrën qendrore, dhe dy të tilla në fshatra.

Vizioni i mëposhtëm për Komunën e Deçanit, i definuar pas konsultimeve me akterët e rëndësishëm të jetës politike, ekonomike e sociale në Komunë, bazohet edhe në dokumentet afatmesme dhe afatgjata strategjike që ka zhvilluar komuna, siç janë: Korniza Afatmesme e Shpenzimeve (KASH) 2026-2028 e Qeverisë së Kosovës dhe prioritetet bazë të saj, si dhe Qarkoren Buxhetore 2026/1 e lëshuar nga Ministria e Financave të Qeverisë së Republikës së Kosovës.

Për tri vitet e ardhshme, vizioni i Komunës së Deçanit është të jetë qendër e zhvillimit të qëndrueshëm në fushën e turizmit, ekonomisë dhe bujqësisë, me urbanizëm modern dhe shërbime efikase e kualitative, i integruar në proceset rajonale dhe ndërkombëtare, si një qendër e kulturës së pasur, shërbime të zhvilluara dhe ofrim të një kualiteti të mirë të jetesës për qytetarët e saj.

Atributet më të rëndësishme të çfarëdo dokumenti të planifikimit strategjik dhe vizionit të definuar janë, së pari, lehtësia e komunikimit dhe, së dyti, llogaridhënia. Me qëllim të përmbushjes së këtyre dytributeve, prioritetet strategjike të Komunës në periudhën afatmesme janë grupuar në katër prioritete që do të mundësojnë realizimin e qëllimit të vizionit tonë për Komunën.

Katër nga këto prioritete kanë të bëjnë me realizimin e objektivave të jashtme, ndërsa një prej tyre është i brendshëm dhe kontribuon në zhvillimin e shërbimeve më të mira komunale për qytetarët e Komunës së Deçanit.

1.1. Forcimi i Ekonomisë Komunale me mundësi për të gjithë

Rritja e ekonomisë komunale përmes:

- Përmirësimi të standardeve të arsimit dhe nivelit të arritjes (pajisje shkollore, renovime shkollore dhe përmirësim, bursa për studime, laboratore);
- Zhvillimi të turizmit dhe krijimi të mundësive të reja të punësimit;
- Promovimi të projekteve për rini dhe kulturë, dhe ofrimi të terreneve të reja sportive;
- Mbështetjes direkte të sektorit të kulturës, turizmit dhe bujqësisë.

1.2. Përmirësimi i shëndetësisë dhe mirëqenies së qytetarëve

Krijimi dhe ndihma për qytetarët për të pasur jetë të shëndetshme dhe aktive në komunitetin e tyre:

- Përmirësimi i ofrimit të shërbimeve shëndetësore, ofrimi i shëndetësisë mobile;
- Subvencionimi për familjet në nevojë, pa të ardhura/të ardhura të ulëta;
- Subvencionimi i personave me sëmundje malinje.

1.3. Përmirësimi i ambientit të Komunës dhe qëndrueshmëria e tij

Absorbimi i popullatës në rritje në komunë dhe njëkohësisht mbrojtja e ambientit përmes:

- Përmirësimi dhe rigjenerimi të infrastrukturës rrugore (sinjalizimi horizontal e vertikal, ndriçimi publik dhe numërizimi), transportit dhe kanalizimit;
- Përmirësimi të standardeve ambientale;
- Ofrimi të më shumë hapësirave të gjelbëruara.

1.4. Ofrimi i shërbimeve efikase

Prioriteti i fundit strategjik i Komunës ka të bëjë me efikasitetin e brendshëm të qeverisë komunale dhe përmirësimin e ofrimit të shërbimeve për qytetarët e saj.

- Përmirësimi i shërbimeve komunale karshi qytetarëve, duke fokusuar qasjen më të afërt dhe të lehtë të tyre në administratë përmes;
- Ndërtimit dhe rikonstruimit të zyreve komunale (të gjendjes civile) në pika më të afërta të vendbanimeve, me qëllim ofrimin e shërbimeve.

Katër fushat prioritare të komunës dhe objektivat e saj për periudhën afatmesme 2026-2028 do të mbështeten në një kombinim të burimeve të ardhurash dhe shpenzimeve, të ndara në pesë kategori ekonomike, të cilat do të monitorohen dhe raportohen në mënyrë të vazhdueshme lidhur me arritjet.

2. KORNIZA FISKALE KOMUNALE

Ndonëse komuna nuk udhëheq drejtëpërdrejt politikën makroekonomike (kjo është kompetencë e qeverisë qendrore), mjedisi i përgjithshëm ekonomik ndikon në pasqyrën fiskale komunale dhe si i tillë do të trajtohet si vijon, shih tabelën më poshtë.

Korniza Afatmesme Buxhetore e Komunës është në përputhje me kornizën makroekonomike të Kosovës dhe sipas dokumentit Korniza Afatmesme e Shpenzimeve (KASH) 2026-2028 të përpiluar nga Qeveria e Kosovës.

Komponentet e politikës makroekonomike siç janë Bruto Produkti Vendor, inflacioni dhe demografia duhet të konsiderohen dhe të merren parasysh. Korniza Afatmesme e Shpenzimeve 2026-2028 e Qeverisë së Kosovës, bazuar në të dhënat historike si dhe në zhvillimet e fundit ekonomike, nënvizon faktin se do të ketë ecuri pozitive të rritjes ekonomike në vitet e ardhshme, më saktësisht në periudhën 2026-2028 parashihet një rritje reale vjetore mesatarisht 3,5%.

Natyrisht, rritja ekonomike ndryshe përkthehet edhe në krijimin e vendeve të reja të punës dhe zbutjen e papunësisë në Komunë.

Komuna nga ana e saj do të adaptojë legjislacionin përkatës në funksion të krijimit të ambientit më të mirë për sektorin privat dhe rritjes së të ardhurave të tyre, rrjedhimisht rritjes së të hyrave buxhetore komunale.

Aktualisht, financimi komunal përfshin:

1. Të Hyrat Vetanake dhe
2. Grantet Operative.

Komunat po ashtu janë pranuese edhe të granteve të donatorëve (me mbulim të plotë apo si pjesë të bashkëfinancimeve), si dhe kanë mundësinë e huamarrjes sipas kushteve të përcaktuara me legjislacionin në fuqi. Komuna e Deçanit në periudhën afatmesme buxhetore 2024-2026 nuk planifikon të marrë hua nga institucione financiare për të financuar projektet e saj, siç e ka lejuar Ligji për Financat Publike dhe Llogaridhënie.

Tabela 1. Përcaktimi i vlerës së Grantit të Përgjithshëm për komuna 2026-2028 (mil.Euro)¹

Përshkrimi	Viti 2023	Viti 2024	Viti 2025	Viti 2026	Viti 2027	Viti 2028
A.Të hyrat e përgjithshme të Qeverisë	2,676.30	2,985.32	3,227.19	3,413.61	3,603.46	4,094.30
Zbritten:						
Mbështetja buxhetore dhe grantet	(10.5)	(18.0)	(22.5)	(22.5)	(22.5)	(22.5)
Tatimi në pronë	(44.6)	(49.3)	(45.0)	(50.0)	(55.0)	(55.0)
Grantet e përcaktuara të donatorëve	(12.0)	(12.00)	(12.00)	0.0	0.0	0.0
Taksa ngarkesa dhe të tjera nga Qeveria Lokale	(54.0)	(56.2)	(70.0)	(73.5)	(77.2)	(77.2)
Të hyrat nga interesi	(3.1)	(3.0)	(2.8)	(13.0)	(12.7)	(2.7)
B.Baza për llogaritjen e grantit të përgjithshëm për komuna	2,552.11	2,846.80	3,074.89	3,385.26	3,645.06	3,936.46
C.Granti i përgjithshëm për komuna (10%)	255.21	284.68	307.49	338.53	364.51	393.65

2.1. Të Hyrat Komunale dhe Parashikimi Afat-mesëm 2026-2028

Të hyrat e Komunës së Deçanit nga dy burimet e saj kryesore – grantet qeveritare dhe të hyrat vetanake komunale – kanë shënuar rritje nga viti në vit.

Në bazë të planifikimit të bërë deri në vitin 2025, grantet qeveritare për Komunën e Deçanit në tërësi kanë shënuar rritje graduale. Mirëpo, pas rezultateve të regjistrimit të popullsisë në vitin 2024, grantet qeveritare do të kenë ulje graduale për Komunën e Deçanit, duke përjashtuar vitin 2025. Kjo për shkak se, sipas Qarkores 2026/1:

“Granti i Përgjithshëm për komuna për vitin 2026 është në shumë prej 345 milionë euro, në të cilën është përfshirë edhe kostoja nga regjistrimi i popullsisë në shumë prej 6.5 milionë euro, për të mbuluar ndikimin negativ në disa komuna, bazuar në nenin 35.3 të LFPL.”

Ndërsa në vitet pasuese, 2027 dhe 2028, pritet të ketë një ulje të Grantit të Përgjithshëm për Komunën e Deçanit, në përputhje me rezultatet e regjistrimit të popullsisë të vitit 2024 dhe bazuar në formulën e përcaktuar në nenin 24 të LFPL, sipas këtij neni, **10% e të hyrave totale të buxhetuara të Qeverisë Qendrore** u ndahen komunave, duke përjashtuar: mbështetjen buxhetore dhe grantet, grantet e përcaktuara të donatorëve, të hyrat nga tatimi në pronë, të hyrat nga interesi, si dhe taksat, ngarkesat dhe të hyrat e tjera nga qeveria lokale. *(Shih Tabelën 2)*

Të hyrat vetanake komunale, në anën tjetër, kanë shënuar rritje të lehtë nga viti në vit. Të hyrat vetanake të planifikuara parashihen të rriten përafërsisht: **7% në vitin 2026** ndërsa **10% në vitin 2027** dhe **5% në vitin 2028**.

Kjo rritje është planifikuar në të gjitha llojet e të hyrave për periudhën 2026-2028

Kalkulimet e Tatimit në Pronë:

- **Vlera e Patundshmërisë** – sipas ndarjes së pronave në kategori të zonave;
- **Vlera e Kalkuluar Vjetore** – që duhet të mblidhet sipas vlerësimit të pronës (nëse supozohet 100% pagesë sipas normave të përcaktuara me ligj);
- **Norma e Pagesës Vjetore** – pagesat për vit, duke përjashtuar pagesat e borxhit, interesin dhe gjobot, si përqindje e vlerës vjetore të kalkuluar;
- **Borxhi i Akumuluar dhe Pagesa e Pritur e Borxhit;**
- **Ndryshimet e pritura në normën e pagesës vjetore.**

Kalkulimet e të hyrave të tjera:

- Të gjitha të hyrat tjera vetanake të komunave janë të hyra jotatimore (kryesisht taksa dhe pagesa të tjera);
- Niveli i taksave dhe pagesave të tjera vendoset sipas parimit të mbulueshmërisë së shpenzimeve të dedikuara për ofrimin e shërbimit komunal;
- Parashikimi i këtyre të hyrave bëhet duke marrë parasysh volumin e shërbimeve të ofruara.

Tabela 2: Planifikimi i të hyrave vetanake komunale sipas burimit për periudhën 2026-2028, në Euro

	Komuna: DEÇAN	Grantet dhe THV – 2025 (vit iaktual)	Grantet dhe THV – 2026 (vitin e 1)	Grantet dhe THV - 2027 (vitin e 2)	Grantet dhe THV – 2028 (vitin e 3)
		në Euro	në Euro	në Euro	në Euro
	BURIMET E TË ARDHURAVE				
0	GRANTET	13,501,365.00	13,583,695.00	13,367,806.00	12,478,732.00
	Granti i Përgjithshëm	6,723,133.00	6,723,133.00	6,307,427.00	6,807,946.00
	Granti i Arsimit	4,825,149.00	4,968,221.00	5,117,268.00	5,270,786.00
	Huamarrja në Arsim	-	-	-	-
	Granti i Shëndetësisë	1,753,083.00	1,692,341.00	1,743,111.00	1,795,404.00
	Huamarrja në Shendetësi	-	-	-	-
	Sherbime trezidenciale	200,000.00	200,000.00	200,000.00	200,000.00
	I-A.				
1	Liçensat për lojra zbavitëse, pije alkoolike, reklamime, shpallje etj.	10,000.00	15,000.00	15,000.00	15,000.00
	Funksionimet me makina me monedha ose me lojra dhe të ngjajshme	10,000.00	15,000.00	15,000.00	15,000.00
2	Shfrytëzimi i Tokës dhe Lejet e ndërtimit	80,715.00	73,563.00	85,276.00	90,641.00
	Lejet për ndërtim dhe konstruktive	80,715.00	73,563.00	85,276.00	90,641.00
3	Inspektimi i tokës dhe aktivitetet Gjeodezike	95,000.00	95,000.00	100,000.00	101,500.00
	Përgatitja e planit urban dhe inspektimit që kanë të bëjë me dimensionet e pronës				
	Aktivitetet në teren që kanë të bëjë me matjen e vendit	95,000.00	95,000.00	100,000.00	131,500.00
4	Shërbimet e inspektimit të Shëndetit dhe Sigurisë	12,000.00	12,000.00	12,000.00	12,000.00
	Inspektimi i objekteve që ofrojnë ushqim dhe akomodim publik				
	Inspektimi i ambientit	12,000.00	12,000.00	12,000.00	12,000.00
	Inspektimi i ndërtimit, shërbimit të zjarrëfikësve dhe konstruktimit				
5	Shfrytëzimi i pronës Komunale	14,541.00	14,541.00	14,000.00	15,000.00
	Baza ditore apo bazat tjera për shfrytëzimin e pronës publike për aktivitetet komerciale apo jo komerciale	14,541.00	14,541.00	14,000.00	15,000.00
6	Pagesat në lidhje me Automjetet	40,000.00	40,000.00	44,328.00	50,000.00
	Lejet e automjeteve				
	Parkimi në parkingun publik i paisur me garazhim apo hapsira tjera				
	Regjistrimi i automjeteve -Taksa Komunale				

		40,000.00	40,000.00	44,328.00	50,000.00
7	Çertifikatat dhe Dokumentet Zyrtare	45,200.00	56,000.00	50,000.00	39,518.00
	Dokum.lidhur me statusinshoqërorsidhetëlindjes,vdekj,martesës,shkurorizimit	30,000.00	35,000.00	20,000.00	20,000.00
	Të tjera	15,200.00	21,000.00	30,000.00	10,518.00
8	Tatimi ne Prone	489,249.00	480,541.00	515,380.00	520,534.00
	Pagesat e tatimit ne prone	489,249.00	480,541.00	515,380.00	520,534.00
9	Tatimi në Tokë	100,016.00	116,634.00	141,127.00	141,833.00
	Pagesat e tatimit ne tokë	100.02	116,634.00	141,127.00	141,833.00
10	Tëardhurattjera	35,000.00	35,000.00	39,056.00	36,000.00
	Pagesat tjera	35,000.00	35,000.00	39,056.00	36,000.00
I-A.	Nëntotali I-A , Të ardhurat direkte (Tarifat dhe ngarkesat)	921,721.00	938,279.00	1,016,167.00	1,022,026.00
	Denimet në komunikacion, të grumbulluara përmes Nivelit Qendror (ShPK)	-	-	-	-
	Gjobat e gjykatave	-	-	-	-
I - B.	Nëntotali I-B , Të ardhurat indirekte (Pjesa që i takon komunave)	-	-	-	-
I	Totali I Administrates komunale (Direkte dhe Indirekte & IA+IB)	870,571.00	938,279.00	1,016,167.00	1,022,026.00
	TË ARDHURAT NGA ARSIMI				
	Qerdhet	10,000.00	10,000.00	10,000.00	10,000.00
	Mësimi joformal	-	-	-	-
II	Totali – Arsimi	10,000.00	10,000.00	10,000.00	10,000.00
	TË ARDHURAT NGA SHËNDETËSIA				
1	Shëndetësia primare	20,000.00	20,000.00	20,000.00	20,000.00
2	Të tjera	-	-	-	-
III.	Totali -Shëndetësia	20,000.00	20,000.00	20,000.00	20,000.00
Kodi 21	TOTALI I TË ARDHURAVE VETANAKE TË KOMUNES (I+II+III):	900,571.00	968,279.00	1,046,167.00	1,052,026.00
	TOTALI I TË HYRAVE KOMUNALE (GP+Te Hyrat vatanake)	14,401,936.00	14,551,974.00	14,413,973.00	13,530,758.00

Komuna e Deçanit vazhdon të dominohet në buxhetin total të saj nga transferet qeveritare të cilat edhe në tri vitet e ardhshme do të përbëjnë afërsisht 80% të buxhetit total të komunës.

2.2. Plani Komunal i Bashkëfinancimit Sektorial me Ministrinë e Linjës dhe Donatorët

Vlera totale e projekteve me bashkëfinancim me Ministrinë e Linjës dhe Donatorë gjatë viteve 2026-2028 është _____Euro.

Tabela 3: Projektet për bashkëfinancim

Emri	Partneri Bashkëfinancues	Gjithsej euro:		Prokurimi nga:	Komente	Opsionale	
		Komuna	Bashkëfinancuesi			% përfitues meshkuj	% përfitues femra
Përmirësimi i Ujitjes							
Kanalizimet							
Eficienca e energjisë							
Totali							

3. Politikat e Reja

Komuna e Deçanit në tri vitet e ardhshme do të bëjë përpjekje në mobilizimin e resurseve komunale me qëllim të adaptimit të politikave të reja që ka inicuar nga Qeveria e Republikës së Kosovës, por edhe atyre të inicuuara në nivelin e qeverisë komunale.

Fillimisht, ndonëse ende nuk është pjesë e Kornizës Afatmesme të Shpenzimeve të Qeverisë së Kosovës 2026-2028, sugjerimet e Qeverisë së Kosovës janë që shuma e Grantit të Përgjithshëm të komunave, që aktualisht është dhjetë për qind (10%) e të hyrave totale të buxhetuara të qeverisë qendrore (duke përjashtuar të hyrat nga shitja e aseteve, të hyrat tjera të jashtëzakonshme, të hyrat e dedikuara vetanake dhe të hyrat nga huamarrja), të rritet. Projektionet e bëra për 2026-2028 në Kornizën Afatmesme të Shpenzimeve të Kosovës nuk e reflektojnë ende këtë politikë. Për Komunën e Deçanit, kjo do të vazhdojë të jetë një rrezik që duhet trajtuar në të ardhmen dhe të mendohen strategjitë që duhet ndjekur me qëllim të mbulimit të asaj difference që do të shkaktonte ulja e nivelit të Grantit të Përgjithshëm për komunën.

Së dyti, në rast se në periudhën afatmesme Qeveria e Kosovës do të ndryshojë formulën shtetërore të ndarjes së grantit të arsimit për komunat – ndarje kjo që pretendohet të bëhet në bazë të normës, e jo të numrit të nxënësve – atëherë kjo do të ketë ndikim të dukshëm në buxhetin e komunës, duke ulur grantin e arsimit, sidomos duke pasur parasysh se ky grant përbën pjesën më të madhe të buxhetit komunal. Komuna nuk ka informatat e nevojshme për të bërë analizën e ndikimit të kësaj politike.

Së treti, Komuna e Deçanit ka mirëpritur deklaratimet e Qeverisë Qendrore, që në të ardhmen, sa i përket fleksibilitetit të shpenzimeve në të gjitha kategoritë ekonomike – përveç pagave – të kenë mundësi që këtë ta bëjnë edhe nga Granti i Përgjithshëm si shtesë, përveçse nga të hyrat vetanake komunale.

Ndërsa sa i përket të hyrave të tjera të komunës, apo të hyrave vetanake, sërish qeveria nacionale ka shtyrë drejt politikave të reja që do të orientonin komunën drejt avancimit të tatimeve me potencial të mirë dhe zbehjes, eventualisht eliminimit të atyre taksave e ngarkesave komunale që rëndojnë ambientin biznesor komunal, janë jotransparente karshi qytetarëve, respektivisht tatimpaguesve komunalë.

3.1.Shpenzimet komunale dhe parashikimi i tyre afatmesëm 2026–2028

Sipas rekomandimeve të Misionit të Fondit Monetar Ndërkombëtar, të komunikuara përmes Qarkores Buxhetore komunale 2026–2028, komunat do të kenë edhe në të ardhmen fleksibilitet në shpërndarjen e të hyrave vetanake komunale në strukturën e shpenzimeve sipas kategorive ekonomike për vitet 2026–2028, duke përjashtuar kategorinë Paga dhe Mëditje. Si rezultat, Komuna e Deçanit prezanton këtë ndarje të shpenzimeve mes kategorive të lejuara buxhetore.

3.1.1. Pagat dhe Mëditjet

Gjatë vitit 2026, krahasuar me vitin 2025, kjo kategori e shpenzimeve pritet të rritet përafërsisht deri në 26%, si rezultat i transferimit të përgjegjësisë të reja dhe implementimit të Ligjit të ri për Paga Nr. 03/L-147 dhe Ligjit për Buxhetin për vitin 2025 Nr. 08/L-332.

Kjo kategori e shpenzimeve gjatë periudhës 2026–2028 pritet të rritet me një mesatare vjetore prej 3–5%, bazuar në Kornizën Afatmesme të Shpenzimeve të Qeverisë së Republikës së Kosovës (KASH). Rritja më e lartë, prej rreth 18%, në këtë kategori pritet të ndodhë gjatë vitit 2026 si rezultat i implementimit të ligjit për rritjen e vlerës së koeficientit të caktuar me Ligjin e Buxhetit për vitin 2025, ndërsa për vitet vijuese kjo kategori pritet të rritet më ngadalë.

Pjesëmarrja e kategorisë së pagave dhe mëditjeve në shpenzimet e përgjithshme buxhetore komunale, gjatë këtyre viteve, pritet të mbetet në nivel të përafërt prej 5%.

3.1.2. Mallrat dhe Shërbimet

Kategoria e shpenzimeve për mallra dhe shërbime do të ketë ulje nga viti 2025 në vitin 2026, për shkak të regjistrimit të fundit të popullsisë dhe ndikimit të tij në ndarjen e Grantit të Përgjithshëm për Komunën e Deçanit. Edhe pse vitet e fundit kemi rritje të çmimeve dhe përfundim të shumë kontratave me shpenzime në kategorinë e mallrave, jemi të detyruar të ulim këtë kategori të shpenzimeve, për shkak të rritjes së nevojave për material shpenzues.

3.1.3. Shpenzimet Komunale

Kjo kategori e shpenzimeve planifikohet të rritet në vitet në vijim, për shkak të rritjes së çmimit të energjisë elektrike dhe shtrirjes së rrjetit të ndriçimit publik edhe në rrugët dhe rrugicat e fshatrave dhe lagjeve në Komunën e Deçanit.

3.1.4. Subvencionet

Në vitin 2026, subvencionet nuk do të ndryshojnë sipas planifikimit dhe do të mbeten në të njëjtin nivel si në vitin 2025, ndonëse ekziston nevoja që buxheti për subvencione të rritet.

Kjo për shkak se do të ketë më shumë subvencionim për Kulturë, Rini dhe Sport, bursa për studentë, si dhe mbulim të shpenzimeve të varrimit për qytetarët e Deçanit. Gjithashtu, në sektorin e shëndetësisë, do të ketë subvencionim për persona me sëmundje të rënda.

3.1.5. Investimet Kapitale

Kjo kategori e shpenzimeve do të shënojë ulje në vitin 2026 për 5%, krahasuar me vitin 2025.

Një pjesë e madhe e investimeve do të shkojë për përfundimin e projekteve të nisura, por planifikohet edhe fillimi i disa projekteve të reja me rëndësi për të mirën e qytetarëve. Rritja e investimeve kapitale nga buxheti i komunës pritet të përmirësohet nga viti në vit.

Tabela 4: Korniza Buxhetore Komunale, në Euro

Përshkrimi		këtë vit (buxheti aktual)	vitin e 1 (plani)	vitin e 2 (vlerësimet)	vitin e 3 (vlerësime)
1.	TË HYRAT TOTALE KOMUNALE	900,571.00	968,279.00	1,046,167.00	1,052,026.00
1.1	Të hyrat vetanake	900,571.00	968,279.00	1,046,167.00	1,052,026.00
1.2	Grantet dhe transferet qeveritare	13,501,365.00	13,583,695.00	13,367,806.00	12,478,732.00
2.	SHPENZIMET TOTALE KOMUNALE	14,401,935.00	14,551,974.00	14,413,973.00	13,530,758.00
2.1	Shpenzimet rrjedhëse	10,856,274.00	11,518,545.43	11,793,566.99	12,112,386.07
	Pagat dhe mëditjet	7,606,274.00	8,921,380.00	9,237,856.13	9,546,557.40
	Mallrat dhe shërbimet	2,650,000.00	2,000,000.00	2,000,000.00	1,500,000.00
	Shpenzime komunale	250,000.00	300,000.00	300,000.00	300,000.00
	Subvencionet	350,000.00	350,000.00	350,000.00	300,000.00
2.2	Shpenzimet Kapitale	3,545,661.00	2,980,594.00	2,526,116.87	1,884,200.60
	Nga të cilat: Grantet e jashtme për projekte kapitale				
3.	BILANCI PRIMAR BUXHETOR				
3.1	Pagesa e interesit për borxhin e jashtëm				
4.	BILANCI TOTAL BUXHETOR				
5.	FINANCIMI				
5.1	Financimi i jashtëm				
	Ripagimi i borxhit kryesor				
	Huamarrja e jashtme				
5.2	Financimi i brendshëm				
	Shitja e aseteve				
	Huamarrja e brendshme				
	Ndryshimi në fitimet e pashpërndara				
6.	BILANCI BANKAR NË FUND TË VITIT				

Tabelat në vijim janë një pasqyrë e shpërndarjes së shpenzimeve komunale në bazë të programeve apo kategorive funksionale si dhe në bazë të kategorive ekonomike. Shpenzimet në vijim janë ato aktualet të vitit 2024, planifikimi për vitin e ardhshëm 2025 si dhe projeksionet e vitit 2026 dhe 2027.

Tabela 5: Shpenzimet Komunale për (këtë vit) 2025, të shpërndara në kategori ekonomike dhe programe

Programet/Drejtoritë	Drejtorit ë/ Program et code	Numri i puntorev e	Pagat dhe meditjet	Mallra dhe sherbime	Shpenzime komunale	Subvencione	Shpenzime kapitale	Gjithësejt € 2025
Zyra e Kryetari	16015	18	174,290.56	499,872.00	0	170,000.00	0	874,162.56
Administrata dhe Personeli	16315	25	167,120.55	90,000.00	0	0	0	257,120.55
Inspektimet	16629	6	55,537.85	12,000.00	0	0	0	67,537.85
Prokurimi	16775	4	34,048.68	1,000.00	0	0	0	35,048.68
Zyra e Kuvendit komunal	16915	0	235,612.44	14,000.00	0	0	0	249,612.44
Buxhet dhe financa	17515	18	134,965.84	923,786.00	0	110,000.00	0	1,168,751.84
Sherbimet Publike	180	22						
Infrastruktur Publike	18015	9	78,924.52	398,078.00	155,500.00	0	3,163,175.89	3,795,678.41
Zjarrfiksit dhe Inspektimet	18275	13	98,304.48	13,000.00	0	0	0	111,304.48
Zyra Komunale per Komunitet	19575	4	30,701.98	6,000.00	0	0	0	36,701.98
Bujqësi,Pylltari dhe Zhvillim Rural	47015	19	124,846.24	13,000.00	0	0	250,000	387,846.24
Zhvillim Ekonomik	48015	5	39,187.14	13,000.00	0	0	0	52,187.14
Kadastra dhe Gjeodezia	65075	8	59,694.88	13,000	0	0	0	72,694.88
Planifikimi Urban dhe Mjedis	66080	7	65,310.05	16,000.00	0	0	0	81,310.05
Shëndetësi	730	128	-		-	-	-	-
Administrata	73024	2	18,183.28	7,000.00	0	0	0	25,183.28
Shërbimet e shëndetësis primare	73900	126	1,315,269.00	291,814.00	46,000.00	0	120,000.00	1,773,083.00
Sherbimet Sociale dhe Rezidenciale	755	18						
Sherbimet Sociale	75571	10	94,399.40	15,000.00	7,000.00	0	0	116,399.40
Sherbimet Rezidenciale	75572	8	100,000.00	75,000.00	10,000.00	0	15,000.00	200,000.00
Kulturë, Rini dhe Sport	85015	18	140,297.23	18,000.00	0	70,000.00	0	228,297.23
Arsim dhe shkencë	920	572		-				
Administrata	92075	7	58,867.09	15,000.00	0	0	0	73,867.09
Arsimi parashkollor			-	-	-	-	-	-
Arsimi fillor	93420	457	3,734,363.00	91,841.00	26,500.00	0	34,216.00	3,886,920.00
Arsimi i mesem	94620	108	859,620.00	68,609.00	10,000.00	0	0	938,229.00
2025 - Gjithësejt €		872	7,619,544.21	2,595,000.00	255,000.00	350,000.00	3,582,391.89	14,401,936.10

Tabela 6: Shpenzimet Komunale për (2026-2028 (viti 1- 2026), të shpërndara në kategori ekonomike dhe programe.

Programet/Drejtoritë	Drejtoritë/ Programet code	Numri i puntoreve	Pagat dhe meditjet	Mallra dhe sherbime	Shpenzime komunale	Subvencione	Shpenzime kapitale	Gjithësejt € 2026
Zyra e Kryetari	16015	18	199,607.69	462,256.00	0	150,000.00	0	811,863.69
Administrata dhe Personeli	16315	24	193,641.63	90,000.00	0	0	0	283,641.63
Inspektimet	16629	7	62,955.59	12,000.00	0	0	0	74,955.59
Prokurimi	16775	4	39,647.22	1,000.00	0	0	0	40,647.22
Zyra e Kuvendit komunal	16915	21	263,188.23	14,000.00	0	0	0	277,188.23
Buxhet dhe financa	17515	16	168,254.52	523,786.00	0	100,000.00	0	792,040.52
Sherbimet Publike	180	22						
Infrastruktur Publike	18015	10	103,986.87	248,078.00	208,300.00	0	2,765,594.00	3,325,958.87
Zjarrfiksit dhe Inspektimet	18275	13	150,253.01	13,000.00	0	0	0	163,253.01
Zyra Komunale per Komunitet	19575	4	36,714.10	6,000.00	0	0	0	42,714.10
Bujqësi,Pylltari dhe Zhvillim Rural	47015	17	143,395.66	13,000.00	0	0	0	156,395.66
Zhvillim Ekonomik	48015	7	66,464.24	13,000.00	0	0	0	79,464.24
Kadastra dhe Gjeodezia	65075	6	58,901.36	13,000	0	0	0	71,901.36
Planifikimi Urban dhe Mjedis	66080	8	86,935.28	16,000.00	0	0	0	102,935.28
Shëndetësi	730	128	-		-	-	-	-
Administrata	73024	2	19,800.00	7,000.00	0	0	0	26,800.00
Shërbimet e shëndetësis primare	73900	126	1,294,711.00	274,430.00	43,200.00	0	100,000.00	1,712,341.00
Sherbimet Sociale dhe Rezidenciale	755	18						
Sherbimet Sociale	75571	10	91,500.00	20,000.00	7,000.00	0	0	118,500.00
Sherbimet Rezidenciale	75572	8	100,000.00	75,000.00	10,000.00	0	15,000.00	200,000.00
Kulturë, Rini dhe Sport	85015	19	180,082.29	18,000.00	0	100,000.00	0	298,082.29
Arsim dhe shkencë	920	572		-				
Administrata	92075	7	71,878.31	15,000.00	0	0	0	86,878.31
Arsimi parashkollor			-	-	-	-	-	-
Arsimi fillor	93420	457	4,491,998.00	96,841.00	21,500.00	0	100,000.00	4,710,339.00
Arsimi i mesem	94620	107	1,097,465.00	68,609.00	10,000.00	0	0	1,176,074.00
2026 - Gjithësejt €		891	8,921,380.00	2,000,000.00	300,000.00	350,000.00	2,980,594.00	14,551,974.00

Tabela 7: Shpenzimet Komunale, projeksionet 2026-2028 (viti 2- 2027), të shpërndara në kategori ekonomike dhe programe.

Programet/Drejtoritë	Drejtoritë/ Programet code	Numri i puntoreve	Pagat dhe meditjet	Mallra dhe sherbime	Shpenzime komunale	Subvencione	Shpenzime kapitale	Gjithësejt € 2027
Zyra e Kryetari	16015	18	200,169.71	459,775.00	0	150,000.00	0	809,944.71
Administrata dhe Personeli	16315	24	194,211.97	90,000.00	0	0	0	284,211.97
Inspektimet	16629	7	73,577.89	12,000.00	0	0	0	85,577.89
Prokurimi	16775	4	39,770.06	1,000.00	0	0	0	40,770.06
Zyra e Kuvendit komunal	16915	21	263,279.71	14,000.00	0	0	0	277,279.71
Buxhet dhe financa	17515	16	168,331.79	523,786.00	0	100,000.00	0	792,117.79
Sherbimet Publike	180	23						
Infrastruktur Publike	18015	10	104,318.16	248,078.00	208,300.00	0	2,331,116.87	2,891,813.03
Zjarrfiksit dhe Inspektimet	18275	13	150,788.82	13,000.00	0	0	0	163,788.82
Zyra Komunale per Komunitet	19575	4	36,906.75	6,000.00	0	0	0	42,906.75
Bujqësi,Pylltari dhe Zhvillim Rural	47015	17	143,912.95	13,000.00	0	0	0	156,912.95
Zhvillim Ekonomik	48015	7	66,180.46	13,000.00	0	0	0	79,180.46
Kadastra dhe Gjeodezia	65075	6	59,070.11	13,000	0	0	0	72,070.11
Planifikimi Urban dhe Mjedis	66080	8	87,177.32	16,000.00	0	0	0	103,177.32
Shëndetësi	730	128	-		-	-	-	
Administrata	73024	2	19,800.00	10,000.00	0	0	0	29,800.00
Shërbimet e shëndetësis primare	73900	126	1,346,000.00	273,911.00	43,200.00	0	80,000.00	1,743,111.00
Sherbimet Sociale dhe Rezidenciale	755	18						
Sherbimet Sociale	75571	10	92,200.00	20,000.00	7,000.00	0	0	119,200.00
Sherbimet Rezidenciale	75572	8	100,000.00	75,000.00	10,000.00	0	15,000.00	200,000.00
Kulturë, Rini dhe Sport	85015	19	180,596.84	18,000.00	0	100,000.00	0	298,596.84
Arsim dhe shkencë	920	572		-				
Administrata	92075	7	72,100.59	15,000.00	0	0	0	87,100.59
Arsimi parashkollor			-	-	-	-	-	-
Arsimi fillor	93420	457	4,691,998.00	96,841.00	21,500.00	0	100,000.00	4,910,339.00
Arsimi i mesem	94620	107	1,147,465.00	68,609.00	10,000.00	0	0	1,226,074.00
2027 - Gjithësejt €		891	9,237,856.13	2,000,000.00	300,000.00	350,000.00	2,526,116.87	14,413,973.00

Tabela 8: Shpenzimet Komunale, projeksionet 2026-2028 (viti 3- 2028), të shpërndara në kategori ekonomike dhe programe

Programet/Drejtoritë	Drejtoritë/ Programet code	Numri i puntoreve	Pagat dhe meditjet	Mallra dhe sherbime	Shpenzime komunale	Subvencione	Shpenzime kapitale	Gjithësejt € 2028
Zyra e Kryetari	16015	18	200,731.73	331,686.00	0	150,000.00	0	682,417.73
Administrata dhe Personeli	16315	24	194,782.31	80,000.00	0	0	0	274,782.31
Inspektimet	16629	7	73,691.54	12,000.00	0	0	0	85,691.54
Prokurimi	16775	4	39,892.89	1,000.00	0	0	0	40,892.89
Zyra e Kuvendit komunal	16915	21	263,371.19	14,000.00	0	0	0	277,371.19
Buxhet dhe financa	17515	16	168,734.77	252,546.00	0	100,000.00	0	521,280.77
Sherbimet Publike	180	23						
Infrastruktur Publike	18015	10	104,669.85	148,078.00	208,300.00	0	1,699,200.60	2,160,248.45
Zjarrfiksit dhe Inspektimet	18275	13	151,324.55	13,000.00	0	0	0	164,324.55
Zyra Komunale per Komunitet	19575	4	37,076.12	6,000.00	0	0	0	43,076.12
Bujqësi,Pylltari dhe Zhvillim Rural	47015	17	144,446.74	13,000.00	0	0	0	157,446.74
Zhvillim Ekonomik	48015	7	66,280.25	13,000.00	0	0	0	79,280.25
Kadastra dhe Gjeodezia	65075	6	59,238.85	13,000	0	0	0	72,238.85
Planifikimi Urban dhe Mjedis	66080	8	87,419.35	16,000.00	0	0	0	103,419.35
Shëndetësi	730	128	-		-	-	-	
Administrata	73024	2	20,800.00	10,000.00	0	0	0	30,800.00
Shërbimet e shëndetësis primare	73900	126	1,399,000.00	283,240.00	43,200.00	0	70,000.00	1,795,440.00
Sherbimet Sociale dhe Rezidenciale	755	18						
Sherbimet Sociale	75571	10	92,200.00	20,000.00	7,000.00	0	0	119,200.00
Sherbimet Rezidenciale	75572	8	100,000.00	75,000.00	10,000.00	0	15,000.00	200,000.00
Kulturë, Rini dhe Sport	85015	19	181,111.39	18,000.00	0	50,000.00	0	249,111.39
Arsim dhe shkencë	920	572		-				
Administrata	92075	7	72,322.87	15,000.00	0	0	0	87,322.87
Arsimi parashkollor			-	-	-	-	-	-
Arsimi fillor	93420	457	4,891,998.00	96,841.00	21,500.00	0	100,000.00	5,110,339.00
Arsimi i mesem	94620	107	1,197,465.00	68,609.00	10,000.00	0	0	1,276,074.00
2028 - Gjithësejt €		891	9,546,557.40	1,500,000.00	300,000.00	300,000.00	1,884,200.60	13,530,758.00

21	Ndërtimi i objekteve memoriale të dëshmorëve të kombit në fshatrat Lluka e Epërme, Drenoc, Kodral, Prapaqan etj. (i ri)	50,000.00	50,000.00	0.00	50,000.00	50,000.00	0.00	50,000.00	50,000.00	0.00
22	Memoriali i Dëshmorëve në Bjeshkën e Belegut (i ri)	50,000.00	50,000.00	0.00	100,000.00	100,000.00	0.00	100,000.00	100,000.00	0.00
23	Ndërtimi dhe asfaltimi i rrugës për në Bjeshkën e Madhe (vazhdim)	200,000.00	150,000.00	50,000.00	50,000.00	50,000.00	0.00	0.00	0.00	0.00
25	Ndërtimi dhe asfaltimi i rrugës për në Bjeshkën e Madhe (vazhdim)	150,000.00	100,000.00	50,000.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
26	Ndërtimi i kanalizimit në rrugën Elena Gjika (i ri)	150,000.00	50,000.00	100,000.00	50,000.00	0.00	50,000.00	0.00	0.00	0.00
27	Ndërtimi i murit mbrojtës përgjatë lumit Lumbardh në Deçan	100,000.00	0.00	100,000.00	100,000.00	100,000.00	0.00	0.00	0.00	0.00
28	Elektrifikimi i Bjeshkës së Madhe, faza bashkëfinancim me qytetarë II (i ri)	0.00	0.00	0.00	70,000.00	70,000.00	0.00	0.00	0.00	0.00
29	Trotuari në fshatin Irzniq dhe Lluka e Epërme (i ri)	100,000.00	50,000.00	50,000.00	100,000.00	100,000.00	0.00	0.00	0.00	0.00
30	Renovimi i kulmit të QJKMF-së (i ri)	50,000.00	50,000.00	0.00	50,000.00	50,000.00	0.00	0.00	0.00	0.00
31	Ndërtimi i urës në Vranoc të Vogël, Rastavic, dhe rregullimi i shtratit të lumit Baballoq (vazhdim)	100,000.00	100,000.00	0.00	100,000.00	100,000.00	0.00	0.00	0.00	0.00
32	Ndërtimi i bibliotekës dhe muzeut në fshatin Carrabreg i Epërm (i ri)	30,000.00	30,000.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
33	Restaurimi i Shtëpisë së Kulturës dhe rregullimi i parkut në fshatin Lloqan (i ri)	30,000.00	30,000.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
34	Ndërtimi i ZIP Line dhe produkteve tjera turistike (i ri)	80,000.00	80,000.00	0.00	50,000.00	50,000.00	0.00	0.00	0.00	0.00

37	Ndërtimi i objektit të ri të komunës (i ri)	50,000.00	0.00	50,000.00	150,000.00	100,000.00	50,000.00	100,000.00	100,000.00	0.00
38	Elektrifikimi i Bjeshkës së Strellcit	50,000.00	50,000.00	0.00	150,000.00	100,000.00	50,000.00	104,984.60	104,984.60	0.00
39	Ndërtimi i stacionit të autobusëve	0.00	0.00	0.00	40,000.00	40,000.00	0.00	80,000.00	80,000.00	0.00
40	Ndërtimi dhe asfaltimi i rrugës "Mehmet Uka" në Deçan.	75,378.00	75,378.00	0.00	100,000.00	100,000.00	0.00	200,000.00	100,000.00	100,000.00
41	Ndërtimi dhe zgjerimi i rrugës Elez Gezi e Magjun Berisha (i ri)	30,000.00	30,000.00	0.00	100,000.00	100,000.00	0.00	100,000.00	100,000.00	0.00
42	Restaurimi dhe renovimi i monumenteve kulturore (kulla, mullinje)	0.00	0.00	0.00	50,000.00	50,000.00	0.00	50,000.00	50,000.00	0.00
43	Ndërtimi i urave në Bjeshkë - Zalli i Rupë dhe Pllaqica e Vokshit	61,000.00	61,000.00	0.00	50,000.00	0.00	50,000.00	100,000.00	100,000.00	0.00
44	Ndërtimi i Shtëpisë së UÇK-së	0.00	0.00	0.00	20,000.00	20,000.00	0.00	100,000.00	0.00	100,000.00
45	Hapja dhe rregullimi i shtegut të ciklistëve - Prapshti	0.00	0.00	0.00	20,000.00	20,000.00	0.00	100,000.00	0.00	200,000.00

3. Analiza Gjimore

Komuna nuk ka përgatitur një buxhet të përgjegjshëm gjinor të detajuar, por është përpjekur të vlerësojë se si shpenzimet kapitale janë ndarë për të adresuar çdo pabarazi gjinore në planifikimin e ardhshëm buxhetor. Ne kemi analizuar numrin e grave dhe burrave, djemve dhe vajzave në kuadër të komunës, dhe po e paraqesim këtë informacion në tabelën e mëposhtme: Tabela 10:

Kategoria	Shifrat sipas Regjistrimit të Popullsisë 2024	%	Statistikat e fundit komunale 2025	%
Gra	X	X	0	0
Burra	X	X	0	0
Vajza	X			
Djem	X			
Popullata e përgjithshme	27,775	100		

Komuna i ka përdorur më pas të dhënat specifike gjinore që janë në dispozicion për të vlerësuar ndikimin gjinor të projekteve kapitale në kuadër të buxhetit 2026-2028. Për shembull, kur një projekt është për një fshat ose lagje të caktuar — për një rrugë, gypat e ujësjellësit, qendër shëndetësore etj. — ne kemi përdorur të dhënat e ndarjes së popullsisë midis grave, burrave, vajzave dhe djemve për atë zonë. Kur një projekt është për një shkollë të veçantë, kemi përdorur numrin e nxënësve: meshkuj dhe femra. Kur një projekt ndikon në tërë komunën (duke përfshirë projektet për administratën komunale), përdorim analizën e përgjithshme të popullsisë për vitin 2024.

Tabela 11: Shpenzimet Komunale për (vitin e 1-3) 2026-2028

Projektet	Gjithsej €	Shuma € 2026 (vitin e 1)	Shuma € 2027 (vitin e 2)	Shuma € 2028 (vitin e 3)	% e vlerësuar e shpenzuar në vajza dhe gra	% e vlerësuar e shpenzuar në djem dhe burra
Projekti për ...Gra	150,000	50,000	50,000	50,000		
Projekti për ...Rini	80,000	20,000	30,000	30,000		
Bursa për Studentët	210,000	70,000	70,000	70,000		
Gjithësej €	440,000	140,000	140,000	140,000		

4. Korniza e Performancës së Shpenzimeve

Kapitulli i Performancës së Shpenzimeve Komunale është hartuar për herë të parë në ciklin buxhetor 2016-2018. Indikatorët/treguesit matës të mëposhtëm janë zhvilluar në konsultim dhe me kontributin e drejtorëve/menaxherëve kryesorë të programeve komunale. Treguesit e performancës që vijnë janë hartuar në përputhje me fushat dhe objektivat prioritarë të Komunës për periudhën afatmesme 2026-2028 (të renditur në fillim të këtij dokumenti), dhe për secilin prej tyre janë dhënë vlerat matëse. Njësitë matëse të treguesve janë të ndryshme, dhe më poshtë është bërë një ndërthurje e treguesve cilësorë me ata sasiorë.

Meqë ky është cikli i parë buxhetor ku matësit e performancës janë zhvilluar, jo të gjithë treguesit kanë vlera të plota, por Komuna, përmes sektorëve të ndryshëm, do të punojë drejt zhvillimit të tyre dhe grumbullimit të matësve përkatës në ciklet e ardhshme buxhetore.

Më poshtë do të jepet ndarja e synimeve (objektivave strategjike) në objektiva më të detajuar, dhe për secilin prej tyre do të paraqiten treguesit e performancës që mundësojnë matjen e realizimit të objektivit përkatës.

Së fundi, në tabelat e mëposhtme, përveç synimeve strategjike, objektivave përkatës dhe treguesve matës, janë paraqitur edhe vlerat buxhetore ose shpenzimet e parashikuara për realizimin e këtyre synimeve. Vëreni se vlerat e përshkruara në formë tabelare përfshijnë vetëm kategorinë ekonomike – investime kapitale – ndonëse Komuna planifikon edhe shpenzime në katër kategori të tjera ekonomike që lidhen me këto synime. Përfshirja edhe e kësaj pjese buxhetore (përveç buxhetit kapital) do të provohet të bëhet në ciklet e ardhshme buxhetore, si fazë e dytë e avancimit të matësve të performancës në buxhetin afatmesëm komunal.

4.1. Forcimi i Ekonomisë Komunale me mundësi për të gjithë

OBJEKTIVAT STRATEGJIKE TE KOMUNES	Indikatorët për Matjen e Performancës në drejtim të përmbushjes së Objektivave	2025 (vlera bazë) ²	2026	2027	2028
Përmirësimi i standardëve të arsimimit dhe nivelit të arritjes (pajisje shkollore, renovime shkollore dhe përmirësim, bursa për studime, laboratore)	Numri i nxënësve që përfitojnë nga kabinete të plotësuara (kabinete apo laboratorë informatike, biologjie etj	300	450	550	650
	Numri i nxënësve që përfitojnë nga përmirësimi i infrastrukturës dhe kushteve të shkollave.	2500	2400	2300	1800

²Vlerabazëmbitë cilën do të bëhet matja e performancës është viti 2015, pasi që në këtë vit për herë të parë, Komuna ka ndërmarrë Iniciativën për zhvillimin e treguesve të performancës.

	norma e nxënësve ngelës në arsimin e fillor	5.4	4.5	4.2	3.7
	norma e nxënësve ngelës në arsimin e mesëm	3.7	3.8	3.9	3.9
	Mirëmbajtja e objekteve shkollore për m2	2350	2450	2560	2770
	Studentët në nevojë që marrin bursa	0	0	0	50
	•				
	Përfshirja e nxënësve në arsimin e obligueshëm me qëllim të zhdukjes së analfabetizmit	12%	10%	8%	6%
	Shkalla e lënies së shkollimit	1%	1%	1%	1%
Mbështetje direkte e sektorit bujqësor dhe blegtoral	Nevoja për pajisje bujqësore të plotësuara (numri i bujqëve të pajisur me pajisje bujqësore)	0	0	0	0
	Nevojat e plotësuara në sektorin e Lavërtari, Pemtariisë, Perimtarisë (numri i bujqëve të ndihmuar)	0	0	0	0
	Nevojat e plotësuara në fushën e Blegtorisë (numri i fermerëve përfitues)	0	0	0	0
	Rastet e urgjencës si pasojë e sëmundjeve të ngjitura nga qentë apo kafshimeve të qenëve endacakë	0	0	0	0
	Numri i krerëve të përhapjes së një sëmundje tek kafshët	0	0	0	0
	Rritja e sipërfaqeve bujqësor në sera	5ha	5ha	5ha	5ha
	Përqindje e krerëve të ngordhur për shkak të sëmundjeve	1%	1%	1%	1%

	Panaire rajonale të zhvilluara	2	2	2	2

Për synimin e parë, Komuna e Deçanit ka identifikuar dy Objektiva, të cilët kanë të bëjnë me sektorin e arsimit dhe me sektorin e bujqësisë dhe blegtorisë. Në realizimin e synimit të parë janë të përfshira Drejtoria e Arsimit, ndërsa në realizimin e Objektivit të dytë të këtij synimi është përfshirë Drejtoria për Bujqësi. Buxheti total (kategoria ekonomike – investime kapitale) në dispozicion të Synimit të parë jepet në tabelën e mëposhtme.

	Burimet buxhetore (000 Euro)			
	2025	2026	2027	2028
Synimi (Objektivi strategjik): Forcimi i Ekonomisë Komunale me mundësi për të gjithë				
Objektivi 1: Përmirësimi i standardeve të arsimit dhe nivelit të arritjes (pajisje shkollore, renovime shkollore dhe permirësim, bursa për studime, laboratore)	50.000	70.000	70.000	70.000
Objektivi 2: Mbështetje direkte e sektorit bujqësor dhe blegtoral	50.000	30.000	50.000	50.000

4.2. Përmirësimi i Shëndetësisë dhe Mirëqenies së Qytetarëve

OBJEKTIVAT STRATEGJIKE TE KOMUNES	Indikatorët për Matjen e Performancës në drejtim të përmbushjes së Objektivave	2025	2026	2027	2028
Asistenca sociale për familjet në nevojë, pa të ardhura/të ardhura të ulëta	numri i familjëve të ndihmuara me mjete financiare (familje pa të ardhura)	30	30	30	30
	familje të varfra që përfitojnë nga Komuna pagesën e koston së strehimit	4	4	6	6
	numri i familjëve në nevojë, me të ardhura të ulëta të ndihmuara me mjete financiare	30	30	30	30
	familje në nevojë të ndihmuara me pako ushqimore	100	100	100	100
	familjet në nevojë që përfitojnë furnizim me dru	0	0	0	0
Përmirësimi i ofrimit të shërbimeve	Pika shëndetësore (QMF) me kushte të përmirësuara dhe të	15	15	15	15

shëndetësore, ofrimi i shëndetësisë mobile	mirëpajisura				
	Raporti banorë që u ofrohet shërbimi shëndetësor/ QMF	2000	2000	2000	2000
	norma e fëmijëve 0 – 6 vjeç të vaksinuar (%)	92%	95%	95%	95%
	rastet e pacientëve të sëmurë me sëmundje gjaku (që kanë nevojë për hemodializë) të shërbyera	16	15	15	15
	norma banorë / mjek	1500/1	1500/1	1500/1	1500/1
	% e nxënësve të klasave I-IX të kontrolluar në mënyrë sistematike	95%	95%	95%	95%
	përqindja e banorëve të vaksinuar	24%	45%	45%	45%
	rastet e pacientëve me gjendje të rëndë ekonomike që përfitojnë barna	1000	1500	1500	1500
	Numri i familjëve të dëshmorëve dhe invalidëve të luftës që subvencionohen	1200	1200	1200	1200
Promovimi i projekteve për rini dhe kulturë, dhe ofrimi i terreneve të reja sportive	të rinj të angazhuar në aktivitete kulturore	300	400	500	500
	qytetarë që kanë në dispozicion infrastrukturën sportive në vendbanimet e tyre	300	400	500	500
	të rinj të angazhuar në aktivitete sportive	500	700	800	800

Për synimin e Dytë, Komuna e Deçanit ka identifikuar tre Objektiva, të cilët kanë të bëjnë me mbështetjen sociale të grupeve në nevojë, me sektorin e shëndetësisë dhe me mbështetjen e Rinisë, Sportit dhe Kulturës. Në realizimin e synimit të dytë janë të përfshira Drejtoria Shëndetësisë dhe Mirëqeniës Sociale, Drejtoria e Kulturës Rinisë dhe Sporteve dhe Zyra e Kryetarit.

Buxheti total (kategoria ekonomike – investime kapitale) në dispozicion të Synimit të dytë jepet në tabelën e mëposhtme.

	Burimet buxhetore (000 Euro)			
	2025	2026	2027	2028
Synimi (Objekti strategjik): Përmirësimi i Shëndetësisë dhe Mirëqenies së Qytetarëve				
Objekti 1: Asistenca sociale për familjet në nevojë, pa të ardhura/të ardhura të ulëta	x	X	x	X
Objekti 2: Përmirësimi i ofrimit të shërbimeve shëndetësore, ofrimi i shëndetësisë mobile	x	X	x	X
Objekti 3: Promovimi i projekteve për rini dhe kulturë, dhe ofrimi i terreneve të reja sportive	25000	30000	30000	30000

4.3. Përmirësimi i Ambientit të Komunës dhe Qëndrueshmëria e Tij

OBJEKTIVAT STRATEGJIKE TE KOMUNES	Indikatorët për Matjen e Performancës në drejtim të përmbushjes së Objektivave	2025	2026	2027	2028
Përmirësimi dhe rigjenerimi të infrastrukturës rrugore (sinjalizimi horizontal e vertikal, ndriqimi publik dhe numerizimi); transportit; dhe kanalizimit	• km rrugë lokale të ndërtuara	15	10	10	10
	• km rrugë lokale të mirëmbajtura (në verë dhe në dimër)	140	140	140	140
	• Km rrugë lokale të asfaltuara (të rehabilituara)	25	30	30	30
	• Përqindja e familjëve dhe biznesëve në zonën urbane të lidhura me rrjetin e ujësjellësit (familje dhe biznese që lidhen me rrjetin e ujësjellësit)	85%	87%	89%	91%
	• Numri i vendbanimeve të reja të lidhura me rrjetin e ujësjellësit	10	5	5	5
	• Numri i venbanimeve të reja të lidhura me rrjetin e kanalizimeve	7	4	5	5
	• Km sipërfaqe publike me ndriçim të përmirësuar	10	5	5	5
	• % e banorëve të komunës të përfshirë në transportin publik	35%	35%	35%	35%

	Km rrugë me sinjalistikë (vertikale dhe horizontale) të përmirësuar	25	30	30	30
	Aksidente me pasoja të rënda në rreth rrotullime, kryqëzime apo segmente rrugore të njohura si problematike	15	10	10	10
	Orë ujë të pijshëm në ditë/ Furnizimi me ujë të pijshëm në ditë	24	24	24	24
	Niveli i klorit/ m3 ujë të pijshëm	Xmg	xmg	xmg	Xmg
	% e faturimit të ujit të pijshëm të prodhuar	85%	85%	85%	85%
Përmirësim i standardeve ambientale	% e ekonomive familjare që kanë qasje në shërbimin e grumbullimit të mbeturinave	85%	85%	85%	95%
Ofrimi i më shumë hapësirave të gjelbëruara	m2 sipërfaqe e gjelbëruar për banor	2	3	3	3

Për Synimin e tretë, Komuna e Deçanit ka identifikuar tre Objektiva, të cilët kanë të bëjnë me infrastrukturën publike (rrugët, ujësjellësit, kanalizimet), me ambientin dhe me mbështetjen e shtimit të sipërfaqeve të gjelbëruara. Në realizimin e synimit të tretë më së shumti është e përfshirë Drejtoria për Shërbime Publike dhe Zyra e Kryetarit. Buxheti total (kategoria ekonomike – investime kapitale) në dispozicion të Synimit të tretë jepet në tabelën e mëposhtme.

	Burimet buxhetore (000 Euro)			
	2025	2026	2027	2028
Synimi (Objektivi strategjik): Përmirësimi I Ambientit të Komunës dhe Qëndrueshmëria e Tij				
Objektivi 1: Përmirësimit dhe rigjenerimit të infrastrukturës rrugore (sinjalizimi horizontal e vertikal, ndriqimi publik dhe numerizimi); transportit; dhe kanalizimit	300.000	300.000	400.000	400.000
Objektivi 2: Përmirësim i standardeve ambientale ³	20000	30000	30000	30000
Objektivi 3: Ofrimi i më shumë hapësirave të gjelbëruara	30000	40000	40000	40000

³Komuna nuk ka alokuar buxhet në lidhje me këtë synim duke llogaritur se Kompania respektive e grumbullimit të mbeturinave vetëfinancohet dhe në planet e saja ka të paraparë buxhet sa i përket zgjerimit të rrjetit dhe ofrimit të qasjes së më shumë qytetarëve në shërbimin e grumbullimit të mbeturinave si një ndër treguesit themelor të përdorur këtu.

4.4. Krijimi i qeverisë komunale që ofron shërbime efikase dhe që u përgjigjet kërkesave të qytetarëve.

OBJEKTIVAT STRATEGJIKE TE KOMUNES	Indikatorët për Matjen e Performancës në drejtim të përmbushjes së Objektivave	2025	2026	2027	2028
	Koha mesatare për lëshimin e certifikatave të gjendjes civile	14min/për copë 658 certifikata të lëshuara	14min/për copë 700 certifikata të lëshuara	13.2min/për copë 750 certifikata të lëshuara	12.5min/për copë 780 certifikata të lëshuara
	Numri i banorëve të komunës që i marrin shërbimet nga zyrat e gjendjes civile/zyrë të gjendjes civile	12000	13000	13000	13000

Për Synimin e katërt, Komuna e Deçanit ka identifikuar vetëm një Objektiv, i cili ka të bëjë me përmirësimin e shërbimeve që Komuna u ofron qytetarëve. Në realizimin e synimit të katërt janë të përfshira Drejtoria e Shërbimeve Publike, Zyra e Kryetarit.

Buxheti total (kategoria ekonomike – investime kapitale) në dispozicion të Synimit të katërt jepet në tabelën e mëposhtme.

	Burimet buxhetore (000 Euro)			
	2025	2026	2027	2028
Synimi (Objektivi strategjik): Krijimi i qeverisë komunale që ofron shërbime efikase dhe që u përgjigjet kërkesave të qytetarëve				
Objektivi 1: Ndërtimit dhe rikonstruktimit të zyrave komunale gjendjes civile) në pika më të afërta të vendbanimeve, më qëllim të ofrimit të shërbimeve	X	X	X	X

Nga tabelat e mësipërme mund të thuhet se buxheti i komunës së Deçanit (kategoria ekonomike – investime kapitale) është ndarë ndërmjet synimeve të komunës si më poshtë:

	Burimet buxhetore (000 Euro)			
	2025	2026	2027	2028
Synimi (Objektivi strategjik): Forcimi i Ekonomisë Komunale me mundësi për të gjithë	50	60	70	80
Synimi (Objektivi strategjik): Përmirësimi I Shëndetësisë dhe Mirëqenies së Qytetarëve	40	40	40	50
Synimi (Objektivi strategjik): Përmirësimi I Ambientit të Komunës dhe Qëndrueshmëria e Tij	50	40	40	40
Synimi (Objektivi strategjik): Krijimi i qeverisë komunale që ofron shërbime efikase dhe që u përgjigjet kërkesave të qytetarëve	30	30	30	30

5. DEKLARATA PËR MISIIONIN DHE PERFORMANCËN SIPAS DREJTORIVE

5.1. Zyra e Kryetarit

Misioni: Kryetari i komunës, përfaqëson komunën dhe vepron në emër të sajë, udhëheqë ekzekutivin e komunës, administratën dhe mbikëqyr menaxhimin financiar të komunës duke ushtruar të gjitha kompetencat, ekzekutive të Kuvendit të Komunës, organizon punën dhe drejton politikën e komunës; emëron dhe shkarkon drejtorët e drejtorive; propozon rregullore apo akte të tjera për miratim në Kuvendin e Komunës; propozon zhvillimin komunal, planet rregullative e investuese, propozon buxhetin komunal vjetor për miratim në Kuvendin e komunës dhe ekzekuton buxhetin e miratuar, raporton para kuvendit të komunës për situatën ekonomiko – financiare dhe për zbatimin e planeve investuese të komunës; si dhe ndërmerr aktivitetet e tjera që i caktohen me statut, rregullore komunale apo akte të tjera ligjore dhe nën ligjore të cilat janë në fuqi.

Vizioni: Zhvillimi lokal ekonomik; planifikim urban e rural; shfrytëzimi i tokës dhe zhvillimit; mbrojtje e mjedisit lokal; ofrimi i shërbimeve publike dhe shërbimeve komunale, përfshirë furnizimin me ujë, kanalizimin, trajtimin e ujërave të zeza, menaxhimin e mbeturinave, rrugëve lokale; përgjigje ndaj rastëve emergjente lokale; ofrimin sa më të mirë të arsimit publik parashkollor, fillor dhe të mesëm, ofrimin e për kujdesit primar publik shëndetësor; ofrimin e mirëqenies sociale, përfshirë rritjen e nivelit të barazisë gjinore në të gjitha fushat, ofrimin dhe mirëmbajtjen e parqeve dhe hapësirës publike; turizmin, aktivitetet kulturore dhe të lira etj.

Qëllimi: Është që të gjitha kompetencat e komunës të rregulluara me Ligjin për Vetëqeverisje Lokale dhe Statutin e Komunës të zbatohen në përpikmëri në mënyrë që misioni i komunës të shënoj shkallë sa më të lartë të performancës duke i realizuar me sukses qëllimet strategjike komunale.

Viti	2026	2027	2028
Kuantitative: Përgatitja e të gjitha materialeve përmbledhjet e Kuvendit komunal, në sferën e legjislationit të nivelit të qeverisjes lokale (nxjerrja e rregulloreve, vendimeve, udhëzimeve) që kanë të bëjnë me një qeverisje sa më të mirë të të gjitha drejtorive të Komunës dhe gjithnjë në shërbim të gjithë qytetarëve të Komunës.	Mbajtja e mbledhjeve sipas afateve kalendarike të planit vjetor.	Mbajtja e mbledhjeve si pas afateve kalendarik të planit vjetor.	Mbajtja e mbledhjeve sipas afateve kalendarike të planit vjetor.
Kualitative:			

1. Mbledhjet e rregullta me drejtoret e drejtorive;	48 12	48 12	48 12
2. Mbledhjet e rregullta me KKSBB-në;	6	6	6
3. Mbledhjet e rregullta me administratorët e fshatrave dhe lagjeve të Komunës së Deçanit			

3.1. Zyra e Kuvendit

Misioni:

Kuvendi i Komunës është organi më i lart legjislativ i zgjedhur në mënyrë të drejtpërdrejtë nga qytetarët në pajtim me Ligjin mbi zgjedhjet lokale.

Kuvendi i Komunës mund të miratoj aktet dhe të ndërmarrë masa për zbatimin e tyre brenda fushës së kompetencave të tyre e që vlejnë brenda territorit të komunës dhe në përputhje me sistemin kushtetues dhe ligjor të Republikës së Kosovës, dhe atë: statutin e komunës; rregulloren e punës; rregulloret komunale; dhe çdo akt tjetër të nevojshëm apo të duhur për funksionimin e komunës.

Vizioni:

Për të siguruar shqyrtimin në kohë dhe Miratimin e politikave dhe rregulloreve komunale dhe planeve statutore, duke përfshirë buxhetin, në një mënyrë e cila i lejon ekzekutivit dhe stafit të komunës për të kryer detyrën e tyre në mënyrë efikase dhe efektive. Për të siguruar politikë të përshtatshme dhe plane brenda fushëveprimit të kompetencave të Komunës, duke i respektuar të gjitha ligjet, në një mënyrë që përfitimet e qytetarëve të jenë të mëdha.

Objektivat:

- Shqyrtimi dhe miratimi në kohë i politikave/rregulloreve të reja;
- Shqyrtimi dhe miratimi në kohë i të gjitha planeve statutore (duke përfshirë buxhetin)
- Përbushja e nevojave të qytetarëve përbrenda burimeve në dispozicion të komunës.

Indikatori	2026	2027	2028
% e akteve legjislative të publikuara në faqen e internetit të komunës brenda 1 jave pas miratimit	caku për vitin 2026	caku për vitin 2027	caku për vitin 2028
% i vendimeve të kuvendit të publikuara në faqen e internetit të komunës brenda periudhës 2 dite pas mbledhjes së kuvendit	100	100	100

3.2. Drejtoria e Administratës së Përgjithshme

Misioni: Udhëheq dhe menaxhon me të gjitha çështjet administrative - teknike të drejtorisë dhe ato të SHCK-së që bien në këtë kompetencë, udhëheq me librat amë të gjendjes civile, lëshon certifikata të gjendjes civile, sjell akt vendime për regjistrime të më vonshme, korrigjime - ndryshime të emrit apo mbiemrit personal, harton aktet normative që bien në kompetencë të drejtorisë, udhëheq punën e arkivit komunal, qendrën për shërbim të qytetarëve, sektorin teknik dhe të mirëmbajtjes, angazhohet dhe përcjellë punën e bashkëpunimit të komunës me vendbanimet dhe fshatrat si dhe punë tjera që bien në kompetencë të drejtorisë. Përmirëson nivelin e barazisë gjinore brenda administratës së komunës.

Vizioni: Administrata siguron të gjitha shërbimet administrative për Kryetarin dhe Kuvendin, procedurat e menaxhimit të stafit të shërbimit civil, gjithashtu menaxhon me stafin dhe buxhetin e kësaj drejtorie.

Qëllimi: Menaxhimi dhe ngritja e nivelit të lartë në administratën komunale, si dhe ngritja e kapaciteteve dhe shërbimeve më cilësore për qytetarët .

Performancë:

	2025	2026	2027
Kuantitative			
Realizimi i të gjitha detyrave dhe objektivave që rrjedhin nga statuti i komunës, aktet tjera normative komunale, ligjet, udhëzimet e organeve më të larta, rritja e vëllimit të punës në të gjitha sektorët dhe njësitë varësisht nga situatat dhe nevojat e punës së shtuar sipas sezonave, nevojave apo ndryshimet eventuale në programe dhe kompetencat eventuale që mund ti barten drejtorisë dhe sektorëve të saj. Të gjitha këto kërkojnë edhe përcjelljen me koston e shpenzimeve buxhetore.	Gjatë gjithë kohës	Gjatë gjithë kohës	Gjatë gjithë kohës
Kualitative	2026	2027	2028
Puna rreth certifikimit do të bëhet sipas programit unik të Kosovës, ku do të kemi një përmisim të kualitetit në shërbimet e karakterit civil.	100%	100%	100%

5.2. Drejtoria Për Buxhet dhe Financa

Misioni: Misioni i kësaj drejtorie është menaxhimi i buxhetit dhe financave të Komunës, që d.m.th.:

- Siguron drejtoritë me shërbimet e kontabilitetit dhe menaxhimin e shpenzimeve dhe zhvillimin ekonomik;
- Informon liderët komunalë me aktualitetet e ndërlidhura me buxhetin e Komunës;
- Përgatit rregulloret për KPF,
- Bënë menaxhimin e financave komunale;
- Bënë përgatitjen e prezantimit të buxhetit;
- Koordinon punët dhe aktivitetet e drejtorisë;
- Këshillon zyrtarët komunal për procedurat dhe rregullat në lidhje me buxhetin dhe financat.

Vizioni: Përgatit rregulloret për Komitetin për Politikë dhe Financa dhe për Kuvend lidhur me menaxhimin e financave komunale, përgatitjen dhe prezentimin e buxhetit, kërkesat buxhetore tjera, Pasqyrat vjetore financiare dhe koordinimin e punëve dhe aktivite të drejtorisë, këshillon zyrtarët komunal për procedurat dhe rregullat në lidhje me buxhetin.

Qëllimi: Përgatitja dhe harmonizimi i akteve ligjore dhe parakushteve e tjera përshtimin e efikasitetit në realizimin e të hyrave buxhetore.

Performancë:

Kuantitative	2026	2027	2028
1. Përgatitja e raporteve buxhetore mbi të hyrat;	14	14	14
2. Përgatitja e raporteve buxhetore mbi shpenzimet;	14	14	14
3. Rishikim, rialokim dhe transfere buxhetore;	2	2	2
4. Zotime në sistemin e SIMFK-së (Frebalance);	1,300	1,330	1,370
5. Fatura tatimore mbi tatimin në pronë;	2,900	2,926	2,950
6. Kërkesa dhe ankesa rreth matjeve të pronave;	100	105	120
7. Lëndë të ndryshme me kërkesa;	150	160	170
8. Raportet e punës së drejtorisë dhe stafit;	2	2	2
9. Programi i punës së drejtorisë dhe stafit;	2	2	2
10. Çertifikime, aprovime dhe shpenzime të UZP-ve.	1,300	1,330	1,370
11. Integrimi i Buxhetimit të Përgjegjshëm Gjnor në KAB çdo vit.	1	1	1

Kualitative	2026	2027	2028
1. Të hyrat e realizuara nga tatimi në pronë do të shpenzohen në realizimin e projekteve kapitale.			
2. Menaxhimi me efikasitet të buxhetit dhe ekzekutimi i tij sipas dinamikës së planifikuar të rrjedhjes së parës së gatshme.	100%	100%	100%

5.3. Drejtoria Për Mbrotje Shpetim dhe Shërbimeve Publike

Misioni:

1. Mbikëqyr dhe bashkëpunon me kompanitë shërbyese të Komunës, të higjienës dhe furnizimit me ujë;
2. Menaxhon dhe mirëmban të gjitha sheshet publike që i përkasin komunës si dhe përkujdesjen për mirëmbajtjen e varrezave të Dëshmorëve;
3. Bashkëpunon me institucionet, organizatat joqeveritare dhe të gjithë mekanizmat tjerë në raste të fatkeqësive elementare;
4. Menaxhon, organizon dhe administron me sektorët dhe shërbimet në kuadër të saj, sipas kuadrit të saj, sipas instruksioneve administrative e të direktivave operative për çfarëdo çështje që ka të bëjë me funksionet dhe përgjegjësitë e DSHPE-së.

Vizioni: Realizimi i suksesshëm i planit për parandalimin e emergjencave, reagimin e shpejtë dhe të suksesshëm ndaj emergjencave, intervenime të suksesshme të shërbimit të zjarrfikësve dhe shpëtimit, rritjen e performancës në shërbimin e zjarrfikësve dhe shpëtimit, mirëmbajtja e pastërtisë së qytetit, ndriçimi elektrik i qytetit dhe i tërë zonës urbane, kanalizimit dhe mbeturinave duke bashkëpunuar ngusht me kompaninë lokale të mbeturinave.

Qëllimi: Menaxhimi dhe organizimi i situatave të fatkeqësive natyrore dhe fatkeqësive tjera, menaxhimi i mbeturinave dhe furnizim me ujë të pijshëm, mirëmbajtjen e ndriçimit publik, mirëmbajtjen e rrugëve lokale në të gjitha vendbanimet gjatë sezonit veror - dimëror, mirëmbajtjen e kanalizimit fekal dhe atmosferik me kompanitë e kontraktuara etj.

Indikatori	2026	2027	2028
% e rrugëve të asfaltuara	caku për vitin 2026	caku për vitin 2027	caku për vitin 2028
Km-të e trotuareve të ndërtuara	15	15	20
% e ekonomive familjare me qasje në ujë të pijshëm	65	70	80
% e ekonomive familjare të lidhura në sistemin e kanalizimit	55	65	75
% e inspektimeve për siguri nga zjarri ku nuk janë gjetur shkelje	55	75	85

5.4. Drejtoria e Shëndetësisë dhe Mirëqenies Sociale

Misioni: Drejtoria për Shëndetësi dhe Mirëqenie Sociale siguron zbatimin e kujdesit parësor shëndetësor në ofrimin e shërbimeve shëndetësore nëpërmjet zbatimit të konceptit të mjekësisë familjare duke përfshirë promovimin dhe edukimin shëndetësor, parandalimin, zbulimin e hershëm/diagnostifikimin, mjekimin/kujdesin dhe rehabilitimin e të lënduarit, të sëmurët me sëmundje akute dhe kronike, shëndetin oral, furnizimin me barna, kujdesin antenatal, kujdesin posnatal, planifikimin familjar, kujdesin paliativ, ruajtjen dhe përmirësimin e shëndetit, ofrimin e shërbimeve cilësore të sigurta, me qasje të lehtë, të barabartë për të gjithë.

QPS-së siguron ofrimin e përkujdesit për rastet sociale si dhe ofrimin e shërbimeve sociale dhe familjare për të gjithë qytetarët brenda territorit të komunës.

Vizioni: Në drejtorinë tonë ne punojmë për të zbatuar legjislacionin përkatës shëndetësor për të siguruar që shërbimet e mëposhtme primare shëndetësore për të gjithë qytetarët ofrohen në fushat e mjekësisë familjare, pediatriisë, gjinekologjisë, stomatologjisë, farmacisë, shërbimet laboratorike dhe kujdesin mjekësor emergjent. Ne i ofrojmë këto shërbime duke punësuar staf profesional dhe duke e trajnuar stafin mjekësorë që vepron në Qendrën Kryesore të Mjekësisë Familjare dhe një numër të klinikave familjare tjera që i ofrojnë këto shërbime. Përveç kësaj, ne gjithashtu do të punojmë për të siguruar nivelet e duhura të higjienës, që nga kryerja e inspektimeve sanitare për ujin e pijshëm, bizneset prodhuese, përpunimin ose shitjen e ushqimit, dhe atyre kompanive që merren me trajtimin e mbeturinave. Ne gjithashtu synojmë për të siguruar mbështetje të shërbimit social në pikat më të rrezikuara të bashkësisë sonë. Ne e bëjmë këtë përmes identifikimit të rasteve sociale, dhe këtë e bëjmë duke vlerësuar nevojën rast për rast.

QPS-së kujdeset që banorëve brenda territorit të Komunës t’iu ofroj: përkujdes dhe mirëqenie sociale, këshillime gjithëpërfshirëse dhe efikase, zbatim i rregulloreve, identifikim të familjeve skamnore, përkujdesje ndaj fëmijëve e me theks të veçantë përkujdesje ndaj fëmijëve jetim, vendosja e kujdestarisë, bashkëpunimi me OJQ, bashkëpunimi me Gjykata, Policinë, Shkolla etj.

Qëllimi: Përmirësimi i shëndetësisë dhe mirëqenies së qytetarëve;

Përmirësimi i ofrimit të shërbimeve shëndetësore, përmirësimi i ofrimit të shëndetësisë mobile për një komunitet të shëndetshëm;

Arritja e rezultateve më të larta në ofrimin e shërbimeve dhe përkujdesje për të gjithë qytetarët nga QPS-ja.

Performancë:

Indikatori	2026	2027	2028
% e rrugëve të asfaltuara Raporti i numrit të qytetarëve me numrin e objekteve të kujdesit shëndetësor primar	caku për vitin 2026	caku për vitin 2027	caku për vitin 2028
% e fëmijëve nën moshën 1 vjeçar që e përfundojnë rrethin e parë të imunizimit	85	95	95
Rinovimi i objekteve shëndetësore; % e zbatimit të planit 3 vjeçar për përmirësimin e objekteve shëndetësore	55	65	75
Raporti i numrit të doktorëve me numrin e qytetarëve	1/1500	1/1500	1/1500
% fëmijëve shkollor që kryejnë kontrolla dentare përmes vizitave në shkolla të dentistëve	35	40	50
% e shkollave që marrin pjesë në fushatën për vetëdijësimin dentar	55	60	70
% e uljes së sëmundjeve specifike të fëmijërisë	35	40	50

5.5. Drejtoria e Planifikimit Urban dhe Mjedisit

Misioni: Shqyrtimi i të gjitha kërkesave të aplikuesëve dhe zgjidhja e tyre konform ligjeve në fuqi dhe vendimeve të komunës, ofrimi i shërbimeve të shpejta dhe kualitative për qytetarët, përgatitja e raporteve dhe planeve të punës për drejtorinë;

Mjedis më tërheqës natyror dhe përdorim më efektiv i tokës dhe ndërtesave.

Vizioni: Me mbajtjen e regjistrit të saktë të tokës, të dhënave kadastrale, hartave dhe tokës tjetër dhe ndërtimin e bazave të të dhënave të ndërlidhura, ne përpiqemi për të zhvilluar plane rregullore për përdorimin më efektiv dhe efikas të tokës dhe ndërtesave në gjithë komunën e Deçanit. Duke bashkëpunuar ngushtë me Drejtoritë e tjera, ne dëshirojmë të sigurojmë dhe arrijmë obligime statusore dhe ligjore, duke bërë që ato të jenë përmbushur në përputhje me planet e zhvilluara Urbane, dhe Planet Hapësinore dhe aktiviteteve për mbrojtjen e mjedisit. Me lëshimin e lejeve të ndërtimit dhe kryerjen e inspektimeve, ne dëshirojmë që të sigurohet që zhvillimi dhe ndërtimi të jetë në përputhje me të gjitha kërkesat ligjore. Brenda kësaj drejtorie ne gjithashtu menaxhojmë shpronësimin e tokës për të lehtësuar zbatimin në kohë dhe efektiv të projekteve të zhvillimit të infrastrukturës. Përveç kësaj, ne ofrojmë rregullore në fushën e menaxhimit të mbeturinave dhe

të promovojmë respektimin e mjedisit dhe turizmit për të krijuar një komunë me ambient të pastër, të gjelbër dhe më tërheqës për vizitorë.

Qëllimi: Përmes implementimit të PZHK-së, PZHU-së, PRRU-së dhe Hartave zonale të ndërtojmë Komunën, të mbrojmë mjedisin si dhe të rrisim të hyrat buxhetore komunale. Inkurajim dhe mbështetje e grave për të regjistruar pronën.

Performancë:

Indikatori	2026	2027	2028
Koha për lëshimin e lejes ndërtimore			
% e lejeve të lëshuara brenda afatit ligjor	95	95	95
Koha e nevojshme për lëshimin e certifikatës së inspektimit nga dita e kërkesës së qytetarit për lëshimin e certifikatës	30	30	30

5.6. Drejtoria e Bujqësisë, Pylltarisë dhe Zhvillimit Rural

Misioni: Siguron zbatimin e ligjeve dhe vendimeve tjera të aplikueshme, bën përgatitjen dhe hartimin e akteve të përgjithshme normative të drejtorisë, përgatit Planin Strategjik të Zhvillimit të Bujqësisë, koordinon dhe kontrollon të gjitha sferat që kanë të bëjnë me bujqësi.

Vizioni: Qëllimi ynë kryesor është për të siguruar që numri maksimal i familjeve në zonat e fshatrave dhe sidomos fermat familjare do të zhvillohen dhe mbajnë një bazë ekonomike të qëndrueshme brenda komunës. Ne planifikojmë dhe t'a bëjmë këtë duke mbrojtur tokën bujqësore përmes mbajtjes së një shënimi/të dhënave të sakta të përdorimit të tokës bujqësore dhe pronësisë së këtyre pronave. Ne do të bashkëpunojmë me bankat komerciale, për të shqyrtuar format e kreditimit për fermerët, dhe për të stimuluar dhe promovuar blerjet blegtoriale dhe zhvillimin bujqësor në këto mjedise. Ne gjithashtu do të ofrojmë mbështetje veterinare për fermerët për të reduktuar sëmundjet në blegtori. Ne do të promovojmë mbrojtjen e mjedisit tonë natyror dhe të zbatojmë legjislacionin përkatës në fushën e mjedisit dhe ruajtjes së pyjeve.

Performanca:

Indikatori	2026	2027	2028
% e tokës bujqësore që është duke u kultivuar			
Miser	20	25	25
Jonxhe dhe tjera	35	35	35

5.7. Drejtoria e Arsimit

Misioni: DKA ushtron funksionet dhe përgjegjësitë e saj në bazë të ligjit lidhur me organizimin e arsimit për nxënës vajza dhe djem. Nxiti barazinë me mundësinë për të ndjekur arsimin në të gjitha nivelet e komunës, gjithëpërfshirje në arsim, në zhvillimin dhe aftësimin e personelit për mësim sa më cilësor.

Vizioni: Qëllimi ynë është që të sigurojmë qasje të barabartë për të gjithë fëmijët brenda komunës, në sistemin e arsimit cilësor, parashkollor, fillor dhe atë të mesëm. Ne gjithashtu do të mbështesim sigurimin e edukimit të më tejme për të rriturit. Për t'a bërë këtë, ne kemi siguruar zbatimin e rregullores kombëtare dhe legjislacionit të duhur arsimor, dhe politikat gjegjëse si rezultat.

Indikatori	2026	2027	2028
% e fëmijëve që arrijnë moshën për të filluar shkollën			
% i nxënësve që kalojnë provimin shtetëror	65	70	75
% e shkollave që kanë kaluar nga sistemi me 3 ndërrime në sistemin me 2 ndërrime			
Raporti i numrit të mësuesve me numrin e fëmijëve parashkollorë, fillorë dhe të mesëm.	1/15	1/15	1/15

5.8. Drejtoria e Ekonomi dhe zhvillim

Misioni: Arritja e niveleve më të larta të ekonomisë, efikasitetit dhe efektivitetit në menaxhimin e burimeve komunale.

Vizioni: Nëpërmjet planifikimit të duhur dhe menaxhimit të resurseve komunale, ne përpiqemi që të promovojmë vlerën për ofrimin e të gjitha shërbimeve për qytetarët e Deçanit. Ne e mbikëqyrim planifikimin dhe zbatimin e buxhetit komunal për të siguruar pajtueshmërinë me të gjithë legjislacionin e financave, statutit dhe rregulloreve tjera përkatëse. Ky veprim përfshin zbatimin e rregullores mbi tarifatat dhe pagesat, veprime që lidhen me mbledhjen e tatimit në pronë. Ne gjithashtu do i përgatisim të gjitha raportet financiare dhe llogaritë vjetore në përputhje me kërkesat statutores komunale. Përveç kësaj, ne punojmë për të nxitur zhvillimin ekonomik në gjithë komunën, duke krijuar një "partneritet" me komunitetin e biznesit dhe hartimin e planeve, por me theks të veçantë, për zhvillimin e NVM-ve.

Indikatori	2026	2027	2028
Numri i dokumenteve financiare të publikuara në faqen e internetit të komunës brenda 1 jave pas miratimit			
Numri i bizneseve të reja që kanë filluar punën	10	15	20
Numri i vendeve të reja të punës që janë krijuar	20	30	40

5.9. Drejtoria për Inspeksion

Misioni: Që të zhvillojë dhe të sigurojë me efektivitet dhe efikasitet:

- kushtet higjieno - sanitare dhe teknike në ambientet ku jetojnë qytetarët e Deçanit, ku punojnë, edukohen, shërohen, argëtohen etj.;
- normat dhe standardet e operatorëve që kryejnë veprimtari ligjore nga kompetenca e kësaj drejtorie;
- implementimin e masave dhe programeve preventive, përmes zhvillimit dhe forcimit të inspektimeve kompetente ligjore.

Vizioni: Vizioni i DI-së është mbrojtja e konsumatorit, mbrojtja e shëndetit publik, mbikqyrja dhe aplikimi i ligjeve për planin zhvillimor, rregullues dhe urbanistik, përmes inspektimeve, vendimeve, pëlqimeve, evidentimeve dhe ndërmarrjes së masave ligjore ndaj subjekteve – operatorëve që kryejnë veprimtari joligjore nga kompetenca e kësaj drejtorie, duke siguruar kushte dhe ambient të shëndoshë për qytetarët e Deçanit.

Qëllimi: Mbikëqyrja dhe aplikimi i ligjeve dhe akteve të tjera ligjore në fushën e ndërtimit, tregut sanitar, veterinarisë, bujqësisë, mbrojtjes së ambientit, trafikut urban - komunikacionit, hidroekonomisë, rrugëve etj. Promovimi i kushteve higjieno - sanitare dhe teknike në institucionet publike dhe private. Zhvillimi i resurseve humane dhe forcimi i llogaridhënies.

5.10. Drejtoria për Kultur Rini e Sport

Misioni: Në kuadër të kompetencave dhe përgjegjësi të Drejtorisë janë:

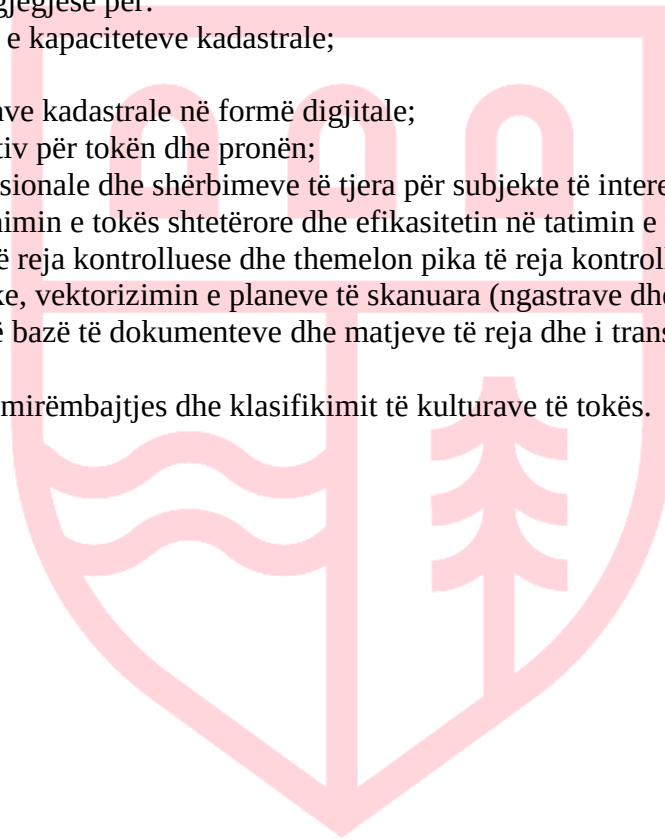
- avancimi i përgjithshëm i vlerave kulturore, kombëtare dhe sportive;
- shënimi i përvjetorëve të personaliteteve të kulturës dhe historisë kombëtare, të të gjitha kohërave;
- formimi i shoqërive kulturo - artistike, grupeve dhe ekipeve sportive;
- përkrahja e talentëve të reja, në veçanti krijimi i kushteve për zhvillimin e veprimtarive kulturo - artistike dhe sportive;
- prezantimi i denjë i komunës në nivel vendi dhe më gjerë;
- kujdesi dhe mirëmbajtja e institucioneve të kulturës, rinisë dhe sportit dhe ndërtimi i objekteve të reja;

- nxitja e bashkëpunimit me shoqëritë kulturo - artistike, me grupet rinore dhe ekipet sportive në nivel vendi dhe më gjerë;
- ngritja e vetëdijes njerëzore në aspektin e dashurisë dhe humanizmit;
- nxitja dhe përkrahja e krijuesëve të fjalës artistike;
- botimi i veprave me vlera kulturore e historike kombëtare;
- shtrirja e aktivitetit të sektorit të sportit edhe në shkollat e komunës, me qëllim të zbulimit e të ndihmës së talenteve të reja në fushën e kulturës e të sportit, organizimi i garave në nivel komune, rajoni, vendi e më gjerë.

5.11. Drejtoria për Gjeodezi dhe Kadaster

Misioni: Drejtoria është përgjegjëse për:

- zhvillimin dhe organizimin e kapaciteteve kadastrale;
- rrjetin referues homogjen;
- rikonstruktimin e informatave kadastrale në formë digjitale;
- modelin e sistemit informativ për tokën dhe pronën;
- ofrimin e shërbimeve profesionale dhe shërbimeve të tjera për subjekte të interesuara, përmirëson transferimin e tokës, menaxhimin e tokës shtetërore dhe efikasitetin në tatimin e tokave;
- planifikon rrjetin me pika të reja kontrolluese dhe themelon pika të reja kontrolluese; digjitalizon pikat poligonale dhe trigonometrike, vektorizimin e planeve të skanuara (ngastrave dhe zonave kadastrale);
- azhurnon pjesën grafike, në bazë të dokumenteve dhe matjeve të reja dhe i transformon me parametrat e dhëna për transformim;
- ofrimin e shërbimeve rreth mirëmbajtjes dhe klasifikimit të kulturave të tokës.

DATE/A:	20.06.2025
PËR/ZA/TO:	Kryesuesin e Kuvendit z. Hajdar Sutaj dhe Anëtarët e Kuvendit
NGA/OD/FROM:	Banorët e fshatit Belle
TEMA/SUBJEKAT/SUBJECT:	Kërkesë për përkrahje në hapjen e një rruge të re në fshatin Belle e Epërme

I nderuar Kryesues i Kuvendit, z. Hajdar Sutaj,

Të nderuar anëtarë të Kuvendit Komunal,

Me anë të kësaj kërkesë, ju drejtohem për të kërkuar përkrahjen tuaj për hapjen e një rruge të re në fshatin Belle e Epërme.

Fshati ynë ndodhet në një zonë të thellë malore dhe për shkak të mungesës së infrastrukturës rrugore, përballemi me vështirësi të mëdha në qarkullim, sidomos në raste emergjente dhe gjatë stinës së dimrit. Hapja e kësaj rruge do të përmirësonte ndjeshëm jetën e banorëve, do të lehtësonte qasjen në shërbime dhe do të ndihmonte në zhvillimin e zonës.

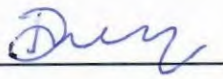
Kostoja totale për realizimin e këtij projekti është **20,000 euro** dhe për shkak të kushteve tona financiare, kërkojmë nga Kuvendi Komunal të na përkrahë me **gjysmën e kësaj shume**, pra **10,000 euro**.

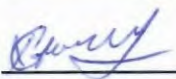
Ju lusim që kjo kërkesë të shqyrtohet dhe të futet në rend dite në mbledhjen e ardhshme të Kuvendit Komunal.

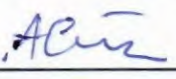
Duke besuar në mirëkuptimin dhe mbështetjen tuaj, ju falënderojmë paraprakisht.

Me respekt,

Banorët e fshatit Belle:

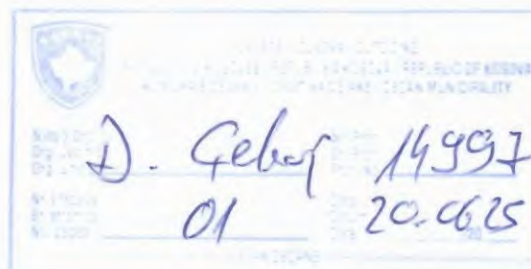
Driton Çekaj, 1030992861

Xhemajl Çekaj, 1009957509

Adem Çekaj, 1009787727

Beçir Çekaj, 1009957495

Ali Çekaj, 1500998656

Rruga me gjatësi 1.3 km

1 : 5000

Auto

☐ Atributet në mbikalim të miut

Lista e shtresave

REPUBLIKA E KOSOVËS
REPUBLIC OF KOSOVA
REPUBLIKA KOSOVA

KOMUNA E DEÇANIT
MUNICIPALITY OF DEÇAN
OPSTINA DEÇAN

Për/To/Za :	Kuvendin e Komunës së Deçanit Komitetin për Politikë dhe Financa
Nga/From/Od	z.Bashkim Ramosaj– Kryetar i Komunes
Tema/Subject/Subjekat	Propozim vendim për ndarjen e një hapësire për ndërtimin e objektit për nevoja të Shoqatave të dala nga Lufta e UÇK-së, dega në Deçan;

Të nderuar ,

I. Me këtë propozim i kërkoj Kuvendit të Komunës së Deçanit që konform ligjeve të aplikueshme të Republikës së Kosovës të merr Vendim për ndarjen e një hapësire për ndërtimin e objektit për nevoja të Shoqatave të dala nga Lufta e UÇK-së, dega në Deçan;

Hapësira e propozuar për ndërtimin e objektit për nevoja të Shoqatave të dala nga Lufta e UÇK-së, dega në Deçan, është parcela nr.01018-0 me sipërfaqe 241 m², parcela nr.01020-0 me sipërfaqe 737 m², parcela nr.01019-0 me sipërfaqe 161 m², si dhe një pjesë nga parcela 01021-0, Zona Kadastrale Deçan

Propozimi i dërgohet KPF-së dhe Kuvendit të Komunës së Deçanit për shqyrtim dhe marrje të vendimit.

Me respekt,

Deçan, dt.20.06.2025

Republika e Kosovës
Republika Kosova-Republic of Kosovo
Qeveria - Vlada - Government

Ministria e Mjedisit, Planifikimit Hapësinor dhe Infrastrukturës / Ministarstvo Životne Sredine, Prostornog Planiranja i Infrastrukture /
Ministry of Environment, Spatial Planning and Infrastructure

AGJENCIA KADASTRALE E KOSOVËS / KATASTARSKA AGENCIJA KOSOVA / KOSOVO CADASTRAL AGENCY

EKSTRAKT NGA CERTIFIKATA / IZVOD IZ CERTIFIKATA / EXTRACT OF CERTIFICATE

PERSONI / OSOBA / PERSON : Komuna e Deçanit

Numri i lëndës / Broj Predmet / Case Referent Number:	12-zyrtarisht-2025
Data dhe koha e lëshimit / Datum i vreme izdavanja / Date and time of submission:	20.06.2025 - 10:26
Komuna / Opština / Municipality:	DEÇAN / DEČANE / DEÇAN
Zyra Kadastrale Komunale / Opštinska Katastarska Kancelarija / Municipal Cadastral Office:	DEÇAN / DEČANE / DEÇAN

A. TË DHËNAT PËR PERSONIN / PODACI O OSOBI / PERSON'S DATA

Mbiemri/Emri i afarizmit (biznesit) Prezime/ Naziv poslovanja (biznisa) Last Name / Business Name	Emri Ime First Name	Emri i babait Ime oca Father's Name	Gjinia Pol Gender	Nr. personal/ biznesit Lični broj/broj poslovanja ID. No.	Shteti i shtetësisë apo regjistrimit Država državljanstva ili uknjiženja Country of citizenship	Ditëlindja/Data e themelimit Rodendan/Dan osnivanja Date of Birth/Establishment	Krijuar më datën Uradjeno na dan Created On	Azhuruar Ažurirano Updated
Komuna e Deçanit			/	600325668	KOSOVA / KOSOVA / KOSOVO		29.12.2020	

A.1 ADRESA E PERSONIT / ADRESA OSOBE / PERSON'S ADDRESS

Vendbanimi Prebivaliste Resident	Kodi Postal Poštanski Kod Postal Code	Hollësitë e adresës Pojedinsti adrese Address Details	Adresa tjetër Druga adresa Other address	Azhuruar Ažurirano Updated
/		JASHAR SALIHU		

B. NJESIA KADASTRALE/ KATASTARSKA JEDINICA/CADAstral UNIT

Njësia kadastrale Katastarska jedinica Cadastral unit	Komuna / Opština / Municipality	Zona kadastrale Katastarska zona Cadastral zone	Lloji i njësisë Vrsta jedinice Unit type	Tipi i pronës Tip imovine Property Type / Lloji i pronës Vrsta imovine Property kind	Kati/ Katet Br.Sprat a/ Spratova Floor number	Vendi i quajtur Zvano mesto Place name	Sipërfaqja Površina Area	Shfrytëzimi aktual/Kultura- klasa Aktualna upotreba/ Kultura-klasa Actual use/Culture-class	Pjesa e pronës Deo imovine Share quota	Lloji i së drejtës Vrsta prava Type of the right	Azhuruar Ažurirano Updated
P-70505021-01018-0 ✓	DEÇAN / DEÇANE / DEÇAN	Deçan / Deçan / Deçan	PARCELË / PARCELA / parcel	Pronë shoqërore Drushtvena Imovina Socially owned Land /		PODI / PODI / PODI	241	Bujqësore - Arat - Arë E Klasës 4 / / Poljoprivredno - Njive - Njiva 4 Klase / / Agriculture - Arable - 4th Class Arable Land / /	1 / 1	Posedim individual / Individualna Drzavina / Single possessor	
P-70505021-01019-0 ✓	DEÇAN / DEÇANE / DEÇAN	Deçan / Deçan / Deçan	PARCELË / PARCELA / parcel	Pronë shoqërore Drushtvena Imovina Socially owned Land /		PODI / PODI / PODI	161	Bujqësore - Kullosat - Kullosë E Klasës 3 / / Poljoprivredno - Pašnjaci - Pasnjak 3 Klase / / Agriculture - pasture - 3rd Class Pasture / /	1 / 1	Posedim individual / Individualna Drzavina / Single possessor	
P-70505021-01020-0 ✓	DEÇAN / DEÇANE / DEÇAN	Deçan / Deçan / Deçan	PARCELË / PARCELA / parcel	Pronë shoqërore Drushtvena Imovina Socially owned Land /		PODI / PODI / PODI	737	Bujqësore - Kullosat - Kullosë E Klasës 3 / / Poljoprivredno - Pašnjaci - Pasnjak 3 Klase / / Agriculture - pasture - 3rd Class Pasture / /	1 / 1	Posedim individual / Individualna Drzavina / Single possessor	
P-70505021-01021-1	DEÇAN / DEÇANE / DEÇAN	Deçan / Deçan / Deçan	PARCELË / PARCELA / parcel	Pronë shoqërore Drushtvena Imovina Socially owned Land / U		PODI / PODI / PODI	12976	Bujqësore - Kullosat - Kullosë E Klasës 3 / / Poljoprivredno - Pašnjaci - Pasnjak 3 Klase / / Agriculture - pasture - 3rd Class Pasture / /	1 / 1	Posedim individual / Individualna Drzavina / Single possessor	03.10.2017

REPUBLIKA E KOSOVËS / REPUBLIKA KOSOVA / REPUBLIC OF KOSOVO

QEVERIA E KOSOVËS / VLADA KOSOVA / GOVERNMENT OF KOSOVA

MINISTRIA E MJEDISIT, PLANIFIKIMIT HAPËSINOR DHE INFRASTRUKTURËS
MINISTARSTVO ŽIVOTNE SREDINE, PROSTORNOG PLANIRANJA I INFRASTRUKTURE
MINISTRY OF ENVIRONMENT, SPATIAL PLANNING AND INFRASTRUCTURE

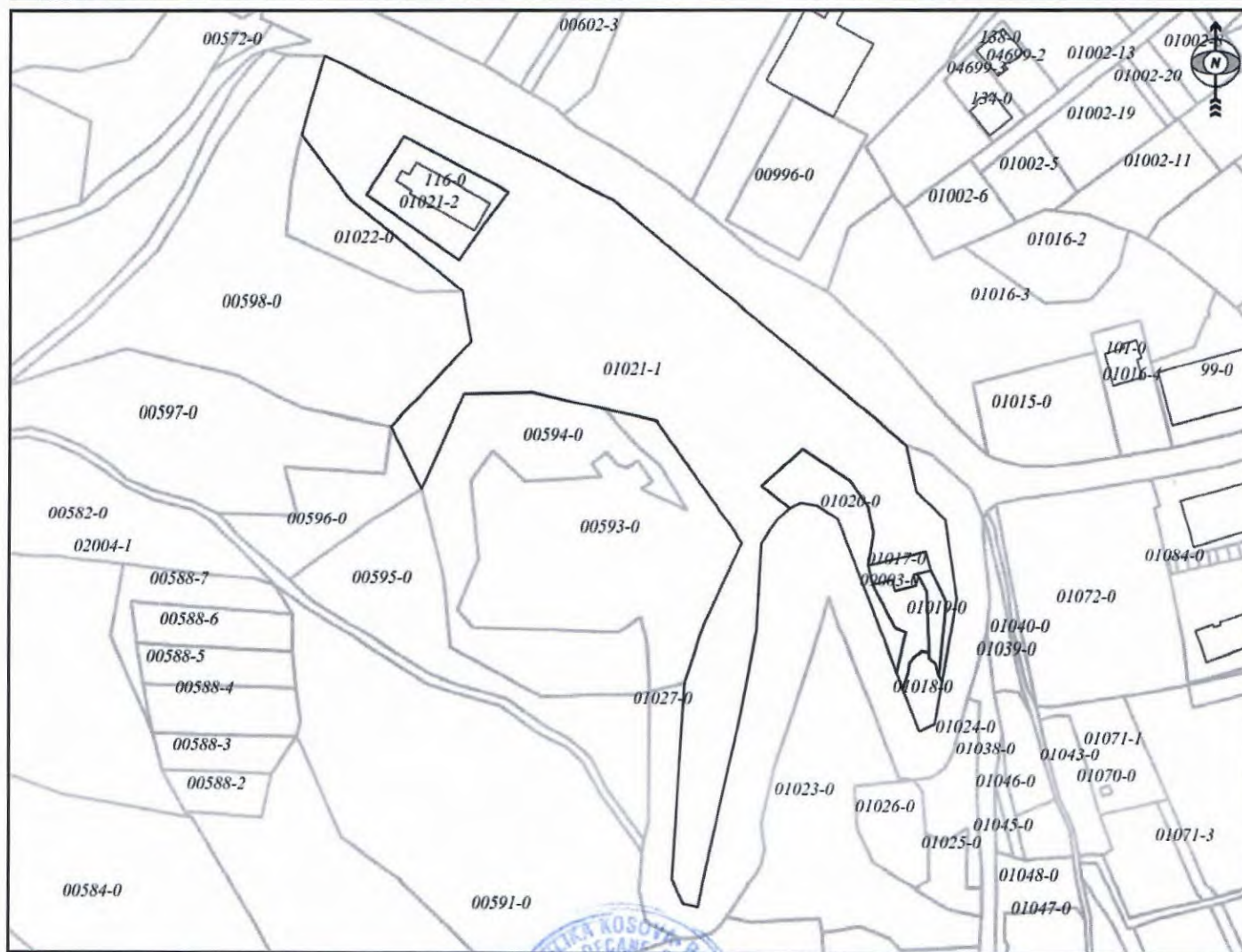
AGJENCIA KADASTRALE E KOSOVËS/ KATASTARSKA AGENCIJA KOSOVA/ KOSOVA CADASTRAL AGENCY

KOPJA E PLANIT / KOPIJA PLANA / COPY PLAN

Zyra Kadastrale Komunale/ Opštinska Katastarska Kancelarija /Municipal Cadastral Office : DEÇAN

Zona Kadastrale / Katastarska Zona / Cadastral Zone: Deçan

Njësia/Jedinica/Unit	Tipi/Vrsta/Type	Sipërfaqja/Povšina/Area m ²
P-70505021-09003-0		
P-70505021-01018-0	Parcelë / Parcela / Parcel	241
P-70505021-01020-0	Parcelë / Parcela / Parcel	737
P-70505021-01021-1	Parcelë / Parcela / Parcel	12976
P-70505021-01019-0	Parcelë / Parcela / Parcel	161

Shkalla/Razmera/Scale: 1:2271

Punoi/Obradio/Created: Elezaj

Nënshkrimi/Potpis/Signature:

Shënim/Beleška/Note:

Data/ Data/Date: 20.06.2025

Koha/ Vreme/ Time: 10:26:45

FILLIMI KËRKO DHE PARAQIT

Kërko

Lista e shtresës Ndihma

Ortofoto

- ☒ Orthophoto2024Rural
- ☒ Orthophoto2024Urban
- ☐ Orthophoto2018Rural
- ☐ Orthophoto2018Malore
- ☐ Orthophoto2018Urban
- ☐ Ortofoto 2015 UAV
- ☐ Ortofoto 2012
- ☐ Ortofoto 2009
- ☐ Ortofoto 2004

Hartet Topografike

- ☐ Harta Topografike 1:250000
- ☐ Harta Topografike 1:25000 (2015)

☐ Nomenklatura

Rindërtimi i Informacioneve Kadastrale

- ☐ RIK_2025

Modeli Dixhital i Terrenit

- ☐ Modeli Dixhital i Terrenit

Rilevimi

- ☐ Indexi i Ortofotove Rurale 2024
- ☐ Indexi i Ortofotove Urbane 202
- ☐ Indexi i Ortofotove 2018

Rrjeti Rrugor

- ☒ Autostradë
- ☒ Rrugë Nacionale
- ☒ Rrugë Rajonale

Njësi Administrative

- ☐ Kufiri Shtetëror
- ☐ Zonë urbane

Njësitë Kadastrale

- ☒ Zonat Kadastrale
- ☒ Parcelat
- ☒ Numri parcelës
- ☒ Ndërtesat
- ☒ Numri ndërtesës

Sistemi i Adresave

- ☒ Adresa

1 : 500
Auto ☐ Shfaq këshillat

KosovaRef01

Copyright © Agjencia Kadastrale e Kosovës

1018-0
1019-0
1020-0

REPUBLIKA E KOSOVËS
REPUBLIC OF KOSOVA
REPUBLIKA KOSOVA

KOMUNA E DEÇANIT
MUNICIPALITY OF DEÇAN
OPSTINA DEÇAN

**DRAFT-RREGULLORE NR. XX /2025 PËR ORGANIZIMIN E BRENDSHËM DHE
SISTEMATIZIMIN E VENDEVE TË PUNËS NË ADMINISTRATËN KOMUNALE**

Kuvendi i Komunës së Deçanit,

Në zbatim të nenit 11, nenit 12, paragrafi 12.2, pika c) dhe nenit 17 të Ligjit Nr. 03/L-040 për Vetëqeverisjen Lokale, nenit 5, nenit 26 paragrafi 1 dhe nenit 63 paragrafi 3 të Statutit të Komunës 01.Nr.IX-5 datë 31.10.2019, nenit 2 paragrafi 3 të Rregullores (QRK) Nr. 01/2020 për Standardet e Organizimit të Brendshëm, Sistematizimin e Vendeve të Punës dhe Bashkëpunimin në Institucionet e Administratës Shtetërore dhe Agjencitë e Pavarura si dhe Rregullores (QRK) numër nr. 06/2024 për Klasifikimin e Vendeve të Punës në Shërbimin Civil, në seancën e mbajtur më datë 00.06.2025, miraton këtë:

RREGULLORE NR. XX/2025 PËR ORGANIZIMIN E BRENDSSHËM DHE SISTEMATIZIMIN E VENDEVE TË PUNËS NË ADMINISTRATËN KOMUNALE

KAPITULLI I DISPOZITAT E PËRGJITHSHME

Neni 1 Qëllimi

Me këtë Rregullore përcaktohet organizimi i brendshëm, përgjegjësit e njësive organizative si dhe sistematizimi e vendeve të punës në administratën komunale, përfshirë administratën e shërbimit publik.

Neni 2 Fushëveprimi

Kjo Rregullore zbatohet në administratën komunale, përfshirë administratën e shërbimit publik në Komunën e Deçanit.

Neni 3 Përkufizimet

Për qëllim të kësaj Rregullore, termat dhe shprehjet e përdorura kanë kuptimin e përcaktuar me Ligjin për Vetëqeverisjen Lokale, Ligjin për Zyrtarët Publik, Rregulloren Nr. 01/2020 për Standardet e Organizimit të Brendshëm, Sistematizimin e Vendeve të Punës dhe Bashkëpunimin në Institucionet e Administratës Shtetërore dhe Agjencitë e Pavarura si dhe Rregulloren Nr.06/2024 për Klasifikimin e Vendeve të Punës në Shërbimin Civil.

Neni 4

Përgjegjësitë e administratës komunale

Përgjegjësitë, kompetencat vetanake dhe të deleguara të administratës komunale janë të përcaktuara me Ligjin për Vetëqeverisjen Lokale, legjislacionin e veçantë sektorial si dhe me këtë Rregullore.

Neni 5

Misioni i administratës komunale

Misioni i administratës komunale është menaxhimi efikas i shërbimeve publike dhe burimeve, me qëllim të përmirësimit të cilësisë së jetës së banorëve. Kjo përfshin zhvillimin e infrastrukturës, sigurinë publike, arsimin, shëndetësinë, mirëqenien sociale dhe planifikimin urban si dhe, promovimin e pjesëmarrjes së qytetarëve në proceset e vendimmarrjes dhe ruajtjen e trashëgimisë lokale, duke u përqendruar në nevojat specifike të komunitetit të saj.

KAPITULLI II

ORGANIZIMI I BRENDSHËM

Neni 6

Struktura organizative e administratës komunale

1. Administrata komunale drejtohet nga Kryetari i Komunës dhe përbëhet nga strukturat si në vijim:

1.1 Kabineti i Kryetarit/ës;

1.2 Drejtoritë, dhe

1.3 Sektorët *(njësitë apo zyrat)*.

2. Njësia apo zyra si në paragrafin 1.3 të këtij neni, sa i përket organizimit dhe klasifikimit janë ekuivalente dhe kanë nivel të njëjtë hierarkik me sektorët.

3. Si rregull, i gjithë stafi i administratës komunale, varësisht nga detyrat dhe përgjegjësit, në mënyrë hierarkike duhet të jetë i sistemuar në njërën nga strukturat e administratës komunale.

4. Përjashtimisht nga paragrafi 3 i këtij neni, nëpunësi civil që ushtron funksionin e zyrtarit certifikues, dhe nëpunësi që kryen në mënyrë individuale njërin prej funksioneve të brendshme mbështetëse, ose funksioneve tjera, kur nuk janë plotësuar kushtet për formimin e një sektori, zyre apo njësie, do të veprojnë jashtë strukturave organizative dhe do të mbikëqyret drejtpërdrejt nga Kryetari i Komunës.

5. Numri i të punësuarve në administratën komunale është njëqindedyzetegjashtë (146).

Neni 7 **Kabineti i Kryetarit**

1. Kabineti i Kryetarit përbëhet, si në vijim:

1.1 Kryetari i Komunës ;

1.2 Nënkryetarët;

1.3 Shefi i Kabinetit të Kryetarit;

1.4 Personeli mbështetës.

2. Detyrat dhe përgjegjësitë e Kryetarit përcaktohen me legjislacionin e vetëqeverisjes lokale, legjislacionin tjetër përkatës në fuqi dhe Statutin e Komunës.

3. Numri i të punësuarve në Zyrën e Kryetarit është shtatë (7).

4. Pozitat tjera që i përgjigjen drejtpërdrejt Kryetarit të Komunës, janë:

3.1 Zyrtar i Lartë Certifikues;

3.2 Zyrtar i Lartë për Integritet Evropian

5. Detyrat dhe përgjegjësitë e pozitive nën varësi të Kryetarit përcaktohen sipas legjislacionit përkatës për zyrtarë publikë.

6. Numri i pozitive të nëpunësve civil në varësi të Kryetarit është dy (2).

Neni 8 **Drejtoria dhe sektorët (njësitë apo zyrat)**

1. Drejtoria dhe sektorët (*njësitë apo zyrat*) e administratës komunale, janë:

1.1 Drejtoria për Administratë dhe Shërbime të Përbashkëta:

1.1.1 Sektori për Shërbime të Përbashkëta;

1.1.2 Sektori për Gjendje Civile;

1.1.3 Sektori për Shërbime për Qytetar;

1.1.4 Sektori për Arkiv;

1.1.5 Sektori për Teknologji Informativ

1.1.6 Sektori për Punë të Kuvendit Komunal

1.2 Drejtoria për Buxhet dhe Financa:

1.2.1 Sektori për Buxhet ;

1.2.2 Sektori për Financa;

1.2.3 Sektori për Tatimin në Pronë;

1.3 Drejtoria për Arsim:

1.3.1 Sektori për Arsim

1.4 Drejtoria për Shëndetësi dhe Mirëqenie Sociale:

1.4.1 Sektori për Shëndetësi;

1.4.2 Sektori për Ndihmë Sociale.

1.4.3 Sektori për Shërbime Sociale.

1.5 Drejtoria për Zhvillim Ekonomik:

1.5.1 Sektori për Zhvillim Ekonomik;

1.5.2 Sektori për Zhvillim të Turizmit.

1.6 Drejtoria për Kulturë, Rini dhe Sport:

1.6.1 Sektori për Kulturë;

1.6.2 Sektori për Rini dhe Sport:

1.7 Drejtoria për Bujqësi, Zhvillim Rural dhe Pylltari:

1.7.1 Sektori për Bujqësi, Zhvillim Rural dhe Pylltari;

1.8 Drejtoria për Kadastër, Gjeodezi dhe Prona:

1.8.1 Sektori për Kadastër dhe Gjeodezi ;

1.8.2 Sektori për Prona.

1.9 Drejtoria për Urbanizëm dhe Mbrojtje të Mjedisit:

- 1.9.1 Sektori për Planifikim dhe Zhvillim Urban;
- 1.9.2 Sektori për Mbrojtje të Mjedisit.
- 1.10 Drejtoria për Shërbime Publike dhe Emergjencia
 - 1.10.1 Sektori për Shërbime Publike;
 - 1.10.2 Sektori për Emergjencia.
- 1.11 Drejtoria për Inspektime:
 - 1.11.1 Sektori për Inspektime;
- 1.12 Njësia për Menaxhimin e Burimeve Njerëzore.
- 1.13 Sektori për Çështje Ligjore.
- 1.14 Sektori për Prokurim Publik.
- 1.15 Zyra për Komunitete dhe të Drejtat e Njeriut.
- 1.16 Zyrës për Komunikim me Publikun.
- 1.17 Njësia për Auditim të Brendshëm.

Neni 9

Drejtoria për Administratë dhe Shërbime të Përbashkëta

1. Misioni i Drejtorisë për Administratë dhe Shërbime të Përbashkëta është menaxhimi dhe koordinimi i çështjeve administrative dhe operacionale në mënyrë efikase dhe efektive duke ofruar mbështetje dhe shërbime për administratën komunale , kuvendin komunal dhe qytetarët, në mënyrë që të sigurojë ofrimin e shërbimeve të qëndrueshme dhe cilësore për komunitetin.
2. Detyrat dhe përgjegjësitë e Drejtorisë për Administratë dhe Shërbime të Përbashkëta, janë:
 - 2.1 Ofrimi i shërbimeve mbështetëse administrative dhe logjistike për kabinetin e kryetarit, kuvendin komunal, drejtoritë e administratës komunale, dhe trupat tjerë të komunës;
 - 2.2 Sigurimi i zbatimit të legjislacionit në mbrojtjen e të drejtave të njeriut, të grupeve të cënueshme, duke përfshirë fëmijët, personat me aftësi të kufizuara dhe mbrojtjen dhe promovimin e barazisë gjinore në nivelin komunal;

- 2.3 Mbështetja në formulimin dhe zbatimin e procedurave komunale dhe bashkëpunimi me drejtoritë për përmirësimin e tyre;
 - 2.4 Menaxhimi i të dhënave, dokumenteve dhe arkivave të komunës, korrespondencës zyrtare, dokumenteve dhe të dhënave të tjera të rëndësishme administrative;
 - 2.5 Mbikëqyrja e mirëmbajtjes, riparimit dhe shfrytëzimit të objekteve, dhe aseteve komunale, përfshirë sigurimin që objektet dhe asetet komunale të mirëmbahen sipas procedurave të përcaktuara;
 - 2.6 Ofrimi dhe menaxhimi i infrastrukturës dhe shërbimeve të teknologjisë informative për komunën përfshirë mirëmbajtjen e sistemeve kompjuterike, rrjeteve, aplikacioneve softuerike dhe masave të sigurisë kibernetike;
 - 2.7 Bashkëpunimi me banorët, organizatat e komunitetit dhe palët e interesuara për të mbledhur të dhëna lidhur me shërbimet dhe për të adresuar shqetësimet e tyre;
 - 2.8 Ofrimin e shërbimeve të gjendjes civile si regjistrimin e lindjeve, martesave dhe vdekjeve, lëshimin e certifikatave të statusit civil si dhe shpërndarjen e dokumenteve personale të qytetareve;
 - 2.9 Sigurimi i zbatimit të procedurave për menaxhim e automjetet, mirëmbajtjen dhe servisimin e tyre, në përputhje me legjislacionin në fuqi;
 - 2.10 Ofrimi i të gjitha formave të shërbimeve dhe të ndihmës juridike për qytetarët, përfshirë regjistrimin e kërkesave dhe parashtresave të tyre dhe raportimi për kryerjen e lëndëve administrative në përputhje me afatet ligjore;
 - 2.11 Zhvillimi dhe mirëmbajtja e ueb faqes së internetit të komunës, si dhe aplikacioneve për qytetarët që të kenë qasje në shërbime dhe të marrin informacion e duhur.
3. Drejtoria për Administratë dhe Shërbime të Përbashkëta udhëhiqet nga Drejtori, i cili raporton Kryetarit të Komunës.
 4. Në kuadër të kësaj Drejtorie, bëjnë pjesë:
 - 4.1 Sektori për Shërbime të Përbashkëta;
 - 4.2 Sektori për Gjendje Civile;
 - 4.3 Sektori për Shërbime për Qytetar;
 - 4.4 Sektori për Arkiv;
 - 4.5 Sektori për Teknologji Informative;

4.6 Sektori për Punë të Kuvendit Komunal.

5. Numri i të punësuarve në Drejtorinë Administratë dhe Shërbime të Përbashkëta është tridhjetedy (32).

Neni 10

Sektori për Shërbime të Përbashkëta

1. Misioni i Sektorit për Shërbime të Përbashkëta është të sigurojë ofrimin e mbështetjes administrative dhe logjistike për të gjitha njësitë organizative të komunës, përfshirë menaxhimin e automjeteve, objekteve, pajisjeve dhe furnizimeve, me qëllim të garantimit të funksionalitetit dhe efikasitetit të operacioneve të administratës komunale
2. Detyrat dhe përgjegjësitë e Sektorit për Shërbime të Përbashkëta, janë:
 - 2.1 Ofrimi i shërbimeve mbështetëse administrative dhe logjistike për kabinetin e kryetarit, kuvendin komunal, drejtoritë e administratës komunale, dhe trupave tjerë të komunës;
 - 2.2 Mbështetja në formulimin dhe zbatimin e procedurave komunale dhe bashkëpunimi me drejtoritë për përmirësimin e tyre;
 - 2.3 Menaxhimi i të dhënave, dokumenteve dhe korrespondencës zyrtare, dokumenteve dhe të dhënave të tjera të rëndësishme administrative;
 - 2.4 Sigurimi i zbatimit të procedurave për menaxhim e automjetet, mirëmbajtjen dhe servisimin e tyre, në përputhje me legjislacionin në fuqi;
 - 2.5 Menaxhimi i depos dhe furnizimi me materiale, inventar dhe sigurimi i pajisjeve të nevojshme për administratën komunale si dhe mbikëqyrja e stokut;
 - 2.6 Mbikëqyrja e mirëmbajtjes, riparimit dhe shfrytëzimit të objekteve, dhe aseteve komunale, përfshirë sigurimin që objektet dhe asetet komunale të mirëmbahen sipas procedurave të përcaktuara.
3. Sektori për Shërbime të Përbashkëta udhëhiqet nga udhëheqësi i Sektorit, i cili i raporton Drejtorit të Drejtorisë për Administratë dhe Shërbime të Përbashkëta .
4. Numri i të punësuarve në Sektorin për Shërbime të Përbashkëta është dhjetë (10).

Neni 11

Sektori për Gjendje Civile

1. Misioni i Sektorit për Gjendje Civile është të sigurojë regjistrimin dhe dokumentimin e saktë, të shpejtë dhe të besueshëm të ngjarjeve të gjendjes civile, duke garantuar mbrojtjen e të dhënave personale si dhe të ofrojë shërbime për qytetarët,

lëshimin e të gjitha certifikatave të gjendjes civile në përputhje me legjislacionin si dhe standardet

2. Detyrat dhe përgjegjësitë e Sektorit për Gjendje Civile, janë:

- 2.1 Regjistrimi dhe dokumentimi i saktë i ngjarjeve të gjendjes civile, të lindjes, martesës dhe vdekjes në regjistrat e tyre përkatës dhe mbajtja e duhur e këtyre të dhënave;
- 2.2 Ofrimi i shërbimeve të kërkuara për qytetarët për marrjen e certifikatave për lindjen, vdekjen dhe martesën si dhe informimi i publikut për rëndësinë e regjistrimit të saktë të ngjarjeve të gjendjes civile;
- 2.3 Lëshimi i vërtetimeve të ndryshme për statusin martesor, që personi është në jetë dhe gjendjen familjare si dhe vërtetimeve tjera sipas kërkesave të palëve;
- 2.4 Hartimi dhe ndihma në plotësimin e dokumentacionit të nevojshëm kur kërkohen dëshmitarë për regjistrime të ndryshme të gjendjes civile;
- 2.5 Mirëmbajtja dhe ruajtja e regjistrave dhe librave që përmbajnë të dhënat e gjendjes civile duke siguruar që informacionet personale të ndjeshme nga të dhënat e gjendjes civile të mbahen konfidenciale;
- 2.6 Verifikimi dhe vërtetimi i dokumenteve dhe informacioneve të paraqitura për ngjarjet e gjendjes civile dhe sigurimi që të gjitha aktivitetet e statusit civil t'u përmbahen ligjeve, rregulloreve dhe standardeve etike përkatëse;
- 2.7 Përditësimi i të dhënave ekzistuese për të pasqyruar ndryshimet në gjendjen civile, si ndryshimet e emrit, birësimet, ndryshimet gjinore dhe divorcet, ndër të tjera;
- 2.8 Bashkëpunimi me Agjencinë e Regjistrimit Civil dhe institucionet tjera për të siguruar të dhëna të sakta dhe të qëndrueshme në sisteme të ndryshme administrative.

3. Sektori për gjendjen civile udhëhiqet nga udhëheqësi i Sektorit, i cili i raporton Drejtorit të Drejtorisë për Administratë dhe Shërbime të Përbashkëta.

4. Numri i të punësuarve në Sektorin për Gjendje Civile është tetë (8).

Neni 12

Sektori për Shërbime për Qytetar

1. Misioni i Sektorit për Shërbime për Qytetarë është të ndërtojë dhe të forcojë marrëdhëniet ndërmjet qeverisë komunale dhe qytetarëve, për të rritur pjesëmarrjen dhe angazhimin qytetar në proceset vendimmarrëse, dhe të sigurojë ofrimin efikas dhe transparent të shërbimeve publike që përmirësojnë cilësinë e jetës së qytetarëve

2. Detyrat dhe përgjegjësitë e Sektorit për Shërbime për Qytetar, janë:

- 2.1 Forcimi i bashkëpunimit ndërmjet qeverisë komunale dhe vendbanimeve, përfshirë organizimin e takimeve me banorë, dëgjimin e shqetësimeve dhe marrjen e rekomandimeve nga qytetarët për përmirësimin e qeverisjes lokale;
- 2.2 Mbështetja e qytetarëve në qasjen ndaj shërbimeve që ofrohen nga administrata komunale, duke i informuar ata për procedurat dhe dokumentacionin e nevojshëm për realizimin e këtyre shërbimeve;
- 2.3 Sigurimi që qytetarët të jenë të informuar në mënyrë të vazhdueshme dhe transparente lidhur me aktivitetet, shërbimet dhe vendimet e komunës, përmes përdorimit të mjeteve të ndryshme të komunikimit publik;
- 2.4 Pranimi, regjistrimi dhe përcjellja për trajtim e ankesave dhe sugjerimeve të qytetarëve, me qëllim përmirësimin e cilësisë së shërbimeve komunale dhe rritjen e përgjegjshmërisë institucionale;
- 2.5 Inkurajimi i pjesëmarrjes së qytetarëve në proceset vendimmarrëse përmes organizimit të konsultimeve publike, forumeve qytetare dhe pjesëmarrjes në seancat e kuvendit komunal;
- 2.6 Zhvillimi dhe mirëmbajtja e mekanizmave të qëndrueshëm për komunikim dhe koordinim me këshillat lokale dhe përfaqësuesit e lagjeve dhe fshatrave, për të ndërlidhur nevojat lokale me administratën komunale;
- 2.7 Organizimi i fushatave vetëdijësuese dhe informuese për të rritur ndërgjegjësimin e qytetarëve lidhur me të drejtat, obligimet dhe mundësitë për pjesëmarrje aktive në qeverisjen lokale;
- 2.8 Monitorimi i nivelit të kënaqshmërisë së qytetarëve me shërbimet komunale dhe dhënia e rekomandimeve për përmirësime të mundshme në bazë të analizës së të dhënave të pranuar.
- 2.9 Hartimi i raporteve periodike mbi shqetësimet, nevojat dhe rekomandimet e qytetarëve, dhe përcjellja e tyre te njësitë përkatëse komunale për trajtim dhe vendimmarrje të informuar.

3. Sektori për Shërbime për Qytetar, udhëhiqet nga udhëheqësi i Sektorit, i cili i raporton Drejtorit të Drejtorisë për Administratë Shërbime të Përbashkëta.

4. Numri i të punësuarve në Sektorin për Shërbime për Qytetar është tre (3).

Neni 13

Sektori për Arkiv

1. Misioni i Sektorit për Arkiv, është të sigurojë menaxhimin profesional, të sigurt dhe të qëndrueshëm të dokumentacionit zyrtar të komunës, përmes organizimit, ruajtjes, klasifikimit dhe digjitalizimit të materialeve arkivore, në përputhje me legjislacionin përkatës dhe standardet bashkëkohore, duke garantuar qasjen transparente, të kontrolluar dhe të mbrojtur në dokumente
2. Detyrat dhe përgjegjësitë e Sektorit për Arkiv, janë
 - 2.1 Organizimi, administrimi dhe mirëmbajtja e arkivit, përfshirë sistemimin, kategorizimin dhe digjitalizimin e dokumenteve zyrtare, me qëllim të sigurimit të ruajtjes afatgjatë dhe qasjes së lehtë;
 - 2.2 Hartimi dhe zbatimi i politikave të brendshme për menaxhimin arkivor, duke përfshirë zhvillimin e metodologjive dhe udhëzimeve standarde për ruajtjen, klasifikimin dhe qasjen në dokumentacionin zyrtar, në përputhje me legjislacionin përkatës;
 - 2.3 Mbikëqyrja e punës arkivore në të gjitha njësitë e administratës komunale, për të siguruar menaxhim të rregullt dhe të qëndrueshëm të dokumentacionit zyrtar;
 - 2.4 Bashkëpunimi me drejtoritë komunale, Agjencinë Shtetërore të Arkivave të Kosovës dhe institucione të tjera relevante për avancimin e praktikave arkivore dhe përmbushjen e standardeve profesionale;
 - 2.5 Sigurimi i mbrojtjes së dokumenteve nga dëmtimi, humbja apo keqpërdorimi, përmes zbatimit të masave të duhura të sigurisë fizike dhe digjitale;
 - 2.6 Ofrimi i qasjes së kontrolluar dhe të mbrojtur të publikut në dokumentet arkivore, në përputhje me ligjin për të drejtën e informimit dhe mbrojtjen e të dhënave personale;
 - 2.7 Hartimi dhe zbatimi i procedurave për selektimin, ruajtjen dhe asgjësimin e dokumenteve, bazuar në afatet ligjore dhe aktet përkatëse nënligjore;
 - 2.8 Organizimi i trajnimeve dhe ofrimi i mbështetjes teknike dhe profesionale për nëpunësit komunalë lidhur me arkivimin, administrimin e dokumenteve dhe përdorimin e sistemeve përkatëse;
 - 2.9 Përgatitja e raporteve periodike dhe analizave mbi gjendjen e arkivave në komunë, si dhe formulimi i rekomandimeve për përmirësimin e funksionimit të sistemit arkivor.
3. Sektori për Arkiv, udhëhiqet nga udhëheqësi i Sektorit, i cili i raporton Drejtorit të Drejtorisë për Administratë Shërbime të Përbashkëta.

4. Numri i të punësuarve në Sektorin për Arkiv është katërt (4).

Neni 14

Sektori për Teknologji Informative

1. Misioni i Sektorit për Teknologji Informative, është të sigurojë zhvillimin, funksionimin dhe mirëmbajtjen e infrastrukturës teknologjike të komunës, duke ofruar zgjidhje efikase dhe digjitale që përmirësojnë cilësinë e shërbimeve për administratën komunale dhe qytetarët.
2. Detyrat dhe përgjegjësitë e Sektorit për Teknologji Informative, janë:
 - 2.1 Mirëmbajtja dhe menaxhimi i infrastrukturës së teknologjisë informative të komunës, përfshirë rrjetet, serverët, kompjuterët dhe komponentët e tjerë harduerikë, si dhe ofrimi i mbështetjes teknike për punonjësit dhe zyrtarët komunalë;
 - 2.2 Menaxhimi i sistemeve dhe shërbimeve të komunikimit brenda komunës, duke përfshirë telefonat, video-konferencat dhe lidhjen në internet duke përfshirë telefonat VOIP dhe të gjitha pajisjet e Teknologjisë Informative;
 - 2.3 Administrimi i ueb faqes zyrtare të komunës, si dhe administrimi dhe menaxhimi i aplikacioneve zyrtare që ofrojnë shërbime për zyrtarë dhe qytetarë;
 - 2.4 Ofrimi i ndihmës dhe mbështetjes për stafin e administratës komunale në përdorimin e Sistemeve të Informacionit dhe Komunikimit me rëndësi shtetërore për nivelin lokal;
 - 2.5 Përditësimi dhe përmirësimi i vazhdueshëm i proceseve dhe sistemeve të teknologjisë informative, duke përdorur teknologji të reja për të përmirësuar efikasitetin e shërbimeve komunale për qytetarë;
 - 2.6 Sigurimi i përputhshmërisë së sistemeve dhe proceseve të IT-së me standardet e sigurisë së informacionit, përfshirë ruajtjen dhe mbrojtjen e të dhënave kundër kërcënimeve kibernetike;
 - 2.7 Zbatimi i politikave dhe standardeve për menaxhimin e qasjes në të dhënat e komunës, duke siguruar që informacionet e ndjeshme të mbrohen dhe të jenë të qasshëm vetëm për përdoruesit e autorizuar;
 - 2.8 Organizimi dhe trajnimi i stafit të administratës komunale për përdorimin efektiv të mjeteve dhe sistemeve të teknologjisë, për të rritur aftësitë dhe njohuritë teknologjike të punonjësve.
3. Sektori për Teknologji Informative, udhëhiqet nga udhëheqësi i Sektorit, i cili i raporton Drejtorit të Drejtorisë për Administratë dhe Shërbime të Përbashkëta .

4. Numri i të punësuarve në Sektorin për Teknologji Informative është, tre (3).

Neni 15

Sektori për Punë të Kuvendit Komunal

1. Detyrat dhe përgjegjësitë e Sektorit për Punë të Kuvendit Komunal, janë:
 - 1.1 Organizimi i mbledhjeve të Kuvendit Komunal dhe takimeve të komiteteve dhe komisioneve, duke përcaktuar agjendat, njoftuar pjesëmarrësit dhe siguruar logjistikën e nevojshme për mbajtjen e tyre;
 - 1.2 Sigurimi që projekt rregulloret komunale dhe aktet tjera juridike të propozuar për miratim në Kuvendin Komunal, të jenë në pajtueshmërinë me ligjet përkatëse dhe Statutin e Komunës;
 - 1.3 Përgatitja e aktet juridike të ndryshëm (vendime, urdhëresa, autorizime, pëlqime, marrëveshjeve, shkresa të ndryshme) të cilat miratohen nga Kuvendi i Komunës;
 - 1.4 Përgatitja e materiale të detajuara për çështjet që diskutohen në mbledhjet e Kuvendit Komunal, duke siguruar që anëtarët e Kuvendit kanë informacionin e nevojshëm për të marrë vendime të informuara;
 - 1.5 Dërgimi me kohë tek secili anëtar i kuvendit komunal i draft rregulloreve komunale, vendimeve dhe materialeve tjera;
 - 1.6 Mbajtja e procesverbalit dhe shënimeve zyrtare gjatë mbledhjeve të Kuvendit Komunal, komiteteve dhe komisioneve të tij si dhe arkivimin tyre për qasje të lehtë dhe referencë në të ardhmen;
 - 1.7 Ofrimi i ndihmës dhe këshillave për anëtarët e Kuvendit Komunal si dhe organizimi i takimeve me qytetarëve dhe palëve të tjera të interesuara;
2. Sektori për Punë të Kuvendit Komunal, udhëhiqet nga udhëheqësi i Sektorit, i cili i raporton Drejtorit të Drejtorisë për Administratë dhe Shërbime të Përbashkëta .
3. Numri i të punësuarve në Sektorin për Punë të Kuvendit Komunal është tre (3).

Neni 16

Drejtoria për Buxhet dhe Financa

1. Misioni i Drejtorisë për Buxhet dhe Financa është planifikimi dhe ekzekutimi në mënyrë efektive i buxhetit të komunës, menaxhimi i të hyrave dhe tatimit në pronë, në përputhje të plotë me legjislacionin aktual, procedurat e vendosura dhe standardet e njohura si dhe mbajtja e të dhënave të sakta dhe transparente të kontabilitetit financiar, duke siguruar menaxhimin e përgjegjshëm të burimeve financiare të komunës.

2. Detyrat dhe përgjegjësitë e Drejtorisë për Buxhet dhe Financa janë:

- 2.1 Planifikimi dhe përgatitja e buxhetit përfshirë përgatitjen e Kornizës Afatmesme e Buxhetit (KAB) , duke pasqyruar në mënyrë të drejtë kërkesat dhe në përputhje me dokumentet planifikuese;
- 2.2 Menaxhimi i shpenzimit të buxhetit dhe rregullimi i ndarjeve buxhetore në përputhje me legjislacionin mbi menaxhimin e financave publike;
- 2.3 Përgatitja e planit rrjedhjes të parasë në përputhje me legjislacionin dhe rregullat e përcaktuara si dhe sigurimi që zotimet dhe shpenzimet janë bërë në përputhje me rregullat financiare;
- 2.4 Përgatitja e pasqyrave financiare së bashku me njësitë buxhetore në kuadër të administratës komunale dhe sigurimi i kontrollit të brendshëm financiar bazuar në parimet e llogaridhënies;
- 2.5 Evidentimi, menaxhimi, barazimi dhe raportimi i të gjitha të hyrave financiare të komunës, përfshirë tatimin në pronë;
- 2.6 Regjistrimi i kërkesave buxhetore në sistemin e BDMS-së dhe PIP sipas planifikimeve të njërive buxhetore dhe sigurimi i mbajtjes së kontabilitetit sipas standardeve;
- 2.7 Përgatitja e vlerësimit të ndikimit buxhetor për projektet komunale, projekt aktet, dhe projekt dokumentet strategjike nga fushëveprimi i komunës;
- 2.8 Analizimi dhe vlerësimi i propozimeve buxhetore, duke shqyrtuar korrektësinë, saktësinë dhe tërësinë e tyre, dhe rekomandimi i ndryshimeve të përshtatshme në buxhet, kur është e nevojshme;
- 2.9 Regjistrimi dhe menaxhimi i të hyrave dhe shpenzimeve financiare përmes Sistemit të Menaxhimit të Financave të Kosovës (SMFK), duke siguruar transparencë dhe efikasitet në përdorimin e fondeve publike;
- 2.10 Ndarja apo zotimi i mjeteve nga kategoria e caktuar për realizimin e pagesave për projekte/aktivitete të parapara në buxhet të komunës;
- 2.11 Përgatitja e raporteve periodike dhe sipas kërkesë për shpenzimet buxhetore, bazuar në ligjin përkatës për menaxhimin e financave publike dhe legjislacionin tjetër në fuqi;
- 2.12 Regjistrimi i pasurisë së komunës në sistemin E- Pasuria ,përfshirë regjistrimin e të gjitha ndryshimeve në gjendjen e pasurisë dhe menaxhimi i pasurisë në mënyrë të duhur.

3. Drejtoria për Buxhet dhe Financa udhëhiqet nga Drejtori i cili i raporton Kryetarit të Komunës.
4. Në kuadër të kësaj Drejtorie, bëjnë pjesë:
 - 4.1 Sektori për Buxhet;
 - 4.2 Sektori për Financa;
 - 4.3 Sektori për Tatimin në Pronë;
5. Numri i të punësuarve në Drejtorinë për Buxhet dhe Financa është pesëmbëdhjetë (15).

Neni 17 **Sektori për Buxhet**

1. Misioni i Sektorit për Buxhet është të sigurojë menaxhimin efikas dhe të qëndrueshëm të buxhetit të komunës përmes planifikimit vjetor buxhetor, përgatitjes së Kornizës Afatmesme të Shpenzimeve dhe koordinimit me Ministrinë e Financave si dhe monitorimin e realizimit të buxhetit në përputhje me planet buxhetore dhe objektivat strategjike të komunës.
2. Detyrat dhe përgjegjësitë e Sektorit për Buxhet, janë:
 - 2.1 Planifikimi i buxhetit të komunës në koordinim me njësitë përkatëse në kuadër të administratës komunale;
 - 2.2 Përgatitja e Kornizës Afatmesme Buxhetit (KAB), në harmoni me kërkesat e paraqitura nga njësitë buxhetore që veprojnë në kuadër të administratës komunale;
 - 2.3 Krijimi i programeve/nën programeve në bazë të kërkesave të njësive buxhetore në bashkëpunim me Departamentin e Buxhetit (Ministria e Financave);
 - 2.4 Bashkërendimi me drejtoritë komunale, ministrinë e financave dhe institucionet tjera lidhur me buxhetin komunës;
 - 2.5 Analizimi dhe vlerësimi i propozimeve buxhetore, duke shqyrtuar korrektësinë, saktësinë dhe tërësinë e tyre, dhe rekomandimi i ndryshimeve të përshtatshme në buxhet, kur është e nevojshme;
 - 2.6 Mbështetja e njësive buxhetore në zbatimin e buxhetit gjatë vitit fiskal, përmes propozimit të masave për përmirësim dhe përgatitjes së raporteve periodike për realizimin e buxhetit;
 - 2.7 Sigurimi i bashkëpunimit dhe koordinimit të duhur me auditorët e brendshëm dhe të jashtëm gjatë kryerjes së auditimeve financiare dhe buxhetore;

- 2.8 Monitorimi dhe vlerësimi i zbatimit të buxhetit, duke identifikuar devijimet nga planet fillestare dhe duke propozuar masa korrigjuese për të siguruar përmbushjen e objektivave buxhetore;
 - 2.9 Regjistrimi dhe menaxhimi i të hyrave dhe shpenzimeve financiare përmes Sistemit të Menaxhimit të Financave të Kosovës (SMFK), duke siguruar transparencë dhe efikasitet në përdorimin e fondeve publike.
 - 2.10 Hartimi i planeve vjetore dhe strategjive për mbledhjen e të hyrave komunale, si dhe përcaktimi i mekanizmave për mbledhjen e këtyre të hyrave;
 - 2.11 Mbajtja e regjistrave të sakta dhe të përditësuara për të gjitha të hyrat komunale, përfshirë administrimin e bazave të të dhënave dhe sistemeve të informacionit për të hyrat komunale;
 - 2.12 Identifikimi i borxheve të papaguara nga individët dhe bizneset ndaj komunës, ndërmarrja e masave për mbledhjen e këtyre borxheve dhe inicimi i procedurave ligjore për mbledhjen e borxheve kur është e nevojshme.
3. Sektori për Buxhet, udhëhiqet nga udhëheqësi i Sektorit, i cili i raporton Drejtorit të Drejtorisë për Buxhet dhe Financa .
4. Numri i të punësuarve në Sektorin për Buxhet është katër (4).

Neni 18

Sektori për Financa

1. Misioni i Sektorit për Financa është të sigurojë menaxhimin dhe shfrytëzimin e duhur të buxhetit komunal në përputhje me legjislacionin dhe objektivat strategjike të komunës, duke siguruar përgatitjen e planeve financiare, zbatimin e kontrolleve të brendshme, regjistrimin e saktë të pasurisë dhe raportimin transparent mbi shpenzimet.
2. Detyrat dhe përgjegjësitë e Sektorit për Financa, janë:
- 2.1 Kontrollimi i shpenzimit të buxhetit të komunës, duke u siguruar që shpenzimet të jenë brenda kufijve të caktuar dhe në përputhje me ligjet dhe rregulloret komunale;
 - 2.2 Përgatitja e planit rrjedhjes të parasë në përputhje me legjislacionin dhe rregullat e përcaktuara si dhe sigurimi që zotimet dhe shpenzimet janë bërë në përputhje me rregullat financiare;
 - 2.3 Përgatitja e pasqyrave financiare së bashku me njësitë buxhetore në kuadër të administratës komunale dhe sigurimi i kontrollit të brendshëm financiar bazuar në parimet e llogaridhënies;

- 2.4 Zbatimi i mekanizmave të kontrollit të brendshëm për të parandaluar dhe zbuluar shkeljet financiare, mashtrimet dhe keqpërdorimet e mundshme;
 - 2.5 Menaxhimi i sistemit të kontrollit të brendshëm financiar për të siguruar që buxheti i komunës shfrytëzohet në përputhje me objektivat dhe projektet e miratuara;
 - 2.6 Mbikëqyrja financiare e projekteve të zhvilluara në komunë për të siguruar se fondet shfrytëzohen siç duhet dhe që projektet përfundojnë brenda buxhetit dhe afateve të caktuara;
 - 2.7 Bashkëpunon me departamentet e tjera të komunës për të siguruar që të gjitha sektorët të jenë në përputhje me politikat financiare dhe të respektojnë kufizimet buxhetore;
 - 2.8 Bashkëpunimi me auditorët e jashtëm dhe të brendshëm për të siguruar që të gjitha proceset financiare janë transparente dhe në përputhje me standardet dhe kërkesat ligjore.
 - 2.9 Realizimi i shpenzimit të buxhetit në përputhje me planifikimet dhe në pajtim me rregullat të përcaktuar me legjislacionin e financave publike;
 - 2.10 Përgatitja e vlerësimit të ndikimit buxhetor për projektet komunale, projekt aktet, dhe projekt dokumentet strategjike nga fushëveprimi i komunës;
 - 2.11 Menaxhimi i sistemit të kontrollit të brendshëm financiar për të siguruar që buxheti i komunës shfrytëzohet në përputhje me objektivat dhe projektet e miratuara;
 - 2.12 Regjistrimi i pasurisë së komunës në sistemin E-Pasuria , përfshirë regjistrimin e të gjitha ndryshimeve në gjendjen e pasurisë dhe menaxhimi i pasurisë në mënyrë të duhur.
3. Sektori për Financa, udhëhiqet nga udhëheqësi i Sektorit, i cili njëkohësisht ushtron funksionet dhe përgjegjësitë e Zyrtarit Kryesor Financiar të përcaktuara me ligjin përkatës për menaxhimin e financave publike, dhe i raporton Drejtorit të Drejtorisë për Buxhet dhe Financa si dhe për përgjegjësit e ZKF i raporton Kryetarit të Komunës .
 4. Numri i të punësuarve në Sektorin për Financa është gjashtë (6).

Neni 19

Sektori për Tatimin në Pronë

1. Misioni i Sektorit për Tatimin në Pronë është të menaxhoj në mënyrë efikase dhe i drejtë tatimin në pronë, përmes vlerësimit të saktë të pronës, administrimit të drejtë të

detyrimeve tatimore dhe ofrimit të shërbimeve cilësore për tatimpaguesit, në përputhje me legjislacionin në fuqi dhe standardet kombëtare.

2. Detyrat dhe përgjegjësitë e Sektorit për Tatimin në Pronë, janë:

- 2.1 Menaxhimi dhe administrimi i tatimit në pronë në mënyre efektive si dhe mbështetja në formulimin dhe rishikimin e politikave dhe rregulloreve komunale lidhur me tatimin në pronë;
- 2.2 Asistimi i vlerësimit të pronave përfshirë përcaktimin e vlerës së tregut të tokës, ndërtesave dhe strukturave të tjera me qëllim që taksat , tatimet të vendosen në mënyrë të drejtë dhe të barabartë;
- 2.3 Klasifikimi i pronave duke i kategorizuar në klasa të ndryshme në bazë të përdorimit të tyre (si banesore, tregtare, industriale, etj.) dhe vendosja e normave të tatimit në pronë bazuar në vlerat e vlerësuara të pronës;
- 2.4 Sigurimi i zbatimit të standardeve të unifikuara të vlerësimit dhe administrimit të tatimit në pronë dhe monitoron zbatimin e tyre;
- 2.5 Ofrimi i këshillave, sugjerimeve dhe rekomandime për qytetaret dhe bizneset lidhur me procedurat dhe proceset e tatimit në pronë;
- 2.6 Koordinimi me Departamentin e tatimit në pronë të Ministrisë së Financave lidhur me procedurat dhe standardet për caktimin dhe mbledhjen e tatimit në pronë;
- 2.7 Zhvillimi dhe sigurimi i zbatimit të sistemit për menaxhimin e administrimit të tatimit në pronë dhe vlerësimit të pronës sipas kriterëve dhe standardeve të caktuara me legjislacionin në fuqi.

3. Sektori për Tatimin në Pronë, udhëhiqet nga udhëheqësi i Sektorit, i cili i raporton Drejtorit të Drejtorisë për Buxhet dhe Financa .

4. Numri i të punësuarve në Sektorin për Tatimin në Pronë është katër (4).

Neni 20

Drejtori për Arsim

1. Misioni i Drejtorisë për Arsim është të ofrojë arsim cilësor për të gjithë banorët duke siguruar qasje të barabartë në arsim, krijimi i infrastrukturës së mjaftueshme arsimore, përfshirjen aktive të prindërve dhe komunitetit dhe mbështetjen e përkushtuar për nxënësit me nevoja të veçanta.

2. Detyrat dhe përgjegjësitë e Drejtorisë për Arsim janë:

- 2.1 Sigurimi i zbatimit të legjislacionit, politikave dhe strategjive arsimore të të gjitha niveleve arsimore para universitare në përputhje me udhëzimet dhe standardet e përcaktuara nga ministria e arsimit;
- 2.2 Planifikimi afatshkurtër dhe afatgjatë për arsimin e të gjitha niveleve para universitare, duke marrë parasysh faktorët si rritja e popullsisë, trendët arsimore dhe zhvillimi i infrastrukturës;
- 2.3 Mbikëqyrja e zbatimit të Kornizës së Kurrikulumit të Kosovës dhe kurrikulumit bazë si dhe sigurimi që institucionet arsimore të zbatojnë kurrikulumet në përputhje me udhëzimet e ministrisë së arsimit;
- 2.4 Monitorimi dhe vlerësimi i cilësisë së arsimit në institucionet arsimore, duke siguruar që përmbushen standardet kombëtare të cilësisë dhe ofrohet arsimi gjithëpërfshirës dhe jo-diskriminues;
- 2.5 Planifikimi dhe mbikëqyrja e ndërtimit, mirëmbajtjes dhe renovimit të objekteve arsimore, duke siguruar që ambientet shkollore janë të sigurta dhe të përshtatshme për nxënësit dhe personelin, sipas udhëzimeve të ministrisë;
- 2.6 Promovimi i pjesëmarrjen aktive të prindërve dhe komunitetit në procesin arsimor përmes këshillave të prindërve dhe institucioneve të tjera këshillimore;
- 2.7 Sigurimi që të gjithë nxënësit e moshës së shkollimit të detyruar janë të regjistruar dhe ndjekin shkollimin, duke marrë masa për të parandaluar braktisjen e shkollës dhe për të siguruar disiplinën e nevojshme;
- 2.8 Sigurimi i përfshirjes së nxënësve nga grupet e ndjeshme, përfshirë fëmijët me nevoja të veçanta arsimore dhe ata që janë pjesë e komuniteteve jo-shumicë, duke u siguruar që ata të kenë qasje të barabartë në arsimim;
- 2.9 Në bashkëpunim me Ministrinë e arsimit, mbikëqyr trajnimin dhe zhvillimin profesional të mësimitdhënësve, duke siguruar që ata të jenë të licencuar sipas kritereve të përcaktuara me ligj;
- 2.10 Sigurimi i transportit dhe shërbimeve mbështetëse për nxënësit që jetojnë larg shkollave, si dhe për ata me aftësi të kufizuara;
- 2.11 Bashkëpunimi me inspektorët e arsimit për të monitoruar respektimin e ligjit, rregullave dhe standardeve arsimore në institucionet arsimore brenda komunës, dhe ndërmerr masa për përmirësimin e cilësisë arsimore;
- 2.12 Sigurimi dhe integrimi i pajisjeve moderne teknologjike dhe platformave digjitale në shkolla, si dhe organizimi i trajnimeve për stafin arsimor në funksion të përdorimit të tyre, me qëllim përmirësimin e cilësisë së procesit mësimor;

- 2.13 Administrimi dhe ruajtja e dokumentacionit të lidhur me institucionet arsimore, duke përfshirë regjistrat, aktet zyrtare, dhe vendimet e marra në nivel komunal për çështjet arsimore;
- 2.14 Këshillimi dhe mbështetja juridike për shkollat dhe institucionet arsimore, duke siguruar që të gjitha veprimet administrative dhe logjistike janë në përputhje me ligjet dhe rregulloret në fuqi
3. Drejtoria për Arsim udhëhiqet nga Drejtori i cili i raporton Kryetarit të Komunës.
4. Në kuadër të kësaj Drejtorie, bënë pjesë:
- 4.1 Sektori për Arsim
5. Sektori për Arsim , udhëhiqet nga udhëheqësi i Sektorit, i cili i raporton Drejtorit për Arsim
6. Detyrat dhe përgjegjësit e Drejtorisë për Arsim janë njëkohësit edhe detyrat dhe përgjegjësitë e Sektorit për Arsim.
7. Numri i të punësuarve në Drejtorinë për Arsim është pesë (5).

Neni 21

Drejtoria për Shëndetësi dhe Mirëqenie Sociale

1. Misioni i Drejtorisë për Shëndetësi dhe Mirëqenie Sociale është planifikimi, zbatimi dhe mbikëqyrja e programeve dhe shërbimeve për shëndetin publik, kujdesin shëndetësor dhe mirëqenien sociale të banorëve të komunës.
2. Detyrat dhe përgjegjësitë e Drejtorisë për Shëndetësi dhe Mirëqenie Sociale, janë:
- 2.1 Zbatimi i politikave legjislacione dhe strategjive lidhur me kujdesin shëndetësor parësor dhe mirëqenien sociale duke garantuar qasje të barabartë dhe gjithëpërfshirëse për qytetarët si dhe përmirësimin e shërbimeve;
- 2.2 Monitorimi dhe përmirësimi i shëndetit të përgjithshëm të banorëve të komunës si dhe menaxhimi i situatave shëndetësore dhe epidemiologjike në nivelin e komunës;
- 2.3 Sigurimi që infrastruktura shëndetësore dhe burimet njerëzore plotësojnë standardet e vendosura për ofrimin e shërbimeve shëndetësore si dhe ndërmarrja e veprimeve për të siguruar zhvillimin profesional të punonjësve shëndetësorë;
- 2.4 Sigurimi i mirëqenies së nënave dhe fëmijëve duke ofruar programe për shëndetin e nënës, fushata të imunizimit të fëmijëve dhe mbështetje për zhvillimin e fëmijërisë së hershme;

- 2.5 Propozimi i buxhetit për shëndetësinë parësore dhe menaxhimi i bashkë pagesave për shërbimet shëndetësore, në përputhje me udhëzimet e ministrive përkatëse si dhe sigurimi i përdorimit efikas të burimeve financiare;
 - 2.6 Menaxhimi i emergjencave dhe fatkeqësive të shëndetit publik, që përfshin zhvillimin e planeve, koordinimin e burimeve dhe bashkëpunimin me institucionet tjera për të siguruar një përgjigje të shpejtë dhe efektive;
 - 2.7 Zhvillimi dhe zbatimi i politikave dhe programeve për përmirësimin e mirëqenies sociale në komunë, duke siguruar mbështetje për grupet e ndjeshme, si të moshuarit, personat me aftësi të kufizuara dhe familjet me të ardhura të ulëta;
 - 2.8 Menaxhimi dhe administrimi i skemës sociale në nivel komunal, përfshirë ndihmën sociale, shërbimet për personat në nevojë dhe mbështetjen për përfshirjen në ndihmë sociale;
 - 2.9 Planifikimi dhe zbatimi i projekteve për strehimin dhe banimin, duke adresuar nevojat e qytetarëve për banim të përballueshëm, përfshirë ndërtimin dhe menaxhimin e banesave sociale;
 - 2.10 Përgatitja e programeve të kujdesit rezidencial për personat që kanë nevojë për ndihmë në aktivitetet e tyre për të siguruar adresimin e nevojave fizike, emocionale dhe sociale;
 - 2.11 Sigurimi që hapësirat rezidenciale të mirëmbahen, duke respektuar protokollet e sigurisë, si dhe sigurimi i përgatitjes së raporteve lidhur me ndryshimet në gjendjen shëndetësore, incidentet dhe shqetësimet;
 - 2.12 Bashkëpunimi me institucionet tjera qeveritare, organizata joqeveritare dhe ofrues të kujdesit shëndetësor, për të përmirësuar shërbimet e shëndetit publik dhe të mirëqenies sociale.
3. Drejtoria për Shëndetësi dhe Mirëqenie Sociale udhëhiqet nga Drejtori i cili i raporton Kryetarit të Komunës.
 4. Në kuadër të kësaj Drejtorie, bëjnë pjesë:
 - 4.1 Sektori për Shëndetësi;
 - 4.2 Sektori për Ndihmë Sociale;
 - 4.3 Sektori për Shërbime Sociale.
 8. Numri i të punësuarve në Drejtorinë Shëndetësi dhe Mirëqenie Sociale, është trembëdhjetë (13).

Neni 22

Sektori për Shëndetësi

1. Misioni i Sektorit për Shëndetësi është të planifikojë, organizojë, koordinojë dhe mbikëqyrë zbatimin e programeve dhe shërbimeve të kujdesit shëndetësor parësor, si dhe aktiviteteve për promovimin e shëndetit publik, me qëllim të përmirësimit të vazhdueshëm të shëndetit të popullatës dhe sigurimit të një qasjeje gjithëpërfshirëse, cilësore dhe të barabartë në shërbimet shëndetësore për të gjithë banorët e komunës.
2. Detyrat dhe përgjegjësitë e Sektorit për Shëndetësi, janë:
 - 2.1 Zbatimi i legjislacionin dhe politikat lidhur me kujdesin shëndetësor parësor duke garantuar qasje të barabartë dhe gjithëpërfshirëse për qytetarët si dhe përmirësimin e shërbimeve;
 - 2.2 Monitorimi dhe përmirësimi i shëndetit të përgjithshëm publik të banorëve të komunës si dhe menaxhimi i situatave shëndetësore dhe epidemiologjike në nivelin e komunës;
 - 2.3 Sigurimi që infrastruktura shëndetësore dhe burimet njerëzore plotësojnë standardet e vendosura për ofrimin e shërbimeve shëndetësore, si dhe ndërmarrja e veprimeve për të siguruar zhvillimin profesional të punonjësve shëndetësorë;
 - 2.4 Sigurimi i shëndetit të nënave dhe fëmijëve duke ofruar programe për shëndetin e nënës, fushata të imunizimit të fëmijëve dhe mbështetje për zhvillimin e fëmijërisë së hershme;
 - 2.5 Promovimi i ndërgjegjësimit për shëndetin dhe edukimin e publikut për mënyrat e shëndetshme të jetesës, parandalimin e sëmundjeve, përfshirë organizimin e fushatave shëndetësore dhe sesioneve informuese;
 - 2.6 Vendosja e prioritetëve dhe objektivave shëndetësorë lokale në bazë të informacioneve të mbledhura dhe strategjive të kujdesit parësor shëndetësor si dhe identifikimi i nevojave shëndetësore të komunitetit;
 - 2.7 Propozimi i buxhetit për shëndetësinë parësore dhe menaxhimi i bashkë pagesave për shërbimet shëndetësore, në përputhje me udhëzimet e ministrive përkatëse si dhe sigurimi i përdorimit efikas të burimeve financiare;
 - 2.8 Menaxhimi i emergjencave dhe fatkeqësive të shëndetit publik, që përfshin zhvillimin e planeve, koordinimin e burimeve dhe bashkëpunimin me institucionet tjera për të siguruar një përgjigje të shpejtë dhe efektive;
 - 2.9 Bashkëpunimi me institucionet tjera qeveritare, organizata joqeveritare dhe ofrues të kujdesit shëndetësor parësor, për të përmirësuar shërbimet e shëndetit publik.
3. Sektori për Shëndetësi, udhëhiqet nga udhëheqësi i Sektorit, i cili i raporton Drejtorit të Drejtorisë për Shëndetësi dhe Mirëqenie Sociale .

4. Numri i të punësuarve në Sektorin për Shëndetësi, është tre (3).

Neni 23 **Sektori për Ndihmë Sociale**

1. Misioni i Sektorit për Ndihmë Sociale është të zhvillojë dhe menaxhojë skema dhe programe të ndihmës sociale për grupet e cënueshme dhe në nevojë, duke ofruar mbështetje financiare dhe sociale, verifikim të varfërisë dhe përfitime, si dhe programe për formim profesional, arsimim dhe punësim me qëllim përmirësimin e kushteve të tyre të jetesës.
2. Detyrat dhe përgjegjësitë e Sektorit për Ndihmë Sociale, janë:
 - 2.1 Zhvillimi dhe zbatimi i politikave dhe programeve për përmirësimin e mirëqenies sociale në komunë, duke siguruar mbështetje për grupet e ndjeshme, si të moshuarit, personat me aftësi të kufizuara dhe familjet me të ardhura të ulëta;
 - 2.2 Menaxhimi dhe administrimi i skemës sociale në nivel komunal, përfshirë ndihmën sociale, shërbimet për personat në nevojë dhe mbështetjen për përfshirjen në ndihmë sociale;
 - 2.3 Planifikimi dhe zbatimi i projekteve për strehimin dhe banimin, duke adresuar nevojat e qytetarëve për banim të përballueshëm, përfshirë ndërtimin dhe menaxhimin e banesave sociale;
 - 2.4 Ofrimi i zgjidhjeve të përkohshme për strehim dhe ndihmë emergjente për individët dhe familjet që përballen me humbje të banimit për shkak të fatkeqësive natyrore, krizave financiare ose rrethanave të tjera emergjente;
 - 2.5 Ofrimi i këshillimeve dhe informacioneve për qytetarët mbi mundësitë e strehimit dhe përfitimet sociale, duke i ndihmuar ata të kuptojnë dhe të përfitojnë nga shërbimet dhe programet e ofruara nga komuna;
 - 2.6 Hartimi i programeve të kujdesit rezidencial për individët që kanë nevojë për ndihmë në aktivitetet e tyre të përditshme, duke bashkëpunuar me profesionistët shëndetësorë, banorët dhe familjarët për të siguruar plotësimin e nevojave fizike, emocionale dhe sociale;
 - 2.7 Sigurimi i identifikimit të personave dhe familjeve me të ardhura të ulëta, të moshuarit, personat me aftësi të kufizuara dhe grupet e tjera të pa favorizuara për t'iu ofruar ndihmën e nevojshme;
 - 2.8 Ofrimi i shërbimeve nga skema dhe programet e ndihmës sociale për të gjitha grupet e cënueshme dhe në nevojë të komunës, përfshirë verifikimin e varfërisë familjare dhe dhënia e përfitimeve;

- 2.9 Sigurimi i mirëmbajtjes së hapësirave rezidenciale, duke respektuar protokollet e sigurisë, dhe përgatitja e raporteve mbi ndryshimet në gjendjen shëndetësore të banorëve, incidentet dhe shqetësimet;
- 2.10 Zhvillimi i programeve të mirëqenies sociale për të ndihmuar familjet me të ardhura të ulëta, të moshuarit, personat me aftësi të kufizuara dhe grupet e tjera të cënueshme, duke përfshirë ofrimin e shërbimeve si kujdesi në shtëpi dhe transporti.
3. Sektori për Ndihmë Sociale, udhëhiqet nga udhëheqësi i Sektorit, i cili i raporton Drejtorit të Drejtorisë për Shëndetësi dhe Mirëqenie Sociale.
4. Numri i të punësuarve në Sektorin për Ndihmë Sociale, është pesë (5).

Neni 24

Sektori për Shërbime Sociale

1. Misioni i Sektorit për Shërbime Sociale është të sigurojë mbrojtjen dhe mirëqenien e grupeve të ndjeshme përmes ofrimit të shërbimeve të kujdesit ligjor, emocional dhe fizik, veçanërisht për fëmijët pa prindër, fëmijët e dhunuar dhe me aftësi të kufizuara, si dhe për viktimat e dhunës dhe trafikimit.
2. Detyrat dhe përgjegjësitë e Sektorit për Shërbime Sociale, janë:
- 2.1 Mbrojta ligjore e fëmijëve pa prindër duke i vendosur nën kujdestari dhe shtëpitë kalimtare përfshirë shërbimin e birësimit dhe bashkimi familjar duke respektuar kërkesat ligjore dhe urdhrat e gjykatës;
- 2.2 Zhvillimi dhe zbatimi i planeve të kujdesit të individualizuar për fëmijët e dhunuar, neglizhuar dhe të pa mbrojtur, që adreson nevojat e tyre specifike përfshirë rehabilitimin dhe riintegrimi e tyre;
- 2.3 Monitorimi i rregullt i mirëqenies, përparimit dhe sigurisë së fëmijëve të vendosur nën kujdestari, përfshirë vizitat, komunikimin dhe bashkëpunimin me profesionistët përkatës;
- 2.4 Trajtimi i rasteve të dhunës në familje, ofrimi i mbështetjes për viktimat dhe vlerësimi i nevojave për kujdes social, përfshirë rekomandimin për vendosje në institucione rezidenciale nëse është e nevojshme;
- 2.5 Këshillimi i familjeve për pajtim dhe bashkim familjar, përfshirë këshillimin gjatë divorcit dhe kujdesin për nevojat e veçanta të tyre si dhe ndërmjetësimi për të adresuar konfliktet dhe prishjet e komunikimit të tyre;

- 2.6 Këshillimi i familjeve për pajtim dhe bashkim familjar, përfshirë këshillimin gjatë divorcit dhe kujdesin për nevojat e veçanta të tyre si dhe ndërmjetësimi për të adresuar konfliktet dhe prishjet e komunikimit të tyre;
 - 2.7 Mbështetja e viktimave të dhunës në familje, trafikimit dhe krimeve seksuale duke ofruar këshillime psiko-social, ndërgjegjësuere dhe edukative si dhe rehabilitimi dhe riintegrimi i tyre në familje dhe komunitete;
 - 2.8 Lehtësimi i caktimit të kujdestarëve për individët që nuk janë në gjendje të marrin vendime për shkak të paaftësisë ose problemeve të shëndetit mendor si dhe monitorimi për të siguruar që mirëqenia dhe të drejtat e tyre respektohen;
 - 2.9 Ofrimi i shërbimeve administrative, si udhëtimi për të mitur për fëmijët e prindërve të divorcuar, certifikatave për shtetësinë, vlerësimin e pavarësisë financiare, verifikimin e aftësisë për punësim dhe armë dhe çështjet tjera të përcaktuara me ligj;
 - 2.10 Adresimi i nevojave të azilkërkuesve, refugjatëve dhe të riatdhesuarve si dhe ofrimi i ndihmës urgjente për ata që kanë nevoja urgjente;
 - 2.11 Ofrimi i programeve të formimit profesional dhe mbështetja për arsimim si dhe mbështetja në punësim.
3. Sektori për Punë Sociale, udhëhiqet nga udhëheqësi i Sektorit, i cili i raporton Drejtorit të Drejtorisë për Shëndetësi dhe Mirëqenie Sociale.
 4. Numri i të punësuarve në Sektorin për Shërbime Sociale, është katër (4).

Neni 25

Drejtoria për Zhvillim Ekonomik

1. Misioni i Drejtorisë për Zhvillim Ekonomik është të nxisë rritjen ekonomike dhe të promovojë turizmin nëpërmjet zhvillimit të infrastrukturës, mbështetjes së bizneseve, përmirësimit të shërbimeve si dhe ndërtimit dhe ruajtjes së marrëdhënieve me bizneset, investitorët dhe partnerët e tjerë, duke synuar krijimin e një mjedisi të favorshëm për rritjen ekonomike dhe punësim.
2. Detyrat dhe përgjegjësitë e Drejtorisë për Zhvillim Ekonomik, janë:
 - 2.1 Promovimi dhe stimulimi i rritjes ekonomike dhe turizmit brenda komunës përmes hartimit dhe zbatimit të politikave, strategjive dhe iniciativave për të tërhequr biznese të reja dhe krijuar mjedis të favorshëm për investime, dhe për të krijuar mundësi punësimi;

- 2.2 Mbështetja e bizneseve të vogla dhe të mesme lokale duke siguruar burime financiare (grante, kredi dhe burime të tjera financimi) për mbështetje dhe trajnime për të ndihmuar bizneset e vogla të zhvillohen dhe të kontribuojnë në ekonominë dhe turizmin lokal;
 - 2.3 Bashkëpunimi me drejtoritë tjera komunale dhe institucionet përkatëse për të siguruar që infrastruktura e nevojshme (transporti, shërbimet komunale, etj.) është në disponim për të mbështetur zhvillimin ekonomik, rritjen e biznesit dhe promovimin e turizmit;
 - 2.4 Bashkëpunimi me institucionet arsimore dhe qendrat e trajnimit për të siguruar që fuqia punëtore lokale të ketë aftësitë e nevojshme për bizneset përfshirë krijimin e programeve të trajnimit, praktikave dhe shërbimeve të punësimit;
 - 2.5 Zhvillimi dhe promovimi i turizmit, organizimi i ngjarjeve dhe rritjen e atraksioneve lokale për të nxitur ekonominë përmes shpenzimeve të vizitorëve;
 - 2.6 Mbledhja dhe analizimi i të dhënave ekonomike për të marrë vendime adekuate, për të ndjekur progresin dhe për të identifikuar fushat për përmirësim si dhe avokimi për politika që mbështesin rritjen ekonomike, krijimin e vendeve të punës dhe investimet;
 - 2.7 Regjistrimi i bizneseve të reja që operojnë brenda komunës si dhe lehtësimi i partneriteteve ndërmjet sektorit publik dhe privat për të punuar në bashkëpunim në projekte dhe iniciativa të zhvillimit ekonomik;
 - 2.8 Krijimi i lidhjeve me organizatat rajonale, kombëtare dhe ndërkombëtare për të tërhequr investime, për të shkëmbyer praktikat më të mira dhe për të mësuar nga modelet e tjera të suksesshme të zhvillimit ekonomik;
 - 2.9 Inkurajimi dhe mbështetja e investimeve në infrastrukturën dhe atraksionet turistike, për të përmirësuar shërbimet dhe ofertat turistike, përfshirë ruajtjen dhe menaxhimin e burimeve natyrore dhe kulturore, duke siguruar një zhvillim turistik të qëndrueshëm.
3. Drejtoria për Zhvillim Ekonomik udhëhiqet nga Drejtori i cili i raporton Kryetarit të Komunës.
 4. Në kuadër të kësaj Drejtorie, bëjnë pjesë:
 - 4.1 Sektori për Zhvillim Ekonomik;
 - 4.2 Sektori për Zhvillim të Turizmit.
 5. Numri i të punësuarve në Drejtorinë për Zhvillim Ekonomik shtatë (7).

Neni 26

Sektori për Zhvillim Ekonomik

1. Misioni i Sektorit për Zhvillim Ekonomik është të nxisë zhvillimin e qëndrueshëm ekonomik në komunë përmes hartimit dhe zbatimit të politikave zhvillimore, mbështetjes së ndërmarrjeve lokale, fuqizimit të bashkëpunimit ndërinstitucional dhe publik-privat, si dhe promovimit të investimeve dhe fuqizimit të kapitalit njerëzor në përputhje me nevojat e komunitetit.
2. Detyrat dhe përgjegjësitë e Sektorit për Zhvillim Ekonomi, janë:
 - 2.1 Promovimi dhe stimulimi i rritjes ekonomike brenda komunës përmes hartimit dhe zbatimit të politikave, strategjive dhe iniciativave që kontribuojnë në ekonominë lokale;
 - 2.2 Bashkëpunimi me drejtoritë tjera komunale dhe institucionet përkatëse për të siguruar që infrastruktura e nevojshme (transporti, shërbimet komunale, etj.) është në disponim për të mbështetur zhvillimin ekonomik;
 - 2.3 Bashkëpunimi me institucionet arsimore dhe qendrat e trajnimit për të siguruar që fuqia punëtore lokale të ketë aftësitë e nevojshme për bizneset përfshirë krijimin e programeve të trajnimit, praktikave dhe shërbimeve të punësimit.
 - 2.4 Regjistrimi i bizneseve të reja që operojnë brenda komunës si dhe lehtësimi i partneriteteve ndërmjet sektorit publik dhe privat për të punuar në bashkëpunim në projekte dhe iniciativa të zhvillimit ekonomik;
 - 2.5 Mbledhja dhe analizimi i të dhënave ekonomike për të marrë vendime adekuate, për të ndjekur progresin dhe për të identifikuar fushat për përmirësim si dhe avokimi për politika që mbështesin rritjen ekonomike, krijimin e vendeve të punës dhe investimet;
 - 2.6 Lehtësimi i partneriteteve ndërmjet sektorit publik dhe privat për të punuar në bashkëpunim në projekte dhe iniciativa të zhvillimit ekonomik;
 - 2.7 Krijimi i lidhjeve me organizatat rajonale, kombëtare dhe ndërkombëtare për të tërhequr investime, për të shkëmbyer praktikat më të mira dhe për të mësuar nga modelet e tjera të suksesshme të zhvillimit ekonomik;
 - 2.8 Angazhimi me komunitetin lokal për të kuptuar nevojat dhe shqetësimet e tyre dhe përfshirja e tyre në procesin e zhvillimit ekonomik.
3. Sektori për Zhvillim Ekonomik, udhëhiqet nga udhëheqësi i Sektorit, i cili i raporton Drejtorit të Drejtorisë për Zhvillim Ekonomik.
4. Numri i të punësuarve në Sektorin për Zhvillim Ekonomik, është tre (3).

Neni 27

Sektori për Zhvillim të Turizmit

1. Të nxisë zhvillimin e turizmit përmes planifikimit dhe zbatimit të politikave për turizmin dhe agroturizmin, promovimit të potencialeve turistike të komunës, mbështetjes së bizneseve turistike dhe përmirësimit të infrastrukturës dhe shërbimeve që kontribuojnë në rritjen e atraktivitetit të komunës si destinacion turistik.
2. Detyrat dhe përgjegjësitë e Sektorit për Zhvillim të Turizmit, janë:
 - 1.1 Hartimi dhe zbatimi i strategjive dhe planeve për zhvillimin e turizmit në komunë, përfshirë identifikimin e mundësive të reja turistike dhe bashkëpunimin me Sektorin e Bujqësisë për promovimin dhe zhvillimin e agroturizmit;
 - 1.2 Krijimi dhe menaxhimi i fushatave të marketingut dhe promovimit për të rritur ndërgjegjësimin dhe tërheqjen e turistëve, duke përdorur mjete si reklama, ueb faqe, rrjete sociale dhe ngjarje speciale;
 - 1.3 Inkurajimi dhe mbështetja e bizneseve dhe projekteve që kontribuojnë në përmirësimin e infrastrukturës turistike, si rrugët, transporti, vendpushimet dhe atraksionet;
 - 1.4 Organizimi dhe mbështetja e ngjarjeve kulturore, historike dhe turistike që rrisin vizibilitetin dhe tërheqjen e komunës si destinacion turistik;
 - 1.5 Ndërtimi dhe ruajtja e marrëdhënieve me bizneset e turizmit, si hotelet, restorantet dhe operatorët e turizmit, për të promovuar një ofertë të gjithanshme turistike;
 - 1.6 Sigurimi që atraksionet kulturore dhe natyrore janë të mbrojtura dhe të qasshme për turistët, duke ruajtur njëkohësisht qëndrueshmërinë dhe identitetin lokal dhe vlerat kulturore;
 - 1.7 Planifikimi dhe mbështetja e aktiviteteve dhe ngjarjeve që tërheqin turistë, si festivale, panairë, dhe aktivitete kulturore dhe sportive;
 - 1.8 Vlerësimi dhe përmirësimi i infrastrukturës së nevojshme për turizmin, si rrugët, transportin publik, dhe shërbimet e tjera.
3. Sektori për Zhvillim të Turizmit, udhëhiqet nga udhëheqësi i Sektorit, i cili i raporton Drejtorit të Drejtorisë për Zhvillim Ekonomik.
4. Numri i të punësuarve në Sektorin për Zhvillim të Turizmit, është tre (3).

Neni 28
Drejtori për Kulturë, Rini dhe Sport

1. Misioni i Drejtorisë për Kulturë, Rini dhe Sport është të përmirësojë dhe pasurojë jetën e komunitetit duke promovuar kulturën lokale, duke angazhuar të rinjtë dhe duke mbështetur aktivitetet sportive, me synim që të bashkojë njerëzit përmes ngjarjeve kulturore, të fuqizojë të rinjtë përmes programeve dhe të inkurajojë stile jetese aktive përmes iniciativave sportive.
2. Detyrat dhe përgjegjësitë e Drejtorisë për Kulturë, Rini dhe Sport, janë:
 - 2.1 Zhvillimi i politikave dhe strategjive për promovimin e kulturës, angazhimin e të rinjve dhe zhvillimin e sportit;
 - 2.2 Zhvillimi dhe zbatimi i programeve, ngjarjeve dhe iniciativave kulturore për promovimin e arteve, trashëgimisë dhe traditave lokale si dhe mbështetja e artistëve, artizanëve dhe organizatave kulturore lokale;
 - 2.3 Menaxhimi dhe mirëmbajtja e objekteve kulturore, muzeve, galerive, objekteve sportive dhe vendeve historike;
 - 2.4 Planifikimi dhe organizimi i ngjarjeve kulturore, rinore dhe sportive dhe lehtësimi i përfshirjes së komunitetit në aktivitete kulturore, rinore dhe sportive si dhe komunikimi i informacionit për ngjarjet për publikun;
 - 2.5 Zhvillimi dhe zbatimi i programeve dhe iniciativave për angazhimin e të rinjve në aktivitete rekreative, sigurimi i platformave për pjesëmarrjen e të rinjve në vendimmarrje si dhe mbështetja e klubeve dhe organizatave rinore;
 - 2.6 Administrimi i granteve dhe fondeve për të mbështetur iniciativat kulturore, rinore dhe sportive si dhe vlerësimi dhe përzgjedhja e projekteve që përputhen me qëllimet e komunës;
 - 2.7 Hartimi i politikave dhe strategjive për zhvillimin afatgjatë të bibliotekës dhe arkivit të qytetit, duke siguruar që ato të jenë në përputhje me nevojat e komunitetit dhe standardet e përcaktuara;
 - 2.8 Bashkëpunim me organizata kulturore lokale dhe kombëtare, institucione arsimore, shoqata sportive, shkollat dhe grupet e komunitetit si dhe organizimi i festivaleve kulturore, ekspozitave, koncerteve dhe ngjarjeve sportive;
 - 2.9 Sigurimi që programet kulturore, rinore dhe sportive të jenë të qasshme dhe mikpritëse për të gjithë anëtarët e komunitetit, pavarësisht nga prejardhja e tyre.
3. Drejtoria për Kulturë, Rini dhe Sport, udhëhiqet nga Drejtori i cili i raporton Kryetarit të Komunës.
4. Në kuadër të kësaj Drejtorie, bëjnë pjesë:

4.1 Sektori për Kulturë;

4.2 Sektori për Rini dhe Sport;

5. Numri i të punësuarve në Drejtorinë për Kulturë, Rini dhe Sport, është shtatë (7).

Neni 29

Sektori për Kulturë

1. Misioni i Sektorit për Kulturë është të promovojë zhvillimin kulturor dhe ruajtjen e trashëgimisë në komunë duke organizuar ngjarje artistike mbështetur artistët lokalë dhe ruajtur monumentet historike përmes angazhimit të komunitetit dhe bashkëpunimit me organizata për të siguruar një mjedis kulturor të larmishëm dhe gjithëpërfshirës.

2. Detyrat dhe përgjegjësitë e Sektorit për Kulturë, janë:

2.1 Zhvillimi dhe zbatimi i politikave dhe strategjive kulturore për zhvillimin kulturor të komunës, duke përfshirë nxitjen e një mjedisi kulturor të larmishëm dhe gjithëpërfshirës;

2.2 Planifikimi, organizimi dhe promovimi i ngjarjeve të ndryshme kulturore, ekspozitave, festivaleve, koncerteve, shfaqjeve teatrale, punëtorive dhe aktiviteteve të tjera artistike dhe kulturore;

2.3 Identifikimi, ruajtja dhe promovimi i trashëgimisë kulturore të komunës, vendeve historike, monumenteve dhe traditave;

2.4 Sigurimi i burimeve, granteve dhe platformave për artistët, artizanët, interpretuesit, shkrimtarët dhe krijuesit vendas për të shfaqur punën e tyre;

2.5 Bashkëpunimi me organizatat kulturore lokale, grupet e komunitetit, institucionet arsimore dhe aktorë të tjerë për të rritur iniciativat kulturore dhe për të siguruar një qasje të koordinuar ndaj zhvillimit kulturor;

2.6 Menaxhimi i objekteve kulturore si muzetë, galeritë, qendrat kulturore, teatrot dhe bibliotekat, përfshirë mirëmbajtjen dhe sigurimin që këto hapësira të jenë të qasshme për publikun;

2.7 Hulumtimi mbi historinë, traditat dhe praktikat kulturore lokale dhe dokumentimi i tyre për brezat e ardhshëm;

2.8 Zhvillimi dhe koordinimi i projekteve që synojnë përmirësimin e infrastrukturës, teknologjisë, dhe shërbimeve të ofruara nga biblioteka dhe arkivi i qytetit;

2.9 Planifikimi dhe organizimi i ekspozitave të ndryshme në galeri, duke përfshirë punën e artistëve lokalë, kombëtarë dhe ndërkombëtar si dhe mirëmbajtja dhe zhvillimin e koleksionit të artit të galerisë;

- 2.10 Promovimi i ekspozitave dhe ngjarjeve të galerisë nëpërmjet kanaleve të ndryshme të komunikimit, duke përfshirë mediat sociale, ueb faqen e komunës dhe galerisë.
3. Sektori për Kulturë, udhëhiqet nga udhëheqësi i Sektorit, i cili i raporton Drejtorit të Drejtorisë për Kulturë, Rini dhe Sport.
4. Numri i të punësuarve në Sektorin për Kulturë, është tre (3).

Neni 30

Sektori për Rini dhe Sport

1. Misioni i Sektorit për Rini dhe Sport është të promovojë zhvillimin fizik, social dhe emocional të të rinjve dhe sportit përmes organizimit dhe zbatimit të programeve sportive, rekreative dhe edukative, duke krijuar mundësi të barabarta për pjesëmarrje aktive dhe përfshirje në proceset vendimmarrëse, si dhe duke mbështetur infrastrukturën sportive.
2. Detyrat dhe përgjegjësitë e Sektorit për Rini dhe Sport, janë:
- 2.1 Zhvillimi dhe zbatimi i programeve dhe aktiviteteve që promovojnë sportin dhe aktivitetet fizike për rinin që përfshijnë të gjitha grupmoshat dhe nivelet e aftësive;
- 2.2 Krijimi i mundësive për angazhimin dhe pjesëmarrjen e të rinjve në proceset vendimmarrëse brenda komunës, përfshirë themelimin e këshillave rinore ose grupeve këshillimore për çështjet që prekin të rinjtë;
- 2.3 Promovimi dhe organizimi i ngjarjeve dhe aktiviteteve sportive dhe rekreative për të inkurajuar aftësinë fizike, konkurrencën e shëndetshme e të rinjve;
- 2.4 Zhvillimi dhe zbatimi i iniciativave që adresojnë nevojat sociale dhe emocionale të të rinjve, duke përfshirë shërbimet e këshillimit, mbështetjen për të rinjtë në rrezik dhe programe që promovojnë shëndetin dhe mirëqenien mendore;
- 2.5 Bashkëpunim me institucionet arsimore dhe institucionet tjera për të ofruar mundësi arsimimi plotësues dhe formimit profesional për të rinjtë si dhe për të adresuar çështjet sociale që prekin të rinjtë, si shëndeti mendor, abuzimi me substancat dhe të pastrehët;
- 2.6 Ofrimi i trajnimeve, punëtorive dhe seminareve që pajisin të rinjtë me aftësi të rëndësishme për zhvillimin personal, avancimin në karrierë si dhe inkurajimi i përfshirjes së të rinjve në projekte vullnetare;
- 2.7 Mbështetja e klubeve dhe organizatave sportive lokale përfshirë mbështetjen financiare, për të nxitur zhvillimin e tyre dhe pjesëmarrjen e gjerë në aktivitete sportive;

- 2.8 Organizimi dhe menaxhimi i ngjarjeve sportive, si turne, kampionate, dhe aktivitete rekreative që inkurajojnë pjesëmarrjen e komunitetit;
 - 2.9 Sigurimi dhe mirëmbajtja e objekteve dhe infrastrukturës sportive, si stadione, palestra, fusha sportive, dhe pishina, për të garantuar qasjen dhe sigurinë për përdoruesit;
 - 2.10 Promovimi i aktiviteteve sportive për të përmirësuar shëndetin dhe mirëqenien e banorëve, duke u drejtuar të gjitha grupmoshave dhe niveleve të aftësisë;
 - 2.11 Zhvillimi dhe ofrimi i programeve sportive që synojnë të angazhojnë të rinjtë dhe të inkurajojnë zhvillimin e tyre fizik, social dhe emocional;
 - 2.12 Identifikimi dhe mbështetja e talenteve sportive përmes programeve të trajnimit dhe zhvillimit, duke ofruar mundësi për rritjen dhe zhvillimin e sportistëve të rinj.
3. Sektori për Rini dhe Sport, udhëhiqet nga udhëheqësi i Sektorit, i cili i raporton Drejtorit të Drejtorisë për Kulturë, Rini dhe Sport.
 4. Numri i të punësuarve në Sektorin për Rini dhe Sport, është tre (3).

Neni 31 **Drejtori për Bujqësi, Zhvillim Rural dhe Pylltari**

1. Misioni i Drejtorisë për Bujqësi, Zhvillim Rural dhe Pylltari përfshin zhvillimin e politikave dhe programeve lokale që mbështesin dhe zhvillojnë sektorin e bujqësisë dhe pylltarisë, përfshirë ofrimin e ndihmës teknike, organizimin e trajnimeve dhe sigurimin e informacioneve të nevojshme për fermerët, promovimi i agroturizmit dhe zhvillimit rural.
2. Detyrat dhe përgjegjësitë e Drejtorisë për Bujqësi, Zhvillim Rural dhe Pylltari janë:
 - 2.1 Zhvillimi dhe zbatimi i politikave dhe programeve për promovimin e praktikave të qëndrueshme bujqësore si dhe ofrimi i mbështetjes dhe udhëzimeve për fermerët, duke përfshirë qasjen në burime, asistencë teknike dhe trajnime;
 - 2.2 Monitorimi dhe rregullimi i aktiviteteve bujqësore për të siguruar përputhjen me standardet mjedisore dhe të sigurisë si dhe përmirësimi i menaxhimit të tokës dhe ruajtjes së tokës;
 - 2.3 Menaxhimi dhe mbrojtja e pyjeve të komunës, duke përfshirë ruajtjen, ripyllëzimin dhe menaxhimin e lëndës drunore si dhe zbatimi i rregulloreve lidhur me prerjet, shpyllëzimin dhe mbrojtjen e pyjeve;
 - 2.4 Bashkëpunimi me institucionet përkatëse për parandalimin e zjarreve në pyje dhe menaxhimin e habitateve të kafshëve të egra si dhe promovimi i praktikave të qëndrueshme pyjore që balancojnë qëllimet ekonomike dhe ekologjike;

- 2.5 Zhvillimi dhe zbatimi i programeve për përmirësimin e cilësisë së përgjithshme të jetës në zonat rurale si dhe infrastrukturës në zonat rurale, duke përfshirë rrugët, sistemet e ujitjes dhe qasjen në ujë të pastër;
 - 2.6 Promovimi i zhvillimit ekonomik rural duke mbështetur bizneset lokale, agroturizmin dhe sipërmarrjet e tjera rurale;
 - 2.7 Sigurimi i subvencioneve dhe mundësive tjera financimi për të mbështetur projektet e bujqësisë, pylltarisë dhe zhvillimit rural si dhe menaxhimi i shpërndarjes së fondeve për projektet dhe iniciativat e pranueshme;
 - 2.8 Sigurimi i pajtueshmërisë me rregulloret mjedisore dhe praktikatat e qëndrueshme në bujqësi dhe pylltari dhe promovimi i ruajtjes së biodiversitetit dhe mbrojtjes së jetës së egër në zonat rurale dhe pyjore;
 - 2.9 Pjesëmarrja në zhvillimin e planeve të përdorimit të tokës që balancojnë nevojat e bujqësisë, pylltarisë dhe zhvillimit rural me qëllimet e ruajtjes së mjedisit;
 - 2.10 Ndërrimi i destinimit të pyjeve dhe tokës pyjore private në territorin e komunës, dhënia e komenteve në planin vjetor të menaxhimit të pyjeve të përgatitur nga Agjencia, ripërtëritja e pyjeve si dhe dhënia e pëlqimit për lokacionin për përpunimin primar të drurit;
 - 2.11 Organizimi i seminareve, sesioneve trajnuese dhe fushatave ndërgjegjësimit për fermerët dhe banorët ruralë për mundësitë e zhvillimit rural.
3. Drejtoria për Bujqësi, Zhvillim Rural dhe Pylltari udhëhiqet nga Drejtori i cili i raporton Kryetarit të Komunës.
 4. Në kuadër të kësaj Drejtorie, bënë pjesë:
 - 4.1 Sektori për Bujqësi, Zhvillim Rural dhe Pylltari;
 5. Sektori për Bujqësi, Zhvillim Rural dhe Pylltari, udhëhiqet nga udhëheqësi i Sektorit, i cili i raporton Drejtorit për Bujqësi, Zhvillim Rural dhe Pylltari.
 6. Detyrat dhe përgjegjësit e Drejtorisë, njëkohësisht janë edhe detyrat dhe përgjegjësit e Sektorit për Bujqësi, Zhvillim Rural dhe Pylltari.
 7. Numri i të punësuarve në Drejtorinë për Bujqësi, Zhvillim Rural dhe Pylltari, është katër (4).

Neni 32
Drejtoria për Kadastër, Gjeodezi dhe Prona

1. Misioni i Drejtorisë për Kadastër, Gjeodezi dhe Prona është të menaxhojë dhe rregullojë në mënyrë efektive tokën dhe pronën brenda juridiksionit të saj, përfshirë mbajtjen e hartave katastrale, të dhënave të sakta të pronësisë, mbikëqyrjen e sistemit të

kadastrës për dokumentacionin e detajuar të parcelave të tokës si dhe ofrimin e shërbimeve gjeodezike për të mbështetur planifikimin dhe zhvillimin komunal.

2. Detyrat dhe përgjegjësitë e Drejtorisë për Kadastër, Gjeodezi dhe Prona, janë:

- 2.1 Menaxhimi i pronës së komunës dhe pronave të qytetareve, duke mbajtur të dhëna të sakta për pronat e paluajtshme përfshirë regjistrimin e të drejtës së pronësisë dhe identifikimin e pronës së paluajtshme;
- 2.2 Zhvillimi dhe menaxhimi i procedurave për transaksionet e pronës duke përfshirë vendimet për regjistrimin e servituteve dhe hipotekave si dhe shqyrtimi i rikthimit të pronës së ish-pronarëve;
- 2.3 Menaxhimi i pronës së komunës, zhvillimi i procedurave të shpronësimit për interes publik dhe vendimmarrjen për rregullimin e marrëdhënieve pronësore me personat fizikë dhe juridikë;
- 2.4 Krijimi dhe mirëmbajtja e hartave kadastrale si dhe të dhënave të sistemeve të informacionit gjeografik (GIS) që tregojnë kufijtë e pronave, pronësinë dhe karakteristikat e tokës;
- 2.5 Sigurimi që të gjitha aktivitetet që lidhen me administrimin e tokës, të dhënat e pronës dhe rëlevimet gjeodezike të jenë në përputhje me kornizat përkatëse ligjore dhe rregullatorë;
- 2.6 Matja, incizimi dhe vendosja e kufijve të saktë të pronave, pikave të referencës dhe rrjeteve të kontrollit gjeodezik që sigurojnë përcaktimin e duhur të parcelave të tokës;
- 2.7 Ofrimi i të dhënave dhe shërbimeve të sakta kadastrale për planifikimin dhe zhvillimin e qëndrueshëm urban dhe rural, duke ndihmuar në vendimmarrjen dhe projektet zhvillimore;
- 2.8 Sigurimi që qytetarët dhe institucionet të kenë qasje të lehtë dhe transparente në informacionet kadastrale dhe gjeodezike si dhe lëshimi i certifikatave të nevojshme për pronat e paluajtshme;
- 2.9 Mirëmbajtja, korrigjimi dhe harmonizimi i evidencave të vendbanimeve, rrugëve dhe objekteve, si dhe digjitalizimi i pikave poligonale dhe trigonometrike;
- 2.10 Zhvillimi i procedurave administrative për uzurpimet e tokës komunale, përgatitja e inicimeve për kallëzim penal për uzurpime, dhe përcjellja e vendimeve për publikim në Gazetën zyrtare;
- 2.11 Koordinimi dhe bashkëpunimi me drejtoritë e tjera për çështje të ndërtimit dhe të dhënat gjeodezike, si dhe identifikimin e pronës.

3. Drejtoria për Kadastër, Gjeodezi dhe Prona, udhëhiqet nga Drejtori i cili i raporton Kryetarit të Komunës.
4. Në kuadër të kësaj Drejtorie, bëjnë pjesë:
 - 4.1 Sektori për Kadastër dhe Gjeodezi;
 - 4.2 Sektori për Prona.
5. Numri i të punësuarve në Drejtorinë për Kadastër, Gjeodezi dhe Prona, është nëntë (9).

Neni 33

Sektori për Kadastër dhe Gjeodezi

1. Misioni i Sektorit për Kadastër, Gjeodezi është të sigurojë menaxhimin e saktë dhe transparent të të dhënave kadastrale dhe pronësore, përfshirë integritetin dhe azhurnimin e rrjeteve gjeodezike dhe të dhënave topografike, duke mbështetur qytetarët dhe institucionet me shërbime të përditësuara profesionale.
2. Detyrat dhe përgjegjësitë e Sektorit për Kadastër dhe Gjeodezi, janë:
 - 2.1 Menaxhimi i të dhënave për tokën dhe objektet në pronësi përfshirë regjistrimin e të drejtës së pronësisë dhe identifikimin, klasifikimin e pronës së paluajtshme;
 - 2.2 Zhvillimi dhe menaxhimi i procedurave për transaksionet e pronës publike, duke përfshirë vendimet për regjistrimin e servituteve dhe;
 - 2.3 Mbledhja, përpunimi, ruajtja dhe shpërndarjen e të dhënave të sakta dhe të përditësuara për tokat dhe pronat e paluajtshme brenda territorit të komunës;
 - 2.4 Krijimi dhe mirëmbajtja e hartave kadastrale si dhe të dhënave të sistemeve të informacionit gjeografik (GIS) që tregojnë kufijtë e pronave, pronësinë dhe karakteristikat e tokës;
 - 2.5 Matja, incizimin dhe vendosjen e kufijve të saktë të pronave, pikave të referencës dhe rrjeteve të kontrollit gjeodezik;
 - 2.6 Planifikimi dhe përditësimi i e rrjetit me pika të reja kontrolluese si dhe digjitalizimi i pikave poligonale dhe trigonometrike dhe vektorizimin e planeve të skanuara si dhe azhurnimin e pjesës grafike;
 - 2.7 Përfshirja e ndryshimeve gjatë matjeve dhe bartjen e tyre në programin e gjeodezisë, si dhe kontrollin e rrjeteve dhe matjeve gjeodezike;
 - 2.8 Sigurimi që qytetarët dhe institucionet të kenë qasje të lehtë dhe transparente në informacionet kadastrale dhe gjeodezike si dhe lëshimi i certifikatave të nevojshme për pronat e paluajtshme;

- 2.9 Zhvillimi i procedurave lidhur me transaksioneve të pronës, përfshirë regjistrimin dhe çregjistrimin e hipotekave, servituteve si dhe shqyrtimin e rikthimit të paluajtshmërisë të ish-pronari;
 - 2.10 Mirëmbajtja dhe korrigjimi i evidencave të vendbanimeve, fshatrave, shesheve, rrugëve dhe numrave të objekteve dhe ndërtesave;
 - 2.11 Udhëheqja me kadastrën etazhore dhe ngastrat kadastrale, lëshon certifikata për patundshmëri dhe zhvillon procedurën e regjistrimit sipas dokumentacionit arkivor dhe ligjeve në fuqi.
- 3. Sektori për Kadastër dhe Gjeodezi udhëhiqet nga udhëheqësi i Sektorit, i cili i raporton Drejtorit të Drejtorisë për Kadastër, Gjeodezi dhe Prona.
 - 4. Numri i të punësuarve në Sektorin për Kadastër dhe Gjeodezi, është pesë (5).

Neni 34 **Sektori për Prona**

- 1. Misioni i Sektorit për Prona është të sigurojë administrimin efikas dhe transparent të pronës komunale, duke garantuar shfrytëzimin e qëndrueshëm dhe mbrojtjen e saj në përputhje me legjislacionin në fuqi dhe interesat, nevojat e qytetarëve dhe të komunës.
- 2. Detyrat dhe përgjegjësitë e Sektorit për Prona të Paluajtshme , janë:
 - 2.1 Menaxhimi efikas dhe transparent i pronës së komunës dhe pronave të qytetarëve, duke mbajtur të dhëna të sakta për të gjitha pronat në territorin e komunës;
 - 2.2 Mbajtja e të dhënave të sakta dhe të azhurnuara për tokën dhe objektet në pronësi të komunës, duke siguruar integritetin dhe qasjen e lehtë në të dhëna;
 - 2.3 Zhvillimi dhe zbatimi i procedurave të shpronësimit dhe këmbimit për ngastrat e planifikuara për interes publik, sipas planeve urbanistike të komunës;
 - 2.4 Përgatitja e vendimeve të shpronësimit dhe këmbimit për personat fizikë dhe juridikë, duke siguruar që procesi të jetë i drejtë dhe transparent;
 - 2.5 Sigurimi i marrëveshjeve dhe kontratave për sigurimin e tokës së nevojshme për realizimin e projekteve të interesit publik, duke mbrojtur interesat e Komunës dhe të qytetarëve;
 - 2.6 Trajtimi i uzurpimeve të tokës në pronësi të komunës dhe inicimi kallëzime penal lidhur me uzurpimet arbitrare, nxjerrja e vendimeve për lirimin e pronës së uzurpuar si dhe shqyrtimi dhe vendosja e kërkesave tjera lidhur me pronën komunale;

- 2.7 Nxjerrja e vendimeve për regjistrimin e të drejtës së pronësisë në emër të Komunës për paluejtshmëritë e mbetura pa pronar, duke siguruar legalitetin dhe mbrojtjen e pronës komunale;
 - 2.8 Shqyrtimi dhe vendosja për kërkesat e personave fizikë dhe juridikë në procedurë administrative për rregullimin e marrëdhënieve pronësore-juridike lidhur me pronën komunale;
 - 2.9 Koordinimi dhe bashkëpunimi me drejtoritë dhe sektorët tjerë lidhur me të dhënat gjeodezike dhe ato pronësore, dhe kompletimi i lëndëve të shpronësimit dhe vlerësimit të pronës;
 - 2.10 Përgatitja e materialeve të nevojshëm lidhur me pronat, për Këshillin e Drejtorëve, Komitetin për Politikë dhe Financa dhe për Kuvendin e Komunës.
- 3. Sektori për Prona udhëhiqet nga udhëheqësi i Sektorit, i cili i raporton Drejtorit të Drejtorisë për Kadastër, Gjeodezi për Prona.
 - 4. Numri i të punësuarve në Sektorin për Prona, është tre (3)

Neni 35

Drejtoria për Urbanizëm dhe Mbrojte të Mjedisit

- 1. Misioni i Drejtorisë për Urbanizëm dhe Mbrojte të Mjedisit është udhëheqja dhe menaxhimi i planifikimit dhe zhvillimit urban në mënyrë të qëndrueshme dhe të kontrolluar, përfshirë mbrojtjen e mjedisit përgatitjen e planeve të detajuara urbane dhe miratimin e projekteve të ndërtimit duke siguruar përmirësimin e cilësisë së jetës së qytetarëve.
- 2. Detyrat dhe përgjegjësitë e Drejtorisë Urbanizëm dhe Mbrojte të Mjedisit, janë:
 - 2.1 Zhvillimi i planeve dhe rregulloreve urbane të detajuara, përfshirë përcaktimin e zonave të ndërtimit dhe infrastrukturës, zonave të gjelbra, legalizimi i objekteve dhe gjenerimi i adresave dhe sigurimi që këto janë në përputhje me standardet urbane;
 - 2.1 Menaxhimi efikas dhe transparent i proceseve lejeve të ndërtimit dhe lejeve mjedisore përfshirë lëshimin e tyre si dhe mbikëqyrja e zbatimit të planeve të ndërtimit në përputhje me lejet e dhëna;
 - 2.2 Analizimi dhe vlerësimi i projekteve dhe planeve zhvillimore për të siguruar përputhshmërinë me standardet dhe planet e urbanizmit ;
 - 2.3 Mbikëqyrja e zhvillimit urban dhe raportimi i progresit dhe sfidave në zbatimin e planeve dhe politikave të urbanizmit;

- 2.4 Ruajtja dhe menaxhimi i parqeve, zonave të mbrojtura dhe burimeve natyrore, dhe zbatimi i masave për përmirësimin e cilësisë së ajrit, ujit dhe tokës;
 - 2.5 Organizimi i fushatave të ndërgjegjësimit dhe edukimit mjedisor për publikun dhe promovimi i praktikave të qëndrueshme mjedisore, si dhe organizimi i konsultimeve dhe dëgjimeve publike në lidhje me ndryshimet e planeve dhe zonave urbane;
 - 2.6 Mbikëqyrja e zhvillimit urban dhe mjedisor dhe raportimi i progresit dhe sfidave në zbatimin e planeve dhe politikave të urbanizmit;
 - 2.7 Planifikimi dhe zbatimi i masave për menaxhimin e rrezikut mjedisor dhe natyror, veçanërisht në rastet e emergjencave mjedisore ose katastrofave natyrore;
 - 2.8 Planifikimi për infrastrukturën thelbësore si rrugët, shërbimet komunale, parqet dhe objektet publike për të akomoduar nevojat e popullsisë dhe bizneseve në rritje;
 - 2.9 Planifikimi për infrastrukturën si rrugët, shërbimet komunale, parqet dhe objektet publike për të akomoduar nevojat e popullsisë dhe bizneseve në rritje;
 - 2.10 Shqyrtimi dhe miratimi i planeve të ndërtimit për të siguruar që ato janë në përputhje me legjislacionin, rregulloret dhe standardet e planifikimit urban;
 - 2.11 Sigurimi që të gjitha aktivitetet e ndërtimit janë në përputhje me ligjet dhe rregulloret, janë të sigurt, të qëndrueshme dhe respektojnë standardet e vendosura;
 - 2.12 Ofrimi i përgjigjeve dhe këshillimeve të nevojshme për ndërtuesit, arkitektët dhe të tjerët që janë të përfshirë në procesin e ndërtimit.
3. Drejtoria për Urbanizëm dhe Mbrojtje të Mjedisit, udhëhiqet nga Drejtori i cili i raporton Kryetarit të Komunës.
 4. Në kuadër të kësaj Drejtorie, bëjnë pjesë:
 - 4.3 Sektori për Planifikim dhe Zhvillim Urban;
 - 4.4 Sektori për Mbrojtje të Mjedisit.
 5. Numri i të punësuarve në Drejtorinë për Urbanizëm dhe Mbrojtje të Mjedisit, është tetë (8).

Neni 36

Sektori për Planifikim dhe Zhvillim Urban

1. Misioni i Sektorit për Planifikim dhe Zhvillim Urban është të zhvilloj dhe siguroj zbatimin e planeve, strategjive dhe rregulloreve urbane që sigurojnë zhvillim të qëndrueshëm, infrastrukturë të përshtatshme dhe përmirësim të vazhdueshëm të cilësisë së jetës për komunitetin në përputhje me standardet urbane dhe nevojat e ardhshme.

2. Detyrat dhe përgjegjësitë e Sektorit për Planifikim dhe Zhvillim Urban, janë:
 - 2.2 Zhvillimi i planeve dhe rregulloreve urbane të detajuara, përfshirë përcaktimin e zonave të ndërtimit dhe infrastrukturës, dhe sigurimi që këto plane janë në përputhje me standardet urbane;
 - 2.3 Planifikimi i infrastrukturës si rrugët, shërbimet komunale, parqet dhe objektet publike për të akomoduar nevojat e popullsisë dhe bizneseve në rritje;
 - 2.4 Analizimi dhe vlerësimi i projekteve dhe planeve zhvillimore për të siguruar përputhshmërinë me standardet dhe planet e urbanizmit;
 - 2.5 Menaxhimi efikas dhe transparent i proceseve të lejeve ndërtimore, përfshirë lëshimin e tyre dhe mbikëqyrjen e zbatimit të planeve të ndërtimit në përputhje me lejet e dhëna;
 - 2.6 Shqyrtimi i planeve të zhvillimit urban për të siguruar përputhshmërinë me strategjitë afatgjata të planifikimit të qytetit dhe komunitetit;
 - 2.7 Propozimi i masave për përmirësimin e infrastrukturës urbane dhe modernizimin e zonave të zhvilluara, duke përfshirë përmirësimin e rrugëve, parqeve dhe shërbimeve publike;
 - 2.8 Bashkëpunimi me sektorët e tjerë dhe palët e interesuara për të integruar nevojat e komunitetit në planet urbane dhe për të siguruar zhvillim të qëndrueshëm;
 - 2.9 Krijimi i strategjive afatgjata për zhvillimin urban, duke përfshirë parashikimin e nevojave të ardhshme të infrastrukturës dhe zhvillimin e zonave të reja urbane;
 - 2.10 Vlerësimi dhe rishikimi periodik i planeve urbane për të siguruar që ato mbeten të përshtatshme me ndryshimet demografike dhe nevojat ekonomike të komunitetit.
3. Sektori për Planifikim dhe Zhvillim Urban, udhëhiqet nga udhëheqësi i Sektorit, i cili i raporton Drejtorit të Drejtorisë për Urbanizëm dhe Mbrojtje të Mjedisit.
4. Numri i të punësuarve në Sektorin për Planifikim dhe Zhvillim Urban, është katër (4).

Neni 37 **Sektori për Mbrojtje të Mjedisit**

1. Misioni i Sektorit për Mbrojtjen e Mjedisit është të promovojë dhe zbatojë politikat dhe praktikat për mbrojtjen dhe përmirësimin e mjedisit, të sigurojë zhvillim të qëndrueshëm dhe të rrisë ndërgjegjësimin publik për mbrojtjen e burimeve natyrore në nivel lokal.
2. Detyrat dhe përgjegjësitë e Sektorit për Mbrojtje të Mjedisit, janë:

- 2.1 Hartimi i rregulloreve mjedisore të detajuara, përfshirë përcaktimin e zonave të gjelbra dhe sigurimi që këto rregullore janë në përputhje me standardet mjedisore;
 - 2.2 Ruajtja dhe menaxhimi i parqeve, zonave të mbrojtura dhe burimeve natyrore, dhe zbatimi i masave për përmirësimin e cilësisë së ajrit, ujit dhe tokës;
 - 2.3 Planifikimi dhe zbatimi i masave për menaxhimin e rrezikut mjedisor dhe natyror, veçanërisht në rastet e emergjencave mjedisore ose katastrofave natyrore;
 - 2.4 Menaxhimi efikas dhe transparent i proceseve të lejeve mjedisore, përfshirë lëshimin e tyre dhe mbikëqyrjen e zbatimit të planeve dhe masave mjedisore në përputhje me lejet e dhëna;
 - 2.5 Organizimi i fushatave të ndërgjegjësimit dhe edukimit mjedisor për publikun dhe promovimi i praktikave të qëndrueshme mjedisore;
 - 2.6 Monitorimi dhe raportimi i ndikimit të projekteve të ndërtimit dhe zhvillimit në mjedis, duke propozuar masa korrigjuese kur është e nevojshme;
 - 2.7 Ofrimi i përgjigjeve dhe këshillimeve të nevojshme për ndërtuesit për të siguruar që të gjitha aktivitetet janë në përputhje me ligjet dhe rregulloret mjedisore;
 - 2.8 Koordinimi me organizatat mjedisore dhe institucionet qeveritare për zbatimin e projekteve të përbashkëta që synojnë përmirësimin e mjedisit dhe mbrojtjen e burimeve natyrore.
3. Sektori për Mbrojtje të Mjedisit, udhëhiqet nga udhëheqësi i Sektorit, i cili i raporton Drejtorit të Drejtorisë Urbanizëm dhe Mbrojtje të Mjedisit.
 4. Numri i të punësuarve në Sektorin për Mbrojtje të Mjedisit, është tre (3).

Neni 38

Drejtoria për Shërbime Publike dhe Emergjencia

1. Misioni i Drejtorisë së Shërbimeve Publike dhe Emergjencia është të sigurojë dhe të menaxhojë shërbime publike cilësore për banorët e komunës, përfshirë mirëmbajtjen e infrastrukturës publike, furnizimin me ujë të pastër dhe energji elektrike, menaxhimin e mbeturinave dhe kanalizimit, reagimet emergjente gjatë situatave të krizave natyrore, dhe promovimin e qëndrueshmërisë mjedisore.
2. Detyrat dhe përgjegjësitë e Drejtorisë për Shërbime Publike dhe Emergjencia, janë:
 - 2.1 Mirëmbajtja e infrastrukturës publike, si mirëmbajtja, riparimi dhe menaxhimi i rrugëve urave, trotuareve, ndriçimit publik, ujësjellësit, ndërtesa publike dhe asete të tjera fizike si dhe zbatimi i projekteve për infrastrukturën e rrugëve dhe projekteve tjera për shërbimet publike;

- 2.2 Menaxhimi i mbeturinave dhe kanalizimit përfshirë mbikëqyrjen e programeve të grumbullimit, riciklimit të mbeturinave, koordinimin e planeve të grumbullimit e mbeturinave, promovimin e nismave të riciklimit dhe sigurimin e asgjësimit të duhur të mbetjeve si dhe monitorimi i ndërmarrjeve publike lokale dhe regjionale;
- 2.3 Menaxhimi dhe sigurimi që banorët e komunës të kenë qasje në ujë të pastër, sisteme funksionale të ujërave të zeza dhe shërbime të besueshme elektrike.
- 2.4 Menaxhimi i trafikut për të cilin është përgjegjëse komuna, si dhe mbikëqyrja, mirëmbajtja dhe menaxhimin e parqeve, këndeve të lojërave, objekteve sportive dhe hapësirave rekreative.
- 2.5 Menaxhimi i inspektimeve komunale për të siguruar përputhjen me standardet e sigurisë publike dhe shëndetit në fusha të ndryshme, duke përfshirë objektet ushqimore, ndërtesat publike dhe kushtet mjedisore;
- 2.6 Bashkëpunimi dhe Koordinimi me institucionet përkatëse për reagimet emergjent dhe ofrimi i burimeve dhe ndihmës për shërbimet e urgjencës gjatë fatkeqësive natyrore ose krizave të tjera;
- 2.7 Promovimi i qëndrueshmërisë mjedisore dhe zbatimi i nismave të gjelbra përfshirë projekte që lidhen me efikasitetin e energjisë, reduktimin e ndotjes dhe gjelbërimin urban.
- 2.8 Angazhimi me komunitetin për të mbledhur komente, për të adresuar shqetësimet dhe për të përfshirë kontributin lokal në proceset e planifikimit dhe vendimmarrjes.
- 2.9 Bashkëpunimi dhe Koordinimi me drejtoritë tjera komunale, për të siguruar ofrimin efektiv të shërbimeve publike.
3. Drejtoria për Shërbime Publike dhe Emergjencia, udhëhiqet nga Drejtori i cili i raporton Kryetarit të Komunës.
4. Në kuadër të kësaj Drejtorie, bëjnë pjesë:
 - 4.1 Sektori për Shërbime Publike;
 - 4.2 Sektori për Emergjencia.
5. Numri i të punësuarve në Drejtorinë për Shërbime Publike dhe Emergjencia është nëntë (9)

1. Misioni i Sektorit për Shërbime Publike është planifikim, organizimi dhe mbikëqyrja e ofrimit të shërbimeve publike dhe mirëmbajtja e infrastrukturës komunale, me qëllim të përmirësimit të cilësisë së jetës së qytetarëve dhe krijimit të një mjedisi të qëndrueshëm dhe të sigurt për të gjithë banorët e komunës.

2. Detyrat dhe përgjegjësitë e Sektorit për shërbime publike, janë:

2.1 Mirëmbajtja e infrastrukturës publike, si mirëmbajtja, riparimi dhe menaxhimi i rrugëve urave, trotuareve, ndriçimit publik , ujësjellësit, ndërtesa publike dhe asete të tjera fizike si dhe zbatimi i projekteve për infrastrukturën e rrugëve dhe projekteve tjera për shërbimet publike;

2.2 Menaxhimi i mbeturinave dhe kanalizimit përfshirë mbikëqyrjen e programeve të grumbullimit, riciklimit të mbeturinave, koordinimin e planeve të grumbullimit e mbeturinave, promovimin e nismave të riciklimit dhe sigurimin e asgjësimit të duhur të mbetjeve si dhe monitorimi i ndërmarrjeve publike lokale dhe regjionale;

2.3 Menaxhimi dhe sigurimi që banorët e komunës të kenë qasje në ujë të pastër, sisteme funksionale të ujërave të zeza dhe shërbime të besueshme elektrike;

2.4 Menaxhimi i trafikut për të cilin është përgjegjëse komuna, si dhe mbikëqyrja, mirëmbajtja dhe menaxhimin e parqeve, këndeve të lojërave, objekteve sportive dhe hapësirave rekreative;

2.5 Promovimi i qëndrueshmërisë mjedisore dhe zbatimi i nismave të gjelbra përfshirë projekte që lidhen me efikasitetin e energjisë, reduktimin e ndotjes dhe gjelbërimin urban;

2.6 Angazhimi me komunitetin për të mbledhur komente, për të adresuar shqetësimet dhe për të përfshirë kontributin lokal në proceset e planifikimit dhe vendimmarrjes;

2.7 Bashkëpunimi dhe Koordinimi me drejtoritë tjera komunale, për të siguruar ofrimin efektiv të shërbimeve publike.

3. Sektori për Shërbime Publike , udhëhiqet nga udhëheqësi i Sektorit, i cili i raporton Drejtorit të Drejtorisë për Shërbime Publike dhe Emergjencia.

4. Numri i të punësuarve në Sektorin Shërbime Publike, është pesë (5)

Neni 40 **Sektori për Emergjencia**

1. Misioni i Sektorit për Emergjencia është të sigurojë menaxhimin efektiv të emergjencave dhe sigurinë publike në komunë, përmes zhvillimit dhe zbatimit të

planeve dhe politikave për parandalimin, gatishmërinë dhe reagimin, duke mbrojtur jetën dhe pronën e qytetarëve në përputhje me legjislacionin në fuqi.

2. Detyrat dhe përgjegjësitë e Sektorit për Emergjenca, janë:

2.1 Zhvillimi dhe zbatimi i planeve gjithëpërfshirëse të reagimit ndaj emergjencave , si zjarret, tërmetet, përmbytjet, derdhjet e materialeve të rrezikshme si dhe emergjencave tjera , përfshirë vlerësimet dhe identifikimin e rreziqeve;

2.2 Koordinimi dhe bashkëpunimi me shërbimet lokale të urgjencës (policia, zjarrfikësit, shërbimet mjekësore, etj.), institucionet qeveritare organizatat joqeveritare dhe grupet e komunitetit për të siguruar një përgjigje të koordinuar dhe efektive ndaj emergjencave;

2.3 Ndërgjegjësimi dhe edukimi i publikut, reaguesve të emergjencave për të siguruar që të gjithë i dinë rolet dhe përgjegjësitë e tyre gjatë emergjencave, gatishmërinë e tyre për procedurat e reagimit dhe masat e sigurisë;

2.4 Krijimi i strukturave për të menaxhuar dhe koordinuar në mënyrë efektive përpjekjet e reagimit gjatë emergjencave si dhe zbatimi i sistemeve të menaxhimit të Incidenteve dhe rasteve të emergjencave;

2.5 Zhvillimi i planeve të evakuimit dhe vendosjes në vende strehimi për individët e zhvendosur gjatë emergjencave që kërkojnë evakuime masive ose zhvendosje si dhe mbikëqyrja e zbatimit të këtyre planeve;

2.6 Mobilizimi dhe administrimi i ekipeve të reagimit emergjent, si njësi e zjarrfikësve, policia, personeli mjekësor, ekipet e kërkimit dhe shpëtimit dhe njësitë e tjera të specializuara;

2.7 Ofrimi i informacionit dhe udhëzimeve për banorët se si të përgjigjen gjatë emergjencave, duke përfshirë procedurat e evakuimit, vendndodhjet e strehimoreve dhe kontaktet e urgjencës;

2.8 Monitorimi dhe vlerësimi i situatave emergjente në zhvillim, mbledhja e të dhëna përkatëse dhe përditësimi në kohë i tyre për vendimmarrësit dhe ekipet e reagimit.

3. Sektori për Emergjenca, udhëhiqet nga udhëheqësi i Sektorit, i cili i raporton Drejtorit të Drejtorisë për Shërbime Publike dhe Emergjenca.

4. Numri i të punësuarve në Sektorin për Emergjenca, është tre (3)

Neni 41
Drejtoria për Inspektime

1. Misioni i Drejtorisë për Inspektime është të sigurojë zbatimin e ligjeve dhe rregulloreve komunale si dhe standardeve përmes inspektimeve të rregullta dhe efektive, duke mbrojtur shëndetin publik, sigurinë dhe mirëqenien e qytetarëve, si dhe të promovojë një mjedis të pastër dhe të rregullt urban.

2. Detyrat dhe përgjegjësitë e Drejtorisë për Inspektime, janë:

2.1 Hartimi dhe zbatimi i planeve operacionale për kryerjen e inspektimeve të rregullta lidhur me zbatimin e ligjeve, rregulloreve dhe akteve të tjera komunale, si dhe standardeve në të gjitha fushat e veprimtarisë komunale;

2.2 Kontrollimi dhe inspektimi i ndërtimeve për të siguruar përputhshmërinë me planet urbanistike, lejet e ndërtimit dhe standardet teknike;

2.3 Kontrollimi dhe inspektimi i kushteve higjienike dhe të sigurisë në biznese, institucione publike dhe objekte private për të mbrojtur shëndetin publik dhe sigurinë e qytetarëve;

2.4 Kontrollimi i licencave dhe lejeve për aktivitete të ndryshme biznesi, përfshirë tregtinë, hotelerinë dhe shërbimet e tjera komunale;

2.5 Mbikëqyrja e mbrojtjes së mjedisit, përfshirë kontrollin e ndotjes së ajrit, ujit dhe tokës, dhe zbatimin e masave për ruajtjen e biodiversitetit;

2.6 Pranimi dhe trajtimi i ankesave nga qytetarët dhe bizneset, duke ndërmarrë veprimet e nevojshme për zgjidhjen e kontestimeve dhe problemeve të konstatuara gjatë inspektimeve;

2.7 Monitorimi dhe mbikëqyrja e zbatimit të rregullave të qarkullimit rrugor dhe sigurisë në rrugët komunale;

2.8 Shqiptimi i masave ndëshkimore, përfshirë gjobat dhe urdhrat për ndalimin e aktiviteteve, në rastet kur konstatohet shkelje e ligjeve dhe rregulloreve;

2.9 Organizimi i fushatave edukative dhe ndërgjegjësuere për qytetarët lidhur me rëndësinë e respektimit të ligjeve dhe rregulloreve komunale;

2.10 Përgatitja e raporteve të rregullta mbi rezultatet e inspektimeve, sfidat dhe rekomandimet për përmirësime, si dhe mbajtja e dokumentacionit të saktë dhe të azhurnuar për të gjitha aktivitetet inspektuese.

3. Drejtoria për inspektime, udhëhiqet nga udhëheqësi i Drejtorisë, i cili i raporton Kryetarit të Komunës.

4. Në kuadër të kësaj Drejtorie, bënë pjesë:

4.1 Sektori për Inspektime

5. Sektori për Inspektime, udhëhiqet nga udhëheqësi i Sektorit, i cili i raporton Drejtorit për Inspektime.
6. Detyrat dhe përgjegjësit e Drejtorisë, njëkohësisht janë edhe detyrat dhe përgjegjësit e Sektorit për Inspektime.
7. Numri i të punësuarve në Drejtorinë për Inspektime, është shtatë (7).

Neni 42

Njësia për Menaxhimin e Burimeve Njerëzore

1. Misioni i Njesisë së Menaxhimit të Burimeve Njerëzore është të menaxhojë në mënyrë efikase proceset e burimeve njerëzore në administratën komunale, duke përfshirë rekrutimin, zhvillimin e kapaciteteve, vlerësimin e performancës dhe kompensimin, me qëllim që të sigurohet që të punësuarit të kontribuojnë në mënyrë efektive në përmbushjen e detyrave dhe përgjegjësi të tyre.
2. Detyrat dhe përgjegjësitë e Njesisë për Menaxhimin e Burimeve Njerëzore, janë:
 - 2.1 Sigurimi i zbatimit të legjislacionit për zyrtarët publikë, pagat dhe kompensimet, si dhe garantimi i zbatimit të standardeve dhe praktikave më të mira në menaxhimin e burimeve njerëzore;
 - 2.2 Menaxhimi dhe organizimi i të gjitha fazave të rekrutimit përfshirë vlerësimin paraprak të kandidateve, procedurave të transferit si dhe mbështetja e Komisionit të pranimit në zhvillimin e testit elektronik dhe intervistave me kandidatët;
 - 2.3 Mbështetja e njësive organizative në zhvillimin e përshkrimeve individuale të punës, menaxhimin e burimeve njerëzore, procesin e vlerësimit të rezultateve në punë dhe pjesëmarrja në vlerësimin e nëpunësve civil;
 - 2.4 Administrimi i pushimeve, trajnimeve dhe sistemit të vijueshmërisë në punë si dhe mbështetja e Komisionit Disiplinor;
 - 2.5 Administrimi i dosjeve të personelit si dhe menaxhimi i tyre përmes Sistemit Informativ për Menaxhimin e Burimeve Njerëzore (SIMBNJ) në përputhje me legjislacionin për zyrtarët publik dhe atij të privatësisë;
 - 2.6 Administrimi i kompensimit të punonjësve, përfshirë pagat, shtesat, shpërblimet dhe përfitimet tjera si dhe menaxhimi e daljes në pension dhe politikat e pushimit të punonjësve;
 - 2.7 Identifikimi i nevojave për trajnim dhe organizimi i programeve përkatëse të trajnimit, zhvillimi i materialeve dhe burimeve të trajnimit për rritjen e aftësive të punonjësve dhe zhvillimin e karrierës;

- 2.8 Ndërmjetësimi dhe zgjidhja e konflikteve midis punonjësve, adresimi i ankesave dhe shqetësimeve të tyre dhe promovimi i një mjedisi pune pozitiv dhe gjithëpërfshirës si dhe mbështetja e Komisioneve disiplinore dhe ankesave;
- 2.9 Menaxhimi i politikave dhe praktikave të shëndetit dhe sigurisë së punëtorëve në vendin e punës në pajtueshmëri me legjislacionin përkatës;
- 2.10 Përgatitja e planit vjetor dhe planit afatmesëm të personelit, në pajtim me procesin e planifikimit vjetor të buxhetit të komunës si dhe raportin vjetor për gjendjen e shërbimit civil në komunë.
3. Njësia për Menaxhimin e Burimeve Njerëzore kryen shërbime për gjithë administratën komunale përfshirë institucionet shëndetësorë, arsimore dhe kulturore.
4. Njësia për Menaxhimin e Burimeve Njerëzore, udhëhiqet nga udhëheqësi i Njesisë, i cili i raporton Kryetarit të Komunës.
5. Numri i të punësuarve në Njësia për Menaxhimin e Burimeve Njerëzore, është tre (3).

Neni 43 **Sektori për Çështje Ligjore**

1. Misioni i Sektorit për Çështje Ligjore është të ofrojë udhëzime ligjore, të sigurojë respektimin e ligjeve dhe akteve normative të komunës, përfshirë ofrimin e këshillave ligjore, hartimin dhe rishikimin e akteve normative komunale, si dhe përfaqësimin e komunës për të mbrojtur të drejtat dhe interesat e saj ligjore.
2. Detyrat dhe përgjegjësitë e Sektorit për Çështje Ligjore, janë:
- 2.1 Ofrimi i këshillave ligjore për Kryetarin, Kuvendin Komunal dhe strukturat e administratës komunale për çështje ligjore dhe rregullative për t'u siguruar që funksionimi, vendimmarrja është në përputhje me ligjin;
- 2.2 Hartimi i rregulloreve, urdhërave, marrëveshje, kontratave dhe politikave për komunën si dhe rishikimi i akteve komunale për të siguruar ligjshmërinë dhe përafrimin e tyre me ligjet përkatëse;
- 2.3 Përfaqësimi i komunës në procedurat ligjore, në seanca gjyqësore dhe administrative dhe mbrojtjen e komunës kundër pretendimeve të palëve të treta si dhe zgjidhjen e mosmarrëveshjeve përmes ndërmjetësimit ose negocimi për të zgjidhur konfliktet pa shkuar në gjykatë;
- 2.4 Monitorimi i ndryshimeve në ligjet dhe rregulloret e nivelit qendror që mund të ndikojnë në komunë dhe të këshillojë për përshtatjet e nevojshme të politikave dhe praktikave lokale;

- 2.5 Përfaqësimi i komunën para organeve rregullatore, institucioneve qendrore ose bordeve për të adresuar çështje që ndërlidhen me komunën të tilla si zonimi, lejet dhe licencat;
 - 2.6 Mbështetja e komunës për çështjet që kanë të bëjnë me qeverisjen dhe etikën komunale, përfshirë konfliktin e interesit, kërkesat për të dhënat publike si dhe çështjet që lidhen me privatësinë e të dhënave;
 - 2.7 Trajtimi i aspekteve ligjore të transaksioneve të pronave komunale, përfshirë blerjet, shitjet, dhënien me qira dhe çështjet e përdorimit të tokës (servitutet);
 - 2.8 Hulumtimi i dhe përcjellja e legjislacionit për të qenë të informuar për ndryshimet në ligje dhe rregullore që mund të prekin komunën.
3. Sektori për Çështje Ligjore, udhëhiqet nga udhëheqësi i Sektorit , i cili i raporton Kryetarit të Komunë.
 4. Numri i të punësuarve në Sektorin për Çështje Ligjore, është katër (4).

Neni 44 **Sektori për Prokurim Publik**

1. Misioni i Sektorit për Prokurim Publik është të sigurojë një proces të prokurimeve efikas dhe me kosto efektive për mallrat dhe shërbimet e nevojshme, duke respektuar parimet e drejtësisë, transparencës dhe pajtueshmërisë me ligjet, rregulloret dhe politikat përkatëse komunale, si dhe standardet etike.
2. Detyrat dhe përgjegjësitë e Sektorit për Prokurim Publik , janë:
 - 2.1 Identifikimi i nevojave të administratës komunale për mallra, shërbime dhe punë dhe përgatitja e planit vjetor të prokurimit në pajtim me legjislacionin në fuqi dhe prioritetet e komunës;
 - 2.2 Përgatitja dhe lëshimi i dokumenteve të prokurimit si kërkesat për propozime, kërkesat për kuotime dhe ftesat për ofertë dhe mbledhja e tyre;
 - 2.3 Përcaktimi i metodologjisë së prokurimit dhe procedurat e vlerësimit të çmimeve dhe vlerësimi i ofertave dhe propozimeve për të zgjedhur furnizuesit më të përshtatshëm bazuar në kritere si çmimi, cilësia dhe aftësia;
 - 2.4 Negocimi dhe finalizimi i kontratave me furnitorët dhe ofruesit e shërbimeve të përzgjedhura dhe sigurimi që kontratat janë të qarta, dhe në përputhje me legjislacionin, politikat dhe rregulloret komunale;
 - 2.5 Krijimi dhe mbajtja e marrëdhënieve pozitive me furnitorët, punë kryerësit dhe shitësit si dhe rishikimi i rregullt të performancës së furnitorëve për të vlerësuar aftësinë e tyre për të përmbushur kërkesat e cilësisë, ofrimit dhe shërbimit;

- 2.6 Bashkëpunimi me furnitorët për të përmirësuar proceset, cilësinë dhe efikasitetin si dhe adresimi i çdo çështjeje ose mosmarrëveshjeje kontraktuale;
 - 2.7 Planifikimi dhe koordinimi i shpërndarjes së mallrave dhe materialeve në drejtoritë dhe lokacione të ndryshme komunale;
 - 2.8 Sigurimi që të gjitha aktivitetet e prokurimit respektojnë kërkesat ligjore dhe rregullatore si dhe menaxhimi i dokumentacionit dhe regjistrimeve për proceset e prokurimit për qëllime auditimi;
 - 2.9 Zbatimi i praktikave më të mira, etike dhe transparente të prokurimit për të parandaluar korrupsionin dhe favorizimin, ulur kostot dhe për të rritur efektivitetin e përgjithshëm.
3. Sektori për Prokurim Publik , udhëhiqet nga Udhëheqësi i Sektorit i cili i raporton Kryetarit të Komunës.
 4. Numri i të punësuarve në Sektorin për Prokurim Publik, është katër (4).

Neni 45

Zyra për Komunitete dhe të Drejtat e Njeriut

1. Misioni i Zyrës për Komunitete dhe të Drejtat e Njeriut është të mbrojë dhe promovojë të drejtat e njeriut në komunë duke ofruar mbështetje aktive dhe të vazhdueshme, si dhe të mbështes dhe siguroj kthim dhe riintegrim të qëndrueshëm të personave të zhvendosur dhe të riatdhesuar përmes planeve të detajuara.
2. Detyrat dhe përgjegjësitë e Zyrës për Komunitete dhe të Drejtat e Njeriut, janë:
 - 2.1 Monitorimi i respektimit të të drejtave të njeriut dhe të promovimi i ndërgjegjësimit mbi këto të drejt, përfshirë identifikimin dhe trajtimin e çështjeve të diskriminimit, mbështetjen e barazisë gjinore, dhe mbrojtjen e të drejtave të grupeve të ndjeshme si fëmijët dhe personat me aftësi të kufizuara;
 - 2.2 Ofrimi i këshillimeve dhe ndihmës ligjore për individët që përballen me shkelje të të drejtave të tyre, përfshirë ndihmën në raste të diskriminimit, abuzimit, ose shkeljeve të tjera të të drejtave të njeriut;
 - 2.3 Sigurimi i zbatimit të politikave dhe rregulloreve që promovojnë dhe mbrojnë të drejtat e njeriut përfshirë hartimin e politikave të reja dhe përmirësimin e atyre ekzistuese në përputhje me standardet kombëtare dhe ndërkombëtare;
 - 2.4 Bashkëpunimi dhe koordinimi me palë të ndryshme të interesuara, përfshirë OJQ-të, grupet e komunitetit, dhe agjencitë qeveritare për të adresuar çështjet e të drejtave të njeriut si dhe mbështetjen dhe koordinimin e nismave dhe projekteve që synojnë përmirësimin e të drejtave të njeriut;

- 2.5 Përgatitja raporteve mbi gjendjen dhe respektimin e të drejtave të njeriut në komunë, duke vlerësuar progresin dhe sfidat e hasura si dhe përgjigjen ndaj ankesave dhe raportimeve nga qytetarët mbi shkeljet e të drejtave të njeriut;
 - 2.6 Promovimi dhe mbrojtja e të drejtave të komuniteteve dhe pjesëtarëve të tyre, si dhe sigurimin e qasjes së barabartë në shërbimet publike dhe identifikimin e nevojave parësore të komuniteteve jo-shumicë;
 - 2.7 Bashkërendimi dhe mbështetja e procesit të kthimit dhe promovimi i kushteve për kthimin dhe riintegrimin të personave të zhvendosur dhe të riatdhesuar si dhe përgatitja e planeve për kthimin dhe riintegrimin ;
 - 2.8 Identifikimi i nevojave të komuniteteve jo-shumicë dhe zhvillimi i projekteve që avancojnë të drejtat e tyre në qasje të barabartë në shërbimet publike dhe mbështesin procesin e kthimit dhe riintegrimin të qëndrueshëm;
 - 2.9 Koordinimi i aktiviteteve me institucionet komunale dhe qeverinë qendrore dhe mbikëqyrja e progresit në fushën e të drejtave të komuniteteve, si dhe përgatitja e raporteve për kryetarin e komunës, kuvendit komunal dhe institucioneve qendrore mbi arritjet dhe sfidat në këtë fushë.
3. Zyra për Komunitete dhe të Drejtat e Njeriut, udhëhiqet nga Udhëheqësi i Sektorit i cili i raporton Kryetarin të Komunës.
 4. Numri i të punësuarve në Zyrën për Komunitete dhe të Drejtat e Njeriut, është katër (4).

Neni 46

Zyra për Komunikim me Publikun

1. Misioni i Zyrës për Komunikim me Publikun është të sigurojë shpërndarjen e saktë dhe në kohë të informacionit, komunikimin efektiv me publikun dhe palët e tjera të interesuara, menaxhimin e marrëdhënieve me median, lehtësimin e komunikimit dhe ruajtjen e një komunikimi të brendshëm efikas për të mbështetur qëllimet e përgjithshme të komunës.
2. Detyrat dhe përgjegjësitë e Sektorit për Komunikim me Publikun, janë:
 - 2.1 Menaxhimi i marrëdhënieve me median, duke përfshirë përgjigjen ndaj pyetjeve, organizimin e intervistave dhe nxjerrjen e njoftimeve për shtyp;
 - 2.2 Zhvillimi dhe zbatimi i materialeve të komunikimit për të promovuar misionin, shërbimet dhe arritjet e komunës përfshirë krijimin e fushatave të marketingut, buletineve dhe përmbajtjes së mediave sociale;
 - 2.3 Lehtësimi i komunikimit ndërmjet komunës dhe qytetarët dhe palët e interesuara, përfshirë shpjegimin e procedurave për ofrimin e shërbimeve;

- 2.4 Sigurimi që stafi i komunës është i mirë informuar për aktivitetet, synimet dhe iniciativat e komunës;
 - 2.5 Organizimi dhe promovimi i ngjarjeve, konferencave dhe seminareve për të shfaqur arritjet e komunës;
 - 2.6 Monitorimi dhe menaxhimi i reputacionit të komunës duke trajtuar çdo publicitet negativ ose dezinformim dhe duke promovuar aspekte pozitive të shërbimeve të komunës;
 - 2.7 Prodhimi i buletineve, broshurave dhe materialeve të tjera informative për të mbajtur të informuar palët e interesuara për shërbimet e komunës dhe arritjet;
 - 2.8 Përditësimi i faqes së internetit të komunës dhe profileve të mediave sociale për të ofruar informacion të saktë dhe në kohë për publikun.
3. Zyra për Komunikim me Publikun udhëhiqet nga udhëheqësi i Zyrës, i cili i raporton Kryetarit të Komunës.
 4. Numri i të punësuarve në Zyrën për Komunikim me Publikun, është tre (3)

Neni 47

Njësia e Auditim të Brendshëm

1. Misioni i Njesisë të Auditimit të Brendshëm është të ofrojë vlerësime të paanshme dhe objektive për të përmirësuar funksionimin dhe llogaridhënien institucionale, përfshirë vlerësimin e kontrolleve të brendshme, menaxhimin e rreziqeve, sigurimin e pajtueshmërisë dhe përmirësimin e efikasitetit që kanë për qëllim të forcojnë qeverisjen dhe llogaridhënien si dhe të minimizojnë rreziqet dhe brenda institucionit.
2. Detyrat dhe përgjegjësitë e Njësia e Auditim të Brendshëm , janë:
 - 2.1 Përgatitja e planit vjetor të auditimi duke përshkruar qëllimin dhe objektivat e aktiviteteve të auditimit të bazuar në vlerësimin e rrezikut, qëllimet dhe prioritetet e Komunës;
 - 2.2 Vlerësimi i pasqyrave financiare dhe transaksioneve për të siguruar saktësinë dhe pajtueshmërinë me standardet, ligjet dhe rregulloret, përfshirë ekzaminimin e të ardhurave, shpenzimeve, aktiveve, detyrimeve dhe kontrolleve financiare;
 - 2.3 Vlerësimi i efektivitetit dhe efikasitetit të kontrolleve dhe proceseve të brendshme për të siguruar që ato mbrojnë asetet, ruajnë integritetin e të dhënave dhe promovojnë pajtueshmërinë me ligjet, rregulloret dhe politikat e brendshme;
 - 2.4 Vlerësimi i efikasitetit dhe efektivitetit të proceseve dhe procedurave operative duke identifikuar fushat për përmirësim dhe ofrimi i rekomandimeve për të rritur efikasitetin dhe për të ulur kostot;

- 2.5 Sigurimi i pajtueshmërisë me ligjet, rregulloret dhe politikat e brendshme duke verifikuar nëse respektohen kërkesat përkatëse ligjore dhe rregullatorë;
 - 2.6 Monitorimi i zbatimit të rekomandimeve të auditimit dhe vlerësimi nëse janë ndërmarrë veprime korrigjuese si dhe bashkëpunimi me auditorët e jashtëm për të lehtësuar punën e tyre gjatë auditimit të komunës;
 - 2.7 Vlerësimi i sigurisë dhe integritetit të sistemeve të informacionit, menaxhimit të dhënave dhe kontrollet e TI-së, duke adresuar rreziqet që lidhen me teknologjinë;
 - 2.8 Përgatitja e raporteve të auditimit që përmbajnë gjetjet, rekomandimet dhe planet e veprimit si dhe ofrimi i këshillave për menaxhmentin;
3. Njësia e Auditimit të Brendshëm udhëhiqet nga udhëheqësi i Njesisë së cili, i raporton Kryetarit të Komunës.
 4. Numri i të punësuarve në Njësinë e Auditimit të Brendshëm, është tre (3).

KAPITULLI III

INSTITUCIONET/NJËSITË E SHËRBIMEVE PUBLIKE KOMUNALE

Neni 48

Institucionet/Njësitet e shërbimeve publike komunale

1. Institucionet/Njësitet e shërbimeve publike komunale ofrojnë shërbime të drejtpërdrejta për qytetarët e komunës në fushën e arsimit, shëndetësisë, kulturës, artit, si dhe shërbime tjera të ngjashme publike.
2. Institucionet/Njësitet e shërbimeve publike komunale, janë:
 - 2.1 Arsimi Parauniversitar;
 - 2.2 Qendra e Kryesore e Mjekësisë Familjare;
 - 2.3 Qendra Kulturore;
 - 2.4 Biblioteka e Qytetit;
 - 2.5 Muzeu i Qytetit;
 - 2.6 Çështjet rezidenciale - Shtëpia e Komunitetit.
3. Të punësuarit në institucionet e shërbimeve publike janë nëpunës të shërbimeve publike.

4. Procedurat e konkurrimit për institucionet e shërbimeve publike komunale organizohen nga Njësia e Menaxhimit të Burimeve Njerëzore e administratës së komunës.

5. Punëdhënës dhe organ emërtues i nëpunësve të shërbimeve publike është Kryetari i Komunës.

Neni 49

Arsimi Parauniversitar

1. Arsimi parauniversitar përfshin të gjitha nivelet e edukimit që zhvillohen në arsimin parashkollor, arsimin fillor, të mesëm të ulët dhe të mesëm të lartë, i cili synon zhvillimin e njohurive bazë, aftësive dhe vlerave tek nxënësit për t'i përgatitur ata për jetën e përditshme dhe për vazhdimin e studimeve të larta.

1. Arsimi parauniversitar organizohet në si njësi të shërbimit publik, të cilat udhëhiqen nga drejtorët, që i raportojnë Drejtorit të Drejtorisë për Arsim në administratën komunale.

2. Shërbimet administrative, financiare dhe mbështetëse ofrohen nga njësitë organizative përkatëse të administratës komunale.

Neni 50

Qendra e Kryesore e Mjekësisë Familjare

1. QKMF, ofron shërbimet e kujdesi parësor shëndetësor në pajtim me politikat, planet, dhe standardet e përcaktuara me legjislacionin për shëndetësi dhe rregullat dhe planet e përcaktuara nga Drejtori për Shëndetësi dhe Mërqinjë Sociale në komunë.

2. QKMF, organizohet si institucion i shërbimit publik, udhëhiqet nga drejtori, i cili i përgjigjet dhe i raporton Drejtorit të Drejtorisë për Shëndetësi në komunë.

3. Organizimi i brendshëm dhe sistematizimi i vendeve të punë në QKMF bëhet me Rregullore e cila miratohet nga Kuvendi Komunal.

Neni 51

Qendra Kulturore

1. Qendra Kulturore është një institucion publik komunal, një hapësirë që ofron mundësi për organizimin, promovimin dhe zhvillimin e aktiviteteve kulturore dhe artistike, duke përfshirë koncerte, shfaqje teatrale, ekspozita arti, festivale dhe ngjarje të tjera kulturore. Përveç promovimit të krijimtarisë lokale dhe kombëtare, synon të nxisë pjesëmarrjen aktive të komunitetit në jetën kulturore, duke shërbyer si një vendtakim për artistë, krijues dhe publikun e gjerë.

2. Qendra Kulturore, organizohet si njësi e shërbimit publik, udhëhiqet nga udhëheqësi, i cili i përgjigjet dhe i raporton Drejtorit të Drejtorisë për Kulturë, Rini dhe sport në administratën komunale.

3. Shërbimet administrative, financiare dhe mbështetëse ofrohen nga drejtoritë përkatëse të administratës komunale.

Neni 52

Biblioteka e Qytetit

1. Biblioteka e Qytetit është një institucion publik komunal i cili ofron qasje në materiale të ndryshme, përfshirë libra, revista, gazeta, materiale digjitale dhe burime të tjera informacioni për komunitetin lokal. Ajo shërben si qendër e edukimit, studimit dhe hulumtimit për qytetarët, duke ofruar shërbime për huazimin e librave, leximin në vend dhe organizimin e aktiviteteve kulturore dhe edukative.

2. Biblioteka, organizohet si njësi e shërbimit publik, udhëhiqet nga udhëheqësi, i cili i përgjigjet dhe i raporton i Drejtorit të Drejtorisë për Kulturë, Rini dhe Sport në administratën komunale.

3. Shërbimet administrative, financiare dhe mbështetëse ofrohen nga njësitë organizative përkatëse të administratës komunale.

Neni 53

Muzeu i Qytetit

1. Muzeu dhe trashëgimia kulturore janë të dedikuara për ruajtjen e historisë dhe identitetit lokal, ekspozojnë artefakte të rëndësishme historike, artistike, shkencore dhe kulturore si dhe përfshin ndërtesa historike, tradita dhe forma të ndryshme arti, të cilat kontribuojnë në zhvillimin ekonomik, veçanërisht përmes turizmit duke krijuar një lidhje të fortë ndërmjet të kaluarës, të tashmes dhe të ardhmes.

2. Muzeu, organizohet si njësi e shërbimit publik, udhëhiqet nga udhëheqësi, i cili i përgjigjet dhe i raporton Drejtorit të Drejtorisë për Kulturë, Rini dhe Sport në komunë.

3. Shërbimet administrative, financiare dhe mbështetëse ofrohen nga njësitë organizative përkatëse të administratës komunale.

Neni 54

Çështjet rezidenciale - Shtëpia e Komunitetit

1. Çështjet rezidenciale përfshijnë ofrimin e strehimit, përkujdesjes së vazhdueshme dhe mbështetjes profesionale për persona me aftësi të kufizuara mendore dhe të tjerë pa përkujdesje familjare, duke siguruar asistencë mjekësore, ndihmë në aktivitetet e përditshme dhe mbështetje emocionale. Qëllimi është krijimi i një ambienti të sigurt dhe

gjithëpërfshirës, në përputhje me standardet e mbrojtjes sociale, që përmirëson cilësinë e jetës dhe mirëqenien e banorëve.

2. Çështjet rezidenciale organizohet si njësi e shërbimit publik, udhëhiqet nga udhëheqësi, i cili i përgjigjet dhe i raporton Drejtorit të Drejtorisë për Shëndetësi dhe Mirëqenie Sociale.

3. Shërbimet administrative, financiare dhe mbështetëse ofrohen nga njësitë organizative përkatëse të administratës komunale.

KAPITULLI I IV DISPOZITAT KALIMTARE DHE PËRFUNDIMTARE

Neni 55 Dispozitat kalimtare dhe përfundimtare

1. Ndryshimi dhe plotësimi kësaj Rregullore bëhet sipas procedurës së njëjtë të miratimit të kësaj Rregullore.

2. Lëvizshmëria e personelit brenda institucionit bëhet në pajtim me legjislacionin për zyrtarët publik, nëse konsiderohet e nevojshme për mbarëvajtjen e punës.

3. Pranimi i personelit të parashikuar me këtë Rregullore për të cilin nuk ekziston buxhet aktual do të bëhet pas sigurimit të buxhetit me ligjin vjetor të buxhetit.

4. Rritja apo zvogëlimi i numrit të personelit në pajtim me ligjin vjetor të buxhetit nuk krijon nevojë për ndryshim dhe plotësim të kësaj Rregullore, përveç në rastet kur krijohen dhe/apo shuhen strukturat organizative.

5. Shtojca Nr.1, që përmban klasifikimin dhe sistematizimin e vendeve të punës dhe Shtojca Nr. 2, që përmban organogramin, janë pjesë përbërëse të kësaj Rregullore.

Neni 56 Shfuqizimi

Me hyrjen në fuqi të kësaj Rregullore, shfuqizohet Vendimi nr. 02. Nr.5278, datë 15.11.2012 për organizimin e brendshëm dhe sistematizimin e vendeve të punës për shërbyesit civil në administratën e komunës së Deçanit.

Neni 57
Hyrja në fuqi

Kjo Rregullore hyn në fuqi nga dita e miratimit dhe publikimit në ueb faqen zyrtare të komunës.

XY
Kryesues i Kuvendit Komunal

Shtojca Nr. 1 – Klasifikimi dhe sistematizimi i vendeve të punës (organika)

Struktura/Pozita	Kategoria/klasa sipas LZP-së	Klasa sipas LPSP-së	Koeficiente	Grupi i pozitave	Numri
1. ZYRA E KRYETARIT TË KOMUNËS					
1.1 Kabineti i Kryetarit					Totali: 7
Kryetari i Komunës	Funksionar Publik	Y5	12.4		1
Nënkryetar i Komunës	Funksionar Publik	Y13	9.4		1
Shef i Kabinetit të Kryetarit	Zyrtar Kabineti 1	C8A	9.8		1
Zyrtar për Marrëdhënie me Publikun	Zyrtar Kabineti 1	C18	5		1
Asistente Administrative	Zyrtar Kabineti 1	C18	5		2
Vozitës	Zyrtar Kabineti 2	C23	4		1
Pozitat e nëpunësve civil në kuadër të Zyrës së Kryetarit					Totali: 3
Zyrtar i Lartë Certifikues	Profesional 1	GJ29	5.62	Grupi i ekonomisë	1
Zyrtar për Integrim Evropian	Profesional 1	GJ29	5.62	Grupi i shkencave politike	1
Zyrtar i Lartë për Komunikim me Publikun	Profesional 1	GJ29	5.62	Grupi i marrëdhënieve me publikun dhe informimin	1
Strukturat në kuadër të Zyrës së Kryetarit					
1.1 Njësia për Menaxhimin e Burimeve Njerëzore					Totali: 3
Udhëheqës i Njesisë për Menaxhimin e Burimeve Njerëzore	Drejtues i Ulët	GJ5	7.22		1
Zyrtar i Lartë për Burime Njerëzore	Profesional 1	GJ29	5.62	Grupi i burimeve njerëzore	1
Zyrtar i Burimeve Njerëzore	Profesional 2	GJ37	4.9	Grupi i administrimit të përgjithshëm	1
1.2 Sektori për Çështje Ligjore					Totali: 4
Udhëheqës i Sektorit për Çështje Ligjore	Drejtues i Ulët	GJ5	7.22		1
Avokat Komunal	Profesional 1	V6	7.5	Grupi ligjor	1
Zyrtar i Lartë Ligjor	Profesional 1	GJ29	5.62	Grupi ligjor	1
Zyrtar Ligjor	Profesional 2	GJ37	4.9	Grupi ligjor	1
1.3 Sektori për Prokurim Publik					Totali: 4
Udhëheqës i Sektorit për Prokurim Publik	Drejtues i Ulët	GJ5	7.22		1
Zyrtar i Lartë për Prokurim	Profesional 1	GJ29	5.62	Grupi i prokurimit publik	2
Zyrtar për Prokurim	Profesional 2	GJ37	4.9	Grupi i administrimit të përgjithshëm	1
1.45 Zyra për Komunitete dhe të Drejtat e Njeriut					Totali: 4
Udhëheqës i Zyrës për Komunitete dhe të Drejtat e Njeriut	Drejtues i Ulët	GJ5	7.22		1
Zyrtar për Komunitete	Profesional 2	GJ37	4.9	Grupi i shkencave shoqërore	1
Zyrtar i Lartë për Barazi Gjinore	Profesional 1	GJ29	5.62	Grupi i shkencave shoqërore	1

Vozitës	NTM2	GJ50	3.8		1
1.5 Zyra për Komunikim me Publikun					Totali: 3
Udhëheqës i Zyrës për Komunikim me Publikun	Drejtues i Ulët	GJ5	7.22		1
Zyrtar i Lartë për Komunikim me Publikun	Profesional 1	GJ29	5.62	Grupi i marrëdhënieve me publikun dhe informimin	1
Zyrtar për Informim dhe Monitorim të Mediave	Profesional 2	GJ37	4.9	Grupi i marrëdhënieve me publikun dhe informimin	1
1.6 Njësia për Auditim të Brendshëm					Totali: 3
Udhëheqës i Njesisë së Auditimit të Brendshëm	Drejtues i Ulët	W9	8.3	Grupi i auditimit të brendshëm	1
Auditor i Brendshëm	Profesional 1	W15	6	Grupi i auditimit të brendshëm	2
2. DREJTORIA PËR ADMINISTRATË DHE SHËRBIME TË PËRBASHKËTA					Totali: 32
Drejtor i Drejtorisë për Administratë dhe Shërbime të Përbashkëta	Funksionar Publik	Y20	8		1
2.1 Sektori për Shërbime të Përbashkëta					Totali: 10
Udhëheqës i Sektorit për Shërbime të Përbashkëta	Drejtues i Ulët	GJ5	7.22		1
Zyrtar i Lartë për Lekturim	Profesional 1	GJ29	5.62	Grupi i marrëdhënieve me publikun dhe informimin	1
Zyrtar për Logjistikë	Profesional 2	GJ37	4.9	Grupi i administrimit të përgjithshëm	1
Zyrtar për Përkthime	Profesional 2	GJ37	4.9	Grupi i përkthimit dhe interpretimit	1
Zyrtar për Pranim të Mallit	Profesional 2	GJ37	4.9	Grupi i administrimit të përgjithshëm	1
Roje	NTM3	GJ51	3.76		5
2.2 Sektori për Gjendje Civile					Totali: 8
Udhëheqës i Sektorit për Gjendje Civile	Drejtues i Ulët	GJ5	7.22		1
Zyrtar i Lartë për Gjendje Civile	Profesional 1	GJ29	5.62	Grupi i shkencave shoqërore	1
Zyrtar për Gjendje Civile	Profesional 2	GJ37	4.9	Grupi i shkencave shoqërore	6
2.3 Sektori për Arkiv					Totali: 4
Udhëheqës i Sektorit për Arkiv	Drejtues i Ulët	GJ5	7.22		1
Zyrtar për Arkiv	Profesional 2	GJ37	4.9	Grupi i arkiv-dokumentacionit	2
Asistent për Arkiv	Profesional 3	GJ45	3.92	Grupi i administrimit të përgjithshëm	1
2.4 Sektori për Shërbime për Qytetarë					Totali: 3
Udhëheqës i Sektorit për Shërbime për Qytetar	Drejtues i Ulët	GJ5	7.22		1
Zyrtar i Lartë për Shërbime me Qytetar	Profesional 1	GJ29	5.62	Grupi i administrimit të përgjithshëm	1

Zyrtar për Shërbime me Qytetar	Profesional 2	GJ37	4.9	Grupi i administrimit të përgjithshëm	1
2.5 Sektori për Teknologji Informative					Totali: 3
Udhëheqës i Sektorit për Teknologji Informative	Drejtues i Ulët	GJ5	7.22		1
Zyrtar i Lartë për Teknologjisë Informative	Profesional 1	GJ29	5.62	Grupi i teknologjisë informative	1
Zyrtar për Teknologjisë Informative	Profesional 2	GJ37	4.9	Grupi i teknologjisë informative	1
2.5 Sektori për Punë të Kuvendit Komunal					Totali: 3
Udhëheqës i Sektorit për Punë të Kuvendit Komunal	Drejtues i Ulët	GJ5	7.22		1
Zyrtar për Çështjet e Kuvendit të Komunës	Profesional 2	GJ37	4.9	Grupi ligjor	1
Asistent Administrativ	Profesional 3	GJ45	3.92	Grupi i administrimit të përgjithshëm	1
3. DREJTORIA PËR BUXHET DHE FINANCA					Totali: 15
Drejtor i Drejtorisë për Buxhet dhe Financa	Funksionar Publik	Y20	8		1
3.1 Sektori për Buxhet					Totali: 4
Udhëheqës i Sektorit për Buxhet	Drejtues i Ulët	GJ5	7.22		1
Zyrtar i Lartë për Buxhet	Profesional 1	GJ29	5.62	Grupi i buxhetit dhe financave	1
Zyrtar i Lartë për Zotimin e Mjeteve Buxhetore	Profesional 1	GJ29	5.62	Grupi i buxhetit dhe financave	1
Zyrtar për të Hyra Financiare	Profesional 2	GJ37	4.9	Grupi i buxhetit dhe financave	1
3.2 Sektori për Financa					Totali: 6
Udhëheqës i Sektorit për Financa	Drejtues i Ulët	GJ5	7.22		1
Zyrtar i Lartë për Menaxhim Financiar dhe Kontroll	Profesional 1	GJ29	5.62	Grupi i buxhetit dhe financave	1
Zyrtar i Lartë për Shpenzime	Profesional 1	GJ29	5.62	Grupi i buxhetit dhe financave	1
Zyrtar i Lartë i Pasurisë	Profesional 1	GJ29	5.62	Grupi i ekonomisë	1
Zyrtar për Financa	Profesional 2	GJ37	4.9	Grupi i buxhetit dhe financave	2
3.3 Sektori për Tatimin në Pronë					Totali: 4
Udhëheqës i Sektorit për Tatimin në Pronë	Drejtues i Ulët	GJ5	7.22		1
Zyrtar për Vlerësimin e Pronës së Paluajtshme	Profesional 2	GJ37	4.9	Grupi i përgjithshëm i tatim-taksave apo mbledhjes së të ardhurave	1
Zyrtari Lartë për Tatim në Pronë	Profesional 1	GJ29	5.62	Grupi i përgjithshëm i tatim-taksave apo mbledhjes së të ardhurave	1
Asistente Administrative (Anketues)	Profesional 3	GJ45	3.92	Grupi i administrimit të përgjithshëm	1

4. DREJTORIA PËR ARSIM					Totali: 5
Drejtor i Drejtorisë për Arsimit	Funksionar Publik	Y20	8		1
5.1 Sektori për Arsimit					Totali: 4
Udhëheqës i Sektorit për Arsimit	Drejtues i Ulët	GJ5	7.22		1
Zyrtar i Lartë për Arsimit të Mesëm të Lartë	Profesional 1	GJ29	5.62	Grupi i arsimit	1
Zyrtar i Lartë për Arsimit të Mesëm të Ulët	Profesional 1	GJ29	5.62	Grupi i arsimit	1
Zyrtar i Lartë për Arsimin Parashkollor	Profesional 1	GJ29	5.62	Grupi i arsimit	1
Zyrtar për Arsimit të Mesëm të Lartë	Profesional 2	GJ37	4.9	Grupi i arsimit	1
5. DREJTORIA PËR SHËNDETËSI DHE MIRËQENIE SOCIALE					Totali: 13
Drejtor i Drejtorisë për Shëndetësi	Funksionar Publik	Y20	8		1
5.1 Sektori për Shëndetësi					Totali: 3
Udhëheqës i Sektorit për Shëndetësi	Drejtues i Ulët	GJ5	7.22		1
Zyrtar i Lartë për Shëndetësi	Profesional 1	GJ29	5.62	Grupi i përgjithshëm i shëndetit	1
Zyrtar për Shëndetësi	Profesional 2	GJ37	4.9	Grupi i përgjithshëm i shëndetit	1
5.2 Sektori për Ndihmë Sociale					Totali: 5
Udhëheqës i Sektorit për Ndihmë Sociale	Drejtues i Ulët	GJ5	7.22		1
Zyrtar për Ndihmë Sociale	Profesional 2	GJ37	4.9	Grupi i punëve sociale	2
Asistent për Ndihmë Sociale	Profesional 3	GJ45	3.92	Grupi i administrimit të përgjithshëm	2
5.3 Sektori për Shërbime Sociale					Totali: 4
Udhëheqës i Sektorit për Shërbime Sociale	Drejtues i Ulët	GJ5	7.22		1
Zyrtar i Lartë për Shërbime Sociale	Profesional 1	GJ29	5.62	Grupi i përgjithshëm i shërbimeve sociale	1
Zyrtar për Shërbime Sociale	Profesional 2	GJ37	4.9	Grupi i përgjithshëm i shërbimeve sociale	2
5.4 Shtëpia e Komunitetit - Njësi e shërbimeve publike					Totali: 8
Udhëheqës i Shtëpisë së Komunitetit	Drejtues i Ulët	I10	7.35		1
Kryeinfermier	Kryeinfermierë	H14	6.50		1
Infermier	Teknik mjekësor	H17	5.4		2
Ndihmës Infermier	Teknik mjekësor	H21	4.5		4
4. DREJTORIA PËR ZHVILLIM EKONOMIK					Totali: 7
Drejtor i Drejtorisë për Zhvillim Ekonomik	Funksionar Publik	Y20	8		1
4.1 Sektori për Zhvillim Ekonomik					Totali: 3
Udhëheqës i Sektorit për Zhvillim Ekonomik	Drejtues i Ulët	GJ5	7.22		1

Zyrtar i Lartë për Zhvillim të Zonave Ekonomike	Profesional 1	GJ29	5.62	Grupi i ekonomisë	1
Zyrtar për Regjistrimin e Bizneseve	Profesional 2	GJ37	4.9	Grupi i administrimit të përgjithshëm	1
4.1 Sektori për Zhvillim të Turizmit					Totali: 3
Udhëheqës i Sektorit për Zhvillim të Turizmit	Drejtues i Ulët	GJ5	7.22		1
Zyrtar për Promovimin e Turizmit	Profesional 2	GJ37	4.9	Grup i turizmit	1
Zyrtar për Zhvillimin Lokal, Ekonomik dhe Turizëm	Profesional 2	GJ37	4.9	Grupi i ekonomisë	1
6. DREJTORIA PËR KULTURË, RINI DHE SPORT					Totali: 7
Drejtues i Drejtorisë për Kulturë, Rini dhe Sport	Funksionar Publik	Y20	8		1
6.1 Sektori për Kulturë					Totali: 3
Udhëheqës i Sektorit për Kulturë	Drejtues i Ulët	GJ5	7.22		1
Zyrtar i Lartë për Kulturë	Profesional 1	GJ29	5.62	Grupi i shkencave shoqërore	1
Zyrtar për Kulturë	Profesional 2	GJ37	4.9	Grupi i shkencave shoqërore	1
6.1.1 Qendra Kulturore - Njësi e shërbimeve publike					Totali: 6
Udhëheqës i Qendrës Kulturore	Drejtues i Ulët	I10	7.35		1
Bibliotekist	Profesional 2	E23	4.9	Grupi i administrimit të përgjithshëm	5
6.1.2 Muzeu i Qytetit - Njësi e shërbimeve publike					Totali: 3
Udhëheqës i Muzeut të Qytetit	Drejtues i Ulët	I10	7.35		1
Zyrtar për Muze	Profesional 2	I15	5.1	Grupi i administrimit të përgjithshëm	1
Zyrtar për Aktivitete Muzikore	Profesional 2	I15	5.1	Grupi i administrimit të përgjithshëm	1
6.2 Sektori për Rini dhe Sport					Totali: 3
Udhëheqës i Sektorit për Rini	Drejtues i Ulët	GJ5	7.22		1
Zyrtar për Rini	Profesional 2	GJ37	4.9	Grupi i administrimit të përgjithshëm	1
Zyrtar për Sport	Profesional 2	GJ37	4.9	Grupi i administrimit të përgjithshëm	1
12. DREJTORIA PËR BUJQËSI, ZHVILLIM RURAL DHE PYLLTARI					Totali: 4
Drejtues i Drejtorisë për Bujqësi, Zhvillim Rural dhe Pylltari	Funksionar Publik	Y20	8		1
12.1 Sektori për Bujqësi, Zhvillim Rural dhe Pylltari					Totali: 3
Udhëheqës i Sektorit për Bujqësi, Zhvillim Rural dhe Pylltari	Drejtues i Ulët	GJ5	7.22		1
Zyrtar i Lartë për Kultura Bujqësore	Profesional 1	GJ29	5.62	Grupi i bujqësisë, pyjeve dhe tokës	1
Zyrtar për Pemëtari dhe Perimtari	Profesional 2	GJ37	4.9	Grupi i bujqësisë, pyjeve dhe tokës	1

13. DREJTORIA PËR KADASTËR, GJEODEZI DHE PRONA					Totali: 9
Drejtor i Drejtorisë për Kadastër, Gjeodezi dhe Prona	Funksionar Publik	Y20	8		1
13.1 Sektori për Kadastër dhe Gjeodezi					Totali: 5
Udhëheqës i Sektorit për Kadastër dhe Gjeodezi	Drejtues i Ulët	GJ5	7.22		1
Zyrtar për Kadastër	Profesional 2	GJ37	4.9	Grupi i gjeodezisë	2
Zyrtar për Gjeodezi	Profesional 2	GJ37	4.9	Grupi i gjeodezisë	1
Asistent për Gjeodezi	Profesional 3	GJ45	3.92	Grupi i administrimit të përgjithshëm	1
13.2 Sektori për Prona					Totali: 3
Udhëheqës i Sektorit për Prona	Drejtues i Ulët	GJ5	7.22		1
Zyrtar për Çështje Pronësore	Profesional 1	GJ29	5.62	Grupi ligjor	1
Zyrtar për Vlerësimin e Pronave të Paluajtshme për Shpronësim dhe Këmbim	Profesional 2	GJ37	4.9	Grupi i ekonomisë	1
9. DREJTORIA PËR URBANIZËM DHE MBROJTJE TË MJEDISIT					Totali: 8
Drejtor i Drejtorisë për Urbanizëm dhe Mbrojtje të Mjedisit	Funksionar Publik	Y20	8		1
9.1 Sektori për Planifikim dhe Zhvillim Urban					Totali: 4
Udhëheqës i Sektorit për Planifikim dhe Zhvillim Urban	Drejtues i Ulët	GJ5	7.22		1
Zyrtar të Lartë për Planifikim Urban	Specialist/ Profesional 1	GJ13	6.52	Grupi i planifikimit hapësinor	1
Zyrtar i Lartë për Ndërtim	Specialist/ Profesional 1	GJ13	6.52	Grupi i inxhinierisë së ndërtimit	1
Zyrtar për Leje Ndërtimore	Profesional 2	GJ37	4.9	Grupi i inxhinierisë së ndërtimit	1
9.2 Sektori për Mbrojtje të Mjedisit					Totali: 3
Udhëheqës i Sektorit për Mbrojtje të Mjedisit	Drejtues i Ulët	GJ5	7.22		1
Zyrtar për Mbrojtje të Mjedisit	Profesional 2	GJ37	4.9	Grupi i përgjithshëm i mjedisit	1
Zyrtar për Leje Mjedisore	Profesional 2	GJ37	4.9	Grupi i përgjithshëm i mjedisit	1
10. DREJTORIA PËR SHËRBIME PUBLIKE DHE EMERGJENCA					Totali: 9
Drejtor i Drejtorisë për Shërbime Publike dhe Emergjencia	Funksionar Publik	Y20	8		1
10.1 Sektori për Shërbime Publike					Totali: 5
Udhëheqës i Sektorit për Shërbime Publike	Drejtues i Ulët	GJ5	7.22		1
Zyrtar për Komunikacion Rrugor	Profesional 2	GJ37	4.9	Grupi i inxhinierisë mekanike	1
Zyrtar i Lartë për Planifikim të Projekteve	Profesional 1	GJ29	5.62	Grupi i administrimit të përgjithshëm	1

Zyrtar për Menaxhimin e Mbeturinave	Profesional 2	GJ37	4.9	Grupi i përgjithshëm i mjedisit	1
Zyrtar i Lartë për Infrastrukturë Rrugore	Profesional 1	GJ29	5.62	Grupi i inxhinierisë së ndërtimit	1
11.1 Sektori për Emergjenca					Totali: 3
Udhëheqës i Sektorit për Emergjenca	Drejtues i Ulët	GJ5	7.22		1
Inspektor i Parandalimit nga Zjarri	Inspektor/e Profesional 1	GJ21	6.52	Grupi i sigurisë	1
Zyrtar për Emergjenca	Profesional 2	GJ37	4.9	Grupi i sigurisë	1
14. DREJTORIA PËR INSPEKTIVE					Totali: 7
Drejtor i Drejtorisë për Inspektive	Funksionar Publik	Y20	8		1
14.1 Sektori për Inspektive					Totali 6
Udhëheqës i Sektorit për Inspektive	Drejtues i Ulët	GJ5	7.22		1
Inspektor për Ndërtimit	Inspektor/e Profesional 1	GJ21	6.52	Grupi i inxhinierisë së ndërtimit	1
Inspektor i shërbimeve publike	Inspektor/e Profesional 1	GJ21	6.52	Grupi i administrimit të përgjithshëm	1
Inspektor për Mbrojtje të Mjedisit	Inspektor/e Profesional 1	GJ21	6.52	Grupi i Planifikimit hapësinor	1
Inspektor për Tregun	Inspektor/e Profesional 1	GJ21	6.52	Grupi i shkencave shoqërore	1
Zyrtar Administrativ	Profesional 2	GJ37	4.9	Grupi i administrimit të përgjithshëm	1

Shënim: Koeficientët e paraqitur në tabelë janë në përputhje me Ligjin për pagat në sektorin publik. Rritja e vlerës së koeficientit dhe/ose e njësive së koeficientit të pagës bëhet me Ligjin për ndarjet buxhetore, ndërsa përllogaritja dhe ekzekutimi i kësaj rritjeje realizohen nga Departamenti i Thesarit, në kuadër të ministrisë përgjegjëse për financa.

DEÇANI

Komuna e Deçanit

PLANI NDËRKOMUNAL PËR MENAXHIMIN E INTEGRUAR TË MBETURINAVE (PNMIM) PËR PESË KOMUNAT E RAJONIT TË DUKAGJINIT: PEJË, KLINË, ISTOG, DEÇAN DHE JUNIK 2025 – 2035

Ky plan është hartuar në bashkëpunim me komunat e rajonit të Dukagjinit (Pejë, Klinë, Istog, Deçan dhe Junik), me mbështetje të Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH, financuar nga qeveria gjermane.

Hartues:

Numri i projektit : 22.2123.2-001.00

TN: 81305796

DEÇANI

Komuna e Deçanit

TABELA E PËRMBAJTJES

PËRMBLEDHJE EKZEKUTIVE	1
1 SFONDI	13
1.1 Objektivi i Përgjithshëm i Planit Ndërkomunal për Menaxhimin e Integruar të Mbeturinave	13
1.2 Kuadri ligjor dhe rregullator	13
1.2.1 Politikat dhe Direktivat e BE-së	13
1.2.2 Legjislacioni Nacional për Menaxhimin e Mbeturinave	16
1.2.2.1 Legjislacioni primar	17
1.2.2.2 Aktet Nënligjore	19
1.2.2.3 Transpozimi i kornizës ligjore të BE-së për menaxhimin e mbeturinave në kornizën ligjore të Kosovës	23
1.3 Korniza institucionale dhe organizative	24
1.3.1 Niveli nacional	24
1.3.2 Niveli lokal	28
1.4 Strategjia e Kosovës për Menaxhimin e Integruar të Mbeturinave	29
1.4.1 Planet për Menaxhimin e Mbeturinave Komunale Inerte	30
2 PËRSHKRIMI I RAJONEVE	33
2.1 Karakteristikat fiziko-gjeografike	33
2.1.1 Vendndodhja Gjeografike	33
2.1.2 Klima	33
2.1.3 Kushtet Fizike	33
2.1.4 Rreziqet Natyrore	33
2.1.5 Përdorimi i Tokës	34
2.1.6 Zonat e Mbrojtura	34
2.2 Popullsia	35
2.3 Përshkrimi socio-ekonomik	35
2.3.1 Të dhëna për të ardhurat dhe shpenzimet për frymë/familje	35
2.3.2 Biznesi dhe industria	38
2.3.3 Turizmi	39
2.3.4 Bujqësia	39
3 BAZA PËR MENAXHIMIN E MBETURINAVE	40
3.1 Gjenerimi aktual i mbeturinave komunale	40
3.1.1 Amvisëritë	40
3.1.2 Burime komerciale dhe institucionale	41
3.1.3 Mbeturinat e gjelbra nga zonat publike	44
3.1.4 Mbeturinat e ndërtimit dhe rrënimit	44
3.2 Përbërja e mbeturinave	45
3.3 Ofrimi aktual i shërbimeve komunale për menaxhimin e mbeturinave	46
3.3.1 Grumbullimi i mbeturinave	46
3.3.2 Grumbullimi ndaras i mbeturinave	47
3.3.3 Transferimi i mbeturinave	47
3.3.4 Rikuperimi i mbeturinave	48
3.3.5 Deponimi i mbeturinave	48
3.3.6 Lëvizja e mbeturinave	50
3.3.7 Stafi për menaxhimin e mbeturinave	50
3.3.8 Tarifat e mbeturinave	50
3.3.9 Roli i sektorit jo-formal	51
3.4 Menaxhimi i mbeturinave tjera	51
3.4.1 Fraksionet e veçanta të mbeturinave	51
3.4.2 Mbeturinat e rrezikshme të amvisërisë	52
3.4.3 Mbeturinat medicinale	52
3.4.4 Mbeturinat e ndërtimit dhe rrënimit	53
3.4.5 Mbeturinat e vëllimshme	53
3.4.6 Mbeturinat bujqësore	54
3.4.7 Mbeturinat industriale	54

3.4.8	Mbeturinat nga ITUZ	54
3.5	Ndërgjegjësimi publik	54
3.6	Analiza e mangësive të situatës ekzistuese për menaxhimin e mbeturinave	54
4	OBJEKTIVAT DHE SYNIMET	56
5	PARASHIKIMI I POPULLSISË DHE GJENERIMIT TË MBETURINAVE	58
6	ANALIZA E OPSIONEVE	60
6.1	Supozimet dhe metodologjia	60
6.2	Parandalimi i mbeturinave	61
6.3	Grumbullimi i mbeturinave	62
6.3.1	Gjendja aktuale	62
6.3.2	Opsionet për grumbullimin e mbeturinave	62
6.3.3	Vlerësimet e kostos	69
6.4	Transporti dhe transferimi i mbeturinave	72
6.4.1	Situata aktuale	72
6.4.2	Llojet e stacioneve të transferit	72
6.4.3	Opsionet për transportin e mbeturinave	73
6.4.4	Krahasimi i kostos së opsioneve	74
6.5	Grumbullimi ndaras e mbeturinave	76
6.5.1	Gjendja aktuale	76
6.5.2	Pajisjet për magazinimin e mbeturinave dhe sistemet për grumbullimin ndaras të mbeturinave	76
6.5.3	Opsionet për grumbullimin ndaras të mbeturinave	77
6.5.4	Krahasimi i kostos së opsioneve	79
6.6	Riciklimi dhe rikuperimi i mbeturinave	82
6.6.1	Gjendja aktuale	82
6.6.2	Teknologjitë për klasifikimin e mbeturinave	82
6.6.3	Teknologjitë për trajtimin dhe rikuperimin e mbeturinave komunale	84
6.6.4	Kompostimi i mbeturinave të gjelbra	87
6.6.5	Grumbullimi ndaras dhe trajtimi i mbeturinave ushqimore (mbeturinave tjera organike)	92
6.7	Deponimi i mbeturinave	93
6.7.1	Gjendja aktuale	93
6.7.2	Zhvillimi i sistemit të deponimit të mbeturinave	93
6.7.3	Kostot e ndërlidhura	94
6.7.4	Mbyllja e deponive të vjetra	94
6.8	Skenarët për zhvillimin e një sistemi të integruar të menaxhimit të mbeturinave	94
6.8.1	Formulimi i skenarëve për sistemin e ardhshëm të menaxhimit të mbeturinave komunale	95
6.8.2	Krahasimi i kostove të skenarëve	96
6.9	Menaxhimi i fraksioneve tjera të mbeturinave	99
6.9.1	Mbeturinat e ndërtimit dhe rrënit	99
6.9.2	Mbeturinat e vëllimshme	102
6.9.3	Fraksionet e veçanta të mbeturinave	103
6.9.4	Mbeturinat bujqësore	103
6.10	Opsionet për ndritjen institucionale dhe organizative	105
6.10.1	Grumbullimi i mbeturinave	105
6.10.2	Transferimi i mbeturinave	106
6.10.3	Kompostimi i mbeturinave të gjelbra të grumbulluara ndaras	107
6.10.4	Grumbullimi ndaras dhe klasifikimi i mbeturinave të ambalazhit	108
6.10.5	Operacionet e rikuperimit të mbeturinave	108
6.11	Qëndrueshmëria financiare dhe përballueshmëria e shërbimeve	109
6.12	Integrimi gjinor dhe përfshirja e grupeve të cënueshme	112
7	ZHVILLIMI I SISTEMIT TË REKOMANDUAR	115
7.1	Konfigurimi i sistemit	115
7.2	Kostot e investive dhe operacionale	117
7.3	Rrjedhat e mbeturinave dhe balanca e përgjithshme/masës i sistemit të rekomanduar	122
8	PLANI I VEPRIMIT	124
8.1	Aktivitetet kryesore	124

8.1.1	Aktivitetet dhe përgjegjësitë kryesore	124
8.1.2	Ndërlidhjet ndërmjet detyrave	124
8.2	Orari për zbatim	127
8.2.1	Aktivitete afatshkurtra për zbatim	127
8.2.2	Aktivitete afatmesme dhe afatgjata për zbatim	136
8.3	Kostot dhe burimet	142
8.3.1	Grumbullimi ndaras i materialeve të riciklueshme dhe klasifikimi	142
8.3.2	Kompostimi i mbeturinave të gjelbra	145
8.3.3	Kompostimi shtëpiak	147
8.3.4	Grumbullimi dhe transferimi i mbeturinave të përziera	148
8.3.5	Deponia	151
8.3.6	Rikuperimi i mbeturinave	153
8.3.7	Plani i financimit	156
8.3.8	Implikimet tarifore dhe përballueshmëria	156
8.4	Konsultimi publik, ndërgjegjësimi dhe masat edukative	162
8.4.1	Konsultimi publik	162
8.4.2	Masat e ndërgjegjësimi dhe edukimit	162
8.5	Monitorimi, vlerësimi dhe rishikimi i planit	163
SHTOJCA 1. BALANCAT E PËRGJITHSHME/MASËS SIPAS KOMUNAVE		164

LISTA E TABELAVE

Tabela 1. Objektivat dhe synimet për sistemin rajonal	1
Tabela 2. Prezantimi i sistemit të preferuar	5
Tabela 3. Përmbledhje e planit të investimeve afatgjatë, mijë euro	9
Tabela 4. Tarifat mujore të amvisërisë në vitin 2027	10
Tabela 5. Transpozimi i kornizës ligjore të BE-së për menaxhimin e mbeturinave në kornizën ligjore të Kosovës	23
Tabela 6. Përgatitja për objektivat e ripërdorimit dhe riciklimit të mbeturinave komunale	30
Tabela 7. Objektivat për fraksionet e veçanta të mbeturinave	30
Tabela 8. Objektivat e riciklimit për mbeturinat e ndërtimit dhe rrënimin	30
Tabela 9. Masat e parapara në planet komunale për menaxhimin e mbeturinave	30
Tabela 10. Zonat e mbrojtura në rajon	34
Tabela 11. Popullsia e rajonit, 2011 dhe 2020	35
Tabela 12. Numri i familjeve në secilën komunë	35
Tabela 13. Numri i familjeve të angazhuara në aktivitete bujqësore	39
Tabela 14. Numri i bagëtive (krerë)	40
Tabela 15. Sipërfaqet e të korrave në hektarë (ha)	40
Tabela 16. Sipërfaqet e pemishteve, në ha	40
Tabela 17. Gjenerimi i mbeturinave nga amvisëritë (të mbledhura), 2021 dhe 2022	40
Tabela 18. Gjenerimi i mbeturinave në rajonin e Pejës, 2023	41
Tabela 19. Normat e gjenerimit të mbeturinave, 2023	41
Tabela 20. Numri i bizneseve që marrin shërbimin e grumbullimit të mbeturinave komunale, 2021	41
Tabela 21. Numri dhe lloji i bizneseve në rajon, 2024	42
Tabela 22. Numri dhe lloji i institucioneve kryesore në rajon, 2024	42
Tabela 23. Gjenerimi i MNRr-ve në Rajonin e Pejës, 2024	44
Tabela 24. Përbërja e mbeturinave në Pejë	45
Tabela 25. Pronësia e pajisjeve dhe përgjegjësia për të investuar në pajisje	46
Tabela 26. Kontejnerët e grumbullimit të mbeturinave për amvisëri	46
Tabela 27. Kontejnerët e grumbullimit të mbeturinave për biznese dhe institucione	47
Tabela 28. Trendi i numrit të deponive të egra	49
Tabela 29. Numri dhe Karakteristikat e Venddeponive të Paligjshme, 2021	49
Tabela 30. Efikasiteti i stafit për menaxhimin të mbeturinave, 2021	50
Tabela 31. Tarifa mujore e mbeturinave të amvisërisë, EUR	50
Tabela 32. Tarifat mujore të mbeturinave për personat juridikë, EUR	50
Tabela 33. Tarifat e hyrjes në deponi, EUR	50
Tabela 34. Të hyrat aktuale vjetore nga tarifa e mbeturinave nga amvisëritë, EUR	51
Tabela 35. Të hyrat aktuale nga tarifa e mbeturinave nga personat juridikë	51

Tabela 36. Lista e kompanive të licencuara që merren me mbeturina të veçanta	52
Tabela 37. Mbeturinat medicinale të gjeneruara në spitalin rajonal në Pejë	53
Tabela 38. Sasitë e MM të gjeneruara nga ISH primare	53
Tabela 39. Sasitë e mbeturinave të trajtuara, 2015-2021, kg	53
Tabela 40. Aktivitete dhe fushata ndërgjegjësimi në lidhje me menaxhimin e mbeturinave në rajonin e Dukagjinit	54
Tabela 41. Analiza e mangësive të situatës ekzistuese për menaxhimin e mbeturinave	55
Tabela 42. Objektivat dhe synimet për sistemin rajonal	56
Tabela 43. Krahاسimi i sistemeve të ndryshme të para-grumbullimit	63
Tabela 44. Kostot për njësi për kontejnerët dhe automjetet për grumbullimin e mbeturinave	70
Tabela 45. Numri i nevojshëm i kontejnerëve dhe automjeteve grumbulluese	71
Tabela 46. Vlerësimet e kostos për grumbullimin e mbeturinave të përziera komunale	71
Tabela 47. Krahاسimi i alternativave për transferimin e mbeturinave	74
Tabela 48. Krahاسimi i kostove të zbritura për njësi për grumbullimin dhe transferimin e mbeturinave për ton të mbeturinave të gjeneruara, €/ton	75
Tabela 49. Normat e supozuara të arritjes për fraksione të ndryshme të mbeturinave të riciklueshme	78
Tabela 50. Krahاسimi i alternativave për grumbullimin ndaras të mbeturinave të riciklueshme	80
Tabela 51. Avantazhet dhe disavantazhet e alternativave të klasifikimit	82
Tabela 52. Çmimet e supozuara të tregut për mbeturinat e artikujve të riciklueshëm	83
Tabela 53. Vlerësimet e kostos për alternativa të ndryshme për klasifikimin e mbeturinave të riciklueshme të grumbulluara ndaras	84
Tabela 54. Teknologjitë e shndërrimit të mbeturinave në energji	84
Tabela 55. Vlerësimet e kostos së investimit TMB	87
Tabela 56. Vlerësimet e kostove operacionale të instalimit të TMB	87
Tabela 57. Krahاسimi i skemave të ndryshme të grumbullimit të mbeturinave të kopshtit	89
Tabela 58. Karakteristikat kryesore dhe vlerësimet e kostove nëpër për kompostimin e mbeturinave të gjelbra në shtresa	91
Tabela 59. Krahاسimi i kostos së alternativave për trajtimin e mbeturinave ushqimore të mbledhura ndaras	92
Tabela 60. Vlerësimet e kostove të investimeve në deponi	94
Tabela 61. Dispozitat për mbylljen e deponive ilegale, në EUR	94
Tabela 62. Opsionet për sistemin e integruar të menaxhimit të mbeturinave komunale	95
Tabela 63. Vlera aktuale e kostove të investimit për skenarë të ndryshëm, mijë €	96
Tabela 64. Kostot operative në vitin 2035 për skenarë të ndryshëm, mijë €	97
Tabela 65. Krahاسimi i kostove të zbritura për njësi për ton mbeturinash të gjeneruara, për opsionet e ndryshme	97
Tabela 66. Sasitë e MNRr-ve në Rajonin e Dukagjinit	99
Tabela 67. Pajisjet për grumbullim dhe transport të MNRr-ve	100
Tabela 68. Rrjeti i pikave të hedhjes	100
Tabela 69. Kostot e investimit për menaxhimin e MNRr-ve	101
Tabela 70. Avantazhet dhe disavantazhet e opsioneve për grumbullimin e mbeturinave	105
Tabela 71. Avantazhet dhe disavantazhet e opsioneve për transferimin e mbeturinave	106
Tabela 72. Avantazhet dhe disavantazhet e opsioneve për kompostimin e mbeturinave të gjelbra të grumbulluara ndaras	107
Tabela 73. Avantazhet dhe disavantazhet e opsioneve për rikuperimin e mbeturinave	108
Tabela 74. Shpenzimet mesatare vjetore të familjeve, 2022	109
Tabela 75. Parashikimi i përballueshmërisë së tarifave të mbeturinave, çmimet e vitit 2024	110
Tabela 76. Tarifa e kostos mesatare të rikuperimit drejt vitit 2035, çmimet e vitit 2024	110
Tabela 77. 2022, Pagesa aktuale për person	111
Tabela 78. Tarifa e rikuperimit të kostos për mbeturinat e përziera, sipas komunave drejt vitit 2034	111
Tabela 79. Kostoja e rikuperimit për mbeturinat e përziera me stacion transferi me ngjeshje, 2035	112
Tabela 80. Vlerësimi i ndikimeve të mundshme tek personat e cënueshëm dhe masat specifike për integrimin gjinor dhe përfshirjen sociale	113
Tabela 81. Prezantimi i sistemit të preferuar	115
Tabela 82. Kostot e zbritura për njësi për sistemin e integruar të menaxhimit të mbeturinave për ton mbeturina të gjeneruara, €/ton	121
Tabela 83. Transporti dhe transferimi i mbeturinave	127
Tabela 84. Aktivitetet për zbatimin afatmesëm dhe afatgjatë, 2028-2035	137
Tabela 85. Materialet e riciklueshme të graumbulluara ndaras nga komunat, ton, 2027-2035	142
Tabela 86. Sasitë vjetore të mbeturinave të gjelbra të grumbulluara ndaras	146
Tabela 87. Kostot investimit fillestar për kompostimin e mbeturinave të gjelbra	146
Tabela 88. Kostot e vlerësuar operacionale dhe mirëmbajtjes për kompostimin e hapur palë palë	146

Tabela 89. Të hyrat potenciale nga shitja e kompostit	147
Tabela 90. Kostot vjetore që do të mbulohen nga tarifa e mbeturinave, mijë euro	147
Tabela 91. Kostot komunale dhe mbeturinat e gjelbra dhe ushqimore të kompostuara në shtëpi në zonat rurale	148
Tabela 92. Pajisjet e nevojshme për grumbullimin e mbeturinave të përziera 2027	149
Tabela 93. Kostot investive në stacionet e transferit, mijë euro	150
Tabela 94. Kostot e grumbullimit të mbeturinave të përziera në Pejë, mijë euro	150
Tabela 95. Kostot e grumbullimit dhe transferimit të mbeturinave të përziera në Istog, mijë euro	150
Tabela 96. Kostot e grumbullimit të mbeturinave të përziera në Klinë, mijë euro	150
Tabela 97. Kostot e grumbullimit dhe transferit të mbeturinave të përziera në Deçan, mijë euro	151
Tabela 98. Kostot e grumbullimit dhe transferimit të mbeturinave të përziera në Junik, mijë euro	151
Tabela 99. Sasitë e parashikuara të mbeturinave për deponi	151
Tabela 100. Vlerësimet e kostove fillestare të investimit në deponi	151
Tabela 101. Rrjedha e parasë në deponi, mijë euro	153
Tabela 102. Mbeturinave të pranuar për trajtim dhe rikuperim	153
Tabela 103. Vlerësimet e kostos së investimit në TMB dhe në kontejnerë të specializuar	154
Tabela 104. Kostot operacionale për TMB-së dhe kompostimit në kontejnerë të specializuar, 2032	154
Tabela 105. Balanca e përgjithshme/masës e impiantit TMB	155
Tabela 106. Përmbledhja e kostove të rikuperimit dhe deponimit përfundimtar të mbeturinave, mijë euro	155
Tabela 107. Përmbledhje e planit afatgjatë të investimit, mijë euro	156
Tabela 108. Parashikimi i përballueshmërisë së tarifave të mbeturinave, çmimet e vitit 2025	157
Tabela 109. Llogaritja e tarifës, komuna e Pejës, mijë euro	157
Tabela 110. Llogaritja e tarifës, komuna e Istogut, mijë euro	158
Tabela 111. Llogaritja e tarifës, komuna e Klinës, mijë euro	159
Tabela 112. Llogaritja e tarifës, komuna e Deçanit, mijë euro	160
Tabela 113. Llogaritja e tarifës, komuna e Junikut, mijë euro	161
Tabela 114. Balanca e përgjithshme/masës së mbeturinave në komunën e Pejës	164
Tabela 115. Balanca e përgjithshme/masës së mbeturinave në komunën e Istogut	164
Tabela 116. Balanca e përgjithshme/masës së mbeturinave në komunën e Klinës	165
Tabela 117. Balanca e përgjithshme/masës së mbeturinave në komunën e Deçanit	166
Tabela 118. Balanca e përgjithshme/masës së mbeturinave në komunën e Junikut	166

LISTA E FIGURAVE

Figura 1. Parashikimi i popullsisë për Rajonin e Dukagjinit, 2024-2035	3
Figura 2. Parashikimi i gjenerimit të mbeturinave komunale, 2024-2035	4
Figura 3. Vendndodhja e objekteve të parashikuara për menaxhimin e mbeturinave në ZMM	7
Figura 4. Kostot e investimit për operacionalizimin e menaxhimit të mbeturinave	8
Figura 5. Kostot vjetore operacionale për operacionet e menaxhimit të mbeturinave	9
Figura 6. Balanca e përgjithshme/masës e sistemit të propozuar të menaxhimit të mbeturinave	10
Figura 7. Bilanca e përgjithshme/masës e sistemit në vitin 2035	11
Figura 9. Korniza institucionale për menaxhimin e mbeturinave në nivel nacional	27
Figura 10. BPV për kokë banori sipas rajoneve dhe nivelit nacional, €, 2020 dhe 2021	36
Figura 11. Struktura ekonomike e rajonit të Pejës, vlera bruto e shtuar sipas aktiviteteve kryesore ekonomike, 2021, burimi ASK	37
Figura 12. Shkalla e punësimit dhe papunësisë në Kosovë, 2018-2023, Burimi ASK	38
Figura 13. Numri i vizitorëve vendas dhe ndërkombëtarë dhe netët e kaluara	39
Figura 14. Përbërja e MKI-ve sa i përket potencialit për riciklim/rikuperim	45
Figura 15. Pamje e deponisë në Sverkë	49
Figura 16. Parashikimi i popullsisë për Rajonin e Dukagjinit, 2024-2035	58
Figura 17. Parashikimi i gjenerimit të mbeturinave komunale, 2024-2035	59
Figura 18. Përbërja e mbeturinave komunale	59
Figura 19. Stacioni i transferi me ngjeshje	73
Figura 20. Stacione transferi pa ngjeshje	73
Figura 21. Ringarkimi nga automjeti mobil/satelitor (majtas) dhe ringarkimi në kontejnerin me ngjeshje (djathtas)	76
Figure 23. Lloje të ndryshme të sistemeve për sjelljen e mbeturinave	77
Figura 24. Banorët të cilëve u ofrohen shërbime të grumbullimit ndaras të mbeturinave	78

Figura 25. Shembuj të TMB	86
Figura 26. Sistemet e kompostimit	88
Figure 27. Shembull i një komposteri jo të kushtueshëm	91
Figure 28. Thërrmuesi për MNRr	101
Figure 29. Pikë grumbullimi për mbeturinat e vëllimshme	102
Figure 30. Oborr tipik riciklimi	103
Figura 31. Vendndodhja e objekteve të parashikuara për menaxhimin e mbeturinave në WMZ	117
Figura 32. Kostot e investimit për operacionalizimin e menaxhimit të mbeturinave	118
Figura 33. Kostot vjetore operacionale për operacionet të menaxhimit të mbeturinave	119
Figura 34. Kostot vjetore për operacione të menaxhimit të mbeturinave	120
Figura 35. Kostot vjetore për llojin e kostos	120
Figura 36. Kostot vjetore për njësi për ton mbeturina të gjeneruara	121
Figura 37. Bilanca e përgjithshme/masës e sistemit të propozuar të menaxhimit të mbeturinave gjatë periudhës së planifikimit.	123
Figura 38. Balanca e përgjithshme/masës e sistemit në vitin 2035	123
Figura 39. Kostot e investimeve për grumbullimin ndaras të mbeturinave	143
Figura 40. Kostot vjetore për grumbullimin ndaras, klasifikimin e materialeve të riciklueshme të grumbulluara ndaras dhe të hyrat nga shitjet e materialeve të riciklueshme	145
Figure 41. Impiant tipik kompostimi palë palë	146
Figura 42. Kostot vjetore operacionale në deponinë rajonale	152
Figura 43. Të hyrat e Pejës të parashikuara nga tarifat e amvisërisë në lidhje me përballueshmërinë	158
Figura 44. Të hyrat e Istogut të parashikuara nga tarifat e amvisërisë në lidhje me përballueshmërinë	159
Figura 45. Të hyrat e Klinës të parashikuara nga tarifat e amvisërisë në lidhje me përballueshmërinë	160
Figura 46. Të hyrat e Deçanit të parashikuara nga tarifat e amvisërisë në lidhje me përballueshmërinë	161
Figura 47. Të hyrat e Junikut të parashikuara nga tarifat e amvisërisë në lidhje me përballueshmërinë	162

LISTA E SHKURTESAVE

AMMK	Agjencia për Mbrojtjen e Mjedisit në Kosovë
ASK	Agjencia e Statistikave të Kosovës
BE	Bashkimi Evropian
BNK	Bashkëpunimi Ndërkomunal
BPV	Bruto Produkti Vendor
DIMNUNI	Departamenti për Inspektimin e Mjedisit, Natyrës, Ujërave, Ndërtimit dhe Infrastrukturës
EQ	Ekonomia Qarkore
IKMM	Inspektoriati i Kosovës për Mbrojtjen e Mjedisit
IKSh	Institucionet e Kujdesit Shëndetësor
ITUZ	Impiant për Trajtimin e Ujërave të Zeza
KDM/RDF	Karburante të Derivuara nga Mbeturinat
KRM	Kompania Rajonale e Mbeturinave
MAPL	Ministria e Administrimit të Pushtetit Lokal
ME	Ministria e Ekonomisë
MFPT	Ministria e Financave, Punës dhe Transfereve
MKI/MSW	Mbeturina Komunale Inerte
MKSh	Mbeturinat e Kujdesit Shëndetësor
MIM	Menaxhim i Integruar i Mbeturinave
MMI	Menaxhimi i Mbeturinave Inerte
MMPHI	Ministria e Mjedisit, Planifikimit Hapësinor dhe Infrastrukturës
MNRr/CDW	Mbeturina të Ndërtimit dhe Rrënim
MpE/WfE	Mbeturina për Energji
NB/SAS	Ndarje në Burim
NP	Ndërmarrje Publike
OPP/PRO	Organizata me Përgjegjësi të Zgjeruar
OR/CAC	Oborr Riciklimi
ORM/MRF	Objekte për Rikuperimin e Mbeturinave

PNj	Plastikë Njëpërdorimëshe
PKMMNR	Plani Kombëtar i Menaxhimit të Mbeturinave të Ndërtimit dhe Rrënimit
PNMIM	Plani Ndërkomunal për Menaxhimin e Integruar të Mbeturinave
SKMIM	Strategjia e Kosovës për Menaxhimin e Integruar të Mbeturinave
ST	Stacion Transferi
TMB/MBT	Trajtimi Mekanik Biologjik
ZMM	Zona e Menaxhimit të Mbeturinave (Rajoni i Dukagjinit)

PËRMBLEDHJE EKZEKUTIVE

Plani Ndërkomunal i Menaxhimit të Integruar të Mbeturinave për rajonin e Dukagjinit synon të përmirësojë kushtet për ofrimin e shërbimeve publike dhe zhvillimin e ekonomive lokale në përputhje me kërkesat e BE-së, përmes promovimit të bashkëpunimit rajonal ndërkomunal dhe transferimit të njohurive midis sektorit publik, sektorit privat dhe shoqërisë civile. Ky plan synon gjithashtu t'u mundësojë autoriteteve lokale të përmirësojnë shërbimet komunale në përputhje me Agjendën e Gjelbër të BE-së për Ballkanin Perëndimor, duke kontribuar në arritjen e Agjendës 2030 dhe Objektivave të Zhvillimit të Qëndrueshëm.

Më konkretisht, objektivi kryesor i planit është të sigurojë krijimin e praktikave më të mira mjedisore për menaxhimin e integruar të mbeturinave në Rajonin e Dukagjinit. Megjithatë, transformimi drejt një sistemi të integruar dhe qarkor të menaxhimit të mbeturinave është sfidues për kokmunat individuale si në aspektin financiar ashtu edhe teknik dhe kërkon një përpjekje të koordinuar midis komunave për të zhvilluar një sistem rajonal të menaxhimit të mbeturinave me kosto efektive dhe të përballueshme.

Procesi i përgatitjes së këtij Plani Ndërkomunal për Menaxhimin e Integruar të Mbeturinave (PNMIM) është mbikëqyrur në mënyrë aktive nga një Grup Teknik Pune, i përbërë nga përfaqësuesit e komunave të këtij rajoni. Procesi ka përfshirë një sërë prezantimesh nga një ekip konsulentësh, në fazat kryesore të procesit, duke përfshirë Studimin Bazë, Analizën e Opsioneve, Planin e Veprimit dhe PNMIM përfundimtar. Diskutimet e zhvilluara dhe refleksionet e marra në process mbi draft dokumentet kanë qenë shumë të çmueshme në sigurimin që ky PNMIM të përfshijë masa që janë si teknikisht të pranueshme ashtu edhe të mbështetura nga komunat partnere.

Strategjia për Menaxhimin e Integruar të Mbeturinave në Kosovë (SKMIM) është marrë plotësisht në konsideratë, veçanërisht pasi ajo lidhet me përgjegjësitë e komunave në menaxhimin e integruar të mbeturinave (MIM), nevojën për të përmbushur në të ardhmen objektivat e riciklimit dhe shkarkimit të deponive, si dhe nevojën për të orientuar investimet në objektet dhe shërbimet e menaxhimit në burim të mbeturinave, duke mbështetur një tranzicion drejt një ekonomie rrethore.

Objektivat dhe synimet e PNMIM

Tabela më poshtë paraqet objektivat dhe synimet për sistemin e menaxhimit të mbeturinave në Rajonin e Dukagjinit, në përputhje me dispozitat e SKMIM 2024-2035.

Tabela 1Objektivat dhe synimet për sistemin rajonal

Objektivi	Treguesi	Baza	Objektivi	Viti
Rritja e shërbimit të grumbullimit të mbeturinave	Përqindja e popullsisë së përgjithshme me qasje adekuate dhe të rregullt në shërbimet komunale të mbledhjes së mbeturinave	99%	100%	2026
Rritja e riciklimit dhe rikuperimit të burimeve	Mbeturinat komunale të gatshme për ripërdorim dhe riciklim	< 5%	20%	2030
			50%	2035
			60%	2045
	Popullsia që i ofrohen shërbime të grumbullimit të ndarë të mbeturinave	0%	80%	2030
			90%	2035
			100%	2045
	Rikuperimi i të gjitha mbeturinave të ambalazhit	< 5%	45%	2028
			60%	2030
			70%	2035

PNMIM, Rajoni i Dukagjinit

Objektivi	Treguesi	Baza	Objektivi	Viti
	Riciklimi i të gjitha mbeturinave të ambalazhit, përfshirë:			
	Plastikë	< 5%	22.5%	2028
			30%	2030
			50%	2035
	Letër dhe karton	< 5%	60%	2028
			70%	2030
			75%	2035
	Qelqi	< 5%	30%	2028
			50%	2030
			70%	2035
	Metalet me ngjyra	< 5%	30%	2028
			50%	2030
			70%	2035
	Alumin	< 5%	30%	2028
			40%	2030
			50%	2035
	Dru	< 5%	10%	2028
			15%	2030
			25%	2035
Të zvogëlohet varshmëria nga deponimi i mbeturinave	Deponimi i mbeturinave komunale	> 95%	< 30%	2035
	Mbyllja e deponive komunale	70	< 10%	2045
Rritja e riciklimit dhe rikuperimit të mbeturinave të ndërtimit dhe rrënit	Ripërdorimi dhe riciklimi i MNRR-ve	0%	0	2028
			40%	2030
	Ripërdorimi, riciklimi dhe rikuperimi i materialeve të tjera të MNRR-ve	0%	50%	2035
			60%	2030
			70%	2035

Parashikimi i popullsisë dhe gjenerimit të mbeturinave

Analiza e opsioneve është zhvilluar sipas parashikimeve të popullsisë dhe parashikimeve të gjenerimit të mbeturinave siç paraqitet në figurat e mëposhtme. Të dhënat e popullsisë bazohen në regjistrimin e fundit të popullsisë, publikuar në vitin 2024.

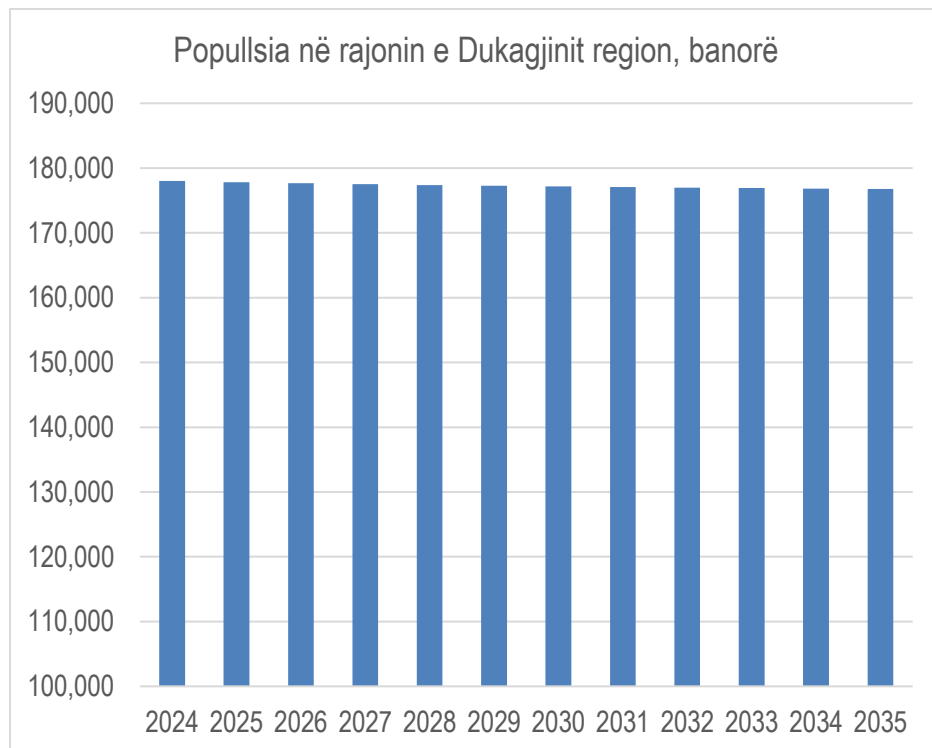

Figura 1. Parashikimi i popullsisë për Rajonin e Dukagjinit, 2024-2035

Siç shihet nga diagrami i mësipërm, popullsia e rajonit të Dukagjinit pritet të zvogëlohet në mënyrë të pandjeshme në periudhën e planifikimit dhe të mbetet pak nën 180 mijë banorë.

Figura më poshtë tregon një parashikim për sasi të mbeturinave gjatë periudhës së planifikimit.

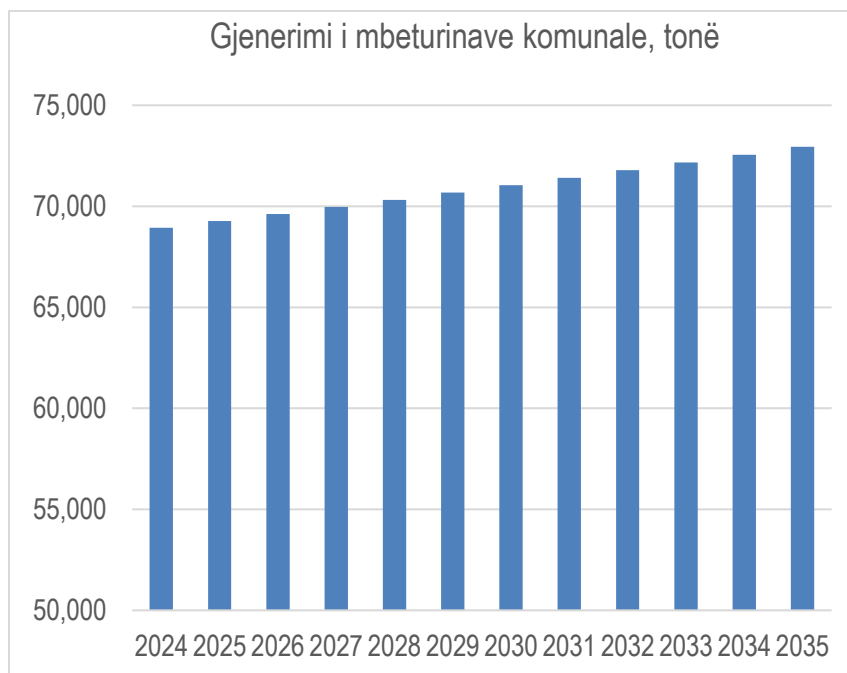

Figura 2 Parashikimi i gjenerimit të mbeturinave komunale, 2024-2035

Megjithëse popullsia e rajonit pritet të mbetet mjaft konstante, sasia e mbeturinave pritet të rritet me 7% në fund të periudhës së planifikimit dhe të arrijë në rreth 73,000 tonë në vitin 2035. Kjo vjen si pasojë e rritjes së prishmë të BPV-së gjatë kësaj periudhe.

Analiza e opsioneve dhe zhvillimi i sistemit të rekomanduar

Janë vlerësuar opsionet, të cilat mbulojnë komponentët e mëposhtëm të sistemit:

- Parandalimi i mbeturinave
- Mbledhja e mbeturinave
- Transporti dhe transferimi i mbeturinave
- Mbledhja ndaras e mbeturinave
- Riciklimi dhe rikuperimi i mbeturinave
- Deponimi i mbeturinave
- Marrëveshjet institucionale dhe organizative

Analiza e opsioneve krahasoi skenarë të ndryshëm me qëllim të identifikimit të shkallës së mundshme të kostove dhe përfitimeve që mund të vijnë nga këta skenarë të ndryshëm të riciklimit dhe trajtimit më intensiv në zonën e menaxhimit të mbeturinave (ZMM).

Tabela më poshtë paraqet një përmbledhje të detajuar të sistemit të preferuar për sistemin e integruar të menaxhimit të mbeturinave inerte.

PNMIM, Rajoni i Dukagjinit

Tabela 2 Prezantimi i sistemit të preferuar

Elementi i sistemit	Përshkrimi	Kapaciteti	Viti/periudha
Parandalimi i mbeturinave	Zhvillimi dhe zbatimi i programeve të kompostimit shtëpiak Miratimi i udhëzimeve për prokurimin e gjelbër publik Mbështetja e bizneseve lokale në zbatimin e masave për parandalimin e mbeturinave ushqimore Pjesëmarrja në nismat kombëtare për reduktimin e plastikës njëpërdorimshe	• n/a	Vazhdimisht
Grumbullimi i mbeturinave të përziera	Shporta individuale plastike 120/240 l për shtëpi familjare Shporta plastike individuale 120/240 l ose kontejnerë 1.1 m³ për ndërtesa shumëkatëshe në zonat urbane	• 54,234 tonë mbeturina të përziera të mbledhura në vitin 2026 • 37,644 ton të mbledhura në vitin 2035	Ndërrimi gradual i kontejnerëve dhe automjeteve grumbulluese
Mbledhja ndaras e mbeturinave	Shporta individuale plastike 120/240 l për grumbullimin e materialeve të riciklueshme, Kontejnerë 1.1 - 1.5 m³ për grumbullimin e veçantë të qelqit	• 100% e banorëve në zonat urbane dhe 80% e banorëve në zonat rurale • 19,000 tonë mbeturina të mbledhura ndaras më 2035	2026 në zonat urbane 2030 për zonat rurale
Oborret e Riciklimit (OR)	Do të krijohen 5 OR, një në secilën komunë	Fraksionet e mbeturinave që do të grumbullohen: • Mbeturinat e vëllimshme • Mbeturinat e rrezikshme shtëpiake • Fraksionet e veçanta të mbeturinave	2025
Transporti dhe transferimi	Stacionet e transferit do të ngriten në Istog dhe Deçan	• Istog – kapacitet prej 9,700 tonë /vit • Deçan – kapacitet prej 6,700 tonë/vit	2026
Klasifikimi i mbeturinave	Një stacion klasifikimi për materialet e grumbulluara ndaras do të ngritet në deponinë rajonale në Sferkë	• Kapaciteti i objektit ORM – 21,000 tonë/vit të lëndëve të riciklueshme të mbledhura ndaras	2026
Kompostimi	Katër objekte kompostimi për mbeturinat e gjelbra të grumbulluara veçmas do të ngriten në komunat Pejë, Istog, Klinë dhe Deçan. Kompostimi në Pejë do të organizohet në lokacion të përhershëm, ndërsa në komunat tjera do të zbatohet kompostimi i decentralizuar duke përdorur pajisje mobile.	• Objekti i kompostimit në Pejë – kapacitet prej 2,400 tonë/vit • Objekti i kompostimit në Istog – kapacitet 600 tonë/vit • Objekti i kompostimit në Klinë – kapacitet 600 tonë/vit • Objekti i kompostimit në Deçan – kapacitet 550 tonë/vit	2026

PNMIM, Rajoni i Dukagjinit

Elementi i sistemit	Përshkrimi	Kapaciteti	Viti/periudha
	Filiimi me kompostimin shtëpiak në zonat rurale	• n/a	I perhershëm
Rikuperimi i mbeturinave	Do të ngritet 1 impiant TMB i cili do të trajtojë mbeturinat e përziera komunale nga të pesë komunat	• Kapaciteti prej 40,000 tonë/ vit • Prodhimi prej 12,000 tonë/vit KDM	2031
	1 impiant kompostimi brenda kontonjerëve të specializuar do të ngritet ¹ në hapësirën e impiantit TMB ose në objektin e kompostimit në Pejë	• Kapaciteti prej 3,500 tonë/vit	2031
Deponimi i mbeturinave	Përmirësimi ildeponisë sanitare rajonale ekzistues për të gjithë ZMM	• Kapaciteti i deponisë prej rreth 475 mijë tonë ² për një periudhë 20 vjeçare	2026 për qelinë e parë dhe infrastrukturën e përbashkët
MNRr	Rrjeti i pikave të hedhjes	• Pejë (që shërben edhe Deçanin dhe Junikun) me kapacitet prej 5,400 m³/vit	2025-2027
		• Istog - kapaciteti 2,900 m³/vit	2025-2027
		• Klinë - kapaciteti 2,400 m³/vit	2025-2027
		• Deçan (që shërben edhe Junikun) me kapacitet 2,400 m³/vit	2025-2027
	Një objekt riciklimi me një thërmues mobil	• Kapaciteti 12,800 m³/vit	2027
	Një objekt deponimi	• Kapaciteti 19,300 m³/vit	2027

Shifrat e mëposhtme paraqesin vendndodhjen e objekteve të parashikuara për menaxhimin e mbeturinave në ZMM

¹Përndryshe, mund të ngritet një strukturë e tretjes anaerobe në vendin e impiantit TMB, në varësi të gjetjeve të studimit përkatës të fizibilitetit.

² Nuk përfshihen mbeturinat industriale jo të rrezikshme

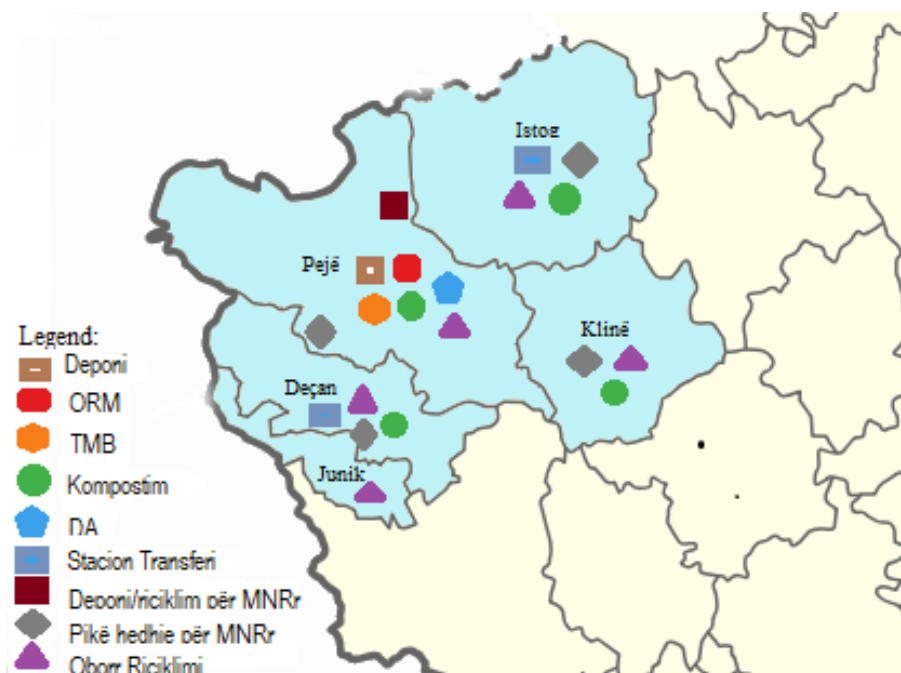

Figura 3 Vendndodhja e objekteve të parashikuara për menaxhimin e mbeturinave në ZMM

PNMIM gjithashtu identifikon menaxhimin e preferuar të fraksioneve tjera të mbeturinave, si mbeturinat e vëllimshme, mbeturinat bujqësore dhe fraksionet e veçanta të mbeturinave, Masat fillestare për mbeturinat e vëllimshme do të përqendrohen në shërbimin e grumbullimit të planifikuar të organizuar nga komunat. Përveç kësaj, familjeve do t'u ofrohet gjithashtu mundësia që mbeturinat e tyre të vëllimshme t'i dërgojnë në oborret e centralizuara të riciklimit. Lidhur me mbeturinat bujqësore, do të zhvillohen udhëzuesit për ruajtjen e plehut organik në fermë, kompostimin e mbeturinave bujqësore dhe rikuperimin e energjisë nga biomasa.

Pasi skemat e Përgjegjësisë së Zgjeruar të Prodhuesit (PZP) të funksionalizohen plotësisht në vend, komunat në ZMM do të lidhin kontrata me operatorët e PZP-së për mbledhjen ndaras të fraksioneve specifike të mbeturinave, si mbeturinat e pajisjeve elektrike dhe elektronike, vajrat e përdorura, automjetet e hedhura dhe mbeturinat e tyre, bateritë dhe akumulatorët e harxhuar dhe gomat e shpenzuara. Amvisëritë do të lejohen të hedhin në oborret e riciklimit fraksione të ndryshme të grumbulluara ndaras, si lloje të ndryshme të mbeturinave të riciklueshme, mbeturina të gjelbra, mbeturina të vëllimshme, vajra të përdorura, lloje specifike të mbeturinave të ndërtimit dhe rrënit. Oborret e riciklimit do të jenë gjithashtu të pajisura për të mbledhur mbeturinat e rrezikshme shtëpiake.

Çdo komunë do të jetë përgjegjëse për rritjen e ndërgjegjësimit të banorëve të saj në lidhje me kërkesat dhe detyrimet e menaxhimit të mbeturinave dhe për rritjen e pjesëmarrjes së publikut në programet e ardhshme të grumbullimit ndaras dhe të kompostimit shtëpiak.

Kostot dhe financimi i menaxhimit të mbeturinave

Kostot e investimit gjatë periudhës së planifikimit vlerësohen në 54.6 milionë €, duke përfshirë kostot për zëvendësimin e aseteve.

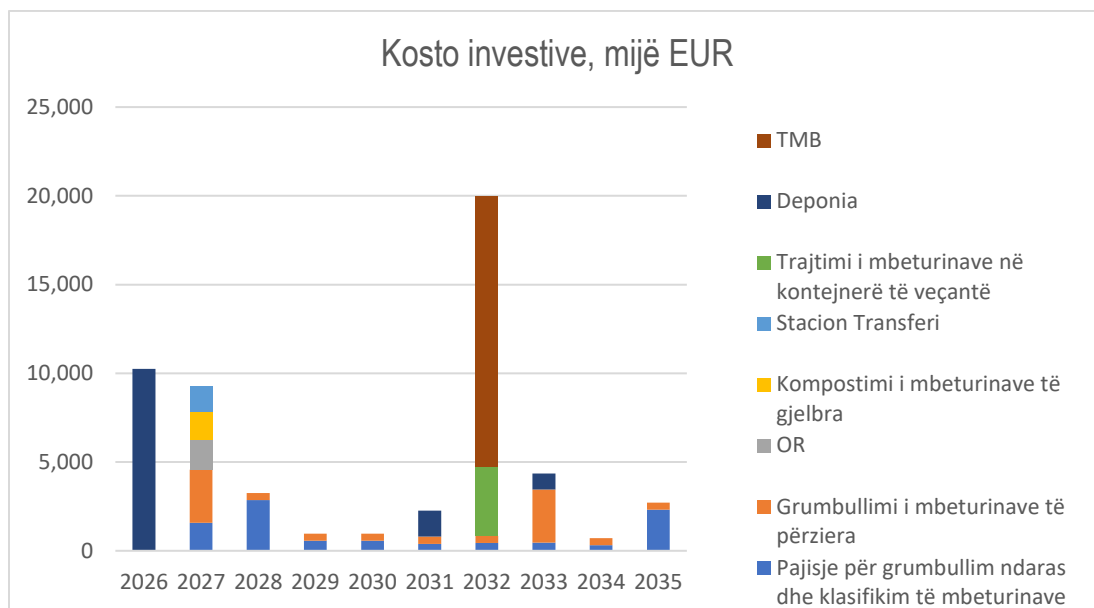

Figura 4 Kostot e investimit për operacionalizimin e menaxhimit të mbeturinave

Kostot vjetore të operacionale priten të rriten me ndërtimin e deponisë së re dhe me filimin e grumbullimit ndaras të mbeturinave të riciklueshme dhe kompostimit të mbeturinave të gjelbra, nga 5.3 milionë € në 2026 në 7.8 milionë € në 2031 kur priten të funksionalizohen impianti TMB si dhe grumbullimi ndaras i mbeturinave ushqimore.

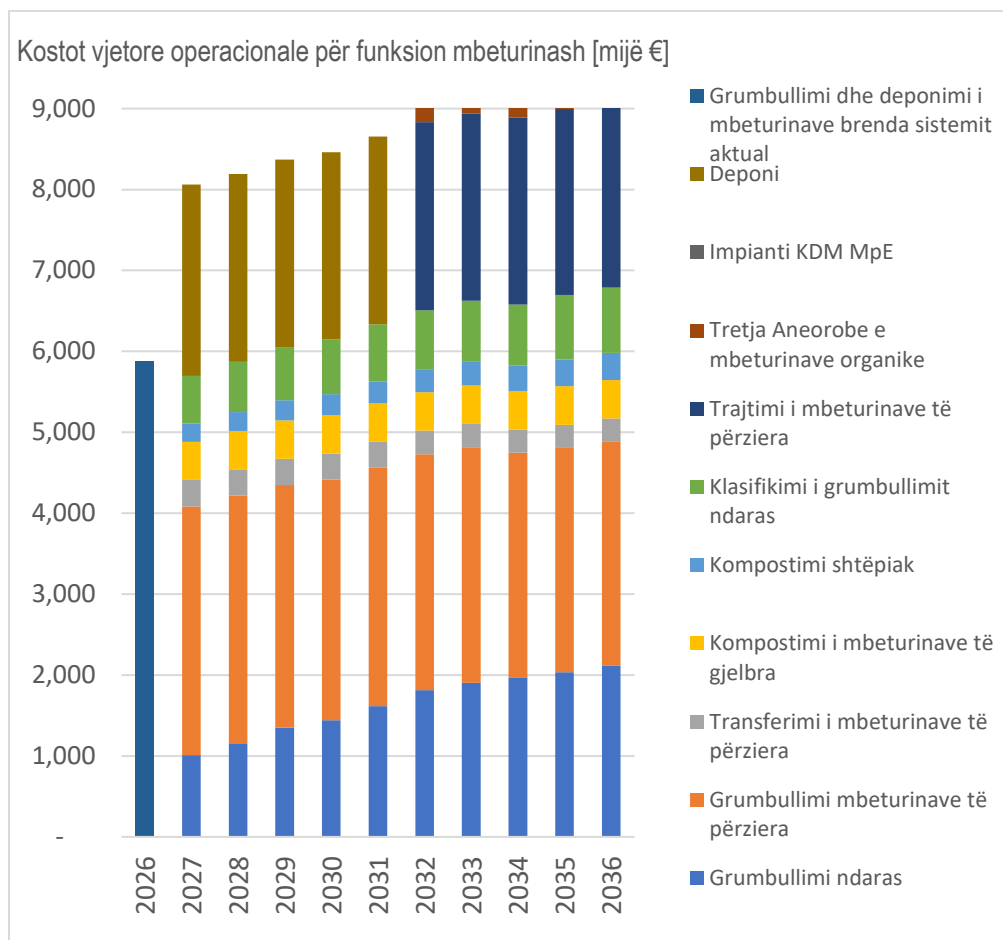

Figura 5 Kostot vjetore operacionale për operacionet e menaxhimit të mbeturinave

Tabela më poshtë përmbledh investimet e vlerësuara për masat e planifikuara për periudhën 2026-2031 në Zonën e Menaxhimit të Mbeturinave (ZMM):

Tabela 3Përmbledhje e planit të investimeve afatgjatë, mijë euro

	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Burimi
	Faza I					Faza II	
Pajisjet e grumbullimit ndaras të mbeturinave & objekti i klasifikimit	1,575	2,855	567	570	397	444	PZP
OR-të	800						grant
Objekti i kompostimit në Pejë	912						grant
Pajisjet për kompostim në Istog, Klinë, Deçan	702						grant
Stacioni i Transferit Istog	575	119					grant
Stacioni i Transferit Deçan	607	119					grant
Deponia rajonale	10,248					1,458	grant/hua
TMB rajonale						15,254	grant
Objekti rajonal i trajtimit në kontejnerë të specializuar						3,897	grant
Gjithsej	15,419	3,093	567	570	397	21,053	

PNMIM, Rajoni i Dukagjinit

	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Burimi
Totali, pa investimet nga skema PZP	13,844	238	0	0	0	20,609	

Investimi total për periudhën arrin në 41 milionë euro, 6.4 milionë euro do të sigurohen nga skema PZP. Kredia është konsideruar për ndërtimin e qelisë së dytë të deponisë. Për pjesën tjetër të investimit do të kërkohet financim me grante, nga të cilat 14 milionë euro për fazën e parë dhe 19 milionë euro për fazën e dytë.

Masat e planifikuara janë të përballueshme nën supozimin se financimi fillestar i grantit të kapitalit për të gjitha komunat do të sigurohet. Tarifa mesatare mujore në secilën komunë për një familje prej 4 personash është vlerësuar për vitin 2027 (me çmimet e vitit 2025) dhe paraqitet në tabelën vijuese.

Tabela 4 Tarifat mujore të amvisërisë në vitin 2027

Komuna	Pejë	Istog	Klinë	Deçan	Junik
Tarifa mesatare mujore për amvisëri	8 €	8 €	7.6 €	6.6 €	5.7 €

Rrjedha e mbeturinave dhe bilanca e përgjithshme/masive e sistemit të rekomanduar

Shifrat e mëposhtme tregojnë balancën e përgjithshme/masës të sasive të mbeturinave për periudhën e planifikimit dhe për referencën e vitit të kaluar (2035).

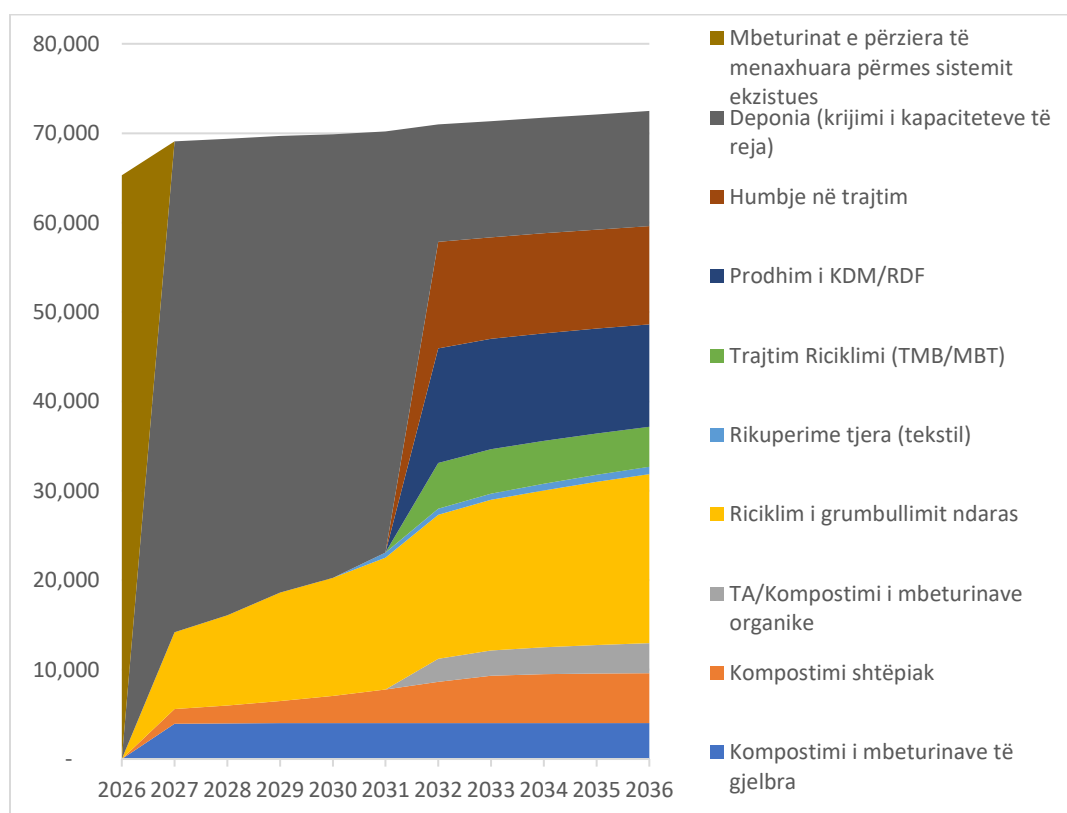

Figura 6 Balanca e përgjithshme/masës e sistemit të propozuar të menaxhimit të mbeturinave gjatë periudhës së planifikimit

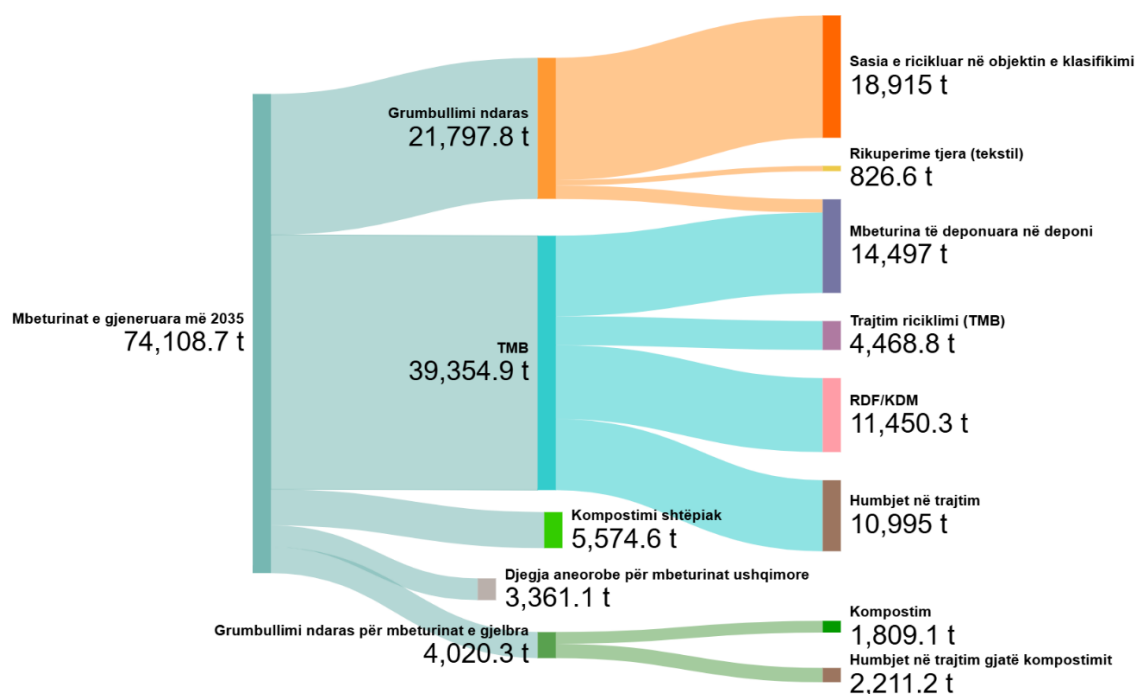

Figura 7 Bilanca e përgjithshme/masës e sistemit në vitin 2035

Balanca e përgjithshme/masës tregon se në vitin 2035 do të arrihet një shkallë riciklimi 50.1% për peshën e mbeturinave të gjeneruara komunale ndërsa sasia e mbeturinave komunale të deponuara do të reduktohet në 17.8%.

Plani i Veprimit

Një Plan Veprimi përcakton veprimet prioritare të nevojshme për zbatimin e masave të parashikuara, duke mbuluar të gjitha fraksionet me prioritet të mbeturinave, buxhetin e nevojshëm për secilin aktivitet, burimin e financimit, përgjegjësitë për zbatim dhe treguesit e performancës. Plani i Veprimit do të përditësohet sipas nevojës dhe në varësi të progresit të zbatimit të aktiviteteve.

Plani i Veprimit përmban aktivitete të cilat do të jenë përgjegjësi individuale e komunave dhe si të tilla të ndërlidhen me ngritjen e objekteve rajonale për menaxhimin e mbeturinave dhe rrjedhimisht do të jenë përgjegjësi e të gjitha komunave.

Më poshtë janë renditur aktivitetet kryesore të cilat do të jenë përgjegjësi e komunave individuale :

- Masat për parandalimin e mbeturinave (të 5 komunat)
- Të fillohet me grumbullimin ndaras të mbeturinave të riciklueshme të thata (të 5 komunat)
- Ngritja e oborreve të riciklimit (të 5 komunat)
- Krijimi i dy stacioneve të transferit (për komunën e Istogut dhe Deçanit)
- Krijimi i një objekti kompostimi për mbeturinat e gjelbra të grumbulluara ndaras (në komunën e Pejës) dhe zbatimi i kompostimit të decentralizuar të mbeturinave të gjelbra duke përdorur pajisje mobile në komunat Istog, Klinë, Deçan dhe Junik.
- Të fillohet me kompostimin shtëpiak në zonat rurale (të 5 komunat)

- Krijimi i katër pikave të hedhjes së mbeturinave nga ndërtimi dhe rrënimi (në komunat Pejë, Istog, Klinë dhe Deçan)

Lista e mëposhtme tregon aktivitetet kryesore që do të zbatohen në nivel rajonal :

- Përmirësimi i deponisë sanitare rajonale ekzistuese
- Krijimi i një objekti klasifikimi për mbeturinave të riciklueshme të grumbulluara ndaras
- Ngritja e një impianti TMB për trajtimin e mbeturinave të përziera komunale
- Ngritja e një impianti për trajtimin e mbeturinave organike (kompostimi në kontenjerë të specializuar ose impiant të tretjes anaerobe)
- Ngritja e një objekti riciklimi për mbeturinat e ndërtimit dhe rrënimit
- Ngritja e një venddeponimi për mbeturinat e ndërtimit dhe rrënimit

Aktivitetet e parashikuara për vitet e para të zbatimit synojnë adresimin e problemeve dhe mangësive më urgjente për periudhën 2025-2027. Aktivitetet e parashikuara për zbatim afatmesëm (për periudhën 2028-2035) synohet të ngriten mbi veprimet afatshkurtra me qëllim të krijimit të një sistemi të integruar ndërkomunal të menaxhimit të mbeturinave, duke i mundësuar komunave të arrijnë objektivat e vendosura për vitin 2035.

1 SFONDI

1.1 Objektivi i Përgjithshëm i Planit Ndërkomunal për Menaxhimin e Integruar të Mbeturinave

Plani Ndërkomunal për Menaxhimin e Integruar të Mbeturinave për rajonin e Dukagjinit synon të përmirësojë kushtet për ofrimin e shërbimeve publike dhe zhvillimin e ekonomive lokale në përputhje me kërkesat e BE-së, përmes promovimit të bashkëpunimit ndërkomunal rajonal dhe transferimit të njohurive ndërmjet sektorit publik, sektorit privat dhe shoqërisë civile. Ky plan synon gjithashtu të mundësojë që autoritetet lokale të përmirësojnë shërbimet komunale në përputhje me Agjendën e Gjelbër të BE-së për Ballkanin Perëndimor, duke kontribuar në arritjen e Agjendës 2030 dhe të Objektive të Zhvillimit të Qëndrueshëm.

Më konkretisht, objektivi primar i planit është të sigurojë vendosjen e praktikave më të mira mjedisore për menaxhimin e integruar të mbeturinave në Rajonin e Dukagjinit. Transformimi drejt sistemit qarkor dhe të integruar të menaxhimit të mbeturinave, megjithatë, është financiarisht dhe teknikisht sfidues për komunat veç e veç dhe kërkon një përpjekje të koordinuar ndërmjet komunave për të zhvilluar një sistem rajonal të menaxhimit të mbeturinave me kosto efikase dhe të përballueshme.

Qëllimi i Planit Ndërkomunal për Menaxhimin e Integruar të Mbeturinave është të përcaktojë status quo-në e menaxhimit të mbeturinave dhe të identifikojë masat për përmirësimin e menaxhimit të mbeturinave në Rajonin e Dukagjinit. Objektivi i këtij **PNMIM/IWMP** është të paraqesë një vizion të menaxhimit të mbeturinave për vitet në vijim.

Plani Ndërkomunal për Menaxhimin e Integruar të Mbeturinave (PNMIM/IWMP) për rajonin është zhvilluar në përputhje me objektivat shtetërore për menaxhimin e mbeturinave dhe i udhëhequr nga masat e parapara për rajonin në Strategjinë e Kosovës për Menaxhimin e Integruar të Mbeturinave 2024-2035 dhe Planin e Veprimit 2024-2026 (SKMIM/KIWMS).

1.2 Kuadri ligjor dhe rregullator

1.2.1 Politikat dhe Direktivat e BE-së

Legjislacioni i BE-së për menaxhimin e mbeturinave përbëhet nga aktet kryesore të mëposhtme:

- Direktiva Kuadër për Mbeturinat (Direktiva 2008/98/KE)
- Direktiva 94/62/KE për paketimin dhe mbeturinat e paketimit
- Direktiva 1999/31/KE për vendgrumbullimin e mbeturinave
- Direktiva (BE) 2019/904 për reduktimin e ndikimit të disa produkteve plastike në mjedis
- Direktiva 2012/19/BE për mbeturinat nga pajisjeve elektrike dhe elektronike (MPEE/WEEE)
- Direktiva 2011/65/BE për kufizimin e përdorimit të substancave të caktuara të rrezikshme në pajisjet elektrike dhe elektronike
- Direktiva 2006/66/KE për bateritë dhe akumulatorët dhe mbeturinat e baterive dhe akumulatorët
- Direktiva 2000/53/KE për automjetet mbeturinë
- Direktiva 2010/75/BE mbi emetimet industriale
- Direktiva 96/59/KE deponimi i bifenileve të poliklorinuara dhe terfenileve të poliklorinuara (PCB/PCTs)
- Rregullorja (KE) Nr. 2150/2002 për statistikën e mbeturinave të BE-së
- Rregullorja No 1013/2006 për dërgesat e mbeturinave

Direktiva 2008/98/KE për mbeturinat (Direktiva Kuadër për Mbeturinat). Kjo krijon kuadrin ligjor për menaxhimin e mbeturinave në Bashkimin Evropian. Direktiva përcakton hierarkinë e mëposhtme të aktiviteteve për menaxhimin e mbeturinave:

Figura 8. Hierarkia e mbeturinave siç përshkruhet në DKM/WFD

Ai konfirmon parimin 'ndotësi paguan', sipas të cilit prodhuesi fillestar i mbeturinave duhet të paguajë për kostot e menaxhimit të mbeturinave. Ai prezanton konceptin e 'përgjegjësisë së zgjeruar të prodhuesit', sipas të cilit prodhuesit e produkteve mbajnë përgjegjësi financiare ose përgjegjësi financiare dhe organizative për menaxhimin e fazës së mbeturinave të ciklit jetësor të një produkti .

Direktiva përmban gjithashtu dispozitat kryesore të mëposhtme:

- Menaxhimi i mbeturinave duhet të kryhet pa asnjë rrezik për ujin, ajrin, tokën, bimët ose kafshët, pa shkaktuar shqetësime përmes zhurmës ose aromave, ose pa dëmtuar fshatin ose vendet me interes të veçantë.
- Prodhuesit ose mbajtësit e mbeturinave duhet t'i trajtojnë ato vetë ose t'ia lënë ato një operatori të njohur zyrtarisht. Të dyja kërkojnë leje dhe inspektohen periodikisht.
- Autoritetet kombëtare kompetente duhet të hartojnë plane për menaxhimin e mbeturinave dhe programe për parandalimin e mbeturinave.
- Kushte të veçanta zbatohen për mbeturinat e rrezikshme, vajrat e përdorur dhe mbeturina organike.
- Ai prezanton objektivat e riciklimit dhe rikuperimit që duhen arritur deri në vitin 2020 për mbeturinat shtëpiake (50%) dhe mbeturinat e ndërtimit dhe prishjes (70%).

Si pjesë e një pakete masash mbi ekonominë rrethore, Direktiva (BE) 2018/851 ndryshon Direktivën 2008/98/KE. Ajo përcakton kërkesat minimale operative për skemat e përgjegjësisë së zgjeruar të prodhuesit. Këto mund të përfshijnë gjithashtu përgjegjësinë organizative dhe një përgjegjësi për të kontribuar në parandalimin e mbeturinave dhe në ripërdorshmërinë dhe riciklueshmërinë e produkteve. Ajo forcon rregullat mbi parandalimin e mbeturinave.

Direktiva gjithashtu vendos objektiva të reja për riciklimin e mbeturinave komunale:

- Deri në vitin 2025, të paktën 55% e mbeturinave urbane sipas peshës do të duhet të riciklohen. Ky objektivi do të rritet në 60% deri në vitin 2030 dhe në 65% deri në vitin 2035.
- Shtetet Anëtare duhet:
 - të vendosin, deri më 1 janar 2025, një grumbullim të veçantë të tekstileve dhe mbeturinave të rrezikshme të krijuara nga familjet;

- të sigurojnë që deri më 31 dhjetor 2023, mbeturinat biologjike të mblidhen veçmas ose të riciklohen në burim (për shembull, përmes kompostimit).

Direktiva thekson gjithashtu shembuj të stimujve për të aplikuar hierarkinë e mbeturinave, të tilla si tarifat e deponimit dhe asgjësimit me djegie si dhe skemat e pagesës sipas sasisë së hedhur.

Direktiva 94/62/EC për paketimin dhe mbeturinat e paketimit. Ajo përcakton rregullat e BE-së për menaxhimin e paketimit dhe mbeturinat e paketimit. Synon harmonizimin e masave kombëtare në lidhje me menaxhimin e ambalazheve dhe mbeturinave të paketimit dhe përmirësimin e cilësisë së mjedisit duke parandaluar dhe reduktuar ndikimin e ambalazheve dhe mbeturinave të paketimit në mjedis.

Vendet e BE-së duhet gjithashtu të marrin masat e nevojshme për të përmbushur objektivat e riciklimit, të cilat ndryshojnë në varësi të materialit të paketimit. Për këtë qëllim, ata duhet të zbatojnë rregullat e reja të llogaritjes për raportimin mbi objektivat e reja të riciklimit që duhet të arrihen deri në vitin 2025 dhe 2030.

Deri më 31 dhjetor 2025, të paktën 65% e sasisë së të gjitha mbeturinave të paketimit duhet të riciklohen. Deri më 31 dhjetor 2030, të paktën 70% e sasisë së të gjitha mbeturinave të paketimit duhet të riciklohen.

Direktiva 1999/31/EC për vendgrumbullimin e mbeturinave. Direktiva synon të parandalojë, ose të zvogëlojë sa më shumë që të jetë e mundur, çdo ndikim negativ nga deponia në ujërat sipërfaqësore, ujërat nëntokësore, tokën, ajrin ose shëndetin e njerëzve. Ajo e bën këtë duke futur kërkesa të rrepta teknike. Deponitë ndahen në 3 kategori: deponi për mbeturina të rrezikshme; deponi për mbeturina jo të rrezikshme; dhe deponi për mbeturina inerte (mbeturinat të cilat nuk do të dekompozohen apo digjen, si zhavorri, rëra dhe gurët).

Vendet e BE-së duhet të zbatojnë strategji kombëtare për të reduktuar në mënyrë progresive sasinë e mbeturinave të biodegradueshme të dërguara në deponi. Objektet e deponive nuk mund të pranojnë goma të përdorura ose mbeturina të lëngshme, të ndezshme, shpërthyes ose gërryese, ose ato nga spitalet dhe praktikat mjekësore dhe veterinarë. Vetëm mbeturinat që janë trajtuar mund të deponohen.

Direktiva (BE) 2019/904 për reduktimin e ndikimit të disa produkteve plastike në mjedis. Direktiva synon të parandalojë dhe zvogëlojë ndikimin e produkteve të caktuara plastike në mjedis dhe të promovojë një tranzicion drejt një ekonomie qarkore në të gjithë Bashkimin Evropian (BE) duke futur një kombinim masash të përshtatura për produktet e mbuluara nga direktiva, në veçanti duke siguruar që produktet plastike njëpërdorimshe (PNjP/SUP), për të cilat ekzistojnë alternativa më të qëndrueshme dhe të përballueshme, nuk mund të vendosen në treg. Ajo ofron strategjinë e BE-së për plastikën, një element i rëndësishëm në lëvizjen e BE-së drejt një ekonomie qarkore.

Direktiva 2012/19/BE për mbeturinat e pajisjeve elektrike dhe elektronike (MPEE/WEEE). Direktiva synon të mbrojë mjedisin dhe shëndetin e njeriut duke inkurajuar prodhimin dhe konsumin e qëndrueshëm. Kjo bëhet duke parandaluar krijimin e mbeturinave nga pajisjet elektrike dhe elektronike (MPEE/WEEE), duke promovuar ripërdorimin, riciklimin dhe mënyra tjera të rikuperimit të mbeturinave nga pajisjet elektrike dhe elektronike (PEE/EEE), dhe duke mbështetur përdorimin efikas të burimeve dhe rikuperimin e lëndëve të para të vlefshme dytësore.

Direktiva 2011/65/BE — kufizim i përdorimit të substancave të caktuara të rrezikshme nga pajisjet elektrike dhe elektronike. Direktiva forcon rregullat ekzistuese për përdorimin e substancave të rrezikshme, si plumbi, zhiva dhe kadmiumi, në pajisjet elektrike dhe elektronike (PEE/EEE) për të mbrojtur shëndetin e njeriut dhe mjedisin, në veçanti duke mundësuar rikuperimin dhe trajtimin e mbeturinave nga PEE/EEE. Kjo përditëson Direktivën 2002/95/KE e cila kufizoi përdorimin e substancave të caktuara të rrezikshme nga PEE/EEE, ndër të tjera, duke zgjeruar kufizimet në përdorimin e substancave të rrezikshme në një gamë më të gjerë të PEE/EEE.

Direktiva 2006/66/KE për bateritë dhe akumulatorët dhe mbeturinat e baterive dhe akumulatorëve. Direktiva ndalon vendosjen në treg të disa baterive (ose akumulatorëve) me përmbajtje merkuri ose kadmiumi mbi një prag të dakorduar. Ajo promovon një shkallë të lartë të grumbullimit dhe riciklimit të baterive mbeturinë dhe përmirësimin e performancës mjedisore të të gjithë të përfshirëve në ciklin e jetës së baterive, duke përfshirë riciklimin dhe deponimin e tyre. Qëllimi është të zvogëlohet sasia e substancave të rrezikshme – në veçanti, merkurit, kadmiumit dhe plumbit – të hedhura në mjedis; kjo duhet bërë duke reduktuar përdorimin e këtyre substancave në bateri dhe duke trajtuar dhe ripërdorur sasi të që përdoren.

Direktiva 2000/53/KE për automjetet e hedhura dhe mbeturinat e tyre. Direktiva përcakton masat për të parandaluar dhe kufizuar mbeturinat nga automjetet mbeturinë (AM/ELV) dhe përbërësit e tyre duke siguruar ripërdorimin, riciklimin dhe rikuperimin e tyre. Ajo synon gjithashtu të përmirësojë performancën mjedisore të të gjithë operatorëve ekonomikë të përfshirë në ciklin e jetës së automjeteve. Gjatë projektimit dhe prodhimit të produkteve të tyre, prodhuesit e automjeteve dhe pajisjeve përcjellëse duhet të marrin parasysh çmontimin, ripërdorimin dhe rikuperimin e automjeteve. Ata duhet të sigurojnë që automjetet e reja janë:

- të ripërdorshme dhe/ose të riciklueshme në një minimum prej 85% të peshës për automjet
- të ripërdorshme dhe/ose të rikuperueshme në një minimum prej 95% të peshës për automjet.

Direktiva 2010/75/BE mbi emetimet industriale. Direktiva përcakton rregulla për të parandaluar ose, kur kjo nuk është praktike, për të reduktuar emetimet industriale në ajër, ujë dhe tokë dhe për të parandaluar gjenerimin e mbeturinave, në mënyrë që të arrihet një nivel i lartë i mbrojtjes së mjedisit. Të gjitha instalimet e mbuluara nga direktiva duhet të parandalojnë dhe zvogëlojnë ndotjen duke aplikuar teknikat më të mira të disponueshme (AMD/BAT) dhe të adresojnë përdorimin efikas të energjisë, parandalimin dhe menaxhimin e mbeturinave dhe masat për të parandaluar aksidentet dhe për të kufizuar pasojat e tyre.

Direktiva 96/59/KE - asgjësimi i bifenileve të poliklorinuara dhe terfenileve të poliklorinuara (PCB/PCTs). Direktiva harmonizon ligjin për deponimin/asgjësimin e bifenileve të poliklorinuara dhe terfenileve të poliklorinuara (PCB/PCTs) dhe dekontaminimin ose deponimin/asgjësimin e pajisjeve që i përmbajnë ato.

Rregullorja (KE) Nr. 2150/2002 mbi statistikën të BE për mbeturinat. Ky ligj i Bashkimit Evropian (BE) lejon mbledhjen e të dhënave të rregullta dhe të krahasueshme për mbeturinat në vendet e BE-së dhe transmetimin e tyre në Eurostat, zyrën e statistikave të BE-së. Statistikat e mbledhura mundësojnë monitorimin dhe vlerësimin e zbatimit të politikave të BE-së.

Rregullorja (KE) Nr. 1013/2006 e Parlamentit Evropian dhe e Këshillit e datës 14 qershor 2006 mbi dërgesat e mbeturinave. Rregullorja përcakton rregullat për kontrollin e dërgesave të mbeturinave në mënyrë që të përmirësohet mbrojtja e mjedisit. Ajo gjithashtu përfshin dispozitat e Konventës së Bazelit dhe rishikimin e vendimit të OECD-së të vitit 2001 për kontrollin e lëvizjeve ndërkufitare të mbeturinave të destinuara për operacione rikuperimi (d.m.th. kur një mbeturinë përpunohet për të rikuperuar një produkt të përdorshëm ose konvertohet në lëndë djegëse) në ligjin e BE-së.

1.2.2 Legjislacioni Nacional për Menaxhimin e Mbeturinave

Në Kosovë, korniza ligjore për menaxhimin e mbeturinave është ndërtuar në mënyrë të strukturuar dhe të qëndrueshme. Në nivelin më të lartë juridik, Kushtetuta e Republikës së Kosovës parashikon parimet themelore për mbrojtjen e mjedisit, të cilat konkretizohen më tej përmes ligjeve dhe akteve nënligjore përkatëse.

Në këtë kontekst, Ligji Nr. 04/L-060 për Mbeturinat (Ligji për Mbeturinat) përbën bazën kryesore ligjore për rregullimin e këtij sektori. Ky ligj është ndryshuar dhe plotësuar me Ligjin Nr. 08/L-071, duke e bërë atë më të përshtatshëm me

kërkesat aktuale dhe standardet ndërkombëtare, përfshirë ato të Bashkimit Evropian. Kjo kornizë ligjore është gjithëpërfshirëse dhe përcakton qartë parimet, përgjegjësitë institucionale dhe mekanizmat për menaxhimin e mbeturinave.

Përveç legjislacionit primar, janë miratuar edhe një sërë aktesh nënligjore (legjislacioni dytësor), të cilat ndihmojnë në zbatimin praktik të ligjit dhe mbulimin e aspekteve specifike të menaxhimit të mbeturinave. Seksionet në vijim do të ofrojnë një përmbledhje të legjislacionit primar dhe sekondar, si dhe një pasqyrë të procesit të transpozimit të direktivave të Bashkimit Evropian në kornizën ligjore të Kosovës për menaxhimin e mbeturinave.

1.2.2.1 Legjislacioni primar

Kushtetuta e Republikës së Kosovës. Kushtetuta³, në nenin 7 [Vlerat], paragrafi 1, përcakton se: “Rendi kushtetues i Republikës së Kosovës bazohet në parimet e lirisë, paqes, demokracisë, barazisë, respektimit të të drejtave dhe lirive të njeriut dhe sundimit të ligjit, mosdiskriminimit, të drejtës së pronës, **mbrojtjes së mjedisit**, drejtësisë sociale, pluralizmit, ndarjes së pushteteve shtetërore dhe ekonomisë së tregut”. Gjithashtu, Kushtetuta në nenin 52 [Përgjegjësia për Mjedisin e Jetës], përcakton se:

- “**1. Natyra dhe biodiversiteti, mjedisi dhe trashëgimia kombëtare janë përgjegjësi e të gjithëve.**
- 2. Secilit duhet t’i jepet mundësia për t’u dëgjuar nga institucionet publike dhe për t’u marrë parasysh mendimet e tyre për çështje që ndikojnë në **mjedisin** ku ai jeton.
- 3. Ndikimi në mjedis merret parasysh nga institucionet publike në proceset e tyre vendimmarrëse”.

Ligji nr. 04/L-060 për mbeturinat. Ligji për Mbeturina⁴ parashikon dhe përcakton parimet për mbrojtjen e mjedisit dhe përcakton rolet dhe përgjegjësitë e organeve të administratës shtetërore në nivel qendror dhe lokal, si dhe licencimin e operatorëve, personave juridikë dhe fizikë, për menaxhimin e mbeturinave. Ligji për Mbeturina përcakton dhe rregullon parimet dhe objektivat për menaxhimin e mbeturinave, strategjitë, planet dhe programet për menaxhimin e mbeturinave, të drejtat dhe detyrimet e personave juridikë dhe fizikë në lidhje me menaxhimin e mbeturinave, mënyrën dhe kushtet në të cilat mund të bëhet grumbullimi, transporti, ripërdorimi, trajtimi, ruajtja, përpunimi dhe asgjësimi i mbeturinave, importin, eksportin dhe tranzitin e mbeturinave, krijimin e sistemit të informacionit, si dhe financimin dhe mbikëqyrjen e menaxhimit të mbeturinave.

Ligji përcakton menaxhimin e mbeturinave të pajisjeve elektrike dhe elektronike, dispozitat për menaxhimin e mbeturinave të baterive dhe akumulatorëve, si dhe ka dispozitat që lidhen me përgjegjësinë e zgjeruar të prodhuesve për menaxhimin e mbeturinave të produkteve të tyre. Ligji për Mbeturina prezanton dispozita për mbeturinat e vajrave dhe fraksioneve tjera të mbeturinave në lidhje me sistemin e zgjeruar të përgjegjësisë së prodhuesit, si dhe zgjidhje të reja ligjore për katër fushat e reja. Megjithatë, kushtet e kërkuara minimale për skemat e përgjegjësisë së zgjeruar të prodhuesit ende nuk janë përcaktuar. Gjithashtu, procedura e lejes për organizatat që zbatojnë obligimet e zgjeruara të përgjegjësisë së prodhuesit në emër të prodhuesve të produkteve nuk janë të përcaktuara me ligj.

Një koncept dokument është përgatitur nga Ministria e Mjedisit, Planifikimit Hapësinor dhe Infrastrukturës (MMPHIP). Qëllimi i këtij Koncept Dokumenti është të ofrojë një analizë gjithëpërfshirëse të politikave dhe legjislacionit në fushën e menaxhimit të mbeturinave si dhe të analizojë opsionet për përmirësimin e legjislacionit dhe të rekomandojë opsionin e preferuar. Për më tepër, Koncept Dokumenti përshkruan objektivat dhe veprimet konkrete për të përmirësuar sistemin e menaxhimit të mbeturinave. Një nga rekomandimet kryesore të Koncept Dokumentit është që kuadri ligjor në fushën e menaxhimit të mbeturinave të përmirësohet dhe të miratohet një ligj i ri për mbeturinat. Koncept Dokumenti është në pritje të miratimit nga Qeveria.

³ Kushtetuta e Republikës së Kosovës e vitit 2008, e ndryshuar më vonë, e disponueshme në: <https://gzk.rks-gov.net/ActDetail.aspx?ActID=3702>

⁴ Ligji Nr. 04/L-060 për Mbeturina, Gazeta Zyrtare e Republikës së Kosovës nr. 17/29, Qershor 2012; Ligji nr. 08/L-071 për plotësim ndryshim i Ligjit për Mbeturina Ligji Nr. 04/L-060e, Gazeta Zyrtare e Republikës së Kosovës nr. 29 / 1 Shtator 1, 2022.

Ligje tjera që kanë efekt në rregullimin e sektorit të menaxhimit të mbeturinave përfshijnë:

Ligji Nr. 03/L-025 për Mbrojtjen e Mjedisit. Ligji parashikon që objektet e trajtimit dhe depozitimit të mbeturinave të vendosen në vende që sigurojnë mbrojtje të plotë të mjedisit. Ligji kërkon që funksionimi i impianteve dhe aktiviteteve që mund të kenë ndikim negativ në shëndetin e njeriut dhe mjedisin duhet të kërkojnë licencë të integruar. Ligji parashikon gjithashtu kërkesat për lejet mjedisore për të gjitha objektet, instalimet dhe makineritë e ndërtuara që i janë nënshtruar Vlerësimit të Ndikimit në Mjedis. Komunat janë gjithashtu të autorizuar të lëshojnë leje mjedisore komunale.

Ligji Nr. 08/L-181 për Vlerësimin e Ndikimit në Mjedis. Qëllimi i këtij ligji është: (i) të sigurojë një nivel të lartë të mbrojtjes së mjedisit nëpërmjet parandalimit të dëmeve dhe efekteve negative në mjedis të projekteve publike ose private; (ii) të përcaktojë rregullat dhe procedurat për identifikimin dhe vlerësimin e ndikimeve të projekteve dhe aktiviteteve në mjedis, për të siguruar parandalimin ose reduktimin e ndikimeve negative të projekteve të propozuara publike dhe private; dhe (iii) garantimin e procesit gjithëpërfshirës dhe të hapur të vendimmarrjes nëpërmjet përcaktimit të rregullave dhe procedurave administrative, gjatë procesit të vendimmarrjes për marrjen e pëlqimit mjedisor.

Ligji është pjesërisht në përputhje me Direktivën 2014/52/BE të Parlamentit Evropian dhe Këshillit të datës 16 prill 2014 e cila ndryshon Direktivën 2011/92/BE për vlerësimin e ndikimit mjedisor të projekteve të caktuara publike dhe private.

Ligji Nr. 08/L-145 për Parandalimin dhe Kontrollin e Integruar të Ndotjes. Ky ligj synon të përcaktojë kompetencat, procedurat dhe përgjegjësitë e institucioneve për pajisjen me leje të impianteve, mbikëqyrjen inspektuese, si dhe detyrimet e operatorëve, në lidhje me parandalimin dhe kontrollin e integruar të ndotjes nga aktivitete të ndryshme industriale, për të arritur një nivel të lartë të mbrojtjes së mjedisit. Ky ligj është pjesërisht në përputhje me Direktivën 2010/75/BE, për shkarkimet industriale (parandalimi dhe kontrolli i integruar i ndotjes).

Ligji nr.03/L-233 për Mbrojtjen e Natyrës. Ligji përcakton një sistem për mbrojtjen dhe ruajtjen e përgjithshme të natyrës dhe vlerave të saj. Natyra në kuptimin e Ligjit përfaqëson të gjithë diversitetin biologjik dhe peizazhor. Natyra dhe trashëgimia natyrore janë me interes për Republikën e Kosovës dhe kanë mbrojtje të veçantë.

Ligji № 03/L-040 për Vetëqeverisjen Lokale. Ligji vendos bazën ligjore për një sistem të qëndrueshëm të vetëqeverisjes lokale në Kosovë. Ligji gjithashtu përcakton statusin juridik të komunave, kompetencat e tyre dhe parimet e përgjithshme të financave komunale, organizimin dhe funksionimin e organeve komunale, aranzhimet ndërkomunale dhe bashkëpunimin ndërkomunal duke përfshirë bashkëpunimin ndërkufitar dhe marrëdhëniet midis komunave dhe ndërmjet komunave dhe pushtetit qendror. Për më tepër, neni 17, kompetencat vetanake, paragrafi 17.1, përcakton se: "Komunat kanë kompetenca të plota dhe ekskluzive, për atë që sa kanë të bëjnë me interesin lokal, duke respektuar standardet e përcaktuara në legjislacionin në fuqi në fushat e mëposhtme:

- e) mbrojtjen lokale të mjedisit;
- f) ofrimin dhe mirëmbajtjen e shërbimeve publike, duke përfshirë furnizimin me ujë, kanalizimet dhe, trajtimin e ujërave të zeza, menaxhimin e mbeturinave, rrugëve lokale, transportin lokal dhe skemat e ngrohjes lokale".

Ligji № 03/L-087 për Ndërmarrjet Publike⁵. Ligji ofron një kornizë ligjore për pronësinë e Ndërmarrjeve Publike (NP) dhe për qeverisjen e tyre në përputhje me parimet e njohura ndërkombëtarisht të qeverisjes korporative për ndërmarrjet në pronësi publike. Për sa i përket pronësisë, Ligji bën dallimin ndërmjet NP-ve qendrore (në pronësi të qeverisë

⁵ Ndryshuar me akte nënligjore duke ndryshuar Ligjin për Ndërmarrjet Publike nr. 05/L-009 dhe No. 04/L-111

qendrore) dhe NP-ve lokale (në pronësi të komunave). Nëse një ndërmarrje ofron shërbime të grumbullimit të mbeturinave për më pak se tre komuna, ajo do të jetë NP Lokale, përndryshe do të jetë NP Qendrore.

Komunat, përmes kuvendeve komunale, caktojnë një Komitet të palëve të interesit prej 3 anëtarësh, organ i cili mbikëqyrë ndërmarrjen, zgjedh bordin e drejtorëve dhe i raporton pronarit (në këtë rast, kuvendet komunale përkatëse). Bordi i drejtorëve është organi vendimmarrës që zgjedh kryeshefin ekzekutiv të ndërmarrjes. Anëtarët e bordit zgjidhen në përputhje me pasurinë/asetet që posedon secila komunë.

Ligji № 04/L-042 për Prokurimin Publik në Republikën e Kosovës⁶. Qëllimi i ligjit është të sigurojë përdorimin sa më efikas, me kosto efektive, transparente dhe të drejtë të fondeve publike, burimeve publike dhe çdo fondi dhe burimi tjetër të autoriteteve kontraktuese në Kosovë duke përcaktuar kushtet e kërkuara dhe rregullat që do të respektohen, procedurat që do të ndiqen, të drejtat që do të respektohen dhe detyrimet që do të realizohen nga personat, operatorët ekonomikë, sipërmarrjet, autoritetet kontraktore, koncesionarët e punimeve dhe organet publike që kryejnë, ose përfshihen, marrin pjesë ose interesohen në një aktivitet prokurimi që përfshin ose ndërlidhen me përdorimin e këtyre fondeve dhe/ose burimeve. Prandaj, blerja e çdo malli apo shërbimi për menaxhimin e mbeturinave duhet të ndjekë procedurat e përcaktuara në këtë ligj.

Ligji № 04/L-045 për Partneritetin Publiko-Privat. Qëllimi i ligjit është të krijojë kuadrin ligjor për Partneritetet Publiko-Private, duke përfshirë procedurat për dhënien e Partneritetit Publiko-Privat, përmbajtjen dhe strukturën e një Marrëveshjeje të Partneritetit Publiko-Privat dhe kuadrin institucional përgjegjës për menaxhimin dhe zhvillimin e Partneriteteve Publiko-Private në Republikën e Kosovës. Dispozitat në ligj rregullojnë Partneritetin Publiko-Privat për ofrimin e shërbimeve publike dhe/ose infrastrukturës publike në të gjithë sektorët ekonomikë dhe socialë, duke përfshirë, por pa u kufizuar, në: “...grumbullimin, deponimin, riciklimin dhe menaxhimin e mbeturinave”.

Ligji № 04/L-197 për Kimikatet⁷. Qëllimi i ligjit është të përcaktojë kushtet për vendosjen në treg të substancave të rrezikshme, procedurën për marrjen e lejes së kimikateve, kushtet për klasifikimin, etiketimin, paketimin, importin e kimikateve të rrezikshme, përgjegjësitë e autoritetit kompetent për zbatimin, kontrollin, raportimin dhe monitorimin e ligjit si dhe administrimin, mbikëqyrjen dhe kontrollin e detergjentëve.

1.2.2.2 Aktet Nënligjore

Udhëzimi Administrativ (QRK) № 08/2017 për menaxhimin e deponisë së mbeturinave. UA rregullon llojin e mbeturinave të pranuar në deponi dhe menaxhimin e tyre. Ndër dispozitat e tjera, ai përcakton gjithashtu:

- Klasa të ndryshme të deponive
- Detyrimet e operatorit të deponive
- Kushtin që deponitë duhet të operojnë në bazë të planeve të menaxhimit të deponive dhe dispozitave se çfarë duhet të përfshijë një impiant i menaxhimit të deponive
- Procedurat e pranimit të mbeturinave të mbeturinave në deponi
- Masat e kontrollit të mjedisit
- Masat për mbylljen e deponisë dhe kujdesin pasues

Udhëzimi Administrativ MMPHI Nr.02/2024 Për përcaktimin e kushteve, kriterëve dhe procedurave për dhënien e lejeve për import, eksport dhe tranzit të mbeturinave. Qëllimi i këtij Udhëzimi Administrativ është përcaktimi i kushteve,

⁶ Ndryshuar dhe plotësuar me akte nënligjore duke ndryshuar dhe plotësuar Ligjin për Prokurimin Publik në Republikën e Kosovës nr. 04/L-237 të vitit 2014, 05/L-068 të vitit 2016 dhe nr. 05/L-092 të vitit 2016

⁷ Ligji nr. 08/L-116 për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit nr.04/L-197 për Kimikatet

kritereve dhe procedurave për dhënien e lejeve për eksport, import dhe tranzit të mbeturinave në Republikën e Kosovës, si dhe mbikëqyrjen e lëvizjes ndërkufitare të mbeturinave. Ky Udhëzim Administrativ është pjesërisht në përputhje me Rregulloren (KE) Nr. 1013/2006 të Parlamentit Evropian dhe Këshillit të datës 14 qershor 2006, për lëvizjen ndërkufitare të mbeturinave.

Udhëzimi Administrativ MMPHI Nr.03/2024 Për Kriteret e Përzgjedhjes së Lokacioneve të Deponive dhe Kushtet Teknike të tyre sipas destinacionit të tyre. Ky Udhëzim Administrativ synon të përcaktojë kriteret për përzgjedhjen e vendndodhjes së deponisë dhe kushtet teknike sipas destinacionit të tyre, qofshin ato të rrezikshme, jo të rrezikshme apo inerte. Ky Udhëzim Administrativ është pjesërisht në përputhje me Direktivën e Këshillit 1999/31/EC e datës 26 prill 1999 për deponinë e mbeturinave.

Udhëzimi Administrativ (QRK) Nr. 07/2023 për Ambalazhin dhe Mbeturinat nga Paketimi. Ky Udhëzim Administrativ synon të përcaktojë kushtet, procedurat, përgjegjësitë dhe detyrimet për prodhuesit, importuesit, shitësit dhe palët e tjera, për menaxhimin e ambalazhit dhe mbeturinave të paketimit.

Udhëzimi Administrativ MMPH - Nr. 07/2015 për Menaxhimin e Mbeturinave nga Ndërtimi dhe Demolimi i Objekteve të Ndërtimit. Udhëzimi Administrativ përcakton kushtet dhe masat për mbrojtjen e mjedisit nga ndotja, nga mbeturinat ndërtimore dhe rrënimi i objekteve ndërtimore, si dhe përcakton kushtet dhe mënyrën e largimit të tyre brenda territorit të komunës.

Udhëzimi Administrativ Nr. 01/2020 për Menaxhimin e Mbeturinave që Përmbajnë Asbest. Udhëzimi Administrativ përcakton masat e nevojshme për menaxhimin dhe zvogëlimin e ndikimit negativ të mbeturinave që përmbajnë azbest, duke përfshirë: mbledhjen, paketimin, grumbullimin, ruajtjen, transportimin, përpunimin, trajtimin dhe deponimin e mbeturinave që përmbajnë azbest.

Udhëzimi Administrativ MMPH - Nr. 15/2015 për Menaxhimin e Mbeturinave nga Tubat fluoreshente që përmbajnë merkur. Udhëzimi Administrativ përcakton kushtet dhe masat për mbrojtjen e mjedisit dhe shëndetit të njerëzve nga ndotja nga mbeturinat e tubacioneve fluoreshente, si dhe zbatimin dhe funksionimin e një sistemi mjedisor të përshtatshëm dhe të qëndrueshëm për parandalimin dhe kufizimin e ndikimeve negative në mjedis dhe në jetën e njeriut në përgjithësi të tubave fluoreshente që përmbajnë merkur. Gjithashtu, ky Udhëzim Administrativ përcakton rregullat, kushtet dhe kërkesat për menaxhimin dhe kontrollin e aktiviteteve që kanë të bëjnë me grumbullimin, trajtimin, ruajtjen dhe transportimin e tubave fluoreshente që përmbajnë merkur.

Udhëzimi Administrativ MMPH – Nr. 25/2014 për menaxhimin e mbeturinave nga pajisjet elektrike dhe elektronike dhe kufizimin e përdorimit të substancave të rrezikshme në pajisjet elektrike dhe elektronike. Udhëzimi Administrativ synon të përcaktojë detyrimet dhe kushtet për mbledhjen, grumbullimin, ruajtjen, përpunimin, transportimin, ripërdorimin, trajtimin, ruajtjen dhe mënyrën e menaxhimit të mbeturinave nga pajisjet elektrike dhe elektronike, lista e pajisjeve elektrike dhe elektronike (Shtojca I, II, III dhe IV). Gjithashtu, ky UA përcakton masat për ndalimin ose kufizimin e përdorimit të produkteve që përmbajnë përbërës të dëmshëm për të parandaluar ose reduktuar efektet negative në mjedis dhe shëndetin e njeriut nga mbeturinat nga pajisjeve elektrike dhe elektronike, si dhe kufizimin e përdorimit të substancave të rrezikshme në pajisjet elektrike dhe elektronike.

Udhëzimi Administrativ MMPH -Nr.26/2014 për Menaxhimin e Mbeturinave nga Bateritë dhe Akumulatorët. Udhëzimi Administrativ synon të përcaktojë rregullat, detyrimet dhe kushtet për parandalimin ose zvogëlimin e efekteve negative në mjedis dhe shëndetin e njeriut, mënyrën dhe kërkesën mjedisore për prodhimin, vendosjen në treg, grumbullimin, ruajtjen, përpunimin, riciklimin, trajtimin dhe deponimin e baterive dhe akumulatorëve mbeturinë. Gjithashtu, kjo UA përcakton masat për ndalimin ose kufizimin e përdorimit të produkteve që përmbajnë përbërës të dëmshëm, si dhe kufizimin e vendosjes në treg të baterive dhe akumulatorëve që përmbajnë lëndë të rrezikshme.

Udhëzimi Administrativ Nr. 05/2013 për Menaxhimin e Vajrave të Përdorura dhe Vajrave Mbeturinë. Udhëzimi Administrativ synon të mbrojë mjedisin dhe shëndetin e njerëzve nga ndotja nga vajrat e përdorura dhe vajrat mbeturinë, si dhe të mundësojë ngritjen dhe funksionimin e sistemit të përshtatshëm dhe të sigurt për mjedisin për

menaxhimin dhe kontrollin e vajrave të përdorur dhe vajrave mbeturinë, duke parandaluar reduktimin dhe kufizimin e ndotjes së ujit, tokës dhe ajrit, nëpërmjet përcaktimit të kushteve për grumbullimin, transportimin, ripërdorimin dhe ruajtjen e vajrave të përdorura dhe vajrave mbeturinë.

Udhëzimi Administrativ Nr. 19/2012 për Menaxhimin e Automjeteve Mbeturinë dhe Përbërësve të tyre.

Udhëzimi Administrativ synon parandalimin dhe uljen e ndotjes së mjedisit nga automjetet mbeturinë dhe përbërësit e tyre, duke arritur një nivel të lartë përdorimi, riciklimi, vendosja e kushteve të përshtatshme për ruajtjen, grumbullimin, klasifikimin, trajtimin dhe forma të tjera të përpunimit të automjeteve mbeturinë dhe përbërësve të tyre. Gjithashtu, ky UA krijon sistemin e grumbullimit, transportit dhe trajtimit të automjeteve mbeturinë, si dhe operatorëve ekonomikë që merren me këtë aktivitet me qëllim të mbrojtjes së mjedisit.

Udhëzimi Administrativ Nr. 23/2012 për Menaxhimin e Gomave jashtë përdorimit dhe Mbeturinave të Gomës . Udhëzimi Administrativ ka për qëllim:

- parandalimi dhe reduktimi i ndotjes së mjedisit nga gomat e përdorura dhe mbeturinat e gomave
- rritja e nivelit të ripërdorimit të gomave dhe mbeturinave të gomave jashtë përdotimit; riciklimi i gomave të përdorura dhe mbeturinave të gomës
- krijimi i sistemit të informacionit për grumbullimin, transportimin dhe trajtimin e gomave jashtë përdorimit dhe mbeturinave të gomave.

Udhëzimi Administrativ MMPH - Nr. 20/2014 për Menaxhimin e Mbeturinave të Biodegradueshme.

Udhëzimi Administrativ synon të merret me mbrojtjen e mjedisit nga mbeturinat e biodegradueshme, të krijojë një sistem për grumbullimin dhe trajtimin e tyre, si dhe të përcaktojë të drejtat dhe detyrimet e operatorëve dhe personave që merren me trajtimin e këtyre mbeturinave.

Udhëzimi Administrativ (QRK) - Nr. 03/2021 për Menaxhimin e Mbeturinave të Rrezikshme.

Udhëzimi Administrativ përcakton rregullat për grumbullimin, klasifikimin, ruajtjen, transportimin, si dhe ruajtjen dhe paketimin e mbeturinave të rrezikshme.

Udhëzimi Administrativ MMPH - Nr. 10/2015 për trajtimin e mbeturinave nga produktet medicinale.

Udhëzimi Administrativ përcakton kushtet dhe masat për mbrojtjen e mjedisit dhe shëndetit të njerëzve nga ndotja nga mbeturinat e produkteve medicinale, si dhe përcakton kushtet për dhënien e këshillave dhe udhëzimeve për trajtimin e sigurt të këtyre mbeturinave, si dhe përcakton kompetencat dhe përgjegjësitë për menaxhimin e tyre.

Udhëzimi Administrativ nr. 07/2014 për kompetencat e pronarit, prodhuesit dhe importuesit të produktit të mbeturinave.

Udhëzimi Administrativ përcakton detyrimet, kushtet dhe masat për trajtimin e mbeturinave dhe shfrytëzimin sa më të mirë të lëndëve të para, zvogëlimin e sasisë së mbeturinave, kursimin e burimeve natyrore dhe shfrytëzimin e energjisë. Gjithashtu, ky Udhëzim Administrativ përcakton të drejtat dhe detyrimet e të gjithë aktorëve që merren me trajtimin e mbeturinave, qofshin prodhuesë, importuesë, operatorë ekonomikë, persona fizikë apo juridikë, si dhe mbikëqyrjen dhe monitorimin e trajtimit të mbeturinave.

Udhëzimi Administrativ MMPH - Nr. 21/2014 për Menaxhimin e Mbeturinave nga Industria Ekstraktive dhe Minerare.

Udhëzimi Administrativ synon të përcaktojë masat, procedurat dhe udhëzimet, si dhe menaxhimin e mbeturinave që rrjedhin nga kërkimi, shfrytëzimi, trajtimi, ruajtja e burimeve minerale të krijuara nga puna në grup në objekte dhe pajisje si dhe të parandalojë ose reduktojë efektet negative në mjedis, veçanërisht mbi ujin, ajrin, tokën, florën, faunën dhe peizazhin, si dhe çdo gjë që rrezikon shëndetin e njeriut, si rezultat i administrimit të mbeturinave nga industria ekstraktive dhe minerare.

Udhëzimi Administrativ MMPH - Nr. 29/2014 për Menaxhimin e Lymit nga Trajtimi i Ujërave Ndotës.

Udhëzimi Administrativ ka për qëllim menaxhimin e mbeturinave të lymit nga trajtimi i ujërave, duke përcaktuar kushtet dhe kriteret për përdorimin e mbeturinave nga lymit i ujërave të trajtuar, metodat e shqyrtimit të tyre, kushtet për lejimin e

përdorimit të tyre, kushtet që duhet plot[soj] toka në të cilën përdoret uji (vetëm në bujqësi brenda vlerave të caktuara), si dhe kushtet në të cilat duhet të trajtohen dhe depozitohen këto mbeturina. Gjithashtu, ky UA përcakton masat për ndalimin ose kufizimin e përdorimit të lymit përtej kufijve të caktuar, për të parandaluar ose reduktuar efektet negative në mjedis dhe në shëndetin e njeriut nga mbeturinat e lymit gjatë përdorimit bujqësor.

Udhëzimi Administrativ MMPHI NR.02/2024 për përcaktimin e kushteve, kriterëve dhe procedurave për dhënien e lejeve për import, eksport dhe tranzit të mbeturinave. Ai përcakton kushtet dhe procedurat për dhënien e lejeve për import, eksport dhe tranzit të mbeturinave në Republikën e Kosovës. Gjithashtu, ky Udhëzim Administrativ rregullon procedurat për mbikëqyrjen e lëvizjes ndërkufitare të mbeturinave në vendkalimet kufitare që kanë të bëjnë me lëvizjen e mbeturinave në Republikën e Kosovës.

Udhëzimi Administrativ (MMPH) - Nr. 02/2017 për Listën e Kategorive të Mbeturinave të Rrezikshme sipas Prejardhjes. Udhëzimi Administrativ përcakton dhe udhëzon personat juridikë dhe fizikë për mënyrën e Listës së kategorisë së mbeturinave të rrezikshme sipas origjinës, e cila është pjesë përbërëse e Konventës së Bazelit dhe Ligjit për Mbeturina të Republikës së Kosovës.

Udhëzimi Administrativ (MMPH) - Nr. 14/2017 për Mbeturinat që përmbajnë Ndotës Organik të Qëndrueshëm. Udhëzimi Administrativ synon të mbrojë mjedisin dhe shëndetin e njerëzve nga mbeturinat që përmbajnë Materie me Ndotës Organik të Qëndrueshëm (MNOQ), duke kufizuar dhe ndaluar prodhimin, vendosjen në treg dhe përdorimin e materialeve që përmbajnë NOQ me qëllim minimizimin dhe eliminimin e këtyre çështjeve. Gjithashtu, ky Udhëzim Administrativ rregullon mënyrat dhe procedurat e menaxhimit të mbeturinave me NOQ, vlerat kufitare dhe përqendrimet e NOQ-ve, në lidhje me mbeturinat që përmbajnë ose janë të kontaminuara me NOQ, si më poshtë:

- Mbeturinat nga pajisjet elektrike dhe elektronike që përmbajnë bifenile të poliklorinuara që përmbajnë NOQ dhe vajrat mbeturinë që përmbajnë PCB;
- Mbeturinat e ndërtimit që përmbajnë NOQ dhe PCB, duke përfshirë materialet e kontaminuara me NOQ ose PCB;
- Mbeturinat nga pesticidet që përmbajnë substanca NOQ;
- Mbeturinat e kontaminuara gjatë prodhimit të materialeve që përmbajnë NOQ.

Udhëzimi Administrativ MMPHI - Nr. 01/2015 për Listën e mbeturinave të OECD. Udhëzimi Administrativ merr parasysh dhe udhëzon përdorimin e Listës e OECD-së për Mbeturinat, Listat e Legjislacionit të BE-së për Mbeturinat, si dhe Listën e Konventës së Bazelit për Mbeturinat, të cilat janë pjesë përbërëse e Ligjit për Mbeturina dhe akteve nënligjore të nxjerra në zbatim të tij.

Udhëzim Administrativ MMPH - Nr. 05/2015 për Menaxhimin e Bifenileve dhe Trefenileve të Poliklorinuara dhe Mbeturinave të PCB-ve dhe PCT-ve. Udhëzimi Administrativ përcakton kushtet e nevojshme për mbledhjen, ruajtjen, trajtimin dhe kontrollin e bifenileve të poliklorinuara (PCB) dhe trifenileve të poliklorinuara (PCT) në materialet dhe mbeturinat e pajisjeve, në mënyrë që të mos rrezikohet shëndeti i njeriut dhe mjedisi.

Udhëzimi Administrativ Nr. 13/2013 për Katalogun Shtetëror të Mbeturinave. Udhëzimi Administrativ synon të udhëzojë personat fizikë dhe juridikë për përdorimin e Katalogut Shtetëror të Mbeturinave, harmonizimin e tij me Katalogun Evropian të Mbeturinave dhe kategorizimin e mbeturinave sipas llojeve në Shtojcën I të këtij UA. Katalogu i mbeturinave është një listë që përfshin të gjitha mbeturinat e rrezikshme, jo të rrezikshme dhe inerte, sipas të cilave mbeturinat klasifikohen duke i shënuar me numra të caktuar.

Udhëzimi Administrativ Nr. 16/2013 për vlerat kufitare të përqendrimeve për komponentët e rrezikshëm në mbeturina. Udhëzimi Administrativ synon klasifikimin e mbeturinave dhe vlerat kufitare të përqendrimit për komponentët e rrezikshëm në mbeturina, në bazë të të cilave përcaktohen karakteristikat e mbeturinave, sipas shtojcave të përcaktuara në këtë UA.

Udhëzimi Administrativ (MMPH) Nr. 22/2013 për Menaxhimin e Mbeturinave nga Produktet Medicinale Humane dhe Veterinare. Udhëzimi Administrativ synon mbrojtjen e mjedisit dhe shëndetit të njerëzve nga kontaminimi me mbeturina të produkteve medicinale, humane dhe veterinare, si dhe të përcaktojë kompetencat dhe përgjegjësitë si dhe ngritjen e sistemit të duhur për grumbullimin, trajtimin, paketimin, ruajtjen, deponimin dhe transportimin e mbeturinave Medicinale, humane dhe veterinare me qëllim të mbrojtjes së shëndetit publik dhe mjedisit.

1.2.2.3 Transpozimi i kornizës ligjore të BE-së për menaxhimin e mbeturinave në kornizën ligjore të Kosovës

Tabela e mëposhtme tregon direktivat kryesore për menaxhimin e mbeturinave në nivel të BE-së dhe aktet përkatëse legjislative primare dhe sekondare të miratuara në nivel nacional.

Tabela 5 Transpozimi i kornizës ligjore të BE-së për menaxhimin e mbeturinave në kornizën ligjore të Kosovës

Aktet ligjore të BE-së në menaxhimin e mbeturinave	Transpozimi në kornizën ligjore të Kosovës
Direktiva 2008/98/KE për mbeturinat dhe shfuqizimi i disa direktivave Ndryshuar me Direktivën (BE) 2018/851	Ligji nr. 04/L-060 për mbeturinat Ligji nr. 08/L-071 që ndryshon dhe plotëson Ligjin nr. 04/L-060 për mbeturinat Ligji nr. 03/L-025 për mbrojtjen e mjedisit
Direktiva 1999/31/KE për deponinë e mbeturinave	Ligji nr. 04/L-060 për mbeturinat Ligji nr. 08/L-071 që ndryshon dhe plotëson Ligjin nr. 04/L-060 për mbeturinat Udhëzimi Administrativ Nr. 08/2017 për menaxhimin e deponive të mbeturinave
Direktiva 2010/75/BE për emetimet industriale	Ligji nr. 03/L-025 për mbrojtjen e mjedisit Udhëzim Administrativ Nr. 11/2018 për vlerat kufitare të emetimeve të ndotësve në tokë Udhëzimi Administrativ Nr. 02/2009 për nivelet maksimale të lejuara të shkarkimit dhe shpërndarjes së ndotësve në tokë Udhëzimi Administrativ Nr. 04/2022 për leje mjedisore Udhëzimi Administrativ Nr. 03/2022 për ndryshimin dhe plotësimin e udhëzimit administrativ (mea) Nr. 01/2021 për autorizimin mjedisor Udhëzimi Administrativ Nr. 04/2018 për parandalimin e aksidenteve të mëdha që përfshijnë substanca të rrezikshme Udhëzimi Administrativ Nr. 07/2017 për lejet mjedisore Udhëzimi Administrativ Nr. 01/2017 për dhënie të lejeve mjedisore komunale Udhëzimi Administrativ Nr. 17/2013 për regjistrin e shkarkimeve të ndotësve në mjedis;
Direktiva 94/62/KE për ambalazhin dhe mbeturinat e ambalazhit	Udhëzim Administrativ (QRK) Nr. 07/2023 për ambalazhin dhe mbeturinat e ambalazhit
Direktiva (BE) 2019/904 për reduktimin e ndikimit të produkteve të caktuara plastike në mjedis	Ligji nr. 04/L-060 për mbeturinat dhe Ligji nr. 08/L-071 për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit nr. 04/L-060 për mbeturinat Udhëzim Administrativ (QRK) Nr. 07/2023 për ambalazhin dhe mbeturinat e ambalazhit (Nenet 6, 7, 8 dhe 42).
Direktiva 96/59/KE - asgjësimi i bifenileve të poliklorinuara dhe terfenileve të poliklorinuara (PCB/PCTs)	Udhëzimi Administrativ №. 05/2015 Për menaxhimin e bifenileve dhe trifenileve të poliklorinuara dhe mbeturinave me PCB dhe PCT
Direktiva 2006/66/EC për bateritë dhe akumulatorët dhe menaxhimin e mbeturinave nga bateritë dhe akumulatorët	Udhëzimi Administrativ №. 26/2014 për mbeturinat nga bateritë dhe akumulatorët e shpenzuar;
Direktiva 2012/19/BE për mbeturinat e pajisjeve elektrike dhe elektronike	Udhëzimi Administrativ №. 25/2014 për menaxhimin e mbeturinave nga pajisjet elektrike dhe elektronike

Aktet ligjore të BE-së në menaxhimin e mbeturinave	Transpozimi në kornizën ligjore të Kosovës
Direktiva 2000/53/EC për automjetet mbeturinë	Udhëzimi Administrativ №. 19/2012 për menaxhimin e automjeteve mbeturin[dhe komponentet e tyre shfuqizon: Udhëzimin Administrativ -№. 02/2009 për administrimin e automjeteve të deponuara dhe mbeturinate tyre Udhëzimi Administrativ №. 05/2013 për menaxhimin e vajrave të përdorura dhe mbeturinave me vajra
Direktiva 91/271/EEC – Trajtimi i ujërave të zeza urbane	LIGJI №. 04/L-147 për ujërat e Kosovës Udhëzimi Administrativ №. 02/2022 për kushtet, metodat, parametrat dhe vlerat kufizuese të shkarkimit të ujërave të ndotura në rrjetin publik të kanalizimit dhe në trupin ujq
Rregullorja Nr. 1013/2006 për dërgesat e mbeturinave	Udhëzimi Administrativ MMPHI Nr.02/2024 për përcaktimin e kushteve, kritereve dhe procedurave për dhënien e lejeve për import, eksport dhe tranzit të mbeturinave.

Harmonizimi i kornizës ligjore të Republikës së Kosovës me acquis të BE-së ka qenë synim i vazhdueshëm i politikës së Qeverisë së Kosovës. Megjithatë, ka ende boshllëqe të rëndësishme në kuadrin ligjor ekzistues, të cilat duhet të adresohen për zbatimin e politikës nacionale të menaxhimit të mbeturinave, siç përshkruhet në SKMIM e rishikuar.

1.3 Korniza institucionale dhe organizative

1.3.1 Niveli nacional

MMPHI

Sipas Ligjit për Mbeturina, institucioni kryesor nacional përgjegjës për mbeturinat është Ministria e Mjedisit, Planifikimit Hapësinor dhe Infrastrukturës. Neni 14 i Ligjit për Mbeturina përcakton kompetencat e MMPHI-së. Disa nga kompetencat kryesore janë:

- Përcaktimi i politikave të përgjithshme, hartimi i Strategjisë, ligjet që rregullojnë menaxhimin e mbeturinave.
- Rregullimi i sektorit të mbeturinave.
- Hartimi i planit të veprimit për menaxhimin e mbeturinave.
- Zbatimi strategjisë dhe planit.
- Lëshimi i lejeve përkatëse dhe mbajtja e dëshmive në regjistrin e lejeve.
- Lëshimi i lejeve për import, eksport dhe tranzit të mbeturinave.
- Krijimi i bazave të të dhënave dhe sistemit të informacionit për menaxhimin e mbeturinave nga Agjencia për Mbrojtjen e Mjedisit.
- Përpilimi i raporteve për menaxhimin e mbeturinave në Republikën e Kosovës nga Agjencia për Mbrojtjen e Mjedisit.
- Zbatimi i marrëveshjeve në sferën e bashkëpunimit ndërkombëtar për menaxhimin e mbeturinave.
- Zbatimi i masave të nevojshme për të siguruar menaxhimin e mbeturinave në objektet e pajisura me lejet përkatëse mjedisore.
- Mbulimi i shpenzimeve administrative dhe shpenzimeve për menaxhimin e mbeturinave të rrezikshme dhe mbeturinave tjera që nuk janë nën juridiksionin e komunës dhe pronari i të cilave nuk dihet.
- Të marrë pjesë në hartimin e dispozitave ligjore për ruajtjen dhe deponimin e mbeturinave të bimëve narkotike dhe substancave narkotike të sekuestruara, në bashkëpunim me institucionet kompetente.

Strategjia e Kosovës për Menaxhimin e Integruar të Mbeturinave 2024-2035 dhe Plani i Veprimit 2024-2026 është dokumenti kryesor i planifikimit i hartuar nga MMPHI, i cili ofron udhëzim strategjik për zhvillimin e sektorit të menaxhimit të mbeturinave, duke përfshirë investimet prioritare dhe caktimin e përgjegjësi.

MMPHI ka autoritetin të zbatojë parimin ndotësi pagan për prodhuesit dhe mbajtësit e mbeturinave, si dhe për të zbatuar politikatat dhe instrumentet ekonomike si ndalimin e ambalazhit për një përdorim, kufizimet në depozitimin e mbeturinave, taksat për ambalazhin etj. MMPHI është autoriteti përgjegjës për të krijuar fondin mjedisor, taksat e produkteve dhe burimeve etj.

MMPHI është institucioni përgjegjës për zbatimin e skemave të përgjegjësisë së zgjeruar të prodhuesit (PZP) për të siguruar që prodhuesit e produkteve të mbajnë përgjegjësi financiare ose përgjegjësi financiare dhe organizative për menaxhimin e fazës së mbeturinave të ciklit jetësor të një produkti.

MMPHI është gjithashtu autoriteti licencues dhe lejues për operatorët e mbeturinave që merren me menaxhimin e mbeturinave komunale. MMPHI gjithashtu lëshon licenca për operatorët që merren me mbeturinat e ndërtimit dhe demolimit (MND) të objekteve ndërtimore, automjetet mbeturinë, vajrat e përdorura, gomat e hedhura, mbeturinat e pajisjeve elektrike dhe elektronike, azbestin, bateritë dhe llambat fluoreshente. MMPHI lëshon licenca edhe për importuesit dhe eksportuesit e mbeturinave.

Përveç këtyre funksioneve, MMPHI koordinon menaxhimin e llojeve specifike të mbeturinave me ministrinë e tjera: mbeturinat medicinale me Ministrinë e Shëndetësisë, mbeturinat bujqësore me Ministrinë e Bujqësisë, mbeturinat industriale me Ministrinë e Tregtisë, deponimin e mbeturinave – me Ministrinë e Zhvillimit Ekonomik.

MMPHI përbëhet nga gjashtë departamente kryesore. Menaxhimi i mbeturinave bie në përgjegjësinë e Departamentit të Mbrojtjes së Mjedisit. Vetë Departamenti përbëhet nga 4 Divizione; Divizioni i Mbeturinave dhe Kimikateve (DMK) është Divizioni përgjegjës direkt për funksionet e mandatuara.

AMMK dhe IMMK

Agjencia për Mbrojtjen e Mjedisit në Kosovë (AMMK), e themeluar brenda MMPHI siguron monitorimin dhe raportimin e ligjit për mbeturinat. Inspektorati për Mbrojtjen e Mjedisit në Kosovë (IMMK) është organi ekzekutiv vartës i MMPHI që siguron mbikëqyrjen dhe kontrollin e operacioneve të mbeturinave dhe ndotjes mjedisore. AMMK është organi kombëtar për mbledhjen dhe përpunimin e të dhënave për mbeturinat dhe është përgjegjës për krijimin dhe mirëmbajtjen e bazës së të dhënave për menaxhimin e mbeturinave dhe për përpilimin e raporteve mbi mbeturinat.

Inspektorati për Mbrojtjen e Mjedisit të Kosovës është organ ekzekutiv vartës i MMPHI që, si i vetëm dhe/ose në bashkëpunim me inspektoriatet komunale, siguron mbikëqyrjen dhe kontrollin e operimit të mbeturinave dhe ndotjes së mjedisit, dhe mbikëqyrë zbatimin e ligjit dhe akteve nënligjore për mbeturinat dhe aktivitetet e menaxhimit të mbeturinave.

Ministritë tjera

Ministria e Ekonomisë (ME) është përgjegjëse për Ndërmarrjet Publike Qendrore, siç është Kompania për Menaxhimin e Deponive në Kosovë (KMDK), duke emëruar bordin e saj të drejtorëve, duke miratuar planin e saj të biznesit dhe duke kontrolluar performancën e përgjithshme të KMDK-së. Gjithashtu, ME cakton tarifën e portës për deponimin e mbeturinave komunale në deponitë e menaxhuara nga KMDK.

Ministria e Financave është ministria e linjës përgjegjëse për procesin e planifikimit dhe buxhetimit të Kosovës. Në kontekstin e vendit, buxheti qendror siguron një pjesë të konsiderueshme të buxhetit të komunave të Kosovës.

PNMIM, Rajoni i Dukagjinit

Roli i Ministrisë së Adminjstrimit të Pushtetit Lokal (MAPL) është të rrisë autonominë lokale dhe të forcojë aftësinë e komunave për të ofruar shërbime me kosto efektive për qytetarët. MAPL mbështet komunat në forma të ndryshme duke përfshirë grantin për garën për mjedis të pastër.

Sipas dispozitave të Ligjit për Mbeturina, Dogana e Republikës së Kosovës kryen kontrolle, regjistron dhe mbikëqyrë importin, eksportin dhe tranzitin e mbeturinave, mban evidencë të shkeljeve doganore dhe bashkëpunon me MMPHI.

Objektet e trajtimit të mbeturinave, stacionet e transferit dhe deponitë/venddepozitimet e mbeturinave menaxhohen në nivel qendror.

- Kompania për Menaxhimin e Deponive në Kosovës (KMDK) menaxhon deponitë rajonale dhe stacionet e transferit
- Agjencia e Ushqimit dhe Veterinarisë e Kosovës (AUVK) menaxhon objektin e trajtimit të mbeturinave nga përpunimi i kafshëve.
- Ministria e Shëndetësisë menaxhon objektet e trajtimit të mbeturinave të rrezikshme të kujdesit shëndetësor në spitalet rajonale.

Institucionet kryesore publike të përfshira në menaxhimin e mbeturinave në nivel nacional paraqiten në Figurën 1 më poshtë:

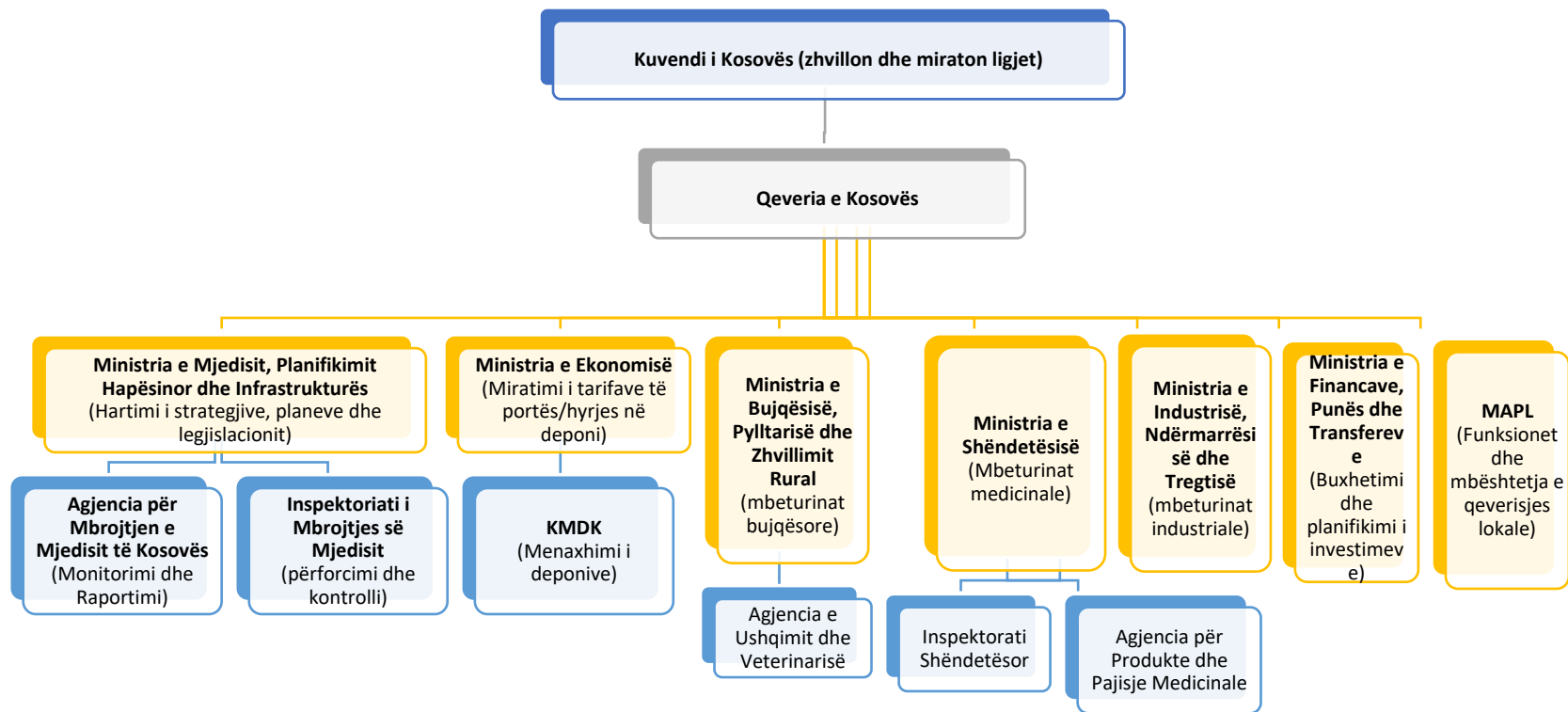

Figura 8 Korniza institucionale për menaxhimin e mbeturinave në nivel nacional

1.3.2 Niveli lokal

Përgjegjësitë komunale

Në përputhje me nenin 17 të LIGJIT NR. 03/L-040 PËR VETËQEVERISJEN LOKALE, cikli i plotë i menaxhimit të mbeturinave komunale është përgjegjësi e Komunave.

Sipas Ligjit për mbeturina, komunat janë përgjegjëse për ngritjen e sistemit të menaxhimit të mbeturinave në përputhje me parimin e hierarkisë së menaxhimit të mbeturinave në territorin e tyre dhe për zhvillimin e planeve komunale për menaxhimin e mbeturinave të harmonizuara me planin nacional për menaxhimin e mbeturinave. Për sa i përket fraksioneve të mbeturinave, ato janë përgjegjëse për mbeturinat e ngurta komunale (përfshirë mbeturinat shtëpiake, komerciale dhe ato të vëllimshme) dhe MND.

Nga komunat kërkohet të përcaktojnë tarifat për mbeturina dhe mënyrën e grumbullimit të të hyrave për shërbimet komunale; për të mbledhur, dokumentuar dhe raportuar të dhëna për sasinë e mbeturinave; të inspektojnë zbatimin e ligjit në bashkëpunim me inspektoriatin e mjedisit; për të monitoruar dhe pastruar mbeturinat historike dhe për të parandaluar hedhjen e paligjshme të mbeturinave. Komunat caktojnë edhe tarifat për deponimin e mbeturinave në ato objekte që janë pasuri e komunës.

Komunat mund të ofrojnë shërbime të grumbullimit të mbeturinave përmes një sërë modelesh operative, duke përfshirë kontraktimin e brendshëm, kontraktimin e ndërmarrjeve publike, kontraktimin e kompanive private nëpërmjet Tenderëve të hapur, partneritet publik privat (PPP) ose mënyra të tjera.

Udhëzimet specifike administrative vendosin obligime specifike ndaj Komunave për të organizuar grumbullimin, ruajtjen dhe transferimin e mbeturinave, vetëm ose në bashkëpunim me sektorin e biznesit. Udhëzimet administrative që u delegojnë më shumë kompetenca komunave janë:

- Udhëzim Administrativ (MEA) nr. 01/2020 për menaxhimin e mbeturinave që përmbajnë azbest.
- Udhëzim Administrativ MMPH - nr. 06/2018 për ndëshkimet me gjoba mandatare,
- Udhëzim Administrativ MEPH - nr. 07/2015 për menaxhimin e mbeturinave nga ndërtimi dhe rrënimi i objekteve ndërtimore.

Gjithashtu, udhëzime të tjera administrative u delegojnë përgjegjësi të caktuara komunave.

Për qëllime të përmirësimit të menaxhimit të mbeturinave, dy ose më shumë komuna mund të hyjnë në marrëveshje dhe të krijojnë një bashkëpunim ndërkomunal, Duke marrë parasysh që Ligji Nr. 04/L-060 për Mbeturinat, i ndryshuar dhe plotësuar me Ligjin Nr. 08/L-071, Ligjin Nr. 03/L-040 për Vetëqeverisjen Lokale dhe Ligjin Nr. 04/L-010 për Bashkëpunimin Ndërkomunal ofrojnë bazën ligjore për zhvillimin e planeve të përbashkëta komunale dhe për bashkëpunimin ndërkomunal, duke përfshirë marrëveshjen për bashkëpunimin ndërkomunal (Neni 8 i Ligjit për Bashkëpunimin Ndërkomunal);

Kompetencat e komunave në përputhje me Ligjin për Mbeturinat përfshijnë:

- Krijimi i një sistemi për menaxhimin e mbeturinave bazuar në parimin e hierarkisë për menaxhimin e mbeturinave për territorin e tyre, hartimi i një plani të veprimit lokal për menaxhimin e mbeturinave dhe krijimi i kushteve për zbatimin e tij;
- Përgjegjësi për Planin Komunal për Menaxhimin e Mbeturinave (5 vjet), i cili parashikon masa konkrete për sektorin së bashku me burimet financiare dhe zbatimin e tij;
- Nxjerr Rregulloren Komunale për Menaxhimin e Mbeturinave (akte nënligjore që e kanë shumica e komunave), me këtë rregullore, përcaktohen tarifat dhe shërbimet për familjet rezidente, jorezidentët (turistët), bizneset, institucionet dhe kontratat e veçanta për shërbimet. Kjo rregullore përcakton mënyrën e shërbimit, itineraret, shërbimin sipas zonave, përcakton tarifën e deponimit (në ato depo ku pronare është komuna), rregullon procedurën për përzgjedhjen e mosmarrëveshjeve midis ofruesve të shërbimeve dhe klientëve, etj.

- Hartimi i raportit vjetor për menaxhimin e mbeturinave. Raporti vjetor duhet t'i dorëzohet Ministrisë së Mjedisit dhe Planifikimit Hapësinor;
- Rregullimi i përgjegjësi dhe detyrimeve për kryerjen e shërbimeve për menaxhimin e mbeturinave, zbatimin e tyre, organizimin dhe menaxhimin e mbeturinave në territorin e tyre;
- Mirëmbajtja dhe kujdesi për sistemin e informimit dhe raportimit publik për kryerjen e punëve të përcaktuara me këtë ligj, si dhe aktet tjera ligjore për menaxhimin e mbeturinave;
- Zbatimi i procedurave të prokurimit, përzgjedhja e personave të licencuar për mbledhjen, grumbullimin, ruajtjen dhe transportimin e mbeturinave: inerte, komunale, komerciale, të vëllimshme, si dhe mbeturinat nga ndërtimi dhe rrënimi i objekteve ndërtimore brenda territorit të tyre;
- Përcaktimi i tarifave dhe mënyrës së mbledhjes së mjeteve financiare për shërbimet komunale;
- Identifikimi i vendeve të ndotura në territorin e tyre, hartimi i projekteve për sanimin e tyre me shënime mbi vendndodhjen, karakteristikat gjeometrike hapësinore, llojin e ndotjes, sasinë e mbeturinave, afatet për përmirësimin e gjendjes dhe shënime të tjera të rëndësishme për realizimin e projekteve.
- Ligji për Mbeturinat, si 'lex specialis', parashikon shprehimisht se komunat kanë përgjegjësi dhe detyra për të zbatuar dispozitat e ligjit, duke përfshirë, ndër të tjera, zbatimin e procedurave të prokurimit, përzgjedhjen e personave të licencuar për mbledhjen, ruajtjen dhe transportimin e mbeturinave: inerte, komunale, komerciale, të vëllimshme dhe mbeturinat nga ndërtimi dhe rrënimi i objekteve ndërtimore brenda territorit të tyre. 1 Neni 17.
- Përcaktimi i lokacioneve për deponimin e mbeturinave, vendndodhjet e pikave të grumbullimit të mbeturinave, llojin e shërbimit, harton Planin Operacional të shërbimeve.
- Përcaktimi i mënyrës së menaxhimit të mbeturinave inerte, demolimi i konstruksioneve ndërtimore dhe përcakton vendndodhjen për deponim.
- Janë përgjegjëse për trajtimin sekondar të mbeturinave (ndarja e mbeturinave në burim dhe procesi i riciklimit).

Rolet dhe përgjegjësitë e organeve komunale në menaxhimin e mbeturinave paraqiten si më poshtë:

- Drejtoria për Shërbime Publike, Mbrojtje dhe Shpëtim - është përgjegjëse për menaxhimin e mbeturinave.
- Drejtoria për Buxhet dhe Financa - është përgjegjëse për propozimin e taksave, tarifave dhe ngarkesave tjera komunale, si dhe për përfshirjen e tyre.

Çdo komunë ka personelin e vet të caktuar për menaxhimin e mbeturinave.

1.4 Strategjia e Kosovës për Menaxhimin e Integruar të Mbeturinave

Dokumenti kryesor strategjik i zhvilluar nga MMPHI është Strategjia e Kosovës për Menaxhimin e Integruar të Mbeturinave 2024-2035 dhe Plani i Veprimit 2024-2026. Ai përcakton objektiva strategjike, objektiva specifike, objektiva dhe tregues për menaxhimin e mbeturinave të fraksioneve të ndryshme të mbeturinave. Strategjia synon të çojë përpara përmirësimin e mëdha në sektorin e menaxhimit të mbeturinave duke vendosur dhe realizuar katër objektiva strategjike.

Ndërsa Ligji për Mbeturina përcakton kornizën për krijimin e një Përgjegjësie të Zgjeruar të Prodhuesit (PZP/EPR)⁸, SKMIM identifikon katër produkte/materiale prioritare për të cilat duhet të organizohen skema të ndryshme të PZP-së. Në Strategji është vendosur një objektivi që deri në vitin 2024, mbeturinat nga pajisjeve elektrike dhe elektronike (MPEE), bateritë, automjetet mbeturinë (AM) dhe mbeturinat e vajrave të mbulohen nga skemat PZP.

⁸ Përgjegjësia e zgjeruar e prodhuesit është një qasje ndaj politikës së menaxhimit të mbeturinave, përmes së cilës prodhuesi i një produkti është përgjegjës për menaxhimin e mbeturinave të produktit pasi ai të ketë arritur fundin e jetëgjatësisë së përdorimit

PNMIM, Rajoni i Dukagjinit

Kosova ka objektiv që të arrijë një pajtueshmëri afatgjate me kërkesat e BE-së në sektorin e menaxhimit të mbeturinave. Përkatësisht, objektivat për përgatitjen për ripërdorim dhe riciklim të mbeturinave komunale, devijimin e deponive dhe objektivat për fraksionet specifike të mbeturinave të përcaktuara në SKMIM janë formuluar në përputhje me Direktivën Kornizë të Mbeturinave. Objektivat e vendosura në nivel nacional duhet të transpozohen në planet ndërkomunale për menaxhimin e integruar të mbeturinave. Disa nga objektivat shkojnë përtej afatit kohor të këtij PNMIM/IIWMP, por që atë të arrihen kërkohet ndërmarrjs e masave në periudhën deri në vitin 2030.

Objektivat e menaxhimit të mbeturinave, siç janë identifikuar në SKMIMI, paraqiten në tabelat më poshtë.

Tabela 6 Përgatitja për objektivat e ripërdorimit dhe riciklimit të mbeturinave komunale

Objekti	Deri në vitin 2030	Deri në vitin 2035	Deri në vitin 2045
Mbeturinat komunale të përgatitura për ripërdorim dhe riciklim	20%	50%	60%
Deponimi i mbeturinave komunale		< 30%	< 10%
Popullata pajiset me shërbime të veçanta të grumbullimit të mbeturinave	80%	90%	100%

Tabela 7 Objektivat për fraksionet e veçanta të mbeturinave

Lloji i mbetjurinave të ambalazhit	Deri në vitin 2028	Deri në vitin 2030	Deri në vitin 2035
Rikuperimi i të gjitha mbetjurinave të ambalazhit	45%	60%	70%
Riciklimi i të gjitha mbeturinave të ambalazhit, duke përfshirë	40%	55%	65%
Plastikë	22.5%	30%	50%
Letër dhe karton	60%	70%	75%
Xham	30%	50%	70%
Metalet me ngjyra	30%	50%	70%
Alumin	30%	40%	50%
Dru	10%	15%	25%

Tabela 8 Objektivat e riciklimit për mbeturinat e ndërtimit dhe rrënimin

Objekti	Deri në vitin 2030	Deri në vitin 2035
Ripërdorimi dhe riciklimi i MNRr-ve	40%	50%
Ripërdorimi, riciklimi dhe rikuperimi i materialeve të tjera të MNRr-ve	60%	70%

1.4.1 Planet për Menaxhimin e Mbeturinave Komunale Inerte

Tabela më poshtë paraqet masat kryesore të parashikuara në planet komunale për menaxhimin e mbeturinave.

Tabela 9 Masat e parapara në planet komunale për menaxhimin e mbeturinave

Komuna	Statusi i planit dhe afati kohor	Parandalimi	Riciklim dhe Rimëkëmbje	Masa të tjera
Pejë	Adoptuar 2023-2027	Aplikimi i tarifave të pagesës në vitin 2025 Futja e stimujve financiarë për bizneset Shpërndarja e 250 kompostatorëve shtëpiak çdo vit për familjet dhe bizneset (në varësi të interesit)	Futja e sistemit të ndarjes së burimit Riciklimi i mbeturinave të biodegradueshme Krijimi i qendrës së ripërdorimit për mbeturinat e vëllimshme dhe fraksionet specifike. Ngritja e qendrës së riciklimit të mbeturinave	Digjitalizimi i shërbimit të grumbullimit të mbeturinave. Përmirësimi i deponisë ekzistuese. Forcimi i kapaciteteve institucionale të komunës

PNMIM, Rajoni i Dukagjinit

Komuna	Statusi i planit dhe afati kohor	Parandalimi	Riciklim dhe Rimëkëmbje	Masa të tjera
		Fushata ndërgjegjësuere publike për parandalimin e mbeturinave	të ndërtimit dhe demolimit. Aktivitete ndërgjegjësuere për ripërdorimin dhe riciklimin	
Istog	Adoptuar 2023-2027	Ndërgjegjësimi i qytetarëve për parandalimin e mbeturinave. Riorganizimi i shërbimit për të mundësuar matjen e mbeturinave të grumbulluara Shpërndarja e 120 kompostatorëve shtëpiak për familjet dhe bizneset, çdo vit për periudhën 2024-2027,	Zgjerimi i mbulimit me shërbimin e ndarjes së mbeturinave në burim Riciklimi i mbeturinave të riciklueshme jo të degradueshme Riciklimi i mbeturinave të bio-degradueshme.	Zgjerimi i mbulimit me shërbimin e ndarjes së mbeturinave në burim Riciklimi i mbeturinave të riciklueshme jo të degradueshme Riciklimi i mbeturinave të bio-degradueshme.
Klinë	Adoptuar 2023-2027	Fokusimi në reduktimin dhe minimizimin e gjenerimit të mbeturinave. Promovimi i ripërdorimit të materialeve përpara se të hudhen. Zbatimi i nismave dhe programeve të riciklimit për të rritur normat e riciklimit dhe rikuperimin e burimeve. Shpërndarja e kompostatorëve nëpër amvisëri dhe restorante.	Futja e sistemit të ndarjes në burim Ndërtimi i oborrit të riciklimit për klasifikimin dhe ngjeshjen e mbeturinave që do t'u shiten ricikluesve përfundimtarë. Kontraktimi i operatorëve të licencuar për grumbullimin dhe transportimin e mbeturinave të riciklueshme.	Rritja e ndërgjegjësimit të publikut për ndarjen e mbeturinave përmes programeve. Promovimi i Ripërdorimit të materialeve përpara hudhjes/deponimit. Përmirësimi i deponisë ekzistuese. Forcimi i kapaciteteve institucionale të komunës
Deçan	Adoptuar 2023-2027	Ristrukturimi i grumbullimit të mbeturinave për të përmirësuar efikasitetin dhe efektivitetin në menaxhimin e mbeturinave Vendosja e tarifave bazuar në vëllimin e mbeturinave të gjeneruara për të inkurajuar reduktimin e mbeturinave.	Futja e sistemit të ndarjes në burim. Krijimi i objekteve për klasifikimin e materialeve të riciklueshme Përmirësimi i infrastrukturës për grumbullimin dhe transportin e lëndëve të riciklueshme Zbatimi i fushatave ndërgjegjësuere për rritjen e pjesëmarrjes së publikut në programet e riciklimit.	Krijimi i një fondi të dedikuar për të mbështetur projektet e vazhdueshme të menaxhimit të mbeturinave. Rritja e inspektimeve dhe gjobave për mosrespektim të rregulloreve për menaxhimin e mbeturinave. Shtrirja e shërbimeve të grumbullimit të mbeturinave në zonat

PNMIM, Rajoni i Dukagjinit

Komuna	Statusi i planit dhe afati kohor	Parandalimi	Riciklim dhe Rimëkëmbje	Masa të tjera
		Sigurimi i kompostuesve për familjet për të promovuar kompostimin dhe reduktimin e mbeturinave organike	Krijimi i partneriteteve me kompanitë e riciklimit për të lehtësuar ripërdorimin e materialeve	rurale të pashërbyera për të siguruar mbulim gjithëpërfshirës në të gjithë komunën.
Junik	Adoptuar 2020-2025	Edukimi nëpër shkolla dhe qendra komunitare mbi teknikat e reduktimit të mbeturinave. Reduktimi i gjenerimit të mbeturinave në burim duke imponuar rregulloret për bizneset dhe institucionet publike Shpërndarja e 100 kompostuesve shtëpiak	Kontraktimi i operatorëve të licencuar për grumbullimin dhe transportin e materialeve të riciklueshme. Zbatimi i sistemeve të grumbullimit të veçantë për lloje të ndryshme të materialeve të riciklueshme. Sigurimi i stimujve për familjet dhe bizneset që marrin pjesë aktive në programet e riciklimit	Pastrimi dhe rregullimi i venddepozitimeve të paligjshme për të reduktuar rreziqet mjedisore. Zbatimi i strategjive për optimizimin e kostos së shërbimeve dhe rritjen e të hyrave përmes tarifave të menaxhimit të mbeturinave.

2 PËRSHKRIMI I RAJONEVE

2.1 Karakteristikat fiziko-gjeografike

2.1.1 Vendndodhja Gjeografike

Rajoni i Pejës ndodhet në pjesën veriperëndimore të Kosovës, në kufi me Malin e Zi dhe Shqipërinë. Përfshin një sipërfaqe të përgjithshme prej 1,808.67 km² dhe përfshin 5 komuna: Pejën, Deçanin, Istogun, Klinën dhe Junikun. Rajoni shtrihet përgjatë fushës aluviale të lumit Lumbardhi në Pejë, në hyrje të grykës së Rugovës, një zonë malore, majat e së cilës formojnë një kurorë të lartë, duke përfshirë Kopranikun (2460m), Zhlebin (2352m), Hajlën (2460m), Mokrën (1932m), Guri i Verdhë (2522m), e të tjera.

Pozita gjeografike e Pejës, së bashku me pasuritë e saj të pasura natyrore dhe trashëgiminë kulturore, e bën atë një zonë jetike jo vetëm brenda Kosovës, por edhe si një lidhje me Ballkanin Perëndimor dhe kontekstin më të gjerë evropian.

2.1.2 Klima

Klima në rajonin e Pejës është kontinentale, e karakterizuar nga një ndryshim i klimës në komunat e saj për shkak të veçorive të ndryshme gjeografike. Rajoni përjeton katër stinë të dallueshme, me verë të ngrohtë ku temperaturat mesatare janë rreth 19.7°C në gusht dhe dimra të ftohtë me një mesatare prej -1.9°C në janar. Komunat si Deçani dhe Istogu ndajnë modele të ngjashme të motit me reshje pak më të larta vjetore, përkatësisht rreth 1100 mm dhe 950 mm, për shkak të afërsisë së tyre me malet. Klina dhe Juniku përjetojnë klimë të moderuar me verë pak më të ngrohtë. Në përgjithësi, rajoni ka rreth 1,000 mm reshje në vit, ku muaji nëntor është muaji më i lagësht dhe gushti më i thati. Peja dhe zonat përreth gëzojnë rreth 85 orë diell në muaj, duke mbështetur një sërë aktiviteteve në natyrë dhe biodiversitet të pasur.

2.1.3 Kushtet Fizike

Rajoni i Pejës karakterizohet nga formacione të ndryshme gjeologjike dhe llojllojshmëri të përdorimit të tokës. Formacione të spikatura shkëmbore gjenden veçanërisht në pjesët veriore dhe perëndimore pranë zonave malore. Luginat pjellore, veçanërisht ato përgjatë lumenjve Bistrica e Pejës dhe Drinit të Bardhë, mbështesin një sërë aktiviteteve bujqësore, duke përfshirë kultivimin e kulturave të ndryshme. Rajoni është gjithashtu i pasur me burime ujore, me lumenj të shumtë e të rrjedhshëm, burime natyrore dhe liqene artificiale. Kanioni i Rugovës, një tipar i rëndësishëm gjeografik, është i njohur për bukurinë e tij piktoreske dhe ujërat e rrjedhshëm. Pellgjet kryesore të ujit që ushqejnë lumenjtë Bistrica e Pejës dhe Drini i Bardhë kontribuojnë në mënyrë të konsiderueshme në rezervat ujore të zonës, duke mbështetur nevojat për ujë të pijshëm dhe ujtje.

Diversiteti gjeologjik i Pejës shtrihet në peizazhet e tij të larmishme, nga luginat pjellore të lumenjve deri te terrenet e thyera malore. Ky variacion mbështet lloje të ndryshme të vegjetacionit dhe përdorimit të tokës, me zonat e pyllëzuara, tokat bujqësore dhe vendbanimet urbane që bashkëjetojnë. Prania e veçorive të rëndësishme natyrore si burimi i Drinit në Radavc dhe shpellat dhe kanionet e ndryshme në Luginën e Rugovës rrit vlerën ekologjike dhe turistike të rajonit. Vendndodhja strategjike e Pejës, pranë kufijve me Malin e Zi dhe Shqipërinë, së bashku me pasuritë e mëdha natyrore, e bëjnë atë një rajon me rëndësi ekonomike dhe ekologjike.

2.1.4 Rreziqet Natyrore

Rajoni i Pejës përballlet me disa rreziqe natyrore për shkak të terrenit malor dhe kushteve gjeologjike. Tërmetet janë një rrezik i madh, pasi Kosova shtrihet në një zonë aktive sizmike (tektonike), duke rritur mundësinë e aktiviteteve sizmike që mund të dëmtojnë infrastrukturën dhe të paraqesin rreziqe sigurie. Për më tepër, zona është e prirur ndaj rrëshqitjeve të dheut, veçanërisht gjatë reshjeve të dendura ose shkrirjes së shpejtë të borës, të cilat mund të pengojnë transportin dhe të kërcënojnë vendbanimet. Përmytjet janë një tjetër rrezik, veçanërisht në luginat pjellore përgjatë lumenjve Bistrica e Pejës dhe Drinit të Bardhë, ku reshjet e tepërta mund të çojnë në

PNMIM, Rajoni i Dukagjinit

derdhje të lumenjve, duke prekur tokat bujqësore dhe zonat e banuara. Këto rreziqe natyrore kërkojnë strategji efektive të menaxhimit dhe zvogëlimit të fatkeqësive për të mbrojtur rajonin dhe banorët e tij.

2.1.5 Përdorimi i Tokës

Bujqësia luan një rol vendimtar në zhvillimin lokal të rajonit të Pejës. Luginat pjellore, veçanërisht përgjatë lumenjve Bistrica e Pejës dhe Drinit të Bardhë, përdoren kryesisht për rritjen e të korrave dhe blegtorinë. Të lashtat e zakonshme përfshijnë grurin, misrin dhe perime të ndryshme. Blegtoria, veçanërisht gjedhët dhe dhentë, është domethënëse, ku bletaria gjithashtu shfaqet si një aktivitet i rëndësishëm, duke kontribuar në prodhimin e mjaltit dhe produkteve të tjera të lidhura me bletët. Peizazhi i larmishëm i rajonit mbështet aktivitete të shumta ekonomike, ku turizmi është një kontribuues i madh për shkak të atraksioneve si Lugina e Rugovës, e cila ofron shëtitje, skijim dhe aktivitete të tjera në natyrë. Resurset e pasura natyrore të Pejës plotësohen nga prodhimet bujqësore, duke e bërë atë një zonë jetike për zhvillimin lokal.

Peja është gjithashtu e njohur për pylltarinë dhe pasuritë e saj minerale. Zonat e gjera të pyllëzuara ofrojnë lëndë drusore dhe dru zjarri, ndërsa pasuria minerale e rajonit përfshin depozita plumbi, zinku dhe argjendi, megjithëse aktivitetet minerare kanë ndikuar historikisht në mjedis. Përveç kësaj, zona është e njohur për pikat e saj turistike kulturore dhe natyrore, si burimi i Drinit në Radavc dhe kanioni i Rugovës. Përafërsisht 60% e popullsisë së Pejës jeton në zonat rurale, duke u angazhuar në bujqësi, pylltari dhe aktivitete të ngjashme. Ky angazhim rural, i kombinuar me florën e pasur dhe klimën e favorshme të rajonit, mbështet kultivimin e frutave të malit dhe bimëve mjekësore, duke i dhënë dimensione të mëtejshme ekonomisë lokale. Peizazhi i larmishëm, nga luginat pjellore deri te terrenet e thyera malore, gjithashtu mbështet lloje të ndryshme të vegjetacionit dhe përdorimit të tokës, duke rritur vlerën ekologjike dhe turistike të Pejës.

2.1.6 Zonat e Mbrojtura

Tabela më poshtë paraqet zonat e mbrojtura në territorin e pesë komunave.

Tabela 10 Zonat e mbrojtura në rajon

Kodi	Emri i zonës/objektit	Komuna/zona	Sipërfaqja / ha	Kategoria sipas IUCN	Vitet e Mbrojtjes	Përshkrim i shkurtër i vlerave
PARKU KOMBËTAR (gjithsej 50,000 ha)						
NP_001	Parku Kombëtar 'Bjeshkët e Nemuna'	Pejë, Deçan	50,000	II	2012	I pasur me specie endemike të florës dhe faunës, me veçori të theksuara gjeologjike dhe hidrologjike.
MONUMENTE NATYRORE (10,085 ha, gjithsej)						
MN_201	Kanioni i Rugovës	Pejë	450	III	1985	Kanion spektakolar me rëndësi gjeomorfologjike dhe hidrologjike.
MN_202	Burimi i Drinit të Bardhë	Pejë	20	III	1985	Vend i rëndësishëm hidrologjik me vlerë të konsiderueshme ekologjike.
MN_203	Shpella e Radavcit	Pejë	10	III	2000	Monument i shquar speleologjik me formacione unike shpelllore.
MN_204	Gryka e Istogut	Istog	15	III	2010	Vend i rëndësishëm gjeologjik dhe hidrologjik me florë dhe faunë të larmishme.
MN_205	Gryka e Deçanit	Deçan	5	III	2015	Monument gjeologjik me biodiversitet të spikatur.
MN_206	Malet e Junikut	Junik	100	III	2000	Vargmal me biodiversitet të pasur dhe bukuri piktoreske.

PNMIM, Rajoni i Dukagjinit

Kodi	Emri i zonës/objektit	Komuna/zona	Sipërfaqja / ha	Kategoria sipas IUCN	Vitet e Mbrojtjes	Përshkrim i shkurtër i vlerave
MN_207	Ujëvarat e Mirushës	Klinë	200	III	1983	Ujëvara me vlerë të konsiderueshme ekologjike dhe turistike.
MN_208	Kanioni i Deçanit	Deçan	50	III	1985	Kanion me formacione gjeologjike dhe biodiversitet unik.
MN_209	Bifurkacioni i Pejës	Pejë	25	III	1975	Pikë bifurkacioni me rëndësi hidrologjike dhe ekologjike.
MN_210	Mokna Gora (Mali i Lagësht)	Pejë	200	III	2000	I pasur me florë dhe faunë me karakteristika të rëndësishme gjeologjike.
MN_213	Patriarkana e Pejës	Pejë	10	III	1979	Monument kulturor dhe historik me një mjedis natyror të rëndësishëm.

2.2 Popullsia

Në vitin 2024, nga data 5 prill deri më 24 maj, Kosova ka realizuar Regjistrimin e Popullsisë, Ekonomive Familjare dhe Banesave. Rezultatet e para përfundimtare janë publikuar në dhjetor 2024

Tabela 11 Popullsia e rajonit, 2011 dhe 2020

Komuna	2020
Pejë	82,745
Istog	33,008
Klinë	30,503
Deçan	27,775
Junik	3,943
Totali	177,947

Burimi: Agjencia e Statistikave të Kosovës (ASK)

Tabela më poshtë tregon numrin e familjeve në secilën komunë, sipas të dhënave të Regjistrimit të Popullsisë të vitit 2024.

Tabela 12 Numri i familjeve në secilën komunë

Komuna	Numri i familjeve	Madhësia e familjeve
Deçan	5,790	4.8
Istog	7,374	4.3
Junik	860	4.6
Klinë	6,541	4.7
Pejë	19,112	4.3
Totali	39,677	4.5

Sipas këtyre të dhënave, madhësia mesatare e një familjeje ishte 4.5 persona për familje.

2.3 Përshkrimi socio-ekonomik

2.3.1 Të dhëna për të ardhurat dhe shpenzimet për frymë/familje

Bruto-produkti i vendor për kokë banori

PNMIM, Rajoni i Dukagjinit

ASK publikoi në dhjetor 2023 të dhënat statistikore rajonale për periudhën 2018/2021⁹. Figura më poshtë përmbledh BPV-në për frymë sipas rajoneve dhe mesatares kombëtare për vitet 2020-2021:

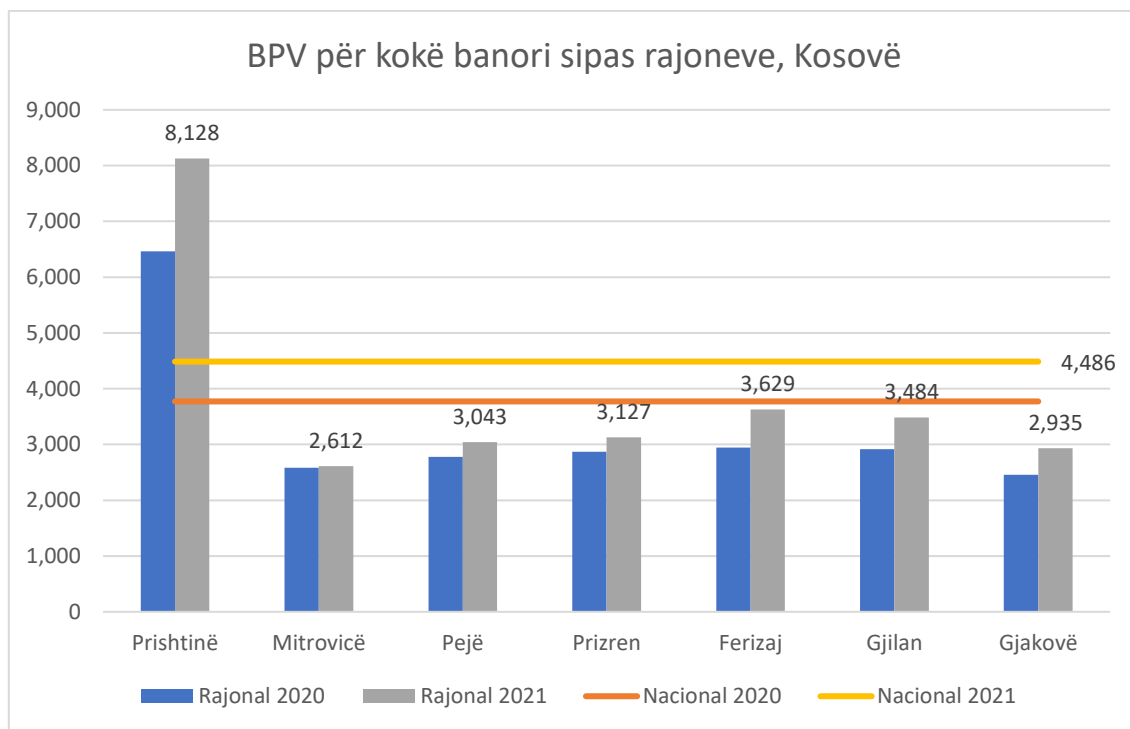

Figura 9BPV për kokë banori sipas rajoneve dhe nivelit nacional, €, 2020 dhe 2021

BPV për kokë banori të rajonit të Pejës përfaqëson 68% të BPV-së nacional (mesatarja) për frymë në vitin 2021. BPV-ja nacionale për kokë banori u rrit me 19% në vitin 2021, në terma nominalë, me rritje prej 26% në Prishtinë dhe 9% në rajonin e Pejës. Sipas të dhënave në publikim, BPV për kokë banori në rajonin e Pejës është rritur me normë mesatare vjetore prej 4.4% në periudhën 2018-2021, përkundër rënies prej 5% në vitin 2020, për shkak të krizës së COVID.

Vlera rajonale e shtuar bruto për rajonin e Pejës arrin në 540 milionë euro në vitin 2021 dhe struktura e tij sipas aktiviteteve ekonomike është paraqitur në grafikun e mëposhtëm:

⁹ <https://askapi.rks-gov.net/Custom/54ab93a9-061e-4b12-b850-dff45dd32637.pdf> - Llogaritë Rajonale të Produktit të Brendshëm Bruto sipas Rajoneve Statistikore 2018/2021 - vlerësime eksperimentale

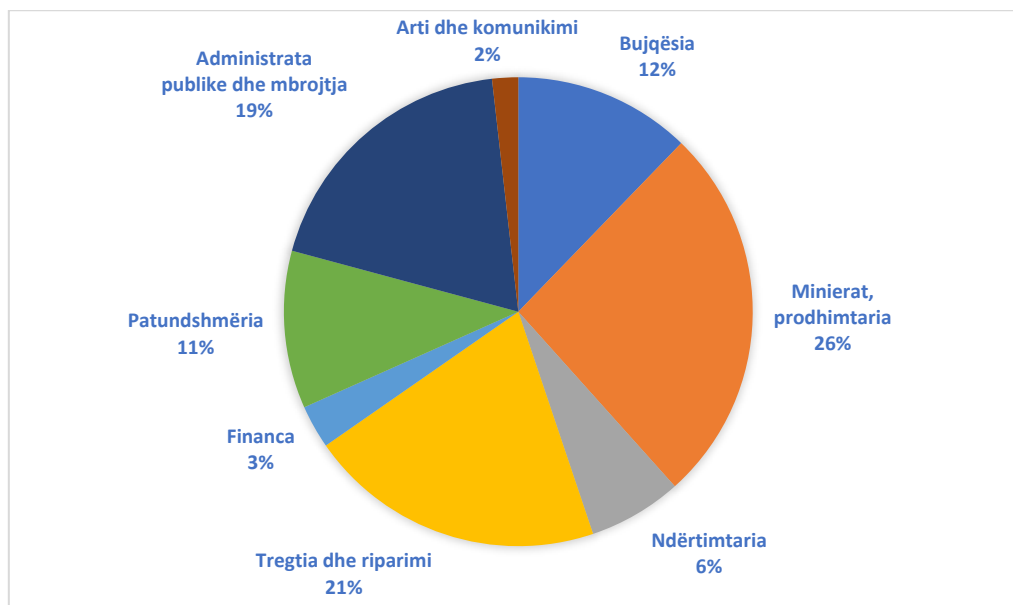

Figura 10 Struktura ekonomike e rajonit të Pejës, vlera bruto e shtuar sipas aktiviteteve kryesore ekonomike, 2021, burimi ASK

Prodhimi, tregtia dhe bujqësia janë aktivitetet kryesore ekonomike në rajon.

Shpenzimet e familjeve/për frymë

Të dhënat për shpenzimet e familjeve për kokë banori janë të disponueshme vetëm në nivel nacional, të ofruara nga Anketimi i buxheteve të familjeve.

I fundit i publikuar është ai i qershorit 2023¹⁰ për vitin 2022 dhe përcakton shpenzimet mesatare vjetore për person prej 1,903 €. Në zonat urbane është pak më e lartë - 2,004 €, derisa në zonat rurale është 1,817 €. Të dhënat për shpenzimet e ekonomive familjare janë gjithashtu të disponueshme, por meqenëse madhësia e ekonomisë familjare ndryshon nuk citohen këtu. ASK nuk publikon të dhëna për të ardhurat familjare.

Anketa e publikuar më parë është për vitin 2017.

Punësimi

Shkalla e punësimit pasqyron përqindjen e popullsisë në moshë pune (15-64 vjeç) që është e punësuar. Shkalla e përgjithshme e punësimit në Kosovë po rritet vazhdimisht në 5 vitet e fundit, përveç në vitin 2020, për shkak të krizës Covid, siç shihet në grafikun e mëposhtëm dhe në anën tjetër paraqitet trendi i shkallës së papunësisë:

¹⁰ <https://askapi.rks-gov.net/Custom/05ec40da-61a2-4ace-ae25-241e2c38c050.pdf> Rezultatet e Anketës së Buxhetit të Ekonomive Familjare 2022

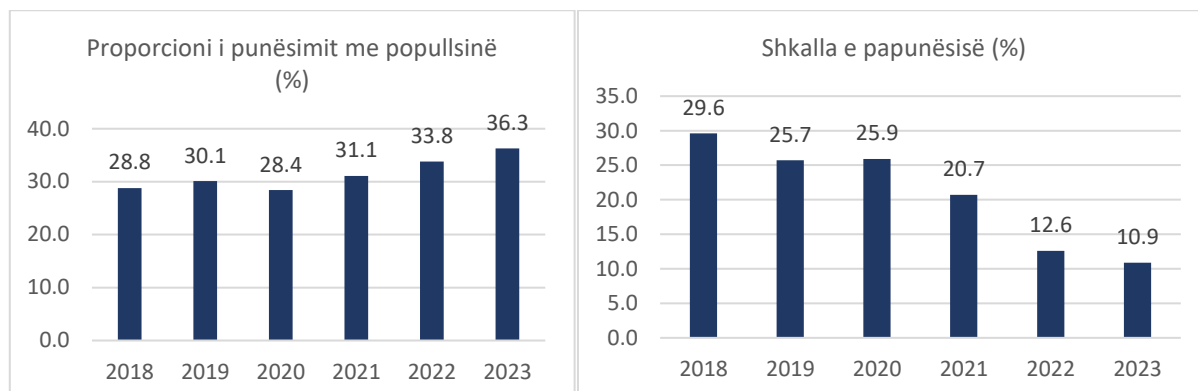

Figura 11 Shkalla e punësimit dhe papunësisë në Kosovë, 2018-2023, Burimi ASK

Në rajonin e Pejës, punësimi është përqendruar kryesisht në sektorët e mëposhtëm:

- Bujqësia: Shumë banorë merren me bujqësi, blegtori dhe pylltari.
- Shërbimet: Përfshirë shitjen me pakicë, mikpritjen (veçanërisht shërbimet që lidhen me turizmin) dhe administratën publike.
- Industria: Ndërmarrjet e vogla dhe të mesme (NVM) të përfshira në prodhim, veçanërisht në tekstil, mobilje dhe përpunimin e ushqimit.
- Sektori Publik: Punë në arsim, kujdes shëndetësor dhe shërbime të qeverisjes lokale.

Shkalla e papunësisë në Kosovë, përfshirë Pejën, është relativisht e lartë, veçanërisht në mesin e të rinjve dhe grave. Çështjet strukturore të tilla si mospërputhja e aftësive, mundësitë e kufizuara të punësimit jashtë qendrave urbane dhe varësia ekonomike nga remitancat kontribuojnë në këto sfida.

Sfidat socio-ekonomike

Shumë familje në rajonin e Pejës përballen me varfëri ose janë të ndjeshme ndaj goditjeve ekonomike, pavarësisht përpjekjeve për të përmirësuar standardin e jetesës. Ekziston një hendek i rëndësishëm midis familjeve me të ardhura të larta dhe me të ardhura të ulëta, duke kontribuar në pabarazitë sociale. Ekonomia lokale mbështetet shumë në remitancat nga diaspora, duke e bërë atë të pambrojtur ndaj kushteve të jashtme ekonomike. Sfidat në zhvillimin e infrastrukturës, veçanërisht në transport dhe shërbime komunale, pengojnë rritjen ekonomike dhe aksesin në shërbime.

Mundësitë për Zhvillim Ekonomik

Modernizimi i bujqësisë, promovimi i praktikave të qëndrueshme dhe rritja e produktivitetit mund të rrisin të ardhurat rurale. Zhvillimi i infrastrukturës turistike dhe promovimi i eko-turizmit në zonat natyrore si kanioni i Rugovës dhe vendet kulturore mund të krijojnë vende pune dhe të stimulojnë bizneset lokale. Ofrimi i mbështetjes për bizneset e vogla dhe bizneset fillestare përmes trajnimeve, financimit dhe programeve të inkubacionit të biznesit. Investimi në arsim, trajnim profesional dhe programe për ndërtimin e aftësive për t'u përshtatur me nevojat e tregut dhe për të rritur mundësitë e punësimit. Përmirësimi i rrugëve, shërbimeve komunale dhe telekomunikacionit për të tërhequr investime, për të lehtësuar tregtinë dhe për të përmirësuar standardet e jetesës.

Duke adresuar këto sfida socio-ekonomike dhe duke shfrytëzuar mundësitë në dispozicion, rajoni i Pejës mund të nxisë rritje të qëndrueshme ekonomike, të ulë varfërinë dhe të përmirësojë cilësinë e jetës për banorët e saj.

2.3.2 Biznesi dhe industria

Seksioni 3.1.2 paraqet informacion për numrin dhe llojin e subjekteve tregtare në rajon. Lloji i mbeturinave të prodhuara nga këto biznese është kryesisht i ngjashëm me mbeturinat e anvisërisë.

PNMIM, Rajoni i Dukagjinit

Industritë në rajonin e Pejës mund të gjenerojnë disa lloje të mbeturinave që mund të kategorizohen kryesisht në dy kryesore: mbeturina industriale jo të rrezikshme dhe të rrezikshme.

2.3.3 Turizmi

Në nivel rajonal janë zhvilluar shtigje për ecje malore dhe çiklizëm që lidhin 3 komuna (Pejë, Deçan dhe Junik) duke përfshirë Parkun Kombëtar Bjeshkët e Nemuna, ndërsa janë zhvilluar oferta për çiklizëm rekreativ që lidhin 6 komuna të fushës së Dukagjinit.

Në nivel ndërkufitar janë zhvilluar shtigje ecjeje që lidhin Kosovën me Shqipërinë dhe Malin e Zi. Shtegu 'Balkan Peaks', i cili është 192 km i gjatë dhe kalon nëpër Bjeshkëve të Nemuna në tre shtete, nga Këshilli Botëror i Udhëtimit dhe Turizmit¹¹ ka fituar çmimin e parë në botë për menaxhim të suksesshëm. Përveç kësaj, 300 km shtigje për ecje dhe çiklizëm janë zhvilluar ndërmjet Kosovës dhe Malit të Zi përmes Bjeshkëve të Nemuna.

Grafiku i mëposhtëm tregon numrin e vizitorëve dhe qëndrimeve vendase dhe ndërkombëtare në rajon për periudhën 2008 – 2017.

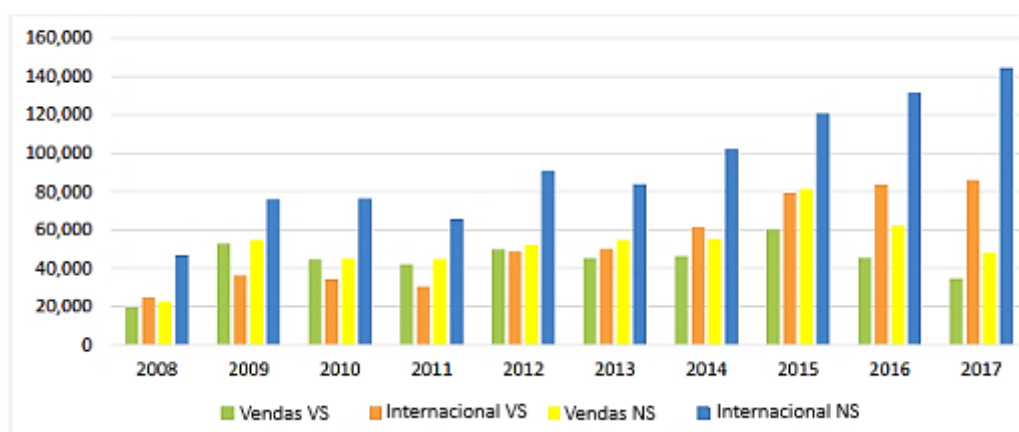

Figura 12 Numri i vizitorëve vendas dhe ndërkombëtarë dhe netët e kaluara

Burimi: përshtatur nga ASK, 2018

Sipas të dhënave të ASK-së, numri i vizitorëve vendas dhe të huaj ishte: 65.099 në vitin 2019, 42.521 në vitin 2020 dhe 76.013 në vitin 2021. Numri i njësive akomoduese është 93, me 1.235 dhoma dhe 2.327 shtretër.

2.3.4 Bujqësia

Të dhënat e fundit të Regjistrimit treguan se bujqësia ishte profesioni kryesor në rajon me rreth 20,000 amvisëri të angazhuara në bujqësi, që ishte mbi 50% e familjeve në rajon.

Tabela 13 Numri i familjeve të angazhuara në aktivitete bujqësore

Komuna	Numri i familjeve të angazhuara në aktivitete bujqësore
Deçan	3,936
Istog	5,063
Junik	343
Klinë	4,442
Pejë	6,038

Burimi: Agjencia e Statistikave të Kosovës (ASK), 2014 (të dhënat e regjistrimit të popullsisë)

Tabela më poshtë tregon të dhënat e Regjistrimit për numrin e bagëtive në rajon.

¹¹ <https://www.youtube.com/watch?v=xAl7B-vrodc>.

PNMIM, Rajoni i Dukagjinit

Tabela 14 Numri i bagëtime (krerë)

Komuna	Lopë	Dele	Dhi	Pula	Derra
Deçan	11,367	3,139	216	9,874	36
Istog	15,817	10,055	1,153	41,957	607
Junik	1,113	1,000	23	1,619	-
Klinë	10,474	2,345	606	41,546	4,160
Pejë	18,199	8,599	1,420	61,411	829

Burimi: Agjencia e Statistikave të Kosovës (ASK), 2014 (të dhënat e regjistrimit të popullsisë)

Tabela më poshtë paraqet të dhënat për sipërfaqet në rajon të mbjellura me kultura bujqësore.

Tabela 15 Sipërfaqet e të korrave në hektarë (ha)

Komuna	Grurë	Misër	Elb	Të tjera
Deçan	1,685	823	7	2,481
Istog	6,038	2,137	71	9,052
Junik	325	111	-	278
Klinë	7,586	1,767	48	10,214
Pejë	4,096	1,825	21	7,419

Burimi: Agjencia e Statistikave të Kosovës (ASK), 2014

Tabela më poshtë paraqet të dhënat për sipërfaqet në rajon të mbjellura nga pemishtet.

Tabela 16 Sipërfaqet e pemishteve, në ha

Komuna	Mollë	Kumbull	Dardhë	Qersh	Qersh e thartë	Të tjera
Deçan	68.22	4.59	8.72	0.49	0.57	8.89
Istog	272.63	4.79	27.51	0.09	0.21	9.88
Junik	18.00	0.19	0.42	k	9.09	0.25
Klinë	73.67	18.81	50.00	0.66	1.69	25.27
Pejë	176.70	8.92	28.52	0.31	0.30	16.74

Burimi: Agjencia e Statistikave të Kosovës (ASK), 2014 (të dhënat e regjistrimit të popullsisë)

3 BAZA PËR MENAXHIMIN E MBETURINAVE

3.1 Gjenerimi aktual i mbeturinave komunale

Mbeturinat e menaxhuara nga komunat gjenerohen kryesisht nga 3 kategori kryesore përdoruesish: i) amvisëritë, ii) institucionet dhe iii) bizneset. Ky seksion synon të vlerësojë sasinë e mbeturinave komunale të gjeneruara nga secila komunë për të ofruar një vlerësim të përgjithshëm për mbeturinat e prodhuara në rajonin e Pejës, të cilat do të duhet të menaxhohen në objektet e caktuara.

3.1.1 Amvisëritë

Tabela më poshtë paraqet sasinë e mbeturinave të brumbulluara nga secila komunë në vitin 2021 dhe 2022.

Tabela 17 Gjenerimi i mbeturinave nga amvisëritë (të mbledhura), 2021 dhe 2022

Komuna	Mbeturinat e mbledhura, 2021	Mbeturinat e mbledhura, 2022	kg/kokë banori/vit, 2022
Pejë	36,063	36,113	436
Istog	16,256	11,892	360
Klinë	9,758	9,173	300
Deçan	8,298	8,289	300

PNMIM, Rajoni i Dukagjinit

Komuna	Mbeturinat e mbledhura, 2021	Mbeturinat e mbledhura, 2022	kg/kokë banori/vit, 2022
Junik	818	920	233
Totali	71,193	66,396	436

Burimi: Raporti i Gjendjes së Mjedisit, i AMMK, 2021 dhe 2022

Në raportimin ekzistues të AMMK-së, të dhënat e gjenerimit të mbeturinave nuk janë të ndara për kategori të ndryshme të prodhuesve kryesorë të mbeturinave. Prandaj, numrat e paraqitur janë shifra të përmbledhura për mbeturinat e përziera nga secila komunë.

Tabela më poshtë paraqet mbeturinat e gjeneruara në vitin 2023 sipas kategorive të ndryshme (aty ku ka) në secilën komunë.

Tabela 18. Gjenerimi i mbeturinave në rajonin e Pejës, 2023

Burimi	Pejë	Istog	Klinë	Deçan	Junik	Totali
Amvisëritë	30,500	11,569	7,738	3,913	860	54,580
Entitetet komerciale	5,150			2,134		7,284
Institucionet	1,650			712		2,362
Industritë				356		356
Totali	37,300	11,569	7,738	7,115	860	64,582

Burimi: të dhëna nga komunat, 2024

Shënim: Sasitë e mbeturinave të raportuara nga komunat e Istogut, Klinës dhe Junikut përbëjnë totalin e mbeturinave komunale (nga familjet dhe burime të ngjashme me familjet)

Siç shihet nga Tabelat e mësipërme, vetëm në Pejë prodhimi i mbeturinave ka shënuar rritje të lehtë. Në të gjitha komunat e tjera, gjenerimi i mbeturinave ka shënuar rënie në vitet e fundit.

Tabela më poshtë tregon normat e përlogaritura të gjenerimit të mbeturinave në secilën komunë bazuar në sasitë e raportuara të mbeturinave të gjeneruara në vitin 2023.

Tabela 19 Normat e gjenerimit të mbeturinave, 2023

Komuna	Popullsia, 2024	Mbeturinat e gjeneruara, 2023	kg/kokë banori/vit	kg/kokë banori/ditë
Pejë	82,745	451	374	1.24
Istog	33,008	350	278	0.96
Klinë	30,503	254	189	0.70
Deçan	27,775	256	166	0.70
Junik	3,943	218	133	0.60

Burimi: bazuar në të dhënat nga komunat dhe ASK-ja

Gjenerimi mesatar i mbeturinave për kokë banori ndryshon midis komunave nga 218 (Junik) në 451 (Pejë) kg/vit me një **mesatare të përgjithshme për rajonin prej 363 kg/kokë banori/vit ose 0.99 kg/kokë banori/ditë**.

3.1.2 Burime komerciale dhe institucionale

Të dhënat nga AMKM tregojnë numrin e bizneseve aktive në rajon dhe ato kanë marrë shërbimin komunal për grumbullimin e mbeturinave komunale në vitin 2022.

Tabela 20 Numri i bizneseve që marrin shërbimin e grumbullimit të mbeturinave komunale, 2021

Komuna	Numri i bizneseve aktive në komunë	Numri i institucioneve në komunë	Numri i bizneseve që marrin shërbimin	Numri i institucioneve që marrin shërbimin
Pejë	2,737	91	2,737	91
Istog	1,484	69	742	69

PNMIM, Rajoni i Dukagjinit

Komuna	Numri i bizneseve aktive në komunë	Numri i institucioneve në komunë	Numri i bizneseve që marrin shërbimin	Numri i institucioneve që marrin shërbimin
Klinë	1,211	64	744	64
Deçan	1,3053	50	590	50
Junik	120	8	107	8

Burimi: AMMK 2022

Tabela më poshtë tregon numrin dhe llojin e bizneseve në rajon.

Tabela 21 Numri dhe lloji i bizneseve në rajon, 2024

Komuna	Me shumicë	Restorante	Kasapë	Të tjera
Pejë	1942	743	n/a	n/a
Istog	2	30	5	753
Klinë	n/a	n/a	n/a	n/a
Deçan	597	19	3	-
Junik	-	7	1	112

Burimi: të dhëna komunale, 2024

Numri i institucioneve për secilën komunë është renditur në tabelën më poshtë. Institucionet kryesore në rajon janë objektet e kujdesit shëndetësor dhe shkollat/institucionet arsimore.

Institucionet kryesore në secilën komunë janë renditur në Tabelën më poshtë.

Tabela 22 Numri dhe lloji i institucioneve kryesore në rajon, 2024

Komuna	Kujdes Shëndetësor	Shkolla	Institucione kulturore	Të tjera
Pejë	24 23 Qendra të Kujdesit Primar 1 Kujdesi Sekondar SPITAL	54 46 objekte shkollore 4 Kopshte fëmijësh 1 universitet publik 1 Kolegj Privat 2 Shkolla private	11 "Jusuf Gërvalla" Kinema-Teatër Kompleksi Rinor (Zum) Qendra Rinore Shtëpia e Kulturës Istref Begolli Teatri i Qytetit Muzeu Etnografik Stadiumi Shahin Haxhi Islami	48 Ndërmarrje publike: Stacioni i autobusëve Ambienti Eko-Sig Hidrodrini Drini i Bardhë Infrakos Zyra Postare Institucione të tjera: Zyra për ndihmë juridike Ministria e Punëve të Brendshme - ish ndërtesa e Bankosit (pasaporta) Qendra e regjistrimit të automjeteve Gjykata Themelore në Pejë Divizioni për Kundërvajtje Prokuroria Themelore Agjencia e Ushqimit dhe Veterinarisë Stacioni veterinar Qendra Rajonale e Punësimit Administrata Tatimore e Kosovës ATK

PNMIM, Rajoni i Dukagjinit

Komuna	Kujdes Shëndetësor	Shkolla	Institucione kulturore	Të tjera
			Qendër shumëprofesionale Shtëpia e Kulturës Halla e Sportit Qendra Sportive "Tahir Vokshi"	Kryqi i Kuq i Kosovës Spitali i Përgjithshëm Q. Sh. Qendra e Ministrisë së Punëve të Brendshme për regjistrimin e automjeteve Qendra e Mirëqenies së Gruas "Perandori Justinian" Agjencia Kosovare për Krahësimin dhe Verifikimin e Pasurisë Ministria e Arsimit Qendra për aftësi profesionale Qendra për mirëqenie sociale Instituti Bujqësor i Kosovës MBPHR Instituti i Pyjeve Agjencia Pyjore Njësia e fishekzjarrëve UNMIK-u Universiteti Publik "Haxhi Zeka" Gjykata Themelore-Pejë Inspektorati i Arsimit Agjencia shtetërore e arkivave të Kosovës Arkivi ndërkomunal - Pejë Instituti për mbrojtjen e monumentit "Kulla e Gjokajve" Kisha Katolike Subjekti Hidromed "Ali Kelmendi" INFRAKOS SH.A. Hekurudha HEKURUDHA E KOSOVËS Hendikos Qendra e Bashkësisë Islame Qendra e shëndetit mendor Ministria e Mirëqenies Sociale e Shërbimit Sprovues të Republikës së Kosovës Life-Pharm Ministria e Shëndetësisë Pema - Qendra e Kujdesit Ditor Ent Higjienik Burgu i Qarkut Doganat Ministria e MTPT-së Shoqatat e dala nga lufta
Istog	1 CCMF 8 QMF	13 shkolla fillore 2 shkolla të mesme 8 institucione 10 institucione parashkollore	1 Bibliotekë	3 zyra postare 1 stacion zjarrfikës
Klinë	13 QKMF 3 QMF 11 AMF – Spitali rajonal	26 shkolla fillore 2 shkolla të mesme	1 Bibliotekë 1 shtëpi e kulturës	1 Zyrë Postare 1 stacion zjarrfikësish 13 zyra të gjendjes civile 1 QKRA

PNMIM, Rajoni i Dukagjinit

Komuna	Kujdes Shëndetësor	Shkolla	Institucione kulturore	Të tjera
				1CRC
Deçan	1 QKMF, QMF, spital rajonal, klinika, klinikë private	19 shkolla fillore 2 shkollë e mesme institucionet parashkollore Universiteti	1 Muze 1 Bibliotekë	1 Zyrë Postare 1 stacion zjarrfikësish
Junik	1 Qendër Kryesore e Mjekësisë Familjare	1 Shkollë e Mesme e Ulët 1 Gjimnaz		Komuna Zyra postare Stacion zjarrfikësish Stacion i Policisë Qendra për Regjistrimin Civil dhe të Automjeteve QPS

Burimi: të dhëna komunale, 2024

Sasia e saktë e mbeturinave komerciale është e vështirë të përcaktohet për shkak të mungesës së të dhënave të besueshme. Për bizneset e vogla dhe të mesme, shërbimi ofrohet në të njëjtën mënyrë si për amvisëritë, që do të thotë në bazë të shpeshtësisë së caktuar të inkasimit. Bizneset më të mëdha janë të pajisura me kontejnerë dhe tarifohen ose për zbrazje ose sipas kërkesës.

Në mungesë të të dhënave të besueshme, vlerësimi i mbeturinave të gjeneruara nga institucionet dhe institucionet komerciale, zakonisht të referuara si të ngjashme me ato të amvisërisë, zakonisht bazohet në dy supozimet e mëposhtme:

- Në zonat urbane, mbeturinat e ngjashme me ato të amvisërisë përbëjnë 15% të totalit të mbeturinave të amvisërisë.
- Në zonat rurale, mbeturinat e ngjashme me ato të amvisërisë përbëjnë 5% të totalit të mbeturinave të amvisërisë.

3.1.3 Mbeturinat e gjelbra nga zonat publike

Përveç familjeve, bizneseve dhe institucioneve, një burim tjetër i gjenerimit të mbeturinave komunale janë sipërfaqet e gjelbra publike. Sipërfaqet e gjelbra publike përfshijnë: parqet, varrezat, mirëmbajtjen e rrugëve, hotelet, pronat komerciale, etj. Si pritjet, sasi të mbeturinave të gjelbra nga sipërfaqet e gjelbra publike nuk janë të regjistruara, për faktin se mbeturinat e gjelbra pasi që mbledhen, në vend që të kompostohen në një objekt të caktuar, përfundojnë në deponinë rajonale.

Në mungesë të të dhënave të besueshme, vlerësimi i mbeturinave të gjelbra të gjeneruara në zonat publike të gjelbra zakonisht bazohet në dy supozimet e mëposhtme:

- Në zonat urbane, mbeturinat e gjelbra nga zonat publike përbëjnë 30 kg për person në vit.
- Në zonat rurale, mbeturinat e gjelbra nga zonat publike përbëjnë 10 kg për person në vit.

3.1.4 Mbeturinat e ndërtimit dhe rrënimit

Plani Kombëtar i Menaxhimit të Mbeturinave nga Ndërtimi dhe Rrënimi (PKMMNRr) ofron një vlerësim të sasive të mbeturinave të ndërtimit dhe rrënimit (MNRr) të gjeneruara në rajon. Këto paraqiten në tabelën më poshtë.

Tabela 23. Gjenerimi i MNRr-ve në Rajonin e Pejës, 2024

Burimi	Rajoni i Pejës, m ³ /vit	Rajoni i Pejës, ton/vit
Mbeturinat e ndërtimit	37,731	31,339
Mbeturinat e rrënimit	15,092	12,536
MNRr nga familjet	1,580	1,313

PNMIM, Rajoni i Dukagjinit

Burimi	Rajoni i Pejës, m ³ /vit	Rajoni i Pejës, ton/vit
Totali i MNRr-ve	54,404	45,188

Burimi: PKMMNRr

Tonelatat janë vlerësuar me supozimin se dendësia e MNRr-ve është 830.6 ton/m³. Sipas PMMNRr, familjet kontribuojnë në gjenerimin e përgjithshëm të MNRr-ve me vetëm 3%. Burimi më i rëndësishëm i gjenerimit të MNRr-ve është sektori i ndërtimit - rreth 70%.

3.2 Përbërja e mbeturinave

Analiza e përbërjes së mbeturinave komunale është bërë për 1 vit, nga tetori 2021 deri në nëntor 2022, në 7 regjionet e Kosovës, në komunat e Prishtinës, Prizrenit, Ferizajt, Gjakovës, Mitrovicës Jugore, Gjilanit dhe Pejës. Mostrat janë marrë në 4 zona të qyteteve, duke përfshirë ambiente banimi kolektive, individual, biznese dhe kategori të përziera (kompani kolektive, individuale dhe afariste).

Rezultatet mesatare të kombinuara të tre anketave në Pejë janë paraqitur në tabelën më poshtë.

Tabela 24. Përbërja e mbeturinave në Pejë

Kategoria e mbeturinave	Rezultati mesatar
Mbeturinat organike	29.7%
Mbeturinat e gjelbra	3.3%
Tetrapak	1.9%
Plastikë	18.5%
Letër/karton	16.8%
Tekstil	6.8%
Metal	1.8%
Qelq	7.1%
Dru	1.8%
MNRr	2.4%
Mbeturina të rrezikshme	0.1%
Pelena	2.4%
Mbeturina të imëta	7.4%
Totali	100.0%

Sa i përket potencialit për riciklimin dhe rikuperimin e mbeturinave, figura më poshtë tregon përmbajtjen e mbeturinave të biodegradueshme dhe të riciklueshme të thata në totalin e MKI-ve.

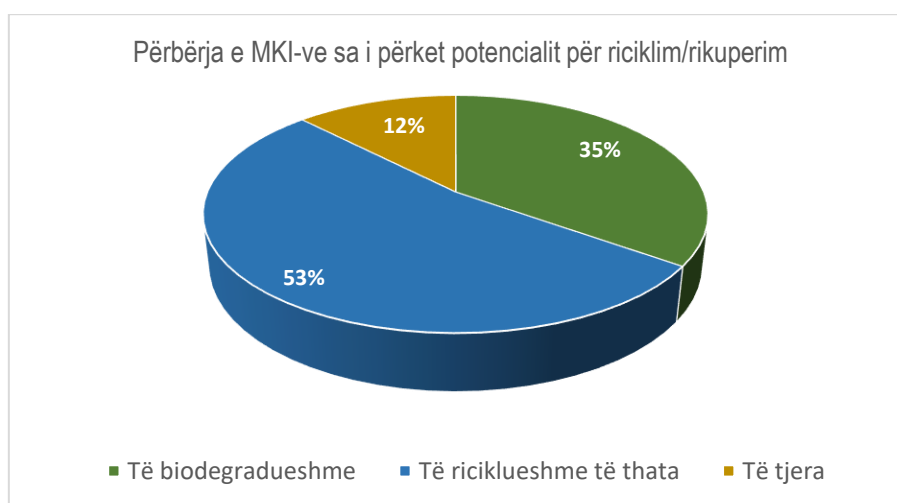

Figura 13 Përbërja e MKI-ve sa i përket potencialit për riciklim/rikuperim

Siç shihet nga figura më sipër, 88% e MKI-ve kanë potencial për një formë riciklimi dhe rikuperimi.

3.3 Ofrimi aktual i shërbimeve komunale për menaxhimin e mbeturinave

3.3.1 Grumbullimi i mbeturinave

Komuna e Pejës. Shërbimi i grumbullimit të mbeturinave ofrohet nga KRU Ambienti. Shërbimi ofrohet nga 17 kamionë grumbullues mbeturinash me kapacitet nga 1 deri në 8 tonë. Pesë nga ata kamionë janë të rinj (të prodhuar në vitin 2022), ndërsa pjesa tjetër janë kryesisht të vjetër (prodhuar midis viteve 1985 dhe 2012).

Komuna e Istogut. Shërbimi i grumbullimit të mbeturinave ofrohet nga KRU Ambienti. Shërbimi ofrohet nga 10 kamionë grumbullues mbeturinash me kapacitet nga 1 deri në 11 tonë. Vetëm një nga këta kamionë është i ri (prodhuar në vitin 2022), ndërsa pjesa tjetër janë kryesisht të vjetër (prodhuar midis viteve 2000 dhe 2011). Të gjithë kamionët janë të pajisur me kompakt; vetëm një është një kamion i hapur, i prodhuar në vitin 1987.

Komuna e Klinës. Shërbimi i grumbullimit të mbeturinave ofrohet nga KRU Ambienti. Shërbimi ofrohet nga 6 kamionë grumbullues mbeturinash me kapacitet nga 4 deri në 10 tonë. Tre nga këta kamionë janë të rinj (prodhuar në vitin 2022), ndërsa tre të tjerët janë të vjetër (prodhuar midis viteve 1997 dhe 2001). Të gjithë kamionët janë të pajisur me sistemin kompakt.

Komuna e Deçanit. Shërbimi i grumbullimit të mbeturinave ofrohet nga një kompani komunale. Kompania përdor 10 kamionë për grumbullimin e mbeturinave. Vetëm 1 është i ri (prodhuar në vitin 2023); pjesa tjetër është mjaft e vjetër (prodhuar midis viteve 1996 dhe 2007).

Komuna e Junikut. Shërbimi i grumbullimit të mbeturinave ofrohet nga një kompani private – Euro Steel LLC. Grumbullimi i mbeturinave organizohet me një kamion grumbullues mbeturinash me kapacitet 8 m³ dhe prodhuar në vitin 2005.

Tabela më poshtë paraqet pronësinë e aseteve në secilën komunë dhe përgjegjësinë për investimin në pajisjet e grumbullimit të mbeturinave.

Tabela 25 Pronësia e pajisjeve dhe përgjegjësia për të investuar në pajisje

Komuna	Kontejnerët, amvisëritë	Kontejnerët, bizneset	Kamionët	Përgjegjësia për investimin në pajisje
Pejë	KRM Ambienti	KRM Ambienti	KRM Ambienti	Komuna dhe KRM-ja
Istog	KRM Ambienti	KRM Ambienti	KRM Ambienti	Komuna dhe KRM-ja
Klinë	Komuna	Komuna	Komuna	Komuna dhe kompania komunale
Deçan	Kompania komunale	Kompania komunale	Kompania komunale	Komuna dhe KRM-ja
Junik	Komuna/përdoruesit	Komuna/përdoruesit	Operator privat	Operatori privat (automjete), komuna (kontejnerë)

Burimi: të dhënat nga komunat (2024)

Tabelat më poshtë paraqesin numrin dhe llojin e kontejnerëve në përdorim për grumbullimin e mbeturinave nga amvisëritë dhe bizneset/institucionet, si dhe frekuencën e grumbullimit të mbeturinave.

Tabela 26 Kontejnerët e grumbullimit të mbeturinave për amvisëri

Komuna	Masa	1.1 m ³	120 litra
Pejë	numri	-	22,000
	frekuenca e grumbullimit	-	1 herë në javë
Istog	numri	50	870
	frekuenca e grumbullimit	1 herë në javë	1 herë në javë
Klinë	numri	180	4,825

PNMIM, Rajoni i Dukagjinit

Komuna	Masa	1.1 m ³	120 litra
	frekuenca e grumbullimit	1 herë në javë	1 herë në javë
Deçan	numri	-	7,853
	frekuenca e grumbullimit	-	1 herë në javë
Junik	numri	-	1,000
	frekuenca e grumbullimit	-	një herë në javë

Burimi: të dhënat nga komunat (2024)

Tabela 27Kontejnerët e grumbullimit të mbeturinave për biznese dhe institucione

Komuna	Masa	1.1 m ³	240 litra	120 litra	> 4 m ³
Pejë	numri	390	850	-	45
	frekuenca e grumbullimit	me kontratë	1 herë në javë	-	sipas kërkesës
Istog	numri	150	-	-	-
	frekuenca e grumbullimit	1-3 herë në javë	-	-	-
Klinë	numri	133	-	30	-
	frekuenca e grumbullimit	sipas kërkesës	-	1 herë në javë	-
Deçan	numri	171	-	-	-
	frekuenca e grumbullimit	1-3 herë në javë (biznese); me kërkesë (institucione)	-	-	-
Junik	numri	26	-	6	-
	frekuenca e grumbullimit	1 herë në javë	-	1 herë në javë	-

Burimi: të dhënat nga komunat (2024)

Siç shihet nga tabelat e mësipërme, lloji mbizotërues i kontejnerit që përdoret për grumbullimin e mbeturinave nga amvisëritë është 120 litërsh, për shkak të llojit të banimit të përhapur në rajon (shtëpi individuale). Kontejnerët më të mëdhenj 1.1 m³ janë zgjedhja e preferuar për grumbullimin e mbeturinave nga bizneset dhe institucionet. Komuna e Pejës përdorë edhe një numër të madh të kontejnerëve 240 litërsh për grumbullimin e mbeturinave nga bizneset.

Shërbimi i grumbullimit të mbeturinave u ofrohet 100% të banorëve të përhershëm në 4 nga 5 komunat. Në Klinë raportohet se grumbullimi i mbeturinave i ofrohet 98% të popullsisë me plane për të rritur mbulimin e shërbimeve në 100%.

3.3.2 Grumbullimi ndaras i mbeturinave

Grumbullimi ndaras i mbeturinave të materialeve të riciklueshme nuk është organizuar në asnjë nga pesë Komunat. Është planifikuar nga Komunat që kjo të fillojë nga viti 2025 e në vazhdim. Komuna e Pejës ka përvorë të mëparshme me nisma pilot, rezultatet e të cilave treguan se përpjekjet e tilla sporadike nuk janë të suksesshme nëse nuk mbështeten nga kushtet e tjera të nevojshme dhe nëse nuk ekziston infrastruktura e nevojshme.

Të 5 komunat kanë lokacione të caktuara për ngritjen e oborreve të riciklimit (OR).

3.3.3 Transferimi i mbeturinave

Asnjë stacion transferi nuk është në përdorim në Zonat e Menaxhimit të Mbeturinave (ZMM). Një lokacion në Istog fillimisht ishte paraparë të shfrytëzohej si stacion transferi nga ku mbeturinat do të transportoheshin në deponinë rajonale të Pejës. Mirëpo, për shkak të problemeve fillestare të pajisjeve dhe kostove të larta të transportit deri në deponinë e Pejës, lokacioni në Istog përfundoi duke u përdorur si deponi. Ky i fundit tani është i mbyllur dhe mbeturinat nga Istogu transportohen direkt në deponinë rajonale në Pejë.

3.3.4 Rikuperimi i mbeturinave

Në ZMM-të mungojnë objektet formale të trajtimit për fraksionet e ndryshme të mbeturinave që gjenerohen në rajon. Ky është një nga faktorët kryesorë kufizues për trajtimin e duhur të mbeturinave në ZMM.

Një rol aktiv në grumbullimin e veçantë të shumëllojshmërisë së materialeve të riciklueshme ka Euro Steel Nushi Ltd, kompania për ndërtim dhe riciklim, me seli në qytetin e Pejës. Kompania mbledh materiale të riciklueshme kryesisht nga bizneset në të gjithë rajonin dhe ka vendosur kontakte me ricikluesit në tregun ndërkombëtar. Kompania aktualisht është duke ofruar shërbimin e grumbullimit të mbeturinave edhe për Komunën e Junikut.

SKMIM e përditësuar parashikon infrastrukturën e mëposhtme të riciklimit dhe rikuperimit të mbeturinave për të gjithë ZMM-në:

- Objekti për rikuperimin e materialeve (ORM/MRF) në Pejë për materialet e riciklueshme të grumbulluara ndaras
- Impianti i kompostimit për mbeturinat e gjelbra të grumbulluara ndaras në ZMM.
- Impianti i trajtimi mekaniko-biologjik (TMB/MBT) për mbeturinat e përziera komunale për prodhimin e karburantit të derivuar nga mbeturinat (KDM/RDF) për të gjithë ZMM-në
- Tretje anaerobe për mbeturinat ushqimore të grumbulluara ndaras në zonat urbane për të gjithë ZMM-në.

KDM-ja e prodhuar nga të gjitha ZMM-të në vend do të trajtohet në një objekt qendror nacional të caktuar për djegien e KDM-së me rikuperim energjie.

Një studim fizibiliteti për krijimin e një ORM-je në Pejë është kryer tashmë.

3.3.5 Deponimi i mbeturinave

Deponia e Pejës

Të gjitha komunat e rajonit i deponojnë mbeturinat e tyre komunale në deponinë e Pejës. Deponia e Pejës është ndërtuar në vitin 2001. Është projektuar në sipërfaqe prej 3.6 ha, me gjeomembranë të vendosur në sipërfaqe prej 3 ha. Është projektuar me një kapacitet prej 1.5 milion m³. Fillimisht, stacioni i pompës së riqarkullimit të kullimit është jashtë funksionit duke çuar në rrjedhjet dhe ujërat sipërfaqësore të kontaminuara që rrjedhin nga zona e deponisë. Vetëm procedura të kufizuara operacionale zbatoheshin në baza ditore – profilizimi dhe ngjeshja e mbeturinave. Aktualisht, trupi i deponisë është shumë i lartë dhe pothuajse nuk zbatohen procedurat operacionale. Kapaciteti i deponisë është varfëruar për një kohë të gjatë.

Figura 14 Pamje e deponisë në Sverkë

Projektimi i detajuar dhe dokumentet e tenderit për mbylljen e lokacionit ekzistues dhe ndërtimin e deponisë të re janë në përgatitje dhe rishikim tash e disa vite. Plani parashikon mbylljen dhe rehabilitimin e zonës ekzistuese të depozitimit; dhe ndërtimi i një qelie deponie, si një zgjatim i deponisë aktuale, e cila do të plotësojë kriteret e përcaktuara në Direktivën e BE-së për Deponitë¹².

Deponitë e hapura

Numri i deponive të hapura u rrit ndjeshëm në vitin 2019 krahasuar me vitin 2017. Pas kësaj, numri i tyre ka shënuar rënie të ndjeshme, siç paraqitet në tabelën më poshtë. Në përgjithësi, numri i përgjithshëm i deponive ilegale është ulur me 57% nga 162 në 2019 në 70 deponi ilegale në 2022.

Tabela 28 Trendi i numrit të deponive të egra

Komuna	Numri i deponive ilegale		
	2017	2019	2022
Pejë	19	73	13
Istog	22	22	10
Klinë	9	46	33
Deçan	31	21	8
Junik	22	0	3
Totali	103	162	67

Burimi: AMMK

35% e deponive ilegale klasifikohen si mbeturina komunale të përziera (MKP), 28% si mbeturina nga ndërtimi dhe rrërimi (MNRr) dhe 38% si mbeturina tjera. Në Pejë, 1% e deponive ilegale janë klasifikuar Mbeturina të Rrezikshme Industriale (MRrI). Asnjë nga venddeponitë nuk u klasifikua për mbeturinat e vëllimshme (MV).

Tabela 29 Numri dhe Karakteristikat e Venddeponive të Paligjshme, 2021

Komuna	Totali	Shpërndarja e mbeturinave				
		MKP	MNRr	MRrI	MV	Të tjera
Pejë	21	41.0%	5.0%	1.0%	0.0%	53.0%
Istog	16	55.0%	18.0%	0.0%	0.0%	27.0%
Klinë	31	43.0%	35.0%	0.0%	0.0%	22.0%

¹² Direktiva e Këshillit 1999/31/EC e datës 26 prill 1999 për depozitimin e mbeturinave

PNMIM, Rajoni i Dukagjinit

Komuna	Shpërndarja e mbeturinave					
	Totali	MKP	MNRr	MRrI	MV	Të tjera
Deçan	2	0.0%	52.0%	0.0%	0.0%	48.0%
Junik	0	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
Totali	70	34.8%	27.5%	0.3%	0.0%	37.5%

Burimi: AMMK

3.3.6 Lëvizja e mbeturinave

Informacioni i kufizuar është i disponueshëm për lëvizjen e mbeturinave brenda dhe jashtë ZMM-ve. Komuna e Pejës ka vlerësuar se 12,176 tonë mbeturina të riciklueshme janë eksportuar në vitin 2023. Fraksionet e mbeturinave të riciklueshme dhe PZP transportohen brenda dhe jashtë rajonit në varësi të vendndodhjes së objekteve të licencuara të grumbullimit, magazinimit, përpunimit/riciklimit/trajtimit. Siç është përmendur tashmë në Seksionin 0, rol udhëheqës në eksportin e materialeve të riciklueshme ka kompania Euro Steel, me seli në Pejë.

3.3.7 Stafi për menaxhimin e mbeturinave

Situata ekzistuese e punonjësve në menaxhimin e mbeturinave në ZMM është renditur në tabelën vijuese. Ndryshimet e stafit për klient janë mjaft të ngjashme ndërmjet komunave. Përrjashtim bën vetëm Komuna e Junikut, ku efikasiteti i stafit për 1,000 konsumatorë të shërbyer është më i lartë në krahasim me 4 komunat tjera.

Tabela 30Efikasiteti i stafit për menaxhimin të mbeturinave, 2021

Komuna	Stafi i Ofruesit të Shërbimeve	Klientët e shërbyer	Efikasiteti i stafit për 1,000 klientët e shërbyer
Pejë	110	20,455	5
Istog	33	7.746	4
Klinë	46	7.219	6
Deçan	55	8,242	6
Junik	11	1,033	10

Burimi: AMMK 2021

3.3.8 Tarifat e mbeturinave

Të dhënat mbi tarifat e fundit të mbeturinave për amvisëritë janë përmbledhur në tabelën e mëposhtme:

Tabela 31Tarifa mujore e mbeturinave të amvisërisë, EUR

Viti	Deçan	Istog	Klinë	Pejë	Junik
2023	6.85	6	6	6	6
2024	6.85	7	6	6	6

Burimi: të dhëna komunale, 2024

Tabela më poshtë përmbledh gamën e tarifave të mbeturinave të aplikuara për personat juridikë:

Tabela 32Tarifat mujore të mbeturinave për personat juridikë, EUR

Viti	Deçan	Istog	Klinë	Pejë
2023	11.95	5.40 -50	7.5-40	5.4-24
2024	14.52	5.94 – 100	14	7.6-26

Burimi: të dhëna komunale, 2024

Tarifat e portës së deponisë për ton mbeturina të aplikuara për personat juridikë janë paraqitur në tabelën më poshtë:

Tabela 33Tarifat e hyrjes në deponi, EUR

PNMIM, Rajoni i Dukagjinit

Viti	Deçan	Istog	Klinë	Pejë	Junik
2023	8	9	9	5	14
2024	9	9	9	5	15

Burimi: të dhënat komunale, 2024

Të dhënat për të hyrat aktuale nga tarifat e mbeturinave janë paraqitur në tabelën në vijim. Tarifa për kokë banori paraqet matjet e popullsisë nga ASK për vitin 2022.

Tabela 34 Të hyrat aktuale vjetore nga tarifa e mbeturinave nga amvisëritë, EUR

Viti	Deçan	Istog	Klinë	Pejë	Junik ¹³
2021	322,086	324,264	266,360	893,282	54,720
2022	294,457	351,352	316,528	875,587	41,100
2022 për kokë banori ¹⁴	10.6	10.6	10.4	10.6	10.4

Burimi: AMMK, 2021 dhe 2022

Tabela e mëposhtme përmbledh të hyrat aktuale nga tarifat e mbeturinave nga personat juridikë:

Tabela 35 Të hyrat aktuale nga tarifa e mbeturinave nga personat juridikë

Viti	Deçan	Istog	Klinë	Pejë	Junik
2021	123,588	154,710	122,286	381,654	15,767
2022	281,585	169,957	115,196	372,018	15,560

Burimi: AMMK, 2021 dhe 2022

Shkalla e grumbullimit të tarifave të mbeturinave (pagesat e faturuara/arkëtuara) është më e lartë se 90% si për amvisëritë ashtu edhe për personat juridikë. Pagesat e amvisëritë përfaqësojnë 50 deri në 72% të të hyrave totale nga tarifa e mbeturinave. Pjesa tjetër mbulohet nga persona juridikë.

3.3.9 Roli i sektorit jo-formal

Sektori jo-formal është i përfshirë në mënyrë aktive në aktivitetet e riciklimit në të gjithë vendin si dhe në ZMM kryesisht në ndarjen e materialeve të riciklueshme. Sektori jo-formal mbledh të gjitha llojet e materialeve të riciklueshme me vlerë pozitive tregu, të cilat më pas u dërgohen operatorëve të riciklimit.

Nuk ka të dhëna të disponueshme për sasi të materialeve të riciklueshme të mbledhura veçmas në ZMM.

3.4 Menaxhimi i mbeturinave tjera

3.4.1 Fraksionet e veçanta të mbeturinave

Kuadri rregullator kombëtar përcakton që fraksionet e veçanta të mbeturinave duhet të menaxhohen përmes mekanizmit të Përgjegjësisë së Zgjeruar të Prodhuesit (PZP). Fraksionet e tilla të mbeturinave përfshijnë:

- Automjetet mbeturinë (AM)
- Vajrat e përdorura
- Mbeturinat nga pajisjet elektrike dhe elektronike (MPEE)
- Gomat e harxhuara
- Bateritë e shpenzuara

¹³ Të dhënat për Junikun janë marrë nga raportet e AMMK-së, komuna ka ofruar të dhëna për të ardhurat në total.

¹⁴ 2024 Census data applied for population applied

PNMIM, Rajoni i Dukagjinit

Kuadri rregullator, megjithatë, nuk përcakton kërkesat minimale për krijimin e skemave PZP, siç përshkruhet në Direktivën Kuadër të Mbeturinave. Si rezultat, skemat PZP nuk janë krijuar ende për fraksionet e sipërpërmendura të mbeturinave.

Në mungesë të skemave PZP, në të dy rajonet ka operatorë të cilët janë të licencuar për të kryer grumbullimin dhe aktivitete tjera të menaxhimit të mbeturinave për mbeturinat e veçanta. Lista e kompanive të licencuara që merren me mbeturinat PZP është paraqitur në Tabelën më poshtë:

Tabela 36 Lista e kompanive të licencuara që merren me mbeturina të veçanta

Emri i kompanisë	Vendndodhja	Fraksioni i mbeturinave	Aktiviteti i licensuar
Riciklimi MOS HARRO "Euro Steel" Sh.P.K. Riciklimi – ED Vemor	Pejë	Automjetet Mbeturinë dhe mbeturinat metalike, grumbullimi i plastikës, metaleve, etj. Rikuperimi i materialeve të klasifikuara	Grumbullimi, përpunimi, trajtimi, presimi dhe riciklimi i automjeteve skrap, grumbullimi i plastikës dhe metalit
VALKOS SH.P.K. N.B.S. SH.P.K. N.P.T. "Vellezërit Sadrija Te Aleni SH.P.K. N.T.P. " Niti -Com"	Istog	Automjetet Mbeturinë dhe mbeturinat metalike, grumbullimi i plastikës, metaleve, etj.	Grumbullimi, përpunimi, trajtimi, presimi dhe riciklimi i automjeteve skrap, grumbullimi i plastikës dhe metalit
EVOLVE SRL S L.L.C. Eli SH.P.K.	Klinë	Automjetet Mbeturinë dhe mbeturinat metalike, grumbullimi i plastikës, metaleve, etj.	Grumbullimi, përpunimi, trajtimi, presimi dhe riciklimi i automjeteve skrap, grumbullimi i plastikës dhe metalit
DEKOR SH.P.K. Valmir Zogaj B.I.	Deçan	Grumbullimi i mbeturinave jo të rrezikshme (veprimtari dytësore)	Grumbullimi, përpunimi, trajtimi, presimi dhe riciklimi i automjeteve skrap, grumbullimi i plastikës dhe metalit
N/A	Junik	N/A	N/A

3.4.2 Mbeturinat e rrezikshme të amvisërisë

Asnjë nga komunat në Rajonin e Dukagjinit nuk zbaton një sistem për grumbullimin ndaras të mbeturinave të rrezikshme amvisërisë (MRrA).

3.4.3 Mbeturinat medicinale

Ligji nr. 04/L-125 për Shëndetësinë organizon shërbimet shëndetësore për institucionet shëndetësore të tri niveleve: primar, sekondar dhe terciar, dhe bën dallimin ndërmjet shërbimeve shëndetësore të ofruara nga institucionet publike, private dhe publike-private.

Sa i përket institucioneve të kujdesit parësor shëndetësor (IKPSH), në çdo komunë ekziston Qendra Kryesore e Mjekësisë Familjare (QKMF) si njësi parësore me njësitë e saj përbërëse përkatëse: Qendrat e Mjekësisë Familjare (QMF) dhe Ambulantat e Mjekësisë Familjare (AMF). Një pjesë e shërbimeve të kujdesit shëndetësor sekondar dhe terciar organizohen përmes 7 spitaleve rajonale, duke përfshirë një në Pejë.

PNMIM, Rajoni i Dukagjinit

Tabela 37 Mbeturinat medicinale të gjeneruara në spitalin rajonal në Pejë

Nr. i shtretërve			Shkalla e zënies %			Gjenerimi i MM (kg/shtretër të zënë/vit)		
2019	2020	2021	2019	2020	2021	2019	2020	2021
376	387	390	53.95	40.20	44.65	101524	77853	87144

Burimi: Strategjia Kombëtare e Menaxhimit të Mbeturinave Medicinale

Në vitin 2021, sasia e Mbeturinave Medicinale (MM) të gjeneruara në spitalin rajonal në Pejë ishte rreth 87 tonë.

Tabela më poshtë tregon sasitë e MM të gjeneruara nga Institucionet Shëndetësore (ISh) në ZMM.

Tabela 38 Sasitë e MM të gjeneruara nga ISh primare

Komunat	Vizitat e mjekësisë familjare 2019	Vizitat e mjekësisë familjare 2020	Mbeturinat e gjeneruara/pacientët ambulatorë (2019), kg	Mbeturinat e gjeneruara/pacientët ambulatorë (2020), kg
Pejë	139,061	134,189	2,086	2,013
Istog	41,945	233,941	629	3,509
Klinë	79,610	59,252	1,194	889
Deçan	42,482	73,041	637	1,096
Junik	17,731	13,626	266	204
Totali në ZMM	320,829	514,049	4,812	7,711

Burimi: Strategjia Kombëtare e Menaxhimit të Mbeturinave Medicinale

Në vitin 2020, më pak se 8 tonë të MM u gjeneruan nga ISh parësore në ZMM.

Mbeturinat infektive dhe të mprehta trajtohen në autoklava hibride në spitalin rajonal në Pejë. Autoklava është instaluar në vitin 2012 dhe ka kapacitet prej 350 litra për cikël.

Tabela më poshtë paraqet sasitë e MM të rrezikshme të trajtuara në autoklava të vendosura në spitalin rajonal në Pejë për periudhën 2015-2021.

Tabela 39 Sasitë e mbeturinave të trajtuara, 2015-2021, kg

2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
44,418	49,403	49,351	49,215	45,720	50,480	47,560

Burimi: AMMK

3.4.4 Mbeturinat e ndërtimit dhe rrënimit

Mbeturinat e ndërtimit dhe rrënimit aktualisht trajtohen vetëm në Komunën e Junikut, e cila ka marrëveshje me operatorë privat në ZMM. Disa komuna, si Peja dhe Klina, kanë ndarë lokacione specifike për deponim të përkohshëm.

Nga raporti më i fundit nacional për deponitë e egra, u vlerësua se 27.5% e mbeturinave në deponitë ilegale janë në të vërtetë MNRr.

3.4.5 Mbeturinat e vëllimshme

Sipas Ligjit për mbeturina, komunat janë përgjegjëse për organizimin e menaxhimit të mbeturinave të vëllimshme. Nuk ka të dhëna të disponueshme për sasinë e mbeturinave të vëllimshme në mbeturinat e përziera komunale dhe raportohet se këto mbeturina shpesh përfundojnë në deponitë e egra. Megjithatë, mbeturinat e vëllimshme nuk u hasën në deponitë e egra në vitin 2022 (AMMK).

Vetëm Komuna e Pejës ofron shërbimin e grumbullimit të mbeturinave të vëllimshme edhe pse ende nuk ka një sistem për trajtimin e tyre.

3.4.6 Mbeturinat bujqësore

Nuk ka informacion se si menaxhohen aktualisht mbeturinat nga aktivitetet bujqësore. Siç tregohet në Seksionin 2.3, bujqësia është një aktivitet i rëndësishëm ekonomik në Rajonin e Dukagjinit. Çdo vit, ga aktivitetet bujqësore në rajon gjenerohen sasi të konsiderueshme mbeturinash. Menaxhimi i mbeturinave bujqësore duhet të ndjekë parimin “ndotësi-paguan”, që do të thotë se gjeneruesit e mbeturinave bujqësore duhet të jenë përgjegjës për menaxhimin e tyre dhe duhet të mbulojnë kostot e menaxhimit.

3.4.7 Mbeturinat industriale

Në rajon nuk funksionon asnjë minierë aktive. Gjithashtu, 35% e deponive ilegale klasifikohen si mbeturina komunale të përziera (MKP), 28% si mbeturina nga ndërtimi dhe rrënimi (MNRr) dhe 38% si mbeturina tjera. Në Pejë, 1% e deponive ilegale janë klasifikuar Mbeturina të Rrezikshme Industriale (MRrI). Asnjë nga venddeponitë nuk u klasifikua për mbeturinat e vëllimshme(MV).

Tabela 29 e këtij Plani tregon se mbeturinat e rrezikshme industriale janë hasur vetëm në Komunën e Pejës, duke përbërë 1% të mbeturinave të deponuara në deponitë ilegale. Ndryshe, mbeturinat jo të rrezikshme industriale po deponohen në deponinë rajonale të Pejës – rreth 8,500 tonë në vitin 2023.

Industritë e mëdha janë të detyruara të operojnë sipas lejeve të Kontrollit të Integruar të Parandalimit të Ndotjes, të cilat lëshohen nga autoritetet, vetëm nëse industritë kanë plane për menaxhimin e mbeturinave.

3.4.8 Mbeturinat nga ITUZ

Në rajon ekziston vetëm një impiant për trajtimin e ujërave të zeza (ITUZ), në qytetin e Pejës, i ndërtuar në vitin 2022. Proceset e trajtimit që përdoren në impiant janë stacionet e pompimit, trajtimi mekanik dhe biologjik i kanalizimeve, tretja anaerobe e lymit, prodhimi dhe shfrytëzimi i biogazit dhe prodhimi i energjisë elektrike dhe nxehtësisë që mbulojnë shumicën e kërkesave të impiantit për furnizim me energji elektrike.

Prodhimi vjetor i lymit nga trajtimi vlerësohet të jetë 2.9 tonë në vit. Lymi hiqet dhe depozitohet në ambientet e fabrikës sipas metodave dhe proceseve të përcaktuara në projekt. Supozohet se pas stabilizimit lymi mund të përdoret si pleh organik.

3.5 Ndërgjegjësimi publik

Numri i aktiviteteve ndërgjegjësuere të publikut për menaxhimin e mbeturinave dhe për ekonominë qarkore në 3 vitet e fundit është renditur në tabelën më poshtë.

Tabela 40 Aktivitete dhe fushata ndërgjegjësimi në lidhje me menaxhimin e mbeturinave në rajonin e Dukagjinit

Komuna	Numri i aktiviteteve me popullatën për rritjen e ndërgjegjësimi		
	2021	2022	2023
Pejë	Kalendari i ditëve mjedisore	Kalendari i ditëve mjedisore	Kalendari i ditëve mjedisore
Istog	n/a	n/a	n/a
Klinë	Kalendari i ditëve mjedisore (22 prill, 24 maj, 5 qershor)	Kalendari i ditëve mjedisore (22 prill, 24 maj, 5 qershor)	Kalendari i ditëve mjedisore (22 prill, 24 maj, 5 qershor)
Deçan	E kryer, nuk specifikohet	E kryer, nuk specifikohet	E kryer, nuk specifikohet
Junik	Fushata ndërgjegjësimi në shkollë, fushata “Pastroni Kosovën”	Fushata ndërgjegjësimi në shkollë, fushata “Pastroni Kosovën”	Fushata ndërgjegjësimi në shkollë, fushata “Pastroni Kosovën”

3.6 Analiza e mangësive të situatës ekzistuese për menaxhimin e mbeturinave

Analiza e mangësive të situatës ekzistuese për menaxhimin e mbeturinave paraqitet në tabelën më poshtë.

PNMIM, Rajoni i Dukagjinit

Tabela 41 Analiza e mangësive të situatës ekzistuese për menaxhimin e mbeturinave

Kategoria	Situata ekzistuese	Masat për përmirësim	Qëllimi
Parandalimi i mbeturinave	Nuk ka strategji për parandalimin e mbeturinave dhe synëhen vetëm disa fushata ndërgjegjëse	Plani për parandalimin e mbeturinave dhe fushata ndërgjegjëse	Ulja e niveleve aktuale të gjenerimit të mbeturinave
	Deri më tani kompostuesit shtëpiak u janë shpërndarë amvisërive vetëm në Komunën e Pejës	Rritja e përqindjes së shtëpive me kompostues në zonat e rezidenciale dhe rurale	Reduktimi i prodhimit të mbeturinave biologjike në zonat rurale
Grumbullimi i Mbeturinave	Shërbimet e grumbullimit të mbeturinave i ofrohen 100% të popullsisë në 4 prej 5 komunave. Në Klinë grumbullimi i mbeturinave u sigurohet 98% të popullsisë	Ruajtja e përqindjes së popullsisë së lidhur me shërbimet bazë (amvisëritë, biznese dhe institucione)	Arritja 100% dhe mirëmbajtja e shërbimeve të mbuluara
Grumbullimi ndaras i mbeturinave	Nuk ka sisteme të drejtuara nga komunat për ndarjen në burim (NB)	Zhvillimi i sistemit NB dhe rritja e përqindjes së popullsisë me qasje në sistemin me 2 ose 3 shporta për grumbullim (amvisëritë, bizneset dhe institucionet)	Futja e sistemit të NB në të gjitha zonat urbane dhe fshatrat e mëdha dhe arritja e normave të përcaktuara të riciklimit
	Nuk ka Oborr Riciklimi (OR) për grumbullimin ndaras të mbeturinave të fraksioneve të veçanta të mbeturinave	Zhvillimi i sistemit rajonal të OR-ve	Rritja e përqindjes së popullsisë me qasje në OR
	Nuk ka sistem formal për grumbullimin e fraksioneve prioritare të mbeturinave (PZP)	Futja e sistemit formal për grumbullimin dhe trajtimin ndaras të fraksioneve të mbeturinave PZP në përputhje me zhvillimet në nivelin nacional	Fraksionet kryesore të PZP mbulohen nga sektori privat
Riciklimi dhe trajtimi i mbeturinave	Nuk ka objekte riciklimi dhe rikuperimi të drejtuara nga komunat në ZMM. Sektori privat është i pranishëm dhe aktiv në organizimin e aktiviteteve të riciklimit	Zhvillimi i objekteve rajonale për rikuperimin dhe riciklimin e materialeve	Arritja e normave të përcaktuara të riciklimit dhe zvogëlimi i sasisë së mbeturinave të dërguara në deponi
Deponimi i mbeturinave	100% e mbeturinave komunale të grumbulluara hidhen në një deponi, e cila duhej të ishte mbyllur dhe rehabilituar vite më parë. Deponia rajonale në Pejë nuk i plotëson standardet moderne mjedisore.	Përmirësimi i deponimit aktual të mbeturinave duke ndërtuar një kapacitet të ri deponie që plotëson të gjitha standardet mjedisore	Zgjerimi i deponisë rajonale me qelia sanitare dhe rritja e rikuperimit të mbeturinave për të zvogëluar përqindjen e mbeturinave që deponohen
Qëndrueshmëri financiare	Shkalla e arkëtimit nga klientët e faturuar për shërbimet bazë të grumbullimit të mbeturinave komunale është mbi 90%	Efikasiteti, planifikimi financiar dhe mbulimi i kostove u përmirësuan për të mbuluar kostot e investimeve të planifikuara, kostot operacionale dhe kostot e	Krijimi i një sistemi të deponimit të mbeturinave në bazë të mbulimit të plotë të kostos

PNMIM, Rajoni i Dukagjinit

Kategoria	Situata ekzistuese	Masat për përmirësim	Qëllimi
	Kostot e deponimit të mbeturinave nuk janë të mjaftueshme për të mbuluar kostot e plotë për funksionimin, rehabilitimin dhe ri-investimet në një deponi sanitare Mbledhja e tarifave është e mjaftueshme për të mbuluar kostot e grumbullimit, trajtimit dhe deponimit të mbeturinave	riinvestimit, mirëmbajtjes dhe rehabilitimit Kostot e deponive të rishikuara dhe të harmonizuara me kostot e rehabilitimit dhe investimeve	
Ndërgjegjësimi i publikut	Pak fushata sporadike janë zhvilluar për të rritur ndërgjegjësimin publik.	Fushata të synuara për rritjen e ndërgjegjësimit mbi NB dhe parandalimin e mbeturinave	Rritja e ndërgjegjësimit mbi parandalimin e mbeturinave dhe ekonominë qarkore

4 OBJEKTIVAT DHE SYNIMET

Tabela e mëposhtme paraqet objektivat dhe synimet për sistemin e menaxhimit të mbeturinave në Rajonin e Dukagjinit, në përputhje me dispozitat e Strategjisë së Kosovës për Menaxhimin e Integruar të Mbeturinave 2024-2035 (SKMIM).

Tabela 42 Objektivat dhe synimet për sistemin rajonal

Objekti	Treguesi	Baza	Synimi	Viti
Rritja e shërbimit të grumbullimit të mbeturinave	Përqindja e popullsisë së përgjithshme me qasje adekuate dhe të rregullt në shërbimet komunale të mbledhjes së mbeturinave	99%	100%	2026
Rritja e riciklimit dhe rikuperimit të burimeve	Mbeturinat komunale të gatshme për ripërdorim dhe riciklim	< 5%	20%	2030
			50%	2035
			60%	2045
	Popullsia që i ofrohen shërbime të grumbullimit të ndarë të mbeturinave	0%	80%	2030
			90%	2035
			100%	2045
	Rikuperimi i të gjitha mbeturinave të ambalazhit	< 5%	45%	2028
			60%	2030
			70%	2035
	Riciklimi i të gjitha mbeturinave të ambalazhit, përfshirë:			
	Plastikë	< 5%	22.5%	2028
			30%	2030

PNMIM, Rajoni i Dukagjinit

Objektivi	Treguesi	Baza	Synimi	Viti
			50%	2035
	Letër dhe karton	< 5%	60%	2028
			70%	2030
			75%	2035
	Qelq	< 5%	30%	2028
			50%	2030
			70%	2035
	Metale me ngjyra	< 5%	30%	2028
			50%	2030
			70%	2035
	Alumin	< 5%	30%	2028
			40%	2030
			50%	2035
Të zvogëlohet varshmëria nga deponimi i mbeturinave	Deponimi i mbeturinave komunale	> 95%	< 30%	2035
			< 10%	2045
	Mbyllja e deponive komunale	70	0	2028
Rritja e riciklimit dhe rikuperimit të mbeturinave të ndërtimit dhe rrënimit	Ripërdorimi dhe riciklimi i MNRr-ve	0%	40%	2030
			50%	2035
	Ripërdorimi, riciklimi dhe rikuperimi i materialeve tjera të MNRr-ve	0%	60%	2030
			70%	2035

5 PARASHIKIMI I POPULLSISË DHE GJENERIMIT TË MBETURINAVE

Analiza e opsioneve është zhvilluar sipas parashikimeve të popullsisë dhe parashikimeve të gjenerimit të mbeturinave siç paraqitet në figurat e mëposhtme. Të dhënat e popullsisë bazohen në regjistrimin e fundit të popullsisë, publikuar në vitin 2024.

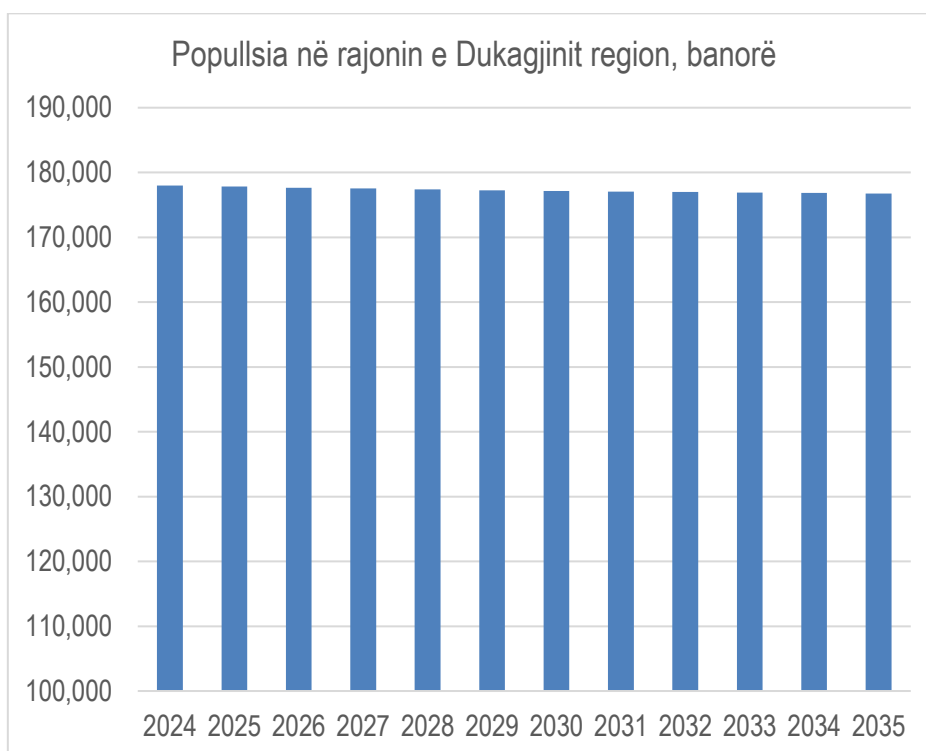

Figura 15. Parashikimi i popullsisë për Rajonin e Dukagjinit, 2024-2035

Siç shihet nga diagrami i mësipërm, popullsia e rajonit të Dukagjinit pritet të zvogëlohet në mënyrë të pandjeshme në periudhën e planifikimit dhe të mbetet pak nën 180 mijë banorë.

Figura më poshtë tregon një parashikim të sasive të mbeturinave gjatë periudhës së planifikimit.

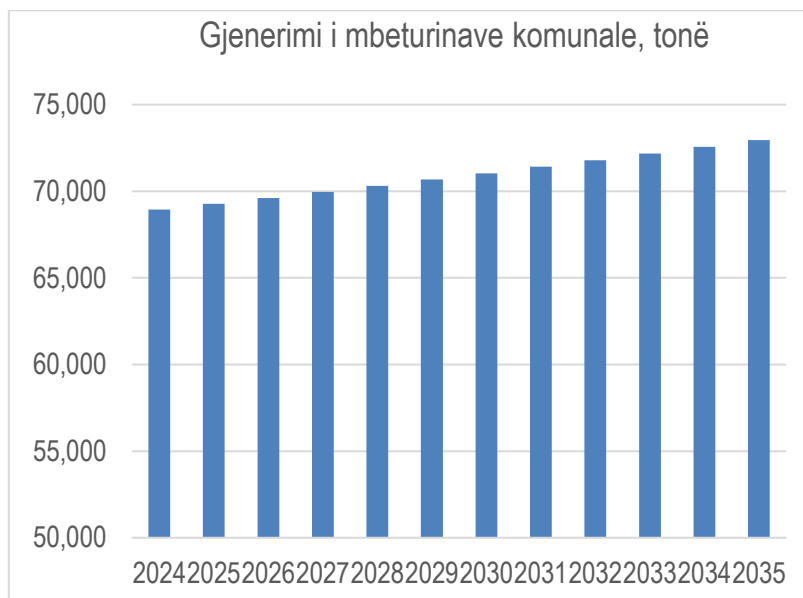

Figura 16 Parashikimi i gjenerimit të mbeturinave komunale, 2024-2035

Megjithëse popullsia e rajonit pritet të mbetet mjaft konstante, sasia e mbeturinave pritet të rritet me 7% në fund të periudhës së planifikimit dhe të arrijë në rreth 73,000 tonë në vitin 2035. Kjo vjen si pasojë e rritjes së pritshme të BPV-së gjatë kësaj periudhe.

Figura më poshtë tregon përbërjen e mbeturinave në rajon. Të dhënat bazohen në anketën e përbërjes së mbeturinave komunale të kryer nga GIZ më 2021 dhe 2022.

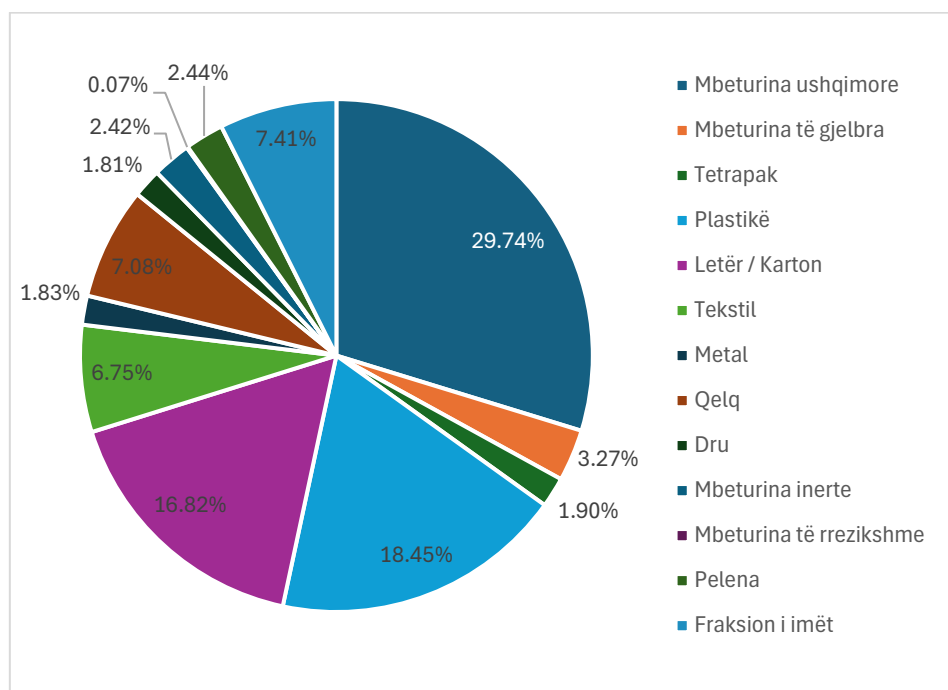

Figura 17 Përbërja e mbeturinave komunale

Siç shihet nga figura e mësipërme, fraksioni më i madh i mbeturinave është ai i mbeturinave ushqimore, ndjekur nga plastika, letra dhe kartoni.

6 ANALIZA E OPSIONEVE

6.1 Supozimet dhe metodologjia

Planifikimi i integruar i menaxhimit të mbeturinave inerte përfshin një qasje strategjike për menaxhimin e qëndrueshëm të mbeturinave që mbulon të gjitha burimet dhe të gjitha aspektet, duke përfshirë minimizimin e mbeturinave, ndarjen nga burimi, trajtimin, rikuperimin dhe deponimin në një mënyrë që i jep përparësi parandalimit të mbeturinave dhe maksimizon efikasitetin e burimeve.

Metodologjia e përdorur për zhvillimin e opsioneve për krijimin e një sistemi të integruar të menaxhimit të mbeturinave në zonën e menaxhimit të mbeturinave (ZMM) bazohet në kriteret kryesore të mëposhtme:

- Hierarkia e aktiviteteve të menaxhimit të mbeturinave siç përcaktohet nga legjislacioni i BE-së për mbeturinat
- Shërbimet ekzistuese dhe të planifikuara të menaxhimit të mbeturinave si dhe infrastruktura.
- Vlerësimi i nevojave aktuale dhe të ardhshme në menaxhimin e mbeturinave
- Identifikimi i masave, në përputhje me legjislacionin ekzistues dhe në përputhje me masat e përcaktuara në SKMIM 2024-2035
- Objektivat e menaxhimit të mbeturinave të përcaktuara në SKMIM 2024-2035
- Analiza e opsioneve teknikisht të zbatueshme bazuar në praktikën më të mira të disponueshme dhe standardet e BE-së
- Analiza e opsioneve teknikisht të zbatueshme në lidhje me përballueshmërinë e tyre dhe zbatueshmërinë lokale

Analiza e opsioneve bazohet në supozimin kryesor se shërbimet e menaxhimit të mbeturinave në ZMM do të ofrohen ose në bazë rajonale ose nën-rajonale, krahasuar me ofrimin e shërbimeve të menaxhimit të mbeturinave nga secili autoritet publik lokal.

Supozimet specifike në lidhje me opsionet e ndryshme teknike përfshihen në seksionet e elementeve të veçanta të sistemit.

Llogaritjet e kostos janë përgatitur në bazë të kushteve të mëposhtme:

- Vlerësimet e kostos janë bërë në terma reale dhe shprehen në vlera konstante të vitit 2024, pra pa marrë parasysh inflacionin.
- Kostot janë kalkuluar veçmas për aktivitete të ndryshme, p.sh. mbeturinat komunale, grumbullimi i ndarë.
- Të gjitha llogaritjet janë kalkuluar në EUR.
- Kostot janë llogaritur pa TVSH.
- Për llogaritjen e kostos janë marrë parasysh kostot e investimit, si:
 - Kostot kapitale që lidhen me investimet në infrastrukturë
 - Dispozitat për koston investive në të ardhmen në lidhje me zëvendësimin e aseteve.
- Amortizimi

- Për qëllime të llogaritjes së kostove vjetore, kostot e investimeve kapitale përgjithësisht janë amortizuar gjatë periudhave që pasqyrojnë jetëgjatësinë tipike të funksionimit ekonomik të aseteve.
- Kostot operacionale
- Kostot e operacionale dhe të mirëmbajtjes së sistemeve të reja të prezantuara janë llogaritur në bazë të teknologjive të parashikuara dhe supozimeve të nivelit të punës, çmimeve për materialet harxhuese, etj. Kostot operacionale për menaxhimin e mbeturinave janë kalkuluar bazuar në komponentet dhe hapësirave si dhe mbi bazën e kostove të artikujve; mirëmbajtjes dhe riparimit, punës; materialeve harxhuese; administratës; taksave dhe sigurimeve.

Analiza e flukseve monetare të skontuara është përdorur gjithashtu për llogaritjen dhe krahasimin e kostos për njësi për ton mbeturina për alternativat e ndryshme dhe për komponentet specifike të secilës alternativë. Këto janë llogaritur për secilën kategori të kostove dhe për secilin element. Kostot për njësi të llogaritura në këtë mënyrë janë tregues të tarifave që do të nevojiteshin (para TVSH-së) për të mbuluar kostot në tërësi për secilin skenar ose komponent skenari përgjatë periudhës së referuar.

6.2 Parandalimi i mbeturinave

Çdo ton i parandaluar i mbeturinave të amvisërisë nënkupton kosto të kursyera nga buxheti komunal për trajtimin e mbeturinave. Autoritetet në nivelin nacional janë palët kryesore të interesit në parandalimin e mbeturinave. Nëpërmjet pushtetit të tij legjislativ dhe ekzekutiv, shteti mund të krijojë rregullore dhe mjedis efikas për të mbështetur pjesëmarrësit në aktivitetet e parandalimit të mbeturinave. Megjithatë, ekziston një gamë e gjerë masash që autoritetet publike mund të ndërmarrin për promovimin e parandalimit të mbeturinave:

- Miratimi i skemave të tarifimit që stimulojnë parandalimin e mbeturinave.
- Informimi i qytetarëve dhe të ndikojnë, ku është e mundur, në sjelljen e tyre për të mirën e mjedisit.
- Koordinimi i aktiviteteve dhe fushatave me donatorë.
- Ofrimi i shërbimeve e tyre ose të punojnë me organizatat ekzistuese për të promovuar dhe inkurajuar ripërdorimin e mbeturinave.

Strategjia e rishikuar e Kosovës për menaxhimin e integruar të mbeturinave parasheh zhvillimin e një programi nacional për parandalimin e mbeturinave që në radhë të parë synon të minimizojë gjenerimin e mbeturinave dhe më pas të ruajë vlerën e produkteve, materialeve dhe burimeve në ekonomi për sa më gjatë të jetë e mundshme. Për më tepër, fokusi do të jetë në dizajnimin më të mirë të produkteve dhe pajisjeve në mënyrë që të ngadalësohet dalja e parakohshme nga përdorimi. Derisa të hartohet një program i detajuar dhe multisektorial për parandalimin e mbeturinave në nivelin nacional, fokusi prioritar i komunave në ZMM do të përcaktohet në masat prioritare si më poshtë:

- Pjesëmarrja në iniciativat për reduktimin e përdorimit të produkteve plastike njëpërdorimëshe (PNj) në përpjekje të përbashkët mes sektorit publik dhe privat.
- Promovimi i kompostimit shtëpiak dhe rritja e ndërgjegjësimit të publikut.
- Krijimi i mekanizmave dhe stimuljeve nëpër komuna për të mbështetur zhvillimin e rrjeteve të riparimit dhe ripërdorimit për produktet e hedhura dhe/ose përbërësit e tyre.
- Zbatimi nga autoritetet publike i kriterëve të prokurimit publik të gjelbër për blerjen e mallrave dhe aranzhimin e punimeve.

Një nga opsionet më praktike për reduktimin e sasive të mbeturinave që dërgohen në deponi është zbatimi i kompostimit shtëpiak. Në mënyrën më të zakonshme, procesi i kompostimit kërkon thjesht grumbullimin e mbeturinave të gjelbra. Proces i dekompozimit ndihmohet nga copëtimi i bimëve dhe degëve të pemëve. Për të

përsheptuar procesin e dekompozimit duhet të sigurohet ajrosja e duhur duke rrotulluar rregullisht përzierjen. Mbeturinat e kuzhinës gjithashtu mund të shtohen në proces, por vetëm mbeturinat e pëzgjedhura ushqimore. Produktet e qumështit dhe mishi duhet të shmangen pasi tërheqin parazitët dhe minjtë.

Kompostimi shtëpiak mund të lehtësohet duke përdorur pajisje speciale. Këto pajisje (kompostorët shtëpiak) janë të qëndrueshme (zakonisht prej plastike) dhe kanë një periudhë funksionimi 7-10 vjet. Çmimet e kontejnerëve të tillë variojnë nga 100 deri në 200 euro. Një njësi kompostimi shtëpiak mund të bëhet gjithashtu nga druri, ose materiale të tjera dhe mund të jetë shumë e thjeshtë dhe më pak e kushtueshme.

6.3 Grumbullimi i mbeturinave

6.3.1 Gjendja aktuale

Vetëm në Komunën e Klinës raportohet se grumbullimi i mbeturinave u ofrohet 98% të popullsisë. Në katër komunat tjera shërbimi i grumbullimit të mbeturinave ofrohet për 100% të popullsisë. Në komunat e Pejës, Istogut dhe Klinës, shërbimi i grumbullimit të mbeturinave ofrohet nga KRU 'Ambienti'. Në Komunën e Deçanit shërbimin e grumbullimit të mbeturinave e ofron kompania komunale 'Higjiena', ndërsa në Junik shërbimin e ofron një operator privat.

6.3.2 Opsionet për grumbullimin e mbeturinave

Sistemi i grumbullimit dhe transportit përbëhet nga elemente si më poshtë:

- Sistemi i para-grumbullimit;
- Vendosja dhe vëllimi i kontejnerit të ofruar, nëse sistemi i para-grumbullimit bazohet në një sistem me kontejnerë;
- Frekuenca e grumbullimit në javë;
- Lloji i kamionit, i cili përdoret për grumbullim dhe transporti në distanca të shkurtra;
- Ndërrimet e grumbullimit.

Sistemi i grumbullimit do të marrë gjithashtu parasysh vendndodhjen e vendit të përzgjedhur për deponim e ardhshëm rajonal, relievin e rajonit dhe gjendjen e rrugëve.

Elementët e ndryshëm janë të ndërlidhur ngushtë. Prandaj, një rekomandim përfundimtar mund të bëhet vetëm për sistemet e grumbullimit të plotë dhe transportit.

Sistemi i para-grumbullimit

Një krahasim i llojeve të ndryshme të sistemeve të para-grumbullimit është paraqitur në tabelën vijuese.

PNMIM, Rajoni i Dukagjinit

Tabela 43 Krahasoni i sistemeve të ndryshme të para-grumbullimit

	Lloji 1: Grumbullimi i qeseve/thasëve	Lloji 2: Shporta dhe kontejnerë individualë	Lloji 3a: Pikat e grumbullimi nëpër rrugë Euro-kontejnerë me rrota 1.1 m³	Tipi 3b: Pikat e grumbullimit nëpër rrugë Kontejnerë statik 1.8, 2.4 dhe 3.6 m³	Lloji 4 Skip kontejnerë 4.0 m³
Përshkrim i shkurtër	 Mbeturinat pakëtohen në qese plastike dhe vendosen para ndërtesës, në rrugë, në ditën e grumbullimit. Qeset mbledhen me dorë nga ngarkuesit dhe hidhen në kamionin grumbullues	 Çdo shtëpi ose ndërtesë është e pajisur me shportën ose kontejnerin e vet. Shporta ose kontejneri zakonisht vendosen brenda ose drejt para lokaleve dhe se pronari i shtëpisë ose kujdeset për pastërtinë e tyre, vendosjen e saktë dhe vendosjen e llojeve të duhura të mbeturinave. Zakonisht, shporta ose kontejneri vendoset në anë të rrugës në ditën e grumbullimit. Ekipi i grumbullimit i rrotullon	Tipike për një sistem pikash grumbullimi rrugor është vendosja e kontejnerëve përgjatë rrugës në një distancë nga ndërtesat, e cila nuk i kalon 100 m. Njerëzit duhet t'i çojnë mbeturinat e tyre në kontejnerë. Me këtë lloj mbeturinave grumbullohen duke rrotulluar eurokontejnerët deri tek pajisja e ngarkimit në kamionin grumbullues dhe më pas kontejnerët zbrazen në mënyrë hidraulike në kamion.	 Duke pasur parasysh karakteristikat e palëvizshme të këtij lloji të kontejnerit, ai duhet të trajtohet drejtpërdrejt nga kamioni grumbullues. Zakonisht një kamion ngarkues anësor (shih më pas) përdoret për ngritjen dhe zbrazjen hidraulike.	 Opsion i përshtatshëm për fshatra të vegjël pa rrugë të asfaltuar.

PNMIM, Rajoni i Dukagjinit

		shportat/kontejnerët deri tek kamioni i grumbullimit dhe shportat/kontejnerët ngarkohen në mënyrë hidraulike			
Madhësia e disponueshme	Zakonisht qeset kanë një kapacitet prej 50 ose 80 l. Njerëzit shpesh përpiqen të përdorin qese plastike për blerje për të kursyer kostot e qeseve, nëse nuk është e detyrueshme një qese e standardizuar.	Shportat prej 120 l, 240 l dhe 360 l janë të disponueshme në plastikë dhe me ngjyra të ndryshme, kontejnerët me unazë 110 l janë të disponueshëm në metal. Euro kontejnerët prej 1.1 m³ janë të disponueshëm në plastikë dhe metal.	Euro kontejnerët 1.1 m³ janë të disponueshëm në plastikë dhe metal. Megjithatë, zakonisht, për grumbullimin nëpër rrugë, aplikohen kontejnerë metalikë, për të parandaluar dëmtime të mëdha kur deponohet hiri i nxehtë ose objekte të tjera që digjen.	1.8 m³, 2.4 m³ dhe 3.6 m³ janë të disponueshëm në plastikë dhe metal	4.0 m³ dhe 7.0 m³ janë të disponueshëm
Komoditeti për përdoruesin	Komoditeti i lartë lidhur me grumbullimin: sepse mbeturinat mbledhen drejtpërdrejt nga shtëpitë individuale. Komoditeti i ulët në lidhje me hapësirën e kërkuar sepse qeset duhet të ruhen në lokale, deri në datën e caktuar të grumbullimit.	Komoditeti i lartë lidhur me grumbullimin: sepse mbeturinat mbledhen drejtpërdrejt nga shtëpitë individuale. Komoditeti i ulët në lidhje me hapësirën e kërkuar sepse shportat/kontejnerët zakonisht vendosen në lokale.	Komoditeti mesatar në lidhje me grumbullimin në blloqe banesash: sepse mbeturinat duhet të barten tek kontejneri, i cili mund të jetë në një distancë deri në 100 m nga hyrja e bllokut. Komoditeti i keq në zonat e banimit familjar, duke pasur parasysh distancat e gjata për të sjellë mbeturinat në kontejner. Komoditeti i lartë në lidhje me hapësirën e kërkuar: sepse kontejnerët vendosen në rrugë, pra jashtë çdo lokali, duke pasur zakonisht një frekuencë të lartë grumbullimi.	Komoditeti i ulët për përdoruesin. Shqetësim për banorët pasi kontejnerët e tillë zakonisht vendosen në periferi të fshatrave.	
Kërkesa për kamionë grumbullues	Kamion ngarkues nga fundi i pasmë me lartësi të ulët ngarkimi.	Ngarkuesi i pasëm, anësor ose i përpamë, pajisje ngarkimi për shporta dhe/ose kontejnerë	Ngarkuesi i pasëm, anësor ose i përpamë, pajisje ngarkimi për Euro kontejnerët.	Kamion ngarkues anësor i përshtatshëm për këtë lloj kontejnerësh.	Kërkohet kamion i veçantë për ngarkimin e tij. Zakonisht merret me një kamion skip (pa ngjeshje) Përdorimi i mundshëm i kamionëve ngjeshës me vëllim të madh

PNMIM, Rajoni i Dukagjinit

Numri i ngarkuesve të nevojshëm për ngarkim në makinat për grumbullimin e mbeturinave (RCV)	Minimumi 2 persona Nëse pranohen qeset plastike për blerje, kërkohen 3 persona.	Minimumi 2 persona, më mirë 3 persona	Minimumi 2 persona, nëse pjesërisht mbeturinat vendosen jashtë kontejnerëve më mirë të jenë 3.	Minimumi 1, për të kontrolluar kontejnerin. Nëse mbeturinat vendosen edhe jashtë kontejnerëve më mirë ta bëjnë 2 persona.	Nuk kërkohen ngarkues
Përgatitja e magazinimit / vendosjes së shportave / kontejnerëve	Nuk kërkohet	Nuk kërkohet për shporta, Euro kontejnerët kërkojnë terren të rrafshët ose pllakë të shtruar	Kontejnerët kërkojnë terren të rrafshët ose pllakë të shtruar	Terren i sheshtë, i asfaltuar ose i shkallëzuar është me përparësi	Terren i sheshtë, i asfaltuar ose i shkallëzuar është me përparësi
Efikasiteti i ngarkimit	Në zonat e dendura, janë të mundshme efikasitete të larta ngarkimi. Në zonat e banimit familjar ka një efikasitet të ulët grumbullimi, veçanërisht nëse mbeturinat grumbullohen çdo ditë	Shporta: Në mënyrë të pavarur, 2 shporta mund të ngarkohen në të njëjtën kohë. Cikli i ngarkimit për 2 shporta është rreth 50 sekonda, pra deri në 720l. Zakonisht, shkalla e mbushjes së shportave është e ulët nëse ato mbliidhen çdo ditë, sepse ato ndodhen në zona banimi familjar. Kontejnerët: Cikli i ngarkimit rreth 50-60 sekonda për kontejner	Cikli i ngarkimit është rreth 50-80 sekonda për kontejner . Edhe nëse mbliidhen çdo ditë, lejon efikasitet të mirë të grumbullimit në zonat e banimit familjar, nëse 20 deri në 30 shtëpi janë të lidhura me të njëjtin kontejner.	Në varësi të madhësisë, cikli i ngarkimit është rreth 50-100 sekonda për kontejner, . Edhe nëse mbliidhen çdo ditë, lejon efikasitet të mirë të grumbullimit në zonat e banimit familjar, nëse 20 deri në 30 shtëpi janë të lidhura me të njëjtin kontejner.	Ngarkimi i kontejnerit zakonisht zgjat deri në 3 minuta. Efikasiteti i ulët i grumbullimit sepse kontejneri zakonisht transportohet dhe zbrazet në deponi (nuk ka ngjeshje të mbeturinave)
Kostot e kontejnerit	Nuk ka kosto për sistemin e grumbullimit, thasët sigurohen nga gjeneruesit e mbeturinave.	Investim 50-90 €/shportë; 350 €/kontejnerë nga plastika (1,100l) dhe 650 €/kontejnerë metalik (1,100l)	Investimi 350 €/kontejnerë nga plastika (1,100l) dhe 650 €/kontejnerë metalik (1,100l) Kostot duhet të mbulohen nga	Investim 700 – 1,000 €/kontejner Kostot duhet të mbulohen nga sistemi i grumbullimit.	Investim 1,800 – 3,000 €/kontejner Kostot duhet të mbulohen nga sistemi i grumbullimit.

PNMIM, Rajoni i Dukagjinit

		Kostot duhet të mbulohen nga sistemi i grumbullimit	sistemi i grumbullimit		
Përshtatshmëria për tarifat e lidhura me sasinë	I përshtatshëm për tarifat lidhur me volumin për çdo familje, nëse aplikohet si sistem wesesh me parapagim. Në këtë rast do të mblidhen vetëm qeset me parapagim. Nëse jo, prezantohen qeset me parapagesë, është pothuajse e pamundur të identifikohet prodhuesi. Prandaj, herë pas here duhet të mblidhet çdo qese për të pastruar zonën.	I përshtatshëm për tarifat e vëllimit të lidhura me shtëpitë ose ndërtesat/hyrjet;	Jo i përshtatshëm.	Jo i përshtatshëm.	Jo i përshtatshëm.
Probleme të parashikueshme	Nëse mbeturinat komunale vendosen në anë e rrugës më shumë se 1 orë përpara grumbullimit, kafshët si macet dhe qentë mund të rrëmojnë qeset dhe të shpërndajnë mbeturinat. Mbledhja sipas planit po ashtu kufizon kohën e funksionimit të automjeteve grumbulluese, respektivisht do të kërkohet një numër më i madh i automjeteve.	Në ndërtesat shumëkatëshe, kujdestari i hyrjes në diskutim me banorët të vendosin për vendin ku i lënë mbeturinat. Probleme të mundshme lidhur me gjetjen e vendit të përshtatshëm për vendosjen e kontejnerëve në ndërtesat shumëkatëshe.	Pas ca kohësh rrotat thyhen dhe trupat e dëmtohen. Mbulesa shpesh mbyllet, Mbeturinat vendosen krahas/në afërsi të kontejnerit.	Pas ca kohësh trupat e dëmtohen. Mbeturinat vendosen krahas/në afërsi të kontejnerit.	Trupat e dëmtohen. Erë e shtuar kundërmuese për shkak të frekuencës më të ulët të zbrazjes së kontejnerëve të tillë. Rritja e tendencës për t'u mbushur me mbeturina të gjelbra, të vëllimshme dhe të ndërtimit sesa me mbeturina shtëpiake
Përfundim	Nuk rekomandohet për zbatim në të ardhmen	Ky sistem është i zbatueshëm nëse kushtet paraprake të ndërlidhura me tarifën të zbatohen. Sistem i rekomanduar për të dy zonat e banimit - shtëpi familjare dhe ndërtesa	Të merret parasysh për zonat me ndërtesa shumëkatëshe në zonat urbane në rast se nuk mund të sigurohet vendi për shporta/kontejnerë individualë.	Me këtë sistem problemi me rrotat do të mund të zgjidhej. Nëse mbeturinat do të vendoseshin siç duhet në kontejnerë, sistemi madje mund të funksiononte vetëm me një ose edhe pa ngarkues.	Nuk rekomandohet për zbatim në të ardhmen

PNMIM, Rajoni i Dukagjinit

		shumëkatëshe.		Sistemi kërkon investime më të larta për kamionët dhe kontejnerët, sesa sistemi 3 A. Prandaj nuk rekomandohet për periudhë afatshkurtër.	

Krahasimi i sistemeve të ndryshme të para-grumbullimit sjell rezultatin e mëposhtëm:

- Sistemet e para-grumbullimit të bazuara në qese plastike (tipi 1), pikat e grumbullimit rrugor me kontejnerë statik (tipi 3B) dhe kontejnerët skip (lloji 4) nuk konsiderohen për zbatim në të ardhmen.
- Në parim, sistemi aktual i grumbullimit me shporta individuale të plastikës (tipi 2) është i përshtatshëm për zonat me shtëpi familjare dhe gjithashtu është zbatuar në disa zona urbane në rajonin e projektit. Shportat e plastikës 240 l duket se janë më të përshtatshëm në krahasim me shportat plastike 120 l, duke pasur parasysh se aktualisht, shpesh, sasi të tjera mbeturinash hidhen në qese plastike pranë kontejnerëve. Gjithashtu, shportat 240 l do të mundësojnë uljen e frekuencës së mbledhjes së mbeturinave në krahasim me kontejnerët 120 l. Megjithatë, përdorimi paralel i shportave plastike me madhësi të ndryshme mund të merret në konsideratë dhe të mundësojë përshtatjen me madhësitë e ndryshme të familjeve. Shportat individuale do të jenë gjithashtu më të përshtatshëm në terma afatgjatë kur do të futet grumbullimi i ndaras i mbeturinave të riciklueshme dhe organike. Megjithatë, shërbimi i ofruar me shporta individuale do të ketë kosto më të lartë zbatimi për shkak të efikasitetit më të ulët të ngarkimit të automjeteve të grumbullimit në krahasim me kontejnerët 1.1 m³.
- Një sistem i bazuar në pikat e grumbullimit në rrugë me kontejnerë me rrota 1.1 m³ (tipi 3A) mund të jetë i përshtatshëm për të gjithë zonën e shërbimit. Nga pikëpamja tarifore, kontejnerët individualë për blloqe banimi, apo edhe të vendosura në hyrje të blloqeve të banimit mund të kenë përparësi në krahasim me sistemet e pikave të grumbullimit të rrugëve. Hapësira të tilla nuk janë ende të disponueshme dhe gjithashtu do të zvogëlojnë efikasitetin e grumbullimit, sepse këto vende ndoshta jo gjithmonë do të ishin pranë rrugës. Për ndërtesat shumëkatëshe, veçanërisht në Pejë, vendosja e kontejnerëve nëntokësor gjithashtu mund të jetë zgjidhje afatgjate.

Vendosja e kontejnerëve dhe vëllimi i kontejnerit

Për të arritur avantazhet e mësipërme të sistemit të rekomanduar të grumbullimit, ekzistojnë disa kërkesa, të cilat duhet të merren parasysh gjatë projektimit të numrit dhe vendosjes së kontejnerëve:

- Kontejnerët 1.1 m³ në zonat urbane duhet të vendosen në një numër dhe vend që të mbushen mesatarisht në 80 deri në 90% në momentin e zbrazjes (në varësi të frekuencës së caktuar të grumbullimit).
- Një rreze prej maksimumi 100 m njihet ndërkombëtarisht si një distancë, e cila përgjithësisht është e pranueshme nga qytetarët për të transportuar mbeturinat e tyre nga hyrja e ndërtesës e deri te pika e grumbullimit. Kjo do të thotë se në blloqe të mëdha banesash do të vendosen disa kontejnerë në një pikë grumbullimi.
- Vendi i pikë grumbullimit duhet të zgjidhet, në mënyrë që kamioni grumbullues të mund të hyjë lehtësisht në pikën e grumbullimit pa pasur nevojë për manovra të mëdha. Më e mira do të ishte t'i jenë në skaj të rrugës.
- Për të mundësuar trajtimin e lehtë dhe për të kursyer konsumimin e rrotave, vendndodhja e kontejnerit 1.1 m³ duhet të jetë e shtruar (pallkë) dhe të ketë një lidhje të nivelizuar me rrugën. Kjo ndihmon për rrotullimin e lehtë të kontejnerit në pjesën e pasme të kamionit grumbullues dhe përsëri në rivendosjen e tij. Nuk duhet të kërkohej asnjë manovrim i kamionit.
- Rrotat duhet të mbahen në gjendje të mirë dhe rrotat e thyera duhet të zëvendësohen menjëherë. Rrotat e thyera reduktojnë ndjeshëm shpejtësinë e grumbullimit dhe rrjedhimisht efikasitetin e grumbullimit.
- Përdoruesit shtëpiak ose të pronës duhet të kenë një vend të caktuar për shporta individuale plastike.
- Orari i grumbullimit duhet t'u komunikohet përdoruesve të shërbimit dhe ata duhet të kenë detyrimin që në ditën e grumbullimit të vendosin shportat skaj rrugës.

Frekuenca e grumbullimit së mbeturinave

Shërbimi për shportat individuale zakonisht ofrohet një herë në javë ose një herë në dy javë. Në të ardhmen, kur të fillojë grumbullimi ndaras i mbeturinave organike, mund të lejohet edhe frekuencë më e ulët e grumbullimit.

PNMIM, Rajoni i Dukagjinit

Për grumbullimin me kontejnerë 1.1 m³, është i mundur një minimizim i kostos së investimit në frekuencë më të lartë të servisimit si një kompensim i kostos së investimit dhe kostos operacionale; dmth sa më shpesh të zbrazen kontejnerët, aq më pak kërkohet numri i kontejnerëve, derisa numri më i madh i kontejnerëve kërkohet nëse ata zbrazen më rrallë.

Në përcaktimin e shpeshtësisë së grumbullimit, përdoren supozimet e mëposhtme:

- Frekuenca një herë në javë e grumbullimit të shportave individuale 120/240 l është e pranueshme.
- Shërbimi në zonat urbane me kontejnerët 1.1 m³ propozohet të jetë çdo të dytën ditë në mënyrë që të përshtatet me luhatjet e sasisë së mbeturinave ditore. Frekuenca më të ulëta të grumbullimit një herë në javë ose dy herë në javë janë të mundshme për kontejnerët individualë të caktuar për ndërtesa specifike.

Automjete për grumbullimin e mbeturinave

Automjetet e grumbullimit të mbeturinave me ngarkim të pasëm dhe ngjeshje do të përdoren për shërbimin e shportave plastikë dhe të kontejnerëve 1.1 m³.

Vëllimi optimal i automjeteve grumbulluese që do të përdoren do të varet nga disa faktorë:

- distanca e transportit deri në deponi.
- qasja rrugore e disponueshëm tek kontejnerët dhe shportat individuale, duke pasur parasysh se automjetet me vëllim të madh nuk do të jenë të përshtatshme në rrugë të ngushta ose zona me qasje të vështirë.
- sasia e mbeturinave që do të grumbullohet.

Vëllimi i automjetit të përzgjedhur duhet të lejojë norma të larta shfrytëzimi mbi 85%.

Përdorimi i stacioneve të transferit do të ketë ndikim edhe në automjetet që do të përdoren duke marrë parasysh distancat më të shkurtra të transportit.

Për qëllime të përgatitjes së vlerësimeve të kostos janë marrë në konsideratë automjetet grumbulluese 16 m³ me ngjeshje. Automjetet e grumbullimit me volum më të vogël mund të përdoren për zona me qasje të vështirë dhe për distanca të shkurtra transporti.

6.3.3 Vlerësimet e kostos

Në bazë të të gjitha konsideratave të mësipërme, modelet e mëposhtme të grumbullimit janë përlogaritur:

- Grumbullimi i mbeturinave me kontejnerë 1.1 m³ për zonat urbane të komunës së Pejës, Istogut, Klinës dhe Deçanit;
- Mbledhja e mbeturinave me shporta individuale plastike për zonat rurale (dhe zonat me shtëpi familjare).

Llogaritjet e kostove të mbledhjes kryhen veçmas për zonat urbane dhe për zonat rurale në secilën komunë, duke marrë parasysh llojet e ndryshme të kontejnerëve dhe automjeteve të mbledhjes së mbeturinave të përdorura.

Supozimet e mëposhtme u bënë për llogaritjen e kostove të grumbullimit të mbeturinave:

- Numrat dhe kapacitetet e kontejnerëve dhe automjeteve të nevojshme grumbulluese korrespondojnë me sasinë e mbeturinave të grumbulluara, të llogaritura në bazë të numrit të banorëve të shërbyer dhe normave përkatëse të gjenerimit për frymë të mbeturinave në zonat urbane dhe rurale për vitin përkatës. Është marrë parasysh sasia e mbeturinave të grumbulluara ndaras.
- Densiteti i mbeturinave në kontejnerë 180 kg/m³.
- Shkalla mesatare e mbushjes së pranueshme të kontejnerëve është 80% për kontejnerët 1.1 m³ dhe 85% për shportat 240 l.

PNMIM, Rajoni i Dukagjinit

- Koeficienti i parregullsisë që përfaqëson raportin ndërmjet maksimumit dhe sasisë mesatare javore të mbeturinave është i barabartë me 1.3.
- Shpejtësia e pranueshme e udhëtimit të automjeteve për grumbullimin e mbeturinave është 35 km/orë.
- Shfrytëzimi 85% i ngarkesës nominale të mjeteve grumbulluese.
- 85% disponueshmëria e automjeteve grumbulluese.
- Kontejnerë rezervë për mirëmbajtje - 5%.
- Koha mesatare për ngritjen e kontejnerit 1.1 m³ është 1.0 minutë. Koha për zbrazjen e shportave të mbeturinave vlerësohet të jetë 0,67 minuta (40 sekonda).
- Distanca mesatare të udhëtimit midis deponisë dhe komunave të veçanta maten nga qendrat përkatëse të qytetit. Distanca e udhëtimit për zonat rurale është e pranueshme të jetë 10 km më e gjatë se për zonat urbane.
- Koha mesatare e shpenzuar për shkarkim në deponi do të jetë gjysmë ore; Koha e ndërmjetme midis udhëtimeve do të jetë gjithashtu gjysmë ore.
- Automjetet prej 16 m³ për grumbullimin e mbeturinave 16 me ngarkesë prej 8 tonë mbeturina për automjet (korrespondon me 500 kg/m³mbeturina të ngjeshura).
- Jetëgjatësia e pranueshme për kontejnerët dhe shportat është 7 vjet dhe 10 vjet për automjetet për grumbullimin e mbeturinave.
- Kontejnerët dhe automjetet ekzistuese nuk janë marrë parasysh dhe vlerësimet e kostove janë përgatitur për pajisje krejtësisht të reja.
- Kostot e pranueshme vjetore të mirëmbajtjes janë 4% e kostove të investimit për kontejnerët dhe 5% për automjetet.
- Kostot për administrimin e sistemit janë 10% e kostove direkte operacionale.
- Sigurimi i automjeteve grumbulluese dhe personelit – 1% e kostos së investimit.
- Shërbime jashtë orarit – 10% e kostove operacionale plus amortizimi vjetor.
- Kostot e punës llogariten për 46 javë pune për person, 5 ditë pune në javë dhe mesatarisht 5% pushim mjekësor.

Tabela e mëposhtme paraqet kostot për njësi për grumbullimin e mbeturinave të përziera të supozuara përqëllimin e analizës së opsioneve.

Tabela 44Kostot për njësi për kontejnerët dhe automjetet për grumbullimin e mbeturinave

Pajisjet	Kapaciteti, m ³	Qëllimi	Çmimi për njësi, €
Kontejnerë (metal)	1.1	Shpie drejt sistemit të grumbullimit	650
Shporta	0.24	Grumbullimi derë më derë	80
Kamionë	16	Si për shportat individuale ashtu edhe për kontejnerët 1.1 m ³	140,000

Projeksionet për numrin e nevojshëm të kontejnerëve dhe mjeteve grumbulluese dhe vlerësimet e kostove për grumbullimin e mbeturinave komunale janë paraqitur në tabelat e mëposhtme.

PNMIM, Rajoni i Dukagjinit

Tabela 45 Numri i nevojshëm i kontejnerëve dhe automjeteve grumbulluese

Parametri	Pejë	Istog ¹⁵	Klinë	Deçan ¹⁶	Junik ¹⁷
Kontejnerë 1.1 m³ të instaluar	763	54	40	24	-
Kontejnerë 1.1 m³ për t'u blerë	801	57	42	25	-
Shporta 240 l të instaluar	12,307	6,743	4,439	4,315	584
Shporta 240 l të blera	12,922	7,080	4,661	4,531	613
Automjete grumbullimi 16 m³ që operojnë në zona urbane	3.8	0.2	0.2	0.1	-
Automjete grumbullimi 16 m³ që operojnë në zona rurale	7.6	3.3	3.9	2.1	0.3
Automjete grumbullimi 16 m³ të blera	12	4	5	3	-

Kostot e investimit dhe ato operacionale për grumbullimin e mbeturinave të përziera komunale janë paraqitur në tabelën e mëposhtme.

Tabela 46 Vlerësimet e kostos për grumbullimin e mbeturinave të përziera komunale

Parametri	Pejë	Istog	Klinë	Deçan	Junik
Kostoja e investimit					
Kontejnerë/shporta, mijë €	1,555	603	400	379	49
Automjete, mijë €	1,680	490	700	434	42 ¹⁸
Kostot O&M, mijë €	1,218	409	415	233	26
Kostot totale vjetore, mijë €	1,612	548	546	330	37
Sasitë e grumbulluara, tonë	32,042	9,919	6,620	6,134	720
Kostoja vjetore për njësi, € / tonë e mbledhur	50.3	55.2	82.5	53.8	51.6
Kostot mesatare rritëse ¹⁹ , € / tonë të gjeneruar	31.02	35.38	52.13	34.66	32.57

Kostot operacionale dhe të mirëmbajtjes (O&M) përfshijnë kostot për personelin, karburantin, vajin dhe kostot e mirëmbajtjes për pajisjet. Kostot vjetore përfshijnë kostot O&M dhe kostot për amortizimin vjetor të kontejnerëve dhe të automjeteve.

Kostot më të ulëta të grumbullimit për ton mbeturina të gjeneruara/grumbulluara janë vlerësuar për komunën e Pejës për shkak të distancës më të shkurtër deri në deponinë rajonale dhe sasive më të mëdha të mbeturinave. Kostot në komunat e Istogut, Deçanit dhe Junikut janë më të ulëta se kostot e Klinës për shkak të stacioneve të transferit dhe distancave më të shkurtra të transportit (shih seksionin vijues).

¹⁵Logaritjet e paraqitura për rastin e stacionit të transferit

¹⁶Logaritjet e paraqitura për rastin e stacionit të transferit

¹⁷Logaritjet e paraqitura për rastin e stacionit të transferit

¹⁸Pjesa e mjetit të grumbullimit

¹⁹Ulja e kostos për njësi për periudhën 2025-2035, norma e uljes 5%.

6.4 Transporti dhe transferimi i mbeturinave

6.4.1 Situata aktuale

Asnjë stacion transferimi nuk është në përdorim në ZMM. Një lokacion në Istog fillimisht ishte paraparë të përdorej si stacion transferimi por përfundoi duke u përdorur përkohësisht si deponi.

6.4.2 Llojet e stacioneve të transferit

Stacionet e transferit (ST) justifikohen kur kostoja e transportit direkt të mbeturinave nga pika e gjenerimit në një deponi është më e madhe se kostoja e transportit të mbeturinave nga burimi i gjenerimit në një pikë ku mbeturinat transferohen në një kontejner më të madh dhe më pas transportohen në një deponi. Përshtatshmëria ekonomike e stacioneve të transferit ndikohet nga disa faktorë: (i) distancat; (ii) sasi të mbeturinave; (iii) kushtet e rrugës dhe topografia; (iv) densiteti i ulët në zonat e shërbimit; dhe (v) teknologjia e transferimit.

Llojet e stacioneve të transferit

Për sa i përket teknologjisë së transferimit, stacionet e transferit mund të ndahen kryesisht në tre lloje:

- Stacion transferimi me ngjeshje
- Stacion transferimi pa ngjeshje
- Transferimi i mbeturinave nga një kamion i vogël në një më të madh

Stacionet e transferit pa ngjeshje përdoren kur distancat nuk janë të mëdha dhe atëherë kur kostot më të larta të investimit në stacionet e transferit me ngjeshje nuk mund të justifikohen. Me distanca më të mëdha kostot operacionale të ST pa ngjeshje bëhen më të larta në krahasim me ato të ST me ngjeshje. Zgjedhja e ST është në fakt një kompromis midis kostove investive dhe operacionale.

Stacionet e transferit me ngjeshje

Qëllimi i stacioneve të transferit me ngjeshje është rritja e densitetit të mbeturinave dhe rrjedhimisht e sasive të mbeturinave që transportohen në një drejtim. Siç tregohet në figurën më poshtë, stacione të tilla transferi janë të pajisura me një rampë me pikë shkarkimi, bunker pritës (me rreth 45 m³), pajisje ngjeshëse, kontejnerë të mëdhenj të transportueshëm (midis 27 m³ dhe 32 m³), sistem kangjellash për zhvendosjen e kontejnerëve dhe automjete për transport në distanca të gjata.

Pajisjet e stacioneve të tilla të transferit janë projektuar për të minimizuar kohën e ngarkimit nga kamionët grumbullues dhe për të minimizuar kohën e ngjeshjes së mbeturinave. Gjithashtu është instaluar një sistem kangjellash automatike për zhvendosjen e kontejnerëve për të zvogëluar kohën operative. Ndërsa një automjet transporti për distanca të gjata është duke u ngarkuar me një kontejner të plotë, një kontejner tjetër mund të mbledhë mbeturina të reja.

Pajisja statike e ngjeshjes mund të zëvendësohet me kontejnerë të mëdhenj të transportueshëm vetngjeshës, midis 25 dhe 32 m³, të aftë për të ruajtur midis 15 dhe 19 tonë.

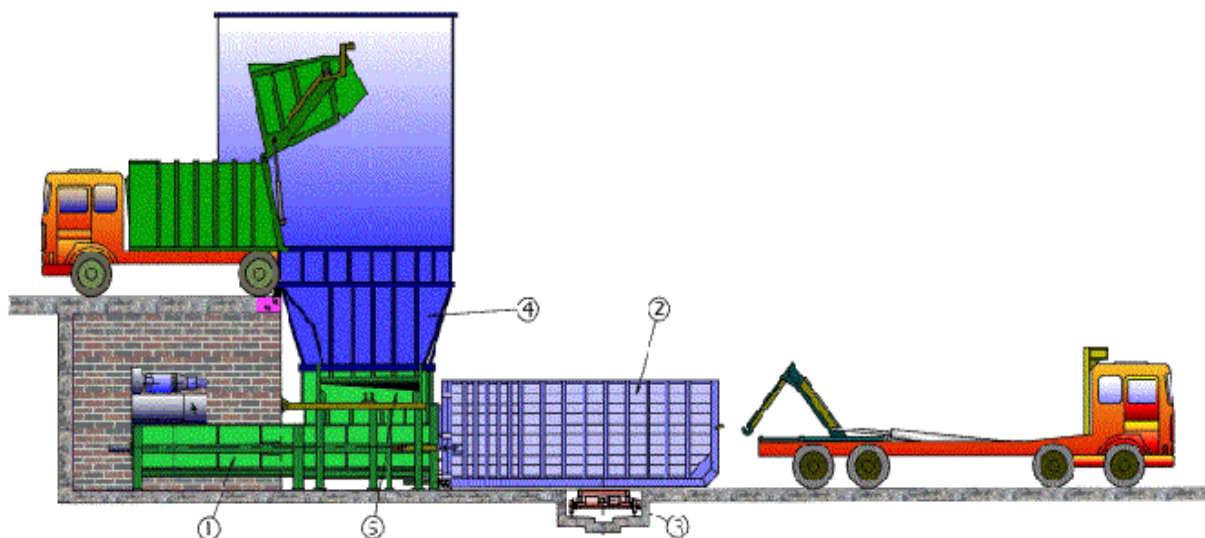

Figura 18 Stacioni i transferit me ngjeshje

Stacione transferi pa ngjeshje

Në shumicën e rasteve ky stacion transferi përdor kontejnerë të hapur, siç tregohet në foton më poshtë, ku mbeturinat shkarkohen direkt nga kamioni grumbullues. Në vend të kontejnerëve, mbeturinat mund të shkarkohen në rimorkio. Në fakt automjetet e transportit mund të marrin dy, madje edhe tre rimorkio, në varësi të topografisë dhe rregulloreve të ngarkesës të vendeve përkatëse.

Në varësi të raportit të ngjeshjes së mbeturinave hyrëse, një kontejner prej 35 m³ mund të transportojë nga 4 deri në 10 tonë.

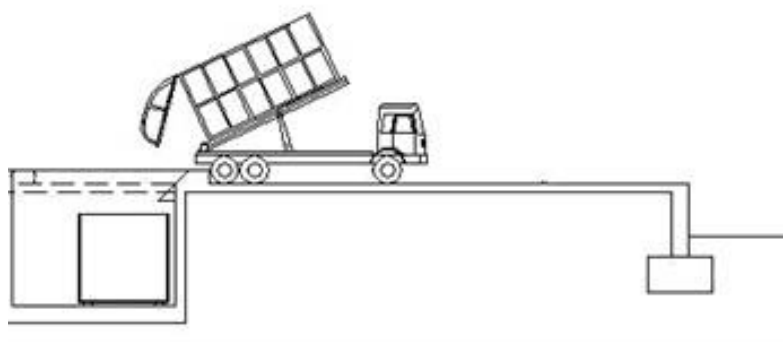

Figura 19 Stacione transferi pa ngjeshje

6.4.3 Opsionet për transportin e mbeturinave

Alternativat e mëposhtme janë analizuar për transferimin e mbeturinave:

PNMIM, Rajoni i Dukagjinit

- Alternativa 1: Krijimi i 3 stacioneve të transferit pa ngjeshje në komunat Istog , Klinë dhe Deçan²⁰. Në këtë rast do të përdoren kontejnerë të hapur me rrotullim prej 30 m³. Do të përdoret një mjet transporti me rimorkio që lejon transportimin e dy kontejnerëve me rrotullim për çdo udhëtim.
- Alternativa 2: Krijimi i 3 stacioneve të transferimit me ngjeshje stacionare në komunat e Istogut dhe Deçanit.

Të dyja opsionet janë krahasuar me transportin e drejtpërdrejtë të mbeturinave në deponinë rajonale.

6.4.4 Krahasimi i kostos së opsioneve

Tabela e mëposhtme përmbledh krahasimin e kostove të opsioneve të ndryshme.

Tabela 47 Krahasimi i alternativave për transferimin e mbeturinave²¹

Parametri	Njësia	Istog		Deçan		Klinë
		me ngjeshje	pa ngjeshje	me ngjeshje	pa ngjeshje	pa ngjeshje
Mbeturinat e transferuara	ton	9,700	9,700	6,700	6,700	6,500
Distanca nga deponia	km	36	36	27	27	20
Sasia mesatare e mbeturinave për udhëtim	ton	17.1	17.5	17.1	17.5	17.5
Numri i udhëtimeve në ditë	Jo	3	3	3	3	3
Kosotot e investimit në stacionin e transferit	mijë €	571.2	267.7	603.1	302.4	302.4
Numri i kërkuar i mjeteve të transportit		1 (0.5)	1 (0.5)	1 (0.4)	1 (0.4)	1 (0.4)
Kosotot e investimit - automjetet e transportit	mijë €	119.0	142.8	119.0	142.8	142.8
Kosotot operacionale - stacioni i transferit	mijë €	88.5	48.3	85.9	46.0	46.0
Kosotot operacionale të transportit	mijë €	83.6	88.5	72.8	77.4	74.1
Kosotot totale vjetore	mijë €	233.4	168.1	222.5	157.7	154.4
Kosotot për ton mbeturina të transferuara	€/ton	24.21	17.44	35.21	23.79	24.00

Krahasimi i alternativave bazohet në kostot e zbritura për njësi për ton mbeturina të gjeneruara gjatë periudhës së planifikimit 2025 – 2035.

²⁰ Stacioni i transferit në komunën e Deçanit është paraparë t'i shërbejë edhe komunës së Junikut

²¹ Llogaritjet e përgatitura për operacion me një turn, 7 ditë në javë

PNMIM, Rajoni i Dukagjinit

Tabela 48 Krahasoni i kostove të zbritura për njësi për grumbullimin dhe transferimin e mbeturinave për ton të mbeturinave të gjeneruara, €/ton

Parametri	Istog			Deçan			Klinë	
	me ngjeshje	pa ngjeshje	transport direkt	me ngjeshje	pa ngjeshje	transport direkt	pa ngjeshje	transport direkt
Mbledhja e mbeturinave								
Kostot e investimit	10.33	10.33	13.68	11.66	11.66	15.78	12.56	14.49
Kostot operacionale	25.05	25.05	39.98	23.00	23.00	37.28	25.19	37.64
<i>Grumbullimi total</i>	<i>35.38</i>	<i>35.38</i>	<i>53.67</i>	<i>34.66</i>	<i>34.66</i>	<i>53.06</i>	<i>37.75</i>	<i>52.13</i>
Transferimi i mbeturinave								
Kostot e investimit	5.80	2.72	-	7.48	4.23	-	4.82	-
Kostot operacionale	11.52	8.57	-	13.08	9.85	-	10.36	-
<i>Transferimi total</i>	<i>17.32</i>	<i>11.29</i>	<i>-</i>	<i>20.56</i>	<i>14.08</i>	<i>-</i>	<i>15.18</i>	<i>-</i>
Kostot totale	52.70	46.67	53.67	55.22	48.75	53.06	52.93	52.13

Analiza tregon se stacionet e transferit pa ngjeshje kanë kosto më të ulëta zbatimi për ton për komunitat e Istogut dhe Deçanit, ndërsa transporti direkt ka kosto më të ulët për komunën e Klinës.

Stacioni i transferit me ngjeshje po ashtu ka kosto më të ulët për komunën e Istogut në krahasim me transportin direkt.

Megjithatë, të gjitha alternativat e konsideruara kanë kosto të krahasueshme për ton dhe vendimi përfundimtar do të varet nga konsiderata të tjera si vullneti politik i komunave, disponueshmëria e financimit të investimeve (granteve) dhe disponueshmëria e vendeve të përshtatshme për vendndodhjen e stacioneve të transferit.

Duhet të theksohet gjithashtu se stacionet e transferit mund të kombinohen me oborret e riciklimit që janë planifikuar së fundmi për komunitat e Istogut, Deçanit dhe Klinës (shih seksionin 3.9.3) që do të rezultojë në uljen e kostonë së përgjithshme të implementimit.

Vendndodhja optimale e stacioneve të transferit duhet të jetë afër vendbanimit kryesor të komunës respektive dhe në drejtim të rrugës për në deponinë rajonale.

Duke konsideruar se komuna e Istogut ka vështirësi në identifikimin e vendndodhjes së duhur për stacionin e transferit, një zgjidhje alternative do të jetë përdorimi i automjeteve mobile/satelit të grumbullimit, ose ringarkimi në kontejnerë shtypës siç tregohet në figurën më poshtë.

Figura 20 Ringarkimi nga automjeti mobil/satelitor (majtas) dhe ringarkimi në kontejnerin me ngjeshje (djathtas)

Në rastin e automjeteve të grumbullimit satelitor, grumbullimi në zonat me qasje të vështirë kryhet me automjete të vogla grumbulluese (6-8 m³) me ose pa ngjeshje, dhe më pas ringarkohet drejtpërdrejt në një automjet më të madh grumbullues mbeturinash (21–28 m³).

Zgjidhja me kontejnerë me ngjeshje do të mund të zbatohet vetëm për një pjesë të komunës së Istogut duke supozuar se një kontejner i tillë do të mund të instalohej në të ardhmen në Oborrin e Riciklimit (OR).

6.5 Grumbullimi ndaras e mbeturinave

6.5.1 Gjendja aktuale

Grumbullimi ndaras i mbeturinave të materialeve të riciklueshme nuk është i organizuar në asnjërën nga pesë komunat. Nga komunat është planifikuar që kjo të fillojë nga viti 2025 e në vazhdim.

6.5.2 Pajisjet për magazinimin e mbeturinave dhe sistemet për grumbullimin ndaras të mbeturinave

Faktorët që luajnë rol në përzgjedhjen e një sistemi për grumbullimi veç e veç ndërlidhen me sistemin ekzistues të grumbullimit të mbeturinave, i cili lidhet me pranueshmërinë e publikut, sistemin tarifor në fuqi dhe praninë e sektorit informal në grumbullimin e mbeturinave. Pranueshmëria publike është një nga parakushtet për krijimin e një sistemi efikas për grumbullimin ndaras të materialeve të riciklueshme.

Në thelb, ekzistojnë dy forma kryesore të grumbullimit - grumbullimi derë më derë dhe sistemi i sjelljes së mbeturinave në vendin e caktuar. Të dy këto sisteme përdoren aktualisht në ZMM për grumbullimin e mbeturinave të përziera shtëpiake.

Figura 22. Shembuj të kontejnerëve që përdoren zakonisht për grumbullimin derë më derë (majtas) dhe për të sjellë mbeturinat te vendi i caktuar (djathtas)

Grumbullimi derë më derë, i quajtur edhe grumbullimi buzë bordurave, nënkupton caktimin e kontejnerëve (ose qeseve) individuale familjeve për ndarjen në burim të fraksioneve specifike të mbeturinave. Materialet e riciklueshme zakonisht mbledhen në shporta me rrota ose qese plastike, të përcaktuara posaçërisht për përmbajtjen, bazuar në frekuencën e caktuar të grumbullimit. Vëllimet e zakonshme të shportave që përdoren për grumbullim të ndaras janë 120, 240 dhe 360 litra, të cilat do të kenë një ndikim të drejtpërdrejtë në frekuencën e grumbullimit. Mbledhja skaj rrugës është veçanërisht e përshtatshme për familjet që jetojnë në shtëpi individuale.

Sistemi i sjelljes së mbeturinave te vendi i caktuar, përbëhet nga pika kontenerësh, duke shërbyer një mori familjesh. Sistemi përdoret zakonisht si për grumbullimin e ndaras ashtu edhe për mbeturinat e përziera, Kontejnerët vendosen anës së rrugës publike, në qendra komunitare, parkingje supermarketesh dhe vende të tjera ku gjeneruesit e mbeturinave sjellin aty materialet e ndara ndaras.

Lloji standard i Euro kontejnerëve me rrota

Kamionët standard për kontejnerët me rrota

Lloji Igloo i kontejnerëve të stacionuar

Kamionët e specializuar për kontejnerët e llojit Igloo

Figure 21. Lloje të ndryshme të sistemeve për sjelljen e mbeturinave

Sistemi përdoret më së shpeshti për mbeturina të ambalazhit, veçanërisht për qelq dhe karton, dhe shpesh financohet përmes mekanizmit PZP. Kontejnerët e përdorur zakonisht janë paraqitur në figurën më lart.

Siç shihet nga figura e mësipërme, përparësia kryesore e kontejnerëve me rrota është se ata mund të zbrazen nga kamionët me ngarkesë nga pas, që zakonisht përdoren në Kosovë për grumbullimin e përgjithshëm të mbeturinave. Këta kontejnerë kanë një vëllim prej 1,100 litrash. Kontejnerët e tipit Igloo janë me pozicion statik dhe mund të blihen në madhësi të ndryshme – nga 1 m³ deri në 5 m³. Sistemi me kontejnerë Igloo zakonisht është i përshtatshëm për të mbuluar mbledhjen e qelqit.

6.5.3 Opsionet për grumbullimin ndaras të mbeturinave

Sasitë e mbeturinave të grumbulluara ndaras llogariten bazuar në supozimet për numrin e banorëve që ju ofrohet shërbimi dhe normat e që arrihen për fraksione të ndryshme të riciklueshme.

Është e pranueshme se grumbullimi ndaras të fillojë me ofrimin e shërbimeve për 100% të banorëve që jetojnë në zonat urbane dhe për 80% të banorëve që jetojnë në zonat rurale. Numri total i banorëve të përfshirë në grumbullim ndaras të mbeturinave është paraqitur në figurën e mëposhtme.

PNMIM, Rajoni i Dukagjinit

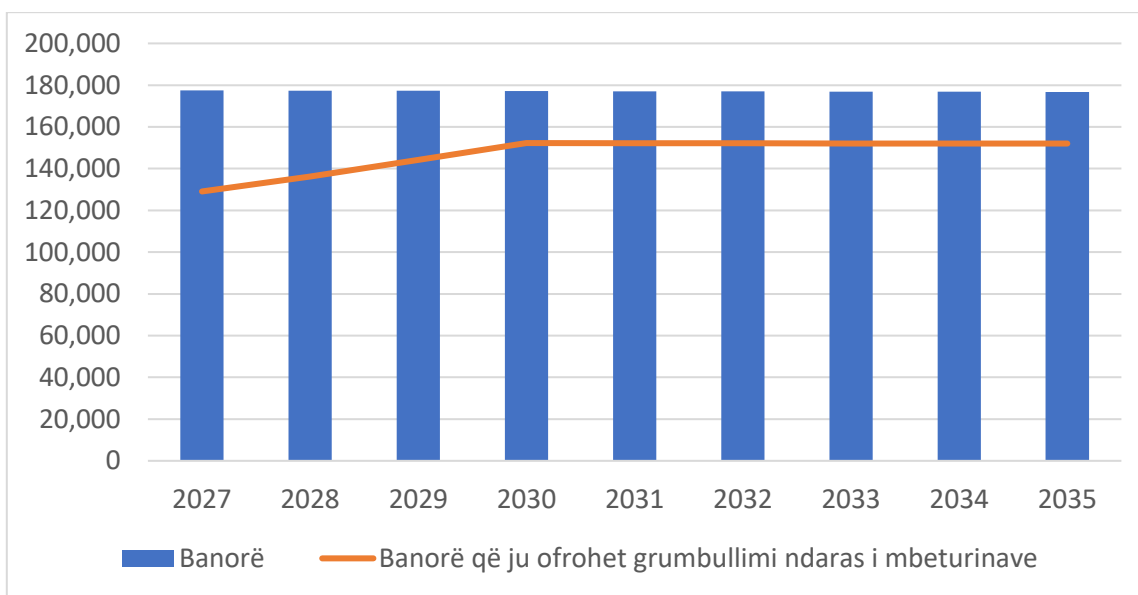
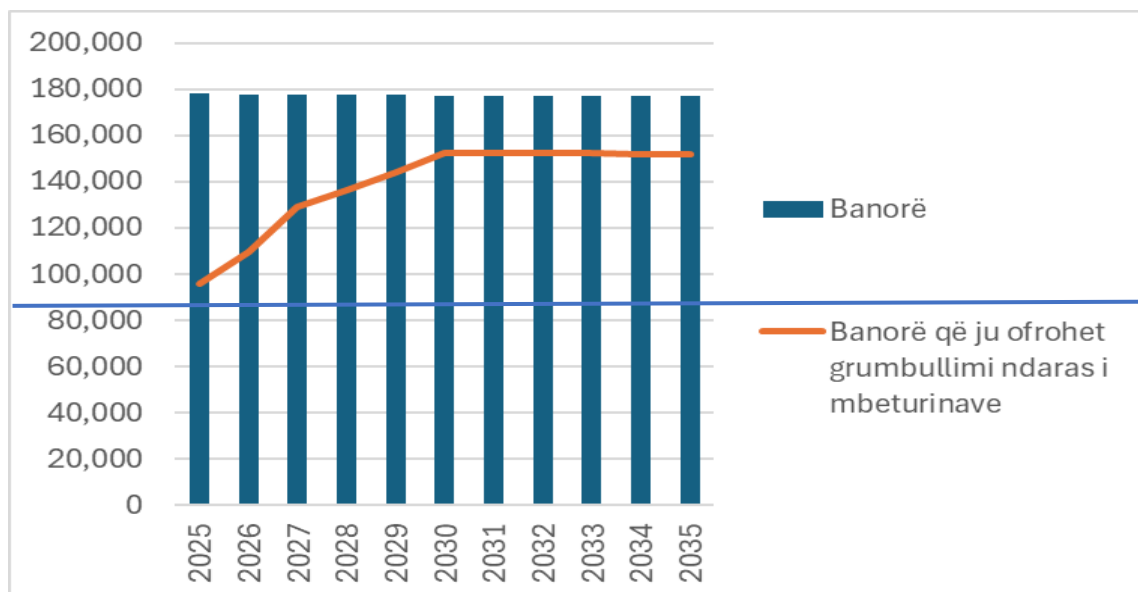

Figura 22 Banorët të cilëve u ofrohen shërbime të grumbullimit ndaras të mbeturinave

Shkalla e arritjes për fraksionin përkatës të mbeturinave pranohet të jetë në nivelin minimal në vitin e parë kur fillon grumbullimi ndaras i mbeturinave dhe më pas rritet me 5% derisa të arrihet niveli maksimal i arritjes (shih tabelën më poshtë).

Tabela 49 Normat e supozuara të arritjes për fraksione të ndryshme të mbeturinave të riciklueshme

Fraksioni i mbeturinave	Shkalla e arritjes	
	Minimumi	Maksimumi
Tetrapak	10%	20%
Letër / karton	50%	85%

PNMIM, Rajoni i Dukagjinit

Plastikë	40%	70%
Qelq	60%	90%
Metale	40%	60%

Për të përcaktuar pajisjet e nevojshme për grumbullimin ndaras të mbeturinave, janë përdorur supozimet e mëposhtme:

- Numrat dhe kapacitetet e kontejnerëve dhe mjeteve të nevojshme grumbulluese korrespondojnë me sasi të mbeturinave të grumbulluara, të përlogaritura sipas numrit të banorëve të shërbyer dhe normave për frymë të grumbullimit të mbeturinave të ricikluar në zonat urbane dhe rurale për vitin përkatës;
- Densiteti i materialeve në kontejnerë supozohet të jetë: 0,125 ton/m³ për letër dhe karton; 0,030 ton/m³ për plastikë; 0,150 ton/m³ për metalet; 0,300 ton/m³ për qelqin dhe 0,240 ton/m³ për mbeturinën e papastërta që mbesin nga mbeturinat e grumbulluara ndaras;
- Mbeturina të papastërta në kontejnerët e grumbullimit ndaras supozohet të jenë 15% e materialeve me vlerë.
- Mbushja mesatare e kontejnerit supozohet të jetë 80% e kapacitetit;
- Numri i kontejnerëve është përlogaritur duke supozuar 5% si rezervë;
- Koha për ngritjen/zbrazen e një shporte prej 240 l supozohet të jetë 40 sekonda, ndërsa koha për ngritjen/zbrazen e kontejnerit 1.5 m³ për qelq është e pranueshme të jetë mesatarisht 4 minuta (përfshirë kohën e udhëtimit deri tek kontejneri tjetër).
- Shpejtësia e lëvizjes së kamionëve grumbullues deri në objektin e klasifikimit supozohet të jetë 35 km/orë;
- Kostot e mirëmbajtjes për kamionët vlerësohen të jenë 5% të kostove të investimit;
- Kostot vjetore të mirëmbajtjes për kontejnerët janë të pranueshme të jenë 2% e kostos së investimit;
- Frekuenca e grumbullimit do të jetë 52 herë në vit për kontejnerët për letër dhe karton dhe plastikë (ose kontejnerët e thatë) dhe 12 herë në vit për kontejnerët për qelqin;
- 85% supozohet të jetë shfrytëzimi i ngarkesës nominale të automjeteve grumbulluese dhe 85% disponueshmëria kur përcaktohet numri i nevojshëm i automjeteve grumbulluese;
- Jetëgjatësia për kontejnerët dhe shportat është e pranueshme të jetë 7 vjet dhe 10 vjet për makinat për grumbullimin e mbeturinave;
- Kostot për njësi prej 900 €/copë janë përdorur për kontejnerin Igloo 1,5 m³, 80 €/copë janë përdorur për shportat plastike 240 l dhe 140,000 €/copë për automjetet e grumbullimi prej 16,0 m³. Kostot për mekanizmin e të kontejnerëve nuk janë marrë parasysh;
- Distancat mesatare të udhëtimit ndërmjet komunave dhe objekteve të klasifikimit është matur në drejtim qendror përkatës të qytetit. Supozohet se objekti i klasifikimit do të jetë i pozicionuar në deponinë rajonale;
- Koha mesatare e shpenzuar për shpërkim në vendin e klasifikimit do të jetë gjysmë ore. Koha ndërmjet udhëtimeve do të jetë gjithashtu gjysmë ore;
- Kostot e punës llogariten për 46 javë pune për person, 5 ditë pune në javë dhe mesatarisht 5% pushim mjekësor mesatarisht;
- Kostot për ndërgjegjësimin e publikut llogariten në masën 10% të kostos vjetore;
- Kostot për administrimin e sistemit supozohet të jenë 10% e kostos direkte operacionale.

6.5.4 Krahësimi i kostos së opsioneve

Tabela e mëposhtme paraqet dy opsionet me informacion mbi sasi të mbeturinave të mbledhura ndaras, pajisjet e nevojshme, kostot e vlerësuara investuese dhe operacionale.

PNMIM, Rajoni i Dukagjinit

Tabela 50Krahasimi i alternativave për grumbullimin bدارas të mbeturinave të riciklueshme

Parametri	Pejë		Istog		Klinë		Deçan		Junik
	Igloo 3x1,5 m³	Shporta 240 l	Igloo 3x1,5 m³	Shporta 240 l	Igloo 3x1,5 m³	Shporta 240 l	Igloo 3x1,5 m³	Shporta 240 l	Shporta 240 l
Mbeturinat e mbledhura ndaras (2030)	10,065	10,065	2,670	2,670	1,797	1,797	1,616	1,616	189
Kërkohen kontejnerë të veçantë grumbullimi: ²²									
Shporta individuale 240 l	-	16,207	-	4,529	-	6,589	-	5,972	711
Igloo 1.5 m³ për letër dhe karton	799	-	217	-	145	-	133	-	-
Igloo 1.5 m³ për plastikë dhe metale	799	-	217	-	145	-	133	-	-
Igloo 1.5 m³ për xhami	509	239	94	94	64	64	55	55	5
Kërkohen automjete për grumbullimin e mbeturinave	6.9	4.4	2.3	1.9	1.5	0.8	1.4	0.9	0.2
Automjetet e koleksionit që do të blihen	9.0	6.0	4.0	3.0	2.0	1.0	2.0	1.0	0.3 ²³
Investimet, mijë € ²⁴	3,492.8	2,342.0	1,208.7	777.2	691.1	754.0	659.3	693.6	106.4
Amortizimi, mijë €	429.7	302.2	142.6	97.8	83.7	101.7	79.2	93.1	13.4
Kostot operacionale, mijë € ²⁵	807.3	507.9	280.2	233.2	159.6	120.9	157.6	119.6	25.8
Ulja e koston për njësi për ton të gjeneruar, €/ ton	26.1	16.88	27.60	22.40	26.25	23.75	25.19	24.50	32.80

²²Numrat i referohen kontejnerëve të instaluar në vitin 2030 kur sistemi është plotësisht funksional. Numri i kontejnerëve dhe automjeteve të kërkuara rritet me numrin e banorëve të shërbyer dhe me sasinë e grumbulluar

²³Përdorimi i përbashkët i automjeteve grumbulluese

²⁴Kostot e paraqitura përfshijnë investimet deri në vitin 2030

²⁵Për vitin 2030

Sistemi i veçantë i grumbullimit i bazuar në shporta plastike individuale për mbeturina të përziera të riciklueshme dheai i kontejnerëve Igloo për grumbullimin e ambalazheve prej qelqi rekomandohet për zbatim në të ardhmen. Sistemi për grumbullimin ndaras të materialeve të riciklueshme duhet të krijohet bazuar në parimin PZP. Për mbeturinat komunale, PZP do të duhet të mbulojë të gjitha mbeturinat e ambalazhit. Pritet që skema(t) e PZP për mbeturinat e ambalazhit të bëhen funksionale në vitin 2026. Pasi të vendosen skemat PZP, komunat do të duhet të bashkëpunojnë me Organizatën e Përgjegjësisë së Prodhuesit (OPP) në ngritjen e sistemeve të veçanta të grumbullimit të mbeturinave në territoret e tyre. Skemat PZP do të jenë përgjegjëse për mbulimin e kostove të sistemit për grumbullimin veç e veç të mbeturinave. Përkatësisht, të hyrat nga shitja e lëndëve të riciklueshme do t'i takojnë OPP-së.

Përgjegjësia e Zgjeruar e Prodhuesit për mbeturinat e ambalazhit

Për të forcuar parandalimin, ripërdorimin, riciklimin dhe rikuperimin e mbeturinave, vendet mund të marrin masa legjislative ose jo legjislative për të siguruar që çdo person fizik ose juridik që zhvillon, prodhon, përpunon, trajton, shet ose importon produkte në mënyrë profesionale (prodhuesi i produktit) ka përgjegjësi të zgjeruar të prodhuesit. Masa të tilla mund të përfshijnë pranimin e produkteve të kthyer dhe të mbeturinave që mbeten pasi ato produkte janë përdorur, si dhe menaxhimin e mëpasshëm të mbeturinave dhe përgjegjësinë financiare për aktivitete të tilla. Masat gjithashtu mund të nxisin dizajnimin e produkteve me qëllim që të reduktohen ndikimet e tyre mjedisore dhe gjenerimi i mbeturinave gjatë prodhimit dhe përdorimit pasues të produkteve. Masa të tilla mund të nxisin zhvillimin, prodhimin dhe marketingun e produkteve që janë të përshtatshme për përdorim të shumëfishtë, që janë teknikisht të qëndrueshme dhe që, pasi janë bërë mbeturinë, janë të përshtatshme për rikuperim të duhur e të sigurt dhe për deponim në pajtueshmëri me mjedisin.

Mbeturinat e ambalazhit paraqesin një pjesë të konsiderueshme të fraksioneve të mbeturinave të riciklueshme që ndodhen në mbeturinat komunale.

Skemat e Përgjegjësisë së Prodhuesit (ose PZP) konsiderohen si një mjet kryesor zbatimi për krijimin e një sistemi të grumbullimit dhe riciklimit të mbeturinave të ambalazhit për të garantuar arritjen e objektivave siç parashihen në Strategjinë e re të Menaxhimit të Integruar të Mbeturinave në Kosovë.

“Skemat e Përgjegjësisë së Prodhuesit” (SPP) në fushën e ambalazhit dhe mbeturinave të ambalazhit mund të përkufizohet si: 'Prodhuesit, shpërndarësit dhe importuesit e ambalazheve dhe mallrave të paketuara janë përgjegjës për grumbullimin dhe rikuperimin e mbeturinave të ambalazhit rezultojnë prej tyre.'

Krijimi i skemës PZP për mbeturinat e ambalazhit ka këto objektivat kryesore:

- Të garantojë arritjen e objektivave të riciklimit dhe rikuperimit të përcaktuara në politikën/legjislacionin shtetëror.
- Të ofrojë rrjedha financiare shtesë dhe stimuj për grumbullim ndaras, klasifikim dhe riciklim.
- Të shmang ndërprerjet e përkohshme në proceset e grumbullimit në rast të tendencave negative të çmimeve të mbeturinave të riciklueshme.
- Të përfshijë çështjet e parandalimit, ripërdorimit dhe riciklimit të mbeturinave në dizajnimin e produktit.

Krijimi i një skeme të përgjegjësisë së prodhuesit për t'u marrë me mbeturinat e ambalazhit supozon se industria do të jetë përgjegjëse për financimin dhe organizimin e grumbullimit ndaras dhe klasifikimin e mbeturinave të ambalazhit. Për këtë qëllim kompanitë që vendosin mallra të ambalazuara në tregun e Kosovës duhet të themelojnë një ose disa Organizata të Përgjegjësisë së Prodhuesit (OPP) për të zbatuar obligimet e tyre dhe për të paguar tarifat. OPP do të ketë obligim për të nënshkruar kontrata me komunat për organizimin e grumbullimit ndaras dhe riciklimit të mbeturinave të ambalazhit dhe financimin e kostove përkatëse. Modalitetet e sakta të zbatimit do të përcaktohen në legjislacionin shtetëror.

6.6 Riciklimi dhe rikuperimi i mbeturinave

6.6.1 Gjendja aktuale

ZMM-ve ju mungojnë objektet formale për trajtimin e fraksionet e ndryshme të mbeturinave që gjenerohen në rajon. Ky është një nga faktorët kryesorë kufizues për trajtimin e duhur të mbeturinave në ZMM.

Seksionet e mëposhtme shqyrtojnë teknologjitë dhe zgjidhjet teknike të mundshme për klasifikimin e fraksioneve të mbledhura ndaras dhe mbeturinave të përziera, kompostimin e mbeturinave të gjelbërta/kopshtit, trajtimin e mbeturinave organike të mbledhura ndaras si dhe trajtimin e mbeturinave të përziera komunale.

6.6.2 Teknologjitë për klasifikimin e mbeturinave

Klasifikimi i mbeturinave komunale dhe përgatitja për riciklim, në thelb, mund të zbatohet në dy mënyra:

- Ndarja e lëndëve të riciklueshme nga mbeturinat e përziera komunale të grumbulluara në stacionin e seleksionimit dmth e gjithë fraksionet e mbeturinave komunale i nënshtrohet klasifikimit;
- Ndarja e materialeve të riciklueshme në stacionin e klasifikimit nga fraksionet e mbeturinave të grumbulluara ndaras, p.sh. mbeturinat e përziera të grumbulluara nuk i nënshtrohet ndarjes së mëtejshme.

Tabela e mëposhtme paraqet avantazhet dhe disavantazhet e këtyre dy alternativave.

Tabela 51 Avantazhet dhe disavantazhet e alternativave të klasifikimit

Alternativa	Avantazhet kryesore	Disavantazhet kryesore
Objektet e klasifikimit për mbeturinat e përziera inerte	• Nuk kërkon kosto shtesë grumbullimi dhe ndryshim praktike • Fleksibilitet në klasifikimin e një numri më të madh të materialeve në varësi të potencialit të tregut • Fleksibilitet për ta përshtatur potencialisht me teknologjinë e trajtimit mekanik-biologjik (TMB)	• Materialet e riciklueshme janë të kontaminuara, me më pak vlerë, letra dhe kartoni vështirë se mund të riciklohen • Kosto më të larta investimi • I kufizuar për sa i përket rikuperimit të burimeve (midis 5 dhe 10% të sasive totale të mbeturinave) • Nuk çon në zhvillimin e sistemit të riciklimit dhe nuk ndryshon sjelljen e konsumatorit
Stacion klasifikimi për materialet e riciklueshme të mbledhura ndaras	• Kosto më të ulëta investimi • Materiale të riciklueshme më të pastra me vlerë më të lartë tregu. • Siguron zhvillimin e mëtejshëm të sistemit të riciklimit dhe rritjen e përfshirjes së publikut	• Kosto më të ulëta të zbatimit ; por të kombinuara me përpjekjet më të larta të grumbullimit çojnë në kosto të përafërta totale • Kërkon ndryshim të qëndrimit dhe praktikës së banorëve • Kërkon përpjekje të vazhdueshme për përfshirjen e publikut dhe kosto për rritjen e ndërgjegjësimit publik

Duke marrë në konsideratë objektivat e larta të riciklimit që duhet të arrihen nga e gjithë ZMM, objektet e klasifikimit për mbeturinat e përziera inerte nuk janë të përshtatshme për shkak të sasive të ulëta të mbeturinave që nxirren

si rikuperimi materialeve të riciklueshme (midis 5 dhe 10% të sasive totale të mbeturinave). Përveç kësaj, të gjitha komunat në ZMM synojnë të fillojnë me sisteme për grumbullimin ndaras të materialeve të riciklueshme të thata, gjë që do të kërkojë instalimin e sistemit për klasifikimin e materialeve të grumbulluara ndaras. Prandaj, **sistemi i klasifikimit në rajon duhet të bazohet në objektin(et) e klasifikimit të materialeve të riciklueshme të mbledhura ndaras**. Klasifikimi i mbeturinave të përziera nuk siguron individualisht reduktim të konsiderueshëm të sasive mbeturinave të përcaktuara për deponim dhe mund të zbatohet vetëm si një objekt më i madh trajtimi (p.sh. impianti TMB).

Opsionet për klasifikimin e mbeturinave të grumbulluara ndaras

Sasia totale e materialeve të mbledhura ndaras në rajon vlerësohet të rritet nga 8,608 tonë në vitin 2026 në 18,915 tonë në vitin 2035. Këto sasi janë relativisht të ulëta dhe supozojnë krijimin e një objekti të centralizuar klasifikimi për të gjithë zonën e menaxhimit të mbeturinave. Megjithatë, duke marrë parasysh ndërtimin e mundshëm të stacioneve të transfertit dhe oborreve të riciklimit, një qasje e decentralizuar për mbeturinat gjithashtu konsiderohet.

Tabela më poshtë paraqet çmimet mesatare aktuale të tregut për materialet e riciklueshme të përdorura për vlerësimin e të hyrave.

Tabela 52 Çmimet e supozuara të tregut për mbeturinat e artikuve të riciklueshëm

Material i riciklueshëm	Mbeturinat e grumbulluara ndaras, €/ton	Mbeturinat e përziera, €/ton
Plastikë	180	50
Letër dhe karton	75	10
Qelq	10	10
Metal	200	200

Çmimet e mësipërme janë nga 'vendi i gjenerimit' objekti i klasifikimit/impianti TMB.

Janë konsideruar dy alternativa për klasifikimin e mbeturinave të grumbulluara ndaras:

- Alternativa 1 – Objekti i përbashkët i centralizuar i klasifikimit, i vendosur në komunën e Pejës. Objekti i centralizuar i klasifikimit do të jetë i pajisur me kabinën e venteluar të klasifikimit, shiritat transportues, kanalin e automatizuar për presim.
- Alternativa 2 – Objektet e vogla individuale (të decentralizuara) të klasifikimit të vendosura në komunat e Pejës, Istogut, Klinës dhe Deçanit. Mbeturinat e mbledhura ndaras nga komuna e Junikut do të dedikohen në një nga këto objekte të klasifikimit. Në instalimet më të vogla të klasifikimit në Istog, Klinë dhe Deçan do të sigurohet presa më e vogël toptuese me perforator dhe nuk do të vendosen kabina për klasifikim. Klasifikimi do të organizohet në platonë e rripit transportues direkt në nivelin e tokës.

Të dyja alternativat nuk parashikojnë klasifikim/trajtim të qelqit të mbledhur veçmas për shkak të sasive të vogla të grumbulluara.

Kostot për zbatimin e alternativave të ndryshme janë përmbledhur në tabelën vijuese.

Tabela 53 Vlerësimet e koston për alternativa të ndryshme për klasifikimin e mbeturinave të riciklueshme të grumbulluara ndaras

Parametri	Klasifikimi i përbashkët	Objektet individuale të klasifikimit			
		Pejë	Istog	Klinë	Deçan ²⁶
Inputi i mbeturinave (2035), ton	21,065	12,859	3,495	2,350	2,361
Mbeturinat e ndara për riciklim (2035), ton	18,915	11,529	3,147	2,116	2,123
Kostot e investimit, mijë €	1,570	1,007	346	339	339
Kostot operacionale, mijë €	677	530	172	140	140
Të hyrat nga shitjet, mijë €	2,096	1,260	356	239	242
Kostot e zbritura për njësi, input €/ton	- 44.83	-54.44	-59.53	-86.13	-84.93
Të ardhura me ulje për njësi, input €/ton	100.87	98.28	102.73	102.53	103.48
Kostot me ulje neto për njësi, input €/ton	55.24 ²⁷	43.84	43.20	16.40	18.54

Krahasimi tregon se klasifikimi i përbashkët ka kosto më të ulët zbatimi krahasuar me klasifikimin e decentralizuar.

6.6.3 Teknologjitë për trajtimin dhe rikuperimin e mbeturinave komunale

Ekzistojnë disa teknologji të trajtimit të mbeturinave. Teknologjitë më të rëndësishme janë:

- Teknologjitë e mbeturinave për energji
- Trajtimi mekanik biologjik (TMB) i lidhur me kompostimin e centralizuar

Teknologjitë për trajtimin e fraksioneve të mbledhura ndaras të mbeturinave organike si kompostimi dhe tretja anaerobe janë konsideruar veçmas në seksionet e mëposhtme.

Teknologjitë e shndërrimit të mbeturinave në energji

Mbeturinat për energji (MpE) përfshijnë metodat sipas të cilave energjia që ndodhet në mbeturina nxirret për prodhimin e energjisë elektrike dhe nxehtësisë. Tabela e mëposhtme paraqet disa nga teknologjitë më të përdorura.

Tabela 54 Teknologjitë e shndërrimit të mbeturinave në energji

Teknologjitë MpE	Përshkrimi
Teknologjitë termike	
Djegia	Djegia e mbeturinave i referohet trajtimit të kontrolluar në temperaturë të lartë të mbeturinave, shoqëruar me trajtim/filtrim të gjerë të emetimeve në ajër dhe hirit të mbetur. Në mënyrë tipike, energjia e nxehtësisë përdoret për të prodhuar energji elektrike. Avantazhi kryesor i djegies së mbeturinave është se procesi çon në një reduktim të ndjeshëm të sasive të mbeturinave që deponohen – dhe rreth 95% e mbeturinave digjen.
Gazifikimi	Ky është një proces termo-kimik në të cilin inputi organik nxehet në një atmosferë me mungesë oksigjeni për të prodhuar një të ashtuquajtur gaz sintetik, i cili më pas mund të përdoret si lëndë djegëse në një turbinë ose motor me djegie për të prodhuar energji elektrike ose nxehtësi.

²⁶ Përfshin edhe sasi të mbeturinave të grumbulluara ndaras nga komuna e Junikut

²⁷ Vlera pozitive do të thotë që të ardhurat janë më të larta se kostot. Kostot neto llogariten vetëm për ndarjen dhe nuk përfshijnë kostot për grumbullimin ndaras të mbeturinave.

Teknologjitë MpE	Përshkrimi
Depolimerizimi	Depolimerizimi termik (ose vajrimi) i mbeturinave i shndërron ato në një lloj karburanti me naftë. Në fakt kjo teknologji është projektuar për të punuar me lloje të ndryshme të xhiros - lloje të ndryshme materialesh organike, gome, yndyrna të të gjitha llojeve etj. Substancat e dëmshme si klori, dioksidi dhe furanet neutralizohen nga katalizatorët dhe përgatiten për asgjësim të sigurt.
Piroliza	Teknologjia përfshin degradimin e materialit organik në mbeturina nga nxehtësia në mungesë të oksigjenit, gjë që rezulton në prodhimin e qymyrit, produkteve të lëngshme dhe të gazta. Nëse qëllimi është të maksimizohet prodhimi i produkteve të lëngshme që rrjedhin nga piroliza e materialit organik, do të kërkohej një temperaturë e ulët me shpejtësi të lartë ngrohjeje dhe proces të shkurtër qëndrimi në gaz. Nëse qëllimi është të maksimizohet prodhimi i karbonit të lartë, atëherë do të kërkohej një temperaturë e ulët me një proces të ulët ngrohjeje. Dhe, për prodhimin e gazit me lëndë djegëse të lartë, do të zgjidhej një temperaturë e lartë me shpejtësi të ulët ngrohjeje dhe një proces të gjatë qëndrimi në gaz.
Gazifikimi i harkut plazmatik	Kjo teknologji bazohet në një pajisje të quajtur konvertues plazmatik, i cili përdor energjinë elektrike për të arritur temperaturën e lartë, ku mbeturinat grupohen në gaz të thjeshtë dhe baltë mbeturinash. Gazifikimi i harkut të plazmës lejon që sasi të mëdha mbeturinash të mënjanohej nga deponia dhe të prodhojnë energji elektrike, e cila varet nga përbërja e mbeturinave hyrëse.
Teknologjitë jo-termike	
Tretje anaerobe	Pjesa organike në mbeturina dekompozohet dhe mineralizohet pjesërisht në një mjedis pa oksigjen. Si rezultat gjenerohet metani dhe ai mund të përdoret për të gjeneruar energji elektrike ose nxehtësi. Në varësi të cilësisë së prodhimit nga procesi, ai ose mund të përdoret drejtpërdrejt si kondicioner i tokës, ose, nëse ende nuk është plotësisht i degraduar, mund të kompostohet më tej. Tretja anaerobe nuk kërkon zona të mëdha, megjithatë praktika tregon se zakonisht është një qasje më e kushtueshme sesa sistemet e trajtimit aerobik.
Trajtim mekanik biologjik	Disa teknologji MBT përshkruhen më poshtë në seksionin 4.1.3.2.
Shfrytëzimi i gazit të deponive	
Shfrytëzimi i gazit në deponi	Megjithëse deponia e mbeturinave nuk është një opsion trajtimi, metani që prodhohet nga degradimi i mbeturinave organike mund të përdoret për të gjeneruar energji. Ky opsion mbështetet në fizibilitetin e teknologjive për kapjen e gazit të deponisë, nxjerrjen e metanit dhe përdorimin e tij direkt si lëndë djegëse dhe për prodhimin e energjisë elektrike. Kjo është një metodë me kosto relativisht të ulët për rikuperimin e energjisë nga mbeturinat organike. Prodhimi i metanit ndryshon shumë nga deponia në deponi në varësi të karakteristikave specifike të vendit, si p.sh. mbeturinat e deponuara, përbërja e mbeturinave, përmbajtja e lagështisë, dizajni i deponisë dhe praktikatat e funksionimit.

Kostot e lidhura me depolimerizimin termik, pirolizën dhe gazifikimin e harkut të plazmës janë të ngjashme me djegien e mbeturinave komunale inerte – mbi 100-200 €/t (kosto totale)²⁸. Ashtu si djegia e MKI, zbatimi i teknologjive termike MpE në ZMM do të ishte shumë i kushtueshëm dhe kostot e shërbimit të MMI do të rriteshin në një nivel që do ta bënte mbulimin e kostos të paarrtshëm. Prandaj, **zbatimi i teknologjive MpE në ZMM nuk konsiderohet më tej në PNMIM.**

Kostot e lidhura me tretjen anaerobe (TA) në vendet e BE-së janë brenda intervalit 25-50 €/t (kostot operacionale dhe të mirëmbajtjes) ose 50-90 €/t (kostot totale)²⁹ dhe janë teknologjikisht të besueshme kur aplikohen vetëm për mbeturina organike të mbledhura ndaras. Duke marrë parasysh objektivin për riciklimin 50% të MKI deri në vitin

²⁸ JASPERS Dokument i punës së stafit, Punime mbi Trajtimin Mekanik Biologjik, nga Jonas Byström, Mars 2010 (Rishikuar gusht 2010)

²⁹ Po aty.

2035, bëhet e qartë se TA do të duhet të merret parasysh për periudhën pas vitit 2030 në mënyrë që të arrihen objektivat e riciklimit.

Megjithatë, duke qenë se kostot që lidhen me teknologjitë jotermike, veçanërisht trajtimin mekanik-biologjik (TMB), janë dukshëm më të ulëta se teknologjitë termike, seksioni në vijim do të ofrojë analiza të opsioneve të mundshme për trajtimin mekanik-biologjik në ZMM.

Trajtimi mekanik biologjik (TMB)

TMB është një familje teknologjish me kosto dhe kompleksitete të ndryshme. Teknologjitë TMB janë teknologji të pranueshme dhe solide në vendet e BE-së. Teknologji të ndryshme janë aktualisht në funksion pasi proceset e ndryshme janë testuar dhe optimizuar për një periudhë të gjatë kohore.

Zhvillimi i teknologjive TMB u inkurajua nga ndryshimet në politikën e përgjithshme të BE-së për menaxhimin e mbeturinave dhe objektivat e caktuara të vendosura. Këto përfshijnë:

- Ndalimi i deponimit të MKI të patrajuara; dhe
- Reduktimi i sasive të mbeturinave të biodegradueshme në deponi.

TMB mund të përfshijë një sërë teknologjish të ndryshme procesesh. Disa sisteme përfshijnë pajisje për të paravlerësuar mbeturinat dhe në këtë mënyrë prodhojnë një fraksion të kompostueshëm të përshtatshëm për proceset e kompostimit në natyrë, të mbuluar ose të kontrolluar brenda kontenerit. Një tjetër qasje TMB përfshin nxjerrjen fillestare të materialeve të riciklueshme, e ndjekur nga homogjenizimi i mbeturinave të përziera përpara përpunimit të tyre në një impiant tretjeje anaerobe ose një impianti trajtimi aerobik.

Figura 23 Shembuj të TMB

Bazuar në llojin e trajtimit biologjik, MBT në thelb mund të ndahet në tre teknologji kryesore:

- Bio-stabilizimi. Kjo teknologji përfshin nxjerrjen e materialeve të riciklueshme të ndjekura nga bio-stabilizimi i fraksionit të mbeturinave të biodegradueshme, të kryera në mjedis aerobik, përpara dërgimit në deponi ose përdorimit në aplikime jo bujqësore si rehanilitimi i minierave;
- Bio-tharje. Me këtë teknologji prodhohet karburant nga mbeturinat e jo riciklueshme (SRF) përmes trajtimit intensiv aerobik të mbeturinave komunale. Prodhimi i këtij fraksioni me kalori të lartë pason nxjerrjen e metaleve të riciklueshme dhe materialeve inerte;
- TMB me rikuperim energjie. Me këtë teknologji prodhohet një fraksion i ndryshëm me kalori të lartë (karburante që Derivojnë nga Mbeturinave – KDM/RDF). Pas nxjerrjes së materialeve të riciklueshme dhe materialeve inerte, fraksioni më i lehtë përgatitet për prodhimin e KDM me trajtim paralel aerobik/anaerobik të fraksionit organik më të rëndë. Ambientet e mundshme për KDM-në janë furrat e çimentos, inceneratorët e ndërtuar për qëllime me fuqi dhe prodhim të nxehtësisë (CHP), bashkëndeje me qymyr në termocentrale.

Bio-stabilizimi është metoda më pak e kushtueshme. Megjithatë, si synimet e shkarkimit të deponive ashtu edhe synimet e riciklimit për MKI mund të arrihen vetëm me sasi maksimale të MKI që riciklohen dhe/ose rikuperohen energjikisht. Prandaj, TMB me rikuperim të energjisë (prodhimi KDM) është teknologjia e preferuar për Rajonin. Është gjithashtu një nga dispozitat në Strategjinë e Kosovës për Menaxhimin e Integruar të Mbeturinave 2024-2035 për Rajonin e Dukagjinit.

Objekti i centralizuar TMB për trajtimin e mbeturinave të përziera

Arritja e synimeve të riciklimit dhe shkarkimit të deponive do të kërkojë ngritjen e objektit TMB për të marrë mbeturinat e përziera nga i gjithë rajonin.

Kapaciteti i kërkuar i instalimit vlerësohet në 40,000 tonë mbeturina të përziera në vit dhe supozohet se do të ngritet në hapësirën e deponisë rajonale. Trajtimi biologjik në tunele dhe prodhimi i KDM konsiderohet si teknologji më e përshtatshme e trajtimit.

Vlerësimet treguese të koston për ndërtimin e instalimit TMB janë paraqitur në tabelën e mëposhtme.

Tabela 55 Vlerësimet e koston së investimit TMB

Përbërësit e koston	Vlera, €
Tokë	-
Punime civile	3,140,000
Mekanike	8,275,000
Automjetet	469,000
Kontingjenca, inxhinieri, komisione	3,370,000
Kostot totale të investimit	15,254,000

Kostot operacionale për vitin e parë të funksionimit (2031) paraqiten në tabelën vijuese.

Tabela 56 Vlerësimet e kostove operacionale të instalimit të TMB

Përbërësit e koston	Vlera, €
Personeli	270,000
Mirëmbajtja	683,000
Materialet harxhuese	157,000
Transporti i mbeturinave në deponi	24,000
Administrata	200,000
Taksat, sigurimet	80,000
Kostot totale operacionale	1,481,000

Kostoja mesatare me ulje për ton të mbeturinave hyrëse është vlerësuar në 76 €/ton, ndërsa kostot neto duke marrë parasysh të hyrat nga shitja e materialeve të riciklueshme janë 69 €/ton.

6.6.4 Kompostimi i mbeturinave të gjelbra

Trajtimi i mbeturinave organike në ZMM mund të fillojë me metoda relativisht të thjeshta, si kompostimi i mbeturinave organike të gjelbra (p.sh. mbeturinat fushore, mbeturinat nga kopshtet etj.) që kërkon një paraprocesim minimal dhe që do të rezultojë në cilësinë më të lartë të produktit përfundimtar të kompostimit i cili mund të përdoret si kondicioner i tokës dhe do të jetë i përshtatshëm për përdorime bujqësore dhe të tjera.

Dallimi kryesor midis kësaj metode dhe bio-stabilizimit të mbeturinave organike të përziera është se për të prodhuar një kompost të cilësisë së lartë, i cili mund të aplikohet për qëllime të ndryshme (dhe të shmangët nga deponia), metoda kërkon që materiali hyrës të mbledhet ndaras për të shmangur kontaminimin e produktit përfundimtar.

Aktivitetet e kompostimit synojnë të arrijnë:

- Reduktimi i mbeturinave organike në rrjedhën totale të mbeturinave për deponim, dhe
- Kthimi i një pjese të fraksionit organik për ripërdorim

Kompostimi zakonisht bëhet në të ashtuquajturat dritare. Është një zgjidhje e thjeshtë dhe e lirë. Është gjithashtu i adaptueshëm ndaj zgjerimit të ardhshëm (rritjes së kapacitetit) ose përditësimit të pajisjeve. Disavantazhi është perioda relativisht e gjatë e nevojshme për maturimin e kompostit.

Kompostimi i mbeturinave të gjelbra të mbledhura ndaras përfshin shkarkimin e tyre në një vend të caktuar, copëtimin dhe vendosjen e tyre në piramida. Për qëllime të ajrosjes, materiali duhet të rrotullohet rregullisht nga një rrotullues i shtresave të grumbulluarai, ose përmes një pajisje të projektuar posaçërisht për këtë, siç tregohet në figurën më poshtë.

Figura 24 Sistemet e kompostimit

Duhet të kryhen teste të rregullta për temperaturën, lagështinë dhe fertilizimin e kompostit. Për të prodhuar një produkt cilësor (komposto), i cili mund të përdoret për qëllime bujqësore, duhet të bëhet analiza periodike e përmbajtjes së metaleve të rënda, veçanërisht nëse lënda e parë përmban mbeturina tjera përveç "mbeturinave të gjelbra", si mbeturinat ushqimore nga tregjet. Cilësitë më të ulëta të kompostos janë të përshtatshme për rehabilitimin e tokës dhe ndërtimin e fushave sportive, autostradave dhe aplikime të tjera.

Grumbullimi i mbeturinave të gjelbra nga kopshtet private është një sistem më i vështirë, duke qenë se në secilin rast mbeturinat krijohen në sasi relativisht të vogla gjatë gjithë vitit, duke arritur kulmin në pranverë dhe vjeshtë. Si më poshtë, ekzistojnë mundësi të grumbullimit:

- Deponimi i mbeturinave të gjelbra ashtu siç janë, dmth vendosni mbeturinat skaj rrugës menjëherë pas gjenerimit, në të njëjtën mënyrë siç bëni me mbeturinat e vëllimshme.
- Midis marsit dhe nëntorit, një herë në muaj mbledhja shtëpi më shtëpi në data të caktuara.
- Vendosja e kontejnerëve të mbeturinave të gjelbra (7 deri në 10 m³) në vende të caktuara që mbulojnë një sipërfaqe një rreze prej 500 m deri në 1 km, në ambientet e shtëpive familjare dhe kopshteve, një herë në muaj gjatë pranverës, verës dhe vjeshtës.
- Mbledhja bazuar në thirrje, disa herë në vit pa pagesë, arkëtime të mëtejshme me një tarifë të caktuar;
- Instalimi i oborreve të riciklimit për mbeturina të gjelbra, ku njerëzit mund të sjellin mbeturinat e tyre të gjelbra pa pagesë. Oborret e tilla të riciklimit mund të funksionojnë gjithashtu si magazinim i përkohshme për mbeturinave të gjelbra, derisa grirësi i lëvizshëm të vijë herë pas here dhe të copëtojë mbeturinat e gjelbra. Më pas ato transportohen në impiantin e kompostimit të mbeturinave të gjelbra.

Në tabelën e mëposhtme, krahasohen sistemet e ndryshme të grumbullimit:

Tabela 57Krahasimi i skemave të ndryshme të grumbullimit të mbeturinave të kopshtit

Kriteret	Opsioni 1 Deponimi i mbeturinave ashtu siç gjenerohen	Opsioni 2 Grumbullimi javor shtëpi më shtëpi	Opsioni 3 Vendosja e kontejnerëve të mbeturinave të gjelbra	Opsioni 4 Grumbullimi në bazë të thirrjeve	Opsioni 5 Oborret e riciklit me magazinim
Komoditet për gjeneruesit e mbeturinave	Shumë i përshtatshëm, sepse mbeturinat mbledhen menjëherë	Sistem i përshtatshëm grumbullimi për gjeneruesin. Nisur nga grumbullimi javor, edhe mbeturinat shumë të lagështa nuk përbëjnë problem të madh	Skemë relativisht e përshtatshme, pasi kontejnerët do të vendoseshin në një distancë të përshtatshme	Grumbullim i përshtatshëm i mbeturinave nga ambientet. E përshtatshme, sepse prerja e pemëve dhe shkurreve duhet të koordinohet me mbledhjen e aranzhuar.	E papërshtatshme, sepse gjeneruesit e mbeturinave duhet t'i transportojnë ato në oborrin riciklues për disa km. Jo çdo prodhues i mbeturinave ka një automjet të përshtatshëm. I përshtatshëm nga pikëpamja që mbeturinat mund të largohen sa herë që shfaqen.
Komoditet për autoritetet lokale	AL duhet të organizojnë në mënyrë të përhershme grumbullimin ad hoc të mbeturinave të gjelbra	AL duhet të organizojnë mbledhjen me kosto relativisht të lartë.	AL duhet organizojnë datat kur vendosen kontejnerët.	Kompania e grumbullimit duhet të organizojë itinerarin më të mirë të grumbullimit.	Kërkohej operacionalizimi i disa oborreve të riciklit (mbulimi me diametër 5 deri në 10 km).
Cilësia e mbeturinave	Cilësi e lartë, sepse do të merren vetëm mbeturinat e gjelbra. Mbeturinat e gjelbra janë të freskëta.	Cilësi e lartë, sepse do të merren vetëm mbeturinat e gjelbra. Mbeturinat e gjelbra kanë një moshë maksimale 1 javore.	Kualitet mesatar, kontejnerët mund të përdoren gjithashtu për mbeturina të vëllimshme dhe mbeturina ndërtimi. Mbeturinat e gjelbra mund të jenë ruajtur për ca kohë.	Cilësi e lartë, sepse do të merren vetëm mbeturinat e gjelbra. Mbeturinat e gjelbra mund të jenë ruajtur për ca kohë.	Cilësi e lartë, sepse do të pranohen vetëm mbeturinat e gjelbra. Mbeturinat e gjelbra janë të freskëta.
Sasitë	E tëtë sasia e gjeneruar mbledhet	Sasi të larta të mbeturinave të gjelbra të grumbulluara nga ata që kanë aplikuar për një shportë të mbeturinave	Sasia e mbledhur e reduktuar. Mbeturinat e gjelbra mund të përzihen me mbeturinat komunale	Sasia e mbledhur e reduktuar. Mbeturinat e gjelbra mund të përzihen me mbeturinat komunale	Sasia e mbledhur e reduktuar. Mbeturinat e gjelbra mund të përzihen me mbeturinat komunale

Kriteret	Opsioni 1 Deponimi i mbeturinave ashtu siç gjenerohen	Opsioni 2 Grumbullimi javor shtëpi më shtëpi	Opsioni 3 Vendosja e kontejnerëve të mbeturinave të gjelbra	Opsioni 4 Grumbullimi në bazë të thirrjeve	Opsioni 5 Oborret e riciklimit me magazinim
		të gjelbra.			
Rreziqet	Asnjë	Mbeturinat e gjelbra vendosen skaj rrugës sa herë që gjenerohen	Mbeturinat e gjelbra vendosen skaj rrugës sa herë që gjenerohen	Mbeturinat e gjelbra vendosen skaj rrugës sa herë që gjenerohen	Mbeturinat e gjelbra vendosen skaj rrugës sa herë që gjenerohen
Koment	Sistemi është i ngjashëm me sistemin ekzistues të grumbullimit të mbeturinave të vëllimshme. Relativisht e shtrenjtë, por më e përshtatshme për gjeneruesit e mbeturinave	Ky është një sistem i organizuar mirë. Relativisht i shtrenjtë, por shumë i përshtatshme për gjeneruesit e mbeturinave	Në parim, një sistem i mirë, megjithatë, ka një rrezik të lartë, që të ketë mbeturina të tjera në kontejnerë. Sistemi duhet të testohet përpara prezantimit.	Ky sistem i mban vendbanimet të pastra, pasi që mbeturinat vendosen vetëm në datën e caktuar. Megjithatë, mund të ketë shumë njerëz që nuk do ta pëlqenin sistemin e thirrjeve.	Ky opsion ka kuptim, nëse një sistem i oborreve ricikluese parashikohet edhe për lloje të tjera mbeturinash. Jo i përshtatshëm për zonat rurale
Rekomandim	Rekomandohet, bazuar në sistemin ekzistues, ku grumbullimi i mbeturinave të vëllimshme tashmë funksionon në baza ad-hoc, derisa të fillohet me një sistem më të organizuar.	Nuk rekomandohet në afat të shkurtër. Në periudhën afatmesme mund të konsiderohet në të ardhmen të fillohet me një sistem vullnetar shportash për mbeturina të gjelbra.	Nuk rekomandohet derisa të ketë një disiplinë të qëndrueshme në ndarjen e mbeturinave.	Nuk rekomandohet. Duke pasur parasysh frekuencën e lartë të prerjeve të barit, kjo do të kërkonte thirrje dhe mbledhje të shpeshta. Kështu, një sistem i rregullt është më i përshtatshëm.	Nuk rekomandohet. Nuk ka gjasa që një numër i konsiderueshëm njerëzish të transportojnë mbeturinat e tyre në oborret e riciklimit.

Kompostimi shtëpiak

Një tjetër mundësi praktike për reduktimin e sasive të mbeturinave për deponi është të fillohet me kompostimin shtëpiak. Kjo është një metodë riciklimi që ndihmon në transformimin e sasive të mbeturinave të gjelbra në kompost të vlefshëm, i cili mund të përdoret nga banorët drejtpërdrejt në tokën e tyre për të rritur prodhimin e perimeve dhe luleve. Në të njëjtën kohë, kompostimi shtëpiak rezulton në sasi të reduktuara të mbeturinave që kërkojnë grumbullim dhe në këtë kuptim mund të ndihmojë në uljen e kostove për grumbullimin e mbeturinave dhe menaxhimin e mëvonshëm.

Në mënyrën më të zakonshme, procesi i kompostimit kërkon thjesht grumbullimin e mbeturinave të gjelbra. Procesi i dekompozimit ndihmohet nga copëtimi i bimëve dhe degëve nga pemët. Për të përshpejtuar procesin e dekompozimit duhet të sigurohet ajsja e duhur duke e rrotulluar rregullisht masën e mbeturinave. Mbeturinat e kuzhinës mund të shtohen gjithashtu në proces, por vetëm mbeturinat e zgjedhura ushqimore. Produktet e qumështit dhe mishi duhet të shmangen pasi tërheqin parazitë dhe brejtës. Në përgjithësi, mbeturinat e kuzhinës në vendbanimet rurale përdoren kryesisht për ushqimin e kafshëve dhe kompostuesit shtëpiak pritet të përdoren kryesisht për mbeturinat e gjelbra nga oborret.

Figure 25. Shembull i një komposterit jo të kushtueshëm

Kompostimi në shtëpi mund të lehtësohet duke përdorur pajisje speciale. Këto pajisje (komposterët shtëpiak) janë të qëndrueshme (zakonisht prej plastike) dhe kanë një periudhë funksionimi 7-10 vjet. Çmimet e kompostuesve të tillë variojnë nga 40 deri në 100 euro.

Një njësi kompostimi shtëpiak mund të bëhet gjithashtu nga druri, ose materiale të tjera dhe mund të jetë shumë e thjeshtë dhe më pak e kushtueshme. Zbatimi i programit të kompostimit shtëpiak rekomandohet për të gjitha zonat rurale dhe për shtëpitë familjare në zonat urban.

Vlerësimet e kostove për kompostimin e mbeturinave të gjelbra

Lloji i objekteve të përshtatshme për kompostimin e mbeturinave të gjelbra duhet të vendoset në bazë të sasive të vlerësuara të mbeturinave të gjelbra të grumbulluara.

Ndërsa kompostimi shtëpiak do të jetë alternativa parësore për mbeturinat e gjelbra të krijuara në zonat rurale dhe shtëpitë familjare në zonat urbane, ndërtimi i instalimeve të kompostimit duhet të konsiderohet për mbeturinat nga mirëmbajtja e zonave të gjelbra publike. Për të shmangur transportimin e mbeturinave të gjelbra në distanca të mëdha, kompostimi do të organizohet në nivel komunal.

Sasitë e vlerësuara të mbeturinave të gjelbra të përcaktuara për kompostim të organizuar përcaktojnë llojet e përshtatshme të objekteve që do të përdoren. Në këtë drejtim, përcaktimi i lokacionit të centralizuar të kompostimit është i justifikuar vetëm në komunën e Pejës ku sasia e mbeturinave të gjelbra të grumbulluara ndaras tejkalon 2,000 tonë në vit. Skemat e decentralizuara të kompostimit duke përdorur pajisje të lëvizshme përfshirë traktorin, pajisjen për prerjen e drinjve dhe pajisjen tërheqëse do të jenë më të përshtatshme për komunat e Istogut, Klinës dhe Deçanit ku sasia e mbeturinave të gjelbërta është nën 600 tonë në vit. Për komunën e Junikut ku sasitë e mbeturinave të gjelbra janë shumë të vogla, rekomandohet kompostimi në vend.

Tabela e mëposhtme paraqet vlerësimin e kostos për zbatimin e kompostimit të mbeturinave të gjelbra nëpër komuna.

Tabela 58 Karakteristikat kryesore dhe vlerësimet e kostove nëpër për kompostimin e mbeturinave të gjelbra në shtresa

Parametri	Pejë	Istog	Klinë	Deçan	Junik
Mbeturinat e gjelbra të mbledhura veçmas, ton	2,400	600	600	550	65
Lloji i objektit	Vend i përhershëm i centralizuar	Kompostimi i decentralizuar me pajisje të lëvizshme	Kompostimi i decentralizuar me pajisje të lëvizshme	Kompostimi i decentralizuar me pajisje të lëvizshme	Kompostimi i decentralizuar me pajisje të lëvizshme
Kostot e investimit, mijë €					Shërbyer në mënyrë periodike
Tokë	-	-	-	-	

Parametri	Pejë	Istog	Klinë	Deçan	Junik
Punime civile	125	-	-	-	me pajisje të lëvizshme të siguruara nga komunat e tjera
Makineri	370	39	39	39	
Automjetet	12	75	75	75	
Inxhinieri, komisionim, kontingjente	25	6	6	6	
Investimet totale	532	119	119	119	
Amortizimi, mijë €	46	12	12	12	
Kostot operacionale, mijë €					
Mirëmbajtje dhe riparim	25	10	10	10	
Personeli	55	24	24	24	
Materiale harxhuese	59	11	11	10	
Administrata	14	4	4	4	
Taksat, sigurimet	6	2	2	2	
Kostot totale operacionale	158	51	51	50	
Grumbullimi i mbeturinave të gjelbra, mijë €	47	11	11	10	

6.6.5 Grumbullimi ndaras dhe trajtimi i mbeturinave ushqimore (mbeturinave tjera organike)

Mbeturinat ushqimore/kuzhinës janë fraksioni më i ndërlikuar i mbeturinave që grumbullohet ndaras. Megjithatë, duke marrë parasysh sasinë e konsiderueshme të fraksionit të mbeturinave ushqimore, do të kërkohet grumbullimi ndaras për të arritur objektivat e riciklimit dhe shmangjes së deponive për mbeturinat komunale.

Shumica e popullsisë në rajon jeton në zonat rurale ku mbarështimi i kafshëve (pulat, lepujt, etj) është ende i zakonshëm dhe shumica e mbeturinave organike tashmë ose kompostohen në shtëpi ose përdoren si ushqim për kafshët. Hyrja në praktikë e grumbullimit ndaras të mbeturinave organike për momentin nuk do të jepte rezultate domethënëse.

Prandaj, për zonat urbane në rajon rekomandohet grumbullimi ndaras i mbeturinave të kuzhinës.

Për më tepër, prania e mbeturinave ushqimore në materialet e grumbulluara do të kërkojë zbatimin e teknologjive më të avancuara të trajtimit si sistemet e kompostimit të mbyllura ose tretja anaerobe. Metoda të tilla janë dukshëm më të shtrenjta në krahasim me kompostimin me dritare të hapur derisa do të kenë ndikim shtesë në tarifat për shërbimin e ofruar.

Kostot e vlerësuara të investimit dhe ato operacionale për ngritjen e një impianti të centralizuar të tretjes anaerobe ose impiantit të kompostimit të mbyllur me një kapacitet prej 3,500 tonë janë paraqitur në tabelën e mëposhtme.

Tabela 59Krahasimi i kostos së alternativave për trajtimin e mbeturinave ushqimore të mbledhura ndaras

Parametri	Implant për tretje anaerobe ³⁰	Kompostimi në kontejnerë të veçantë
Kostot e investimit, mijë €	3,904	2,503
Shpenzimet operative vjetore, mijë €	471	333

³⁰Të ardhurat potenciale nga shitja e energjisë elektrike nuk merren parasysh

Impianti i TA ka investim fillestar dhe kosto operative më të larta krahasuar me instalimin e kompostimit në enë. Megjithatë, nuk do të ketë ndonjë ndryshim të rëndësishëm në kosto nëse merren parasysh të ardhurat nga shitjet e energjisë elektrike të prodhuar nga TA, të cilat pritet të mbulojnë afërsisht gjysmën e kostove operative. Nga ana tjetër, kompostimi në enë mund të kombinohet lehtësisht me impiantin TMB ose instalimin e kompostimit të mbeturinave të gjelbra në komunën e Pejës.

6.7 Deponimi i mbeturinave

6.7.1 Gjendja aktuale

Të gjitha komunat e rajonit i deponojnë mbeturinat e tyre komunale në deponinë e Pejës. Kapaciteti i ldeponisë është varfëruar për një kohë të gjatë. Projektimi i detajuar dhe dokumentet e tenderit për mbylljen e lokacionit ekzistues dhe ndërtimin e deponisë së re janë në përgatitje dhe rishikim tash e disa vite.

6.7.2 Zhvillimi i sistemit të deponimit të mbeturinave

Pavarësisht nga të gjitha masat e ardhshme që lidhen me shmangien e mbeturinave, riciklimin dhe trajtimin e mbeturinave, një sasi e caktuar mbeturinash të përziera do të mbetet për deponim. Kështu, në çdo rast kërkohen deponi sanitare për deponim të sigurt dhe në përputhje me mjedisin.

SKMIM 2024-2035 ka identifikuar se Rajoni i Dukagjinit duhet të shërbehet nga një deponi rajonale. Siç është përmendur tashmë, dizajni i detajuar për përmirësimin dhe zgjerimin e lokacionit aktual të deponimit të mbeturinave në Sferkë është në përgatitje e sipër. Bazuar në parcelën në dispozicion dhe sasi të parashikuara të mbeturinave që do të deponohen, projekti i detajuar do të përcaktojë periudhën e funksionimit të deponisë në vazhdim. Ndërtimi i deponisë duhet të kryhet në faza. Faza e parë duhet të përfshijë infrastrukturën e mëposhtme:

- Qelia e parë me kapacitet për t'u mjaftuar për 5 deri në 7 vjet deponim;
- Sistemet e grumbullimit dhe trajtimit për kullimin dhe gazin në deponi;
- Infrastruktura shtesë, si: peshore, rrethojë, objekte zyrash dhe garazhesh;
- Pajisjet e nevojshme të lëvizshme, si kompaktori, kamioni, ngarkuesi i përparmë etj.

Para përfundimit të qelisë së parë, duhet të fillojë ndërtimi i qelisë së dytë.

Secila prej qelive, e cila do të ndërtohet në fazën e parë, duhet të ketë jetëgjatësi jo më pak se 5 vjet.

Kapaciteti i nevojshëm i deponisë përcaktohet në bazë të parashikimeve të gjenerimit të mbeturinave dhe merren parasysh sasi të reduktuara të mbeturinave që do të deponohen si rezultat i krijimit të planifikuar të grumbullimit ndaras të mbeturinave të riciklueshme, kompostimit të mbeturinave të gjelbërta/kopshtit, trajtimit të mbeturinave tjera organike të grumbulluara ndaras dhe TMB-së.

Supozohet se deponia do të përbëhet nga disa qelia deponimi, secila prej tyre me jetëgjatësi të vlerësuar prej 5 vjetësh. Kapaciteti i deponisë vlerësohet në 475 mijë tonë mbeturina të përziera komunale gjatë periudhës 20 vjeçare të funksionimit. Madhësia minimale e deponisë së kërkuar është 7.5 ha, duke supozuar një lartësi maksimale deponimi prej 10 m dhe me densitet të ngjeshur mbeturinash prej 1 ton/ m³. Duhet të theksohet se pas ndërtimit të impiantit TMB, sasi të destinuara për deponim do të ulen ndjeshëm dhe vlerësohen në 14.5 mijë tonë në vitin 2035.

Deponia e re rajonale do të projektohet dhe funksionalizohet në përputhje me standardet e fundit teknike në mënyrë që të mbrojë shëndetin e njerëzve, të parandalojë shqetësimet, të mbrojë ujërat sipërfaqësore dhe nëntokësore nga ndotja dhe të minimizojë emetimin në ajër të metanit.

6.7.3 Kostot e ndërlidhura

Vlerësimet paraprake për ndërtimin e deponisë rajonale të mbeturinave janë paraqitur në tabelën vijuese.

Tabela 60 Vlerësimet e kostove të investimeve në deponi

Përbërësit e kostove	Vlera, mijë €
Tokë	-
Ndërtesat e punimeve civile dhe infrastruktura e përbashkët	2,433
Punimet civile Qelia 1	2,979
Mekanike	2,864
Automjetet	1,972
Kostot totale të investimit	10,248

Kostot e mësipërme nuk përfshijnë mbylljen e deponisë ekzistuese.

Kostot vjetore operacionale janë vlerësuar në 1,066 mijë € për vitin e parë të operimit dhe ulen pas ndërtimit të impiantit TMB.

6.7.4 Mbyllja e deponive të vjetra

Në territorin e komunave ende janë 67 deponi ilegale. Tabela e mëposhtme paraqet dispozitat për mbylljen e deponive të vjetra.

Tabela 61 Dispozitat për mbylljen e deponive ilegale, në EUR

Komuna	2023	2024	2025	2026	2027	Gjithsej, EUR
Pejë	30,000	25,000	22,500	22,500	20,000	120,000
Istog	30,000	25,000	22,500	22,500	20,000	120,000
Klinë	5,000	5,000	5,000	5,000	5,000	25,000
Deçan	10,000	10,000	10,000	10,000	10,000	50,000
Gjithsej	75,000	65,000	60,000	60,000	55,000	315,000

Burimi: planet komunale për menaxhimin e mbeturinave

Në planet e tyre të menaxhimit të mbeturinave komunale, të gjitha komunat parashikojnë fonde për mbylljen graduale të të gjitha deponive në territorin e tyre deri në vitin 2027. Prandaj, aktivitetet që kanë të bëjnë me mbylljen e deponive nuk janë të përfshira në Planin e Veprimit të këtij PNMIM.

6.8 Skenarët për zhvillimin e një sistemi të integruar të menaxhimit të mbeturinave

Ky seksion shqyrton disa opsione të ndryshme, në mënyrë që të identifikojë shkallën e mundshme të kostove dhe përfitimeve që mund të rezultojnë nga skenarë të ndryshëm të riciklimit dhe trajtimit më intensiv në ZMM.

6.8.1 Formulimi i skenarëve për sistemin e ardhshëm të menaxhimit të mbeturinave komunale

Skenarët për zhvillimin e sistemit të ardhshëm të menaxhimit të integruar të mbeturinave janë formuluar si kombinim i alternativave të ndryshme për operacionet individuale të menaxhimit të mbeturinave, të shqyrtuara në seksionet e mëparshme,

Tabela më poshtë paraqet grupimin e opsioneve të mundshme të sistemit.

Tabela 62 Opsionet për sistemin e integruar të menaxhimit të mbeturinave komunale

Elementet e Sistemit	Opsioni 1	Opsioni 1a	Opsioni 2	Opsioni 3	Opsioni 4	Opsioni 5
Grumbullimi i mbeturinave të përziera ³¹	Sistemi aktual i grumbullimit i bazuar në kontejnerë 1.1 m ³ dhe shporta individuale 240 l	Sistemi aktual i grumbullimit i bazuar në kontejnerë 1.1 m ³ dhe shporta individuale 240 l	Sistemi aktual i grumbullimit i bazuar në kontejnerë 1.1 m ³ dhe shporta individuale 240 l	Sistemi aktual i grumbullimit i bazuar në kontejnerë 1.1 m ³ dhe shporta individuale 240 l	Sistemi aktual i grumbullimit i bazuar në kontejnerë 1.1 m ³ dhe shporta individuale 240 l	Sistemi aktual i grumbullimit i bazuar në kontejnerë 1.1 m ³ dhe shporta individuale 240 l
Mbledhja e ndaras e mbeturinave	Shporta individuale plastike 240 l për ambalazhim të përzier dhe kontejnerë Igloo 1.5 m ³ për qelq	Sistemi për sjelljen e mbeturinave me kontejnerë të llojit Igloo me ngjyra 3x1.5 m ³	Shporta individuale plastike 240 l për ambalazhim të përzier dhe kontejnerë Igloo 1.5 m ³ për qelq	Shporta individuale plastike 240 l për ambalazhim të përzier dhe kontejnerë Igloo 1.5 m ³ për qelq	Shporta individuale plastike 240 l për ambalazhim të përzier dhe kontejnerë Igloo 1.5 m ³ për qelq	Shporta individuale plastike 240 l për ambalazhim të përzier dhe kontejnerë Igloo 1.5 m ³ për qelq
Transferimi dhe transporti	ST pa ngjeshje në Istog , transport direkt për komunat tjera	ST pa ngjeshje në Istog , Klinë dhe Deçan (që shërben edhe Junikun)	Transport direkt, pa stacione transfer	ST pa ngjeshje në Istog , Klinë dhe Deçan (që shërben edhe Junikun)	Transport direkt, pa stacione transfer	ST me ngjeshje në Istog dhe Deçan. Transport direkt për Klinë
Klasifikimi i mbeturinave	Objekt i centralizuar për klasifikim në Pejë	Objekt i centralizuar për klasifikim në Pejë	Objekt i centralizuar për klasifikim në Pejë	Objekt i centralizuar për klasifikim në Pejë	Instalime individuale të klasifikimit me kapacitet të vogël në Pejë, Istog , Klinë dhe Deçan	Objekt i centralizuar për klasifikim në Pejë
Kompostimi i mbeturinave të gjelbra	Vend për kompostim në Pejë, pajisje mobile kompostimi për	Vend për kompostim në Pejë, pajisje mobile kompostimi	Vend për kompostim në Pejë, pajisje mobile kompostimi për	Vend për kompostim në Pejë, pajisje mobile	Vend për kompostim në Pejë, pajisje mobile kompostimi për Istog , Klinë,	Vend për kompostim në Pejë, pajisje mobile

³¹ Distanca të ndryshme transporti në varësi të disponueshmërisë së stacionit të transferit në komunat përkatëse

PNMIM, Rajoni i Dukagjinit

Elementet e Sistemit	Opsioni 1	Opsioni 1a	Opsioni 2	Opsioni 3	Opsioni 4	Opsioni 5
	Istog , Klinë, Deçan dhe Junik	për Istog , Klinë, Deçan dhe Junik	Istog , Klinë, Deçan dhe Junik	kompostimi për Istog , Klinë, Deçan dhe Junik	Deçan dhe Junik	kompostimi për Istog , Klinë, Deçan dhe Junik
Kompostimi shtëpiak	Të gjitha zonat rurale	Të gjitha zonat rurale	Të gjitha zonat rurale	Të gjitha zonat rurale	Të gjitha zonat rurale	Të gjitha zonat rurale
Mbeturinat organike	Objekti për djegje anaerobe në Pejë	Objekti për djegje anaerobe në Pejë	Objekti për djegje anaerobe në Pejë	Impianti i kompostimit brenda kontejnerëve të specializuar në Pejë	Objekti për djegje anaerobe në Pejë	Objekti për djegje anaerobe në Pejë
TMB	Impianti i centralizuar TMB	Impianti i centralizuar TMB	Impianti i centralizuar TMB	Impianti i centralizuar TMB	Impianti i centralizuar TMB	Impianti i centralizuar TMB
Deponitë	Deponia rajonale	Deponia rajonale	Deponia rajonale	Deponia rajonale	Deponia rajonale	Deponia rajonale

Të gjithë skenarët përmbajnë impiantin e centralizuar të TMB dhe deponinë rajonale që do të vendoset në deponinë ekzistuese në komunën e Pejës.

6.8.2 Krahasimi i kostove të skenarëve

Tabela më poshtë paraqet vlerën aktuale të kostove të investimit për secilin nga skenarët e konsideruar³²

Tabela 63 Vlera aktuale e kostove të investimit për skenarë të ndryshëm, mijë €

Operacioni i menaxhimit të mbeturinave	Opsio ni 1	Opsioni 1a	Opsio ni 2	Opsio ni 3	Opsio ni 4	Opsio ni 5
Grumbullimi ndaras	5,604	5,604	7,190	5,604	5,459	5,604
Grumbullimi i mbeturinave të përziera	7,285	6,931	7,678	7,093	8,054	6,931
Transferimi i mbeturinave të përziera	371	1,143	-	701	-	2,113
Kompostimi i mbeturinave të gjelbra	818	818	818	818	818	818
Klasifikimi i mbledhjes ndaras	1,156	1,156	1,156	1,156	1,365	1,156
Trajtimi i mbeturinave të përziera (TMB)	5,726	5,726	5,726	5,726	5,726	5,726
TA ose kompostimi i mbeturinave ushqimore në kontejnerë të specializuar	1,392	1,392	1,392	1,077	835	1,392

³²Vlera aktuale e asetëve është llogaritur për periudhën 2025 – 2035. Vlera e mbetur e asetëve është marrë në konsideratë.

PNMIM, Rajoni i Dukagjinit

Impianti KDM MpE	-	-	-	-	-	-
Deponia	11,200	11,200	11,200	11,200	11,200	11,200
Kostot totale të investimit	33,552	33,969	35,160	33,376	33,457	34,940

Kostot e vlerësuara operationale për operatione të ndryshme të menaxhimit të mbeturinave në vitin e fundit të periudhës së planifikimit (2035) janë paraqitur në tabelën e mëposhtme.

Tabela 64 Kostot operative në vitin 2035 për skenarë të ndryshëm, mijë €

Operacioni i menaxhimit të mbeturinave	Opsioni 1	Opsioni 1a	Opsioni 2	Opsioni 3	Opsioni 4	Opsioni 5
Grubullimi ndaras	1,331	1,331	1,793	1,331	1,181	1,331
Grubullimi i mbeturinave të përziera	2,186	1,921	2,383	2,049	2,435	1,921
Transferimi i mbeturinave të përziera	131	310	-	222	-	416
Kompostimi i mbeturinave të gjelbra	393	393	393	393	393	393
Kompostimi shtëpiak	334	334	334	334	334	334
Klasifikimi i mbledhjes ndaras	677	677	677	677	982	677
Trajtimi i mbeturinave të përziera (TMB)	1,446	1,446	1,446	1,446	1,450	1,446
TA ose kompostimi i mbeturinave ushqimore në kontejnerë të specializuar	471	471	336	333	336	471
Impianti KDM MpE	286	286	286	286	286	286
Deponia	788	788	788	788	793	788
Kostot totale operationale	7,910	7,824	8,438	7,861	8,192	7,930

Skenarët janë krahasuar gjithashtu bazuar në kostot e zbritura për njësi për ton të mbeturinave të gjeneruara.

Tabela 65 Krahasimi i kostove të zbritura për njësi për ton mbeturinash të gjeneruara, për opsionet e ndryshme

Operacioni i menaxhimit të mbeturinave	Opsioni 1	Opsioni 1a	Opsioni 2	Opsioni 3	Opsioni 4	Opsioni 5
<i>Grubullimi ndaras</i>						
Kostot e investimit	8.06	8.06	10.34	8.06	7.85	8.06
Kostot operationale	11.70	11.70	16.39	11.70	10.46	11.70
Kostot totale të grubullimit ndaras	19.76	19.76	26.74	19.76	18.31	19.76
<i>Mbledhja e mbeturinave të përziera</i>						
Kostot e investimit	10.48	9.97	11.05	9.97	11.59	9.97
Kostot operationale	26.20	23.06	28.70	23.06	29.15	23.06
Kostot totale të grubullimit të mbeturinave të përziera	36.68	33.04	39.75	33.04	40.73	33.04
<i>Transferimi i mbeturinave të përziera</i>						

PNMIM, Rajoni i Dukagjinit

Operacioni i menaxhimit të mbeturinave	Opsioni 1	Opsioni 1a	Opsioni 2	Opsioni 3	Opsioni 4	Opsioni 5
Kostot e investimit	0.53	1.64	-	1.64	-	3.04
Kostot operacionale	1.59	4.07	-	4.07	-	5.35
Kostot totale të transferimit të mbeturinave	2.12	5.71	-	5.71	-	8.39
<i>Mbledhja dhe kompostimi i mbeturinave të gjelbra</i>						
Kostot e investimit	1.18	1.18	1.18	1.18	1.18	1.18
Kostot operacionale	4.46	4.46	4.46	4.46	4.46	4.46
Kostot totale të kompostimit të mbeturinave të gjelbra	5.64	5.64	5.64	5.64	5.64	5.64
<i>Programi i kompostimit shtëpiak OPEX</i>	3.17	3.17	3.17	3.17	3.17	3.17
<i>Impianti i klasifikimit të mbeturinave të grumbulluara ndaras</i>						
Kostot e investimit	1.66	1.66	1.66	1.66	1.96	1.66
Kostot operacionale	6.56	6.56	6.56	6.56	9.45	6.56
Kostot totale të implantit të klasifikimit	8.22	8.22	8.22	8.22	11.41	8.22
<i>Trajtimi i mbeturinave të përziera (TMB)</i>						
Kostot e investimit	8.24	8.24	8.24	8.24	8.24	8.24
Kostot operacionale	7.94	7.94	7.94	7.94	7.96	7.94
Kostot totale të TMB	16.18	16.18	16.18	16.18	16.20	16.18
<i>Tretje anaerobe</i>						
Kostot e investimit	2.00	2.00	2.00	1.55	1.20	2.00
Kostot operacionale	2.34	2.34	1.67	1.78	1.67	2.34
Kostot totale të TA	4.34	4.34	3.67	3.33	2.87	4.34
Kostot e rikuperimit të RDF/KDM	1.63	1.63	1.63	1.63	1.63	1.63
<i>Deponia</i>						
Kostot e investimit	16.11	16.11	16.11	16.11	16.11	16.11
Kostot operacionale	10.73	10.73	10.73	10.73	10.76	10.73
Kostot totale të deponisë	26.84	26.84	26.84	26.84	26.87	26.84
<i>Totalet</i>						
Kostot totale të investimit	48.27	48.87	50.58	48.42	48.13	50.27
Kostot totale operacionale	92.79	92.13	97.73	91.57	95.17	93.41
Kostot totale	141.06	141.00	148.31	139.99	143.31	143.68
Të hyrat totale	12.49	12.49	12.49	12.49	12.49	12.49
Kostot neto	127.90	127.84	135.82	127.50	130.81	130.52

Duke marrë parasysh krahasimin e kostos së mësipërme, Skenari 3 rekomandohet për t'u zhvilluar në të ardhmen. Megjithatë, duhet theksuar se të gjithë skenarët kanë kosto të krahasueshme për ton dhe të gjitha janë të mundshëm për zbatim.

6.9 Menaxhimi i fraksioneve tjera të mbeturinave

6.9.1 Mbeturinat e ndërtimit dhe rrënimit

Ndarja e mbeturinave të ndërtimit dhe rrënimit (MNRr) dhe shmangja e tyre nga deponia e ardhshme është shumë e rëndësishme për t'i ikur shterimit të shpejtë të kapaciteteve deponuese në deponi. Për më tepër, mbeturinat ndërtimore mund të përmbajnë substanca të rrezikshme, si azbesti dhe llaqet, të cilat janë burime të mundshme të rreziqeve shëndetësore nga thithja e grimcave të pluhurit dhe ndotja e ujërave nëntokësore.

Lloje të ndryshme mbeturinash po gjenerohen në punishte ndërtimi komunale dhe private, si: (i) dheu nga gërmimi; (ii) mbeturinat e ndërtimit (mbeturinat minerale, tulla, dru); dhe (iii) mbeturinat nga rrënimi (tulla, beton, mobilieri, qelq i sheshtë, plastikë, asfalt).

MNRr ka potencialin për t'u ricikluar si material dytësor. Llojet kryesore të MNRr që duhet të synohen për riciklim janë:

- Betoni dhe betoni i armuar;
- Asfaltobetoni;
- Qeramika për ndërtim (tulla, etj);
- Materiale shkëmbore të thyera; dhe
- Mbeturinat minerale (inerte).

Të dhënat tregojnë se këto pesë lloje përbëjnë 80-85% të sasisë totale të MNRr-ve të gjeneruara. Pjesa mbizotëruese në mbeturinat e ndërtimit, si betoni dhe tulla, pas imtësimit, është i përshtatshëm për t'u përdorur në ndërtimin e rrugëve në vend të burimeve parësore si zhavorri dhe rëra. Në varësi të cilësisë fillestare të betonit, ai mund të ripërdoret edhe për të njëjtat qëllime ndërtimi. Më shpesh, betoni i ricikluar mund të përdoret për përfortimin e dheut, barrierat mbrojtëse nga zhurma, argjinaturat, materialet kulluese, rrugët e përkohshme, objektet sportive etj.

Zhvillimi i sistemit të integruar të menaxhimit të mbeturinave në rajonin e Dukagjinit duhet të përfshijë një sistem për menaxhimin e mbeturinave të ndërtimit, në përputhje me dispozitat e Planit Kombëtar të Menaxhimit të Mbeturinave nga Ndërtimi dhe Rrënimi (PKMMNRr).

Sasitë e MNRr-ve në Rajonin e Dukagjinit

Tabela e mëposhtme paraqet sasitë e MNRr -ve të vlerësuara të gjeneruara nga rajoni dhe nga secila komunë në periudhën 2026 dhe 2030.

Tabela 66 Sasitë e MNRr-ve në Rajonin e Dukagjinit

Komuna	2026	2030
Pejë	22,387	27,008
Istog	13,309	16,077
Klinë	10,832	13,076
Deçan	2,010	2,384
Junik	390	465

PNMIM, Rajoni i Dukagjinit

Komuna	2026	2030
Totali	48,928	59,010

Burimi: PKMMNRr

Plani Kombëtar i Menaxhimit të Mbeturinave të Ndërtimit dhe Rrënit (PKMMNRr) vlerëson se sasi të MNRr-ve të gjeneruara në Rajonin e Dukagjinit prej 59,010 tonë në vitin 2030, ose 71,045 m³.

Pajisjet për grumbullim dhe transport

Tabela më poshtë paraqet pajisjet e nevojshme për rajonin për grumbullimin dhe transportin e MNRr-ve.

Tabela 67 Pajisjet për grumbullim dhe transport të MNRr-ve

Lloji i pajisjeve	Rajoni i Dukagjinit
Kontejnerë skip (7 m ³)	7
Kamionë të llojit skip ngarkues	2
Kamionë për transportimin dhe shkarkimin e mbeturinave të vëllimshme	1

Burimi: PKMMNRr

Pikat e hedhjes (PeH)

Duhet të krijohet një rrjet i pikave të hedhjes, ku MNRr do të mbledhet dhe ruhet, përpara se të transportohet në objektet qendrore të trajtimit dhe deponimit. PeH parashikohet të ketë një sipërfaqe prej 2000 ~ 4000 m². Grumbulluesit e MNRr-ve do t'i hedhin mbeturinat në kontejnerët e hapur përkatës. Vlen të theksohet se PKMMNRr parasheh ngritjen e pikave të hedhjes në territorin e komunës së Pejës, Istogut dhe Klinës. Megjithatë, një PeH e tillë nevojitet edhe për komunën e Deçanit. PeH e Deçanit mund t'i shërbejë edhe komunës së Junikut.

Nevoja për PeH paraqitet në tabelën më poshtë.

Tabela 68 Rrjeti i pikave të hedhjes

Komunat	Numri i PeH	Kapaciteti (m ³ /vit)	Numri i kontejnerëve të nevojshëm
Pejë (duke shërbyer edhe Deçanin dhe Junikut)	1 (e mesme)	5,400	6 (20 m ³)
Istog	1 (e mesme)	2,900	9 (7 m ³)
Klinë	1 (e mesme)	2,400	7 (7 m ³)
Deçan	1 (e mesme)	2,400	7 (7 m ³)

Çdo pikë e hedhjes do të jetë e pajisur me ngarkuesin me rrëshqitje.

Riciklimi i MNRr-ve

Për rajonin është parashikuar një objekt riciklimi, i pajisur me një dërmues të lëvizshëm. Kapaciteti i objektit të riciklimit vlerësohet në 12,800 m³/vit. Vendi do të duhet të sigurojë: (i) zonë për thërmimin dhe ndarjen e fraksioneve nga MNRr; dhe (ii) zonë për ruajtjen e fraksioneve të ndara të gatshme për ripërdorim. Sipërfaqja e kërkuar është rreth 3000 m². Të paktën 800 m² e kësaj zone duhet të mbulohet me beton. Pjesa që nuk është e përdorshme mund të transferohet në deponinë rajonale dhe mund të përdoret si material mbulues si nënshtresa.

Vendi(et) duhet të pajiset me një thërmues mobil (foto në të djathtë). Thërmuesi i parashikuar është pajisje me kapacitet 50-70 tonë në orë për të përpunuar të gjitha fraksionet e mundshme të MNRr - beton, beton i gazuar, tulla etj. Madhësia grimcave që dalin mund të rregullohet me sitë. Duke qenë i transportueshëm, thërmuesi mund të transferohet me një rimorkio nëpër vendet/pikat e hudhjes për riciklimin e MNRr-ve. Për më tepër, thërmuesi mund të transportohet në punishtet aktive të ndërtimit me kërkesë të kompanive private të ndërtimit. Ky është një shërbim i mundshëm që mund të ofrohet nga operatori i objektit të riciklimit.

Figure 26. Thërmuesi për MNRr

Për të rritur efektivitetin, autoritetet lokale mund të kërkojnë, për projekte më të mëdha ndërtimi, ndarjen e materialeve të riciklueshme që duhet të kryhen nga kompanitë e ndërtimit në vendpunishite.

Deponimi i MNRr-ve

Sa i përket deponimit, 15% e inputit në objektet e riciklimit pritet të deponohet. Përveç kësaj, 30% e MNRr-ve që nuk mbledhet në sistemin e grumbullimit ndaras pritet të arrijë edhe në objektin e deponimit. Për të gjithë ZMM-në parashikohet një objekt deponimi me kapacitet vjetor prej 19,300 m³.

Menaxhimi i asbestit

Sasi të asbestit të mbledhur veçmas do të hidhen në një qeli të veçantë për mbeturinat e rrezikshme në deponi. Për të gjithë ZMM-në, llogaritet se sasi të vjetore të asbestit që do të deponohen arrijnë në 500 m³.

Kostot e menaxhimit të MNRr

Kostoja e menaxhimit në të ardhmen të mbeturinave të ndërtimit dhe rrënimin të shkaktuara në objekt nuk duhet të jetë pjesë e llogaritjes së tarifave shtëpiake. Në vend të kësaj, kostoja duhet të mbulohet/paguhet plotësisht nga përdoruesit e objektit.

Kostot e investimeve të nevojshme për vendosjen e sistemit të menaxhimit të MNRr-ve ndërkomunale në ZMM janë paraqitur në tabelën më poshtë.

Tabela 69 Kostot e investimit për menaxhimin e MNRr-ve

Kategoria	Njësia	Kosto për njësi	Nr i njësive	Vlera, EUR
Pajisjet për grumbullimin e mbeturinave				439,000
Kontejnerë skip 7 m ³	EUR/kontejner	2,000	7	14,000
Kamion për mbeturina me hapje të krahut	EUR/kamion	150,000	2	300,000
Kamionë të hapur	EUR/kamion	125,000	1	125,000
Pikat e hedhjes				812,000
PeH mesatare	EUR/PeH	150,000	4	600,000
Kontejnerë skip 7 m ³	EUR/kontejner	2,000	16	32,000
Kontejnerë skip 20 m ³	EUR/kontejner	10,000	6	60,000
Ngarkues me rrëshqitje	EUR/ngarkues	40,000	3	120,000
Impiantet e trajtimit të MNRr-ve				1,210,000
Thërmues mobil	EUR/thërmues	200,000	1	200,000
Objekti i riciklimit	Punime	1,010,000	1	1,010,000
objekti i deponimit të MNRr-ve				1,500,000
Objekti për deponim	Punime	1,500,000	1	1,500,000

Kategoria	Njësia	Kosto për njësi	Nr i njësive	Vlera, EUR
Kontingjent	10% e koston së investimit (përfshijet pajisjet mobile)			296,000
Dizajn & Mbikëqyrje	4.5% e koston së investimit (përfshijet koston e arkëtuar)			151,740
TOTALI				4,430,490

6.9.2 Mbeturinave të vëllimshme

Praktika ndërkombëtare tregon se sasia e mbeturinave të vëllimshme është në përpjesëtim me sasinë e mbeturinave komunale të gjeneruara - rreth 5%.

Llojet kryesore të mbeturinave të vëllimshme janë orënditë e vjetra, duke përfshirë dyshekët, pajisjet e mëdha elektrike, mbulesat e dyshemesë dhe të ngjashme. Disa mbeturina të vëllimshme mund të shfaqen gjithashtu si mbeturina ndërtimi dhe demoëimi dhe si mbeturina kopshti.

Mënyrat kryesore për grumbullimin e mbeturinave të vëllimshme përfshijnë:

- Hedhja e mbeturinave të vëllimshme afër kontejnerëve për mbeturina të përziera pasuar nga grumbullimi i organizuar nga komuna (sistemi aktual). Një grumbullim i tillë mund të bëhet sipas planit të përcaktuar paraprakisht i cili kërkon që familjet të hedhin mbeturinat e vëllimshme në ditët specifike të muajit.
- Hedhja në oborret e riciklimit ose në pika të tjera grumbullimi komunale të përcaktuara për këtë.
- Grumbullimi sipas kërkesës.

Për më tepër se çka u tha më lart, një pjesë e mbeturinave të vëllimshme mund të mbledhet përmes zinxhirëve të shitjes me pakicë kur dyqanet ofrojnë kthimin e mobiljeve ose pajisjeve të vjetra në momentin e shitjes.

Masat fillestare për mbeturinat e vëllimshme do të fokusohen në skemën e shërbimit të grumbullimit të organizuar nga komunat. Përveç kësaj, familjeve do t'ju ofrohet gjithashtu mundësia për të dorëzuar mbeturinat e tyre të vëllimshme në oborret e centralizuara të riciklimit.

Çmontimi i mbeturinave të vëllimshme dhe largimi i materialeve të riciklueshëm do të organizohet fillimisht në deponinë rajonale dhe më vonë në TMB. Vendi do të pajiset gjithashtu me grirëse për të reduktuar volumin e mbeturinave të vëllimshme të destinuara për rikuperimin dhe deponimin përfundimtar. Disa çmontime paraprakisht mund të organizohen edhe në stacionet e transferit.

Figure 27. Pikë grumbullimi për mbeturinat e vëllimshme

Në një periudhë afatgjatë, grumbullimi i mbeturinave të vëllimshme do të shqyrtojë mundësinë e riparimit dhe ripërdorimit të orëndive dhe pajisjeve të vjetra të hedhura. Praktikën e mëposhtme do të promovohen:

- dhurimi për qëllime bamirësie i orendive të vjetra dhe pajisjeve elektroshtëpiake të përshtatshme për ripërdorim.
- grumbullim nga/dorëzim tek tregtarët e mallrave të përdorura.
- dhurata ose shitja tek palët e treta si një iniciativë private (p.sh. nëpërmjet faqeve të shitjeve në internet).
- dhënia si dhurata palëve të treta (familje, miq, të njohur).
- themelimi i qendrës rajonale për riparimin e orendive të vjetra dhe pajisjeve elektrike me mbështetjen e mundshme të sektorit joqeveritar dhe përfshirjen e personave nga grupet e cënueshme.

6.9.3 Fraksionet e veçanta të mbeturinave

Pasi që skemat e Përgjegjësisë së Zgjeruar të Prodhuesit (PZP) të funksionalizohet plotësisht në vend, komunat në ZMM do të lidhin kontrata me operatorët PZP për grumbullimin ndaras të fraksioneve specifike të mbeturinave në vijim:

- Mbeturinat e pajisjeve elektrike dhe elektronike
- Vajra të përdorura
- Automjetet e hedhura dhe mbeturinat e tyre
- Bateritë dhe akumulatorët e harxhuar
- Goma të shpenzuara

Oborret e riciklimit do të krijohen në 5 qendrat komunale në ZMM. Amvisëritë do të lejohen të hedhin aty fraksione të ndryshme të mbledhura ndaras si lloje të ndryshme mbeturinash të riciklueshme, mbeturina të gjelbra, mbeturina të vëllimshme, vajra ushqimorë të përdorur, lloje specifike të mbeturinave ndërtimore dhe rrënimit. Oborret e riciklimit do të pajisen gjithashtu për grumbullimin e mbeturinave të rrezikshme shtëpiake.

Figure 28. Oborr tipik riciklimi

Lokacionet e OR në të pesë komunat tashmë janë identifikuar. Sipërfaqet e disponueshme të OR-ve lejojnë krijimin e qendrave për grumbullimin e fraksioneve të veçanta të mbeturinave të synuara.

6.9.4 Mbeturinat bujqësore

Edhe pse bujqësia është një aktivitet i rëndësishëm ekonomik në Rajonin e Dukagjinit, nuk ka informacion se si menaxhohen aktualisht mbeturinat nga aktivitetet bujqësore. Menaxhimi i mbeturinave bujqësore duhet të ndjekë parimin “ndotësi-paguan”, që do të thotë se gjeneruesit e mbeturinave bujqësore duhet të jenë përgjegjës për menaxhimin e tyre dhe duhet të mbulojnë kostot e menaxhimit.

Gjenerohen katër lloje të mbeturinave bujqësore:

- Mbeturinat e indeve bimore
- Nënproduktet e kafshëve
- Pleh organik

- Mbeturinat agrokimike

Mbeturinat e indeve bimore

Mbeturinat e indeve bimore janë në fakt biomasa të cilat janë burim i rinovueshëm dhe që mund të shkaktojë probleme kur nuk përdoret. Rritja e shpejtë e vëllimit dhe e llojeve të mbeturinave të biomasës bujqësore mund të bëhet një problem në rritje, pasi biomasa bujqësore e mbeturinave të kalbura lëshon metan dhe rrjedhje, dhe djegia e hapur nga fermerët për të pastruar tokat gjeneron CO₂ dhe ndotës të tjerë duke përbërë rrezik për pronën rurale. Prandaj, kërkohet menaxhimi i duhur i mbeturinave të biomasës bujqësore për të parandaluar ato të kontribuojnë në ndryshimet klimatike, ndotjen e ujit dhe tokës, dhe ndotjen e ajrit. Për më tepër, këto mbeturina janë me vlerë të lartë për sa i përket rikuperimit të materialit, lëndëve ushqyese dhe energjisë.

Menaxhimi i biomasës bujqësore duhet të ndjekë hierarkinë e menaxhimit të mbeturinave. Preferenca duhet t'i jepet riciklimit. Kompostimi është një teknologji e përshtatshme për shumicën e mbeturinave të indeve bimore. Është i mundur të bëhet kompostimi bashkë me mbeturinat e gjelbra komunale. Megjithatë, nëse kapacitetet e impianteve të ardhshme të kompostimit në Rajonin e Dukagjinit lejojnë pranimin e mbeturinave bujqësore, gjeneruesit e këtyre të fundit duhet të paguajnë koston e plotë të trajtimit.

Mbeturinat nga bujqësia mund të jenë burim për industrinë përpunuese. Simbioza industriale mund të mbështetet duke krijuar një platformë elektronike me sasitë e disponueshme/të parashikuara të mbeturinave bimore që do të gjenerohen sipas llojit dhe vendndodhjes.

Kur riciklimi dhe përdorimi i biomasës si material për industrinë nuk janë opsione, atëherë duhet të ndiqet rikuperimi i energjisë.

Nënproduktet e kafshëve (NeK)

Në nivel shtetëror, një objekt qendror për trajtimin e mbeturinave të NeK-ve është ndërtuar afër Prishtinës. Megjithatë, objekti i trajtimit nuk është ende funksional. Pasi të jetë në funksion, do të jetë në gjendje të ofrojë shërbimin e grumbullimit dhe trajtimit për të gjithë prodhuesit e NeK-ve në mbarë vendin. Ndërkohë deponimi i NeK-ve është i vetmi option, me kusht që të kryhet në venddeponitë epërcaktuara nga autoritetet kompetente.

Plehu organik

Përqendrimi total i materialeve inerte të plehut organik është karakteristika kryesore që tregon se si mund të trajtohet materiali. Plehurat e kafshëve mund të klasifikohen si inerte, gjysmë inerte ose të lëngshëm. E para përmban më shumë se 20% lëndë inerte (mund të grumbullohet dhe trajtohet nga çdo pajisje që lëviz materialet e vëllimshme), gjysmë inerte përmban 5 deri në 20% lëndë inerte, prodhohet në sistemet shtëpiake të bagëtive ku ku ofrohet një system i limituar sanitar dhe nuk rrjedh aq lehtë sa plehu i lëngshëm dhe as nuk mund të grumbullohet si plehu organik inert. Plehurat e lëngshme përmbajnë më pak se 5% lëndë inerte – lëngu shtesë vjen nga larja dhe derdhja nga sistemet e ujitjes – dhe, kur trazohet, mund të pompohet ose lëvizet nga rrjedha e gravitetit.

Katër lloje të menaxhimit janë të disponueshme për plehun e kafshëve: magazinimi, aplikimi në tokë, kompostimi dhe tretja anaerobe.

Mbeturinat agrokimike

Disa mbeturina nga aktivitetet bujqësore mund të jenë të rrezikshme, duke përfshirë pesticidet dhe herbicidet e vjetra, si dhe lubrifikantët që mund të jenë përdorur në pajisjet e fermës. Mbeturinat e tilla kërkojnë menaxhim të veçantë. Ekzistojnë opsione për riciklimin e lubrifikantëve të përdorur në lubrifikantë të rinj.

Megjithatë, në të gjitha rastet e tjera, lubrifikantët, pesticidet dhe herbicidet e përdorura duhet të trajtohen në një incenerator të projektuar siç duhet; për këtë qëllim mund të merret parasysh mundësia e përdorimit të një furre ekzistuese të çimentos (siç bëhet në shumë vende të BE-së, ku furra duhet të plotësojë disa kushte teknike dhe të lejohet për këtë përdorim). Nëse trajtimi nuk është i realizueshëm, këto mbeturina duhet të ruhen ose hidhen në

mënyrë të sigurtë në objekte që plotësojnë normat e pranuar ndërkombëtarisht derisa të identifikohen objektet e duhura të trajtimit. Një strukturë shtetërore për menaxhimin e mbeturinave të rrezikshme parashikohet nga SKMIM, e cila do të ofrojë mundësi dhe zgjidhje të sigurtë magazinimi për këto lloj mbeturinash.

6.10 Opsionet për ndritjen institucionale dhe organizative

Tashmë është vendosur që deponia e përmirësuar rajonale në Sferkë të operohet nga Kompania për Menaxhimin e Deponive në Kosovë (KMDK). Megjithatë, për aktivitetet e tjera të menaxhimit të mbeturinave janë të disponueshme opsione të ndryshme për aranzhime operationale.

6.10.1 Grumbullimi i mbeturinave

Tri opsionet e mëposhtme janë në dispozicion të komunave në lidhje me grumbullimin e mbeturinave:

- **Opsioni 1: Ruajtja e situatës aktuale** . Sipas këtij opsioni, KRU Ambienti do të vazhdojë të ofrojë shërbime për grumbullimin e mbeturinave për komunat e Pejës, Istogut dhe Klinës, ndërsa Deçani do të shërbehet nga kompania e saj komunale Higjiena, dhe Juniku do të vazhdojë me aranzhime vetanake.
- **Opsioni 2: Ofrimi i shërbimit nga KRU** . Sipas këtij opsioni, KRU do të ofronte shërbimin për të pesë komunat me qëllim të uljes së kostove të përgjithshme të grumbullimit të mbeturinave duke përfutur nga ekonomia e shkallës.
- **Opsioni 3: Prokurimi i shërbimit tek operator(ët) privat** . Ngjashëm me rajonet e tjera në vend, komunat do të prokurorin shërbimin e grumbullimit të mbeturinave tek për operatorët privatë.

Tabela më poshtë paraqet avantazhet dhe disavantazhet e të 3 opsioneve.

Tabela 70 Avantazhet dhe disavantazhet e opsioneve për grumbullimin e mbeturinave

Opsioni	Avantazhet	Disavantazhet
Opsioni 1: Ruajtja e situatës aktuale	Pranueshmëria politike Nuk ka nevojë për ndonjë ndryshim në sistem Kënaqshmëria aktuale me cilësinë e shërbimit të marrë	Pamundësia për të përfutur nga ekonomia e shkallës që rezultojn nga përdorimi i pajisjeve të përbashkëta të grumbullimit të mbeturinave dhe optimizimin e itinerarit
Opsioni 2: Ofrimi i shërbimit nga KRU	Komunat mund të përfitojnë nga ekonomia e shkallës që rezultojn nga përdorimi i përbashkët i pajisjeve të grumbullimit të mbeturinave dhe optimizimi i itinerarit	Pranueshmëria politike nga komunat Deçan dhe Junik është e vështirë për shkak të kënaqshmërisë me aranzhimet e tyre aktuale
Opsioni 3: Prokurimi i shërbimit tek operator(ët) privat	Mundësi për t'u kontraktuar operatorë privatë me përvojë të dëshmuar në grumbullimin e mbeturinave urbane Në parim, operatorët privatë ka të ngjarë të ofrojnë shërbimin e grumbullimit të mbeturinave në mënyrë më efektive sesa operatorët komunalë.	Pranueshmëria politike nga të gjitha komunat është e vështirë për shkak të kënaqshmërisë me aranzhimet e tyre aktuale

Opsioni	Avantazhet	Disavantazhet
	Komuna e Junikut tashmë punon me një operator privat.	

Siç shihet nga analiza e mësipërme, të tre opsionet kanë avantazhet e tyre. Megjithatë, opsioni i vetëm që mund të kënaqë të gjitha komunat është Opsioni 1. Është i vetmi opsion që mund të pranohet politik kryesisht për dy arsye: së pari nuk çon në ndonjë ndryshim në aranzhimet aktuale; dhe së dyti, të gjitha komunat janë të kënaqura me cilësinë e shërbimit të marrë aktualisht. Prandaj, opsioni 1 është opsioni i preferuar.

6.10.2 Transferimi i mbeturinave

Analiza teknike e opsioneve për transferimin e mbeturinave ka vërtetuar se stacionet e transferit janë të arsyeshme për komunat Istog dhe Deçan (që do t'i shërbente edhe Komunës së Junikut). Lidhur me funksionimin e stacioneve të transferit, dy opsionet e mëposhtme janë në dispozicion të komunave:

- **Opsioni 1: Stacionet e transferit do të menaxhohen nga KMDK**. KMDK u krijua me qëllim të menaxhimit të venddeponive të mbeturinave në vend. Megjithatë, ajo ka fituar përvojë në menaxhimin e stacionit të transferit edhe në Ferizaj.
- **Opsioni 2: Stacionet e transferit të operohen nga komunat**. Sipas këtij opsioni, stacionet e transferit do të menaxhohen nga komunat përkatëse sipas marrëveshjeve që komunat do të arrijnë. Komuna e Istogut mund të vendosë të themelojë/caktojë një entitet komunal si operator, ose në mënyrë alternative që të zgjedhë KRU Ambienti të menaxhojë ST. Në mënyrë të ngjashme, Komuna e Deçanit mund të vendosë për transferimin e menaxhimit të ST në kompaninë e saj komunale Higjiena, ose të prokurojë shërbimet e një operatori privat.

Tabela më poshtë paraqet avantazhet dhe disavantazhet e të dy opsioneve.

Tabela 71 Avantazhet dhe disavantazhet e opsioneve për transferimin e mbeturinave

Opsioni	Avantazhet	Disavantazhet
Opsioni 1: Stacionet e transferit do të operohen nga KMDK	Ekspertizë e disponueshme në operacionalizimin e stacioneve të transferit dhe objekteve tjera të menaxhimit të mbeturinave (deponi)	Kontribuon në krijimin e një monopoli të shërbimeve të menaxhimit të mbeturinave. Mungesa e mundshme e transparencës në lidhje me sasinë e mbeturinave të transferuara dhe të deponuara.
Opsioni 2: Stacionet e transferit të operohen nga komunat	Kompanitë e disponueshme të grumbullimit të mbeturinave të cilat mund të ndërmarrin shërbimin e transferit të mbeturinave. Kontribuon në transparencën e sasive të mbeturinave të transferuara dhe të deponuara	Mungesa e përvojës lokale në operacionalizimin e stacioneve të transferit.

Stacionet e transferit nuk do të jenë objekte rajonale dhe ka kuptim që komunat të vendosin vetë se si do të funksionojnë ato. Opsioni 2 lejon transparencë më të madhe në lidhje me sasinë e mbeturinave të transferuara në deponinë rajonale dhe tarifën përkatëse për deponim. Prandaj, opsioni 2 është i preferueshëm.

6.10.3 Kompostimi i mbeturinave të gjelbra të grumbulluara ndaras

Analiza teknike e opsioneve për kompostimin e mbeturinave të gjelbra të grumbulluara ndaras ka vërtetuar se modeli i decentralizuar është modeli i preferuar dhe se objektet e kompostimit janë të arsyeshme për secilën komunë. Lidhur me funksionimin e impianteve të kompostimit, dy opsionet e mëposhtme janë në dispozicion të komunave, të ngjashme me opsionet për ST:

- **Opsioni 1: Objektet e kompostimit të menaxhohen nga KDMK** . KDMK u krijua me qëllim të menaxhimit të venddeponive të mbeturinave në vend dhe fitoi përvojë të konsiderueshme në menaxhimin e objekteve të mbeturinave.
- **Opsioni 2: Objektet e kompostimit të menaxhohen nga komunat** . Sipas këtij opsioni, objektet e kompostimit do të menaxhohen nga komunat përkatëse sipas marrëveshjeve që komunat do të arrijnë. Komunat e Pejës, Istogut dhe Klinës mund të vendosin të zgjedhin KRU Ambienti si operator të objekteve të kompostimit ose të prokurojnë shërbimet e një operatori privat. Në mënyrë të ngjashme, Komuna e Deçanit mund të vendosë për transferimin e menaxhimit të objektit të kompostimit tek kompania e saj komunale Higjiena, ose të prokurojë shërbimet e një operatori privat. Përndryshe, komunat mund të përdorin shërbimet e departamenteve të tyre përgjegjëse për mirëmbajtjen e hapësirave publike.

Tabela më poshtë paraqet avantazhet dhe disavantazhet e dy opsioneve.

Tabela 72 Avantazhet dhe disavantazhet e opsioneve për kompostimin e mbeturinave të gjelbra të grumbulluara ndaras

Opsioni	Avantazhet	Disavantazhet
Opsioni 1: Objektet e kompostimit të menaxhohen nga KDMK	Përvojë e disponueshme në funksionimin e objekteve të menaxhimit të mbeturinave (deponitë dhe një stacion transferi) e centralizuar e cila mund të çojë në nivelizimin e kostove të shërbimeve në të gjitha komunat	Mungesa e përvojës në menaxhimin e objekteve të kompostimit Kontribuon në krijimin e një monopoli të shërbimeve të menaxhimit të mbeturinave
Opsioni 2: Objektet e kompostimit të menaxhohen nga komunat	Kompanitë publike në dispozicion të cilat mund të ofrojnë shërbimin e kompostimit të mbeturinave të gjelbra Marrëveshje më të thjeshta në lidhje me mekanizmat e pagesës kur komunat vendosin të menaxhojnë objektet përmes departamenteve të tyre të mirëmbajtjes së zonave publike Rregullim më i thjeshtë për përdorimin e kompostit të gjeneruar	Mungesa e përvojës lokale në menaxhimin e objekteve të kompostimit ose objekteve tjera të trajtimit të mbeturinave

Objektet e kompostimit nuk do të jenë objekte rajonale dhe ka kuptim që komunat të vendosin vetë se si do të menaxhohen ato. Opsioni 2 lejon fleksibilitet më të madh në lidhje me marrëveshjet e pagesës dhe përdorimin e kompostit të gjeneruar. Prandaj, opsioni 2 është i preferueshëm.

6.10.4 Grumbullimi ndaras dhe klasifikimi i mbeturinave të ambalazhit

Rekomandohet që grumbullimi ndaras dhe klasifikimi i mëposhtëm i mbeturinave të ambalazhit të menaxhohet përmes skemave të ardhshme PZP. Arsyeja për këtë është se grumbullimi ndaras dhe klasifikimi i mbeturinave të ambalazhit do të sjellë një kosto shtesë, e cila do të çojë në rritjen e tarifave të menaxhimit të mbeturinave për amvisëritë. Operatorët aktualë të objektit(eve) të grumbullimit ndaras dhe klasifikimit do të kontraktohen përmes skemës PZP. Ka të ngjarë që ofruesit aktualë të shërbimeve të grumbullimit të mbeturinave në komuna të jenë gjithashtu të kontraktuar përmes skemës PZP për të kryer grumbullimin ndaras të mbeturinave të ambalazhit.

6.10.5 Operacionet e rikuperimit të mbeturinave

Për të arritur synimet e ciklilit dhe rikuperimit në rajon, analiza teknike e opsioneve për rikuperimin e mbeturinave arrin në konkludim se, përveç grumbullimit ndaras dhe klasifikimit të mbeturinave të riciklueshme, objektet e centralizuara TMB dhe DA duhet të krijohen jo më vonë se në vitin 2032. Lokacioni optimal i objekteve për rikuperimin e mbeturinave do të jetë afër Komunës së Pejës, duke qenë gjeneruesi më i madh i mbeturinave në Rajonin e Dukagjinit. Për sa i përket menaxhimit të dy objekteve, opsionet e mëposhtme janë në dispozicion të komunave:

- **Opsioni 1: Objektet e rikuperimit të mbeturinave të menaxhohen nga KDMK.** KDMK u krijua me qëllim të menaxhimit të venddeponive të mbeturinave në vend dhe fitoi përvojë të konsiderueshme në menaxhimin e objekteve të mbeturinave.
- **Opsioni 2: Objektet për rikuperimin e mbeturinave të menaxhohen nga Komuna e Pejës.** Sipas këtij opsioni, Komuna e Pejës do të jetë përgjegjëse për menaxhimin e objekteve për rikuperimin e mbeturinave. Komuna e Pejës mund të bëjë përzgjedhjen e KRU Ambienti si operator të objekteve të rikuperimit të mbeturinave ose të prokurorinë shërbimet e një operatori privat.

Tabela më poshtë paraqet avantazhet dhe disavantazhet e dy opsioneve.

Tabela 73 Avantazhet dhe disavantazhet e opsioneve për rikuperimin e mbeturinave

Opsioni	Avantazhet	Disavantazhet
Opsioni 1: Objektet e rikuperimit të mbeturinave të menaxhohen nga KDMK	Përvojë e disponueshme në menaxhimin e objekteve të menaxhimit të mbeturinave (deponitë dhe një stacion transferi) Wasje e centralizuar e cila do të çonte në nivelizimin e kostove të shërbimeve në të gjitha komunat Më e lehtë për të ndërtuar kapacitetet e nevojshme për funksionimin e objekteve të tilla	Mungesa e përvojës në menaxhimin e objekteve të rikuperimit të mbeturinave Kontribuon në krijimin e një monopoli të shërbimeve të menaxhimit të mbeturinave
Opsioni 2: Objektet për rikuperimin e mbeturinave të menaxhohen nga Komuna e Pejës	Kompanitë publike të disponueshme të cilat mund të ofrojnë shërbimet e rikuperimit të mbeturinave	Mungesa e përvojës lokale në menaxhimin e objekteve të trajtimit të mbeturinave Modeli i "komunës lider" mund të krijojë mungesë transparence në procedurat e funksionimit dhe tarifimit për komunat e tjera

Opsioni	Avantazhet	Disavantazhet
		Mund të mos jetë e lehtë të ndërtohet kapaciteti i KRU-së, nëse ky model zgjidhet nga Komuna e Pejës

Objektet e rikuperimit të mbeturinave do të jenë objekte rajonale dhe kjo ka kuptim që një kompani mbirajonale të ketë të drejtë të menaxhojë objekte të tilla, ngjashëm me modelin e menaxhimit të deponive rajonale. Përveç kësaj, SKMIM 2024-2035 rekomandon që KMDK-së t'i besohet menaxhimi i objekteve të rikuperimit të mbeturinave në nivel vendi. Do të ishte shumë më e lehtë të forcohej kapaciteti i KMDK-së për të menaxhuar të gjitha objektet e rikuperimit të mbeturinave në zona të ndryshme të menaxhimit të mbeturinave në vend. Prandaj, opsioni 1 është i preferuari.

6.11 Qëndrueshmëria financiare dhe përballueshmëria e shërbimeve

Sipas nenit 59 të Ligjit për Mbeturina, financimi i shërbimeve të menaxhimit të mbeturinave sigurohet nga tarifat e mbeturinave për gjeneruesit e mbeturinave, si dhe nga burime të tjera si buxhetet komunale, buxheti qendror, grantet.

Financimi i grantit të BE-së sigurohet për (një pjesë) investimet që nuk mund të mbulojnë nga tarifat e mbeturinave, duke rritur vazhdimisht prapenë e përballueshmërisë. Granti i financuar nga BE kërkon që të hyrat nga tarifat e mbeturinave, të vendosura sipas parimit 'Ndotësi paguan' dhe që janë të përballueshme, të mbulojnë të paktën koston operacionale dhe ato të zëvendësojnë në të ardhmen. Përballueshmëria lidhet me tarifat vetëm për amvisërinë, derisa entitetet juridike duhet të paguajnë koston e plotë në përpjesëtim me mbeturinat që gjenerojnë.

Përballueshmëria përkufizohet si çmimi që popullsia mund të paguajë pa rrezikuar aftësinë për të përmbushur nevojat e tjera bazë. Përballueshmëria është aftësia për të paguar, e cila vlerësohet nga të dhënat statistikore. Prapenë ei përballueshmërisë zakonisht përcaktohen në lidhje me të ardhurat monetare të disponueshme të familjes³³ (pas taksave dhe pagesave sociale). Në përgjithësi, për ekonomitë me të ardhura mesatare, siç është Kosova, 1% e të ardhurave familjare njihet si një prag i përballueshëm për tarifat e shërbimit të MKI.

ASK bën anketa për shpenzimet e ekonomive familjare, jo për të ardhurat e ekonomive familjare. Duke qenë se të ardhurat shpenzohen ose kursehen, ato janë më të larta se shpenzimet. Kështu, shpenzimet për tarifat e mbeturinave deri në 1% të shpenzimeve të familjeve janë të përballueshme. Anketa e shpenzimeve të ekonomive familjare të ASK-së³⁴ ka përcaktuar këtë nivel të shpenzimeve në vitin 2022:

Tabela 74 Shpenzimet mesatare vjetore të familjeve, 2022

Shpenzimet vjetore	Mesatare	Zonë urbane	Zonë rurale
Familje	8,106 €	8,255 €	7,971 €
Për frymë	1,903 €	2,004 €	1,817 €

Për një familje mesatare prej 4.335, tarifa mujore e mbeturinave prej 6.8 € ishte e përballueshme në vitin 2022, që korrespondon me një pagesë mujore prej 1.6 € për person. Përballueshmëria e tarifave të mbeturinave rritet me rritjen e të ardhurave monetare. Mbi bazën e rritjes aktuale të BPV-së për frymë në vitin 2023 (12.3%³⁶) dhe

³³Zbatimi i Parimit 'Ndotësi paguan' në Projektet e Menaxhimit të Mbeturinave, JASPERS, f.6, <https://jaspers.eib.org/knowledge/publications/application-of-the-polluter-pays-principle-in-waste-management-projects>

³⁴Rezultatet e Anketës Buxhetore të Ekonomive Familjare 2022

³⁵8106/1903=4.3 persona në një familje

³⁶<https://www.macrotrends.net/global-metrics/countries/XKX/kosovo/gdp-per-capita>

PNMIM, Rajoni i Dukagjinit

vlërësimet për vitin 2024 (6%), dhe mbi supozimin se të ardhurat vjetore të BPV-së reale për frymë do të rriten me 3% (mbi inflacionin) deri në vitin 2035, bëhet parashikimi i mëposhtëm për rritjen konstante të çmimeve të përballueshmërisë së tarifave të mbeturinave deri më 2035 në një kondtante me çmimet e vitit 2024:

Tabela 75 Parashikimi i përballueshmërisë së tarifave të mbeturinave, çmimet e vitit 2024

Tarifa e mbeturinave	2024	2025	2030	2035
Tarifë mujore e përballueshme për familje	8.0 €	8.5 €	9.6 €	11.1 €
Tarifë mujore e përballueshme për person	1.9 €	2.0 €	2.3 €	2.6 €

Për shkak të tendencës për zvogëlimin e madhësisë së familjes, tarifa për person duhet të jetë ajo kryesore për përcaktimin e përballueshmërisë së shërbimit.

Burimi i financimit të deponisë dhe investimi fillestar i objekteve të rikuperimit të ardhshëm, burimi i financimit të grumbullimit ndaras i materialeve të riciklueshme dhe kostoja neto e klasifikimit (pas shitjes së lëndëve të riciklueshme) kanë ndikimin kryesor në kostot dhe përballueshmërinë e sistemit për menaxhimin e mbeturinave të përziera. Kostot e opsioneve 1 (stacioni i transferit vetëm për Istogun), 1a (3 stacione transferi për të gjitha komunat) dhe opsioni 3 (2 stacione transferi për 3 komuna) janë pothuajse të njëjta, megjithatë opsioni 3 është opsioni me kosto më të ulët për arritjen e objektivave të strategjisë shtetërore për mbeturina.

Tabela e mëposhtme paraqet koston e plotë të opsionit 3, në krahasim me koston e sistemit me investimin fillestar të grantit në objektet rajonale të rikuperimit dhe deponimit, dhe më tej në lidhje me një sistem me PZP në vend. Kostot janë dhënë drejt vitit 2035, kur do të vendoset sistemi i plotë, me çmimet e vitit 2024³⁷, në lidhje me mbeturinat e grumbulluara³⁸.

Tabela 76 Tarifa e koston mesatare të rikuperimit drejt vitit 2035, çmimet e vitit 2024

Përbërësit e Kostos	Rimëkëmbje e plotë e koston	Me grantin fillestar	Me grant dhe PZP
Grumbullimi i mbeturinave të përziera me kosto të plotë për ton të mbeturinave të mbledhura	46 €/t	46 €/t	46 €/t
Kostoja neto e grumbullimit ndaras dhe klasifikimit (më pak të hyra nga shitjet)	11 €/t	11 €/t	
Transferimi i mbeturinave të përziera	5 €/t	5 €/t	5 €/t
Kostoja e deponimit për ton të mbeturinave të grumbulluara (grant fillestar i konsideruar)	17 €/t	17 €/t	17 €/t
Kostoja fillestare e investimit për ngritjen e deponisë	18 €/t		
Kostoja operacionale e rikuperimit të mbeturinave për ton të mbeturinave të grumbulluara (neto)	23 €/t	23 €/t	23 €/t
Kostoja fillestare e investimit për objektet e rikuperimit	14 €/t		
Kostoja totale	134 €/t	102 €/t	90 €/t

³⁷ Parashikimi i inflacionit për 10 vjet nuk është i realizueshëm dhe gjithsesi do të sjellë rritje si të të ardhurave monetare ashtu edhe të kostove.

³⁸ Jo në lidhje me mbeturinat e krijuara, pasi një pjesë e mbeturinave nuk do të grumbullohet për shkak të kompostimit shtëpiak të mbeturinave të gjelbra.

Përbërësit e Kostos	Rimëkëmbje e plotë e kostos	Me grantin fillestar	Me grant dhe PZP
Mbeturinat vjetore 2035 të grumbulluara për person nga familjet (supozimi 75% e mbeturinave janë nga amvisëritë, 25% nga institucionet dhe entitetet juridikë)	0.284 t	0.284 t	0.284 t
Tarifë mujore për person (përfshirë 8% TVSH), 2035	3.4 €	2.6 €	2.3 €
Pragu i përballueshmërisë për tarifën mujore për person (2035)	2.6 €	2.6 €	2.6 €

Siç shihet nga tabela e mësipërme, sistemi nuk mund të jetë financiarisht i qëndrueshëm dhe i përballueshëm pa financim fillestar nga granti. Investimet e mëtejshme në mbylljen e qelive të deponisë dhe ndërtimin e qelive të reja, zëvendësimi i pajisjeve të amortizuara të sigurohet nga komunat nga rritja e tarifave të mbeturinave në përputhje me rritjen e përballueshmërisë. Pa sistemin PZP, tarifa për popullsinë duhet të vendoset në pragun e përballueshmërisë.

Për krahasim, tarifa mujore e vitit 2022 për person është shumë më e ulët. Të hyrat aktuale nga tarifat e mbeturinave për vitin 2022 janë përcaktuar në të dhënat e Raportit të Menaxhimit të Mbeturinave Komunale të AMMK-së për vitin 2022, Shtojca 3 për pagesat e mbledhura dhe të dhënat e Regjistrimit të Popullsisë 2024³⁹ (rezultatet preliminare). Pagesa aktuale për person nga amvisëritë nga të gjitha komunat ishte e njëjtë, siç shihet në tabelën e mëposhtme:

Tabela 772022, Pagesa aktuale për person

Parametrat	Pejë	Istog	Klinë	Deçan	Junik
Pagesa e arkëtuar për shërbime të amvisërive, 2022	875,587 €	351,352 €	316,528 €	294,457 €	41,100 €
Popullsia, Regjistrimi i vitit 2024	82,661	33,066	30,574	27,758	3,952
Pagesa aktuale mujore për person në vitin 2022	0.9 €	0.9 €	0.9 €	0.9 €	0.9 €

Prandaj, edhe me financimin e granteve dhe sistemin PZP në fuqi, tarifa e mbeturinave për popullatën duhet të rritet mbi 2 herë, mbi inflacionin për të financuar zhvillimin e shërbimit të mbeturinave. Rikuperimi i plotë i kostos duhet të arrihet gradualisht, brenda përballueshmërisë, hapat kryesorë që janë:

- Rikuperimi i plotë i kostos së nivelit aktual të kostove të justifikuara - grumbullimi i mbeturinave (kostot operacionale dhe të investimit) dhe kostot e transferimit dhe ato operacionale dhe mirëmbajtjes së deponisë.
- Rikuperimi i plotë i kostos së grumbullimit dhe deponimit të mbeturinave (si investimi ashtu edhe operacionale) dhe kostot operacionale të riciklimit/rikuperimit të mbeturinave.
- Rikuperimi i plotë i kostos së grumbullimit, riciklimit/rikuperimit dhe deponimit të mbeturinave.

Tabela më poshtë përmbledh komponentin e kostos së shërbimit të mbeturinave sipas komunave në bazë të supozimit se investimi fillestar në ngritjen e deponisë dhe objekteve të rikuperimit të deponive do të sigurohet si grant dhe grumbullimi dhe klasifikimi i mbeturinave do të financohet përmes skemës PZP. Kështu kostot janë llogaritur në lidhje me mbeturinat e përziera të grumbulluara dhe menaxhuara nga komunat.

Tabela 78Tarifa e rikuperimit të kostos për mbeturinat e përziera, sipas komunave drejt vitit 2034

³⁹Vlerësimet e ASK-së për popullsinë ishin më të larta, që do të nënkuptonte edhe të hyra aktuale më të ulëta për person.

Komponenti i Kostos dhe tarifa për amvisëritë	Pejë	Istog	Klinë	Deçan	Junik
Kostoja e plotë e grumbullimit të mbeturinave të përziera, për ton të mbeturinave të përziera të mbledhura	52 €/t	60 €/t	85 €/t	54 €/t	56 €/t
Kostoja e transferimit të mbeturinave të përziera, për ton mbeturina të përziera të mbledhura		19 €/t		22 €/t	23 €/t
Kostoja e deponimit, për ton mbeturina të përziera të mbledhura	20 €/t	22 €/t	21 €/t	20 €/t	22 €/t
Kostoja operacionale e rikuperimit të mbeturinave, për ton mbeturina të përziera të mbledhura	28 €/ton	29 €/t	33 €/t	32 €/t	26 €/t
Kostoja totale, për ton mbeturina të përziera të mbledhura	99 €/t	130 €/t	139 €/t	129 €/t	127 €/t
Mbeturinat e përziera të grumbulluara për person nga amvisëritë (supozimi se 75% e mbeturinave janë nga amvisëritë, 25% nga institucionet dhe entitetet juridike), 2035	0.255 t	0.192t	0.143t	0.145t	0.123t
Tarifa mujore për person (përfshirë 8% TVSH)	2.3 €	2.3 €	1.8 €	1.7 €	1.4 €
Pragu i përballueshëm 2035, tarifë mujore për person	2.6 €	2.6 €	2.6 €	2.6 €	2.6 €

Ndërsa kostoja për ton për Pejën është më e ulët, pagesa mujore për person është më e lartë për shkak të gjenerimit më të madh të mbeturinave. Kostoja për ton në deponi është e njëjtë për të gjitha komunat, megjithatë për shkak të dallimeve në përbërjen e mbeturinave, pjesë të ndryshme të mbeturinave shmanjen nga grumbullimi ndaras, klasifikimi, kompostimi i mbeturinave të gjelbra, kështu që kostot për ton mbeturina të përziera ndryshojnë.

Krahasim shtesë është bërë për 3 komunat me transfer mbeturinash për opsionin e stacionit të transferit me ngjeshje dhe është paraqitur në tabelën e mëposhtme. Opsioni për stacionet e transferimit me ngjeshje është 85% më i shtrenjtë si kosto investimi dhe 30% më shumë si kosto operacionale në krahasim me opsionin pa ngjeshje, duke çuar në një kosto shtesë totale prej 50%.

Tabela 79 Kostoja e rikuperimit për mbeturinat e përziera me stacion transferi me ngjeshje, 2035

Përbërësit e kostos	Istog	Deçan	Junik
Kosto shtesë në rast ngjeshjeje në lidhje me mbeturinat e përziera të grumbulluara	10 €/t	11 €/t	11 €/t
Kostoja totale për ton mbeturina të përziera të grumbulluara	140 €/t	140 €/t	138 €/t
Mbeturinat e përziera të grumbulluara për person nga amvisëritë (supozimi se 75% e tyre janë mbeturina nga amvisëritë, 25% nga institucionet dhe entitetet juridike), 2035	0.192	0.145	0.123
Tarifa mujore për person (përfshirë 8% TVSH)	2.4 €	1.8 €	1.5 €

Prandaj, nëse komunat preferojnë të kenë stacione transferi me ngjeshje, edhe pse pak më të shtrenjta, janë të përballueshme. Gjithashtu, transporti i drejtpërdrejtë, megjithëse është pak më i shtrenjtë për transferimin e mbeturinave pa ngjeshje, është ende i përballueshëm.

6.12 Integrimi gjinor dhe përfshirja e grupeve të cenueshme

Menaxhimi i mbeturinave ka një ndikim të rëndësishëm në shëndetin dhe mirëqenien e njerëzve, si dhe në cilësinë e mjedisit. Një sistem i avancuar i menaxhimit të mbeturinave kërkon kapacitete të fuqizuara profesionale,

njerëzore dhe financiare, një ndryshim në mentalitetin midis individëve, bizneseve dhe institucioneve, si dhe integrimin e një qasjeje transformuese gjinore.

Koncept Dokumenti për Menaxhimin e Integruar të Mbeturinave thekson shkurtimisht se ndikimet gjinore nuk ka gjasa të përfshihen për shkak të ndryshimeve minimale në sistemet ekzistuese. Ai thekson se gjinia është e integruar në mënyrë të pamjaftueshme në ligj dhe se qasja në punësim me pagesë në sektorin e mbeturinave shfaq paragjykime domethënëse gjinore. Një raport i fundit konstatoi se në institucionet e nivelit vendor nga 688 punonjës, 32.5% janë gra dhe 67.5% burra. Në nivel menaxherial, 31% janë gra dhe 69% janë burra⁴⁰.

Opsionet e propozuara marrin parasysh gjithashtu aspektet e barazisë gjinore dhe përfshirjen sociale. Situata aktuale tregon se në zonat ekzistuese të deponimit të mbeturinave nuk ka aktivitete informale të grumbullimit apo klasifikimit të mbeturinave. Megjithatë, sipas të dhënave të disponueshme në nivel shtetëror, sektori informal është i angazhuar në grumbullimin e materialeve të riciklueshme me vlerë. Grumbulluesit joformal të mbeturinave luajnë një rol të rëndësishëm në grumbullimin e materialeve të riciklueshme në Kosovë. Vlerësohet se rreth 2000 individë mund të jenë të përfshirë në grumbullimin informal të mbeturinave në gjithë vendin, megjithëse nuk ka të dhëna zyrtare për të matur me saktësi shkallën e aktiviteteve të tyre. Këta mbledhës zakonisht vijnë nga komunitete të marginalizuara dhe të pafavorizuara ekonomikisht dhe fokusohen në grumbullimin e artikujve të tillë si plastika, metalet, letra, kartoni, bateritë dhe mbeturinat e pajisjeve elektrike dhe elektronike (MPEE). Ata shpesh ua shesin këto materiale kompanive të licencuara të vogla dhe të mesme, kryesisht për eksport.

Me kalimin e kohës, sektori informal ka evoluar, duke u zhvendosur nga përpjekjet individuale në operacione grupore më të organizuara. Këto grupe tani mbledhin dhe klasifikojnë mbeturinat sipas llojit përpara se t'ua shesin ato përpunuesve ose tregtarëve. Pavarësisht përpjekjeve të kufizuara për të integruar mbledhësit joformalë të mbeturinave në sistemin formal të menaxhimit të mbeturinave, nisma të tilla kanë qenë kryesisht të pasuksesshme (Agjencia për Mbrojtjen e Mjedisit të Kosovës, 2021).

Gjithashtu, shumë familje në rajonin e Pejës përballen me varfëri ose janë të cënueshme ndaj shkundjeve ekonomike, pavarësisht përpjekjeve për të përmirësuar standardin e jetesës. Ekziston një hendek i ndjeshëm midis familjeve me të ardhura të larta dhe atyre me të ardhura të ulëta, duke kontribuar në pabarazinë sociale.

Kështu, megjithëse investimet e propozuara po sjellin ndikime pozitive në shoqëri dhe mjedis, mund të ketë ndikime negative të lidhura me personat e cënueshëm dhe mbledhësit informalë të mbeturinave, si dhe pabarazitë e perceptuara gjinore.

Tabela e mëposhtme paraqet një vlerësim të shkurtër të ndikimeve të mundshme mbi personat e cënueshëm dhe masat specifike për integrimin gjinor dhe përfshirjen sociale.

Tabela 80 Vlerësimi i ndikimeve të mundshme tek personat e cënueshëm dhe masat specifike për integrimin gjinor dhe përfshirjen sociale

Masat e propozuara	Ndikimet e mundshme	Masat e propozuara
Parandalimi i mbeturinave - Të fillohet me grumbullimin ndaras të materialeve të riciklueshme - Kompostimi shtëpiak	Zvogëlimi i aksesit në burime për mbledhësit informalë të mbeturinave, duke përqësuar jetesën e tyre. Rritja e barrës mbi gratë për shkak të aktiviteteve të kompostimit në shtëpi	Mblidhni të dhëna për të përcaktuar nivelin bazë për: - aktivitete informale të kryera në shënjestër; - vlerësimin e përballueshmërisë së mbeturinave dhe përcaktimin e masave për të mbështetur familjet në nevojë;

⁴⁰ Draft Raporti, Agjenda e integrimit gjinor në sektorin e mbeturinave, përgatitur në kuadër të projektit-Komunat e gjelbra dhe të qëndrueshme – Menaxhimi i integruar i mbeturinave dhe ekonomia qarkore (Kosovo4Green), zbatuar nga GIZ Kosova, janar 2025

Masat e propozuara	Ndikimet e mundshme	Masat e propozuara
	Rritja e kostove të familjeve për shërbimet komunale mund të çojë në një barrë më të lartë për familjet vulnerabël.	○ gratë që punojnë në sektorin e menaxhimit të mbeturinave Kryeni konsultime me të gjitha palët e interesuara, përfshirë OJQ-të që përfaqësojnë gratë, para dhe gjatë zhvillimit dhe zbatimit të projekteve. Zhvilloni një program koherent ndërgjegjësimi për mbledhjen ndaras të mbeturinave dhe kompostimin në shtëpi. Fushatat duhet të jenë të ndjeshme ndaj aspekteve gjinore dhe aktivitetet specifike ndërgjegjëse duhet të synojnë gratë dhe grupet vulnerabël, duke përfshirë mbledhësit informal të mbeturinave.
Stacionet e transferit të mbeturinave	Asnjë ndikim joproporcional mbi grupet vulnerabël	Fushatat e ndërgjegjësimi duhet të përfshijnë gjithashtu informacion në lidhje me stacionet e transferimit dhe mesazhi duhet të përshtatet në mënyrë që të jetë i arritshëm për të gjitha grupet, përfshirë ato vulnerabël. Gjithashtu, mesazhi duhet të integrohet në aspektin gjinor.
Oborret e riciklimit • 1 deponi rajonale në Pejë (përmirësimi i ekzistueses). Aktualisht nuk raportohet për prani joformale atje. • 1 ORM për materiale të pastra në Pejë • 1 TMB në Pejë • Mundësisht sistem i decentralizuar i vendeve të kompostimit – 1 në secilën nga 5 komunat • Objekt riciklimi dhe venddeponimi për mbeturinat e ndërtimit dhe rrënim	Mundësi të reja pune / mundësi biznesi	Njoftimet për punë duhet të promovohen dhe të bëhen të arritshme për të gjitha grupet, përfshirë ato vulnerabël. Gjithashtu, mundësitë e punës nuk duhet të kufizohen në një kategori të caktuar personash, por duhet të jenë neutrale ndaj gjinisë. Në rast se do të promovohen mundësitë e biznesit, atëherë përpikuni të mbështesni gratë sipërmarrëse që të angazhohen në bizneset e riciklimit.

7 ZHVILLIMI I SISTEMIT TË REKOMANDUAR

7.1 Konfigurimi i sistemit

Tabela e mëposhtme përmbledh në detaje sistemin e preferuar për sistemin e integruar të menaxhimit të mbeturinave inerte.

Tabela 81 Prezentimi i sistemit të preferuar

Përbërësit e sistemit	Përshkrimi	Kapaciteti	Viti/periudha
Parandalimi i mbeturinave	Zhvillimi dhe zbatimi i programeve të kompostimit shtëpiak Miratimi i udhëzimeve për prokurimin e gjelbër publik Mbështetja e bizneseve lokale në zbatimin e masave për parandalimin e mbeturinave ushqimore Pjesëmarrja në nismat kombëtare për reduktimin e plastikës njëpërdorimshe	• n/a	Vazhdimisht
Grumbullimi i mbeturinave të përziera	Shporta individuale plastike 120/240 l për shtëpi familjare Shporta plastike individuale 120/240 l ose kontejnerë 1.1 m³ për ndërtesa shumëkatëshe në zonat urbane	• 54,234 tonë mbeturina të përziera të mbledhura në vitin 2026 • 37,644 ton të mbledhura në vitin 2035	Ndërrimi gradual i kontejnerëve dhe automjeteve grumbulluese
Mbledhja ndaras e mbeturinave	Shporta individuale plastike 120/240 l për grumbullimin e materialeve të riciklueshme, Kontejnerë 1.1 - 1.5 m³ për grumbullimin e veçantë të qelqit	• 100% e banorëve në zonat urbane dhe 80% e banorëve në zonat rurale • 19,000 tonë mbeturina të mbledhura ndaras më 2035	2026 në zonat urbane 2030 për zonat rurale
Oborret e Riciklimit (OR)	Do të krijohen 5 OR, një në secilën komunë	Fraksionet e mbeturinave që do të grumbullohen: • Mbeturinat e vëllimshme • Mbeturinat e rrezikshme shtëpiake • Fraksionet e veçanta të mbeturinave	2025
Transporti dhe transferimi	Stacionet e transferit do të ngriten në Istog dhe Deçan	• Istog – kapacitet prej 9,700 tonë /vit • Deçan – kapacitet prej 6,700 tonë/vit	2026
Klasifikimi i mbeturinave	Një stacion klasifikimi për materialet e grumbulluara ndaras do të ngritet në deponinë rajonale në Sferkë	• Kapaciteti i objektit ORM – 21,000 tonë/vit të lëndëve të riciklueshme të mbledhura ndaras	2026
Kompostimi	Katër objekte kompostimi për mbeturinat e gjelbra të grumbulluara veçmas do të ngriten në komunat Pejë, Istog, Klinë dhe Deçan.	• Objekti i kompostimit në Pejë – kapacitet prej 2,400 tonë/vit • Objekti i kompostimit në Istog – kapacitet 600 tonë/vit	2026

PNMIM, Rajoni i Dukagjinit

Përbërësit e sistemit	Përshkrimi	Kapaciteti	Viti/periudha
	Kompostimi në Pejë do të organizohet në lokacion të përhershëm, ndërsa në komunat tjera do të zbatohet kompostimi i decentralizuar duke përdorur pajisje mobile.	- Objekti i kompostimit në Klinë – kapacitet 600 tonë/vit - Objekti i kompostimit në Deçan – kapacitet 550 tonë/vit	
	Filiimi me kompostimin shtëpiak në zonat rurale	• n/a	I përhershëm
Rikuperimi i mbeturinave	Do të ngritet 1 impiant TMB i cili do të trajtojë mbeturinat e përziera komunale nga të pesë komunat	- Kapaciteti prej 40,000 tonë/ vit - Prodhimi prej 12,000 tonë/vit KDM	2031
	1 impiant kompostimi brenda kontonjerëve të specializuar do të ngritet ⁴¹ në hapësirën e impiantit TMB ose në objektin e kompostimit në Pejë	• Kapaciteti prej 3,500 tonë/vit	2031
Deponimi i mbeturinave	Përmirësimi ildeponisë sanitare rajonale ekzistues për të gjithë ZMM	• Kapaciteti i deponisë prej rreth 475 mijë tonë ⁴² për një periudhë 20-vjeçare	2026 për qelinë e parë dhe infrastrukturën e përbashkët
MNRr	Rrjeti i pikave të hedhjes	• Pejë me kapacitet prej 5,400 m³/vit	2025-2027
		• Istog - kapaciteti 2,900 m³/vit	2025-2027
		• Klinë - kapaciteti 2,400 m³/vit	2025-2027
		• Deçan (që shërben edhe Junikun) me kapacitet 2,400 m³/vit	2025-2027
	Një objekt riciklimi me një thërmues mobil	• Kapaciteti 12,800 m³/vit	2027
	Një objekt deponimi	• Kapaciteti 19,300 m³/vit	2027

Shifrat e mëposhtme paraqesin vendndodhjen e objekteve të parashikuara për menaxhimin e mbeturinave në ZMM.

⁴¹ Përndryshe, mund të ngritet një strukturë e tretjes anaerobe në vendin e impiantit TMB, në varësi të gjetjeve të studimit përkatës të fizibilitetit.

⁴² Nuk përfshihen mbeturinat industriale jo të rrezikshme

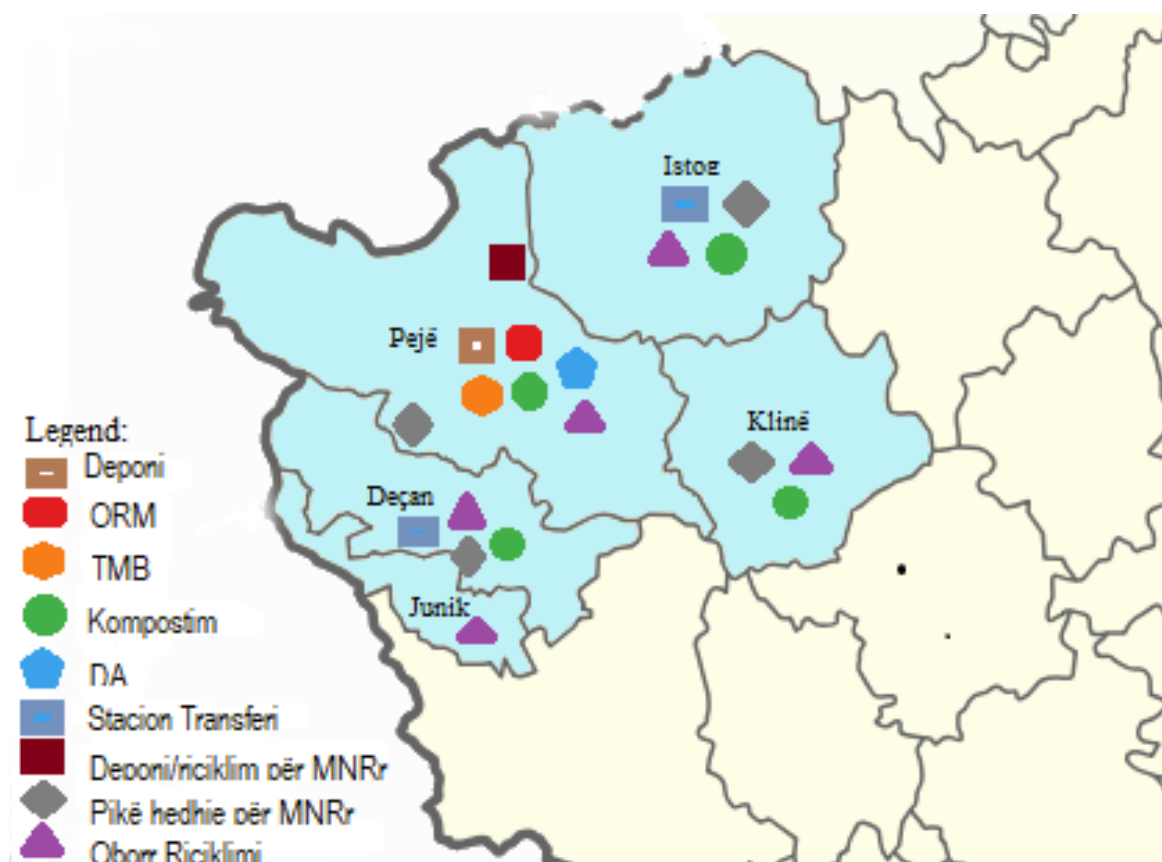

Figura 29Vendndodhja e objekteve të parashikuara për menaxhimin e mbeturinave në WMZ

7.2 Kostot e investive dhe operacionale

Një përmbledhje e kostove të zbatimit për sistemin e ardhshëm të menaxhimit të mbeturinave është paraqitur në figurat e mëposhtme.

Kostot e investimit gjatë periudhës së planifikimit vlerësohen në 54.6 milionë €, duke përfshirë kostot për zëvendësimin e aseteve.

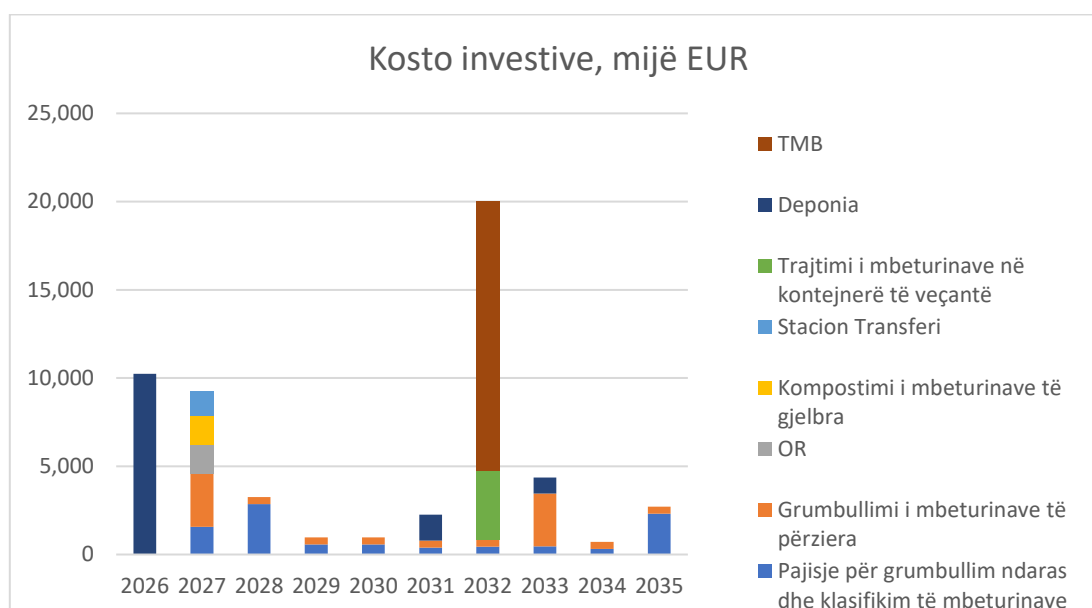

Figura 30Kostot e investimit për operacionalizimin e menaxhimit të mbeturinave

Kostot vjetore të operacionale pritet të rriten me ndërtimin e deponisë së re dhe me fillimin e grumbullimit ndaras të mbeturinave të riciklueshme dhe kompostimit të mbeturinave të gjelbra, nga 5.3 milionë € në 2026 në 7.8 milionë € në 2031 kur priten të funksionalizohen impianti TMB si dhe grumbullimi ndaras i mbeturinave ushqimore.

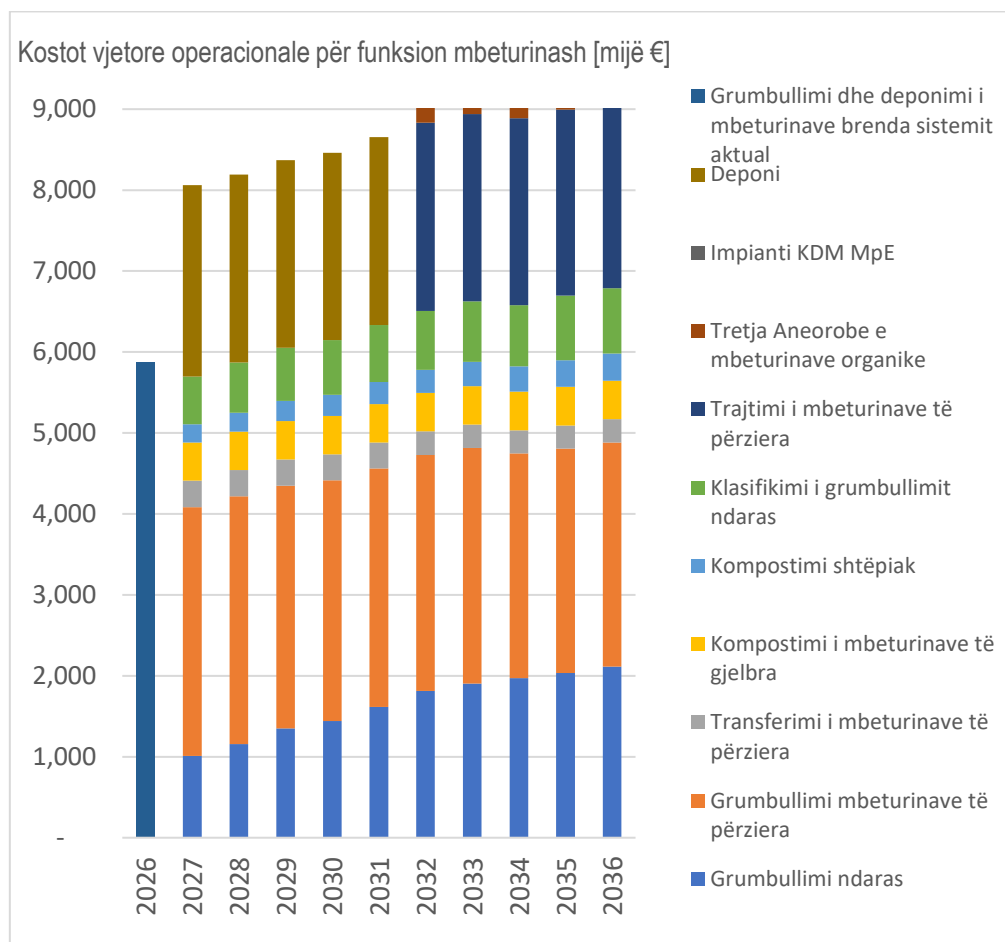

Figura 31 Kostot vjetore operacionale për operacionet të menaxhimit të mbeturinave

Kostot totale vjetore që përbëhen nga kostot operacionale dhe atë të amortizimi janë paraqitur në dy figurat e mëposhtme.

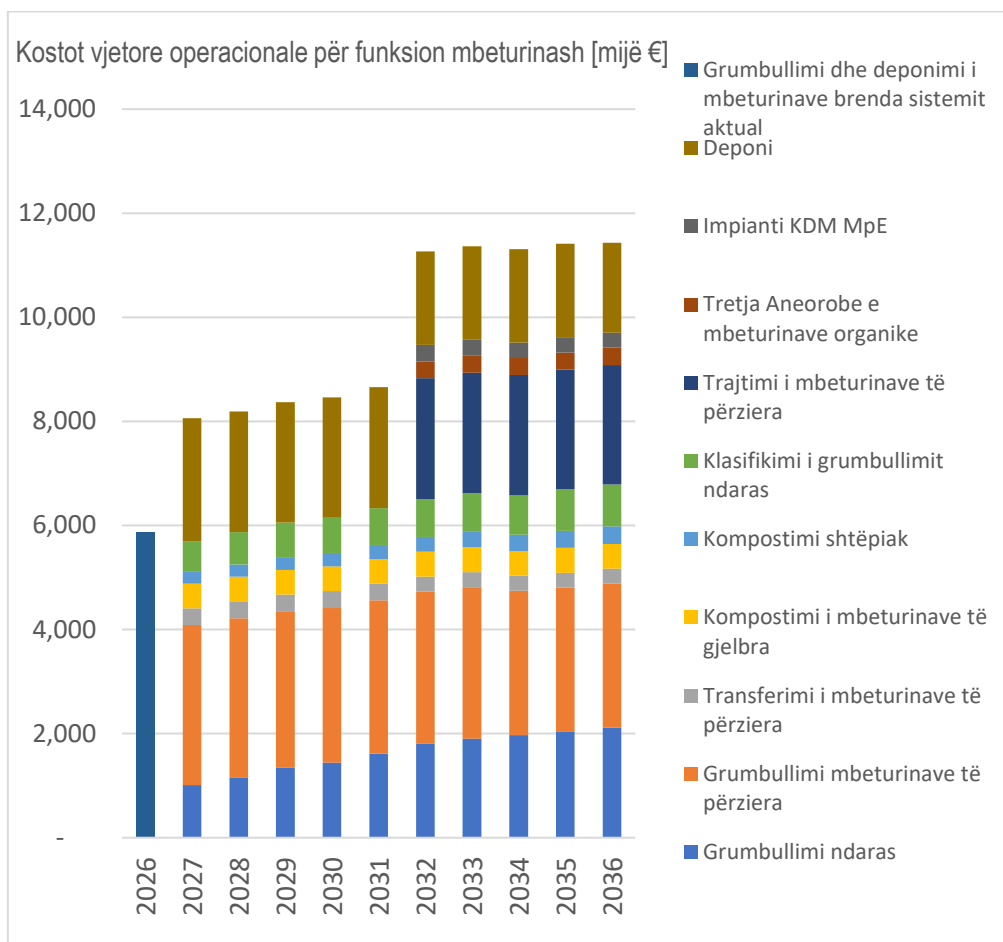

Figura 32 Kostot vjetore për operacione të menaxhimit të mbeturinave

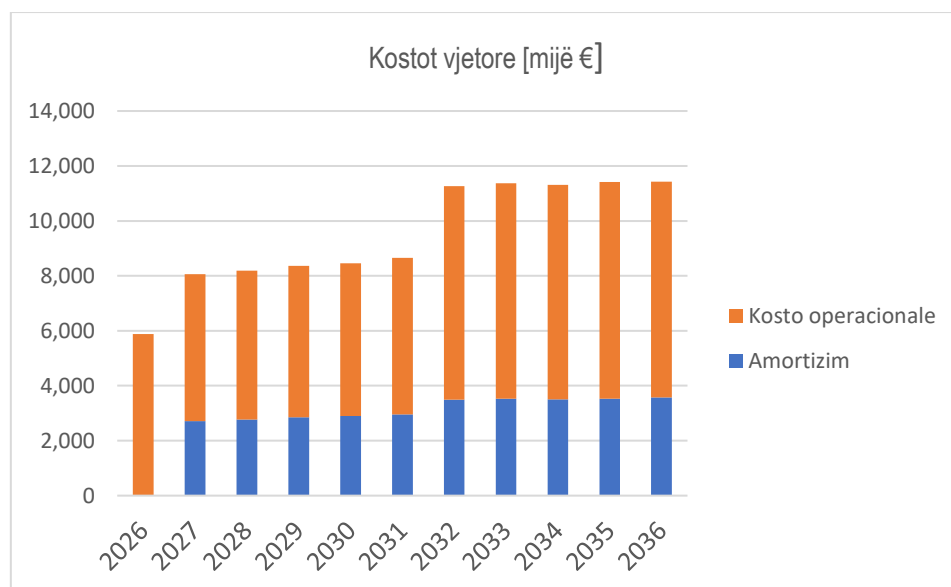

Figura 33 Kostot vjetore për llojin e kostos

Kostot vjetore për njësi për ton mbeturina të gjeneruara pritet të rriten nga 116,4 €/ton në vitin 2027 në 157,5 €/ton në vitin 2035.

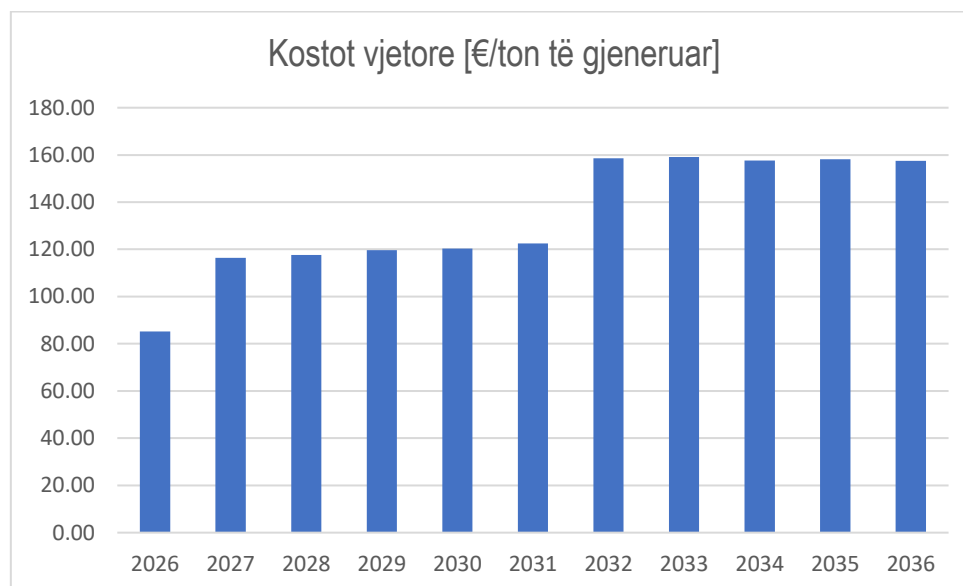

Figura 34 Kostot vjetore për njësi për ton mbeturina të gjeneruara

Kostot mesatare me ulje për njësi gjatë periudhës së planifikimit për ton mbeturina të gjeneruara janë paraqitur në tabelën e mëposhtme.

Tabela 82 Kostot e zbritura për njësi për sistemin e integruar të menaxhimit të mbeturinave për ton mbeturina të gjeneruara, €/ton

Parametri	Pejë	Istog	Klinë	Deçan	Junik	Mesatarja
<i>Klasifikimi ndaras</i>						
Kostot investive	6.89	7.51	11.18	11.05	12.85	8.06
Kostot operacionale	10.00	14.89	12.57	13.46	19.94	11.70
Kostot totale të mbledhjes ndaras	16.88	22.40	23.75	24.50	32.80	19.76
<i>Grumbullimi i përzier</i>						
Kostot investive	8.96	10.33	14.49	11.66	11.13	10.21
Kostot operacionale	22.06	25.05	37.64	23.00	21.44	24.57
Kostot totale të grumbullimit të përzier	31.02	35.38	52.13	34.66	32.57	34.78
<i>Transferimi i mbeturinave të përziera</i>						
Kostot investive	-	2.72	-	4.23	3.97	1.01
Kostot operacionale	-	8.57	-	9.85	9.24	2.75
Kostot totale të transferimit të mbeturinave	-	11.29	-	14.08	13.21	3.75
<i>Kompostimi i mbeturinave të gjelbra</i>						
Kostot investive	1.17	0.94	1.38	1.50	-	1.18
Kostot operacionale	4.08	4.00	5.86	6.22	-	4.46
Kostot totale të kompostimit të mbeturinave të gjelbra	5.25	4.94	7.24	7.71	-	5.64
Programi i kompostimit shtëpiak OPEX	1.80	4.13	5.49	5.72	7.42	3.17
Impianti klasifikues për grumbullimin ndaras						

PNMIM, Rajoni i Dukagjinit

Parametri	Pejë	Istog	Klinë	Deçan	Junik	Mesatarja
Kostot investive	1.76	1.56	1.53	1.48	1.43	1.66
Kostot operacionale	6.96	6.15	6.05	5.83	5.65	6.56
<i>Kostot totale të impianteve të klasifikimit</i>	8.72	7.71	7.59	7.30	7.08	8.22
<i>Trajtimi i mbeturinave të përziera (TMB)</i>						
Kostot investive	8.09	8.54	8.34	8.41	8.17	8.24
Kostot operacionale	7.80	8.23	8.04	8.11	7.88	7.94
<i>Kostot totale të T MB</i>	15.89	16.77	16.38	16.52	16.05	16.18
<i>Kompostimi i mbeturinave ushqimore në kontejnerë të specializuar</i>						
Kostot investive	2.29	0.59	0.64	0.42	-	1.55
Kostot operacionale	2.63	0.68	0.74	0.48	-	1.78
<i>Kostot totale të DA</i>	4.92	1.27	1.38	0.91	-	3.33
<i>Impianti RDF/KDM WtE/MpE</i>	1.60	1.69	1.65	1.67	1.62	1.63
<i>Deponia</i>						
Kostot investive	15.83	16.70	16.31	16.46	15.98	16.11
Kostot operacionale	10.54	11.12	10.86	10.95	10.64	10.73
<i>Kostot totale të deponisë</i>	26.36	27.82	27.17	27.41	26.62	26.84
<i>Totalet</i>						
Kostot totale të investimit	44.99	48.89	53.88	55.20	53.54	48.02
Kostot totale operacionale	83.97	101.14	105.18	101.53	100.02	91.76
<i>Kostot totale</i>	128.96	150.03	159.05	156.73	153.55	139.78
<i>Të hyrat totale</i>	13.14	11.85	11.66	11.29	10.94	12.49
<i>Kostot neto</i>	115.82	138.18	147.40	145.44	142.61	127.29

Kostot me ulje për njësi për ton mbeturina të gjeneruara janë më të ulëtat në komunën e Pejës dhe vlerësohen në 115,82 €/ton dhe më e lartat në komunën e Klinës 147,40 €/ton, ndërsa vlera mesatare për rajonin është 127,29 €/ton.

7.3 Rrjedhat e mbeturinave dhe balanca e përgjithshme/masës i sistemit të rekomanduar

Shifrat e mëposhtme tregojnë balancën e përgjithshme/masës së sasive të mbeturinave për periudhën e planifikimit dhe për referencën e vitit të kaluar (2035).

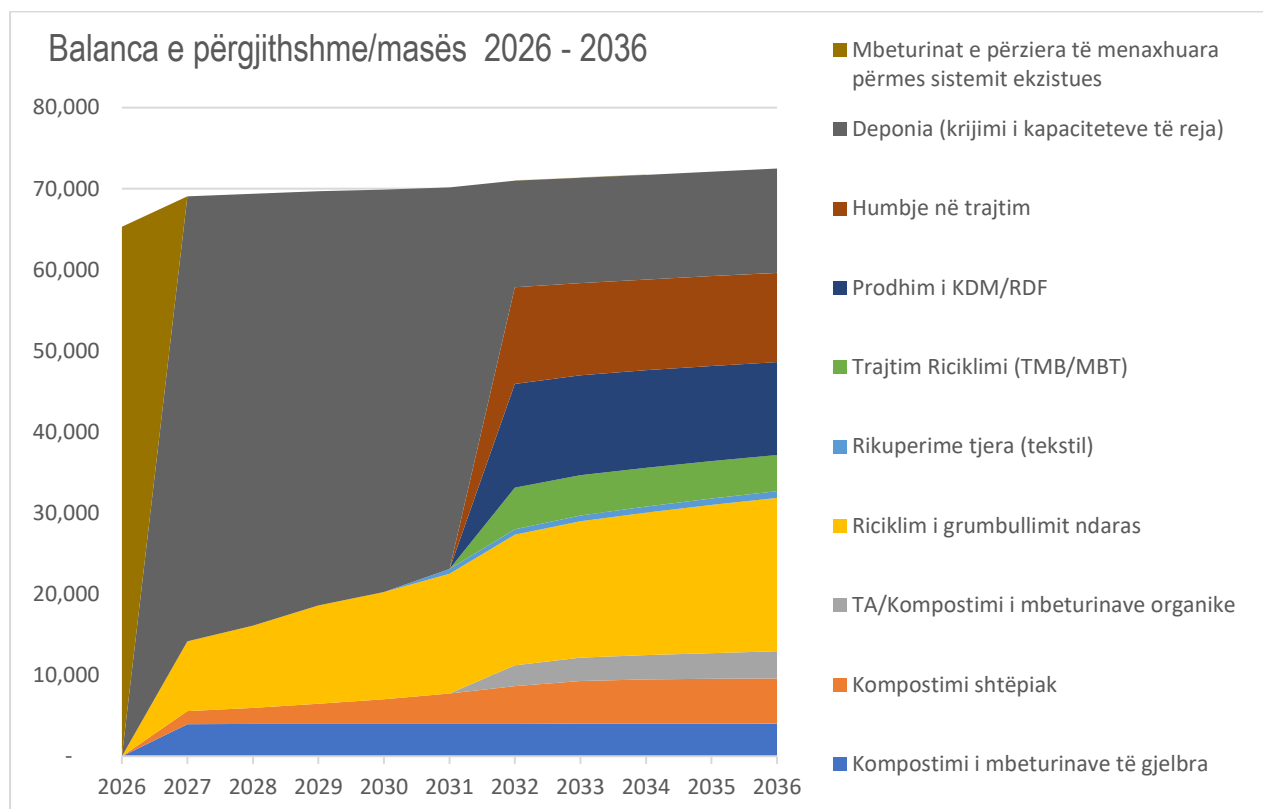

Figura 35 Balanca e përgjithshme/masës e sistemit të propozuar të menaxhimit të mbeturinave gjatë periudhës së planifikimit.

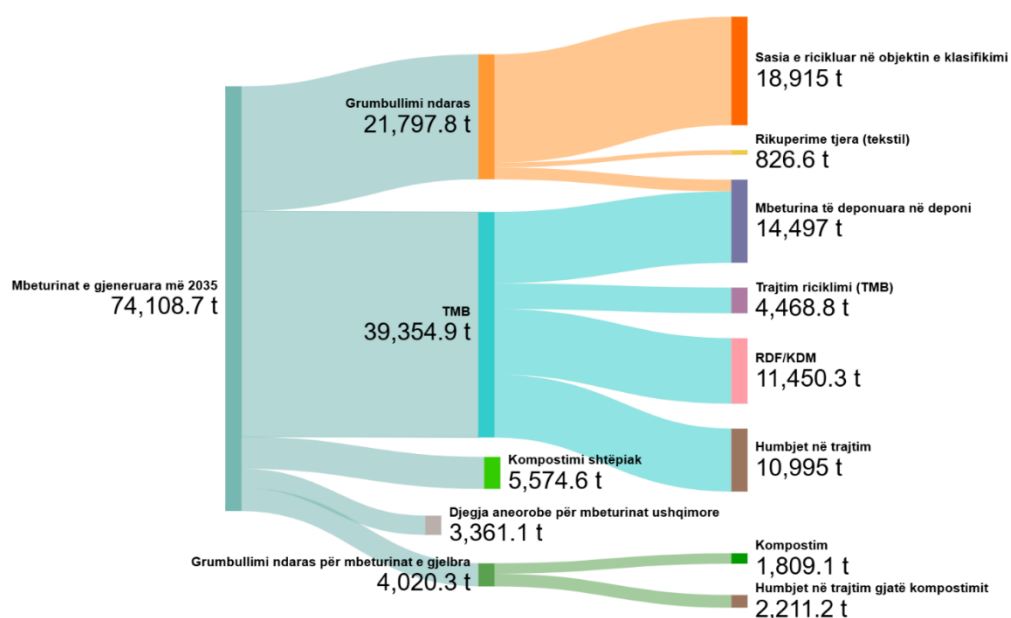

Figura 36 Balanca e përgjithshme/masës e sistemit në vitin 2035

Balanca e përgjithshme/masës tregon se në vitin 2035 do të arrihet një shkallë riciklimi 50.1% për peshën e mbeturinave të gjeneruara komunale ndërsa sasia e mbeturinave komunale të deponuara do të reduktohet në 17.8%.

8 PLANI I VEPRIMIT

8.1 Aktivitetet kryesore

8.1.1 Aktivitetet dhe përgjegjësitë kryesore

Plani i Veprimit përmban aktivitete të cilat do të jenë përgjegjësi individuale e komunave dhe si të tilla të ndërlidhen me ngritjen e objekteve rajonale për menaxhimin e mbeturinave dhe rrjedhimisht do të jenë përgjegjësi e të gjitha komunave.

Më poshtë janë renditur aktivitetet kryesore të cilat do të jenë përgjegjësi e komunave individuale :

- Masat për parandalimin e mbeturinave (të 5 komunat)
- Të fillohet me grumbullimin ndaras të mbeturinave të riciklueshme të thata (të 5 komunat)
- Ngritja e oborreve të riciklimit (të 5 komunat)
- Krijimi i dy stacioneve të transferit (për komunën e Istogut dhe Deçanit)
- Krijimi i një objekti kompostimi për mbeturinat e gjelbra të grumbulluara ndaras (në komunën e Pejës) dhe zbatimi i kompostimit të decentralizuar të mbeturinave të gjelbra duke përdorur pajisje mobile në komunat Istog, Klinë, Deçan dhe Junik.
- Të fillohet me kompostimin shtëpiak në zonat rurale (të 5 komunat)
- Krijimi i katër pikave të hedhjes së mbeturinave nga ndërtimi dhe rrënimi (në komunat Pejë, Istog, Klinë dhe Deçan)

Lista e mëposhtme tregon aktivitetet kryesore që do të zbatohen në nivel rajonal :

- Përmirësimi i deponisë sanitare rajonale ekzistuese
- Krijimi i një objekti klasifikimi për mbeturinat e riciklueshme të grumbulluara ndaras
- Ngritja e një impianti TMB për trajtimin e mbeturinave të përziera komunale
- Ngritja e një impianti për trajtimin e mbeturinave organike (kompostimi në kontenjerë të specializuar ose impiant të tretjes anaerobe)
- Ngritja e një objekti riciklimi për mbeturinat e ndërtimit dhe rrënimin
- Ngritja e një venddeponimi për mbeturinat e ndërtimit dhe rrënimin

8.1.2 Ndërlidhjet ndërmjet detyrave

Transporti dhe transferimi i mbeturinave

Që nga viti 2025 është duke u bërë një studim i financuar nga KfW për ngritjen e stacionit të transferit për komunën e Istogut. Pas identifikimit të vendit të përshtatshëm dhe teknologjisë së transferit, duhet përgatitur një projekt i detajuar i ndjekur nga punimet e ndërtimit. Afati kohor për ngritjen e stacionit të transferit për komunën e Istogut është viti 2026.

Gjithashtu, duhet të krijohet një stacion transferi në komunën e Deçanit. Duhet të parashikohet që kapaciteti i stacionit të transferit të mund të akomodojë sasi të mbeturinave të përziera nga komuna e Junikut. Aktualisht, ngritjes së stacionit të transferit duhet t'i paraprijë një studim fizibiliteti i cili do të identifikojë vendin e ndërtimit të tij si dhe teknologjinë optimale të transferit si dhe projektimi i detajuar për ndërtimin e tij. Afati kohor për ngritjen e stacionit të transferit në Komunën e Deçanit është 2026-2027.

Grumbullimi ndaras i mbeturinave dhe riciklimi i materialeve të ndara në burimi

Krijimi i një objekti të klasifikimit për materialet e ndara në burimi duhet t'i paraprijë vendosjes së sistemeve të grumbullimit ndaras të mbeturinave në komuna. Rekomandohet që grumbullimi ndaras dhe klasifikimi i

mëpasshëm i mbeturinave të ambalazhit të menaxhohet përmes skemave të ardhshme PZP. Arsyeja për këtë është se grumbullimi ndaras dhe klasifikimi i mbeturinave të ambalazhit do të rezultojë me një kosto shtesë, e cila do të çojë në rritjen e tarifave të menaxhimit të mbeturinave për familjet.

Pasi të krijohen skemat PZP, gjë e cila pritet të ndodhë në vitin 2026, komunat do të duhet të bashkëpunojnë me Organizatat e Përgjegjësisë së Prodhuesit (OPP) në ngritjen e sistemeve të grumbullimit ndaras të mbeturinave në territoret e tyre. Sistemi i ndarjes në burimi do të bazohet në sistemin ekzistues të grumbullimit të mbeturinave – sistemin e sjelljes së mbeturinave të vendi i caktuar për blloqe banesash dhe shporta individuale për familjet që jetojnë në shtëpi individuale. Sistemi i ndarjes në burimi do të nisë fillimisht në zonat urbane, duke arritur mbulimin 100% në vitin 2030. Kjo do të zgjerohet gradualisht drejt zonave rurale, duke arritur mbulimin 80% në 2033.

Oborret e Riciklimit

Do të krijohen 5 OR, një në secilën komunë. Fraksionet e mbeturinave që do të grumbullohen kryesisht përfshijnë mbeturina të vëllimshme, mbeturinat e rrezikshme shtëpiake, fraksione të veçanta mbeturinash (pajisje elektrike dhe elektronike të përdorura, bateri etj.). Që nga viti 2025, po përgatitet një studim i cili do të identifikojë vendet për oborret e riciklimit dhe do të përgatiten konceptet e planit dhe pajisjeve të nevojshme. Kjo do të pasohet nga projektimi i detajuar i ndërtimit aktual të OR-ve. Parashikohet që OR-të të ndërtohen deri në fund të vitit 2026. Njëkohësisht do të prokurohen punimet e ndërtimit dhe pajisje (kryesisht kontejnerë të mëdhenj dhe të mesëm).

Kompostimi i mbeturinave të gjelbra të grumbulluara ndaras në hapësirat publike

Kompostimi i mbeturinave të gjelbra të grumbulluara veç ne veç nga mirëmbajtja e sipërfaqeve të gjelbra do të organizohet në të gjitha komunat. Kompostimi në Pejë do të organizohet në një vend të përhershëm, ndërsa në komunat tjera do të zbatohet kompostimi i decentralizuar duke përdorur pajisje mobile. Ngritja e impiantit të kompostimit duhet të paraprihet nga një studim fizibiliteti i cili do të identifikojë vendndodhjen e punishtes, teknologjinë që do të përdoret dhe pajisjet e nevojshme për të gjitha komunat. Vendi i kompostimit është planifikuar të jetë i disponueshëm dhe aktivitetet të fillojnë në të gjitha komunat në vitin 2027.

Objektet e rikuperimit të mbeturinave

Për të reduktuar sasinë e mbeturinave komunale që shkojnë në deponi, do të ngrihet një impiant TMB i cili do të trajtojë mbeturinat e përziera komunale nga të pesë komunat. Objekti TMB duhet të ngrihet në vitin 2031, si një fazë e dytë e zhvillimit të infrastrukturës së mbeturinave në rajon. Idealisht, objekti TMB duhet të ndërtohet në vendin e deponisë aktuale. Megjithatë, si detyrë e parë, një studim fizibiliteti do të përcaktojë vendndodhjen e saktë të objektit dhe të gjitha aspektet operacionale bazuar në sasitë e vlerësuara të mbeturinave të përziera nga të 5 komunat.

Për të arritur objektivin për mbeturinat komunale të përgatitura për ripërdorim dhe riciklim (50% deri në vitin 2035), do të duhet të krijohet një objekt shtesë për rikuperimin e mbeturinave organike, si pjesë e fazës së dytë të zhvillimit të infrastrukturës së mbeturinave në rajon. Si hap i parë, një studim fizibiliteti do të përcaktojë se çfarë lloji objekti trajtimi do të jetë më i përshtatshëm. Duhet të analizohen dhe krahasohen disa opsione: (i) një objekt për tretje anaerobe; (ii) impiant kompostimi brenda kontejnerëve të specializuar në vendin e impiantit TMB; ose (iii) impianti i kompostimit brenda kontejnerëve të specializuar në vendin e objektit të kompostimit në Pejë. Me të gjitha mundësitë, objekti do të projektohet për të trajtuar mbeturinat ushqimore të grumbulluara ndaras si nga bizneset ashtu edhe nga familjet. Në mënyrë që objekti i trajtimit organik të ndërtohet në vitin 2031, studimi i fizibilitetit duhet të fillojë në vitin 2028.

Menaxhimi i mbeturinave të ndërtimit dhe rrënimit

Sistemi për menaxhimin e mbeturinave të ndërtimit dhe rrënimit do të përbëhet nga: (i) 4 pika të hedhjes në komunat Pejë, Istog, Klinë dhe Deçan; (ii) një objekt riciklimi me një thërmues mobil; dhe (iii) një objekt deponimi. Krijimi i sistemit do të paraprihet nga përzgjedhja e vendeve për të gjithë elementët. Pasi të krijohen lokacionet dhe të përcaktohen për menaxhimin e MNRr, mund të prokurohen punimet e ndërtimit. Punimet e ndërtimit do të prokurohen për objektin e riciklimit dhe atë të deponimit. Komunat e veçanta do të jenë përgjegjëse për përcaktimin dhe profilizimin e pikave individuale të hedhjes. Përzgjedhja e lokacionit në të gjitha lokalitetet duhet të fillojë në

vitin 2026, ndërsa punimet e ndërtimit për objektin e riciklimit dhe atë të deponimit mund të prokurohen dhe të finalizohen në vitin 2027.

Menaxhimi i mbeturinave bujqësore

Menaxhimi i mbeturinave bujqësore do të jetë përgjegjësi kryesore e fermerëve lokal dhe gjeneruesve të tjerë të mbeturinave.

Menaxhimi i fraksioneve të veçanta të mbeturinave

Fraksionet e veçanta të mbeturinave përfshijnë:

- Mbeturinat nga pajisjet elektrike dhe elektronike (MPEE)
- Bateritë dhe akumulatorët
- Automjetet e hedhura dhe mbeturinat e tyre (AM)
- Gomat e harxhuara
- Vajrat e përdorura

Ngjashëm me mbeturinat e ambalazhit, këto fraksione të veçanta mbeturinash do të duhet të menaxhohen përmes mekanizmit PZP. Skema të ndryshme PZP do të ngriten për çdo fraksion të veçantë mbeturinash. Prodhuesit dhe importuesit e këtyre produkteve specifike do të duhet të krijojnë Organizata të Përgjegjësisë së Prodhuesit (OPP). Pas miratimit të kërkesave ligjore për zgjerimin e përgjegjësisë të prodhuesve dhe themelimin e OPP-ve, komunat do të nënshkruajnë marrëveshje me OPP-të për vendosjen e sistemeve të grumbullimit në vendet e caktuara. Kostot për menaxhimin e këtyre fraksioneve të veçanta të mbeturinave do të mbulohen nga OPP-të. Pritet që legjislacioni për PZP të jetë në i gatshshëm dhe në fuqi në vitin 2026 dhe se skemat e PZP do të ngriten deri në vitin 2027.

8.2 Orari për zbatim

Plani i Veprimit mbulon të gjitha fraksionet prioritare të mbeturinave dhe përfshin të gjitha veprimet e nevojshme për zbatimin e masave të parashikuara në PNMIM për periudhën 2025-2035. Plani i Veprimit përfshin gjithashtu buxhetin për secilin aktivitet, burimin e financimit, përgjegjësitë për zbatim, shtyllat kryesore dhe treguesin e performancës për secilin aktivitet. Treguesit e performancës, të përfshirë në Planin e Veprimit, synojnë të sigurojnë bazën për monitorimin e zbatimit të PNMIM duke përfshirë treguesit specifik dhe të matshëm.

8.2.1 Aktivitete afatshkurtra për zbatim

Aktivitetet e parashikuara për zbatim deri në vitin 2027 synojnë adresimin e problemeve më urgjente dhe prioritetet kryesore për sistemin ekzistues të menaxhimit të mbeturinave.

Tabela e mëposhtme paraqet aktivitetet të cilat duhet të jenë me prioritet në **periudhën 2025-2027**.

Tabela 83 Transporti dhe transferimi i mbeturinave

Nr.	Aktiviteti	Afati kohor	Buxheti, Euro	Burimi i financimit	Përgjegjësia	Treguesi i performancës/shtylla
1.	Prioritet - Parandalimi i Mbeturinave					
1.1	Zhvillimi dhe zbatimi i programeve të kompostimit shtëpiak /shpërndarja e kompostuesve shtëpiak tek amvisëritë	Çdo vit	Në kuadër të buxheteve të alokuara në planet komunale për menaxhimin e mbeturinave	Buxhetet e komunave	Të gjitha komunat	Numri i familjeve që zbatojnë kompostimin shtëpiak

PNMIM, Rajoni i Dukagjinit

Nr.	Aktiviteti	Afati kohor	Buxheti, Euro	Burimi i financimit	Përgjegjësia	Treguesi i performancës/shtylla
1.2	Aktivite ndërgjegjëse lidhur me zhvillimin dhe zbatimin e programeve të kompostimit shtëpiak	Çdo vit	Në kuadër të buxheteve të alokuara në planet komunale për menaxhimin e mbeturinave	Buxhetet e komunave	Të gjitha komunat	Numri i familjeve që zbatojnë kompostimin shtëpiak
1.3	Miratimi i udhëzuesve për prokurimin publik të gjelbër	2026	-	-	Koordinator i MNK-së	Udhëzuesit e përgatitur dhe miratuar nga secila komunë
1.4	Mbështetja e bizneseve lokale në zbatimin e masave për parandalimin e mbeturinave ushqimore	Çdo vit	Çmime për ata që zbatojnë masat sukses	Buxhetet e komunave	Komunat, OJQ-të	Numri i bizneseve që zbatojnë nisma për reduktimin e mbeturinave ushqimore
1.5	Pjesëmarrja në nismat kombëtare për reduktimin e plastikës njëpërdorimshe	Çdo vit	5,000 (në çmime për masat e zbatuara me sukses)	Buxhetet e komunave	Komunat, OJQ-të	Numri i iniciativave që zbatojnë reduktimin e plastikës njëpërdorimshe
2.	Prioritet - Deponimi i mbeturinave					
2.1	Përfundimi i projektit të detajuar për përmirësimin e deponisë së Sferkës	2025	-	Granti i asistencës teknike	Komuna e Pejës, (përkrahja e institucionit financiar ndërkombëtar)	Dizajni i detajuar i përfunduar
2.2	Punimet e ndërtimit për përmirësimin e deponisë së Sverkës	2026-2027	10,248,000	Granti kapital	Komuna e Pejës, (përkrahja e institucionit financiar ndërkombëtar)	Qeliat e reja janë autorizuar
3.	Prioriteti - Transporti dhe transferimi i mbeturinave					
3.1	Identifikimi i lokacionit dhe dizajni i detajuar për stacionin e transferit për Komunën e Istogut	2025	-	Granti i asistencës teknike	Komuna e Istogut , (përkrahja e institucionit financiar ndërkombëtar)	Dizajni i detajuar i përfunduar

PNMIM, Rajoni i Dukagjinit

Nr.	Aktiviteti	Afati kohor	Buxheti, Euro	Burimi i financimit	Përgjegjësia	Treguesi i performancës/shtylla
3.2	Punimet e ndërtimit të stacionit të transferit për Komunën e Istogut	2026-2027	694,000	Granti kapital	Komuna e Istogut , (përkrahja e institucionit financiar ndërkombëtar)	Stacioni i transferit i ngritur
3.3	Hartimi i studimit të fizibilitetit dhe dokumentacionit të projektimit për ngritjen e stacionit të transferit për Komunën e Deçanit (që shërben edhe për komunën e Junikut)	2025-2026	35,000	Granti i asistencës teknike	Komuna e Deçanit	Studimi i fizibilitetit dhe dizajni i detajuar i përfunduar
3.4	Punimet për ndërtimin e stacionit të transferit për Komunën e Deçanit	2027	726,000	Granti kapital	Komuna e Deçanit	Stacioni i transferit i ngritur
4.	Prioriteti – Ngritja e sistemeve të riciklimit dhe rikuperimit të mbeturinave					
4.1	<i>Detyrë – Krijimi i Oborreve të Riciklimit</i>					
4.1.1	Zhvillimi dhe dizajni i dokumentacionit për ngritjen e Oborreve të Riciklimit	2025		Granti i Asistencës Teknike	Të gjitha komunat	Dizajnet e përgatitura dhe të aprovuara
4.1.2	Punimet e ndërtimit dhe furnizimi me pajisje për OR në Komunën e Pejës	2025-2026	400,000	Buxheti komunal/Granti kapital	Komuna e Pejës	OR i gatshëm për punë
4.1.3	Punimet e ndërtimit dhe furnizimi me pajisje për OR në Komunën e Istogut	2025-2026	344,000	Buxheti komunal/Granti kapital	Komuna e Istogut	OR i gatshëm për punë
4.1.4	Punimet e ndërtimit dhe furnizimi me pajisje për OR në Komunën e Klinës	2026	344,000	Buxheti komunal/Granti kapital	Komuna e Klinës	OR i gatshëm për punë
4.1.5	Punimet e ndërtimit dhe furnizimi me pajisje për OR në Komunën e Deçanit	2026	382,000	Buxheti komunal/Granti kapital	Komuna e Deçanit	OR i gatshëm për punë

PNMIM, Rajoni i Dukagjinit

Nr.	Aktiviteti	Afati kohor	Buxheti, Euro	Burimi i financimit	Përgjegjësia	Treguesi i performancës/shtylla
4.1.6	Punimet e ndërtimit dhe furnizimi me pajisje për OR në Komunën e Junikut	2026	181,000	Buxheti komunal/Granti kapital	Komuna e Deçanit	OR i gatshëm për punë
4.1.7	Aktivitete ndërgjegjësuere lidhur me përdorimin e OR në komuna	Çdo vit nga viti 2026 e në vazhdim	2000 (çdo komunë)	Buxhetet e komunave	Të gjitha komunat	Sasitë e materialeve të mbledhura
4.2	<i>Detyrë – Menaxhimi i mbeturinave të ambalazhit</i>					
4.2.1	Nënshkrimi i marrëveshjes ndërmjet komunave dhe OPP-ve për mbeturinat e ambalazhit (pas miratimit të kërkesave ligjore për përgjegjësinë e zgjeruar të prodhuesit dhe themelimin e OPP-ve)	2026 - 2027 (në varësi të miratimit të legjislacionit kombëtar)	Nuk kërkon financim shtesë	-	OPP, komuna	Marrëveshjet e nënshkruara
4.2.2	Zhvillimi i sistemeve për grumbullimin ndaras të mbeturinave komunale të riciklueshme, duke përfshirë mbeturinat e ambalazhit	2027 – e në vazhdim	Në kuadër të buxhetit të OPP-ve	OPP, ofruesit e shërbimeve	OPP, administratat lokale	Popullata që i ofrohen shërbime të grumbullimit ndaras të mbeturinave (100% e popullsisë urbane në 2030; 80% e zonave rurale në 2033)
4.2.3	Ngritja e objektit të klasifikimit për mbeturinat e riciklueshme të grumbulluara ndaras	2027	1,575,000	OPP, ofruesit e shërbimeve	OPP (sipas kontratave me komunat për grumbullim ndaras)	Objekti funksional i klasifikimit për fraksionet e riciklueshme të mbledhura ndaras

PNMIM, Rajoni i Dukagjinit

Nr.	Aktiviteti	Afati kohor	Buxheti, Euro	Burimi i financimit	Përgjegjësia	Treguesi i performancës/shtylla
4.2.4	Zbatimi i fushatave ndërgjegjësuese të dizajnuara për të rritur pjesëmarrjen e publikut në skemat e grumbullimit ndarasë	2027 – e në vazhdim	1 euro për banor të shërbyer në vit	OPP, ofruesit e shërbimeve	Administratat lokale (koordinim)	Numri i fushatave ndërgjegjësuese të realizuara; numri i banorëve që ju ofrohet informacion
4.3	<i>Detyrë – Menaxhimi i mbeturinave të gjelbra</i>					
4.3.1	Zhvillimi i studimit të fizibilitetit dhe dokumentacionit të projektimit për ngritjen e objektit të kompostimit në komunën e Pejës dhe për furnizimin me pajisje për komunën e Istogut , Klinës dhe Deçanit.	2026	60,000	Granti i asistencës teknike	Komunat e Pejës, Istogut , Klinës dhe Deçanit (përkrahja e institucionit financiar ndërkombëtar)	Studimi i Fizibilitetit i përgatitur dhe i miratuar
4.3.2	Ndërtimi i objektit për kompostim në komunën e Pejës	2027	912,000	Granti kapital	Komuna e Pejës, (përkrahja e institucionit financiar ndërkombëtar)	1 impiant kompostimi i vënë në punë
4.3.3	Furnizimi me pajisje mobile për kompostim për komunat Istog, Klinë dhe Deçan	2027	701.505	Granti kapital	Komunat e Istogut , Klinës dhe Deçanit (përkrahja e institucionit financiar ndërkombëtar)	3 komuna pajisen me pajisje për kompostim të decentralizuar
4.4	<i>Detyrë – Menaxhimi i MNRr-ve</i>					
4.4.1	Zgjedhja e lokacionit për pikën e hedhjes në Komunën e Pejës	2026	-	-	Komuna e Pejës	Vendi i zgjedhur dhe i përcaktuar
4.4.2	Zgjedhja e lokacionit për pikën e hedhjes në Komunën e Istogut	2026	-	-	Komuna e Istogut	Vendi i zgjedhur dhe i përcaktuar

PNMIM, Rajoni i Dukagjinit

Nr.	Aktiviteti	Afati kohor	Buxheti, Euro	Burimi i financimit	Përgjegjësia	Treguesi i performancës/shtylla
4.4.3	Zgjedhja e lokacionit për pikën e zbritjes në Komunën e Klinës	2026	-	-	Komuna e Klinës	Vendi i zgjedhur dhe i caktuar
4.4.4	Zgjedhja e lokacionit për pikën e hedhjes në Komunën e Deçanit	2026	-	-	Komuna e Deçanit	Vendi i zgjedhur dhe i përcaktuar
4.4.5	Ndërtimi i pikave të hedhjes	2027	600,000 (150,000 euro secila)	Granti kapital	Të gjitha komunat	Ngritja e pikave të hedhjes
4.4.6	Furnizimi me pajisje të grumbullimit dhe transportit	2027	439,000	Granti kapital	Të gjitha komunat	Pajisjet e furnizuara
4.4.7	Furnizimi me pajisje për pikat e hedhjes	2027	252,000	Granti kapital	Të gjitha komunat	Pajisjet e furnizuara
4.4.8	Punimet e ndërtimit për objektin e riciklimit (me vendndodhje në Komunën e Pejës)	2027	1,010,000	Granti kapital	Komuna e Pejës	Impianti i riciklimit është vënë në punë
4.4.9	Furnizimi me pajisje për objektin e riciklimit	2027	500,000	Granti kapital	Komuna e Pejës	Pajisjet e furnizuara
4.4.10	Punimet ndërtimore për deponimin (me vendndodhje në Komunën e Pejës)	2027	1 000 000	Granti kapital	Komuna e Pejës	Objekti i deponimit është vënë në punë
5	Prioriteti – Menaxhimi i mbeturinave bujqësore					
5.1	Zhvillimi dhe shpërndarja e materialeve informative mbi menaxhimin e mbeturinave bujqësore (p.sh. udhëzime për ruajtjen e plehut organik në fermë, kompostimin e mbeturinave bujqësore, rikuperimin e energjisë nga biomasa, etj.)	2025 – për çdo vit në vazhdim	-	Buxhetet komunale, financimi kombëtar, financimi i donatorëve	Të gjitha komunat	Fushatat informative të zbatuara
5.2	Përmirësimi i kushteve për ruajtjen dhe trajtimin e plehut organik të kafshëve	2025 – për çdo vit në vazhdim	-	Fermerët	Komunat	Numri i fermave që zbatojnë planet e menaxhimit të plehut organik

PNMIM, Rajoni i Dukagjinit

Nr.	Aktiviteti	Afati kohor	Buxheti, Euro	Burimi i financimit	Përgjegjësia	Treguesi i performancës/shtylla
5.3	Masat për parandalimin e djegies së mbeturinave bujqësore në mjedise të hapura, duke përfshirë djegien e fushave, në instalime që nuk janë të pajisura me sisteme të trajtimit të gazrave të rrjedhshme dhe në instalime pa rikuperim të energjisë;	2025 – e çdo vit në vazhdim	-	Brenda buxhetit të autoriteteve të kontrollit	Komunat	Numri i inspektimeve
5.4	Mirëmbajtja dhe përditësimi i rregullt i inventarit të magazinave të agrokimikateve të vjetruara	2025 – e çdo vit në vazhdim	-	Brenda buxhetit të autoriteteve të kontrollit	Komunat	Inventarët e kompletuar
6.	Prioriteti – Menaxhimi i fraksioeve tjera të mbeturinave					
6.1	Detyrë - Menaxhimi i MPEE-ve					
6.1.1	Nënshkrimi i marrëveshjes me OPP-të për MPEE (pas miratimit të kërkesave ligjore për përgjegjësitë e zgjeruara të prodhuesit dhe themelimit të OPP-ve)	2026 - 2027 (në varësi të miratimit të legjislacionit kombëtar)	-	-	OPP-të, komuna	Marrëveshjet e nënshkruara midis 5 komunave dhe PRO-ve
6.1.2	Zhvillimi dhe zbatimi i sistemit të grumbullimit ndaras të MPEE në përputhje me marrëveshjet me OPP-të	2027 e në vazhdim	Në kuadër të buxhetit të OPP-ve	OPP, ofruesit e shërbimeve	OPP-të, komunat (për koordinim)	Funksionimi i sistemit të grumbullimit ndaras për MPEE
6.1.3	Zbatimi i fushatave të ndërgjegjësimit të publikut të përcaktuara për modelet e reja të konsumit të qëndrueshëm dhe pjesëmarrja në skemat e grumbullimit ndaras	2027 dhe për çdo vit në vazhdim	-	OPP, ofruesit e shërbimeve	Komunat (për koordinim)	Numri i fushatave ndërgjegjësuere të realizuara; numri i banorëve që marrin informacion

PNMIM, Rajoni i Dukagjinit

Nr.	Aktiviteti	Afati kohor	Buxheti, Euro	Burimi i financimit	Përgjegjësia	Treguesi i performancës/shtylla
6.2	<i>Detyrë - Menaxhimi i baterive dhe akumulatorëve</i>					
6.2.1	Nënshkrimi i marrëveshjes me OPP-të për bateritë dhe akumulatorët e përdorur (pas miratimit të kërkesave ligjore për përgjegjësitë e zgjeruara të prodhuesit dhe ngritjen e OPP-ve)	2026 - 2027 (në varësi të miratimit të legjislacionit kombëtar)	-	-	PRO-të, komunat	Marrëveshjet e nënshkruara midis 5 komunave dhe PRO-ve
6.2.2	Inventarizimi i dyqaneve për shitjen e baterive të automjeteve dhe baterive portative	2026	-	-	Komunat	Inventarizimi i komunës i kompletuar
6.2.3	Zhvillimi dhe zbatimi i sistemit të grumbullimit ndaras i baterive dhe akumulatorëve të përdorur në përputhje me marrëveshjet me OPP-të	2027 e në vazhdim	Në kuadër të buxhetit të OPP-ve	OPP-të, ofruesit e shërbimeve	OPPtë, komunat (për koordinim)	Funksionimi i një sistemi të grumbullimit ndaras për bateritë
6.3	<i>Detyrë - Menaxhimi i automjeteve mbeturinë (AM)</i>					
6.3.1	Nënshkrimi i marrëveshjeve me OPP-të për AM-të (pas miratimit të kërkesave ligjore për përgjegjësitë e zgjeruara të prodhuesit dhe themelimin e OPP-ve)	2026 - 2027 (në varësi të miratimit të legjislacionit kombëtar)	Nuk kërkon financim shtesë	-	OPP-të, komunat	Marrëveshjet e nënshkruara
6.3.2	Përcaktimi i vendeve për magazinimin e përkohshëm (dhe çmontimin) e AM-ve	2027	-	Ofruesit e shërbimeve në bazë të kontratës me OPP	OPP-të, komunat për koordinim	Vende magazinimi të përkohshëm për AM-të e krijuara dhe të licencuara për funksionim
6.3.3	Zhvillimi dhe zbatimi i kërkesave për largimin dhe grumbullimin e AM-ve të braktisura në rrugë publike dhe zona parkimi	2027 dhe në vazhdim deri në vitin 2030	Nuk kërkon financim shtesë	-	Komunat	Kërkesat e përcaktuara në rregulloret lokale dhe dispozitat administrative

PNMIM, Rajoni i Dukagjinit

Nr.	Aktiviteti	Afati kohor	Buxheti, Euro	Burimi i financimit	Përgjegjësia	Treguesi i performancës/shtylla
6.4	<i>Detyrë - Menaxhimi i gomave të të shpenzuara</i>					
6.4.1	Nënshkrimi i marrëveshjeve ndërmjet komunave dhe OPP-ve për gomat e përdorura dhe shpenzuara (pas miratimit të kërkesave ligjore për përgjegjësitë e zgjeruara të prodhuesit dhe themelimit të OPP-ve)	2026 – 2027 (në varësi të miratimit të legjislacionit kombëtar)	Nuk kërkon financim shtesë	-	OPP-të, komunat	Marrëveshjet e nënshkruara midis 5 komunave dhe PRO-ve
6.4.2	Inventarizimi i vendeve për ndërrimin e gomave të përdorura në territorin e komunave	2026	Nuk kërkon financim shtesë	-	Komunat	Inventarizimi në komuna i kompletuar
6.4.3	Krijimi i infrastrukturës së grumbullimit të gomave të përdorura në oborret e riciklimit për mbeturinat specifike komunale	2027 (në varësi të miratimit të legjislacionit kombëtar)	Nuk kërkon financim shtesë	Në kuadër të shpenzimeve për ngritjen e oborreve të riciklimit për mbeturinat komunale	OPP-të, komunat	Vendet e grumbullimit të përcaktuara
6.5	<i>Detyrë - Menaxhimi i vajrave të përdorura</i>					
6.5.1	Nënshkrimi i marrëveshjeve me OPP-të për vajrat e përdorura (pas miratimit të kërkesave ligjore për përgjegjësitë e zgjeruara të prodhuesit dhe themelimit të OPP-ve)	2026 – 2027 (në varësi të miratimit të legjislacionit kombëtar)	Nuk kërkon financim shtesë	-	OPP-të, komunat	Marrëveshjet e nënshkruara midis 5 komunave dhe OPP-ve
6.5.2	Inventarizimi i dyqaneve të riparimit të makinave dhe vendeve për zëvendësimin e vajrave motorikë	2026	Nuk kërkon financim shtesë	-	Komunat	Inventarizimi i komunave i kompletuar
6.5.3	Ndalimi i zëvendësimit të vajrave të përdorura motorike në zona publike dhe vende të papajisura për këtë qëllim	2027	Nuk kërkon financim shtesë	-	Komunat	Ndalimi është vendosur dhe zbatuar

PNMIM, Rajoni i Dukagjinit

Nr.	Aktiviteti	Afati kohor	Buxheti, Euro	Burimi i financimit	Përgjegjësia	Treguesi i performancës/shtylla
7.	Prioriteti - Forcimi i strukturës institucionale					
7.1	Përgatitja dhe nënshkrimi i marrëveshjes së bashkëpunimit ndërkomunal (MBNK)	2025	-	-	Të gjitha komunat	MBNK-të e nënshkruara
7.2	Emërimi i koordinorit të BNK-së	2025 – çdo vit e në vazhdim	12,000 (në vit)	Buxhetet komunale, KRM-të	Komunat, KRM-të	Koordinatori i caktuar me funksione të dakorduara
7.3	Takime dy-vjeçare për zbatimin e marrëveshjes së PNMIM-së dhe marrëveshjes për BNK	Çdo vit	-	-	Koordinatori i BNK-së, të gjitha komunat	Zbatimi i monitoruar
7.4	Zhvillimi i një modeli për kontratën e shërbimit publik (KShP) që do të përdoret për ofrimin e shërbimeve të menaxhimit të mbeturinave	2025	5,000	Grant i Asistencës Teknike	Koordinator i BNK-së, komunat	KShP e përgatitur
7.5	Hartimi dhe miratimi i planit të biznesit për KRM 'Ambienti'	2025	-	-	Komunat, KRM	Planet e biznesit të aprovuara
7.6	Miratimi i raporteve vjetore dhe planeve vjetore për operimin e KRM 'Ambienti'	Çdo vit	-	-	Komunat	Raportet vjetore dhe planet vjetore të miratuara

8.2.2 Aktivitete afatmesme dhe afatgjata për zbatim

Aktivitetet e parashikuara për zbatimin afatmesëm synohet të bazohen në veprimet afatshkurtra dhe synojnë vazhdimin e krijimit të një sistemi të integruar rajonal të menaxhimit të mbeturinave, ndërsa aktivitetet për zbatimin afatgjatë synojnë t'i lejojnë komunat të vendosin bazat për arritjen e objektivave gjithëpërfshirëse të vendosura për vitin 2035.

Tabela më poshtë paraqet aktivitetet për zbatim për **periudhën 2028-2035**.

PNMIM, Rajoni i Dukagjinit

Tabela 84 Aktivitetet për zbatimin afatmesëm dhe afatgjatë, 2028-2035

Nr.	Aktiviteti	Afati kohor	Buxheti, euro	Burimi i financimit	Përgjegjësia	Treguesi/shtyllat e performancës
1.	Prioritet - Parandalimi i Mbeturinave					
1.1	Zhvillimi dhe zbatimi i programeve të kompostimit shtëpiak / shpërndarja e kompostuesve shtëpiak tek amvisëritë	Çdo vit	Në kuadër të buxheteve të alokuara në planet komunale për menaxhimin e mbeturinave	Buxhetet e komunave	Të gjitha komunat	Numri i familjeve që zbatojnë kompostimin shtëpiak
1.2	Futja e “kriterëve të gjelbra” në procedurat e prokurimit publik (blerja e mallrave dhe e punëve nga autoritetet publike)	Çdo vit	-	-	Të gjitha komunat	Numri i procedurave të prokurimit publik duke përfshirë “kriteret e gjelbra”
1.3	Mbështetja e bizneseve lokale në zbatimin e masave për parandalimin e mbeturinave ushqimore	Çdo vit	Çmime për masat e zbatuara me sukses	Buxhetet e komunave	Komunatë, OJQ-të	Numri i bizneseve që zbatojnë nisma për reduktimin e mbeturinave ushqimore
1.4	Pjesëmarrja në nismat kombëtare për reduktimin e plastikës njëpërdorimshe	Çdo vit	Çmime për masat e zbatuara me sukses	Buxhetet e komunave	Komunatë, OJQ-të	Numri i iniciativave që zbatojnë reduktimin e plastikës njëpërdorimshe
2.	Prioritet – Deponimi i mbeturinave					
2.1	Deponia rajonale funksionon sipas kërkesave për leje dhe standardeve të fundit	E përhershme	Sipas planit të veprimit	Operatori i deponisë (KMDK) përmes tarifës së portës	Operatori i deponisë (KMDK), komunat	Deponia operon sipas kërkesave për leje

PNMIM, Rajoni i Dukagjinit

Nr.	Aktiviteti	Afati kohor	Buxheti, euro	Burimi i financimit	Përgjegjësia	Treguesi/shtyllat e performancës
	mjedisore	gjatë fazës së funksionimit	dhe buxhetit vjetor			Raportet e monitorimit të mjedisit Kapaciteti i deponisë i mjaftueshëm në dispozicion
2.2	Nuk kriohen deponi ilegale në territorin e komunave	I perhershëm	-	-	Komunat	Numri i venddepnimeve të identifikuar
3.	Prioriteti - Transporti dhe transferimi i mbeturinave					
3.1	Stacionet e Transferit në Istog dhe Deçan funksionojnë sipas kërkesave për leje	I perhershëm	Sipas buxhetit vjetor	Operatorët e shërbimeve në bazë të tarifave për shërbimet komunale të mbeturinave	Operatorët e shërbimeve, komunat	Stacionet e transferit janë operacionale
4.	Prioriteti – Krijimi i sistemeve të riciklimit dhe rikuperimit të mbeturinave					
4.1	<i>Detyrë – Krijimi i Oborreve të Riciklimit (OR)</i>					
4.1.1	OR funksiononte në përputhje me kërkesat mjedisore	I perhershëm	Sipas buxhetit vjetor	Operatorët e shërbimeve në bazë të tarifave për shërbimet komunale të mbeturinave	Operatorët e shërbimeve, komunat	OR-të funksionale Sasitë e mbeturinave të grumbulluara në OR
4.2	<i>Detyrë – Menaxhimi i mbeturinave të ambalazhit</i>					
4.2.1	Zhvillimi i sistemeve për grumbullimin ndaras dhe veçimin e mbeturinave komunale, përfshirë mbeturinat nga ambalazhet dhe paketimet	E vazhdueshme	Në kuadër të buxhetit të OPP-ve	OPP-të, ofruesit e shërbimeve	OPP-të, komunat	Popullata e shlrbyer me shërbime të grumbullimit ndaras të mbeturinave (100% e popullsisë urbane në 2030; 80% e zonave rurale në 2033)

PNMIM, Rajoni i Dukagjinit

Nr.	Aktiviteti	Afati kohor	Buxheti, euro	Burimi i financimit	Përgjegjësia	Treguesi/shtyllat e performancës
4.2.2	Zbatimi i fushatave ndërgjegjësuese të përcaktuara për të rritur pjesëmarrjen e publikut në skemat e grumbullimit Jndaras	E vazhdueshme	1 euro për banor të shërbyer në vit	OPP-të, ofruesit e shërbimeve	Komunat (koordinim)	Numri i fushatave ndërgjegjësuese të realizuara; numri i banorëve që marrin informacion
4.3	<i>Detyrë – Menaxhimi i mbeturinave të gjelbra</i>					
	Nuk parashikohen aktivitete					
4.4	<i>Detyrë – Menaxhimi i MNRr-ve</i>					
4.4.1	Zbatimi i legjislacionit dhe rregulloreve që kontrollojnë deponimin e mbeturinave të ndërtimit dhe rrënimit	I perhershëm	Nuk kërkon financim shtesë	Brenda buxhetit të autoriteteve të kontrollit	Komunat	Numri i inspektimeve vjetore
4.5	<i>Detyrë – Ngritja e objekteve të rikuperimit të mbeturinave</i>					
4.5.1	Studimi i fizibilitetit për ngritjen e objektit TMB dhe sistemin të menaxhimit të mbeturinave ushqimore ⁴³	2028	350,000	Granti i asistencës teknike	KMDK në bashkëpunim me komunën që është në pronësi të lokacionit	Studimi i Fizibilitetit është përgatitur dhe miratuar
4.5.2	Projektimi dhe ndërtimi i objektit TMB ⁴⁴	2029-2031	15,254,000	Granti kapital	KMDK në bashkëpunim me komunën që është në pronësi të lokacionit	Impianti TMB është vënë në punë
4.5.3	Projektimi dhe ndërtimi i objektit të rikuperimit të mbeturinave ushqimore ⁴⁴	2029-2031	3,897,000	Granti kapital	KMDK në bashkëpunim me komunën që është në	Impianti i rikuperimit të mbeturinave ushqimore është vënë në punë

⁴³ Paraparrë me pikën I.2.1 të Planit të Veprimit 2024 – 2026 të Strategjisë së Kosovës për Menaxhim të Integruar të Mbeturinave 2024 – 2035, ku përfshihen dhe studimet e fizibilitetit për objektet e përpunimit të mbeturinave.

⁴⁴ Paraparrë me pikat I.2.1 dhe I.2.4 të Planit të Veprimit 2024 – 2026 të Strategjisë së Kosovës për Menaxhim të Integruar të Mbeturinave 2024 – 2035, ku përfshihen projektet dhe ndërtimi i infrastrukturës për përpunim të mbeturinave.

PNMIM, Rajoni i Dukagjinit

Nr.	Aktiviteti	Afati kohor	Buxheti, euro	Burimi i financimit	Përgjegjësia	Treguesi/shtyllat e performancës
					pronësi të lokacionit	
5.	Prioriteti – Menaxhimi i fraksioneve tjera të mbeturinave					
5.1	Detyrë - Menaxhimi i MPEE-ve					
5.1.1	Zhvillimi dhe zbatimi i sistemit të grumbullimit ndaras të MPEE në përputhje me marrëveshjet me OPP-të	2027 dhe në vazhdim	Në kuadër të buxhetit të OPP-ve	OPP-të, ofruesit e shërbimeve	OPP-të, komunat (për koordinim)	Funksionimi i sistemit të grumbullimit ndaras për MPEE
5.1.2	Zbatimi i fushatave të ndërgjegjësimit të publikut të përcaktuara për modelet e reja të konsumit të qëndrueshëm dhe pjesëmarrjen në skemat e grumbullimit ndaras	2027 dhe çdo vit në vazhdim	-	OPP-të, ofruesit e shërbimeve	Komunat (për koordinim)	Numri i fushatave ndërgjegjëse të realizuara; numri i banorëve që marrin informacion
5.2	Detyrë - Menaxhimi i baterive dhe akumulatorëve					
5.2.1	Zhvillimi dhe zbatimi i sistemit të grumbullimit ndaras të baterive dhe akumulatorëve të përdorur në përputhje me marrëveshjet me OPP-të	2027 dhe në vazhdim	Në kuadër të buxhetit të OPP-ve	OPP-të, ofruesit e shërbimeve	OPP-të, komunat (për koordinim)	Funksionimi i sistemit të grumbullimit ndaras për bateritë dhe akumulatorët
5.3	Detyrë - Menaxhimi i Automjeteve Mbeturinë					
5.3.1	Zhvillimi dhe zbatimi i kërkesave për heqjen dhe grumbullimin e AM-ve të braktisura nëpër rrugë publike dhe zona parkimi	2027 e në vazhdim deri në vitin 2030	Nuk kërkon financim shtesë	-	Komunat	Kërkesat e përcaktuara në rregulloret lokale dhe dispozitat administrative
5.4	Detyrë - Menaxhimi i gomave të shpenzuara					
5.4.1	Krijimi i infrastrukturës së grumbullimit të	2027 (në	Nuk kërkon	Në kuadër të shpenzimeve për ngritjen	OPP-të, komunat	Vendet e grumbullimit të

PNMIM, Rajoni i Dukagjinit

Nr.	Aktiviteti	Afati kohor	Buxheti, euro	Burimi i financimit	Përgjegjësia	Treguesi/shtyllat e performancës
	gomave të përdorura/shpenzuara në oborret e riciklimit për mbeturinat specifike komunale	varësi të miratimit të legjislacionit kombëtar)	financim shtesë	e oborret e riciklimit për mbeturinat komunale		përcaktuara
5.5	<i>Detyrë - Menaxhimi i vajrave të përdorura</i>					
5.5.1	Nuk parashikohen aktivitete					

8.3 Kostot dhe burimet

Që nga viti 2025, të gjitha vlerësimet e kostos dhe të hyrat e sistemit janë me çmime konstante. Në të ardhmen, inflacioni ndikon si në kostot ashtu edhe në të hyra.

8.3.1 Grumbullimi ndaras i materialeve të riciklueshme dhe klasifikimi

Grumbullimi i ndaras i mbeturinave të materialeve të riciklueshme është parakusht për rikuperimin dhe shfrytëzimin e tyre.

Futja në praktikë e dhe rritja graduale e grumbullimit ndaras të mbeturinave për të mbuluar 100% të popullsisë urbane dhe 80% të popullsisë rurale kërkon investime të vazhdueshme dhe riinvestim në kamionë dhe kontejnerë. Kjo nënkupton grumbullimin ndaras të mbeturinave të materialeve të riciklueshme, për sasi të si më poshtë:

Tabela 85 Materiale të riciklueshme të grumbulluara ndaras nga komunat, ton, 2027-2035

Komuna	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
Pejë	5,081 t	6,385 t	7,836 t	8,496 t	9,225 t	10,015 t	10,562 t	11,066 t	11,552 t
Istog	1,705 t	1,890 t	2,101 t	2,341 t	2,612 t	2,910 t	3,068 t	3,213 t	3,352 t
Klinë	1,149 t	1,273 t	1,413 t	1,573 t	1,753 t	1,951 t	2,057 t	2,155 t	2,248 t
Deçan	1,027 t	1,142 t	1,273 t	1,423 t	1,592 t	1,778 t	1,875 t	1,964 t	2,048 t
Junik	154 t	163 t	172 t	181 t	191 t	202 t	213 t	224 t	235 t
Totali	9,116 t	10,853 t	12,796 t	14,014 t	15,375 t	16,857 t	17,776 t	18,622 t	19,435 t
Përfshirë papastërtitë	10,484 t	12,481 t	14,715 t	16,116 t	17,681 t	19,385 t	20,442 t	21,415 t	22,350 t

Kostot e investive të grumbullimit ndaras

Për të përcaktuar pajisjet e nevojshme për grumbullimin ndaras të mbeturinave, përdoren supozimet e mëposhtme:

- Numri dhe kapacitetet e kontejnerëve dhe mjeteve të nevojshme grumbulluese korrespondojnë me sasi të mbeturinave të grumbulluara, të llogaritura sipas numrit të banorëve të shërbyer dhe normave për frymë të grumbullimit të mbeturinave të riciklueshme në zonat urbane dhe rurale për vitin përkatës;
- Dendësia e materialeve në kontejnerë supozohet të jetë: 0,125 tonë/m³ për letër dhe karton; 0,030 tonë/m³ për plastikë; 0,150 tonë/m³ për metalet; 0,300 tonë/m³ për qelqin dhe 0,240 tonë/m³ për mbeturinat (papastërtitë) që gjenden në mbeturinat grumbulluara ndaras;
- Papastërtitë (mbeturinat) në kontejnerët e grumbullimit ndaras supozohet të jenë 15% e materialeve me vlerë.
- Mbushja mesatare e kontejnerit supozohet të jetë 80%;
- Numri i kontejnerëve është llogaritur duke supozuar 5% rezervë;
- Koha për shkarkimit të një shporte prej 240 l supozohet të jetë 40 sekonda, ndërsa koha e ngritjes së kontejnerët 1.5 m³, për qelq pranohet mesatarisht 4 minuta (përfshirë kohën për rrugëtimin deri tek kontejnerin tjetër).
- Shpejtësia e lëvizjes së kamionëve grumbullues deri në objektin e klasifikimit supozohet të jetë 35 km/orë;
- Frekuenca e grumbullimit do të jetë 52 herë në vit për kontejnerët e letrës, kartonit e plastikës (ose kontejnerët e thatë) dhe 12 herë në vit për kontejnerët e qelqit;
- Supozohet që 85% të jetë shfrytëzimi i ngarkesës nominale të automjeteve grumbulluese dhe 85% e disponueshmërisë kur të përcaktohet numri i nevojshëm i automjeteve grumbulluese;
- Jetëgjatësia për kontejnerët dhe shportat pranohet të jetë 7 vjet dhe 10 vjet për automjetet për grumbullimin e mbeturinave (AGM-të);

- Kostot për njësi prej 900 €/pc janë kalkuluar për kontejnerin Igloo 1.5 m³, 80 €/copë përdoren për shporta nga plastika 240 l dhe 140,000 €/copë për automjet grumbullues 16.0 m³. Kostot për sistemin e kontejnerëve nuk merren parasysh;
- Distanca mesatare të udhëtimit ndërmjet komunave individuale dhe objektit të klasifikimit maten në drejtim të qendrës përkatëse të qytetit. Supozohet se objekti i klasifikimit do të jetë në deponinë rajonale;
- Koha mesatare e shpenzuar për shkarkim në vendin e klasifikimit do të jetë gjysmë ore. Koha e ndërmjet udhëtimeve do të jetë gjithashtu gjysmë ore;

Vlerësimi vjetor i investimeve dhe riinvestimit të kërkuar nga komunat është përmbledhur në figurën e mëposhtme:

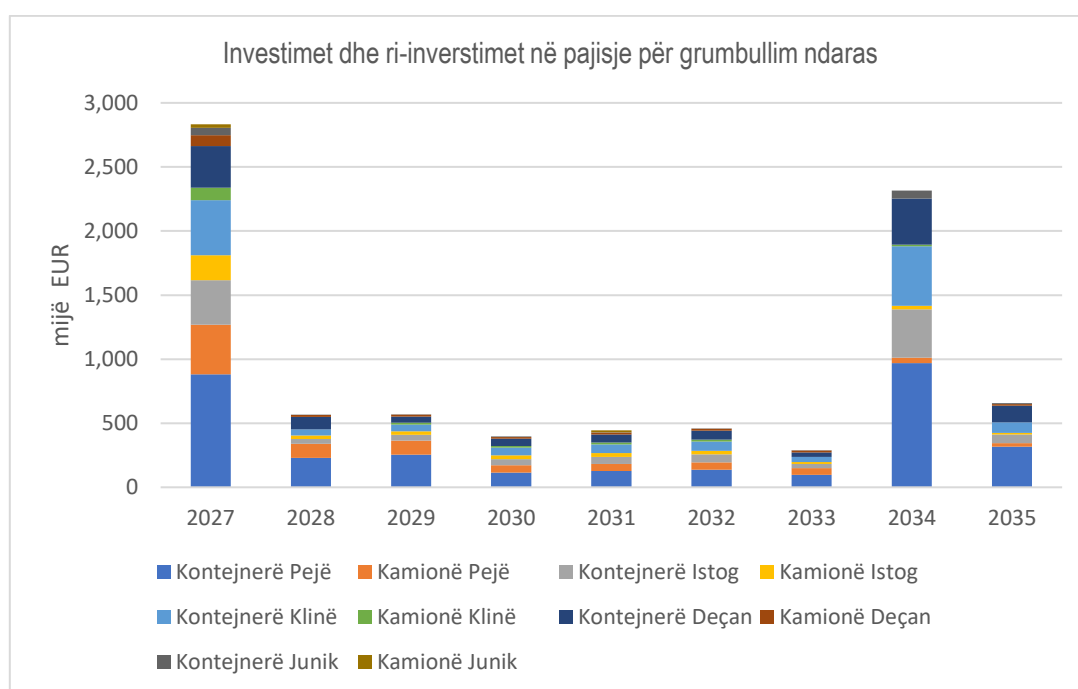

Figura 37 Kostot e investimeve për grumbullimin ndaras të mbeturinave

Për periudhën, shuma totale e investimit dhe riinvestimit në grumbullimin ndaras të mbeturinave është llogaritur të jetë 8,6 milionë euro.

Kostot investive në objektin e klasifikimit

Objekti i klasifikimit duhet të përpunojë nga 10,000 deri në 22,000 t.

Këto sasi janë relativisht të ulëta dhe supozojnë ngritjen e një objekti të centralizuar klasifikimi për të gjithë rajonin. Madhësia minimale e investimit fillestar të kërkuar është 1,575,000 EUR, për të përfshirë:

- Punime civile 671,000 €.
- Mekanike 693,000 €.
- Automjete 168,000 €.
- Të tjera 43,000 €.

Kostot operacionale të grumbullimit ndaras

Grumbullimi ndaras

- Kostot vjetore të mirëmbajtjes për kamionët janë vlerësuar në 5% të kostove investive;
- Kostot vjetore të mirëmbajtjes për kontejnerët janë përcaktuar si 2% e kostove investive;

- Kostot e punëve llogariten për 46 javë pune për person, 5 ditë pune në javë dhe mesatarisht 5% pushim mjekësor;
- Kostot për ndërgjegjësimin e publikut llogariten në masën 10% të kostove vjetore;
- Kostot për administrimin e sistemit parashihet të jenë 10% e kostove direkte operacionale.

Deri në vitin 2035, kostot vjetore toperacionale dhe mirëmbajtjes për grumbullimin ndaras të materialeve të riciklueshme për gjithë rajonin rriten nga 660,000 në 1,3 milionë EUR.

Kostot operacionale për objektin e klasifikimit

Stafi i punësuar rritet nga 36 në 55 persona dhe kostot e pagave vjetore rriten nga 270 në 400 mijë euro. Kostot vjetore të mirëmbajtjes përkufizohen si 1% e kostos së punëve civile, 6% e kostos mekanike, 15% e automjetit dhe 10% e kostove të tjera investive dhe arrijnë në 78 mijë euro. Kostot vjetore të energjisë elektrike rriten nga 24 në 48 mijë euro, kostot e naftës nga 20 në 43 mijë euro. Kostot administrative, taksat dhe sigurimet përcaktohen si 14% e kostove të tjera operacionale vjetore. Kështu, kostot totale operacionale dhe mirëmbajtjes rriten nga 455 në 665 mijë euro.

Deponimi i mbeturinave të përziera në deponi

Kostoja vjetore e deponimit të mbeturinave të përziera nga impianti i klasifikimit përcaktohet në bazë të tarifës së portës në deponi dhe sasive të papastërtive të deponuara.

Të hyrat nga shitja e materialeve të riciklueshme

Të hyrat nga shitja e materialeve të riciklueshme përcaktohen në bazë të çmimeve të mëposhtme për materialet e riciklueshme dhe supozimin se të gjitha materialet e riciklueshme do të shiten:

• letër&karton	75 €/t
• plastikë	180 €/t
• metal	200 €/t
• qelq	10 €/t

Kostot e transportit për blerësit e mundshëm të materialeve të riciklueshme nuk merren parasysh. Çmimi i plastikës ndryshon ndjeshëm në varësi të llojit të plastikës.

Grafiku i mëposhtëm përmbledh kostot e grumbullimit ndaras, klasifikimit dhe të hyrave nga shitja e materialeve të riciklueshme.

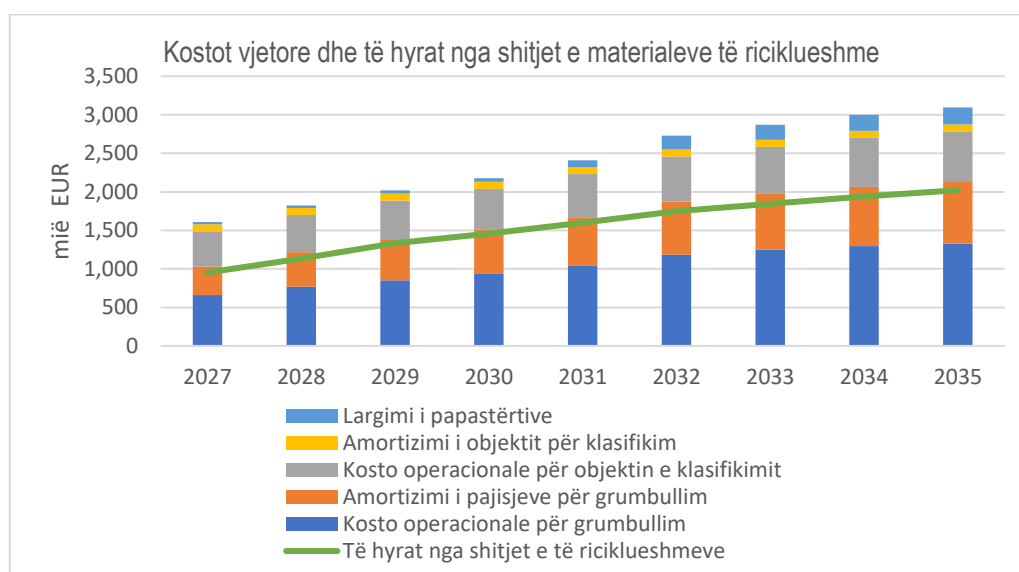

Figura 38 Kostot vjetore për grumbullimin ndaras, klasifikimin e materialeve të riciklueshme të grumbulluara ndaras dhe të hyrat nga shitjet e materialeve të riciklueshme

Siç shihet në grafikun, të hyrat nga shitja e materialeve të riciklueshme nuk mund të mbulojnë as kostot e grumbullimit ndaras.

Grante nuk jepen për pajisjet e grumbullimit të mbeturinave. Nëse investimi fillestar në objektin e klasifikimit ofrohet si grant, kjo do të ketë një ndikim të vogël në kosto.

Financimi

Kostot për grumbullimin ndaras dhe klasifikimin janë të konsiderueshme dhe nuk mund të kompensohen nga të hyrat nga shitja e materialeve të riciklueshme siç është konsideruar më sipër. Ngritja e skemës PZP për mbeturinat e ambalazhit është konsideruar në nivel kombëtar si dhe financimi i grumbullimit ndaras dhe klasifikimi i mbeturinave nga të hyrat e skemës PZP.

Të gjitha kostot për mbeturinat e ambalazhit dhe të hyrat që ndërlidhen me grumbullimin ndaras të materialeve të riciklueshme, klasifikimin dhe transportin e mëtejshëm deri në riciklimin përfundimtar do të financohen nga skema PZP, pas miratimit në nivel kombëtar.

8.3.2 Kompostimi i mbeturinave të gjelbra

Kompostimi i mbeturinave të gjelbra organike (p.sh. mbeturinat e fushave, mbeturinat nga kopshtet etj.) kërkon një minimum përpunimi paraprak qëi do të rezultojë në cilësi të lartë të produktit të kompostimit i cili mund të përdoret si kondicioner i tokës, i përshtatshëm për përdorime bujqësore dhe të tjera.

Kompostimi do të bëhet në të ashtuquajturat palë palë, që mund të kenë kryqëzim trekëndor ose trapezoid të seksioneve, që trazohen ose rotullohen rregullisht. Procesi është i adaptueshëm ndaj zgjerimit të ardhshëm (ritjes së kapacitetit) ose përditësimit të pajisjeve. Disavantazhi është periudha relativisht e gjatë e nevojshme për maturimin e kompostit.

Figure 39. Impiant tipik kompostimi palë palë

Në varësi të cilësisë së lëndës së parë dhe konsistencës së xhiros dhe modeleve operacionale, kompostimi me palë palë të hapura zakonisht zgjat 5 deri në 6 muaj. Për të prodhuar një produkt cilësor (komposto) që mund të përdoret për qëllime të ndryshme fushore apo bujqësore, do të duhet të kryhen teste të rregullta mbi temperaturën, lagështinë dhe përmbajtjen e lëndëve ushqyese të kompostos.

Objektet e kompostimit të hapur palë palë për mbeturinat e gjelbra nga zonat publike urbane janë planifikuar për secilën komunë, përveç Junikut. Sasitë e mbeturinave të gjelbra në komunën e Junikut janë mjaft të vogla për të justifikuar blerjen e pajisjeve apo apo transportin dhe shfrytëzimin e përbashkët të pajisjeve mobile.

Tabela 86 Sasitë vjetore të mbeturinave të gjelbra të grumbulluara ndaras

Parametri	Pejë	Istog	Klinë	Deçan	Junik
Sasitë vjetore të mbeturinave të gjelbra të grumbulluara ndaras	2,400 t	600 t	600 t	550 t	65 t

Kostot e investimit dhe burimi i financimit

Kostot e vlerësuara të investimit fillestar janë përmbledhur në tabelën e mëposhtme, në mijë euro:

Tabela 87 Kostot investimit fillestar për kompostimin e mbeturinave të gjelbra

Parametri	Pejë	Istog	Klinë	Deçan
Punime civile	129			
Makineri	370	39	39	39
Automjete	369	184	184	184
Inxhinieri, komisionim, kontigjente	43	11	11	11
Totali, mijë EUR	912	234	234	234

Financimi i investimit fillestar në vendin e kompostimit të mbeturinave të gjelbra dhe pajisjet duhet të sigurohen si grant.

Kostot operacionale

Stafi i punësuar në objektin e Pejës është 6 persona dhe 3 persona për secilin nga vendet e kompostimit të komunave tjera. Kostot vjetore të mirëmbajtjes janë përcaktuar si 1% e kostos civile, 6% e kostos mekanike, 10% e kostos së automjetit. Kostot administrative dhe sigurimet përcaktohen si 10% e kostove të tjera.

Kostot e vlerësuara të funksionimit dhe mirëmbajtjes për kompostimin e haour pale palë janë përmbledhur në tabelën e mëposhtme, në mijë euro:

Tabela 88 Kostot e vlerësuara operacionale dhe mirëmbajtjes për kompostimin e hapur palë palë

Parametri	Pejë	Istog	Klinë	Deçan
Mirëmbajtja	60	21	21	21
Pagat	55	24	24	24
Materiale harxhuese (karburant, energji elektrike, etj.)	59	11	11	10
Administrata, taksat, sigurimet	17	6	6	5
Totali i OPEX-it	192	61	61	60

Kostot për grumbullimin ndars të mbeturinave të gjelbra prej 30 €/t merren parasysh krahas kostove të kompostimit të hapur pale palë. Kostoja e grumbullimit është vendosur e ulët, derisa vendet e kompostimit duhet të jenë në afërsi të burimit kryesor publik të mbeturinave të gjelbra.

Të ardhurat nga shitja e plehut organik

0.45 ton kompost gjenerohen nga çdo ton mbeturina të gjelbra për shkak të lagështisë, gazit dhe humbjes së materialeve gjatë procesit të kompostimit. Çmimi më i ulët i konsideruar për kompostimin nga mbeturinat e gjelbra është 5 €/t.

Tabela 89 Të hyrat potenciale nga shitja e kompostit

Parametri	Pejë	Istog	Klinë	Deçan
Prodhimi vjetor i kompostit	1,080 ton	270 ton	270 ton	248 ton
Të hyrat potenciale, mijëra euro	5	1	1	1

Kërkesa për kompost po rritet, çmimet dhe të hyrat (ose kostot e shmangura në rast të blerjeve komunale të tokës ose kompostit) pritet të rriten.

Përmbledhja e të gjitha kostove dhe të hyrave në lidhje me kompostimin e mbeturinave të gjelbra është paraqitur në tabelën e mëposhtme, në mijë euro:

Tabela 90 Kostot vjetore që do të mbulohen nga tarifa e mbeturinave, mijë euro

Parametri	Pejë	Istog	Klinë	Deçan
Operacionale/OPEX	192	61	61	60
Grumbullimi ndaras e mbeturinave të gjelbra	69	17	17	15
Të hyrat nga kompostimi	5	1	1	1
Kostot neto vjetore	256	77	77	75

Ndërsa mbeturinat gjelbra nga zonat publike kompostohen, kostot vjetore neto për kompostimin e mbeturinave të gjelbra duhet të mbulohen nga tarifat e mbeturinave të grumbulluara nga gjeneruesit e mbeturinave – popullsia, bizneset, institucionet.

8.3.3 Kompostimi shtëpiak

Për vendbanimet rurale është planifikuar kompostimi shtëpiak i mbeturinave e gjelbra dhe që nga viti 2032 edhe nga mbeturinat organike/ushqimore.

Kompostimi shtëpiak redukton sasi të mbeturinave në deponi. Në mënyrën më të zakonshme, procesi i kompostimit kërkon thjesht grumbullimin e mbeturinave të gjelbra. Prosesi i dekompozimit ndihmohet nga copëtimi i bimëve dhe degëve nga pemët. Për të përshpejtuar procesin e dekompozimit duhet të sigurohet ajrosja e duhur duke e rrotulluar rregullisht përzierjen. Mbeturinat e kuzhinës gjithashtu mund të shtohen në proces, por vetëm mbeturinat e zgjedhura ushqimore. Produktet e qumështit dhe mishi duhet të shmangen pasi tërheqin parazitë dhe minjtë.

Kompostimi shtëpiak mund të lehtësohet duke përdorur pajisje speciale. Një njësi kompostimi shtëpiak mund të bëhet nga druri ose materiale të tjera, që mund të jetë shumë e thjeshtë dhe e lirë

Për të mbështetur aktivitetin kërkohen masa aktive dhe kontrole vjetore.

Tabela e mëposhtme përmbledh synimet për sasi të mbeturinave të kompostuara në shtëpi, kostot vjetore komunale që ndërlidhen me mbështetjen e kompostimit shtëpiak.

Tabela 91 Kostot komunale dhe mbeturinat e gjelbra dhe ushqimore të kompostuara në shtëpi në zonat rurale

Parametri	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
Mbetrinat e kompostimit shtëpiak, Pejë	177 t	196 t	217 t	240 t	256 t	1,451 t	1,657 t	1,895 t	2,045 t
Kostoja për Pejë, mijë euro	24	26	27	28	30	31	33	34	36
Mbetrinat e kompostimit shtëpiak, Istog	97 t	107 t	119 t	132 t	140 t	795 t	908 t	1,038 t	1,120 t
Kostoja për Istog, mijë euro	17	18	19	20	21	22	23	24	25
Mbetrinat e kompostimit shqëpiak, Klinë	64 t	71 t	78 t	87 t	92 t	523 t	598 t	683 t	738 t
Kostot për Klinë, mijë euro	16	16	17	18	19	20	21	22	23
Mbetrinat e kompostimit shtëpiak, Deçan	62 t	69 t	76 t	84 t	90 t	509 t	581 t	664 t	717 t
Kostot për Deçanin, mijë euro	15	16	17	17	18	19	20	21	22
Mbetrinat e kompostimit shtëpiak, Junik	9 t	10 t	11 t	13 t	13 t	76 t	87 t	100 t	108 t
Kostot për Junik, mijë euro	2	2	3	3	3	3	3	3	3

Duke marrë në konsideratë rritjen e kostos së trajtimit dhe deponimit, kompostimi shtëpiak zvogëlon kostot e të gjithë sistemit për gjeneruesit e mbeturinave.

Kostot vjetore për të mbështetur kompostimin shtëpiak në zonat rurale do të mbuloen nga tarifat e mbeturinave të brumbulluara nga gjeneruesit e mbeturinave – popullata, bizneset, institucionet.

8.3.4 Grumbullimi dhe transferimi i mbeturinave të përziera

Grumbullimi i mbeturinave ofrohet për të gjithë popullatën e rajonit të Dukagjinit. Me fillimin e grumbullimit ndaras të materialeve të riciklueshme, grumbullimin ndaras të mbeturinave të gjelbra dhe kompostimit shtëpiak, sasia e mbeturinave të përziera për grumbullim zvogëlohet. Kështu, kosto totale për grumbullimin e mbeturinave të përziera (kostot operacionale dhe amortizimit) pritet të ulen, ndërsa kostoja për njësi për ton mbeturina të grumbulluara - të rritet.

Në secilën komunë, llogaritjet e kostove të grumbullimit kryhen veçmas për zonat urbane dhe për zonat rurale, duke marrë parasysh llojet e kontejnerëve dhe automjeteve grumbulluese të përdorura.

Për llogaritjen e kostove të grumbullimit të mbeturinave janë bërë supozimet e mëposhtme:

- Numrat dhe kapacitetet e kontejnerëve dhe automjeteve të nevojshme grumbulluese korrespondojnë me sasi të mbeturinave të grumbulluara, të llogaritura në bazë të numrit të banorëve të shërbyer dhe normave përkatëse të gjenerimit të mbeturinave për frymë në zonat urbane dhe rurale për vitin përkatës. Është marrë parasysh sasia e mbeturinave të grumbulluara ndaras.
- Dendësia e mbeturinave në kontejnerë 180 kg/m³.
- Shkalla mesatare e mbushjes së kontejnerëve pranohet të jetë 80% për kontejnerët 1.1 m³ dhe 85% për shportat 240 l.
- Koeficienti i parregullsisë që përfaqëson raportin ndërmjet maksimumit dhe sasisë mesatare javore të mbeturinave është i barabartë me 1.3.

- Shpejtësia e udhëtimit të automjeteve për grumbullimin e mbeturinave pranohet në 35 km/orë.
- Shfrytëzimi 85% i ngarkesës nominale të mjeteve grumbulluese.
- 85% disponueshmëria e mjetit grumbullues.
- Rezerva e kontejnerëve për mirëmbajtje - 5%.
- Koha për shkarkimi e kontejnerit 1,1 m³ është mesatarisht 1,0 minutë. Koha për shkarkimin e shportave të mbeturinave vlerësohet të jetë 0,67 minuta (40 sekonda).
- Distanca mesatare të udhëtimit midis vendgrumbullimit dhe komunave të veçanta maten në drejtim qendrës përkatëse të qytetit. Distanca e udhëtimit për zonat rurale pranohet të jetë 10 km më e gjatë se për zonat urbane.
- Koha mesatare e shpenzuar për shkarkim në venddeponi do të jetë gjysmë ore; Koha e ndërmjet udhëtimeve do të jetë gjithashtu gjysmë ore.
- Kamionët (RCV) 16 m³ me ngarkesë prej 8 tonë mbeturina për automjet (korrespondon me 500 kg/m³ mbeturina të ngjeshura).
- Kostot për njësi të pajisjeve:
 - 80 €/copë përdoren për shporta plastike 240 l dhe
 - 650 €/copë përdoren për kontejnerë metalik 1.1 m³.
 - 140,000 €/copë për automjetet për grumbullimin e mbeturinave 16.0 m³ si për shportat individuale ashtu edhe për kontejnerët 1.1 m³.
- Jetëgjatësia për kontejnerët dhe shportat pranohet të jetë 7 vjet dhe 10 vjet për AGM-të. Kështu, një normë vjetore e amortizimit për kamionët është 10%, e për kontejnerët - 14.3%.
- Kontejnerët dhe automjetet ekzistuese nuk janë marrë parasysh derisa janë përgatitur vlerësimet e kostove për një pajisje krejtësisht të reja.
- Kostot vjetore të mirëmbajtjes pranohen të jenë 4% e kostove të investimit për kontejnerët dhe 5% për automjetet.
- Kostot për administrimin e sistemit janë 10% e kostove direkte operacionale.
- Sigurimi i automjeteve grumbulluese dhe personelit – 1% e kostos së investimit.
- Shërbime jashtë orarit – 10% e kostove operacionale plus amortizimi vjetor.
- Kostot e punës llogariten për 46 javë pune për person, 5 ditë pune në javë dhe mesatarisht 5% pushim mjekësor.

Një pjesë e flotës ekzistuese fillimisht mund të përdoret për grumbullimin ndaras të mbeturinave derisa zëvendësimi i pajisjeve ekzistuese do të bëhet sipas nevojës.

Tabela 92 Pajisjet e nevojshme për grumbullimin e mbeturinave të përziera 2027

Parametri	Pejë	Istog ⁴⁵	Klinë	Deçan ⁴⁶	Junik ⁴⁷
Kontejnerë 1.1 m ³ të instaluar	763	54	40	24	-
Kontejnerë 1.1 m ³ të blerë	801	57	42	25	-
Shporta 240 l të instaluar	12,307	6,743	4,439	4,315	584
Shporta 240 l të blera	12,922	7,080	4,661	4,531	613
Automjete grumbullimi 16 m ³ që operojnë në zonat urbane	3.8	0.2	0.2	0.1	-
Automjete grumbullimi 16 m ³ që operojnë në zonat rurale	7.6	3.3	3.9	2.1	0.3
Automjete grumbullimi 16 m ³ të blera	12	4	5	3	-

⁴⁵ Llogaritjet e paraqitura për rastin e stacionit të transferit

⁴⁶ Llogaritjet e paraqitura për rastin e stacionit të transferit

⁴⁷ Llogaritjet e paraqitura për rastin e stacionit të transferit

PNMIM, Rajoni i Dukagjinit

Distancat nga qendrat komunale deri në deponinë rajonale janë si më poshtë:

Pejë	Istog	Deçan	Klinë	Junik
14 km	36 km	27 km	20 km	37 km

Meqenëse sasitë e mbeturinave nuk janë të konsiderueshme, janë planifikuar 2 stacione transferi të mbeturinave për komunën e Istogut dhe të Deçanit (për t'i shërbyer edhe Junikut).

Stacionet e transferimit me ngjeshje janë marrë në konsideratë derisa vlerësimet për investimin fillestar janë dhënë më poshtë;

Tabela 93Kostot investive në stacionet e transferit, mijë euro

Përbërësit e kostos	Istog		Deçan dhe Junik	
Viti	2026	2027	2026	2027
Punime civile	239	-	245	-
Makineri	301	-	326	-
Kontejnerë/kamionë	36	119	36	119
Totali	575	119	607	119

Kostoja fillestare e investimit duhet të sigurohet me grant. Duke qenë se investimi në stacione transferi parashikohet të financohet me grant, amortizimi i strukturave civile dhe pajisjeve nuk përfshihet në koston që do të mbulohet nga tarifa e mbeturinave.

Kostot e grumbullimit dhe transferimit të mbeturinave të përziera

Tabelat e mëposhtme përmbledhin kostot e grumbullimit dhe transferimit të mbeturinave sipas komunave që do të mbulohen nga të hyrat nga tarifat e mbeturinave:

Tabela 94Kostot e grumbullimit të mbeturinave të përziera në Pejë, mijë euro

Pejë	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
Mbeturinat e përziera të grumbulluara	31,776 t	30,441 t	28,937 t	27,995 t	27,313 t	23,648 t	22,817 t	21,984 t	21,237 t
Kostot operacionale, mijë €	1,217	1,174	1,138	1,134	1,121	998	968	938	908
Amortizimi, mijë €	393	393	393	393	393	358	358	358	358
Kostot totale të grumbullimit, mijë €	1,610	1,567	1,531	1,527	1,515	1,356	1,326	1,296	1,266
Kostoja për ton	51 €/t	51 €/t	53 €/t	55 €/t	55 €/t	57 €/t	58 €/t	59 €/t	60 €/t

Tabela 95Kostot e grumbullimit dhe transferimit të mbeturinave të përziera në Istog, mijë euro

Istog	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
Mbeturinat e përziera të grumbulluara	9,735 t	9,572 t	9,380 t	9,062 t	8,793 t	7,409 t	7,143 t	6,873 t	6,655 t
Kostot operacionale, mijë €	406	403	397	393	388	381	379	368	367
Amortizimi, mijë €	138	138	138	138	138	138	138	127	127
Kostot operacionale të transferit, mijë €	173	172	172	171	170	168	167	167	166
Kostot totale të grumbullimit dhe transferit	717	714	708	702	697	687	685	662	660
Kostoja për ton	74 €/t	75 €/t	75 €/t	78 €/t	79 €/t	93 €/t	96 €/t	96 €/t	99 €/t

Tabela 96Kostot e grumbullimit të mbeturinave të përziera në Klinë, mijë euro

Klinë	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
Mbeturinat e përziera të grumbulluara	6,500 t	6,392 t	6,264 t	6,052 t	5,873 t	4,808 t	4,621 t	4,433 t	4,278 t
Kostot operacionale, mijë €	414	413	404	403	401	400	391	386	385
Amortizimi, mijë €	131	131	131	131	131	131	131	124	124
Kostot totale të grumbullimit, mijë €	544	544	534	533	532	530	522	510	509
Kostoja për ton	84 €/t	85 €/t	85 €/t	88 €/t	91 €/t	110 €/t	113 €/t	115 €/t	119 €/t

Tabela 97Kostot e grumbullimit dhe transferit të mbeturinave të përziera në Deçan, mijë euro

Deçan	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
Mbeturinat e përziera të grumbulluara	6,013 t	5,912 t	5,792 t	5,595 t	5,426 t	4,416 t	4,243 t	4,068 t	3,926 t
Kostot operacionale, mijë €	234	233	233	232	223	222	222	216	216
Amortizimi, mijë €	99	99	99	99	99	99	99	91	91
Transferimi i kostos operative, mijë €	143	143	143	142	142	114	114	114	114
Kostot totale të grumbullimit dhe transferit	477	475	475	474	464	436	435	422	421
Kostoja për ton	79 €/t	80 €/t	82 €/t	85 €/t	86 €/t	99 €/t	103 €/t	104 €/t	107 €/t

Tabela 98Kostot e brumbullimit dhe transferimit të mbeturinave të përziera në Junik, mijë euro

Junik	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
Mbeturinat e përziera të grumbulluara	756 t	750 t	743 t	727 t	718 t	648 t	628 t	608 t	592 t
Kostot operacionale, mijë €	26	26	26	26	25	25	25	25	25
Amortizimi, mijë €	11	11	11	11	11	11	11	11	11
Kostot operacionale të transferit	16	16	16	16	16	13	13	13	13
Kostot totale të grumbullimit dhe transferit	53	53	53	53	52	49	49	49	49
Kostoja për ton	70 €/t	71 €/t	71 €/t	73 €/t	72 €/t	76 €/t	78 €/t	80 €/t	82 €/t

8.3.5 Deponia

Me devijimin e planifikuar të mbeturinave të riciklueshme dhe të gjelbra nga deponimi në deponi në trajtimin e të gjithë mbeturinave të përziera në TMB dhe kompostimi në kontenjerët e specializuar që nga viti 2032, sasitë e mbeturinave që do të deponohen në deponi vlerësohen si më poshtë.

Tabela 99Sasitë e parashikuara të mbeturinave për deponi

	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
Mbeturinat në deponi	57,493 t	56,297 t	54,928 t	53,616 t	52,717 t	10,325 t	10,012 t	9,677 t	9,404 t

Kostot e investimit në deponi

Deponitë zhvillohen në faza. Financimi me grant (i pjesshëm) pritet vetëm për investimin fillestar – infrastrukturën e përgjithshme, qelinë e parë dhe pajisjet.

Zhvillimi i qelive të ardhshme, kostot e mbylljes pas mbushjes së qelive, zëvendësimi i pajisjeve të amortizuara si dhe funksionimi i duhur i deponisë në përputhje me lejet do të mbulohen nga tarifa e portës së deponisë e përcaktuar për ton mbeturina të deponuara.

Përfundimi i studimit të detajuar të fizibilitetit dhe koston e detajuar pritet në vitin 2025.

Vlerësimet këtu përfshihen me supozimin se qelia e parë do të ndërtohet për 260,000 tonë mbeturina, për 5 vjet. Vlerësimet paraprake për ndërtimin e deponisë rajonale janë paraqitur në tabelën e mëposhtme.

Tabela 100Vlerësimet e kostove fillestare të investimit në deponi

Përbërësit e koston	Vlera, mijë €
Punime ndërtimore civile dhe infrastruktura e përbashkët	2,433
Punimet civile Qelia 1	2,979
Mekanike	2,864
Automjetet	1,972

Kostot totale të investimit	10,248

Kostot e mësipërme nuk përfshijnë mbylljen e venddeponisë ekzistuese.

Investimi fillestar do të ofrohet si grant, me disa bashkëfinancime të zotuar nga komuna e Pejës. Mund të konsiderohet edhe kontributi i komunave të tjera.

Kostoja e ndërtimit të një qelisë të dytë për 90,000 tonë mbeturina llogaritet në 1.5 mln euro dhe është planifikuar për vitin 2031. Ndërtimi i qelisë së dytë parashikohet të financohet me hua, e cila do të shlyhet me të hyrat nga tarifa e portës së deponisë.

Kostot e mbylljes së qelisë së parë llogariten në 894 mijë EUR, ose 3.44 EUR për ton mbeturina të deponuara (894,000 €/260,000 t). Komponenti i mbylljes së qelisë do të përfshihet në tarifën e portës që nga fillimi i funksionimit të qelisë së re.

Kostot operative të deponisë

Deponitë kanë një komponent të rëndësishëm të kostove fikse operative që mbeten konstante pavarësisht ndryshimit në sasinë e mbeturinave.

Si rezultat i rikuperimit dhe përdorimit të mbeturinave, mbeturinat që shkojnë në landfill pritet të ulen nga 55,000 t në 10,000 t drejt vitit 2032, megjithatë kostoja operative për funksionimin e duhur nuk mund të ulet me më shumë se 50%.

Kostot e mirëmbajtjes janë përcaktuar si 1% e koston së ndërtimit të infrastrukturës dhe qelisë, 3% e instalimeve mekanike 15% e koston së automjetit. Karburanti për ngjeshje dhe energjia elektrike për trajtimin e rrjedhjeve dhe gazit janë komponentët kryesorë të kostove të konsumueshme. Testet, kostoja e monitorimit të rregullt, sigurimet përfshihen në kostot administrative.

Kostot e vlerësuara operative të deponisë janë paraqitur në figurën e mëposhtme

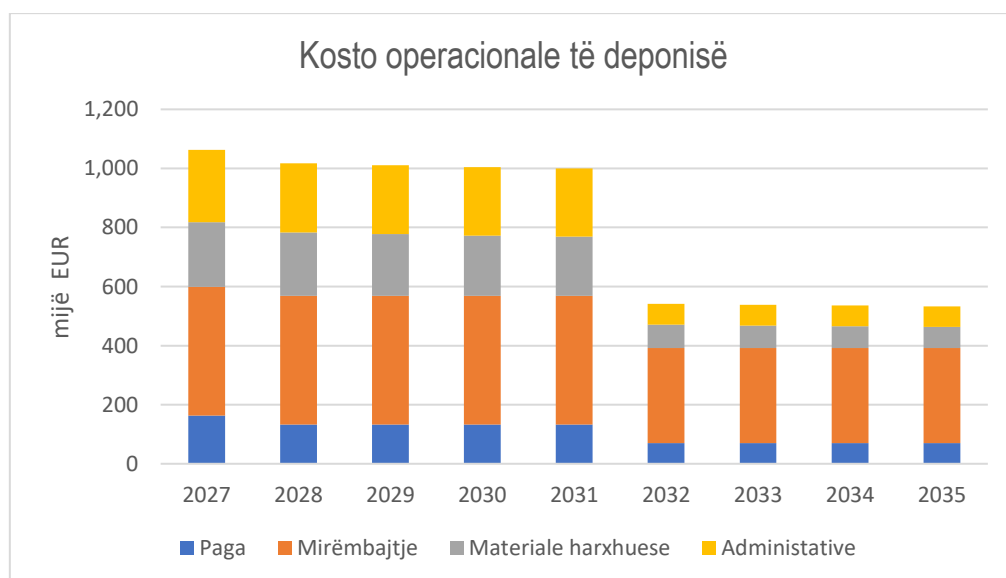

Figura 40 Kostot vjetore operative në deponinë rajonale

Tarifa e portës së deponisë dhe rrjedha e parasë

Tabela më poshtë përmbledh rrjedhën e parasë, bazuar në supozimet e mësipërme. Tarifa e portës fillimisht është vendosur për të mbuluar shpenzimet operative/OPEX dhe për të siguruar fonde për mbylljen e qelisë së parë, siç është marrë në konsideratë më sipër.

Tabela 101 Rrjedha e parasë në deponi, mijë euro

	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
Tarifa e portës	22 €/t	22 €/t	22 €/t	22 €/t	39 €/t	72 €/t	73 €/t	75 €/t	76 €/t
Mbeturinat e pranuar	57,493 t	56,297 t	54,928 t	53,616 t	52,717 t	10,325 ton	10,012 t	9,677 t	9,404 t
Rrjedha brenda e parasë: mijë €	1,261	1,239	1,208	1,180	2,956	743	731	726	715
Të hyrat nga tarifa e portës	1,261	1,239	1,208	1,180	2,056	743	731	726	715
Kredi					900				
Rrjedha jashtë e parasë , mijë €	1,063	1,018	1,011	1,004	2,666	1,643	746	743	741
Ndërtimi i qelisë së dytë	0	0	0	0	1,458		0	0	0
Kostoja e mbylljes së qelisë						894			
Kostot operacionale	1,063	1,018	1,011	1,004	1,000	541	539	536	533
Shlyerja e kredisë dhe interes					208	208	208	208	208
Para neto	198	221	197	175	290	-900	-16	-18	-26
Para kumulative	198	418	616	791	1,081	181	166	148	122

Paratë kumulative janë fondet e grumbulluara për mbylljen e qelive dhe mund të konsiderohen si garancë mjedisore.

8.3.6 Rikuperimi i mbeturinave

Ndërtimi i objekteve të rikuperimit të mbeturinave është planifikuar për vitin 2031.

Që prej vitit 2032 mbeturinat organike të grumbulluara ndaras drejtohen në kontejnerët e specializuar dhe pjesa tjetër në TMB siç tregohet në tabelën e mëposhtme:

Tabela 102e pranuar për trajtim dhe rikuperim

Fraksionet e mbeturinave	2032	2033	2034	2035
Mbeturinat organike të grumbulluar ndaras për trajtimin në kontejnerët e specializuar	2,039 t	2,261 t	2,507 t	2,779 t
Mbeturinat e përziera për trajtimin TMB	40,863 t	39,388 t	37,901 t	36,624 t

Për mbeturinat ushqimore të grumbulluara ndaras është planifikuar një impiant kompostimi në kontejnerë të specializuar dhe trajtimi mekanik biologjik i mbeturinat e përziera nga i gjithë rajoni.

Mbeturinat e ushqimit/kuzhinës janë fraksioni më i ndërlukuar i mbeturinave që grumbullohen ndaras. Megjithatë, duke marrë parasysh sasinë e konsiderueshme të fraksionit të mbeturinave ushqimore, do të kërkohet grumbullimi i ndarë për të arritur synimet e riciklimit dhe shmangjen e deponive për mbeturinat komunale.

Shumica e popullsisë në rajon jeton në zonat rurale ku mbarështimi i kafshëve (pulat, lepuijt, etj) është ende i zakonshëm dhe shumica e mbeturinave organike ose kompostohen tashmë në shtëpi ose me to ushqehen kafshët. Futja në funksion e grumbullimit ndaras të bio mbeturinave nuk do të jepte rezultate të domethënësë për momentin.

Prandaj rekomandohet grumbullimi ndaras i mbeturinave të kuzhinës për zonat urbane në rajon.

Kompostimi në kontejnerë të specializuar mund të kombinohet lehtësisht me impiantin TMB ose me instalimin e kompostimit të mbeturinave të gjelbra në komunën e Pejës.

Teknologjitë TMB janë teknologji shumë të pozicionuara në vendet e BE-së. Teknologji të ndryshme janë aktualisht në funksion pasi proceset e ndryshme janë testuar dhe optimizuar për një periudhë të gjatë kohore.

Zhvillimi i teknologjive TMB u inkurajua nga ndryshimet në politikën e përgjithshme të BE-së për menaxhimin e mbeturinave dhe synimet e përcaktuara. Këto përfshijnë:

- Ndalimi i deponimit të MKI të patrajuara; dhe
- Reduktimi i sasive të mbeturinave të biodegradueshme në deponi.

Si objektivi i shmangjes së deponisë ashtu edhe synimi i riciklimit për MKI mund të arrihen vetëm me sasi maksimale të MKI-ve që riciklohen dhe/ose rikuperohen energjikisht. Prandaj, TMB me rikuperim të energjisë (prodhimi RDF/KDM) është teknologjia e preferuar për Rajonin. Është gjithashtu një nga dispozitat në Strategjinë e Kosovës për Menaxhimin e Integruar të Mbeturinave 2024-2035 për Rajonin e Dukagjinit.

Arritja e synimeve të riciklimit dhe shmangjes së deponisë do të kërkojë ngritjen e objektit TMB për të pranuar mbeturinat e përziera nga i gjithë rajonin.

Kapaciteti i kërkuar i instalimit vlerësohet në 40,000 tonë mbeturina të përziera në vit dhe supozohet se do të ngritet në venddeponinë rajonale. Trajtimi biologjik në tunele dhe prodhimi i RDF/KDM konsiderohet si teknologji më e përshtatshme e trajtimit.

Tabela 103 Vlerësimet e kostonë së investimit në TMB dhe në kontejnerë të specializuar

Përbërësit e kostonë	Vlera TMB, mijë €	Në kontejnerë të specializua, mijë €
Punime civile	3,140	751
Mekanike	8,275	1,726
Automjete	469	685
Kontingjencë, inxhinieri, komisione	3,370	736
Kostot totale të investimit	15,254	3,897

Investimi fillestar në të dy objektet është parashikuar si një grant.

Tabela 104 Kostot operacionale për TMB-së dhe kompostimit në kontejnerë të specializuar, 2032

Përbërësit e kostonë	Vlera TMB, mijë €	Në kontejnerë të specializua, mijë €
Personeli	337	50
Mirëmbajtja	607	54
Materialet harxhuese	164	55
Transporti i mbeturinave në deponi	19	
Administrata	108	
Taksat, sigurimet	47	
Kostot totale operacionale	1,282	159

PNMIM, Rajoni i Dukagjinit

Kostoja shtesë për grumbullimin ndaras të mbeturinave organike konsiderohet 60 €/t.

Tabela e mëposhtme përmbledh rezultatet e procesit TMB.

Tabela 105 Balanca e përgjithshme/masës e impiantit TMB

Fraksionet e mbeturinave	2032	2033	2034	2035
Mbeturinat e përziera për trajtim	40,863 t	39,388 t	37,901 t	36,624 t
Mbeturinat e klasifikuara për riciklim	4,908 t	4,671 t	4,451 t	4,249 t
<i>Tetrapak</i>	289 t	289 t	289 t	289 t
<i>Plastikë</i>	2,590 t	2,483 t	2,372 t	2,286 t
<i>Letër / karton</i>	1,150 t	1,073 t	1,012 t	947 t
<i>Metal</i>	502 t	487 t	471 t	454 t
<i>Qelq</i>	377 t	339 t	307 t	273 t
Humbjet e trajtimit (balanca e veçantë e masës, këtu e thjeshtuar)	12,357 t	11,911 t	11,461 t	11,075 t
RDF/KDM i prodhuar (balanca e veçantë e masës, këtu e thjeshtuar)	13,273 t	12,794 t	12,311 t	11,896 t
Mbeturinat e përziera në depone	10,325 t	10,012 t	9,677 t	9,404 t

Të hyrat nga materialet e riciklueshme të ndara në TMB llogariten mbi supozimet e mëposhtme për çmimet e materialeve të riciklueshme, më pak se çmimet e tregut për materialet e riciklueshme të pastra:

- Plastikë 50 €/t;
- Letër / karton 10 €/t;
- Qelq 10 €/t;
- Metal 200 €/t.

RDF/KDM pranohet për përdorim me një kosto prej 25 €/t.

Deponimi i mbeturinave të përziera përcaktohet në bazë të tarifës së portës së deponisë dhe sasisë së mbeturinave të përziera të deponuara në deponil.

Tabela më poshtë përmbledh koston totale të trajtimit dhe deponimit të mbeturinave të përziera

Tabela 106 Përmbledhja e kostove të rikuperimit dhe deponimit përfundimtar të mbeturinave, mijë euro

Parametrat	2032	2033	2034	2035
Mbeturinat e përziera totale të pranuar në TMB dhe kompostim në kontejnerë të specializuara	42,903 t	41,649 t	40,407 t	39,403 t
Kostot operacionale TMB	1,282	1,269	1,262	1,250
Të hyrat nga shitja e materialeve të riciklueshme, të ndara në TMB	245	236	226	217
Kostot operacionale neto të TMB	1,037	1,033	1,037	1,033
Përdorimi i RDF/KDM	332	320	308	297
Deponimi në deponi	743	731	726	715
Kostot e operacionale kompostimit në kontejnerë të specializuar	159	176	196	217
Grumbullimi ndaras i mbeturinave organike	122	136	150	167
Kostot totale për rikuperimin e mbeturinave të përziera dhe deponim përfundimtar	2,393	2,396	2,416	2,429
Kostoja totale për ton të mbeturinave të pranuar për rikuperimin e mbeturinave, përfshirë: deponimin – deponia dhe shfrytëzimi i RDF/KDM	56 €/t	58 €/t	60 €/t	62 €/t

8.3.7 Plani i financimit

Tabela e mëposhtme përmbledh investimet e parashikuara për masat e planifikuara për periudhën 2025-2031 në ZMM:

Tabela 107 Përmbledhje e planit afatgjatë të investimit, mijë euro

	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Burimi
	Faza I					Faza II	
Pajisjet e grumbullimit ndaras të mbeturinave & objekti i klasifikimit	1,575	2,855	567	570	397	444	PZP
OR-të	800						grant
Objekti i kompostimit në Pejë	912						grant
Pajisjet për kompostim në Istog, Klinë, Deçan	702						grant
Stacioni i Transferit Istog	575	119					grant
Stacioni i Transferit Deçan	607	119					grant
Deponia rajonale	10,248					1,458	grant/kredi
TMB rajonale						15,254	grant
Objekti rajonal i trajtimit në kontejnerë të specializuar						3,897	grant
Gjithsej	15,419	3,093	567	570	397	21,053	
Totali, pa investimet nga skema PZP	13,844	238	0	0	0	20,609	

Investimi total për periudhën arrin në 41 milionë euro, 6.4 milionë euro do të sigurohen nga skema PZP. Kredia është konsideruar për ndërtimin e qelisë së dytë të deponisë. Për pjesën tjetër të investimit do të kërkohet financim me grante, nga të cilat 14 milionë euro për fazën e parë dhe 19 milionë euro për fazën e dytë.

8.3.8 Implikimet tarifore dhe përballueshmëria

Llogaritjet e tarifave zhvillohen në bazë të fraksioneve të mbeturinave të çdo komune.

Kostot e ndërlidhura me materialet e riciklueshme të grumbulluara ndaras, klasifikimi i mbeturinave të riciklueshme të grumbulluara ndaras dhe deponimi i papastërtive nga linja e klasifikimit, si dhe kostot për grumbullimin ndaras të fraksioneve si MPEE, gomat, grumbullimi i mbeturinave të tekstilit që nga viti 2030, mbulohen nga skemat PZP.

Kostot që ndërlidhen me fraksionet tjera të mbeturinave do të mbulohen nga tarifat e mbeturinave të mbledhura nga popullata, bizneset dhe institucionet nga secila komunë. Amortizimi i aseteve grantuara nuk njihet si kosto për përcaktimin e tarifave të mbeturinave.

Kostot për grumbullimin ndaras të mbeturinave të gjelbra përfshihen në kostot e kompostimit të gjelbër dhe kostot për grumbullimin ndaras të mbeturinave organike – në kostot e trajtimit/rikuperimit në kontejnerë të specializuar.

Kostot rajonale të trajtimit përcaktohen në bazë të mbeturinave të përziera të dërguara në deponi deri në vitin 2031, mbeturinave të dërguara në TMB si dhe në objektin e trajtimit në kontejnerë të specializuar që nga viti 2032 si dhe tarifat e portës, siç përcaktohen më sipër.

Si shtojcë jepen balancet e përgjithshme/masës të të gjitha komunave në rajon.

Për ekonomitë me të ardhura mesatare, siç është Kosova, 1% e të hyrave familjare përgjithësisht njihet si një prag i përballueshëm për tarifat e shërbimit të MKI-ve. ASK bën anketa për shpenzimet e ekonomive familjare, jo për të hyrat e ekonomive familjare. Duke qenë se të hyrat shpenzohen ose kursehen, ato janë më të larta se shpenzimet. Kështu, tarifa e mbeturinave deri në 1% të shpenzimeve familjare është e përballueshme. Në vitin 2022, anketa e

PNMIM, Rajoni i Dukagjinit

ASK-së⁴⁸ e shpenzimeve të ekonomive familjare ka përcaktuar 1,903€ si nivel mesatar i shpenzimeve për kokë banori. Për shkak të tendencës së zvogëlimit të madhësisë së ekonomive familjare, tarifa për person duhet të jetë ajo kryesore për përcaktimin e përballueshmërisë së shërbimeve.

Përballueshmëria e tarifave të mbeturinave rritet me rritjen e të hyrave monetare. Mbi bazën e rritjes aktuale të BPV-së për frymë në vitin 2023 (12.3%⁴⁹) dhe vlerësimet për vitin 2024 (6%), dhe mbi supozimin se të hyrat vjetore të BPV-së reale për frymë rriten me 3% (mbi inflacionin) deri në vitin 2035, për rritjen konstante të çmimeve të vitit 2025 bëhet parashikimi i mëposhtëm i përballueshmërisë së tarifave të mbeturinave deri më 2035:

Tabela 108 Parashikimi i përballueshmërisë së tarifave të mbeturinave, çmimet e vitit 2025

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
Tarifa mujore për person	1.6	1.78	1.89	1.94	2.00	2.06	2.12	2.19	2.25	2.32	2.39	2.46	2.54	2.61

Pragu i përballueshmërisë për të hyrat familjare përdor vlerësimet e popullsisë për uljen e popullsisë, bazuar në të dhënat e Regjistrimit të vitit 2024.

Tabelat e mëposhtme përmbledhin implikimin tarifor të masave të propozuara, duke marrë parasysh TVSH-në.

Për komunën e Pejës, Istogut dhe Deçanit, 70% e të hyrave supozohet se do të mblidhen nga popullata, në vitin 2022 pjesëmarrja ishte 70%, 67%, 53%, pjesa tjetër nga bizneset dhe institucionet.

Për komunën e Klinës dhe Junikut 80% e shpenzimeve duhet t'i faturohen popullatës, në vitin 2022 pjesa e të hyrave nga popullata në të dyja komunat ishte 73%.

Komuna e Pejës

Tabela 109 Logaritja e tarifës, komuna e Pejës, mijë euro

	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
Mbeturinat e përziera të grumbulluara	37,903 t	31,776 t	30,441 t	28,937 t	27,995 t	27,313 t	23,648 t	22,817 t	21,984 t	21,237 t
Grumbullimi i mbeturinave të përziera, mijë euro	1,895	1,610	1,567	1,531	1,527	1,515	1,356	1,326	1,296	1,266
Kompostimi shtëpiak, mijë euro	0	24	26	27	28	30	31	33	34	36
Kompostimi i hapur pale palë, mijë euro	0	256	257	258	259	259	259	259	259	260
OR, mijë euro	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25
Tarifa e portës në deponi/TMB	11 €/ton	22 €/t	22 €/t	22 €/t	22 €/t	39 €/t	56 €/t	58 €/t	60 €/t	62 €/t
Trajtimi/deponimi, mijë euro	417	714	691	662	644	1,119	1,416	1,423	1,442	1,455
Kostot totale, mijë €	2,337	2,629	2,565	2,503	2,483	2,947	3,087	3,066	3,057	3,041
Kostot totale me TVSH	2,524	2,839	2,771	2,704	2,682	3,183	3,334	3,311	3,301	3,285
Faturimi për familje	1,767	1,988	1,940	1,893	1,878	2,229	2,335	2,319	2,311	2,300
Faturimi i entiteteve juridike	757	851	831	811	804	954	1,000	993	990	985
Pragu i përballueshmërisë	1,983	2,041	2,100	2,162	2,225	2,291	2,358	2,428	2,500	2,574

⁴⁸ Rezultatet e Anketës Buxhetore të Ekonomive Familjare 2022

⁴⁹ <https://www.macrotrends.net/global-metrics/countries/XKX/kosovo/gdp-per-capita>

PNMIM, Rajoni i Dukagjinit

Kostot rajonale të trajtimit përcaktohen në bazë të mbeturinave të përziera të dërguara në deponi deri në vitin 2031, trajtimit në TMB dhe në kontejnerë të specializuar prej vitit 2032, si dhe tarifat e portës, siç përcaktohet më sipër.

Figura më poshtë paraqet nivelin e tarifës familjare në lidhje me pragun e përballueshmërisë, të përcaktuar si më sipër.

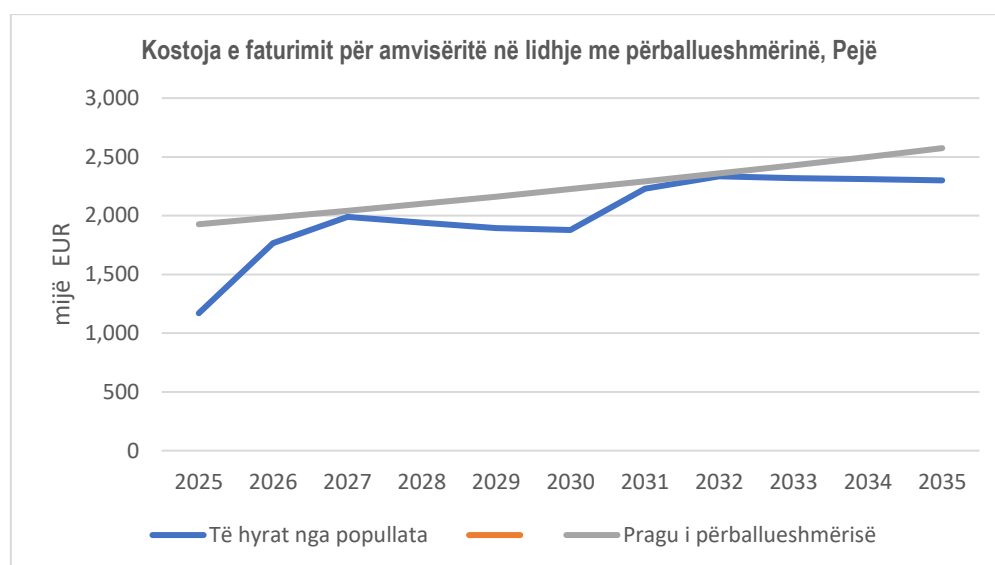

Figura 41 Të hyrat e Pejës të parashikuara nga tarifat e amvisërisë në lidhje me përballueshmërinë

Komuna e Istogut

Tabela 110 Logaritja e tarifës, komuna e Istogut, mijë euro

	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
Mbeturinave të përziera të grumbulluara	12,281	9,735 t	9,572 t	9,380 t	9,062 t	8,793 t	7,409 t	7,143 t	6,873 t	6,655 t
Grumbullimi i mbeturinave të përziera, mijë euro	688	717	714	708	702	697	687	685	662	660
Kompostimi shtëpiak, mijë €	0	17	18	19	20	21	22	23	24	25
Kompostimi i hapur pale palë, mijë euro	0	77	77	77	77	77	77	77	77	77
OR, mijë euro	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25
Tarifa e portës në deponi / TMB	11	22	22	22	22	39	56	58	60	62
Trajtimi/deponimi, mijë euro	135	219	217	213	207	358	421	420	421	422
Kostot totale, mijë euro	848	1,055	1,050	1,041	1,031	1,177	1,232	1,229	1,209	1,209
Kostot totale me TVSH	916	1,140	1,134	1,125	1,114	1,272	1,330	1,328	1,305	1,306
Faturimi për familjet	641	798	794	787	780	890	931	929	914	914
Faturimi për entitetet juridike	275	342	340	337	334	381	399	398	392	392
Pragu i përballueshmërisë	793	816	840	865	890	916	943	971	1,000	1,030

PNMIM, Rajoni i Dukagjinit

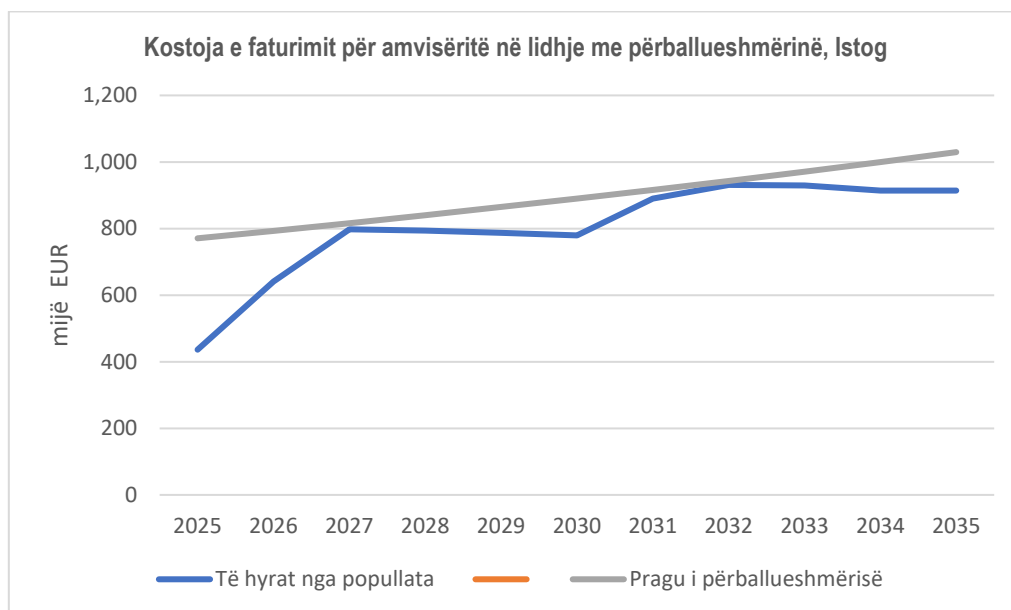

Figura 42 Të hyrat e Istogut të parashikuara nga tarifat e amvisërisë në lidhje me përballueshmërinë

Komuna e Klinës

Tabela 111 Llogaritja e tarifës, komuna e Klinës, mijë euro

	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
Mbeturinat e përziera të grumbulluara	7,863 t	6,500 t	6,392 t	6,264 t	6,052 t	5,873 t	4,808 t	4,621 t	4,433 t	4,278 t
Grumbullimi i mbeturinave të përziera, mijë euro	514	544	544	534	533	532	530	522	510	509
Kompostimi shtëpiak, mijë €	0	16	16	17	18	19	20	21	22	23
Kompostimi i hapur pale palë, mijë euro	0	77	77	77	77	77	77	77	77	77
OR, mijë euro	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25
Tarifa e portës në deponi / TMB	11 €/ton	22 €/t	22 €/t	22 €/t	22 €/t	39 €/t	56 €/t	58 €/t	60 €/t	62 €/t
Trajtimi/deponimi, mijë euro	86	146	145	142	138	239	274	272	273	272
Kostot totale, mijë euro	625	808	807	796	792	892	926	917	906	906
Kostot totale me TVSH	675	873	871	860	855	963	1,000	990	978	979
Faturimi për familjet	540	698	697	688	684	771	800	792	783	783
Faturimi për entitetet juridike	135	175	174	172	171	193	200	198	196	196
Pragu i përballueshmërisë	733	755	777	800	823	847	872	898	925	952

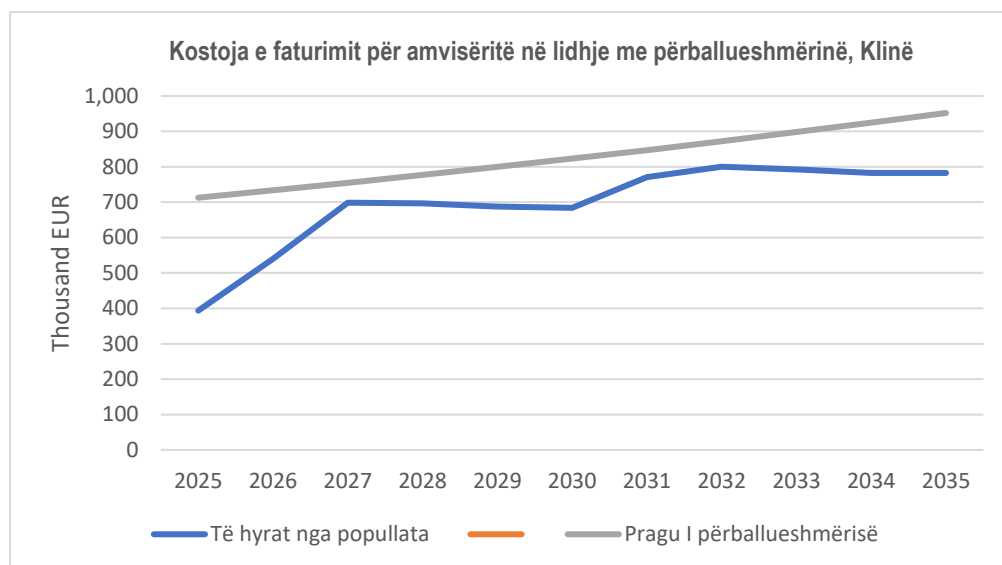

Figura 43 Të hyrat e Klinës të parashikuara nga tarifat e amvisërisë në lidhje me përballueshmërinë

Komuna e Deçanit

Tabela 112 Llogaritja e tarifës, komuna e Deçanit, mijë euro

	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
Mbeturinat e përziera të grumbulluara	7,230 t	6,013 t	5,912 t	5,792 t	5,595 t	5,426 t	4,416 t	4,243 t	4,068 t	3,926 t
Grumbullimi i mbeturinave të përziera, mijë euro	616	477	475	475	474	464	436	435	422	421
Kompostimi shtëpiak, mijë €	0	15	16	17	17	18	19	20	21	22
Kompostimi i hapur pale palë, mijë euro	0	75	75	75	75	75	75	75	75	75
OR, mijë euro	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25
Tarifa e portës në deponi / TMB	11 €/ton	22 €/t	22 €/t	22 €/t	22 €/t	39 €/t	56 €/t	58 €/t	60 €/t	62 €/t
Trajtimi/deponimi, mijë euro	80	135	134	132	128	221	250	248	248	247
Kostot totale, mijë euro	721	727	725	723	719	804	805	803	790	790
Kostot totale me TVSH	778	785	783	780	776	868	869	868	854	854
Faturimi për familjet	545	550	548	546	543	607	608	607	597	598
Faturimi për entitetet juridike	234	236	235	234	233	260	261	260	256	256
Pragu i përballueshmërisë	666	685	705	726	747	769	792	815	839	864

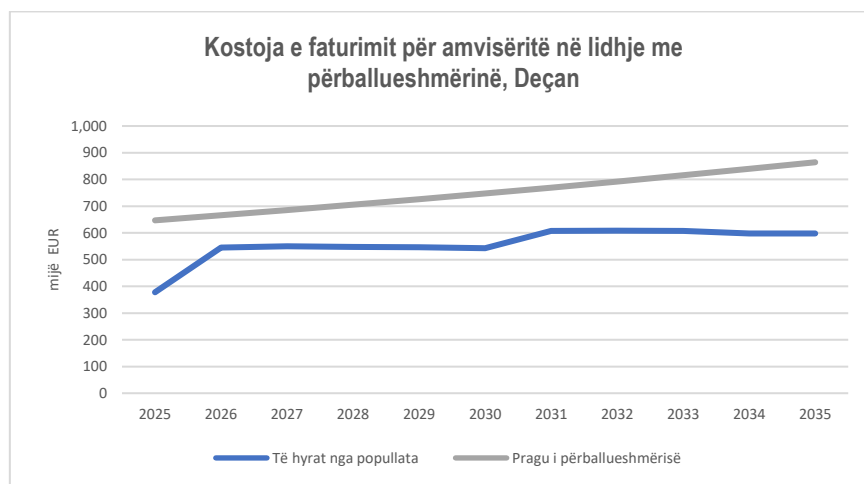

Figura 44 Të hyrat e Deçanit të parashikuara nga tarifat e amvisërisë në lidhje me përbalueshmërinë

Komuna e Junikut

Tabela 113 Logaritja e tarifës, komuna e Junikut, mijë euro

	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
Mbeturinat e përziera të grumbulluara	7,230 t	6,013 t	5,912 t	5,792 t	5,595 t	5,426 t	4,416 t	4,243 t	4,068 t	3,926 t
Grumbullimi i mbeturinave të përziera, mijë euro	616	477	475	475	474	464	436	435	422	421
Kompostimi shtëpiak, mijë €	0	15	16	17	17	18	19	20	21	22
Kompostimi i hapur pale palë, mijë euro	0	75	75	75	75	75	75	75	75	75
OR, mijë euro	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25
Tarifa e portës në deponi / TMB	11 €/t	22 €/t	22 €/t	22 €/t	22 €/t	39 €/t	56 €/t	58 €/t	60 €/t	62 €/t
Trajtimi/deponimi, mijë euro	80	135	134	132	128	221	250	248	248	247
Kostot totale, mijë euro	721	727	725	723	719	804	805	803	790	790
Kostot totale me TVSH	778	785	783	780	776	868	869	868	854	854
Faturimi për familjet	545	550	548	546	543	607	608	607	597	598
Faturimi për entitetet juridike	234	236	235	234	233	260	261	260	256	256
Pragu i përbalueshmërisë	666	685	705	726	747	769	792	815	839	864

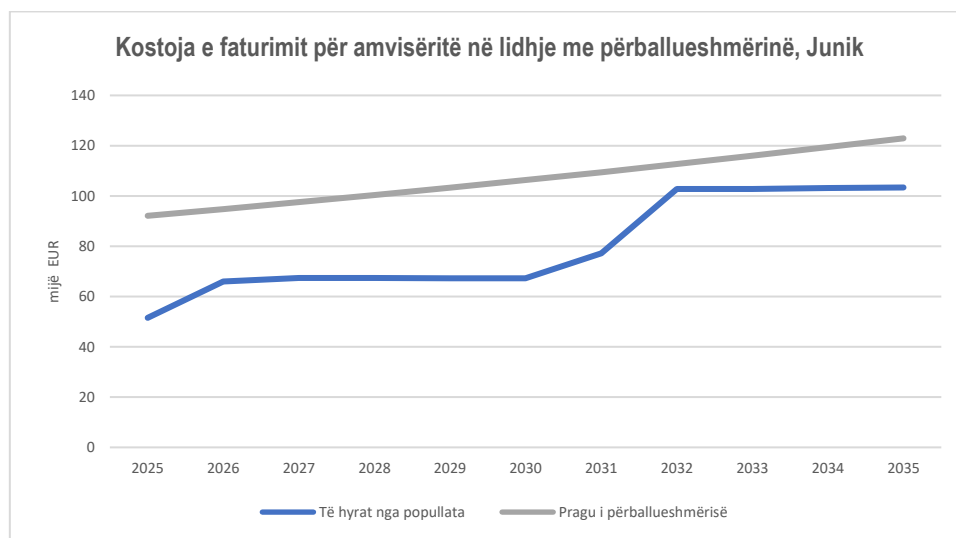

Figura 45 Të hyrat e Junikut të parashikuara nga tarifat e amvisërisë në lidhje me përballueshmërinë

Masat e planifikuara janë të përballueshme për të gjitha komunat. Tarifat e mbeturinave në Pejë dhe Istog janë më të larta për shkak të gjenerimit më të madh të mbeturinave.

8.4 Konsultimi publik, ndërgjegjësimi dhe masat edukative

Edhe një sistem i mirë-projektuar i menaxhimit të mbeturinave nuk do të funksiononte nëse banorët, me përpjekjet e tyre të përditshme, nuk mbështesin masat dhe nuk kontribuojnë në arritjen e objektivave të vendosura. Sjellja njerëzore gjithashtu ndikon në koston e trajtimit të mbeturinave të hedhura në vendet publike, ekzistencën e deponive ilegale si dhe ambicet lokale, rajonale dhe globale për të reduktuar ndotjen nga plastika.

8.4.1 Konsultimi publik

Pas miratimit të PNMIM, të gjitha planet komunale të menaxhimit të mbeturinave duhet të përditësohen në përputhje me rrethanat. Futja e masave të reja në planet lokale të menaxhimit të mbeturinave do të duhet t'i komunikohet publikut dhe të sigurohet marrëveshja.

Përveç kësaj, konsultimi publik do të jetë i nevojshëm gjatë procesit të:

- Përzgjedhjes së vendeve për objektet e parashikuara të rikuperimit të mbeturinave; dhe
- Vendosjen e kontejnerëve për ndarjen në burim të materialeve të riciklueshme të thata dhe (më pas) mbeturinave organike.

8.4.2 Masat e ndërgjegjësimi dhe edukimit

Aktivitetet e komunikimit do të përqendrohen në rritjen e ndërgjegjësimi për masat kryesore të miratuara në Plan dhe në identifikimin e aspekteve të Planit që komuniteti do të duhet të ofronte mbështetje përmes sjelljeve përkatëse. Duke u bazuar në hapat fillestarë, do të nevojitet një strategji komunikimi afatgjatë për të ndihmuar në sigurimin e zbatimit të planeve të mëvonshme.

Masat e ndërgjegjësimit dhe edukimit do të fokusohen në:

- **Zhvillimin dhe zbatimin e programeve të kompostimit shtëpiak.** Zgjerimi i vazhdueshëm i programit të kompostimit shtëpiak do të varet shumë nga gatishmëria e familjeve për të marrë pjesë në të. Ndërsa zhvillohet programi i kompostimit shtëpiak, stimujt (p.sh. reduktimi i taksës së mbeturinave) duhet të aplikohen dhe so kjo duhet t'u komunikohen familjeve të interesuara.
- **Grumbullimi ndaras i materialeve të thata të riciklueshme.** Suksesi i ndarjes në burim dhe përmbushja e synimeve të përcaktuara të riciklimit do të varet kryesisht nga pjesëmarrja e banorëve. Masat ndërgjegjëse do të duhet të jenë të vazhdueshme duke përdorur të gjitha mënyrat e mundshme të komunikimit – masmedia, billborde dhe pamje të tjera, media sociale, përfshirje të OJQ-ve, etj.
- **Qëllimi dhe përdorimi i oboveve të riciklimit.** Menjëherë pas ngritjes së OR, qëllimi dhe dobia e tyre duhet t'u komunikohet banorëve. OR do të pajisen me kontejnerë për grumbullimin e mbeturinave specifike të cilat do të jenë mënyra kryesore për banorët që të hedhin produktet e tyre që janë jashtë përdorimit (MPEE, bateri, etj).
- **Menaxhimi i mbeturinave të vëllimshme dhe të ndërtimit nga punimet e riparimit të shtëpive.** Familjeve do t'u ofrohet nga komunat shërbimi i planifikuar i grumbullimit të organizuar. Përveç kësaj, familjeve do t'u ofrohet gjithashtu mundësia për të dërguar mbeturinat e tyre të vëllimshme në oborret e centralizuara të riciklimit. Për të shmangur hedhjen e parregullt të këtyre llojeve të mbeturinave, banorët duhet ndërgjegjësuar për opsionet që kanë për grumbullimin dhe deponimin e rregullt të tyre.
- **Ndryshimi i botëkuptimit ndaj hedhjes së mbeturinave në hapësira publike dhe deponimit.** Të gjitha mjetet e disponueshme të komunikimit duhet të përdoren për të shpërndarë informacionin për botëkuptimin e ndërlidhur me ndikimin e mbeturinave të hedhura pahijshëm në hapësira publike.

8.5 Monitorimi, vlerësimi dhe rishikimi i planit

Monitorimi është proces i mbledhjes së rregullt të të dhënave kryesore sasiore për të përcaktuar progresin në arritjen e synimeve të përcaktuara dhe për të parandaluar rezultate të padëshiruara, angazhime të akumuluar, etj. Monitorimi kryhet sipas parimeve të besueshmërisë, mirëbesimit, korrespondencës dhe rëndësisë së informacionit dhe konsideratave të detyrueshme.

Sistemi për monitorimin e progresit në zbatimin e këtij Plani të Menaxhimit të Mbeturinave do të fokusohet në monitorimin e:

- Afatit të zbatimit.
- Shumës së financimit.
- Burimit të financimit.
- Përgjegjësisë së palëve.
- Treguesve të performances.

Nëse është e nevojshme dhe varësisht nga ecuria e zbatimit të aktiviteteve, Plani i Veprimit do të përditësohet çdo vit. Në rast të ndryshimeve të mëdha në legjislacionin për menaxhimin e mbeturinave, Plani Ndërkomunal i Menaxhimit të Integruar të Mbeturinave duhet të përditësohet gjithashtu për të pasqyruar këto ndryshime.

Planet komunale të menaxhimit të mbeturinave duhet të përditësohen brenda gjashtë muajve nga data e miratimit të Planit Ndërkomunal për Menaxhimin e Integruar të Mbeturinave.

SHTOJCA 1. BALANCAT E PËRGJITHSHME/MASËS SIPAS KOMUNAVE

Tabela 114 Balanca e përgjithshme/masës së mbeturinave në komunën e Pejës

Rrjedha e mbeturinave	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
Mbeturinat e gjeneruara	37,903 t	38,099 t	38,300 t	38,504 t	38,712 t	38,923 t	39,138 t	39,355 t	39,576 t	39,799 t
përfshirë sipërfaqet publike të mbeturinave të gjelbra	39,915 t	40,111 t	40,312 t	40,516 t	40,724 t	40,935 t	41,150 t	41,367 t	41,588 t	41,811 t
Materialet e riciklueshme të grumbulluara ndaras	0 t	5,081 t	6,385 t	7,836 t	8,496 t	9,225 t	10,015 t	10,562 t	11,066 t	11,552 t
Mbeturinat e gjelbra publike të kompostuara	2012 t	2,315 t	2,332 t	2,350 t	2,369 t	2,374 t	2,376 t	2,378 t	2,380 t	2,382 t
Kompostimi shtëpiak	0 t	177 t	196 t	217 t	240 t	256 t	1451 t	1657 t	1,895 t	2,045 t
Mbeturinat e përziera të grumbulluara	37,903 t	31,776 t	30,441 t	28,937 t	27,995 t	27,313 t	23,648 t	22,817 t	21,984 t	21,237 t
Rikuperimi i tekstit	0 t	0 t	0 t	0 t	349 t	383 t	420 t	444 t	468 t	495 t
Mbeturinat e përziera për trajtim në TMB	0 t	0 t	0 t	0 t	0 t	0 t	23,648 t	22,817 t	21,984 t	21,237 t
Mbeturinat ushqimore për trajtim në kontejnerë të specializuar	0 t	0 t	0 t	0 t	0 t	0 t	1,737 t	1,926 t	2,135 t	2,367 t
Papastërtitë nga klasifikimi në deponi	0 t	762 t	958 t	1,175 t	1274 t	1,384 t	1,502 t	1,584 t	1,660 t	1,733 t
Përzierjet nga TMB në deponi	0 t	0 t	0 t	0 t	0 t	0 t	5,962 t	5,774 t	5,572 t	5,407 t
Mbeturinat e deponuara në deponi	37,903 t	32,538 t	31,399 t	30,113 t	29,269 t	28,697 t	0 t	0 t	0 t	0 t

Tabela 115 Balanca e përgjithshme/masës së mbeturinave në komunën e Istogut

Rrjedha e mbeturinave	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
Mbeturinat e gjeneruara	11,756 t	11,817 t	11,878 t	11,942 t	12,006 t	12,072 t	12,138 t	12,205 t	12,274 t	12,343 t
përfshirë sipërfaqet publike të mbeturinave të gjelbra	12,281 t	12,342 t	12,404 t	12,467 t	12,532 t	12,597 t	12,664 t	12,731 t	12,799 t	12,868 t
Materialet e riciklueshme të grumbulluara ndaras	0 t	1,705 t	1,890 t	2,101 t	2,341 t	2,612 t	2,910 t	3,068 t	3,213 t	3,352 t
Mbeturinat e gjelbra publike të kompostuara	0 t	550 t	551 t	552 t	554 t	554 t	554 t	555 t	555 t	555 t
Kompostimi shtëpiak	0 t	97 t	107 t	119 t	132 t	140 t	795 t	908 t	1,038 t	1,120 t

PNMIM, Rajoni i Dukagjinit

Mbeturinat e përziera të grumbulluara	12,281 t	9,735 t	9,572 t	9,380 t	9,062 t	8,793 t	7,409 t	7,143 t	6,873 t	6,655 t
Rikuperimi i tekstit	0 t	0 t	0 t	0 t	92 t	105 t	420 t	444 t	468 t	495 t
Mbeturinat e përziera për trajtim në TMB	0 t	0 t	0 t	0 t	0 t	0 t	7,409 t	7,143 t	6,873 t	6,655 t
Mbeturinat ushqimore për trajtim në kontejnerë të specializuar	0 t	0 t	0 t	0 t	0 t	0 t	138 t	153 t	170 t	188 t
Papastërtitë nga klasifikimi në deponi	0 t	256 t	284 t	315 t	351 t	392 t	436 t	460 t	482 t	503 t
Përzierjet nga TMB në deponi	0 t	0 t	0 t	0 t	0 t	0 t	1,867 t	1,808 t	1,745 t	1,693 t
Mbeturinat e deponuara në deponi	12,281 t	9,991 t	9,855 t	9,695 t	9,413 t	9,185 t	0 t	0 t	0 t	0 t

Tabela 116 Balanca e përgjithshme/masës së mbeturinave në komunën e Klinës

Rrjedha e mbeturinave	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
Mbeturinat e gjeneruara	7,863 t	7904 t	7,945 t	7,987 t	8,031 t	8,074 t	8,119 t	8,164 t	8,209 t	8,256 t
përfshirë: sipërfaqet publike të mbeturinave të gjelbra	8,399 t	8,440 t	8,481 t	8,523 t	8,567 t	8,610 t	8,655 t	8,700 t	8,745 t	8,792 t
Materialet e riciklueshme të grumbulluara ndaras	0 t	1,149 t	1,273 t	1,413 t	1,573 t	1,753 t	1,951 t	2,057 t	2,155 t	2,248 t
Mbeturinat e gjelbra publike të kompostuara	536 t	554 t	555 t	556 t	557 t	557 t	557 t	558 t	558 t	558 t
Kompostimi shtëpiak	0 t	64 t	71 t	78 t	87 t	92 t	523 t	598 t	683 t	738 t
Mbeturinat e përziera të grumbulluara	7,863 t	6,500 t	6,392 t	6,264 t	6,052 t	5,873 t	4,808 t	4,621 t	4,433 t	4,278 t
Rikuperimi i tekstit	0 t	0 t	0 t	0 t	62 t	71 t	420 t	444 t	468 t	495 t
Mbeturinat e përziera për trajtim në TMB	0 t	0 t	0 t	0 t	0 t	0 t	4,808 t	4,621 t	4,433 t	4,278 t
Mbeturinat ushqimore për trajtim në kontejnerë të specializuar	0 t	0 t	0 t	0 t	0 t	1 t	102 t	113 t	126 t	139 t
Papastërtitë nga klasifikimi në deponi	0 t	172 t	191 t	212 t	236 t	263 t	293 t	309 t	323 t	337 t
Përzierjet nga TMB në deponi							1,206 t	1,168 t	1,127 t	1,094 t
Mbeturinat e deponuara në deponi	7,863 t	6,673 t	6,583 t	6,476 t	6,288 t	6,136 t	0 t	0 t	0 t	0 t

PNMIM, Rajoni i Dukagjinit

Tabela 117 Balanca e përgjithshme/masës së mbeturinave në komunën e Deçanit

Rrjedha e mbeturinave	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
Mbeturinat e gjeneruara	7,230 t	7,267 t	7,305 t	7,344 t	7,384 t	7,424 t	7,465 t	7,506 t	7,548 t	7,591 t
përfshirë sipërfaqet publike të mbeturinave të gjelbra	7,742 t	7,779 t	7,817 t	7,856 t	7,896 t	7,936 t	7,977 t	8,018 t	8,060 t	8,103 t
Materialet e riciklueshme të grumbulluara ndaras	0 t	1,027 t	1,142 t	1,273 t	1,423 t	1,592 t	1,778 t	1,875 t	1,964 t	2,048 t
Mbeturinat e gjelbra publike të kompostuara	512 t	523 t	523 t	524 t	525 t	525 t	525 t	525 t	525 t	525 t
Kompostimi shtëpiak	0 t	62 t	69 t	76 t	84 t	90 t	509 t	581 t	664 t	717 t
Mbeturinat e përziera të grumbulluara	7,230 t	6,013 t	5,912 t	5792 t	5,595 t	5,426 t	4,416 t	4,243 t	4,068 t	3,926 t
Rikuperimi i tekstilit	0 t	0 t	0 t	0 t	56 t	64 t	420 t	444 t	468 t	495 t
Mbeturinat e përziera për trajtim në TMB	0 t	0 t	0 t	0 t	0 t	0 t	4,416 t	4,243 t	4068 t	3,926 t
Mbeturinat ushqimore për trajtim në kontejnerë të specializuar	0 t	0 t	0 t	0 t	0 t	1 t	62 t	69 t	76 t	85 t
Papastërtitë nga klasifikimi në deponi	0 t	154 t	171 t	191 t	213 t	239 t	267 t	281 t	295 t	307 t
Përzierjet nga TMB në deponi	0 t	0 t	0 t	0 t	0 t	0 t	1,107 t	1,072 t	1,035 t	1,004 t
Mbeturinat e deponuara në deponi	7,230 t	6,168 t	6,083 t	5,983 t	5,808 t	5,664 t	0 t	0 t	0 t	0 t

Tabela 118 Balanca e përgjithshme/masës së mbeturinave në komunën e Junikut

Rrjedha e mbeturinave	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
Mbeturinat e gjeneruara	874 t	878 t	883 t	887 t	892 t	897 t	902 t	907 t	912 t	917 t
përfshirë sipërfaqet publike të mbeturinave të gjelbra	938 t	943 t	947 t	952 t	957 t	961 t	966 t	971 t	976 t	981 t
Materialet e riciklueshme të grumbulluara ndaras	0 t	154 t	163 t	172 t	181 t	191 t	202 t	213 t	224 t	235 t
Mbeturinat e gjelbra publike të kompostuara	0 t	0 t	0 t	0 t	0 t	1 t	0 t	0 t	0 t	0 t
Kompostimi shtëpiak	0 t	9 t	10 t	11 t	13 t	13 t	76 t	87 t	100 t	108 t
Mbeturinat e përziera të grumbulluara	874 t	691 t	685 t	678 t	662 t	654 t	583 t	564 t	543 t	527 t

PNMIM, Rajoni i Dukagjinit

Rrjedha e mbeturinave	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
Rikuperimi i tekstilit	0 t	0 t	0 t	0 t	9 t	9 t	10 t	10 t	11 t	11 t
Mbeturinat e përziera për trajtim në TMB	0 t	0 t	0 t	0 t	0 t	0 t	583 t	564 t	543 t	527 t
Mbeturinat ushqimore për trajtim në kontejnerë të specializuar	0 t	0 t	0 t	0 t	0 t	1 t	0 t	0 t	0 t	0 t
Papastërtitë nga klasifikimi në deponi	0 t	23 t	24 t	26 t	27 t	29 t	30 t	32 t	34 t	35 t
Përzierjet nga TMB në deponi	0 t	0 t	0 t	0 t	0 t	0 t	29 t	28 t	27 t	27 t
Mbeturinat e deponuara në deponi	938 t	779 t	774 t	769 t	754 t	745 t	0 t	0 t	0 t	0 t

N.P.L "HIGJIENA" SH.A. - DEÇAN

HIGJIENA SH.A.	
02/Financat	383
25	23 / 04 / 2025
DEÇAN, DEÇAN	

**RAPORTI I AUDITORIT TË PAVARUR DHE PASQYRAT
FINANCIARE PËR VITIN QË PËRFUNDON MË 31 DHJETOR 2024**

REPUBLIKA E KOSOVËS-REPUBLIKA KOSOVA-REPUBLIC OF KOSOVO MINISTRIA E FINANCËVE - MINISTARSTVO ZA FINANCUE - MINISTRY OF FINANCE KËSHILLI I KOSOVËS PËR RAPORTIM FINANCIAR KOSOVSKI SAVET ZA FINANSIJSKO IZVEŠTAVANJE KOSOVO FINANCIAL REPORTING COUNCIL	
Nr./Br./No. 2322	Nr.faq./Br.str./No.pg.
Data/Datum/Date 30.04.2025	PRISHTINË-PRISTINA-PRISHTINA

Prishtinë, Prill 2025

PËRMBAJTJA**FAQE**

RAPORTI I AUDITORIT TË PAVARUR	3
DEKLARATA E PAJTUESHMËRË	6
PASQYRA E POZICIONIT FINANCIAR	7
PASQYRA TË ARDHURAVE TJERA GJITHËPËRFSHIRËSE	8
PASQYRA E NDRYSHIMEVE NË EKUITET	9
PASQYRA E RRJEDHËS SË PARASË	10
SHËNIMET NË PASQYRAT FINANCIARE	11 – 25

RAPORT I AUDITORIT TË PAVARUR

Për: Menaxhmentin e "N.P.L HIGJIENA" SH.A. - DEÇAN

Opinion i pakualifikuar:

Ne i kemi audituar Pasqyrat Financiare përcjellëse të "N.P.L HIGJIENA" SH.A., tutje Referuar ("HIGJIENA") me adresë: Bjeshket e Deçanit, pn, Republika e Kosovës, që nga Pasqyra e Pozicionit Financiar më 31 dhjetor 2024, Pasqyrën e të Ardhurave Gjithëpërfshirëse, Pasqyrën e Rrjedhës së Parasë për vitin që ka përfunduar, Pasqyra e Ndryshimeve në Ekuitet, si dhe Përmbledhjen e Politikave Kryesore të Kontabilitetit dhe Shënimeve Shpjeguese.

- Për mendimin tonë, Pasqyrat Financiare të N.P.L "HIGJIENA", paraqesin gjendjen e drejtë, në të gjitha aspektet materiale pozicionin financiar më 31 dhjetor 2024, si dhe përformancën financiare dhe rrjedhat e saj të parasë për vitin e përfunduar, në pajtueshmëri me Standardin Ndërkombëtar të Raportimit Financiar (SNRF).

Ne e kemi kryer auditimin tonë në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Auditimit (SNA- të). Përgjegjësia jonë është të japim një mendim mbi këto pasqyra financiare bazuar në auditimin e bërë. Gjatë angazhimit tonë, ne ishim të pavarur nga shoqëria dhe në përputhje me kodin e etikës për profesionistët kontabël (kodi i BSNEPK), së bashku me kërkesat etike që janë të zbatueshme për auditimin e pasqyrave financiare në Kosovë. Po ashtu ne kemi përmbushur përgjegjësitë tjera etike në përputhje me këto kërkesa dhe me kodin e BSNEPK. Ne besojmë se evidenca e auditimit që kemi siguruar është e mjaftueshme dhe e përshtatshme për të dhënë një bazë për opinionin tonë.

Çështjet Kryesore të Auditimit - Theksim i Çështjes

Auditimi përfshinë ekzaminimin në bazë të testeve të dhënave në mbështetje të shifrave dhe shpalosjeve në pasqyrat financiare. Gjatë bërjes së këtyre vlerësimeve të rrezikut, auditori konsideron të përshtatshëm kontrollin e brendshëm për përgatitjen dhe prezantimin e drejtë të pasqyrave financiare të kompanisë në mënyrë që të dizajnojë procedura të auditimit që janë të duhura në rrethana, por jo për qëllim të shprehjes së një mendimi në efektivitetin e kontrollit të brendshëm të kompanisë. Auditimi gjithashtu përfshinë vlerësimin e përshtatshmërisë së politikave kontabël të përdorura, dhe arsyeshmërinë e politikave të përdorura si dhe nevojën e vlerësimeve kontabël të bëra nga menaxhmenti, gjithashtu edhe prezantimin e përgjithshëm të pasqyrave financiare. Ne besojmë se evidenca e auditimit që kemi siguruar është e mjaftueshme dhe e përshtatshme për të dhënë një bazë për opinionin tonë. Ne terheqim vemendjen lidhur me momentet e mëposhtme:

ProAudit

Tel: +383 44 126 395

Email: proaudit34@gmail.com

- Siç është raportuar në shënimin 5 – *Pronat, Pajisjet dhe Implantet (PPI)*, për vitin 31 dhjetor 2024: 154,456 Euro (viti 2023: 206,337 Euro), Kompania nuk e ka rishikuar asnjëherë vlerën e drejtë të asetëve siç kërkohet me modelin e Rivlerësimit nga Standardi Ndërkombëtar i Kontabilitetit 16 Pasuritë Afatgjata Materiale ("SNK16"). Në përputhje me kërkesat e SNK-16 rivlerësimet do të bëhen në mënyrë të rregullt mjaftueshëm që të sigurohet se vlera kontabël (neto) e pasurisë nuk ndryshon materialisht nga ajo që do të përcaktohej nëse do të përdorej vlera e drejtë në datën e bilancit. Ne nuk ishim në gjendje përmes procedurave alternative të auditimit të vlerësojmë se vlera bartëse e Pronës, Implantëve dhe Pajisjeve është prezantuar në përputhje me kërkesat e SNK-16.
- Gjatë zhvillimit të procesit të auditimit, kemi konstatuar që Higjena, ende nuk ka emruar pozitë të Zyrtarëve të lartë si: i) Sekretari Korporatës dhe ii) Zyrtari i Auditimit të Brendshëm, siç parashihet më Ligjin nr. 03/L – 087 Për Ndërmarrjet Publike.

Përgjegjësitë e menaxhmentit për Pasqyrat Financiare

Menaxhmenti është përgjegjës për përgatitjen dhe prezantimin e drejtë të këtyre Pasqyrave Financiare në përputhje me Standardin Ndërkombëtar të Raportimit Financiar (SNRF). Kjo përgjegjësi përfshinë: dizajnimin, implementimin dhe mirëmbajtjen e kontrollit të brendshëm relevant; për përgatitjen dhe prezantimin e drejtë të këtyre pasqyrave financiare; të jenë të liruara nga gabimet materiale, nga mashtrimi apo nga gabimi; zgjedhjen dhe aplikimin e politikave të duhura të kontabilitetit; bërjen e vlerësimeve kontabël që janë të arsyeshme për rrethanat.

Përgjegjësia e Auditorit

Përgjegjësia jonë është të shprehim një mendim mbi këto Pasqyra Financiare bazuar në auditimin tonë. Ne zhvilluam auditimin në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Auditimit. Këto standarde kërkojnë që ne të përmbushim kërkesat etike dhe të planifikojmë e zhvillojmë auditimin për të arritur siguri të arsyeshme mbi atë se a janë Pasqyrat Financiare të liruara nga gabimet materiale. Auditimi përfshinë zbatimin e procedurave që të arrijmë dëshmi audituese rreth shumave dhe shpalosjeve në Pasqyrat Financiare.

Procedurat e zgjedhura varen nga gjykimi i auditorit, përfshirë vlerësimin e riskut të gabimeve materiale të Pasqyrave Financiare, qoftë nga gabimi apo nga mashtrimi. Në bërjen e këtyre vlerësimeve të riskut, auditori merr në konsiderim kontrollin e brendshëm relevant për përgatitjen dhe prezantimin e drejtë të Pasqyrave Financiare të entitetit, në mënyrë që të dizajnojë procedurat e auditimit që janë të duhura për rrethanat, por jo për qëllim të dhënies së një mendimi në efikasitetin e kontrollit të brendshëm të entitetit. Gjithashtu, auditimi përfshinë vlerësimin e përshtatshmërisë së politikave të kontabilitetit të përdorura dhe

ProAudit

Tel: +383 44 126 395

Email: proaudit34@gmail.com

arsyeshmërinë e vlerësimeve kontabël të bëra nga menaxhmenti, si dhe vlerësimi i prezantimit të përgjithshëm të Pasqyrave Financiare. Ne besojmë që dëshmitë për auditim që i kemi siguruar janë të mjaftueshme dhe të duhura që të ofrojmë bazë për mendimin tonë të auditorit.

Hajdar Hoxhaj

Auditor Ligjor Nr. 88

ProAudit

SH.P.K.

Adresa: Rr. Behar Begolli,
Linda Premium, 10 000 Prishtinë

Prishtinë, më
16 prill 2025

DEKLARATA E PAJTUESHMËRISË

Emri i biznesit: "N.P.L HIGJIENA" SH.A. - DEÇAN
Adresa: Bjeshket e Deçanit, pn.
NUI: 811299082

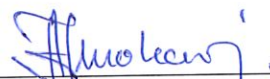
Deklaratë e Pajtueshmërisë

Për pasqyrat financiare që përfundojnë më 31.12.2024, deklaroj që pasqyrat financiare për vitin raportues 2024 paraqesin pamje të drejtë dhe të vërtetë të pozitës financiare, rezultateve të operacioneve, dhe rrjedhave të parasë dhe që pasqyrat financiare janë përgatitur në pajtim me të gjitha kërkesat e Ligjit 06/L- 032 Për Kontabilitet, Raportim Financiar dhe Auditim.

Drejtor Ekzekutiv

Drejtor Financiar

ALBAWE AUDIT

PASQYRA E POZICIONIT FINANCIAR

	Shënimi	Me 31 dhjetor 2024	Me 31 dhjetor 2023
PASURITË			
Pasuritë afatshkurtra			
Paraja dhe ekuivalentët e parasë	4	851	6,650
Investimet financiare afatshkurtra		-	-
Llogaritë e arkëtueshme tregtare dhe të tjera	5	575,605	343,848
Stoqet		-	-
Pasuritë e tjera afatshkurtra	6	-	11,794
Gjithsej pasuritë afatshkurtra		576,456	362,292
Pasuritë afatgjata			
Pasurite biologjike	7	43,114	25,349
Prona, pajisjet dhe impiantet	8	154,056	206,337
Pasuritë e tjera afatgjata		-	-
Gjithsej pasuritë afatgjata		197,170	231,686
Gjithsej pasuritë		773,626	593,978
DETYRIMET DHE EKUITETI			
DETYRIMET			
Detyrimet afatshkurtra			
Mbitërheqja bankare		-	-
Llogaritë e pagueshme tregtare dhe të tjera	9	241,369	156,222
Detyrimet e tjera Pafatshkurtra	10	49,879	5,552
Gjithsej detyrimet afatshkurtra		291,248	161,773
Detyrimet afatgjata			
Kreditë dhe huatë, pjesa afatgjatë		-	-
Detyrimet e shtyra tatimore		-	-
Detyrimet e tjera afatgjata	11	380,228	380,228
Gjithsej detyrimet afatgjata		380,228	380,228
Gjithsej detyrimet		671,476	542,002
EKUITETI			
Kapitali aksionar	12	2,943	2,943
Fitimet e mbajtura		99,208	49,033
Rezervat e tjera		-	-
Gjithsej ekuiteti		102,151	51,976
Gjithsej ekuiteti dhe detyrimet		773,626	593,978

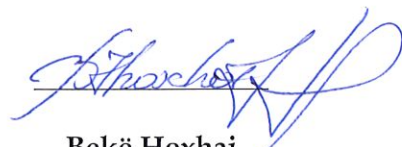
Pasqyrat Financiare jane te aprovuara dhe jane autorizuar nga menaxhmenti.

Kushtrim Loshaj
Kryeshef Ekzekutiv

Albane Avdiu
Zyrtar Kryesor Financiar dhe
Thesarit

Bekë Hoxhaj
Kontabilisti i Certifikuar
Nr.5650

Shënimet shoqëruese nga 1 deri 17 janë pjesë përbërëse e këtyre pasqyrave financiare.

PASQYRA E TË ARDHURAVE TJERA GJITHËPËRFSHIRËSE

	Shënimi	Për fund vitin 31 dhjetor 2024	Për fund vitin 31 dhjetor 2023
Të hyrat	13	929,702	782,050
Kostoja e shitjes		-	-
Fitimi / (humbja) bruto		929,702	782,050
Të ardhurat tjera		-	-
Shpenzimet e shpërndarjes	14	(503,104)	(368,593)
Shpenzimet administrative	15	(293,485)	(313,578)
Shpenzimet e tjera	8	(65,274)	(53,340)
Fitimi / (humbja) operativ		67,839	46,539
Shpenzimet financiare			(6,218)
Të ardhurat financiare		7950	-
Fitimi / (humbja) para tatimit		75,789	40,321
Rregullimi I fitimit / humbjes se bartuar			7,097
Shpenzimet e tatimit në fitim	16	(8,509)	(710)
Fitimi / (humbja) i/e vitit		67,280	6,387
Të ardhurat tjera		-	-
Gjithësej të ardhurat gjithëpërfshirëse		67,280	6,387

"N.P.L HIGJIENA" SH.A. – DEÇAN**Pasqyra financiare për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2024***(shumat janë në Euro)***PASQYRA E NDRYSHIMEVE NË EKUITET**

	Kapitali aksionar	Fitimet e mbajtura	Rezervat tjera	Gjithsej
Gjendja më 1 janar 2023	2,943	42,646	-	45,589
Fitimi / (humbja) i/ e vitit	-	6,387	-	6,387
Diferencat nga përkthimet valutore	-	-	-	-
Dividendat	-	-	-	-
Deponimet e kapitalit shtesë	-	-	-	-
Ndarja e rezervave	-	-	-	-
Gjendja më 31 dhjetor 2023	2,943	49,033	-	51,976
Gjendja më 1 janar 2024	2,943	49,033	-	51,976
Fitimi / (humbja) i/ e vitit	-	67,280	-	67,280
Diferencat nga përkthimet valutore	-	-	-	-
Dividendat	-	-	-	-
Korigjimet e FM	-	(17,105)	-	(17,105)
Ndarja e rezervave	-	.	-	-
Gjendja më 31 dhjetor 2024	2,943	99,208	-	102,151

"N.P.L HIGJIENA" SH.A. - DEÇAN

Pasqyra financiar për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2024

(shumat janë në Euro)

PASQYRA E RRJEDHËS SË PARASË

Shënimi	Për fund vitin 31 dhjetor 2024	Për fund vitin 31 dhjetor 2023
Rrjedha e parasë nga aktivitetet operative		
Fitimi / (humbja) i / e vitit para tatimit	67,839	40,321
Rregullimet për zërat jo në para të shpenzimeve dhe të hyrave	-	
<i>Rregullimet e zerave dhe shpenzime jo-monetare</i>	46,897	
Zhvlerësimi i pronës, pajisjeve dhe impianteve	65,274	53,340
Dëmtimi i pronës, pajisjeve dhe impianteve		(5,639)
Amortizimi i pasurive të paprekshme	-	-
Shpenzimet e tatimit në fitim	-	710
Paraja e gjeneruar nga operacionet para ndryshimit të kapitalit punues	180,011	88,731
(Rritja) / zvogëlim në llogaritë e arkëtueshme tregtare dhe të tjera	(231,757)	(140,047)
(Rritja) / zvogëlimi në stoke	-	-
(Rritja) / zvogëlimi në pasuritë e tjera	11,794	(1,939)
Rritja / (zvogëlimi) në llogaritë e pagueshme tregtare dhe të tjera	85,147	66,928
Rritja / (zvogëlimi) në detyrimet e tjera	44,327	102,552
Tatimi në fitim i paguar	-	-
Interesi i paguar	-	-
Rrjedha neto e parasë nga aktivitetet operative	89,522	116,225
Rrjedha e parasë nga aktivitetet investuese		
Pagesat për blerjet e pronës, pajisjeve dhe impianteve	(77,556)	(104,326)
Arkëtimet për shitjet e pronës, pajisjeve dhe impianteve	-	(3,911)
Pagesat për blerjet e pasurive biologjike	(17,765)	-
Rrjedha neto e parasë nga aktivitetet investuese	(95,321)	(108,237)
Rrjedha e parasë nga aktivitetet financuese		
Deponimet e kapitalit shtesë	(0)	(2,160)
Rrjedha neto e parasë nga aktivitetet financuese	(0)	(2,160)
Rritja/(zvogëlimi) neto i parasë dhe ekuivalentëve të parasë	(5,799)	5,827
Paraja dhe ekuivalentët e parasë në fillim të vitit	6,650	824
Paraja dhe ekuivalentët e parasë në fund të vitit	851	6,650

Shënimet shoqëruese nga 1 deri 17 janë pjesë përbërëse e këtyre pasqyrave financiare.

"N.P.L HIGJIENA" SH.A. - DEÇAN

Pasqyra financiar për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2024

(shumat janë në Euro)

1. INFORMATATË PËRGJITHSHME

NPL "Higjiena" është ndërmarrje e specializuar dhe e licencuar në kryerjen e shërbimeve me rëndësi të vaçantë shoqërore për jetën e qytetarëve – bartjen e mbeturinave dhe mirëmbajtjen e pastërtisë dhe higjienës publike. Rajoni ku shërben Ndërmarrja Publike Lokale „HIGJIENA” përfshin regjionin e Deçanit

Ndërmarrja është në funksion duke ofruar shërbime të menaxhimit të mbeturinave Ndërmarrja "Higjiena" ka filluar e vetëm shërbimet në menaxhimin e mbeturinave si një njësi operationale në 100% e teritorit të komunës së Deçanit

Shoqëria ka adresë operimi në Deçan, Rruga Bjeshket e Deçanit, pn

Shoqëria ka 1 (një) aksionar: Komuna e Deçanit që zotëron 100 % të aksioneve.

Aktiviteti primar i shoqërisë është grumbullimi, trajtimi i mbeturinave pastrimi dhe mirëmbajta e mjedisit.

2. Deklarata e përputhshmërisë

Këto pasqyra financiare janë përgatitur në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Raportimit Financiar ("SNRF"), të cilat janë në aplikim në Kosovë me aprovimin nga KKRF.

ADOPTIMI I STANDARDEVE NDËRKOMBËTARE TË REJA DHE ATYRE TË RISHIKUARA PËR RAPORTIM FINANCIAR

Standardet dhe interpretimet në fuqi në periudhën e raportuar

Ndryshimet e mëposhtme të standardeve ekzistuese të publikuara nga Bordi i Standardeve Ndërkombëtare të Kontabilitetit dhe interpretimet e publikuara nga Komiteti i Interpretimeve të Raportimeve Financiare Ndërkombëtare janë në fuqi për periudhën raportuese (efektiv për periudha vjetore që fillojnë më apo pas datës 1 janar 2021):

- Ndryshimet në fazën e dytë të reformës në Librin e Regjistrimeve të Investimeve (IBOR)

Më 27 Gusht 2020, BSNK lëshoi 'Reformën e Referencës së Normës së Interesit - Faza 2 (Ndryshimet në SNRF 9, SNK 39, SNRF 7, SNRF 4 dhe SNRF 16) me ndryshime që adresojnë çështje që mund të ndikojnë në raportimin financiar pas reformës së një pike referimi të normës së interesit, duke përfshirë zëvendësimin e saj me pike referimi të normës alternative. Ndryshimet janë efektive për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas datës 1 Janar 2021.

- Ndryshimet në SNRF 4 Kontratat e Sigurimit - një përjashtim i përkohshëm opsional nga zbatimi i SNRF 9 për njësitë ekonomike veprimtaria mbizotëruese e të cilave është lëshimi i kontratave brenda objektit të SNRF 4.
- Ndryshimet në SNRF 16

Më 31 Mars 2021, BSNK publikoi 'Koncesionet e Qirasë të Lidhura me Covid-19 përtej 30 Qershorit 2021 (Amendamenti i SNRF 16)' që zgjat, për një vit, ndryshimi i Majit 2020 që u ofron qiramarrësve një përjashtim nga vlerësimi nëse një koncesion i qirasë i lidhur me Covid-19 është një modifikim i qirasë. Amendamenti është efektiv për periudhat vjetore të raportimit që fillojnë më ose pas datës 1 Prill 2021.

Standardet dhe interpretimet në fjalë nuk janë ende efektive

Në datën e autorizimit të këtyre pasqyrave financiare të veçanta standardet, përmirësimet dhe interpretimet e mëposhtme ishin publikuar por akoma në fuqi.

- Cikli vjetor i përmirësimeve 2018-2020

Më 14 Maj 2020, BSNK lëshoi 'Përmirësimet Vjetore të Standardeve të SNRF 2018-2020'. Deklarata përmban ndryshime në katër Standardet Ndërkombëtare të Raportimit Financiar (SNRF) SNRF 1, SNRF 9, SNRF 16 dhe SNK 41 si rezultat i projektit vjetor të BSNK-së për përmirësime. Ndryshimet janë efektive për periudhat vjetore të raportimit që fillojnë më ose pas 1 Janarit 2023.

Standardi Ndryshimet në standard

SNRF 1 - Adoptimi për herë të parë i SNRF-ve. Filial si adoptues për herë të parë dhe përjashtimi vullnetar në lidhje me dallimet kumulative të përkthimit

SNRF 9 - Instrumentet Financiare Tarifat në testin "10 për qind" për çregjistrimin e detyrimeve financiare.

Shembuj ilustrues të SNRF 16 - Qiratë Stimujt e qirasë

SNK 41 - Agrikultura Tatimi në matjen e vlerës së drejtë

- Ndryshimet në SNK 16 në lidhje me të ardhurat para përdorimit të synuar

Më 14 Maj 2020, BSNK lëshoi 'Pronë, Impiant dhe Pajisje - Të ardhura para përdorimit të synuar (Ndryshime në SNK 16)' në lidhje me të ardhurat nga shitja e artikujve të prodhuar ndërsa sillte një aktiv në vendin dhe gjendjen e nevojshme që ai të jetë i aftë të veprojë në mënyrën e synuar nga menaxhmenti. Ndryshimet janë efektive për periudhat vjetore të raportimit që fillojnë më ose pas 1 Janarit 2023.

- Ndryshimet në SNK 37 në lidhje me kontratat me kushte rënduese (Onerous Contracts)

Më 14 Maj 2020, BSNK lëshoi 'Kontratat me kushte rënduese - Kostoja e Përmbushjes së Kontratës (Ndryshime në SNK 37)' duke ndryshuar standardin në lidhje me kostot që një kompani duhet të përfshijë si koston e përmbushjes së një kontrate kur vlerëson nëse një kontratë është me kushte rënduese. Ndryshimet janë efektive për periudhat vjetore të raportimit që fillojnë më ose pas 1 janarit 2023.

- Ndryshimet në SNRF 3 që azhurnojnë një referencë në Kornizën Konceptuale

(shumat janë në Euro)

Më 14 Maj 2020, BSNK lëshoi 'Referencën në Kuadrin Konceptual (Ndryshimet në SNRF 3)' me ndryshimet në SNRF 3 'Kombinimet e Biznesit' që azhurnojnë një referencë të vjetëruar në SNRF3 pa ndryshuar ndjeshëm kërkesat e tij. Ndryshimet janë efektive për periudhat vjetore të raportimit që fillojnë më ose pas 1 Janarit 2023.

- Ndryshimet në SNK 1 Klasifikimin e Detyrimeve si afatshkurta ose afatgjata

Më 23 Janar 2020, BSNK lëshoi 'Klasifikimin e Detyrimeve si afatshkurta ose afatgjata (ndryshimet në SNK 1)' duke siguruar një qasje më të përgjithshme për klasifikimin e detyrimeve sipas SNK 1 bazuar në marrëveshjet kontraktuale në vend në datën e raportimit. Ndryshimet janë efektive për periudhat vjetore të raportimit që fillojnë më ose pas 1 janarit 2023, megjithatë, data e tyre efektive është shtyer në 1 janar 2024.

- Ndryshimet në SNRF 17 Kontratat e Sigurimit

Më 25 Qershor 2020, BSNK lëshoi 'Ndryshime në SNRF 17' për të adresuar shqetësimet dhe sfidat e zbatimit që u identifikuan pasi SNRF 17 'Kontratat e Sigurimit' u publikua në 2017. Ndryshimet janë efektive për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas 1 Janarit 2024.

- Ndryshimet në SNK 1 dhe Deklarata e Praktikës së SNRF 2

Më 12 Shkurt 2021, BSNK publikoi "Shpalosja e Politikave Kontabël" me ndryshime që synojnë të ndihmojnë përgatitësit të vendosin se cilat politika kontabël duhet të shpalosin në pasqyrat e tyre financiare. Ndryshimet janë efektive për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas datës 1 Janar 2024.

- Ndryshime në SNK 8 - Vlerësimet Kontabël

Më 12 Shkurt 2021, BSNK publikoi 'Përkufizimin e Vlerësimeve Kontabël' për të ndihmuar njësitë ekonomike të bëjnë dallimin midis politikave kontabël dhe vlerësimeve kontabël. Ndryshimet janë efektive për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas datës 1 Janar 2024.

- Ndryshimet në SNK 12 – Tatimi i Shtyrë

Më 7 Maj 2021, BSNK publikoi 'Tatimi i Shtyrë në lidhje me Asetet dhe Detyrimet që rrjedhin nga Një Transaksion i Vetëm' që sqaron se si kompanitë llogarisin tatimin e shtyrë për transaksione të tilla si qiratë dhe detyrimet e nxjerrjes jashtë përdorimit. Ndryshimet janë efektive për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas datës 1 Janar 2024.

3. Përmbledhje e politikave të rëndësishme kontabël

3.1 Baza e përgatitjes

Këto pasqyra financiare janë përgatitur me parimin e kostos historike. Këto pasqyra financiare janë prezantuar në EURO, e cila është monedha funksionale e shoqërisë.

3.2 Prona, Ndërtesa dhe pajisjet

Ndërtesat dhe pajisjet janë të mbajtura në pasqyrat e pozicionit financiar në vlerën e tyre të kostos minus zhvlerësimin e akumuluar dhe çdo humbje nga dëmtimi, nëse ka ndonjë (referojuni te shënimi Nr.4). Kosto përfshin shpenzimet që janë drejtpërdrejtë të lidhura me blerjen e pasurisë. Zhvlerësimi ngarkohet në pasqyrën e të ardhurave gjithëpërfshirëse në bazë të jetëgjatësisës së vlerësuar të secilës pasuri duke përdorur metodën lineare.

Normat e zhvlerësimit të mëposhtme zbatohen për periudhat aktuale dhe krahasuese:

3.2 Prona, Ndërtesa dhe pajisjet (vazhdim)

	2023	2024
Toka	0 %	0 %
Ndërtesa	5 %	5 %
Pajisjet, makineritë, veturat, IT, etj.	20 %	20 %

Metoda e zhvlerësimit, jeta e dobishme dhe vlera e mbetur rishikohen në çdo datë raportimi.

3.3 Tatimi në fitim

Tatimi jepet në pasqyrat financiare në përputhje me legjislacionin tatimor të Kosovës aktualisht në fuqi, Ligji Nr. 05/L-29 "Mbi Tatimin në të Ardhurat e Korporatave".

Shpenzimet e tatimit për periudhën përfshijnë tatimin aktual dhe të shtyrë. Tatimi njihet në fitim ose humbje, përveç pjesës që lidhet me zëra të njohura direkt në kapital ose në të hyra tjera gjithëpërfshirëse.

Tatimi i shtyrë pasuri njihet vetëm në atë masë sa është e mundur që fitimi i tatueshëm i ardhshëm do të jetë në dispozicion kundër të cilit mund të përdoren diferencat e përkohshme.

Tatimi i shtyrë pasuri rishikohet në çdo datë raportimi dhe zvogëlohet në atë masë që ajo nuk është më e mundur që përfitimet nga tatimi do të realizohen.

Ngarkesa aktuale e tatimit mbi të ardhurat llogaritet në bazë të ligjeve tatimore në fuqi ose në datën e raportimit. Menaxhmenti periodikisht vlerëson qëndrimet e marra në deklaratat tatimore në lidhje me situatat në të cilat rregulloret e zbatueshme tatimore janë subjekt i interpretimit. Ajo përcakton provizione kur është e nevojshme në bazë të shumave që pritet të paguhesh në organet tatimore.

3.4 Paraja dhe ekuivalentët e parasë

Paraja dhe ekuivalentët e parasë përfshijnë paratë në dorë dhe në llogaritë operative në bankë me afat maturimi tre muaj ose më pak.

3.5 Llogaritë e pagueshme tregtare dhe të tjera

Detyrimet tregtare dhe shumat e tjera të pagueshme janë matur në kosto që është vlera e drejtë e shumës për t'u paguar në të ardhmen për mallrat dhe shërbimet e pranuar nëse i është faturuar kompanisë apo jo.

3.6 Njohja e të ardhurave

Të ardhurat nga shitja e mallrave njihen kur kontrolli i mallrave është transferuar, mallrat janë dorëzuar në vendndodhjen specifike të klientit. Një llogari e arkëtueshme njihet nga kompania kur mallrat janë dorëzuar pasi që kjo paraqet kohën në të cilën e drejta për shqyrtim bëhet e pakushtëzuar, pasi vetëm kalimi i kohës kërkohej para pagesës.

Të ardhurat maten me vlerën e drejtë të shumës së arkëtuar ose të arkëtueshme dhe përfaqësojnë shumën e arkëtuar për mallrat dhe shërbimet e ofruara gjatë rrjedhës normale të biznesit, neto e kthimit të konsumatorëve, zbritjet dhe tatimet e lidhura me shitje.

3.6 Njohja e të ardhurave (vazhdim)

Të ardhurat nga shitja e mallrave njihen kur të gjitha kushtet e mëposhtme janë përmbushur:

- (i) kompania ka transferuar te blerësit rreziqet e rëndësishme dhe përfitimet e pronësisë së mallrave;
- (ii) kompania nuk e ruan as përfshirjen e vazhdueshme menaxheriale në nivelin që zakonisht lidhet me pronësinë dhe as kontrollin efektiv mbi mallrat e shitura;
- (iii) është e mundur që përfitimet ekonomike të lidhura me transaksionin të rrjedhin tek entiteti; dhe
- (iv) shpenzimet e bëra ose që do të bëhen në lidhje me transaksionin mund të maten e besueshmëri.

3.7 Transaksionet në valuta të huaja

Transaksionet në monedhë të ndryshme nga monedha funksionale (monedha të huaja) regjistrohen me kursin e këmbimit që mbizotëron në datën e kryerjes së transaksioneve. Në çdo datë të bilancit, zërat monetarë të shprehur në monedhë të huaj konvertohen me normat mbizotëruese në datën e bilancit të gjendjes. Zërat jo monetarë që maten në termat e kostos historike në monedhë të huaj

nuk konvertohen. Diferencat e këmbimit që rrjedhin nga zërat monetarë, janë të përfshira në fitimin dhe humbjen e periudhës në të cilën lindin.

3.8 Rënia në vlerë

Vlera kontabël e pasurive të kompanisë, me përjashtim të stoqeve rishikohet në çdo datë raportimi për të përcaktuar nëse ka evidenca për rënie në vlerë. Nëse ka tregues të tillë, shuma e rikuperueshme e pasurisë vlerësohet.

Një humbje nga rënia në vlerë njihet kur vlera kontabël e një pasurie ose e njësisë gjeneruese të mjeteve monetare tejkalon shumën e rikuperueshme. Humbjet nga rënia në vlerë njihen në pasqyrën e fitimit ose humbjes. Për një pasuri që nuk gjeneron rrjedha hyrëse të parasë të pavarura, shuma e rikuperueshme përcaktohet për njësinë gjeneruese të mjeteve monetare të cilës i përket pasuritë.

Në lidhje me pronat, impiantet dhe pajisjet, një humbje nga rënia në vlerë rimerret nëse ka pasur një ndryshim në vlerësimet e përdorura për përcaktimin e vlerës së rikuperueshme.

3.9 Të hyrat dhe shpenzimet financiare

Të hyrat financiare përfshijnë të hyrat e interesit në bilancat e bankave të njohura në fitim ose humbje. Të hyrat nga interesi njihen si akruale, duke përdorur metodën efektive të interesit. Shpenzimet e interesit njihet në pasqyrën e fitimit ose humbjes në bazë akruale duke përdorur metodën efektive të interesit.

3.10 Përfitimet e punonjësve

Kompania nuk ndan asnjë provizion dhe nuk ka obligim për pensionet e punonjësve më të madha se kontributet e paguara në Fondin e Kursimeve Pensionale të Kosovës.

3.11 Kontingjentat dhe provizionet

Detyrimet kontingjente nuk janë njohur në pasqyrat financiare. Ato janë shpalosur përveq nëse mundësia e rrjedhës së burimeve që përfshijnë përfitime ekonomike është e largët.

Pasuria kontingjente nuk është njohur në pasqyrat financiare por është shpalosur kur rrjedhja e përfitimeve ekonomike është e mundshme.

Provizioni është njohur nëse kompania ka një detyrim aktual (ligjor ose konstruktiv) si rezultat i ngjarjeve të mëparshme, është e mundur që një dalje e burimeve që përfshijnë përfitime ekonomike do të kërkojë për të shlyer detyrimin; dhe një vlerësim i besueshëm mund të bëhet për shumën e obligimit.

3.12 Parimi i vazhdimësisë

Pasqyrat financiare janë përgatitur mbi parimin e vazhdimësisë, e cila supozon realizimin e pasurive dhe shlyerjen e detyrimeve në rrjedhën normale të biznesit.

3.13 Gjykimet kritike dhe burimet kyçe të pasigurisë së vlerësuar

Në procesin e zbatimit të politikave të kontabilitetit të kompanisë, të cilat janë të përshkruara më sipër, menaxhmenti nuk ka bërë asnjë gjykim që ka ndikim të rëndësishëm në shumat e njohura në pasqyrat financiare. Supozimet kyçe lidhur me të ardhmen, dhe burime të tjera kyçe të vlerësimit të pasigurisë në datën e raportimit, që rrezikojnë të shkaktojnë një rregullim material

"N.P.L HIGJIENA" SH.A. - DEÇAN

Pasqyra financiar për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2024

(shumat janë në Euro)

në vlerën kontabël të pasurive dhe detyrimeve brenda vitit të ardhshëm financiar, janë diskutuar më poshtë:

Detyrimi aktual tatimor

Pasqyrat financiare të kompanisë për vitin që përfundon më 31 dhjetor 2024 i nënshtrohen inspektimit nga autoritetet tatimore vendore, ku menaxhmenti i kompanisë ka përdorur vlerësimin dhe gjykimin e tij më të mirë, për të qenë në përputhje me ligjet tatimore. Për shkak të përdorimit të gjykimit për të përmbushur kërkesat e caktuara të ligjeve tatimore dhe në varësi të vlerësimit të autoriteteve tatimore, detyrimi tatimor më 31 dhjetor 2024 mund të ndryshojë në krahasim me atë të raportuar në këto pasqyra financiare.

Provizioni për dëmtim të llogarive të arkëtueshme dhe rënien në vlerë të stoqeve

Në rrjedhën normale të biznesit, kompania bën vlerësim për rikuperimin dhe realizimin e llogarive të arkëtueshme dhe stoqeve. Bazuar në këtë vlerësim, menaxhmenti regjistron një provizion përkatës për dëmtimin e llogarive të arkëtueshme dhe rënien në vlerë të stoqeve.

Faktorët dhe rrethanat e shqyrtuara nga menaxhmenti me datën e raportimit nuk rezultojnë në provizionim të llogarive të arkëtueshme.

"N.P.L HIGJIENA" SH.A. - DEÇAN**Pasqyra financiar për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2024***(shumat janë në Euro)***4. Paraja dhe ekuivalentët e parasë**

Paraja dhe ekuivalentët e parasë me 31 dhjetor 2024 janë të përbëra si në vijim:

Pershkrimi	Me 31 dhjetor 2024	Me 31 dhjetor 2023
Paraja e gatshme ne arke	590	590
Paraja në bankë	261	6,059
Gjithsejt Paraja e Gatshme	851	6,650
Xhirime te mbrendshme		
PCB		
TEB		
NLB	261	5,749
RAIFFESEN BANK		310
Gjithsejt Paraja në bankë	261	6,059

5. Të arkëtueshmet tregtare dhe të tjera

Të arkëtueshmet tregtare janë të përbëra si në vijim:

Pershkrimi	Me 31 dhjetor 2024	Me 31 dhjetor 2023
Llogarite e arketueshme	584,241	343,805
Llogarite e tjera të arketueshme	8,615	43
Gjithsejt llogaritë e arketushme / Bruto	592,856	343,848
Minus: Provizionimi i llogarive të arkëtueshme	(17,251)	-
Gjithsejt llogaritë e arketushme / neto	575,605	343,848

6. Pasuritë e tjera afatshkurtra

Pershkrimi	Me 31 dhjetor 2024	Me 31 dhjetor 2023
Parapagimi per Tatim ne Fitim		
Parapagimi per Tvsh		3,506.62
Parapagimet tjera		8,287.63
Gjithsejt kerkesat tjera	-	11,794.25

"N.P.L HIGJIENA" SH.A. - DEÇAN

Pasqyra financiar për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2024

(shumat janë në Euro)

7. Pasuri biologjike

	Pasuri biologjike	Gjithsej
Kostoja		
Vlera me 01.01.2023	25,349	25,349
Shtesat gjatë vitit	-	-
Më 31 dhjetor 2023	25,349	25,349
Shtesat gjatë vitit	17,765	17,765
Shlyerjet	-	-
Më 31 dhjetor 2024	43,114	43,114
Zhvlerësimi i akumuluar dhe dëmtimi		
Më 1 janar 2023	-	-
Zhvlerësimi vjetor	-	-
Më 31 dhjetor 2023	-	-
Më 1 janar 2024	-	-
Zhvlerësimi vjetor	-	-
Më 31 dhjetor 2024	-	-
Vlera neto		
Më 31 dhjetor 2023	25,349	25,349
Më 31 dhjetor 2024	43,114	43,114

8. Prona, pajisjet dhe impiantet

	Toka	Ndërtesat	Pajisjet, mobilieritë, kompjuterët, instalimet e elektrike	Gjithsej
Kostoja				
Vlera me 01.01.2024	-	-	206,337	206,337
Shtesat gjatë vitit	-	-	77,556	77,556
Më 31 dhjetor 2024	-	-	283,893	283,893
Zhvlerësimi i akumuluar dhe dëmtimi				
Më 1 janar 2024			64,563	64,563
Zhvlerësimi vjetor			65,274	65,274
Më 31 dhjetor 2024			129,837	129,837
Vlera neto				
Më 31 dhjetor 2024			154,056	154,056

"N.P.L HIGJIENA" SH.A. - DEÇAN**Pasqyra financiar për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2024***(shumat janë në Euro)***9. Të pagueshmet tregtare dhe të tjera**

Të pagueshmet tregtare dhe të tjera përbëhen nga si vijon:

Pershkrimi	Me 31 dhjetor 2024	Me 31 dhjetor 2023
Llogarite e pagueshme	241,369	156,222
Llogarite e tjera të pagueshme		
Gjithsejt llogaritë e pagushme	241,369	156,222

10. Detyrimet e tjera afatshkurtra

Pershkrimi	Me 31 dhjetor 2024	Me 31 dhjetor 2023
Obligimi per Tvsh	9,268	
Tatimi ne Fitim	1,638	2,386
Pagat e Pagueshme	33,502	
Tatimi ne paga i pagushem	1,556	1,253
Kontributi i pagushem	3,915	1,914
Gjithsejt Detyrimet afatshkurta	49,879	5,552

11. Detyrimet e tjera afatgjata

Pershkrimi	Me 31 dhjetor 2024	Me 31 dhjetor 2023
Te hyrat e shtyera nga Grantet	380,228	380,228
Gjithsejt Detyrimet e tjera afatgjata	380,228	380,228

"N.P.L HIGJIENA" SH.A. - DEÇAN**Pasqyra financiar për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2024***(shumat janë në Euro)***12. Kapitali**

Pershkrimi	Me 31 dhjetor 2024	Me 31 dhjetor 2023
Kapitali themelues	2,943	2,943
Gjithsejt	2,943	2,943

13. Të hyrat e shtyra

Të hyrat e shtyra janë të përbëra si në vijim:

Pershkrimi	Për fund vitin 31 dhjetor 2024	Për fund vitin 31 dhjetor 2023
Te hyrat nga shitja	929,702	782,050
Te hyrat tjera	-	
Gjithsejt te hyrat	929,702	782,050

14. Shpenzimet e shpërndarjes / Kosto e personelit

Pershkrimi	Për fund vitin 31 dhjetor 2024	Për fund vitin 31 dhjetor 2023
Shpenzimet e Pagave bruto	460,014	368,593
Shpenzimet e kotributeve te punedhenesit	20,182	
Shpenzimet per sigurime shendetsore	22,908	
Gjithsejt kosto e personelit	503,104	368,593

"N.P.L HIGJIENA" SH.A. – DEÇAN

Pasqyra financiar për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2024

(shumat janë në Euro)

15. Shpenzimet administrative

Pershkrimi	Për fund vitin 31 dhjetor 2024	Për fund vitin 31 dhjetor 2023
Shpenzimet e Energjis Elektrike	-	-
Shpenzimet e Karburanteve	100,973	118,234
Shpenzimet e zyres	754	3,502
Shpenzimet e perfaqsimi/reklamave	52,606	67,802
Shpenzimet per blerje mallrash dhe sherbimesh		
Shpenzimet e Shprendarjes		
Shpenzimet e ujit	5,220	1,996
Shpenzimet per sigurim automjeteve	7,924	8,676
Shpenzimet e udhetimit	5,066	3,494
Shpenzimet e Telefonit dhe Internetit	754	6,060
Shpenzimet e Transportit dhe rekreacionit		4,825
Shpenzimet e Sigurimit /Regjistrim	-	41,980
Shpenzimet e Mirmbajtjes /Servisimit	46,832	
Shpenzimet komunale	1,303	523
Shpenzimet bankare	1,866	
Shpenzime per objekt	52,089	56,487
Shpenzimet tjera	847	
Shpenzime te pa zbritshme per qellime tatimore	17,251	
Shpenzimet provizionimit	293,485	313,578
Gjithsejt		

16. Shpenzimet e tatimit në fitim

	Për fund vitin 31 dhjetor 2024	Për fund vitin 31 dhjetor 2023
Fitimi para tatimit	67,839	40,321
Rregullimi për:		7,097
Shpenzimet e pa zbritshme për ATK	17,251	-
Fitimi i tatueshëm	85,090	7,097
Shpenzimet e tatimit në fitim 10%	8,509	710

Tatimi në fitim në Kosovë është në normën prej 10 % në vitin 2024 (2024: 10 %) të ardhurave të tatueshme.

17. Ngjarjet pas datës raportuese

Nuk ka ngjarje të rëndësishme pas datës së raportimit që mund të kërkojnë rregullim ose shpalosje në pasqyrat e veçanta financiare.

"N.P.L HIGJIENA" SH.A. - DEÇAN

Pasqyra financiar për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2024

(shumat janë në Euro)

Instrumentet financiare - Vlera e drejtë dhe menaxhimi i riskut

Vlera e drejtë

Kompania ka pasuri financiare të cilat përbëhen nga llogaritë e arkëtueshme, paraja dhe ekuivalentët e saj. Kompania ka detyrime financiare të cilat përbëhen nga akrualet, kreditë dhe të pagueshmet e tjera. Vlerat e drejta të këtyre instrumenteve financiare nuk janë materialisht të ndryshme nga vlera e tyre e deklaruar për shkak të maturitetit të tyre të shkurtër ose kushteve të tjera.

Menaxhimi i rrezikut

Kompania ka ekspozim ndaj këtyre risqeve të cilat lindin nga instrumentet financiare në posedim:

- (i) Rreziku kreditor*
- (ii) Rreziku i likuiditetit*
- (iii) Rreziku i tregut.*

(i) Rreziku kreditor

Instrumentet financiare të cilat potencialisht e ekspozojnë kompaninë ndaj përqendrimeve të rrezikut kreditor përbëhen kryesisht nga balancat e të arkëtueshmeve dhe parave të gatshme. Ekspozimi i kompanisë ndaj rrezikut kreditor ndikohet kryesisht nga karakteristikat individuale të secilit klient. Kompania ka krijuar një politikë kreditore nën të cilën secili klient i ri analizohet individualisht për besueshmëri para se termet dhe kushtet e pagesës dhe të dërgesës të ofrohen. Rreziku kreditor i të arkëtueshmeve kontrollohet me anë të aprovimeve të arkëtueshmeve dhe shpenzimeve buxhetore që i gjenerojnë të arkëtueshmet e tilla.

Menaxhmenti krijon lejime për rëniet në vlerë të të arkëtueshmeve të cilat përfaqësojnë vlerësimin e tij për humbjet e ndodhura në lidhje me të arkëtueshmet. Si më 31 dhjetor 2024 menaxhmenti vlerëson që të arkëtueshmet nuk janë të rëna në vlerë.

Rreziku kreditor në paratë e gatshme kontrollohet duke investuar në bankat me reputacion në Kosovë.

Paqëndrueshmëria në tregjet financiare botërore dhe ato të Kosovës

Kriza e vazhdueshme botërore financiare dhe kriza ekonomike ka rezultuar në, ndër të tjera, një nivel më të ulët të financimit të tregut të kapitaleve, nivele më të ulëta të likuiditetit në sektorin bankar, dhe kohë pas kohe, norma më të larta ndërbankare interesi dhe paqëndrueshmëri më të lartë në tregjet e aksioneve. Pasiguritë në tregjet globale financiare kanë rezultuar edhe në dështime të bankave dhe shpëtime të bankave në të gjithë botën. Shtrirja e plotë e ndikimit të krizës financiare së vazhdueshme po dëshmon të jetë e pamundur për t'u parashikuar ose për t'u mbrojtur plotësisht nga ajo.

"N.P.L HIGJIENA" SH.A. – DEÇAN**Pasqyra financiar për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2024***(shumat janë në Euro)***(ii) Rreziku i likuiditetit**

Rreziku i likuiditetit rrjedh nga financimi i përgjithshëm i aktiviteteve të kompanisë dhe menaxhimi i pozicioneve. Përfshinë edhe rrezikun e të mos qenit në gjendje për të financuar pasurinë me maturitet dhe norma të përshtatshme dhe rrezikun e të mos qenit në gjendje për të likuiduar një pasuri me një çmim të arsyeshëm dhe afat kohor të përshtatshëm për të përmbushur detyrimet. Kompania e monitoron likuiditetin e saj në baza mujore me qëllim që të menaxhojë obligimet e saj kur ato vijnë për t'u përmbushur. Maturiteti kontraktual i instrumenteve financiare të kompanisë dhe 31 dhjetor 2024 është si në vijim:

Instrumentet financiare – Vlera e drejtë dhe menaxhimi i riskut**(ii) Rreziku i likuiditetit**

31 dhjetor 2024	Më pak se një muaj	1 deri në 12 muaj	1 deri në 5 vjet	Gjithsej
Pasuritë				
Paraja në dorë dhe në bankë	851	-	-	851
Të arkëtueshmet tregtare dhe të tjera	575,605	-	-	584,241
Gjithsej pasuritë	576,456	-	-	585,092
Detyrimet				
Llogaritë e pagueshme tregtare dhe të tjera	241,369	-	-	241,369
Detyrimet e tjera afatshkurtra	49,879	-	-	49,879
Gjithsej detyrimet	291,248	-	-	291,248
Pozita e likuiditetit	2	#DIV/0!	#DIV/0!	2
Hendeku i likuiditetit	285,209	-	-	293,844

(iii) Rreziku i tregut

Rreziku i tregut është rreziku që ndryshimi i çmimeve të tregut: si kursi i këmbimit të valutave, norma e interesit apo çmimi i aksioneve do të ndikojë në të hyrat dhe instrumentet financiare të mbajtura nga kompania. Objektiva e menaxhimit të rrezikut është që të menaxhojë dhe të kontrollojë ekspozimin ndaj rrezikut të tregut brenda parametrave të pranueshëm, dhe duke optimizuar kthimet.

Instrumentet financiare – Vlera e drejtë dhe menaxhimi i riskut (vazhdim)**(iii) Rreziku i tregut (vazhdim)****Rreziku i valutave të huaja**

Kompania nuk është e ekspozuar ndaj rrezikut të valutave të huaja pasi që shumica e fondeve pranohen dhe shpenzohen në euro. Kompania nuk përdor instrumente derivative për të shmangur ekspozimin e saj ndaj rrezikut të kursit të këmbimit të huaj.

"N.P.L HIGJIENA" SH.A. - DEÇAN

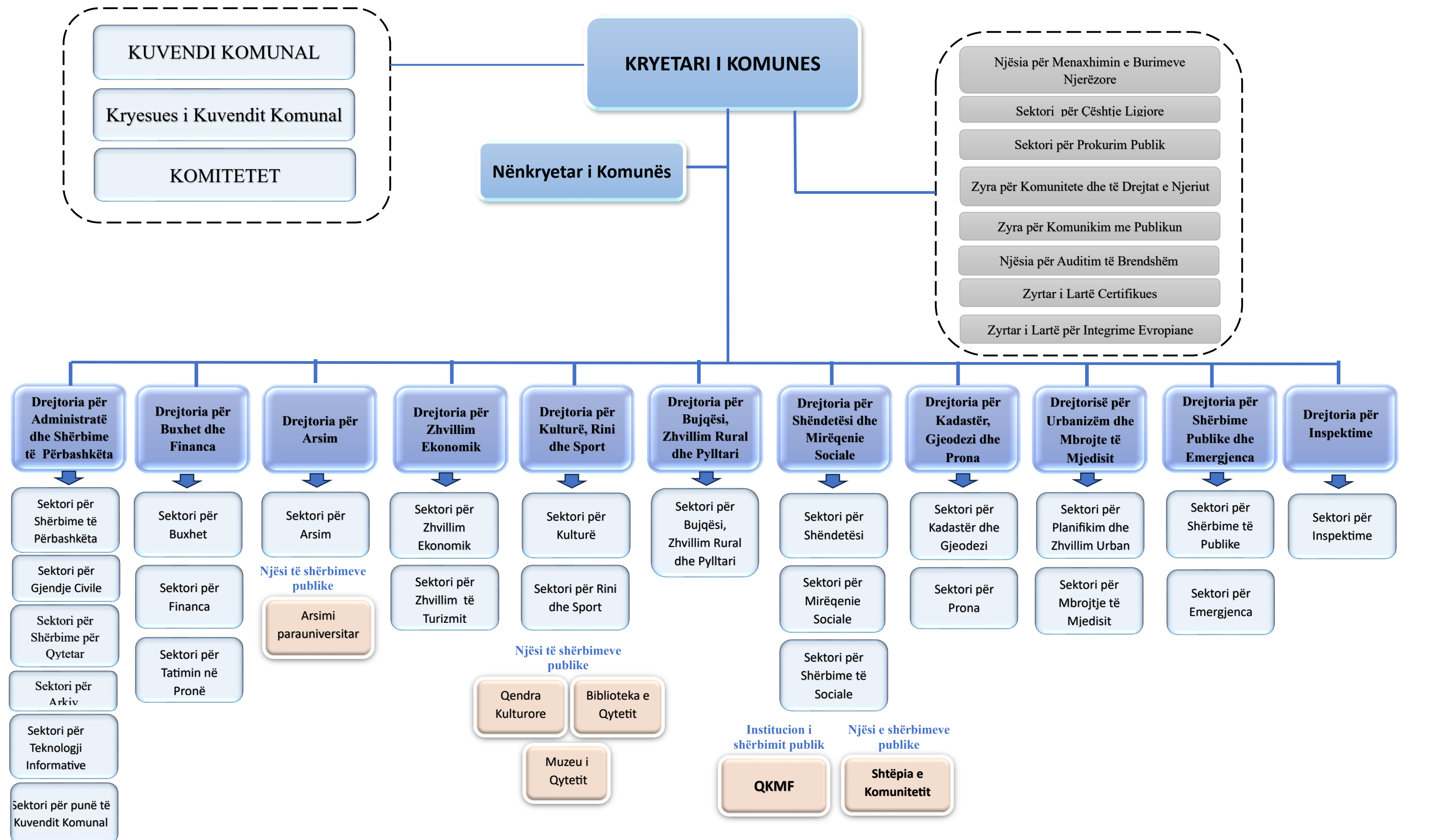
Pasqyra financiar për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2024

(shumat janë në Euro)

Rreziku i normës së interesit

Të ardhurat e kompanisë dhe flukset e mjeteve monetare operative janë në thelb të pavarura nga ndryshimet në normat e interesit të tregut. Instrumentet financiare të kompanisë që bartin interes janë kreditë. Instrumentet në posedim të kompanisë janë me norma fikse të interesit andaj kompania nuk është e ekspozuar ndaj rrezikut të normës së interesit.

KOMUNA E DEÇANIT

REPUBLIKA E KOSOVËS
REPUBLIC OF KOSOVA
REPUBLIKA KOSOVA

KOMUNA E DEÇANIT
MUNICIPALITY OF DEÇAN
OPSTINA DEÇAN

Skupština Opštine Dečani

01 Br. V.

Dečane, dt. 20. 06. 2025

Na osnovu člana 52. Zakona o lokalnoj samoupravi br. 03/L-040 i člana 51. Statuta opštine Dečane, predsednik Odbora za politiku i finansije, preduzima sledeće:

POZIV

Pozivamo vas da učestvujete na 5. redovnom sastanku Odbora za politiku i finansije za 2025 godinu.

Sastanak će se održati na. 20.06.2025, sreda, u 10:00 časova, u Konferencijskoj sali (na trećem spratu Opštine).

Za sastanak predlažem ovo:

RADNI NALOG

1. Razmatranje i usvajanje zapisnika sa prethodne sednice;
2. Razmatranje prvog nacrtu Srednjoročnog budžetskog okvira (SBO) 2026-2028,
3. Razmatranje izveštaja spoljnog revizora o NPL „Higijena“;
4. Razmatranje Međuopštinskog plana za integrisano upravljanje otpadom (MUUO) za pet opština regiona Dukadini:
Peć, Klina, Istok, Dečane i Junik 2025 – 2035
5. Razmatranje zahteva gradonačelnika opštine za dodelu prostora za izgradnju objekta za potrebe Udruženja proisteklih iz rata OVK, ogranak u Dečanima;
6. Razmatranje Nacrta pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mesta u opštinskoj administraciji;
7. Zahtev stanovnika sela Gornji Belle za finansijsku podršku za otvaranje novog puta u selu Gornji Belle;
8. Pregled zahteva;
9. Razno.

K. R. DEÇAN AS		15093
01	20.06.25	

Predsednik KPF-a
Hajdar SUTAJ